

ע"י חיים תשס"ט

ספר

לחיים בירושלם

ער תלמוד ירושלמי

מסכת ברכות פרק א

כל שא לא דלפי הווא"ק דאחר חלות הוא שעת דין
הו"ל כמו שהזכיר ר' הארי על עשרת ימ"ת על
כ"פ מה שהורגלו רוב ישראל לישן בשבת אחר חלות
היו בשבת שעת רחמים ורטון וכטוב תלינו .

הט"ז זכור את יום השבת למען תזכרו ר'

אומר זו מלות שבת שהיא שקולה
כלל מלות שבתורה נראה לתת טעם למה בא מלות
שבת במלות זיזית והוא לרמוז לרברי התנא באכות
והיו זכור במלות קלה כבחמורה והיו לשבת קרו
ליה בתלמוד שבת החמורה דעופשו כשקילה ולמלות
זיזית קרו לה מלות קלה ואמרו עלה דשקולה ככל
המלות א"כ להודיענו דיהיה זכור במלות קלה
כבחמורה לכן בא מלות שבת החמורה בתוך מלות
זיזית שהיא מלות קלה ושקולה ככל המלות כמו
שבת להורות לפנוך דיהיו שקולין כירך לזרז בעשייתן
ה"כ אפס"ל עמ"ש בשבת דקל"ט ובמנחות דל"ז
דהיולא בשבת בעלת שאינה מזויזלת כהלכתו חייב
חטאת ועמ"ש בזה בסה"ק לב חיים ח"א סי' פ"ט
בס"ד ולכן במלות זיזית ראו להזכירו שלא יחלל
שבת ע"י הליזית היבא דאינו מזויזן כהלכתו וק"ל

ה"ח וכפיו פרושות השמים אר"א כגון הדיון

נקדים היה עומד פירש הרב
הכותב שהוא חולי פוראנרה שזינו וכול לפשט ידיו
והשיב עליו הרב יפ"מ דחולי זה הוא כרגלים ולא
כידים ופירש בדרך כגון דבריו כי נעמו אך זה
שכתב דהם כרגלים לבד אינו כן דהן אמת דהרגלים
הם טובד החולי אך מתפשט גם כידיו ושאר אבריו
כאשר דבר זה ידוע ומפורסם דקובכ והולך מכך
רגל ועד ראש ובאיוב ליה ושוכ נח לו אך ברגליו
אין לו תרופה כהילוך אחד איך שיהיה לפי פי' של
מהרש"י דאוקומיה שפיר יתכן דזה יהיה פתרון
מאמר הווא"ק ע"פ ויחל משה וגם כווסר חרש
שאחזו פוראנרה כרכתב המפרש כגליון הווא"ק
שם דאינו מתא שכל לו זה החולי כ"א כפשוטו
תפלה למשה דעשה כמו שלמה כתפלתו והכונה
כך כגון הדיון נקדים היה עומד ואולי ממנו למד
שלמה המע"ה דבקש קהלת להיות במשה ובא כל'
נסתר כווא"ק **אר"א** כ"א ככפיה הללו שלא נטפו
ככנין בהמ"ק כלום . הרב יפ"מ הביא הני' שלא
חטפו

ה"א המלאכים אין להם קפזיון עיין

במד"ר ס' כי תשא ע"פ
ויחל משה וכו' יש ושיבה למעלה אתה מולא שכולן
עומדין ואין יושב שם לא הקב"ה כלבר וכו' יע"ש
ועיין להרב יפ"מ בפסקים בפ' תמיד נשחט כהנה
והמדקדק היטב יראה ללא השוא מידותיו מהרש"י
ז"ל במ"ש פה עמנו ע"ה הווא דהתם ועיין בס'
כבוד חכמים שעמד על קושיית הרב יפ"מ דהק'
מחמד"ש להירוש' לתרץ בב' דרכים א' דבדרך עראי
כרשות קב"ה יושבים ב' דבשעת עבודת ה' דהיינו
בשירים ותשכחות עומדים אבל בשאר עשייתם
יושבים יע"ש ועיין בס' ברך את אברהם ס' וילא
ד"ך ע"כ לענון סמיכה כישיבה יע"ש ועיין בס'
אגדת לוחו מ"ש ועוד לו בספרו מדרש האתמרי
דרוש י"ט עוד תשוב ותראה לקמן פ"ו דשכונות
הלכה ה'.

ה"ג דילמא עיין פ"ק דגטין ה'ה ופ"ג

דקדושין ה"ד ועיין בס' כיכר
לארן דקע"ו רע"כ סוף פ"ו ועיין נח"ל פ"ה ועוד
לו בס"כ פ"א דיומא דקכ"ז ע"ג יע"ש .

שם כך היא באולתן של ישראל קשה הרי זיל

קרו ביה רב שנאמר אז יבקע כשחר
אורך וכן כשחר נכון מולאו ומה בא לחדש וכן
פירשו בפסוקי מה נהוו על ההרים רגלי מכש
וכו' שהוא לאט לאט כדאיתא במפרשים ויש לומר
דהכונה דרצה להראות לו כולו הוא ומורה כאלבע
קדרותא דנפרא דנראה סמוך שכל להתחיל להאיר
עושה חשך ושוכ ואיר לאט לאט וכך יהיה הגאולה
דיבא כנהר לר דהיינו חבלי משיח כמו קדרותא
דנפרא ויתחיל להאיר וכן היה בימי ממדכו דבא
לח המן כדי להגדיל למדרכי ובמקום שיהרגו אותו
הוא הרג שוכאיו וכעשה משנה למלך .

ה"ז סעודת מלכים עיין יפ"מ מ"ש ולסברא

דהיה ישן ביום מט' שעות
ער הערב הוא חידוש דדור לא היה נזהר עפ"י
הרפואה שכתב הרמב"ם פ"ד מהל' דעות ה"ה רלא
ישן ביום ועיין בס' אהלני יחזק ר"ט ע"ד יע"ש
ובמקרה ועראי אין לחוש אך בתמורות איך היה
עושה אם לא דהרגל שאני להחליף מליל ליום נקוט
מיהא דלא היה ישן בשעות שחרית דהקב"ה יושב
ודן את כל העולם דלריך להוסיף שלא לישן בעתות

ה"א **בברכת ה'ה** היא תעשרו וזו ברכת שבת
אבלות שיש מה שפירשו מהרש"א ומהר"ר חנניה
אשר כי ע"ס והוא חידוש בעיניי תמאלי לא קבא
מה שהקווי ויתר פשוט ומכורר כשבת דק"ט עשירי
שכשאר ארלות מפני שמכבדים את השבת ומעשה
בר"ה ב"א וכו' כמה זכות קלם היוצי ואמרתי אז
לשבת כי ע"ס ומאז דקט ולא יוסף מדוקק היטב
לפי ע"ה והוא דלפני הויה דכתב מקרימ"ט והרב
כינה לעתים ויתר דרשניס על הקפד הלוקים

הי"ד על קן למור וניעו רחמיך כקורא תנח
וכו' דנותן קלבה וכו' שעושין
למירותיו רחמים ראיתי להרב עיון יעקב בסוף
חולין דכתב דדרך תפלה אסור לומר שהוא משום
רחמנות אבל בדרך דרש מותר וז"ל ועיון להרב
תוס' יו"ט ולהרב ששינס לרוד שם ועיון למהר"ר
אגדת ליהו שם

פרק ו

ה"א טובתי כל עליך מכלה אני טובתי
בנוסף ובשומר טוב הובא
בילקוט מזמור ט"ו מוסף בזה הלשון ונוסף אינו
כלה יע"ש והרי זה כדרשת רז"ל ע"פ חילוי אכלה
בס דחילוי כלים והם אינן כלים ועל זה אמרו לקמן
פ"ט הכ"כ רחייב לברך על הרעה כמו שמכרך
על הטובה דכרעה וטובה אזכור חסדו ה' כי לא
תמו חסד ומשפט אשירה וכוה יפורש מ"ש דרע"ה
שמחתו כימות עיניתו וכן מ"ש בתוכחות והיה
באשר שש ה' להטיב אחסם כן ישיש וכו' והיינו
דכרוכ חסדיו הם אינן כלים כדכתיב ואחסם ככ"י
לא כליותם ואותך לא אעשה כלה ויסתריך למשפט
וזה הוא מה ששיש ה' דשאחתי היא דכרוגו רחם
תזכור

פרק ז

ה"א אח יחב פלגא מן דירך ואנא פלגא מן
דירך חקר מוה"ר כהן בראש בס'
אגדת ליהו ל' למלך שיתן החי והוא החי כמו
כמוך ולהחשיבו לקמא וכמ"ש שאין ידו מושגת לתת
הכל ותן דכדבר מלוא לזכותו עביר ואילו כדבר
ההשות ודאי דלא יעשה כן וז"ל ולי הפעוט כ"ל
דשב"ש לא בא כ"א להראות חידותיו וחריפותו דכלל
החכמה כלל הכסף וכעבור זאת עשה כן להראות
זה וברור והא דפשיט"ל למר דכדבר מלוא לא שיק
קרימה ואין לחלוק כבוד למי שגדול ממנו עיון
במה שהארכתי בספרי וזוטא לב חיים ח"א סימן
ז"א בס"ד ורע דמעשה הזה הובא לקמן במס'
נויר פ"ה ה"ג ושם האריך הרב נח"ל נר"ו בח"ב
דקע"ה ע"א ואילך על דברי הרב יפ"מ וע"ד
מוה"ר אגדת ליהו כמה שכתבו הכא כע' זה ע"ש

ה"ג יושב ומכרך הנה כזה העלו להלכה
דמסב ומכרך לאו שפיר עביר
וכן עומר ומכרך לא לרין בכל אופן יושב ומכרך
ואסמכוהו אקרא ואכלת ושבעת ושם עת דלרין
הכרכת מיושב ועיון בסה"ק חיים לראש בחלוקת
כרך מ"ש בס"ד ועיון בס' אגדת ליהו דמ"א ע"ג
מה שפירש דלענין חולה נאמר יע"ש

פרק ח

ה"א ואין שם לא אותו הכוס עיון רש"י
בברכות דכ"א ע"כ כמו שאין לו
כוס ה' דמניחו עד לאחר המזון ועיון מהרש"א
ועיון ורע יעקב דז"ל ע"ג

עליו כגון רחב"ע שהיה עורא אבי אבותיו עכ"ד
וקשהא חת"ס הכפל ראשי קמא כשהוא באבותיו
ממם ואשרי בתרא דנקוט מיהא באבי אבותיו חיוה
יתר שוועיל כגון רחב"ע ומכ"ש למי שזכה לתריוהו
דאבותיו קדושים אשר בארץ ואבות אבותיו כמי
יתירות גדולות דכל יסע ויתדותיו לנצח ואז"ל למי
שזכה דעה דור עשיהו כזה חת"ס כלס גדולי המעלה
חקירי עליון דלום זכותיק טובא ומה טוב חלקו
ומכ"ב ומה יפה מאד יורשתו ועיון להרב יפ"מ
בפרק זה לקמן הלכה י"ג כענין זכות אבות תלתא
טעמים וע"ש

הי"ד ותרבה גבולינו בתלמידים ונפיש
בחלקנו כגון עדן גרלה
דהכונה שאין מגמתנו להיות לנו תלמידים כדי
שיטלו אותנו מנהיגם שלא יהא תלמידיו כגון עדן
והוא בנהיגם ולא יירא מפחד בנהיגם ונעשה כאשר
תפן לבנו ח"ו לא מלך עלמנו וכשיש בחלקינו כגון
עדן חלקינו מכל עלמנו ולא מלך התלמידים כי
אז איך לט שמחה וששון ושור"ר בס' אגדת ליהו
דז"ל ע"כ דלא כהר"ך דזה והלכתי כתבתי

הט"ו למה רגשו לית הוא מינון הכי איתא
בתלמודא דירן ד"ט ע"כ אשרי
ולמה רגשו חדא פרשה היא ועיון מגילה דף י"ז
ע"א דאיתא התם להפך וע"ש בתוס' ראשי ומה
דהשו תרתי וע"ש למהרש"א ועמ"ש הרב שכת של
מי כסוף הספר ודוק

פרק ה

ה"ב א יהא פסוק הזה וזו מתוך פיר' ה'
זכאות עמנו וכו' ה' זכאות אשרי
הרם כועס כן עמ"ש מוה"ר אגדת ליהו משם
מהרמ"ק דאבות העולם אמרו כל אחד פסוק א'
והרגיש דחקה מהמאמה פסוק של יעקב יע"ש וע'
מ"ש מוה"ר חסיד מ"ש בס' אות הדורות מזמור
מ' דכר נחמד בזה ואנא ועירא לפי קטרי יתכן
לומר לפני הוה"ק ס' וירא בפ' העקידה כפ' וירא
את המקום דיעקב אשר פדה את אברהם כזה לו
לומר פסוק זה משנב לו לאו יעקב סלה ולפי
מאמרו אפי' חרב מונחת לו ויתויאש את"ש דיתחן
אמר כוונת כך ונענו כיום קוראנו הוא ר"ת
יעקב ועיון בס' שמו אברהם ע' תפלה אות ס'

ה"ט נשבעתי לו שאני וז' על מכניו גטו'
לך על ולתתיך וכתוב
בתריה נשבע ה' ולא ינחם לפני הדרשה האחרת
שרשו על תפלות נעדרין להורות דיעשה תשובה
מאחכה ונעשו לו זכיות להורות על זה נשבע לו
על הטל דהעונות פתחו כעל ומה שנעשו זכיות
טל לא מיעד לעולם דכן נשבע לאברהם ולכך
ללוהו לא יתכן לחול שבעתו על הטל כי אין
שבעת ליהו חלה על שבעתו של המקום כ"ה
דלא מיעד ועיון בס' אגדת ליהו ולמה מערבי
לב ח"כ דרוש ק"ו ועיון בס' שמו אברהם דכ"א
ע"כ

שם שנהרגו עליה ג' נפשות ראיתי להרב יפ"מ רכתב לא מלאתי זה בשום מקום יע"ש ואנכי לא ידעתי אופן קושיא זו דהרי קבלה בידם היה דקני הוה עובדא וטלה רבים בתלמוד אין מספר אם קבלה נקבל והרב כבוד חכמים פירש דבעלה נתחייב הריגה על שהרג לאשתו וגם אותו האיש שגרם הריגת אשתו נתחייב כד"ש כמו טוב עיר הכהנים וז"ל ויותר פשוט דגול הדם של האשה הרג לבעל האשה וקם בנו של בעל האשה והרג לקרוב האשה.

ה"ב ואמר"ש המשתמש ככהונה מעל ע' להרב שעת הכושר ד"א ע"ג וכס' הר המד הל' בכורים וכס' כך ח"א ס' אמר דרוש כ' וס' ואתחנן כדרוש ג'.

פרק ט

ה"א ר"ז ור"י בשם רב כל ברכה שאין עמה מלכות אינה ברכה עיין בת"ד ר"מ ע"כ ועיין בס' שמו אברהם מע' כ' בארובה בזה

שם אין לך רשות להוסיף עיין יפ"מ ואגדת ליהו דהרכו מטעמים על דבר זה והרב יפ"מ שם כתב דיש חילוק בין תוארים לספור חסדיו ונפלאותיו ואפי' זה לא נכון הרכה אך כתוארים חוץ ממ"ש משה אין רשות ולאדם גדול אין ראוי לשחקו אם האריך בשבחיו ית' אך לזוטר ראוי לשחקו והוא תמלית דבריו ועוד בזה בספר אגדת ליהו וכס' עיר בנימן ח"כ שם ועיין עוד למוה"ר אב"א בפ"א דשקלים ד"ע ע"א וכתוב בס' הניח סי' ד' ד"ז ע"כ דכל זה בלבוש ובביקור התפלה אבל תחנונים כיחוד שפיר דמי ועיין בס' שיח יצחק בקונט' תפלת כל פה דס"ג ע"ג ומבואר בדברי רבינו יונה דדוקא בשמות התוארים הוא דאסור להוסיף אך כשכחים לית לן בה עיין במרן כ"י סי' קי"ג ושם הביא על שם הרא"ה דלספר נסים ונפלאות כל המרכה הרי זה משוכח ולכן כפסקוקים ותהלים שרי ועיין מעש"ר פ"ט מהל' תפלה ה"ז והרב הלק"ט ח"א סי' קס"א חדית לן דשלא לנכח מותר להרבות ועיין בס' זרה לדרך מאמר ח' כלל ח' (ועיין בס' טוב להודות סי' ע"ה)

ה"ז לא יזווח לא למיכל ולא לבכרית עיין בקונט' בפש חיים.

ה"ז מלמד שלא היה חסר לא חיתוך הראש ופיו' הרב יפ"מ בזה דזהו מ"ש חזקיהו כד מקובלני מבית אבי אבא חפי' חרב מונחת על זארו של אדם א ותיאש מן הרחמים דהיינו מהך עובדא דהושפט יע"ש ואף ע"ג דלא היה אבי אבא נריך לומר דרך העולם כך כמו שקורין לאבי אביהן אבא כך קורין לאבי אבי זקניו בשם אבי אבא.

ה"ד בישביל נוהו וכו' בעון מש"ז וכו' מפני המחלוקת עיניך תרחנה מה שכתתי בשה"ק תוכחת חיים ס' כי תשא בזה כס"ד.

הט"ז מה לו שאין כהן לורך הרי אנו מקיימן וכו' בזה פי' כה"כ אובלי בשר החזיר וכו' יחדיו יסופו לליכא ק"ו ואין לשאול במאמר זה אמאי לא מנו לשנמית דאזכריך לרור דהרי זה היה דרך נס ובאין מנו לורך כהן ותייר כשאר דברים שדרך כהן לעולם ופשוט.

הט"ז אר"ה כנ' מקומות ילא רוח שלא במשקל עיין להרב פאת

השלחן מ"ש בהקדמת הספר.

ה"ט חיים העליונים זכרים ותחתונים נקבות הרב יפ"מ הביא מב"ר

דגרסינן ראומרים העליונים לתחתונים קבלו הותנו והן מקבלין אותן הה"ד תפתח ארץ כנקבה זו ולהכי מיייתי ה"ה דר' לוי הכהן דמפרש תהום א תהום קורא בקריאה זו שקורין אין מים העליונים לתחתונים עכ"ל והוא ממש כענין שאמרו בנייה דל"א ע"כ דדרכו של איש לחזור אחר האשה כמו בעל האבירה דמי מחזיר עליה וכו' ולכן מים העליונים דהם זכרים קוראין למים התחתונים שהם נקבות.

וחזה הוית למרגא ליהו רבה בס' אגדת ליהו דכ"ו סו"ב דהביא ממה שדעם בזכרונ

מס' טוב הארץ דכל הלמחים הם לומחים במים זכרים לבד מאתרוג דגדל על כל מים בין זכרים בין נקבות דנאכל כולו ואינו מתנאה וכן פירות האדמה יען שהן שפלין אינן מתנאין גדלין על כל מים משא"כ האילנות כלם לבד מאתרוג הם מתנאים וגדלים על מים זכרים לבד והקטנה להיות המזון בה חשובה יותר מפירות לזה הוא במעלת פירות האילן לכך אינה מוטיאה פירותיה לא במים זכרים ולא יקשה בעיניך דחיטה במרים ע"י מים נקבין דהרי בכל שנה בתקופת תמוז מטיל טיפה אחת ממים זכרים לתוך הנילוס כמו שאור לעיסה להפוך כל מי נילוס למים זכרים ואינה נמנעת לבא בכל שנה בשביל תפלת אברהם עכ"ל והקדמה זו הביאה הרב עמודיה שבעה עמוד ד' תורת משה סי' כ"ב משם ס' חס"ל למהר"א אזולאי ז"ל והוסיף שם לומר וארץ ישראל שותה ממים זכרים אפילו בחרכנה לפי שהיא בתכלית הטוהרה וארץ מלרים בתכלית הטומאה ערות הארץ לא היתה ראויה ליוזן כ"א מנילוס שהם מים נקבות וכוכות אברהם שהתפלל עליו שמעל ויהי לפניך והיוזן ממים נקבות חייו אינן חיים לכך מטיל טיפה וכו' עכ"ל והרב מה"ד בס' פני דוד ס' עקב אות ה' ע"פ למטר השמים תשעה מים האריך בהקדמה זו ופירש כמה רמזים בזה יע"ש ועוד לו בספרו יוסף תהלות כמו' ל"ו ברת' א' תבואתי רגל' ג' תבואה דהוא אתרוג זע"ש ושם בס' פ"ד קיים לומר וז"ל וזש"ה ונתתי בשמכם דיוקא שהם בחי' דבר ונוקבא כמשפט גשמי א"י מאזור טוב וזהו גשמכם הראויים לארבעים בעיתם כלילי שבתות שיש למעלה זיוג וזהו לתת מטר ארבעים בעיתו ולפי מ"ש מו"ה דארץ ישראל אפילו בחורכנה שותה ממים זכרים כפי' ז"ל דמ"ש ר"ל דבזמן שזרעים על אדמתן ועושים רש"מ שותה מאזור טוב הוא בחי' יוחר עליונה אכל לעולם מה שכתבו ניתן להאמר דאזור טוב דמו ליקור מיון דוכרין לא דכחרכ' נחית דרגא דלנבי המעלה העליונה שזוכה בכניינה תשיב בלא אין הנשמים בתרכנה

בחרבנה מאולר טוב עכ"ד ודפח"ח ועיין בס' כבוד חכמים פ"ב דמנינה .

זוה יהיה כה"כ ביחזקאל סי' ל"ד והורדתי הנשם בעתו גשמי ברכה יהיו ונתן עץ השדה את פריו והארץ התן יכולה והיו על ארמתי לבטח וידעו כי אני ה' כשכרי את מוטות עולם ולא יהיו עוד בו לגוים דהכונה והורדתי מלמעלה למטה הנשם בעתו כלילי שבתות דהוא זיווג כמו עונתן של ת"ח כיון דהו"ל מיון דוכרין עם מיון טוקבין שייך כלילי שבתות והם גשמי ברכה מאולר טוב ועי"ז ונתן עץ השדה את פריו דהוא ממזג וזכרים והארץ תתן יכולה ממזגין טוקבין ומה שיש מים דוכרין מאולר הטוב היינו כומן והיו על ארמתי לבטח כה"ו וכומן כשכרי את מוטות עולם ולא יהיו עוד בו לגוים דש"וים על ארמתי ועושין רש"מ כי זהו כה"ו היותר עליונה כאמור לא דכהקדמה זו יש להבין לפי מ"ש כוזה"ק סי' ח"א במאמר נעשה אדם ואתרוג מאי הוי נקבה והיינו דכתיב פרי עץ הדור כפול"ת על כן זכר ונקבה בראש ע"כ דמאי רבותיה שגל על מים טוקבין וי"ל

הב"א בשוח אנו שאין לו בתוך ביתי עיין להרב יפ"מ שהביא מהדרשנים שחקרו דזה סדר גאון דבטוח שלא יקדחו אשן ועל זה פירשו דהבטוח היינו דסובלים בני ביתו היסורים דמלומדים וכתב על זה דהוא פי' של הכל וקושייתם של הכל וקיים ותו מיותי ככללי מענין פחדו כליון מטאים וזה סותר לבריו דנמלא דמי שהו"א מחשיב עצמו לחטא מתפקד והוא סיוע להדרשנים שהזכיר דמי שבטוח שלא יארע לו מקרה רע היינו דמחשיב עצמו לזדיק ולא מירת הדיון יכול לו ומזה"ר אגדת ליהו הקיעו לרבר אחר כדי ליושב קו' הדרשנים דאינו על מקרים רעים כ"א על לוותה של שכרות דהדריך לבני ביתו כך יע"ש .

הב"ר אר"א והפסיד לא וברות עמו הכרית וי"ג אחרת והפסיד ל' פשרה עיין לז"מ וכבוד חכמים שם ובס' אש דת ובס' ראש דור ס' לך לך ובס' בך את אברהם שם ס' ל"ז יע"ש .

הב"ו ואת תורת פ' הרב יפ"מ דהיינו לת"ח יע"ש והכא נקטו נוסח זה לרמוז דר"ת א'ת היינו א"ף 'תורתו וזה ל' נאה לת"ח הדורש שלא יאמרו לבכור עצמן דורשין ומי שיש לו בינה ויראת ה' יבין את זאת דכבוד ומורה מהת"ח היינו כשכיל דתורת ליהו כלבוותנו כבוד לתורה .

הב"ט כל כדכיו טבין וכדכיו דאוריותא ביטין ככאן יש נוסחאות ופירושים שונים עיין יפ"מ ואגדת ליהו ע"ש בין לנוסחא דהפי' סיפוק ובין לנוסחא דהפי' הוא כובים ובין להפך דמדאוריותא טבין ע"ש ולי הפעוט יתכן לו' דהכונה דמותא לשנות מפני ד"ש לטובה ולא לרעה אך בר"ת ככל אופן הכוב הוא לרעה ולמד לשוק אינו יודע וז"ל דוד שקר שנאתי ואתעבבה תורתך אהבתי וזהו הכונה דכשהוא להטיב שים שלום אבל בתורה אפי' רביש לו לומר אינו יודע ורעה

רבה אש אומר שידע ולפי האמת אינו יודע . ולג' דבראוריותא טבין יש לפרש עמ"ס כהאי תלמודא פ"ק דפאה חט"ז דמשורש דכתב התורה דכרי כדאי והכאי משום שלום יע"ש .

ה"ל הוא שדור אומר ו' כיום הללתיך עיין בס' יפ"מ דהכיו מקפד כהר פישון כפי' המאמר דז' שמית יש לזכ"ר דהס כנגד ו' ככבי לבת וביאר אחר לא אחר ועפ"י וישב על הכאר בו' מלות הללו דהס חומה נשגבה לאדם להאילו מילת"ר ריש לו ו' שמות יע"ש וזה רמזו בקד"א במשלי סי' י"ט ושבע ילין כל יפקד רע א"ת שבע לא שבע רמזו על לו ו' :

מסכת פאה

פרק א

ה"ו ואבן שישב עליה אביו לא ישב עליה מימיו וכיון שמת עשה אותה יראה שלו עיין בקונט' נפש כל חי מע' ק' אות מ"ח אי הא רק"ל לא ישב במקומו אם הוא לאחר מיתה כמי יע"ש ומהכא ליכא הוכחה דהרי מגבי און דאיה דהפריו על המידה ובדרכת הרב מהרש"י שם כיפ"מ לענין שאלו את דמה דאין כלמוד מנכרי שלא ראה אור תורה יע"ש כ"ש כזה דעשה שטות לעשותו מוקצה לע"ז הכל המה מעשה תענועים

ה"ב ארטבן שלח לר' הקדוש הקושיות שיש כמעשה רב הלזה פשוטות לכל חדא איך הותר למסור מזוזה לגוי דאין מוסרין ד"ת לביתו ובמזוזה איכא חשש סכנה דיניחנה בפתחו ויכנס ישראל ועור אומרו והיא מנערה לך דהוא בישראל דשומר את עמו ישראל ולא עשה כן לכל גוי וכמו כן קרא בהתהלך תנחומא דאין לומר ולא לגוים ולר"ד לו' רביון דהיה ממלכו פרס משום כבוד מלכות כמו שהתירו ע"כ זקנים לכתוב לתלמי המלך כיקש היתר ר' הקדוש להראות לו גודל תורתו הקדושה ושאלו כה' להיו ולא יש חשש ישראל שיכנס לאותו פתח כיון דיש אמת מלכות ובשגם המלך אינו כשאר גוים דחשדו אש"ד ומשום כבוד מלכות תלה הסגולה בו כמי כאילו לא נפל מישראל הנס דאינו אמת דהיה לו שמירה וקרא הביאו בירוש' ולא שאמר עליו כך והרב יפ"מ זכר עשה למ"ס כספרו יפ"ת וכעת אינו כדאי לקוות בטעם ועיניך תראנה בקונט' רות חיים וי"ד סי' רפ"ד אות ט' מ"ש שם כתיב ירח והוא מכני אברהם קי"ו ודוק ועיין בתשו' באר שבע סי' ל"ז ובספר כיכר לארץ דקס"א ע"כ

ה"ג ובגדן ד' דברים וכו' תמהני על הרב יפ"מ דנחית לפרש הני ד' שהן כנגד ד' הראשונות הטובות ולא פי' כמ"ס רז"ל ע"פ יודק ה' כל מלכי ארץ דחזרו והורו לברכות ראשונות ונ"ח גומל נפשו איש חסד מה דעלך סני לחברך לאתעביד ולה"ר אמרו מאי תקנתיה של המספר לה"ר א"ס ת"ח הוא יעסוק בתורה ושלום בחינת יסוד שניתן לפנחס דקונא על ה' ועיין בס' אגדת ליהו שדרך כדרך אחרת .

הט"ו אוהרה ללה"ר מנין ונשמרת מכל דבר רע וכו' לא תלך רכיל בעמיק רחיתו להיפ"מ דהק' להרמב"ן דכת' דאזהרה ללה"ר מנזכר את אשר עשה ה"ה למרים דהרי אוהרהיה מהכא וע"ש ויתכן ליישב ל' הרמב"ן דנקט להמנע מכל סיפור לה"ר דמכל אתא לרבויו חפז' דהיה בחמיה שדברה ולא היש דבר רע כ"ח פרישות ד"ח גדר קדושה רבה עכ"ל קבלה עונשה והיתה לה לחטאת וגם אולי כיוון לומר על שהיא מעב"ר זכירות דהוא מלוא לזכור וכדכתב ר' האר"י זיע"ח בכונת אהבת עולם בהומרינו להורות לך כבודע ולא ללמד על עצמו ולא ויתכן לומר דמאי דנקטו בכבלי בערכין דט"ו ולקמן בפרק זה ה"ך לקרא ללה"ר לישאל תליתאי טמון ברמז נמי דאזהרתו כא בתו' בתלתא כנו"ל ועיין בחי' לערכין בס' עיני כל חי מ"ש בס"ד .

והנה הרמב"ן ומהרש"י ומוס"ר ליהו רבה בס' אגרת ליהו חתרו ליישב מה ביקש אוהרת לה"ר ככו תלך למלחמה וע"ש והכני לא ידעתי על מה טרחו אחר היות לפניהם בפרק זה עצמו הי"ט דרורו של דוד לדיוקים היו נופלין במלחמה על שהיה בהם לה"ר ודורו של אחאב רשעים נולדים שלא היה בהם לה"ר כיע"ש מה נשאר לשאל על זה ויותר ק' למחרש"י דנקות משום סילוק שכינה והרי איכא דכרים אחרים דגורמים סילוק שכינה כמו לה"ר וז"ע ועיין אגרת ליהו דע"ה ע"ח .

הב"ג מקטל מחמס אחיך יעקב כת' הרב

ופ"מ וז"ל ומ"מ ז"ע יעקב ועשו מאן דבר שמויהו דוראי קרא בבני עשו כתיב וכו' ע"ש ע"ס הל' ויתכן לפרש דכתוב ס' תולדות ויאמר עשו כלבו ויקרבו ימי אב"א ואהרנה את יעקב"א ועוד זאת דכתב רש"י ס' וילא ע"פ וישא את קולו ויכך לפי שדרך ליפו כן ענש במלות אביו להורגו וז"ל מה אעשה לזיווי אבא ה"ל יעקב טול מה שבירי והעני חשוב כמת ע"כ ועיין מ"ש בזה בסה"ק ובחירת כחיים שס ס' וילא בס"ד והשתא בזה הסמיכות מקטל מחמס אחיך יעקב תכסך חת"ש דליפו כשכול לזיוי שלך עשה כן וזה כא לגלות עובדיה הנביא דאתי מעשו ולזה מקיים המאמר וכו' הרנו לא מלמד שחשב עליו להורגו והעלה עליו הכתו' כלא הרנו ע"כ והיונו דאע"ג דליפו עשה מעשה דלקח כל ממוני כרי שיכא לגדר מת והו"ל מעשה כפועל הנה לגבי המשלח שהוא עשו ליה ביה כ"ח מחשבה דחשב להורגו ושלא לבנו דיעשהו על כורחו .

והנה במאמר זה דאמרו דמחשבה רעה אין הקב"ה מזרפה למעשה הקשה מוס"ר

אגרת ליהו דע"ז ע"כ מההיא דיומא דהיהורי עכו' קשים מעבירה ותירץ דמחשבה הוא עראי ררך העברה אך היהורים רבים דשוקע-כלבו בהקמרה ק' מעבירה דאס עשאה מתקרט ועוד תירץ דק' להחליש כמו ומסס הרב החסיד מהר"ע תי' היהורי מעבירה שעשה יע"ש ועיין למז"ה מערכי לכ ח"ב דרוש ז"ט וכבר האריך בזה רב דחומאי נר"ו בס' מרפא לשון ע"ש .

הב"ז ר"י כשר"ש בר"י שומר אדם את עצמו מן העבירה פ"ח שניה וג' מבאין ואילך הקב"ה משמרו מ"ט, הן כל אלה ופעל אלה פעמים ג' עם גבר אר"י וכלאוד דלא ותיב ליה מ"ט והקוט המסולס לא לעולם. יתקף אין כתיב כאן ע"כ כי מזה נובל למלוא טעם. על מ"ש לעיל ברוש האי פרקא ה"כ ושמר רגלך מלכוד רבנן אמרי מן העבירה הרי הכל בידי שמים חוץ מיר"ש והוא ביד האדם אך לפי"ז ל"ל דהכונה דתזכרה להזהר אתה פעמים שלש ועי"ז יהיה סופך טוב דהקב"ה ישמור אותך מן העבירה אחר כי ג"פ כבשת את ירך והבא לטאר מקייעין אותו וכמו שהיה זה באבות העולם ועיין להרב יפ"מ שס ועוד לו במס' יומא דהביא רב' פעמים אס נשמר הקב"ה שומרו ובתב דפלוגי והרב כבוד חכמים הבא בהלכה ון ביאר דהוא בפלוגתא דרבי ורשב"ג אי בתרי הויא חזקה או בתלפא ושוב כתב דבזה לא פלוגי וכס' אגרת ליהו הרבה מטעמים על מה הוא ג' פעמים יע"ש. וע"ע למרחא תנא דבי ליהו בס' אגרת ליהו ח"א פ"ד דברכות דכ"ו ע"כ וכמ"ס בעניותי בספרי זוטא רות חיים ה"ח ס' מ"ו אות ו' ובסה"ק עיני כל חי כחי' לקוטה לרכ"כ ע"ח ובמסכת מידות פ"ב .

פרק ב

ה"א אכתוב לו רובי תורת עיין להרב

כבוד חכמים דפ"ו המאמר הלוא עם הקדמת יקרת הערך דתורה שבכתב היא בחינת ישראל עם קדשו ותורה שבע"פ היא בחינת הגרים ולכך כרת ברית על תורה שבע"פ וחכיבה תורה שבע"פ דחכיבין הגרים ע"ש הדברים בטעמן ולא הדברים נטיס למה שבכתב רכינו הארי ז"עא וה"ר הרב מכלל מר אהובינו נר"ו בס' אגרת ליהו ס' בהעלותך דק"ח ע"כ ההפרש כון משה לרע"ק דמשה מהכל ורע"ק מקין ובחי' רע"ק ויתר דמשה ער בתרי אפיות ורע"ק נקודות וטעמים גם כן ובעולם מעשיו הטובים וזה משה ויתר עיין שס בארובה ורע"ק כן גרים הוא בחי' תורה שבע"פ ומשה בחי' תורה שבע"פ ולפי זה דוכה ויתר מבחינתו את"ש מ"ש הקב"ה פה לא פה אדבר כו דלא הלוחות מכתב להיס נקתי לו לא גם פה לא פה שהוא תורה שבע"פ אדבר כו דוכה לבחינת רע"ק ג"כ מכח מעשיו הטובים והיונו דקיים המאמר דאפילו מה שתלמוד ותיק עתיד לחדש לפני רבו באמר למשה מקיני והוא חידוש דמשה וזה ויתר על בחינתו .

פרק ג

ה"א ולא יחמוד איש את ארצו עיין יפ"מ דהק' דאין עלה בלבבם לחמוד וע"ש מה שתי' וכלא זה לרך לומר דהבא כרי שהא ניכר הנס הוא בהגלות נגלות דבאו לירי חמרה ויתשבו מחשבה רעה הלא כ"ל יתודע מעשה ה' כי מראש וע"כ בס' בינה לעתים ככילא בזה מ"ש כענין ארת המן ויערב לך וגם משניא לגוים דתהיה להם לתאפה דמחשבה

פרק ז

ה"ב היו מרכיבים אותם על הגמל להביאם ורגליהם טבעות בארץ מוה"ר ליהו רבה ז"ל בס' אגדת ליהו חתר לבקש מטעמים על מה היו מביאין התמידין ע"ג גמל יע"ש והן אמת דרכם בכך לכל המשאות היו על הגמלים מומן אבותינו אי"ו אך עפ"י דרכו דה"ק יתכן לומר ג"כ דהקב"ה הרחיק התרגולים מהקרבן על שהן שטופים בזימה והרי הן בכל המינים לנוע כמו הגמל כאומרים ז"ל ואולי לא דיש בו סימני עונתה היה המוכר להקריב כמו שמקריבין הישמעלים לא דקורו טמא עכ"פ נקוט מיהא דע"ג גמל ויבאון להתמידין למקום שהיו נטפלים במלואו ועל כי הם גומלי חסדים דלכך כח ליעזר בנמלים כאומרים ז"ל.

שם וכנה ביה כי מדרשא בלפורי הק' מוה"ר תנא דב"א בס' אגדת ליהו דלמה לא חילק המעות של האונאה שמחלו לו לת"ח ותיירך דאפשר דלא היה להם בית המדרש ולכך כח דטוב לבנות ביהמ"ד. מלחלק זת"ד ואחיהמ"ד איך פשיט"ל דטוב יותר לחלק מלכנות ביהמ"ד הרי בנין ביהמ"ד הוא מלוא קבועה לדורות כדאיתא כרז"ל ע"פ אוקב כסף לא ישבע כסף כדפירש"י ומקדש"י ז"ל ודוקא בכה"כ הוא דאמרו בירוש' לקמן פ"ח כמה נפשות שקעו אבותיך אך בית המדרש דיגדיל תורה ויאדיר וימלאו מקום ללמוד הן למעלה הימנו כי הוא ות"ת כנגד כלם ועיין בקונט' חיים ביד סי' ס"ז ובקונט' ברכת מל"ח ח"ב בדרוש. לחטוכת ביהכ"כ.

פרק ח

ה"א ע"מ מתקל ע"מ מביה עמ"ש בעניותי בס' דב"א בס' ברכת מל"ח ח"א בדרוש א' לשבת כלה יע"ש.

ה"ז לא כך אולפן ר' א תסג גבול רעד ע' בס' בס' באדר"ן ובס"ס מר דרור ובס' כך את אברהם ס' שמות ועיין בפ"ה דשקלים ה"ה ומה שז"ן שם בס' נח"ל.

ה"א כמה נפשות שקעו אבותיך עיין סל"ח לנו דקל"ו ע"ד ובקונט' ברכת מל"ח ח"ב דקכ"ב וקכ"ד ועיין פ"ה דשקלים ה"ה

מסכת דמאי

פרק א

ה"ב תרין מסכנין אפקרון תרין סאין וכו' כאן הכן שול של מדעת כעלים אך עזה כזאת רפכ"י דשנא יחזרו תבך וירצו את אוכלם בעיתו ואך פיוון בקרקע ושנא כמי היתה שנת שידפון או ויעל הארבה כי תאכלמו התולעת וכיוצא מנויקין המעותרין וז"ל דרפכ"י רצה לעשות זאת לטובתם כמו שהיה עושה אויב דאמר ברכת אויב רעלי תבא וכו' דהיה נוטל שדה יתומים ומשכיון ואדעתא דאס יבאו לשאול נוטל להם מכיסו ב' סאין שיעורן ואם יתקלקלו לשלם מביתו

דמחשבה רעה כגוים לגזול מזרפה למעשה ועיין מ"ש חכם בני אברהם נר"ו בס' כך את אברהם ס' ויקרא דפ"ח ע"ד.

פרק ד

ה"א ארם וזכה במליאה תוך ד' אמותיו מ"ט ואני בעוניי הכינותי עיין מה. שכתבתי בס' דרכי חיים בפ"ג משנה ז' הן לו משלו ובקונט' תנופה חיים בדרכי הימים א' ס' כ"ט ע"פ ועוד ברותי בבית להי יע"ש ועיין לקמן פ"ח דגטין ה"ג ור"איתי למוה"ר אגדת ליהו דפ"ב ע"א דחקר למה מכל כך זהב בכנין המקדש כי הקב"ה חפץ בשפלים וכענין מוזכר אדמה והכסף והזהב ממשך התאות וע"ש מה שתי' ולעד"ן יותר פשוט דההכרח לא יבונה יען אמרו בפסוק ובסף הרבתי לך וזהב עשו לבעל וע"כ למה לבנות המשכן לתקן באותו כסף וזהב ולמה יגרע בית עולמים ממשכן ובשגם דוד נמי הבין מהמלחמה לכפר על נפשות שהרג וכיון דעשה הכנה הרבה הגם דשלמה גזס והוא משום כבוד אביו או שלא ואמרו דעשה קמלות דאביו דוד הכין זהב לרוכ והוא לא בן עשה הוכרח הוא ג"כ לפאר את בית אהינו ואעיקרא לא נברא הזהב לא בעבור המשכן והמקדש כדורע.

ה"ב הוא מה שזונה לנו רבי עיין בני' ר"שומה הוא מה ששנה לנו רבי ועיין יפ"מ ועיין בס' כבוד חכמים דתקן ופירש כגורן כטון.

פרק ה

ה"א ארי"ן ועניינים מרודים תביא בית אר"א אס עשית בן מעלה אני עליך כלך הבאת בכורים לביהמ"ק נאמר כאן תביא ונאמר להלן ראשית בכורי ארמתך תביא בית ה' להיך נראה לפרש עמ"ש במד"ר ס' בהר על פסוק זה ועניינים מרודים תביא בית שהם ת"ח ואמרו' בסוף כתובות כל המביא דורון לת"ח בלא הקריב בכורים יע"ש וא"כ שציר קאמר מעלה אני עליך בלא הבאת בכורים לביהמ"ק מתביא תביא לג"ש סמוך למילת בית וק"ל.

פרק ו

ה"א הפקר לגוים אכל לא לישראל כפלונתא דר"י וריב"ל עיין בתוספות בגטין דמ"ז ע"א ד"ה אדעתא ולהר"ן בחי' ועיין בס' מאמר מרדכי קיוספין שם בקוגיא ולהרב ליה רבה ע"ד התוס' שם ובאגדות הירוש' שהביא הרב הכותב בעין יעקב ומקדש"י ואנ"א וכ"ח ליתא בפ"ו שום אגדה וזוהי סיבה. דנפל ט"ס בדפוס בס' אגדת ליהו ובמקום פ"ח נרשם פ"ז ותו לא ופיהא ח' פריקים.

מכיתו וכיון דנחית לעשות חסד אין חסד אין קושיא כלל דמגמתו דחפץ חסד ומרבה להטיב ועליה דיריה ליהדר על אופן שיהיה .

פרק ב

ה"א קם עמיה זכור לטוב א"ל זיל אמור לרבך הק' מוה"ר כהן הראש אמאי לא הוריעו לריב"ל בעלמא ונתנלה למשרתו שהוא ואמר לרבו ותירץ בכמה אופנים ע"ש ואמר לו בני אברהם הו"ל ליישב לזה והוא דיתכן דהך עובדא הוה בזמן דההיא דלקמן בפ"ח דתרומות הלכה ז' בעולא בר קשב דריב"ל פיסיה ויהביה לון והוה שיהו ז"ל וליף מתגלי עליו ולא אתגלי ואם כמה זמנים כיע"ש וכינוי וכינוי היה זה המעשה ולכך לא אתגלי ליה לריב"ל בעלמא בעת ההיא על כל פנים חביבותיה גביה שלא יהיה לו מכשול זת"ד ישל"א

פרק ג

ה"א לא ר"ז כשר כל כך לא מילין דיוורן שמע לן נעבדינן ופי' הרב יפ"מ לא כל כך לדקדק בחסידות כזה לא מלות של יוצרנו הוריענו שנעשה אותן כלומר כדי להזהיר לעם למלות ה' דחמיר כזה אעפ"י שאין דרכו להחמיר בדברים כאלו ומכאן תוכחת מוסר שיש לאדם להזהר מפני אחרים שילמדו ממנו יותר ממה שיהיה נזהר מנר עצמו עכ"ל . ולכאורה מזה קשה לרש"ל ביש"ש בכ"ק סי' מ"א דחוישינן ליהדרא ועיון נמי בכא"ט סי' ס"ג סק"כ כזה דהמחמיר שהוא מותר איכא למיחס ליהדרא ועיון להרב פתח הדביר נר"ו ר"א ע"א וב' ולהרב מהר"ש הלוי בסוף חו' הריטב"א לשכת סי' כ' דע"ד ע"כ דכתב אתהלך בתוס' לבני בקרב ביתי ועיון להרב נח"ל ח"ד דג"ן ע"א וזרין ליישב דיש הפרש גדול בין קור מרע דאיכא לר מכשול לועשה טוב חסידות בהעדפה או לשום הפרש בין דבר דעלולין בני אדם להכשל בהם כגון גזל ועריות דכפשו ש"א מתאווה להן ומחמדתן כזה וכיוצא בזה איטן ואכיווייהו דרוב כ"א מעותדי' להכשל לרין להרחיק מן הכיעור ומהדומה לו סחור סחור לכרמא לא תקרב והכל לפי האדם ולפי המקום ולפי הענין ולא הכל כשזה בפרט זה ועיון במה שרשמתי בקונט' גנוי חיים מע' יוד' אות ט' .

פרק ד

ה"ו תני לא יסרב אדם בחכירו לאחריו בשעה שהוא יודע שאינו רוצה ראיתי לרב רחומאי הרב נח"ל נר"ו דג"ן ע"ד שנתקשה איך לטע הפזיר במלאכים מאד שיבואו לביתו כיון שהוא יודע שאין רוצין לבא אללו דכל כה"ג איסורא איכא וחתר ליישב מניה ומהרב מ"ח ז"ל יע"ש ואחמה"ר משניהם לא ידעתי מהיכן שמיע להו דהבין לטע שלא היו רוצים לבא אללו והרי מהבא נפקא דמסרבינן לקטן ואין מסרבינן לגדול וידועה שאינו רוצה משכחת בכך עיר אך באורח נטה ללון כמו שהיה לפי האמת דהמלאכים באו בכונה לזכותו

בהבנת אורחים כדי שיהיה לו הללה והא' ודאי מוליה חזי דלהכי הוא דחתו ולא יזויר דידע לטע בהן שאין רוצין ופשוט .

שם ולא ירבה לו בתקדושת כל זה בתלמוד בבלי בחולין רל"ד ע"א ובטוש"ע ח"מ סי' רכ"ח ועמ"ש הרב קס חיי בדרשותיו דט"ז ע"ד ובמ"ש חכם בני נר"ו כס' שמע אברהם סי' ל"א

שם תני עיר שיש בה גוים וישראל הנזכרים נזכרים משל ישראל ומשל גוים ומפרנסין וכו' ע' מ"ש כס' נח"ל ח"א דה"ן ע"ג ועמ"ש כת' שהובא ממנו כס' שמע אברהם סי' נ"א בארוכה כס"ד

פרק ה

ה"ב תני הרוצה להפריש תרומה ותרומ' וחלה כאחת נוטל כדי תרומה וכו' הקושיא מכוונת דהא דאמרין בקוטה ד"ח ע"א אין משקין ב' קוטות כאחת ואין מטהרין ב' מזרעים כאחד לפי שהין עושין מלות ח"ח ומאי שנא ואולי יש חילוק היבא דכל אחת מלזה בפני עצמה ואינו במלוא אחת שתי פעמים כאחד או שאני הני דנגררות זו כזו דלריכי למעבד להו דחדא בלא חברתה לא קניא ועיון כס' ארעא דרבנן מע' ח' ובסו"ס קרנים הנ"ל בקונט' מ"ש כזה ועיון כס' גזע ישי ובס' נח"ל ח"א דח"ן ע"א ואילך .

פרק ו

ה"ג בהן שמכר שדה לישראל ע"מ שיהיו המעשרות שלי המעשרות שלו מת אין לבניו במעשרות וכתב מהר"א לוב ז"ל דלי ולא ליורשי ועיון בתלמוד בבלי בב"ב דס"ג ובגטין דף ע"ד ע"א ועיון בכנה"ג ח"מ סי' ר"ז הנב"י אות ח"ל ובמ"ש כס' נח"ל ח"א דס"ה ע"ד וע' להגאון מרן זקני ז"ל כס' חק"ל ח"מ ח"ב סי' י"ד וע"ו וכבר רשמתי בזה בקונט' גנוי חיים מע' ל' אות ל' בס"ד .

פרק ז

ה"ד לא ירעיב עצמו ולא יסגף מפני שהוא ממעט במלאכתו של בעה"ב עיון לחכם בני הו"ו כס' שמע אברהם ח' וט"ז דס"ו ובספרו כך את אברהם ס' שמות וס' בהר דרוש ב'

מסכת בראים

פרק א

ה"א ליט ביזא דכן איינק עיון בתנחומא ס' וילא גבי דבקה ולרש"י ס' וישלח ד"ה לון ככות ולמהרש"י בכ"ר פפ"א סי' ה' ועמ"ש חכם בני נר"ו כס' כך ח"א ס' יתרו ועיון לקמן פ"ג דתעניות ה"י **שם מה** זתים אין בהם הרכבה חף בניך ופי' הרב יפ"מ שאין בהן חשש ממזרות

נמזרות וע"ש ואמר לי בני הגדול הוא **אברהם**
 נר"ו דלפי דרשא זו הנה מה טוב
 מרובת הכתובים ויגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך
 אשתך כנפן פוריה בירכתי בתיך. בניך בשתילי ותים
 והוא דבחולין דמ"ד ע"כ דרשו ולא בא כפי כשר
 פיוול שלא אכלתי מבהמה שהורה בה חכם וכו'
 דרש מ"ו כל מי שקורא וכו' ורואה טרפה לעצמו
 עליו הכתוב אומר יגיע כפיך כי תאכל ע"כ והרב
 דמשק ליעזר ברזל ע"כ דהובא שם נמי הא דבהמה
 שהורה בה חכם כתב דמזה סמך נמי שלא יקח
 אשה שהתירה חכם משום עינובא והוא בכלל ולא
 בא כפי כשר פיוול שלא אכלתי ל' נקיה וכ"ש
 דיש לחוש לכינוי שיהיה לו ממנה בספק ממזרות
 שמה וכו' כעלה הראשון אחר שיאנה עכ"ד *
 והשתא יכו"ו הכתובים כדודור נאה יגיע כפיך כי
 תאכל דהיינו שרואה טרפה לעצמו מתחמיר כענין
 בהמה שהורה בה חכם ובכלל כי תאכל היינו זה
 נמי לא תקח אשה שהורה בה חכם וכו' תהיה
 כשוח דבניך בשתילי ותים דלא יהיה בהם חשש
 ממזרות כדברי הרב דמשק ליעזר זל ות"ד יט"א

פיק ה

ה"ב כרם שהוא נטוע על פחות מר' אמות
 רש"א אינו כרם ואכ"א וכו' עיין
 תוס' ככ"כ דז"ל ע"כ ד"ה אינו כרם דכתבו ולענין
 מי שנטע כרם ולא חיללו דאינו חוזר מן המלחמה
 ועיין להרמב"ם בהל' מלכים פ"ו לענין בית כה"ג
 ועמ"ש הרב נח"ל נר"ו בדפ"ה ע"כ וג' *

פרק ו

ה"ב רישבין כשר"י וראב"י משם כ"ש המת
 מטמא ד' אמות בר"ה מפני
 כבודו הרב מהר"א ליכ פירש כדי שלא יקרו תוך
 ד' אמות שלו וידחקוהו למת וע"ש ועיין להר"ם
 דחששו שמה יפשוט ידו ויאחיל ויש לעיין בזה
 במ"ש הרב הדרישה ביו"ד סי' ק"ו שס"ו לענין אי כהן
 יכול לדרוש על המת תוך ד"א ועיין להש"ך שם
 ועיין בס' נח"ל דפ"ט ע"א ולמנהג עירנו אזמיר
 יע"א וס"ד איזה מקומות כמו כן דתקיס הרב
 שני לדרוש על החותם הראשון בכיה"כ ע"ג אורנו
 והרב השלישי בבית הקברות קודם קבורה ואירע
 דהוא כהן לל עליון פשיטא דמוחל על כבודו ויתנהו
 לאחר ואיתיה בתשלומין לדרוש בשבת ו' בכיה"כ
 או למחרתו אך קודם קבורה אפי' ברכובה של עיר או
 בחצר שאינו מקורה בריחוק ד"א הגם דלכא פקפוק
 לאו אורח ארעא כיון שלא נהגו כך וכל שינוי דע
 כיון דאיתיה בתקנתא *

פרק ב

ה"א מי כרון מאן דאמר שיש בה בתלום *
 מאן דאמר שגפל לתוכה במחוכר
 הרב לח"מ פיה"מ כתב דהני נכונה בירוש' להפך
 דמ"ד שיש בה במחוכר ומ"ד שגפל לתוכה בתלום
 וכן הקבצים עמו הרב לרור החיים בפ"כ מהלכות
 כלאים וע"ש והרב בית דור בפיה"מ הביא הניר'
 כמו שהוא לפנינו ומכאן זה תמ'ה יקרא על דברי
 התוס' ככ"כ דל"ד ע"א ד"ה סוואה דהק' על רשכ"ס
 יע"ש והי"ל להרב כ"ד לומר דרשכ"ס הי"ל כנור'
 שהביא הרב לח"מ והרב לרור החיים והתוס' היה
 להם בגירסתו ועמ"ש רב רחומאי הרב נח"ל נר"ו
 דע"ה ע"ד ודע"ו ע"א *

פרק ו

ה"ה ער כמה הוא נותן לבעלים ער שליש
 ר"ה ור"ש ח"א לשכר וח"א לרמים
 עיין למהר"י קורקוס בפ"ה מהל' כלאים ולמנן
 ב"י א"ח סי' תרכ"ו ומור"ם ביו"ד סי' זק"ן משם
 הראב"ד והר"ן והרשכ"א דבמ"ע עד שליש אבל
 במל"ת כל ממנו ועיין להרב זרע אמת ח"ב סי'
 ל"כ מה שחלק על הרדב"ז הישנות קימן תמ"ה
 באיסורין דרבנן ועיין נח"ל ח"א דל"א ע"כ ועיין
 להרב מנחם מנחם דת סי' מ"ה ובסה"ק רוח חיים
 א"ח סי' ק"ד מ"ש בזה בס"ד ועיין להרב כ"ח
 ביו"ד סי' רל"ב והט"ו שם סקטו"כ *

פרק ח

ה"ב חלובין מן האיש כתב הרב יפ"מ
 ז"ל שיש מהחכמים אומרים
 שכל גוף העובר מן האשה ואין מורע האב רק
 ההקפאה וע"ש ולא פורש אם הוא שוה בכל כוכר
 ונקבה כנראה דלסברתם הכל אחר ול' תתמה אם
 יולא שחור מאיש מלובן דהנסתרות לה' לפי המחשבה
 והנה במאמר הירוש' השמיטו כמה מילי דאיתא
 בכבלי בנידה פרק המפלת דל"א ע"א בין באיש
 בין באשה בין מהקב"ה הגם דהכל שלו ועיין בשאלות
 ס' יתרו ועיין בתוס' כ"ק רכ"ה וככ"כ דק"א וזבחים
 דס"ט ודוק *

פרק ג

ה"ח מתני' ר' יוסי בן הוטף אפרתי עיין
 להרב מוה"ד בס' ברב"י יו"ד
 סי' רמ"ד דהביא משם הראשונים שהיה דוחק עלמו
 לחטוף מלוא בעור שמקיים אחרת יע"ש ובסתום
 חכמה אינו זה שכן בודאי דיתפרש דהיה חוטף
 מלוא מאחרים וחייבוהו כמה פעמים לשלם יו"ד
 והוכים ורשו בו רבים לקרותו כך ועיין לקמן פ"ט
 ה"א דהוכר יוסי אפרתי דהיה משמש לרכי' הקדוש
 ולא ידענו אם הוא הק' דהק"א *

פרק ד

ה"ב בישאין הכרתים עיין להר"ש שהביא
 הקוגניא הזאת וגריס בשאין
 הטורתיים וכתב שם דלנוע קרי כורת וכן לקמן
 בפ"ה ממכילתין וע"ש להר"ש משנה ה' וכ"ה הרב
 המפרש כסביב הירושלמי ע"ש *

פרק ט

ליב דהנ' הפוכה ועיין מהר"י קורקוס בסוף ט
מהל' שמיטה יע"ש ועיין לקמן פ"ד ועמ"ש הרב
הלכות יו"ט דקמ"ג ע"ג ובמ"ש הרב נח"ל ח"א
דיק"ח ע"א וב' .

פרק ג

ה"ד דאזל ליה לזרבה ולא מתעניזל מאתר
לאחר עיין בברכות רכ"ג ובשבת
דפ"ב ע"א דמפורש שם מה שלא פורש הכא
בירוש' עד כמה לזיך לזלך ממקום למקום ומ"ש
רכ בשם מר עוקבא שורש עשב לשלש ע' להרמב"ם
פ"ד מהל' דעות ה"ו ועיין בס' נח"ל שם .

ה"ט שאור לא זכה למלוכה לא ע"י שהיה
זקנו גדולתו כד וכו' עמ"ש

בסה"ק נפש חיים בטעם הדבר בס"ד אך מלך עלמו
תקשי אחר היותו בן שנה שאלו במולכו שדרשו
כיומא רכ"ב שלא חטא ומשכמו ומעלה בזה מכל
העם ובעל קומה שכינה שורה עליו ודאוי הוא
אזל לא מלאו לו זכות כ"א לפי זקנו ואולי יש
לזיב לזה והוא דאזל דמלך עלמו הוא רובה
למלוכה ובכל בני משפחהו דלא היה טוב כמוהו
ובכל שבע בנימין אך לעיקרא המלוכה היה מחורה
ולפי שעה הוא היה משכנו בנימין וא' משום דלא
הניב זמנו של דוד למלך היה בתקנתא למלך
מששכר או משכנו לו דאית בהו כתר תורה או
משאר שכנים ולמה מבנימין הקטן שבשכנים לא
דוקנו גרם טובה זו שהיה המלכות מבנימין ובכל
המשפחה קדם שאלו כי מלך עלמו דאוי והנני
כאמור ושו"ר להרב יפ"מ שנתקשה בזה אך תירץ
בדרך אחרת לאיך נקא דאזל הקב"ה שלא היה
דאוי שאלו כי ועבור את פי ה' במלחמת עמלק
יע"ש והרב נח"ל ח"א דק"ך ע"ד הביא מהירוש'
לקמן ומתבטל וזכרית להשמות דהיה כי חטא והולך
לזכות זקנו יע"ש . ומה שהביא שם הרב נח"ל
מהרב ירי משה דנתקשה היכן מלינו שהיה שאלו
עני ופי' לזה מנעו רביע בסך ומני"ר פי' ממה
שהיה הולך אחר הבקר אחר שמלך יע"ש תרוייהו
אינן שוין לי דמה שלזה היה בדרך דעני היה
באות' שעה דאפס בסף ומי לנו גדול מאברהם שהיה
עשיר וילך למסעיו דפרע הקפיתיו ונס ממה שהיה
הולך אחר הבקר הרי אומנות זה נקרא בשטרות
קרנים והן נספד' מחמתו ותו דמשכח דהלך כיום
הגיוה כהיה דנכל עם דוד דעושין יו"ט באותו יום
לשנה ומזבח לזלך ובדרך רז"ל ע"פ ויקח ממכללות
לאן לרעות ביעקב ואומנות זה שאני דשייך שיתנהג
בזה פרנס על הלכוד ואינו כמו שאר אומניות .
והאמת דמ"ש שזיה עני היינו בכחיותו ושכ העשיר
ומכ"ש כשמלך להביא ל גנוי המלך ממס המלך
ובמאמר עלמו דקאמר שהיה עני תוכ"ד אמרו
ומבזבו ממנו וחס על ממנו של ישראל ואי אמת
שהיה עני מחיבן הו"ל ממנו לבזבו שישר שהיה
לחס על ממנו של ישראל לא זדאי דקיס לחו
דבכחיותו היה עני ולא במולכו חליה דלא יעלה
על שכל דבר זה .

ה"ב חמני עשרה כניסין פי' הרב יפ"מ
הבניסוהו בכתי כנסיות להספידו
יע"ש ומה נשתרבה המנהג עתה בכל ערי ישראל
דמכניסין למרכיץ תורה מארי דאתרא ככית הכנסת
שעובדין מכיתו עד בית הקברות דרך הילוך הארון
ודורשין עליו אך לא בכל כתי כנסיות עושין כן
כ"א באחד שלא לאחר קבורתו כי בל"ה כניס'ק
דורשין נמי וואריק הזמן וכל היכא דממהרין לקבורו
טפי מעלי למת כנודע .

ה"ט ופ"ט טותן נשמה לעם עליה לפי מ"ש
הרב חס"ל וה"ד בקונט' ראה
חיים ס' דברים דהעולה לא"י מותנין לו נשמה
יתירה כיע"ש ח"ב את"ש קרא דכתיב ומסיפיה
דקרא ורות להולכים בה יתפרש על ר"ח דתחא"מ

ה"י ער כיף ימא דכתיב ורות להולכים בה
עיין להרב יפ"מ דכחוק הים הוא
כמו ח"י יע"ש ומה טוב הנקברים באומיר יע"א
וכדומה לה דעל שפת הים הוא הכית הקברות
הו"ל כנקברין בא"י ועיין להרב נח"ל שם ובספרו
דרש אברהם ח"ב ס' תלף מה שדבר בזה ועוד לו
בנח"ל ח"ג פי"ב דכתובות ה"ג .

ה"א ותבואו ותטמאו את ארצי עמ"ש
הרב יפ"מ ועמ"ש הרב
בני ילחק חנן ס' בשלח ומה שקיים המאמר הן
נוטלין גוש עפר ומניחין על ארונם דכתיב וכפר
אדמתו עמו ובתב כהנמ"י סופ"ה מהל' מלכים
דמכאן קמנו להטיל מעפר ארץ ישראל על
הנקבר כח"ל דחשב לו כלו קבור בא"י ועיין להרב
יוסף אומן דמ"ח ע"א ולהרב מ"ד ח"א דק"א
ע"ב ובא לזיון בס' נח"ל שם .

מסכת שביעית

פרק א

ה"א לא כן תנינן אין כ"ד יכול לבטל דברי
כ"ד חברו עד שיקא גדול ממנו
בחכמה ובמנין ראיתי להרב יר מלאכי ח"ג מע'
א' אות ע"ג דעמד אי דוקא לבטל או להוסיף נמי
והביא ראיות דנס להוסיף אינו יכול ואחד מהראיות
מהיה דמגילה יע"ש ותקפה עליו משנתו דמני"ר
בח"א מע' א' אות ס' דחה ראיה זו והרב ארעא
ירושל' מע' א' אות י"א הק' בסתם להרב י"מ ולא
הק' עליו ממ"ש מני"ר גנפיה ועיין להרב נח"ל
ח"א דיק"ב ע"ב ועיין מ"ש הגאון המפורסם מרן
זקני ז"ל בס' חק"ל ח"ב לז"ר סי' מ"ט לענין לזרך
שעה דיכול כ"ד קטן לבטל ועוד שם דבשכ ואל
תעשה יכול לבטל ועוד עמד לענין תקנות שבומנינו
בעיר אחת יע"ש כפלאות מתורתו .

פרק ב

ה"ו נטעו ומת בנו אסור לקיימו ואחיוא
כמ"ד מפני החשד עיין מהר"א

פֶּרֶק ה

פֶּרֶק ד

ה"ב הא כדון לוף כללום א"ר וונה הוה לוף
הוה כללום א"ר ויוס וכו' עיון מוהר"א
ליב כפי' ולהרע"מ כפיה"מ ועיון שבת פח"י מ"ח
מ"ש הרע"מ ועיון יקר ת"ת כפ"ח מהל' שביעית
הי"ו ומוהריק"ו שם ועיון להרב שבת של מי לרף
קכ"ו ע"כ דשם דרך לוף בחולם ללף בשורק. והתם
מזן כללום והכא אפשר מזן קטנית וע"ש ועיון כס'
פאת השלחן הל' שביעית סי' כ"ב סעיף ח' וסי'
כ"ב סעיף ג' וסי' ו' סעיף י"ג ועיון בירושלמי
פרק ח"י בשבת ה"ח ועיון פי' רש"י שם

פֶּרֶק ו

ה"ג לא נביא חנכי ולא י' נביא חנכי חלל
כך אני מקובל וכו' עיון ערוכין
דס"ג ע"א ובאין הכן שאלל אם שבתו דקאמר היינו
שמיטה יתא' דיש זכות תולה שלוש שנים ולכן תלה
עד שמיטה ההיא אך אם הוה שבת כמשמעו באותה
שבעה איך תלה במ"ש חכמים דחייב מיתה ואין
לך קשה מעכירה דזנות וקללת סוטה דנמחה שם
ה' על המים ותולה לה ואיך ידע דאינו יולא מידי
שבתו אם לא שתאמר דרוח ה' נוטלה בו ומרוב
ענותותו הוכרח לומר כן וכמ"ש י"ב מנל כמחנה
ישראל עמ"ש הרב לרור המד"ל תנא דכ"א בדרוש
שהובא בסו"ט מערכי לב ח"כ דפר"ט ע"א וכו'.

פֶּרֶק ז

ה"ד הדרא המרה שאסור ללכוד בטובת
הנייה עיון להרב יקר ת"ת כפ"ו
מהל' שביעית דכתב דאפילו למ"ד דטובת הנאה
אינה ממון מ"מ אסור דמתוי כקחורה וע"ש וע'
תוס' יו"ט פי"ח דנדרים מ"ג דכתב דטובת הנאה
ממון הוא לגבי נדרים אבל לגבי קדושין לא ועיון
להרב ברך משה שם בנדרים דלד"ר ע"כ וע' להרב
מחזה אברהם דיק"ב ועיון בקונט' עיני כל חי
בנדרים שם מה ששמת' בזה ועמ"ש הרב פחות
שבערבי' דיק"ח ע"א ועיון כס' פאת השלחן סי'
ד' ס"ח וסי' כ"ו ס"י וי"א ע"ש כס' בית ישראל
להגאון המפורסם מר יודיטו ת"ת ישראל זלוק"ל.

פֶּרֶק ח

ה"ה אחרים ובהמתן אחרים קודמין לבהמתן
עיון למוה"ר אגדת שוהו ח"כ
דס"א ע"א ומ"ש תלמודי הותיק המגילה בתפילת
הס' ועיון בקונט' רוח חיים א"ח סי' זק"ן מ"ש
בזה בס"ד.

שם מאן גרס לך ללא פלגה עם חבריך יש
בזה ב' פי' ל' להפיל עצמו ול' לפותא
עיון יפ"מ ול' לפלג את כליו חקירה וברירה.

ה"ו א"ר יוסי זאת אומרת שאסור ליקח בת
ע"ה פי' מהר"א ליב דרגילה בבית
אביה לאכול בלא מעשר וק' דבפסקים דמ"ט תלו
הדבר

ה"ב אוי לו שנתכבדתי בכתרה של תורה
מאמר זה קשה להולמו דאמאי לא
פיוסס בממון ורחוק הדבר שלא העירוהו לחדש
חשוב כמזהו ואיך ילא יחזיר כלולה עיון לזמן
כתרומות פ"ח ה"ח ובלתי ב' גערו ענו דהיה אדם
חשוב והעומדים היה להם להודיע ואיך הוה תלה
כשכיל שהוה ר' טרפון דמוכר בכת"ר ולא אמר
בפירוש אני בעל האילנות ואם לא ואמינו שיקראו
למשרתיו של ר"ט ועיון להרב מהר"ש יפה מ"ש
ורוק ואין לומר בזה כ"א דמן השמים יסוככוהו
דמדקדק עם חסדיו ללא עשה עם עושרו כראוי
ועיון נשכ"ח ח"א סי' כ"ן מעשה רב וע"ש וראוי
שילקה ויתענה ועל כן ואברהם חכמת חלמיו ובינא
נבוגיו תסתתר כדי שיבא לידי מידה זו הנסקרות
לה"א וכוה יותרו כל הספקות ד' וחמשה שכתב
מוה"ר אגדת שוהו ז"ל. ואם כניס אנו בזה יתפרש
אומרו אוי לי דער עתה נשתמשתי בכתרה ש"ת
כסדרת מהר"ש כ"ח דת"ח פטור מלהחזיק ביד
לומדי תורה וכתבנו עליו במקומות אחרים דלדבר
זה יסלף אדוני דאף ת"ח חיובה רמיה עליה ככל
איש אמיר דעלמא והנה ר"ט היה בדעתו כסדרת
מהר"ש א' בתפילה וביון דבא לו תקלה זו אמר אוי
לי שנשתמשתי בכתרה של תורה ולא החזקתי ביד
לומדי תורה כטענה דאני ת"ח ופטור כי זה כתבו
כמי מהרשד"ם ז"ל שלא לפטור מהמס דהוה ליה
משתמש בכתרה של תורה כיע"ש ובראות ר' טרפון
שאירע לו מקרה רע כוה אמר וראוי לא על חיוס ואין
אדם טקף אלכעו מלמטה והכל מאיתו ית' וקב"ה
לא ערבל"ד והד"ר הוה לכל חסדיו שכן באוי להיות
חוזר וכלרעה דאז הוה דנתן לרע"ק אותו סך שהוזכר
במדר"ס' כהר וז"ש את"מ ועיון בקונט' ספר
חיים סי' ו' דף אות ט"ו.

ה"ה להתייגע מכ"כ לב"מ מ"ט ילכו מחיל
ל חיל ובסוף ברכות וסוף
מ"ק איתא בלוטא אחרונה אין להם מנוחה ע"ש
ולכאורה קשה ממאמר דכתובות ד"ג ביות' של
מלה"ש יולאות ואומרות בכלל ינאחו על משכבותם
ואויב אמר ושם ינאחו יגיעי כח והוה כסתם שוה
לכל ואולי זהו לגופם בקבר אבל לגפש ורוח אין
להם מנוחה ויגיעים ממקום למקום ועם מה שפי'
הרב הכותב במאמר איך להם מנוחה ומהרש"י כופ"מ
וגם כל' להתייגע בלא"ה יתוישב שפיר וק"ל חלל
דמוה"ר אגדת שוהו ח"א רוח אחרת איתו דאינו
עיון מאמר זה למאמר שהובא בבבלי ועיון להרב
נח"ל דקכ"ז ע"ד והנה מוה"ר אגדת שוהו פירש
בכלל הפירושים דאין להם מנוחה היינו על גער
העומדי' בחיים דמבקשים עליוהו רחמים ע"ש דבריו
כי נעמו ופעם אחת שלחתי הס' הזה של אגדת שוהו
שיקראו ע"ג קברו של לדיק הדברים האלה אשר
כתב בקפרו והראו מן השמים דבר פלא הודו לה'
כי טוב :

פרק ב

ה"א למדין אפשר משאוי אפשר עיון כס' לקט יוסף כסו"ס דכתב וז"ל וכמות דס"א ע"כ ושייך לזה פרישת משה דהיה סוכר אין דנין אפשר ופרישת משה שייך משעה לדורות וספק בודאי ואי אמרינן הויל לא דרשינן את נידה דס"ו ע"כ סוכה ד"ב ע"כ יומא דז' ע"כ בתוס' ד"ה מכלל דר"ס סבר ושייך שם בליון דנין אפשר דאין היין מרנא עליו עכ"ל וכל זה תמלא בהרחבה כס' פתח האהל ח"כ מער' אף ויותר מהמה סוגיא דאחרות שהביא שם ועיון בקפר נח"ל ח"א דקמ' ע"ג מה שהביא על קי"ס נמי וע"ס ולפי זה ידוקדק לישנא דקרא ואתה הרס את מעד וגו' וידך ואתה היינו דאתה בעלמך גם כן לדרך זו תלך לפרש מן האשה כמו ענין קי"ס ועיון עוד להרב נח"ל ח"ד פ"ח דכ"ק רכ"ב ע"ה וע' כס' מקנה אברהם מ"ב אות כ"ח

פרק ג

ה"ז שיקדימו הככורים לתרומה איתא במכילתא ס' משפטים פי"ט הטעם דככורים קרויון ד' שמות ותרומה קרויה ג' שמות ועיון להרב מהר"ג כס' תו"ר מה שהקשה להר"ס מדבריו המכילתא וע"ס.

פרק ד

ה"ג אר"ל בר"ח כל המזליא מעשרותיו בתקנן אינו מפסיד כלום הקשה הרב הגדול מהר"ס יפה ז"ל בספרו הנחמד יפה מראה מאי רבותיה שאינו מפסיד עדיפא מינה אמרינן בתעניות עשר בשביל שתעשר ותו' כב' אופנים והרב כבוד חכמים תו' בדרך אחרת ומו"ה אגדת ליהוה גם הוא תו' בנ' דרכים אחרים ורב רחומאי הרב נח"ל נר"ו מר ניהו נמי שם דרך שלשת לתרץ לזה ואחר דענו ואמרו תשעה תירוצים אומר אני והיותר פשוט לא אמרו והוא דרך חז"ל לדבר בלישנא טבא לשון חכמים ברכה ומכלל הין אתה שומע לאו והוא דנודע מאמר המדרש ע"פ ואיש את קדשיו לו יהיה דהוה עובדא דנפחת לו ער שלא נשאר לו כי אם מה שהיה ראוי ליתן ממעשרותיו ולא זו שאינו מפריש כלל אלא גם העושה עו"מה לפחות מהשיעור ולתת פחות ממה שצריך ליתן לא ילא י"ח ויפסיד דיפחת לו ולזה נקטו כי האי לישנא להודיענו דאם לא נתן כתיקנו הו"ל שלא נתן ואיש את קדשיו לו יהיה וכדאיתא לקמן במס' חלה פ"א ה"ט ח"ר הולא לא המנות אם עשית כמנות הן מנות ואם לאו אינן מנות עכ"ל ובאופן אחר יתכן לומר דכיון דמשנה שלמה שנינו מלוא גוררת מלוא אם כן כשעשה מלות מעשרות דגן כתקנן גם ה' יתן הטוב שיקיים גם מעשר כהמה דהוא עשתיות קרנים ומזה יזכה דעשר תעשר עשר מעשר דגן כדי שתעשר מעשר כהמה ועו"י תתעשר דמעשרות את בעליהן ול"ז קאי בשביל שתעשר במעשר דגן עלמא שהוילא לא דבר הבא מן החדש מכחוז.

פרק ה

הדבר שהם שקן ונשותיהן שרן וארור שוכב עם כהמה ולא משום מעשר נגעו בה וכפי פי' רש"י שם שאינן זהירות כמנות לא כמעשר כלבד ולפי' מהרש"א בענין נידה ועיון כטור אה"ע סי' ב' ולהרב בית חדש שם.

פרק ט

ה"ב ולבסוף תלתין שנין חזרו לאתרהון עיון להרב יפ"מ מה שפי' בשביל האויר שהיה מוויק להם ועיון כס' דעת זקנים ע"פ וגם ההדמה אשר הם עליה וע"ס ובני אברהם הי"ו פירש כזה כה"כ לך מהר"ך ונאמולדתך ומכית אביך ל הארץ אשר ארצך ול תירא ול תחת דשיטוי האויר יהיה מוויק לך ומוכרח אתה לחזור לא אני מבעיך דאדברא ואעשך לבני גדול ואברכך ואגדלה שמך דכאן אי אתה זוכה לבנים ושם תזכה לבני חיי ומזוני רווחי וברשת רז"ל ות"ד הי"ו.

ה"ט אימא דהן ילדת בר עיון מה שפי' הרב יפ"מ ועיון במכות מומרת רבא על רש"י דילדה אמה תולד ואי לא לא תולד וע"ס.

פרק יור

ה"א הקפת חטות עיון בקונט' רוח חיים ח"מ סי' ו' אות כ' ועוד שם אות ג' לענין גזל אי שביעית משמטת ועמ"ס הרב נח"ל ח"א דקמ"ב ע"א בהקפת חנות ועוד לו שם ע"ד לענין גזל ודע דגדול הדור אחרון כס' פאת השלחן סי' כ"ט ס"ח דק ואשכח בחס' יפה שעשה דשנת התקל"ג היתה שנת השמיטה וע"ס ויהיה לזכרון בין עיניך.

ה"ח חרא מיכלא אנא חכם עיון כסו"ס שמע אברהם שימה נאה דרך נחות בזה.

מסכת תרומות

פרק א

ה"א סימני שוטה הוילא בלילה עיון לקמן בנטיין פי' ה"א ובבבלי בחגיגה ד"ג ע"כ והרב מוה"ר כס' פת"ע הק' משם הרב טורי חכן דמפקחים דקי"א מוכח דלא בכל הלילות לא בלילי רביעיות ובלילי שבתות וע"ס וקו' זאת היא של מהרש"א כח"א בתענית דכ"ג ועיון להרב נח"ל ח"א שרמו נמי להזהק ס' ויקהל וע"ס והאמת אגיד דטרס ראיתי דכריהם דרכן נרגשתי בזה ואמרתי ליישב דהא דהכא הוא כהוה ברוכ הלילות דיוולא פעם אחר פעם ולא התם בפסחים הוא אזהרה אפילו פעם ביוכל דאלטריך ליה ללאת על כורחו אז אזהרה שמעיון מפני המזיקין לקרוב לבריא היוקא כב' לילות הללו דלא ילא כ"א שיתלוא עמו אחרים כך אני אמרתי בחפוי.

פרק ה

ה"א רשב"ן בשם ר"י המרליק כפת ושמן של תרומה ושרפו עלמותיו עינין להרב נח"ל נר"ו שני דרכים לפניו ולעד"ן עמ"ש בירוש' כ"כ פ"ח ה"ו דהמעביר נחלה מכניו לאחרים עליו הכתוב אומר ותהי עונותי' על עלמותם והרי תרומה חלק ונחלה לכהן אש"י ה' הוא נחלתם נמלא דקרי לה התורה נחלה לכהן וזה שמעביר הנחלה מהכהן מידה כנגד מידה עלמותיו ושרפו כשם ששרף התרומה והשרפה מסתמא יהיה באש גהינם דאשם לא תבכה והיו דראון לכל בשר כי רוח שרפת עלמות הוא רוח קשה עד מאד כנודע ואינו כמו שרפת בשר והוא עשה דבר שאינו נוכח הנה"הקכ"ה עושה כגופו דבר הנוכח ויעוד יתכן לו' כיון דכתוב ותבא כמים בקרכו וכשמן בעלמותיו דנראה דהשמן מערן העלמות וא"כ זה שאכל חלק הכהנים שהיה משתמש בשמן הזה ראוי שישרפו עלמותיו והלחם שלקחו במקום שמן להדליק נידון כשמן.

ה"ט אר"א כשם שאסור לטעם את הטמא כך אסור לטמא את הטעור וע' עור בירוש' פ"ב דע"ו והא איתא ממי באיסור והיתר ואפי' בשל גוי ואפי' דליכא הפסד עיין להרש"ך ביו"ד סי' ע"ב בהגהות חו"ה אות ט' ועיין להרב קה"י בתוספת דרכין מע' ה' אות כ"ה ולהרב בקר יתחבב ברכה ס' קרח.

פרק ו

ה"ג דבשני חולין והאכילן דבשני תרומה מהר"א לוב הגיה דל"כרשיני דהיינו מאלל גרוע ולאכילי הרואה בתלמוד ירוש' הנדפס מונה מנאכתי הדור הקימו הגורסא דבשני וכן קיים הגי' הרב מוצל מאש דת' סי' ק"א.

פרק ז

ה"ז דארז' בשם ר"י כלל של כלאי הכרם שעקרו ושתלו וכו' עיין בבבלי בנדרים דז"ן ע"ב ועמ"ש רבן רחומאי הרב נח"ל נר"ו כפ"ה דכלאים דפ"ז ע"ג.

פרק ח

ה"ה מכיון דלא חשיר על הדא לא חשיר על הדא עיניך תראה כמ"ש מנה"ר כהן הראש ז"ל בס' אגדת ליהו ח"א פ"ד דשביעית ה"א בעובדא דחייט ומ"ש שם הרב מר אהובינו נר"ו בס' הנחמ"ד נח"ל יע"ש והוא מכוון יפה למאמרינו וק"ל.

שם שיה יין בערב שבת הנה כיוק"ר פ"ה סי' ו' איתא דהיה בערב ויה"כ וגרסה דזו היא הגי' הנכונה דקו"ל כמת בע"ש סי' ופה לו לא שראותי להרב נח"ל נר"ו דקנ"ד ע"ב דהטוב אשר דיבר לקיים הגי' בער"ש כיון שלא זכה לקבורה דק"ל יע"ש דפח"ח לא דכלא"ה היה סמוך לתשעה

ולא היה נקבר בער"ש והיה נשאר למוציא שבת כמ"ש מנה"ר ליהו רבה בס' אגדת ליהו ועוד שם תראה דנתן טעמים כגונים על מה שהיה בער"ש יע"ש.

ה"ז גס חויביו ושלם איתו רמ"א זה הכלל ריבול"ה זה הנחש ועיין למה"ר אגדת ליהו שהאריך בזה דכלל החיות והשרצים אינן נמלאין חויבים להדם כמו הכלב והנחש לפי בחינתם משורשם יע"ש ולפי"ו תקשי אמאי לא תני תנא באבות ולא חויב נחש וכלב בירושלם מעולם וכן בישיבה סי' יו"ד לא יריעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי לא הזכיר הכלב ואפשר ליישב דל"ז נקטו כלב משום דאינו חידוש דבירוש' לא חויב. דהרי מוזמן יז"מ בהיותם במלרים גור הקכ"ה וכתב בתורתיו הקדושה ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו ומסתמא דבר להינו יקום לעולם וכו' ויתוישב היטב קרא דכתוב בירמיה סי' ל"ב אשר שמת אותות ומופתיו בארץ מלרים עד היום הוה ובישראל ובהרם דמאי * עד היום הוה ובי עתה נשאר חותן אותות ומופתים אך לשי האמור ניחא כענין ולא יחרץ כלב לשונו לעושים רש"מ זולת אס בחטאיו גרם לו וכן אמרו על ענין הארבה דלא נמלא בנבול מלרים מאותו זמן והוא למופת ולאות עד היום הזה.

ה"י יחרוהו להן אחר כשכ"ב עמ"ש הרב בן אברהם ז"ל דה"ן ע"ב ולמה"ר תהלה לדור ח"א דרוש' להלכש' ובס' שמע אברהם סי' י"ח בארובה בזה ועיין לקמן בפרק ו' דשקלים ה"א.

פרק ט

ה"ב עניי ישראל ועניי כהנים מלקטין הרגים הרב שושנים לדור דהי"ל להקדים לכהנים קודם ישראל וע"ש מה שהי' ועמ"ש הרב באר שבע כפ"ג דהוריות דת"י ע"ה ובס' מלאכת הקדש ס' ראה דר"א ע"כ ונ' ולהרב נח"ל נר"ו ח"א דקכ"ו ע"ג וד' דהכרית דגס בלקט שכמה ופאה אית ליה קדימה לכהן הפך ס' הרב שו"ל ומה שהקדים הכה לישאל משום דשכיחי יותר וכמ"ש הרב הון עשיר.

י"ם ביה"כ שמה ישבחו ויתנו לתוך פיהם עיין להרב קול ליהו ח"א סי' ז"ל ומנה"ר בהל' יוה"כ סי' מ"ו ולרבינו שבגולה הנאון מרן זקני ז"ל בס' חק"ל ח"א סי' ח"ק וק"ט ומ"ש הרב נח"ל ח"א דז"ן ע"ג וד' ועיין מה שרשמתי בקוב' מל"ח סי' ט"ו אות ו' לענין מאכיל לקטנים ביה"כ ועוד שם סי' ד' אות ז' לענין טלטול מנחות שמורות בערב פסח שחל להיות בשבת ובקונט' רוח חיים סי' תע"א אות ג'.

פרק יוד

ה"ד מהו לללות כ' שפוריח' של בשר שחוטת ואחר של בשר נכלה בתנור אחד וכו' עיין בבבלי בפסחים דע"ו ע"ה ועיין בכנה"ג יו"ד סי' ז"ל הגב"י אות יוד ובסי' ק"ח הנה"ט אות ג' ובס' ערוך השלחן שם סי' ק"ח ובס' קהל ואורה

וע"ס ולער"ן לת"ח הפילו כפתח וכחלון לנוטה
לשוק לא ישב לאכול הפילו בכיתו והרמב"ם כפ"ה
מהל' דעיות ה"כ כתב דלא יאכל ת"ח בחנות ולא
כשוק לא לפי טורח גדול וע"ס והנה התי' הכ'
של החוס' משם מוהר"ר ליהו"ל בזה התירו בש'
לענין הקיו' דס' ואין לו כדי לקנות כיון וזק' פצס
אחת ובסביל מול שמא יסתכן ק"ך כהנה ורניג ובלתי
סיכה הוא דע לשמוס ורע לכריות ואשכחן כפ"ה
דמס' דרך ארץ וזוה"ר דת"ח לא יאכל מעומד וז"ל
אפילו בירות דרך ערמי והקיא דגטון ההוא חלל
כל אדם הטנו סעודה ועיין בס' קהל דקס"ו ג"כ

פרק ד:

ה"ו תני ר"ח ב"פ את שהיה עולה מנועו
מין חילין משרשו מין ורק עמ"ס
הרב מלך שלם ס' ח' ד"כ ע"ב ועיין להרב הגדול
מהרד"ק בס' הנורה חקדי דור פ"ב דכלאים ד"ה
הקנים וכו' לליו' בס' בת"ל שם

פרק ה:

ה"ו ר"י אמר נעבד ורש"ל חמר לא נעבד
עמ"ס רבינו הגדול האלון המפורסם
מזן זקני זלזל בספר הנורה חק"ל ח' חס"י ס"ג
חקב"א פוע"א

מסכת מעשר שני

פרק א

ה"ד ר"ש דהם ונתת הכסף ככל אשר תאמר
נפשיך כלל וכו' מה גפיק בציחון
דגיס ותגבים כמהין ופטריות עמ"ס חגי' אבגולה
הנחון הגדול הרמ"ז זועא בס' חקרי לב זור ס"א
דף ס"ו ע"ב

פרק ב

ה"א החושש את ראשו או שעלו בו חטטין
סך שמן ולא יסוד יין ואומץ
ראיתי לרב רחומאי הרב נח"ל גר"ן דבתיב בזה וז"ל
עיין בתוספתא כפ"ק דמכילתין דתני דאין סכין
כשמן של מעשר כ' לא ע"ב ליטת ולא ע"ב חווית
ופסקה הרמב"ם כפ"ג מהל' שו"ה וקיינו טעמא
דאע"ג דיתן לסיכה דוקא לתענוג אבל לא לרפואה
וכמ"ס המפרשים ז"ל עכ"ל ושטח לשונ' וורה דקא
מדחי לה לסדרת הירוש' הלזו מכת התוספתא ופסק
הרמב"ם ופי' המפרשים ואם כונתו כד' עמו הקלחוס
דלא לרק כזה דהרי מר ניקו גופנה באותו עמוד
הבוא בדיובור הקורס אבל פותן הוא שמן הרבה
דאע"ג דקוף לרפואה כיון דשתהו בדרבו גוותר וכן
שם ב"ר החושש כנרש ובד"ה אבל מנמע הוא
וכולע המורס מהם דבל דבר שדרט בכך אע"ג
דלרפואה עכיד שרז ומינה ובה גמיון דממ' אומר
ולא יסוד יין וחומץ כיון דאין דרבו בכך ואמין דרבו
לסוד ראשו ברכתיו ואמין על ראש' א יסוד וכתבני
תנא

ואורה שם ולהרב נכדו בס' נח"ל ח"א דקכ"ח ע"ר
ועיין בקונ' רוח חיים ס' תכ"ג אות ו' ובקונט'
מל"ח ס' ב' אות כ"ה לענין להחם בתורה כפסק
מי שנוהר משעת קליפה עם מי שאינו נוהר וע"ס

פרק יא

ה"א אין מבשלן יין של תרומה עיין בס'
פאת השלחן הל' שביעות ס' כ"ד
ס' וועיין להקנס' בכ"ב דנ"ז ע"א ד"ה ואלומא
לענין יין מבשל דפסול ע"ג המוכח ולהרב כנמן זאב
ס' אכ"כ ולהרמב"ם פ"ו מקל' חסורי מוכח ה"ט
ועיין בס' מתנה לניה קל' מיוקת ס' ו' ובספר
מתנה יאורס ס' ר"ל דרמ"ו ולהרב נכדו בספר
נח"ל דקכ"ט ע"ג ואילך וכת"ס בעניותי בקס"ק
לכ' חיים ח"כ ס' ס"כ ודוק היטב

מסכת מעשרות

פרק א

ה"ב הרימונים משמסו וכו' לחינו המה
את לבבנו עיין ופ"מ מה
שקשה לתמה הוא לחלחון נחיו ל' מיוקת כמו וחס
השמש ונמס וימס לבבנו ותי' וכן כבוד חכמים וכן
אגרת ליהו"ל תני קמו כדרכים החרים אד' כהנה
דחכמים אלקלס מנאן בזה דפי' ל' סעודה וע"ס
ועיין בס' מלאכת הקדש ס' בשלח ע"פ הנ"ל

פרק ב

ה"א דר"ם דאמר אין מתנה כמכר עיין
למהר"א ל"ב מ"ס מההיא
דכבורות דכ"ז ע"ב ועיין להרב קול ליהו"ל ח"א ס'
ל' ובת' יקח הערך דקכ"ט ע"ב וכן נח"ל ח"א
כהלכה זו ועוד לו בס' דשביעות ובה לליו' שם
ועיין לקרב חזון נחום פ"ו דתמורה דקפ"ו ע"ב
ולקמן בירוש' פ"א דמעשר ב' ולהר"ס שם ודוק

פרק ג

ה"ה אית תניו תני שאין שבתו של ת"ח
להיות אובל בשוק החוס' כקידר'
ר"מ ע"ב ד"ה וי"א הקשו דלאו בת"ח לבד זה לא
אפילו קדייט דומה לבלב וי"א פסול לעדות ותי'
ב' תי' ח' דפוטף ואובל פחות מש"פ או גול דבר
שאין מקפיד ב' שטועס מכל אחד מעט דומה
לבלב ב' דאובל בעורה דפת דהוא גבאי יותר וקרב
היפה תי' במקום רואים גבאי אבל בדליבא רואים
ובאקראי והוא לת"ח ומוה"ר ליהו"ל רבה בס' אגרת
ליהו"ל תי' דהירוש' אירי דיושב בקרן זוית בשוק
ואובל אך ההיא דקידושין הוא דהולך ואובל או
עומד ואובל ויסתכן דמתק' בחו האובל ושותה
מעומד דעל תייו לא סס ות"ד ועוד כתב שם
לפרש הל' דקקנו שאין שבתו של ת"ח להיות אובל
בשוק קיינו דמלא פרי בשוק וקוהירו דובר עליו
ואתכלט לקרר קיטנות ואפי' הכי לא יאכלט בשוק

רעב מתוך חולשה מתוך דאגה מעורב הכל ברוכ המחשבות והדמיונות ועל דמיון הזה מלאים לבו מכל שקר וכזב אך אם ת"ח הוא התורה מגונה עליו וכו' ות"ר וזה עוור וסומך נמו לסברתו אשר כתב דאין להתענות תענית חלוס בשבת כגו"ל וכבר כתבתי מזה בקה"ק רוח חיים סי' פ"ח .

פרק ה

ה"ב א"ר אחא שביהמ"ק עתיד להכנות קודם למלכות בית דוד דכתיב ורם ענבים תשתה חמר עיין להרב היפה ז"ל דכתב משמע דכנין ביהמ"ק קודם לזה ולכן תלו התנאי בכנין ביהמ"ק ואע"ג דמסורת היא שאין ירוש' נכנית עד שיתכנסו הגליות כדאיתא בתנחומא ס' נח ז"ל דב"ה נכנס תחילה ות"ר והדבר קשה לפי רוב בקיאותו איך לך . ראה בעתה הריא הקוגיאל דברכות דמ"ט ומה שפי' רש"י ומה שיש ללמד בה ול' הוה"ק ס' חיי שרה דק"ל ע"כ דכנין ירוש' תחילה ואח"כ קיבוץ גלויות ועוד כס' תולדות דף לק"ט וז"ע ועיין בסה"ק עיני כל חי בדברות שם ובקונט' ארזית החיים שער ב' אות מ"ח מ"ט בס"ד עתה ראיתי מ"ט הרב בכור חכמים כזה פוק חוי ועיין שם למוה"ר אהדת ליהו וסביעה מ"ט עוד הרב בכור חכמים בפסחים פ"ג סי' ב' .

מסכת חלה

פרק א

ה"א א"ר קימון לין נשיא לא יעול כנינן לכנישתא וכו' רייק לומר חלין לאשמועינן דעל כני חת"ת קא משתעי דכיון שאמרו בברכות דטו"ב הני נשי במאי זכיון באקרוי בנייהו לבי כנישתא ומנטרן לנבריייהו עד דאתו מבי רבנן ח"ב סוכרות דבחדא מטיהו די לקו לזכות לעוה"ב ומסתמא לין נשיא דהן נשותינו קומכות עלינו דמנטרן לנבריייהו . ופטוריהו מחדא דהיינו אקרוי בנייהו ובאמת לא טוב עכרתיהו ילדריהו קרייהו .

ה"י רי"ן בידי אתי מיקוב לידיו הוא פשע עשרתי אלכעתי ואמר הרי קיימתי עשר מצות עיין למרכ"ג ככנה"ג ח"ח סי' קס"ז הגה"ט אות ח' שהביא הירוש' הלום וכן של"ה הק' בשער האותיות דפ"א ע"ג ואנכי מלאתי להרב עמודי שמים דפר"ט ע"כ דקפיד מר להיות מניח ח' אלכעתי למעלה וב' גודליו למטה וע"כ וע' בקונט' כף החיים סי' כ"ג אות ב' מ"ט בס"ד ושא"כ בס' של"ה הביא דיכין להגלים שם הויה דהיינו ב' ידיו ב' ההין והפת בדמות ויו והחתיכה שכו"ע יוד והרב נח"ל נר"ו דקע"ז ע"כ הביא נוסח אחר דהיינו שיתקד תחילה חיקוד קלר כמו יוד ושכ כמו ויו ארוכה וב' ידיו ב' ההין הרי משלים שם חיקוד ב' היע"ש .

תנא בשבת דרך המלכים לסקוד כל ישראל בני מלכים ואם כן הירוש' איירי בדרכו ככך אך התוספתא אוקמינן לשאין דרכו ככך ופסק הרמב"ם נמי לשאין דרכו ככך ודוק ועיין להגהות כס' פאת השלחן הל' שביעית סי' כ"ד ס"ט .

פרק ג

מ"ה מעות נכנסות לירוש' ויולאות פירות נכנסין ואין יולאין דקדק הרב בון עשיר דפירות ומנחת תרומהו ל' נקבה הן וכו' וע"כ והדבר תמוה דק"ל כל דבר שאין בו רוח חיים זוכהו ונזקקו וכו' וזכר ראיתי להרב נח"ל ח"א דקס"ט ע"א להביא דקדו חכמים בתלמוד כמעוה ל' זכר ובפירות ל' נקבה כהנה וכהנה כדמונה ואיזיל ע"כ והאמת איתו ופשוט .

פרק ד

ה"ט רב"י חלומות ל"מ ול"מ עמ"ש כסה"ק לל' וכו' החפץ חיים ארכ"א בחיים בזה כס"ד ועמ"ש הרב נח"ל נר"ו בהלכה זו . וראה נא מ"ט מורינו ורבינו הרב תנא דכי ליהו זיע"א כס' אהדת ליהו שם דף קטו"ב ע"ד וז"ל ובקיות שראיתי כמה חולקים בענין תענית שבת יען שאין עתה בקיאיין בחלומן ויש חלומות שבראין רעים ואדרבא הן טובים והדבר בהופכו כמש"ל ואם אמרו להתענות ת"ח בשבת הוא בזמן שהיו בקיאיין בחלומות והחלומות שקזכור מרן ב"י שנמלא בספרו הקדמונים להתענות עליהם בשבת כיון שאינן דברי התלמוד או זוהר או מדרש יש מונעין מלהתענות עליהם בשבת לכן כל הכא לשאל ממני על ת"ח בשבת אני אומר לו שלא יתענה לא יתענה בשבת באבילה ושתיק ובתנאי שלא ידבר כל היום עם שום אדם בעולם כי ברוך דברים לא יחדל פשע וישב ויקרא כל ס' תהלים מתחילתו וע"כ ולמחר יתענה אם ירצה דמה שאמרו וכו' ביום היינו כשהיו בקיאיין בחלומות כדפירשנו גם יתן ליקה כפי השגת ידו דאם החלוס טוב כדי שיתקיים ואם רע דכזכות הלדקה יתבעל הנורה ואם תרצה לדעת תקרא בס' מפשר חלמיו וכו' עכ"ד ויש לעשות עוד סקף אחר ממ"ט עוד שם דוק"ח ע"א וז"ל ונראה דבזה"ל שנתרכו הלזות והדאגות באורך השעבוד וישראל חולכים ודלים מעוה ל יום ואין אדם שיקט מריבוי המחשבות אין לעשות עיקר מהחלומות כי כלכל הדעת ורוב המחשבות אידי המחשבות המשתקוות העולים בראשו ממאכלי בלתי הגונים להכריח את הגוף להחזיק רוחותיו גורמים לחולס לראות בחלמו דברים מבהלים וכלכלים הכל בדרך שחוק וכזב כי כפי ישוב הדעת וטוב המאכל כך הוא ישוב החלוס עד שכתבו התוכנים שיש להשמר מן המונות והקמים אשר הם כמול מאדים דימשך מאכלותם חלומות שקרים והמוזן שבתלק המאדים הוא חלין שיש לו חוח פלפל חרדל לטון כרתי שומים והדומים למאכלים הקשים הללו ורוב העם בעניות הגלות מאכלים כל הגדל כמול הקשה לכן אין לעשות עיקר על חלומותיו ועל דבריו וכמה חלומים מתוך

פרק ב

פרק ג

ה"ר שמואל אמר קול כהנה ערוה מה טעם והיה מקול זנותא ותחנף הארץ קשה דכבכלי בברכות דכ"ד ע"ה וליף מקרה כי קולך ערב ועיין בס' נח"ל ח"א דקע"ח ע"ה וראיתי למרן מלכא מוה"ר ישראל יעקב כב"מ שילא לחלק היבא דהוא דרישת שלום הו"ל כמו קול זמר אבל על הין ועל לאו אין קפידא יע"ש ועמ"ש בענייני כה"ק עיני כל חי בקידושין לר"ע ע"ה בס"ד

פרק ג

מ"ה גר שנתנייר והיתה לו עיסקה וכו' עיין לרבינו הרשב"ה ח"ה די"ב ע"ב ועיין להרב שרה ואושע דקס"ז ע"ד ועמ"ש חכם בני ה"ו בס' כרך ח"ה ס' שלח לך דקמ"ח ע"ג ועיין להגאון פאת השלחן בס' בית ישראל הל' פיהא ס' ה' ס"ט וס' ח' ס"י .

פרק ד

ה"י ונותנת לכל כהן כון לכהן חבר בין לכהן ע"ה עיין מה שהארכתי בזה בהנהגותי רחמים לחיים על הרשב"ה ח"ה ס' רל"ט העור לנו בקונט' החפץ חיים כמה חילוקי דינים בזה פוק חוי ועיין בס' נח"ל ח"א דקפ"ב ע"ג ובס' דחה חיים ס' אמור .

מסכת ערלה

פרק א

מ"ו נטיעה של ערלה ושל כלאי הכרם שנתערכה בנטיעות מה שפירש מהר"א לוב שאין דבר המחובר בטל עיין לרש"י בנטיין דכ"ד ע"ב ד"ה הר"ז לא ילקט והרב יצחק ירנן דפ"ז ע"ה הקשה משם מוה"ר בעל ס' יר שלמה דרש"י סתר מדידה אדידיה והרב המהר"ר תי' לקו' ועיין להגאון מרן זקני בס' חק"ל יו"ד ח"א ס' ק"ו ועיין להרב נח"ל ח"א דקפ"ר ע"ה מה שדחה לתי' הרב יצחק ירנן ומר ניהו תי' בדרך אחרת וגם הביא תי' הרב כהר"מ הכהן ז"ל ולכלהו תירוטי וס' להם סתירה ממ"ש בס' חק"ל שס' ומהמחברים שניין שס' בס' נח"ל כאשר יראה הרווח ועיין בס' שדה ואושע דקט"ו .

פרק ב

ה"ז אמת חמטן של כותים מותר לאחר הפסח עיין במ"ש אבינו רועינו הרב הגדול מרן זקני ז"ל בס' חק"ל ח"א ליו"ד דרס"ב ע"ג ועוד לו בס' חק"ל לאה"ע דח"ן וע"ש

ה"א בגר שזכעו כקליפו ערלה עיין להרב לחם משנה בפט"ז מהל' מ"א ה"ד דהקשה דזה וזה גורס הוא ועיין בס' נח"ל ח"א דקפ"ה ע"ג ועיין בכה"ק עיני כל חי מה שרשמתיו בפ"ב דערלה מ"ח ושם בע"ז לרמ"ח ע"ב ובקונט' רוח חיים יו"ד ס' פ"ז וס' רל"ד ודוק .

ה"ג ר"ח בשם ר"י גידולי ערלה שעממו הרי לא מותרות הגי' בכבלי בפסקים דו"ך ע"ה נחלי ומהר"א לוב כתב הכי גרסינן וע' מ"ש הגאון מרן זקני ז"ל בס' חק"ל יו"ד ח"א דף ר"ץ ע"ה ודרל"ז ע"ה ועמ"ש הרב תושע יאודה ז"ל בדורש ד' להספד דקל"ג ע"ב .

מסכת בכורים

פרק א

ה"ג ר' ברכיה בשם רשב"ן ולמה כתיב ארץ ארץ כ' פעמים לקודיעך שאין הבית עומד לא על ב' דברים הללו ולמה נכללו ח"א לברכה וח"א לשיעורין ופירש מהר"א לוב דארץ כתיב אלל פת ושמן שהם עיקר הבית יע"ש ורב רחומאי הרב נח"ל ח"א שם הביא ממהרש"א דב' כב"מ פ' המקבל ד"ה שליש בתבואה שליש כותים שליש בנפנים שיהיו משולשין שלא יחסר לך כל והן עיקר לרכי הארס שנסתבחה בהן ח"י האוכל והקטירה ולקטירה ולמאור משא"כ בכל שאר המינין ע"כ הפך הירוש' דהגפן אינו לרכי הבית יע"ש . ויתכן לומר דלגבי חטה וזית שמין הנה הגפן למטה הימנו ראוינו לורך גדול כשיעור הלחם והשמן ואה"ן דלגבי שאר מינים עלית על כולנה הגפן ומתבס דהוא לורך נכסים בביהמ"ק ותנינן בתמיד רחלק כבוד לאבות בשביל הכנים דלכך כתיב הגפן בקרא סמוך לו מלאחריו של הלחם הנעשה מחטה ושעורה ואפשר דזהו מה שרשו ולא מן הגזל דעל פת לחם ופשע תחלל שדרשו ולא מן הגזל דעל פת לחם ופשע גבר ולא בשביל שהוא המביא הלחם לפי הטף יעשה עצמו עיקר כבית לפי ההקדמה דבמוזנות הוא קודם והוא המזיז הכל ולא יחשוב לאשתו ובניו לפקח ולהשגיח עליהם לא תחן דעתך דתהיה אשה"ך בעיניך כגפן פוריה בירכתי ביתך כמו הגפן שהוא מעקרי הבית ראין הברכה מזיזה לא בשביל אשתו וכן כניך יהיו נחשכים כשתילי זתים שהם עיקר כבית סביב לשלחך דהם תלויים בו הנה כי כן יבורך גבר דח"א לברכה וח"א לשיעורין דהיינו נמי על ענין הברכה שמכרך האדם כרפי' הרב שדה ואושע ומהר"א לוב ז"ל ואם כן את"ש מה שדרשו א"ת יבורך לא יברך דהא והא איבא יבורך ויברך למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה .

ה"ר גר עצמו מביא וקורא וכו' הק' מהרש"א מאי שנא בכורים ממעשר כ' דאינו מתורה הגר שלא לומר כאשר נשבעת לאבותינו ומוה"ר אברהם ליהו ח"א תי' ג' תי' לזה ח' בדרך פשוט

כמהלך דמי יע"ש או כהרונג מלכות או במאכד
עלמנו לרעת דמינו מלוהו מלך חמת או וקן או
חולה שאינו יכול לילך כ"א לעמוד לפטו ואם היה
ייתן לואמר אחד מהדרכים הללו היה אומרם
וכל לומר אין בעלי מלאכה המושכרין לאחרים
והיונו עפ"י מ"ש הרע"מ במסנה זו ד"ה וכל בעלן
אומנות דעומדים מפני נוסאי המיטה שהמת בה
יע"ש והרב נח"ל ח"א דקנ"ה ע"א לא כיוון לומר
זה אחר דתלמודו בידו והרב כבוד חכמים הנה
לתרן לזה בדרך אחרת יע"ש ויותר מרווח נראה
מה שתירץ מה"ר אגדת ליהו דקב"ר ע"א

שם ומ"ר לגנאי חוי שקי חוי כרעין אביל מן
יהודאי שקי מן יהודאי כל מדיליה מן
יהודאי היפ"מ זכר עשה למאמר ש"ר פכ"א יע"ש
ולי הפעוט נראה דאין זה כשאר דרשות דיש דורשין
ויש דורשין לא האמת קרא כדכתיב לשבח כרוב
ישראל לא דעונוטא דעונוטא הני מערב רב קא
אתו היו מדברים לגנאי ושמח חיים בראותי דברות
קדשו של מרנא כס' אב"א דקב"ר ע"ב דכוונתי
לדעתו דהוא על ערב רב הגם דמה שבת' בדרך
אחרת ולא זו מפשט הנאמר דיש דורשין ויש דורשין
והכל לשבח של ישראל יע"ש ומוזא ושיכל כל פרנס
כדורו כשמדברים עליו חרפה וכוו וחושדן אותו
שילמוד ק"ו השתא ומה אם בארזים דמינו לט גרול
ממשה דהתורה העידה עליו לא חמור אחר מהם
כשאתי ולא הרעותי את אחד מהם ומ"ג למאמרם
ז"ל רביות מצרים הוא זכות משה ונהג טובת עין
ולא נענה והמן בזכותו ירד כאשר ידעו נאמנה
ועושרו היה מפסולת הלכות דהיה בתענית מ' יום
ולילה ועיין כס' כבוד חכמים פ"ה דשקלים במאמר
י"ב וי"ג יע"ש ואחר כל זה איך העזו פניהם בפני
הכלב להוציא מפיהם דבר זה על ארון הנביאים
רבן של ישראל רעוה מהימנה מה נשאר להקפיד
אם מדברים בדור האחרון הזה דמן הראוי שלא
להקפיד כלל ולא להטער ולא להחשיב דברי און
כלו לא היה זה דעת כון

שם חני' ה' חני הוא שקיימתי מצות וקן חני'
הקשה הרב יפ"מ למה לא דיש כשאר
מקומות דכתיב חני' ה' כחמן להפרע ולשלם שבר
וע"ש שהניחה בתימא ולפי ההירוש' יתכן דהכא
שאינו דכתיב ויראת מלאה ובהאי ליטא כלל שבר
ועונש דשייך מורא ופחד וקיים ממי אחר אומר
לאיך חני' ה' חניו לא דאחא לאשמועינן דהוא
קיים תחילה ואנו מקיימים בכלל והלכת בדרכיו
גם זה ואחריו כותבי ראיתי שכוונתי לרעת הרב
כבוד חכמים ז"ל לא דתי' זה במהרה ונתק לפי
הכחוב כס' קדושים שם ולפ"ע לת"מ ויראת מלאה
חני' ה' ובס' בחר ול"ת איש את עמיתו ויראת
מלאה חני' ה' ועיין נח"ל ח"א דקנ"ו ע"ג דבא
לזיון קד"ר שדברו כזה ועיין בר"ה פ"א ה"ג

שם כמרדעת של חמור עיין מה שפירש הרב
כבוד חכמים ויובן היטב לפי המשל שהביא
כס' ארץ החיים ז"ל בחמור שלבש לבוש דאריה
והכא מביא חס"ו עובדא דהרנס יעקב איש כפר
הוי אמר לען דתקף הוזה מה שהוא וק"ל ומה
שקיימתי

פגעו ושנים בדרך דרש יע"ש ולי הפעוט יתכן
קרוכ לחי' מוה"ר ז"ל והוא דהכחשים מה שקורא
היו שם עמו מעם כנ"ו רבולל אבותינו לשניהם
דהיינו למכא בכורים ולכהן הוא שמדבר לא כן
כוידיו מעשר כ' הוא לו לכדו ואין אחר מתלה
עמו כדו לגמר ראובן האחר כולל עצמו עמו וק'
למהר"ש יונה סי' ד"ן ולהרב משאת משה ח"א
סי' יו"ד ובמ"ס הרב נח"ל ח"א דק"ן ע"א וע"ב
ועיין בקונט' עיני כל חו פ"א מ"ד ועיין שנה
יאושעשם ובס' עה"ח ס' תבא

הי"ב שיש כה חלב ודבש כר' לע"ר פשט
דכונת הקי' הלוה היינו בקרא
שהביא היינו ל ארץ טובה ורחבה ארץ זבת חלב
ודבש וארץ בתרא למה לי אם לא דאחא לאשמועי'
דכולה טובה ורחבה ויש ארץ כתובה דהיא זבת
חלב ודבש ואולי גם הרב היפה כיוון לזה לא שדרכי
בקצרה ובקטום חכמה ואחרי כתיבי ראיתי שכוונתי
לדעת הרב כבוד חכמים ז"ל ומוה"ר אגדת ליהו
הק' דהכא קאמר בזכרון לבר ואלו ככלי פ"ק
דמגילה ד"ו ע"א אמרו נמי רעל שאר שבטים היה
זבת חור"ר כ"ב פריסו לארצו וע"ו לרחבו ותי' דאחר
שחטאו נשאר לזכרון כלבד על כי הקוים בירושלם
וע"ש ולפי' יפירש כה"כ בישעיהו סי' א' עובד את ה'
דאח לרבות ת"ח ארצכם שממה וכו' וק"ל ועיין
כס' נח"ל ח"א דקנ"ה ע"א דתי' לקו' זאת של מו"ס
אב"א דאון דברי ר"ל קתס יע"ש עוד ראיתי להרב
נח"ל שם דהק' אמאי לא הביאו מקרא הקודם
וארר להנילו יע"ש והוא פלא איך לא השגיח דמאותו
קרא קמא הוא שהביא דהיינו ל ארץ טובה ורחבה
דטובה ורחבה דמרחיב לבו של אדם ובקיס אוריא
היינו זבת חלב ודבש וכונת הירוש' להביא דבכ'
בתוכים זה חס"ו כתיב ארץ קמא ארץ בתרא או
להניח בירוש' וארר להנילו

פרק ב

ה"א לשבעים מיתה של חיבה הרב יפ"מ
ז"ל הניה לקמן ולא
הכא דקדים לו' כמו שהוא כמ"ק של חיבה ורחוק
לעשות הנה' כב' מקומות ולא עוד לא דלקמן כימים
נקטו לשבעה מיתה של חיבה ובג' מהר"א לוב
ובנאונים הוא של חיבה ובכלל כמ"ק נקטו כלשנא
דמתני' סופ"ה דאבות אך אינינו שיה עס ס' לוקנה
דנקטו באבות ודוק דהכא נקטו זקנה כשמונים
והכא בירוש' המכוון דהוא טוב לשמים דק' מיתתן
של כחורים טוב לכריות ולעלמנו כי מלאו ימיו
ומרנא כס' אגדת ליהו גם הוא קיים הני' של
חיבה ופירש בדרך אחרת יע"ש

פרק ג

ה"ג לא מן קומי מיתה איטון קימין לון לא
מן קומי לון דגמלין חסד נתקשה
כזה הרב יפ"מ על הרמב"ן ומרן כ"י דלוי' בלא
קימה הובי משכחת והל"ע ולא נראה כענינו' לו'
דבולך כעגלא וראה את המת ומלוה ד"א בהיותו
יושב ולא עומד ועיין בקדושין דאכעיו להו רוכב

מי שזוכה ללמד לבן כוֹ תורה כעומק הלכה ולשמוע ממנו פרשה כולה דקורא בכבוד דלא יהיה לאדם שמחה גדולה כמוהו ומה גם אם זכה לשמוע ממנו דורות ברבים בתוך קהל ועדה ואין עסק דגש בזה כִּי כִּנּוּת הרי הם ככנים ועיין בס' מערכי לב ח"ב בדרוש קל"ג בסוף הדפוס

יש חתת חרד רוחא ונסיקתה עיין בקוב' עובי כל ח' במס' בלה פ"א ה"ה ודקדק חתן רבה פ"א ה"ט ועיין נח"ל ח"א ד"כ ע"כ ודבא לזיון יע"ש ועיין בס' אגדת ליהו ח"ב ד"כ ע"כ.

פרק ב

ה"ב דאח קטיר לולבך קטור רגלך ופי' קיפ"מ מלפרוש כוס וקומבא

דקשירה נקט וי"ג קטור ספינתך וסייגין קד ולג' היפ"מ שייך נמי כיבשה דבכמה מקומות איבא נהרות עובד דרך יבשה ובמה בני אדם נסתבא באותן הנחלים רח"ל לא דיותר ודאי סכנה הוא דרך ים בזה ולכך דרשו ובמים עוים נתיבא מן החג ועד חנוכה לא דה"ל לומר מן החג עד הפסח דהא חנוכה עדיין תחילת החורף וטבת ושבט קשים ומה גם לפי הוה"ק דאיבא חשש יתיר ומתקן הכליע זה כנעומה לו' המתנוכה ואילך לא ילך כלל וסכנה ודאית ואי לזאת כבר אמר מקטיר לולבך דימנע ענינו ואה"ן דהכל בהדרגה לפי ההכרח אך רוב העולם אינן נוהגין והקפידות הולכות בטבת ושבת נמי

והנה הא דתלה מהרש"י לומר וקומבא דקשירה נקט כראה לומר דלא בשביל הקימן לבד נקט לולב לא דבא הקימן בשיוכח הדבר והוא דהשיב על מה שאל מאיתו שיתפלל עליו הוי מה יועיל התפלה אחר שגילת הלולב הוא שירדו גשמי רטון ברכה ונדבה ועיין בס' בני אריא בחג הסוכות דכתב דלולב במדבר לא היה לרוד דהרי הטעם שיתברכו המים ובמדבר לא היו לריבים וזהו כה"כ אך בחמשה עשר באספכם את תפואת הארץ ולקחתם לכם וז"ל ועיין נמי להרב יפ"מ פ"ג דסוכה סי' א' וזה מפורש בירוש' פ"א דתעניות ובנוקח אמורת הקושענות ובפרט בהושענא רבה הוא תפלות על הגשמים דהוא מכל ישראל דכעז דחמי ולבן קטיר לולבך קטור רגלך מהים כיון דכללל הוא ממשך להיות משיב הרוח ומריר הגשם לברכה

שם ככנס ר"י והיה מנפשו ומנשקו כתב מו"ה אגדת ליהו שז' וז"ל עוד למדנו דיוכל לגפק ולגפק ללדיק כמוהו ע"ש ועינינו הרואות כנאות ריה"ח ובס' רל"ו דלא ינשק למת מולדיו דמתקברים ומיהם מהגשמים ועיין באה"ט חיו"ד סי' ש"ט סק"ו והרב נח"ל ח"ב ד"א ע"כ בחלקות תשית מכניו לשאר אינשי וללדיק כמוהו יע"ש ואשכחן כיוסף בכתוב בס' ווחי ויפול יוסף ע"פ אביו ויבך עליו וישק לו והיונו ברא לגבי אבא ולא אבא לגבי ברא אפי' ואין לו בן וכת אהדת דאפשר דיש לו תקוה להוליד לפי האמור ועיין בס' שמנה לחמ ח"ב

סמימו לדרוש וכל רוח חין בקרבו לה חכים כלום מוכן הדבר כטוב עפ"י הזהק והמקובלים כי עז עסק התורה קונה בחי' רוח כיע"ש בדבריהם ולכן שפיר דרשו וכל רוח חין בקרבו כיון דאין בו תורה לא תקן בבחי' רוח וברור

ה"ד שלח ליה ר' אבהו וכו' עמ"ש הרב בכור חכמים דאף עפ"י שהיה שבעון גדול בתורה מר' אבהו וכה ר"ל להתמנות כשדרה על כי שמש ק"ח ויתיר וכענין ראשע עם מש"ש יע"ש וזה לא וסכים עם פ"י הרב יפ"מ דהוא לפי המול ולא היה כתוב בפנקס אה"ר כיע"ש והאמת דהשימוש אהני הרבה להיות גם כן בסדר ההנהגה טוב לגבר כי ישא עול לדבר ומנהיג הדור לפי הרגל המידות טובות כי זה הוא היסוד וברור

ה"ז המוכר ס"ת של אביו אינו רואה סי' ברכה כתב הרב י"מ לא מבעיא שלו דלזכרו כתבו לא אפילו של אביו דאינו לרד לו יע"ש ואיבא דר אחר לומר דבדירות איתיה בתקנתא דמוכטא דיובא זמן דהשינה ירו ויכתוב ס"ת אחר במקום ס"ת זה שמוכר אך מלותו של אביו שכתב ס"ת בחייו ממנו דהוא מלוא קבועה לדורות מי עלה שמים שלא איבר מלות אביו ויחשב לו כשחזר אח"כ וכתבו דהמלוא של אביו עדינו עומד במקומו והן אמת שאמרו דהמלוא שעושה חבן לשם אביו לא"כ יגיע זכות הך לא מסתברא דיהיה שזה זכות המלוא שעושה האדם כענינו והמלוא קיימת לחיבה דעושה חבן בעד אביו דהיו שוין כשיעוריהו זה לחוק מן השכל ואפי' פרידוה שמוכר חין להקניס דלא טוב עושה ואינו רואה סי' ברכה דמי יומר דיוכח לחזור ולכתוב ואי אמרו לא לוסקור אינש ב"כ עד דבני ב"כ אחריתי כ"ש כזה דהוא מלוא פרטית חובת גברא ואין מקיימ לו כהולאה דאינו כמו פיה"כ דכלם מקיימים וברור ואח"כ ראיתי למוה"ר אגדת ליהו ח"א שם בסוף ספרו דפירש זה כענינו בכוכב המאמר עלן לבי שהלכתי בעקבותיו ועיין מה שרשם הרב נח"ל כר"ו על דברי הרב היפה ו"ל (ולא ידעתי הסיבה של הרב נח"ל דכלל המסכתות לא טיין מספר ההלכות למען ירון הקורא בו עד שהגיע לפי"כ דשבת דאו התחיל לספור) **שם** וכל המקיים ס"ת בכתו עיין למו"ה אג"א דפי' ל' מקיים דמניהו בכל פעם שיתקד ומתקן היריעות והטשטוש וכיוצא דמולא האלות לכן לפי מידותיו הן ועושר בכתו וע"ש ועיין בס' נח"ל שם ועיין בפס"ק עיני כל חי בסוף משכתא זו ובקומי' עמודי חיים אופנים אחרים שפירשתי בעניניו פס"ד העור לו בדרושים לס"ת כב' חלקים מסה"ק ברכת מועדיך **לחיים**

מסכת שבת

פרק א

ה"א בני קלא חיה כענין שכל השומע פרשה מכן בט' בלא הוא שומע מאר' סיני שגאמר ואודיעתם לבניך ולבני בניך וים אשר עמדת לפני ה' בחרב הנה גילגל אחר גילה

פרק ג

משמחת כהנה כ"ד וכתב הרב יפ"מ רבמ' קהלת
מפגש דהאומה ט' הוא כנגד ירחו לודס וכתב שם
כ' דרשים בזה וזכרך הב' כתב דהני ד' הם
המדברים כנגד ד' תשובות שיש בכני ארס' א' חוש
הטעם אכילה ושתיה ותענוג כ' חוש הראות בקשת
ממון דאין יבר כ"א ראות עיניו ג' חוש המשוש
השבת כזיס ד' חוש השמע השירה דיהיו בולס סרים
למשמחתו וזכרן שנינו מרבה כשר מרבה נכסים
מרבה נשים מרבה שפחות ועבדים ומצינו בחלילת
המנעל הפך ה' אלו א' של בעל על פרישת אשתו
הינינו חוש המשוש ב' חלילת מנעל כיוצ' כ' לעינוי
הפך חוש הטעם דהוא לענוי ב' לאכל הפך שמחה
הוא חוש הראות דהוא ממון חיוהו עשיר השמח
וברכת ה' הוא תעשר ולא יוסיף ענכ עמה ד'
למנוחה דוכנע הפך חוש השמע דהוא השירה ולכן
הוא עושים מקמרות בסכרלהם להרחוק מאלו ד'
כי מלן האמר כנגד ה' חו"ט שלא ישלח דרכי
קקדושה דהוא גדר ערוס היינו חוש המשוש
ומ"ד ז' כגד חוש הראות ממון נתן אות שלא יגבה
לכו כי סוף הולך לכ"ע כענין רמז ימי סוכות על
ומי הארס ומ"ד כנגד דרכי לידה היינו חוש השמע
שיוכר שהיה כבטן אמו מוכנע ושגל בתוך הטיוק
ואין שום כריה משמחת עליו ולא יבקש עתה
גדולתו כי מלן באת מעטיפה סרוחה ומ"ד כנגד
כ"ד משמרות כהונה היינו חוש הטעם דלדוק אכל
משלחן נכוח לשוכע נפשו לעבודת שמים לא וולת
והסגל מחויק רגלי הארס רמז אל העושר היקום
אשר ברגליהם והמקמרות לרמז אל הזכות הנעשות
בעושי הא' ת"ת כשמשלש עשר דעוסק בתורה
נכסיו מללחים והב' עונג שבת שדרכו ברכת ה'
היא תעשיר על השבת הב' מלח ממון חסד במעשה
הדק' ועוד אחרת הדוה שיהיו כניו עשירים יסמח
באשתו בתשמיש והנותן ה' כנגד חח"ת רמז לת"ת
והנותן ז' רמז לשבת יוס חו' והנותן כ"ד רמז
למתנות כהונה לרקח והנותן ט' רמז לחפזי האשה
וגם רמז לירחי הלידה כקוראת המול כפי שעת
העיוכור או הלידה עכ"ד דפח"ס והרב בכור חכמים
פיו יפה בדרכי מהרש"י ענין המנעלים של השכנים
תשום הדוהם של יוסף שהיו נכשלין להיות תולין
עניינם בכנות סארץ ואוכלן אמה ומולולין בכני
השפחות וכו' וע"ש ואמר לי בני **הכרהם**
כד"ר דכל זה רמזו הכתובים כס' עקב
שמלתוך לא בלתה מעליך ורגלך לא בנקה פורש
רש"י דהיו הולכים יחפים וע"ש להרא"ם ולהרב
שפתי חכמים נקוט מיהא דלפי הפשט מה שהיה
מנעלים הוא ליוצאי מלרים כלבד לא לנולדים כל
אוקן מ' שנה ולא הם הסכנסים לא' ולבשי' מנעלים
א"כ בכניסתם לארץ לרץ שיזכרו לעשות סימן
במנעליהם אשר לא היה להם ער עתה סימנים
לד' או למר כרא"ל ולמר כרא"ל על ד' תשובות
להתרחק מהם אם לא מעט ועל ד' ההבדל לכן
אחר אומרו ורגלך לא בנקה אמר כי ה"ס מביאך
ל ארץ ושה תלבש מנעלים לא תחסר כל בה כו
תרמזו לברכת שעשה לי כל לרבי דהוא על המנעלים
כנודע אשר אכניה ברזל ותוכל לעשות מקמרים
כדי שני' השמר לך פן תשכח את ה"א תתי חיה
פן תאכל ושכעת היינו חוש הטעם זאת כ' ובתים
טובים

ה"ג מ"ה פלוגת בתחמך כמימיו אכל התחמך
הכנופ דברה הכל מותר עמ"ס רבי
הגדול הנאון מלך חקק' וע"א בספרו הנורא חק"ל
ת"א עי"ד דר"ר

ה"ד נ"ר שהיה מוכח ע"ג הדלת פותח וטעל
הכלכל וכו' ענין להרא"ם כשכת דף
ק"ף ע"א דהכ"א ב' פול כזה ועמ"ס הרבובארות
המים ס' ו"ג

פרק ד

ה"ד ר' ועקב כ"א כסס ר' ונתן לעולם א
ומנע אדם עזמו מלילך לכות המדרש
מזה"ר כהן הראש בס' אג"א והרב נח"ל דרבו כזה
לכמה נוטים ולו ההדווע יתכן לומר התיבת לעולם
בא לשלול אפי' ביום שידע בוראיו שאין מי שילך
לבית המדרש דהוא ווס' המעשה או יש חיוה חולי
בעיר או סיבה דמתפחדים לכא על סיבה שהיה
הוא לא ימנע כי אין מדרש בלא חידוש ויכא חיוה
ת"א אורח זלומר עמו ה"כ דודע אנוס מקורר
המשיג ומלעדי' שאינו מכין בהלכות עמוקות
אפי"ה לא ומנע עזמו מלילך ומה שיכין זכין הולך
ואינו עושה שכת' הליכה כידו כרתני תנא באכות
וע"ל ראש' כנו כר' הכני לא וסמך על כנו או
תלמודו ארעא' דהא"ס ושל מה חידוש היה לכס
כמו שאמרנו על כמה תכאים דהיו נוהגין בן לו"א
דאינו רומה אים משי אים לשומע הוא בעלמו

פרק ה

ה"ג חמ"ן אלהיון שכנתו היתה ויש אדם
נענש על שכנתו קשה למה לא
הליכ' מהחיה דאזר לרשע או לשכנו דהרי נענש
על שכנו וז"ל דאינו צנין להחיה הדרגה כמו הכא
דיחיה החטא על שמו וזהו דהתם כמו משום שלא
ליוס' וכו' לו עונש וק"ל ובמאמר זה ענין תראה
מה שכתבתי בענייני' בספרו זוטא רוח חיים א"ח
קו"ס"א אות ב' וקו"ס תור"א אות ג' והנה מרכא
בס' אגרת איהו שם ד"ר ע"ג הקשה דאמאי לא
נפשו לרבי לעזר כמו לר' איעזר בן הורקנוס וזכר
ליוסב ולבסוף ה"ל ע"ג ולי השענוט אחרי המה"ר לא
ידעתי אמאי קאי קושייתו מאחר דלסברת המתירם
אפשר שלא מנאו בל כך תשו' נלמח ולכך נקטו
שלא ברזון כמו על כורחם להין ול' ורפוא כידויהו
וכשאלו לו או עמוד וכו' מי נולה דו זה שלא
שמע' ואם אלו באים לדרכי חנינא פעם אחת היתה
והפחדו אינו מהתענוות ואי' להמן אמרנו הרי
אל שכנתו ובשכני' שלא מיתה וענין להרב נח"ל כ"ר
שכר הארוך כזה וע"ש

פרק ו

ה"ב כמה מקמדין יחו טו רי"א ה' כחמ"ת
ר"א ז' וכומיך דכאך דרש ר"א
בשר"ח ט' רבי היה נותן ו"ג כזה וי"א כזה כמנין

פרק ח

ה"ח ר"א הו"ל אורחין אפי' קומיחון תורמוסין וכו' יצא ראיתי להרב מהריט"ץ סי' ג' דכתב דאין לאכול בשבת תורמוסין אלא בשנותנו לתוך פיו בקליפתו ושוכ מקיר הקליפה אך לקלוק התורמוס כידו ואח"כ משימו בפיו אקור דהו"ל בורר פיסולת מתוך אוכל ואסור אפי' בשעת אכילה ות"ד ואין נראה בן הסכמת הפוסקים דבשעת אכילה התירו אפי' להוסיף מקורס ויש כמה פירות כמו בן דאי אפשר לאכול אם לא יוסיף קליפתן מקורס כגון שקדים ואגוזים ולוזים וכיוצא ורובא דעלמא אינן נוהגין בזה ועיין להרב בית דור סי' קכ"ד ולהרב אהל יוסף סי' ו' ושו"ר להרב טל אורות ד"ל ע"ד שחלק על הרב מהריט"ץ בזה עלן לבי ועיין מ"ש הרב הגאון בעל מרכבת המשנה אשכנזי ז"ל בספרו היקר עני שנים על ט"ל מלאכות במלאכת בורר עי"ש ובכר הארכתיו בזה בספרי הקטן לב חיים ח"ב סי' מ"ח ובתבתי שם ככל הטורף כיר ה' הטובה עלי העוד לנו בקוב' רוח חיים סי' שי"ט וע"ש ובקוב' כף החיים סי' ז' אות ז"א וסי' ל' אות כ"ד ואות כ"ו וז' ואות כ"ס ועיין להרב נח"ל ח"ב פ"ג דשבת.

ש"ס פסח שנתבשל כחמי טבירא וכו' הרב נח"ל ח"ב רא"ף ע"ב הביא משם שמעתי מקשים מרבני אשכנז דהיינו משכחת לה לפי' הריטב"א דהוא ממש חמי טבירא גמר ניהו כתב דלפי' רש"י בפסחים דמ"א ע"א דהס' מעיינות רותחים ניחא יע"ש ולא זכר שך דספרין פתוחין בקושיא זו ובס' יגליעקב תריץ בארבע אופנים וכאשר רשמתי מזה בקוב' עיני כל חי שם בפסחים דמ"א ע"א

פרק ח

ה"א וחזק ראשיה עד עלתא וכו' עד חנא כיפ"מ הביא הגו' אויך ראשיה ופי' נמי לגירסתיו דהיה קושר ראשו מהכאביע"ש ונראה דהיינות של אותו זמן היו תוקים הרבה או לא היו כמו עתה מורגלים לשקות וכפרט משנחרב כיהמ"ק ואזי לנו שכן עלה כימינו ותמלא הארץ יבתי יין למכור מה שלא היה מקורס דלא היה נמלא יין כ"א כב' מקומות ותו לא וקדמה יין עושה דרכה רעת האדם בארץ:

ש"ס חמתיה חדא מטרוניתא אפויי נהירין אמרה ליה סבא סבא חדא מן תלת הפשט נראה דתמיה לה מלתא על היותו סבא סבא דמופלג בזקנה ולא ירעה דאדרכא חכמת אדם תאזיר פניו וכל זמן שמוקינין דעתן מתוספת עליהם ומוסיף חכמה יותר ויאזיר טפי ועיין להרב ברית שלום ס' נשא מה שדרש יפה בפסוקי' ס' נשא במעניות הפרשיות עפ"י עוכרא ון דמטרוניתא עי"ש דכרוי כי נעמו

והנה הרב יפ"מ נרנש מ"ס תושיה דמתשת כמו ושחורות כעורב ות' דההוא בסקס ת"ס שאין תלמודו כידו אבל תלמודו כידו ומחדש חידושי תורה ירון וישמח ות"ד והרב כבוד חכמים הוסיף לומר דהוא לפי הטבע אך אם זוכה הלומד לשמה

טובים תכנה וישבת דובר כל' נקיה ש חוש המשוש אין בית לא אשה דלא יהיה מלוי בתרגומים וישבת כ"א עראי וכמי שכתב שר על לר ההכרח ועד הג' ובקרך ולאנך ויביון דהוא עשתרות קרנים וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך ירבה היינו חוש הראות כדפי' הרב ז"ל ועל ד' ורס לכך דהיינו חוש השנוע דרודף אחר השדרה ואחר הכבוד הרי ארבעתן כדבר האמור והני ד' הזהירה התורה למלך דעלול בהם כאשר מפורש בכתובים כס' שופטים וז"א הא' ולא ירבה לו נשים היינו חוש המישוש גם את הכ' ולא יסור לבבו היינו וסעדו לכהם באכילה ושתיה חוש הטעם והג' ובקף וזהב לא ירבה לו מאד היינו חוש הראות כדפי' הרב ז"ל והרביעי לכלתי רוס לבבו מאחיו שלא ישתרר הרבה היינו חוש השמע וכדי לשמור עצמו מהני ד' ניוה לו לכתוב ס"ת והיתה עמו וקרא בו למען ילמד ליראה להזהר בכל הני ד' ראית חכמה כמו שדרשו מוסיפה תשמור עליך התורה וכל' הרמב"ם כסף הל' איסורי ביאה דאין מחשבת עריות מתנבחת לא בלב פניו מן התורה ומן החכמה הרי דל מהכא חוש המשוש אחורי תשייבא חוש הטעם דמשנה שלימה שנינו כך היא דרכה של תורה פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ואמרו בתנא דב"א עד שיתפלל אדם שיכנסו ד"ת לפיו ויתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך מעיו אוריון תליתאי חוש הראות דהוא תאות הממון הרי העיד הכתוב וכל חפליך לא ישוו בה הנחמדים מזהב ומפז ומי שזכה לחשק הת' מואס ככל ממון שבעולם כמ"ש בפ"ו דאבות כריב"ק אפילו אתה נותן לי כל כסף וזהב שבעולם איני דר לא במקום תורה רביעי בקדש חוש הראות דהוא תאות שררה וכבוד הרי כתורה כתוב כי מלכים ימלוכו כי שרים ישורו ואשכחן בתלמוד דלא הירוצין חסידיו עליון להתמנות בשירה שלא להתבטל מת"ת ועיין רוח חיים ח"מ סי' ז"ב אות כ' בזה נמלא דע"י שכותב ס"ת והיתה עמו וקרא בו כל ימיו חייו למען ולמד ליראה את ה"א נוטל מהני ד' כי הם הלכות יסודי התורה והל' דעות ות"ד יס"א

ש"ס א"ל מן שין את חיי וכו' דמן ההיא שעתא לא זכנית כלום כתב מוה"ר אה"א עוד למדנו הרואה לאחר שמתפרנס ממלאכה מועטת שעושה ש יתמה בעיניו לומר לו איך יתכן שמדבר מועטת כזה אתה מתפרנס פן יפסיק פרנסתו עכ"ל ונראה דהו"ל הטלת עיה"ר ול יפתח אדם ברית כרותה לשפתים אך ואמר להודות לה' עי"ש טה' ה' את הברכה והוא מוללח ומברכו נראה דאין קפידא ומ"מ השתיקה יפה יותר ומעין זה כתב בספרו הנחמד מגלה לפרוץ כתי' ס' עקב ע"פ ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם לא תחסר כל בה דלכני הכית לא ואמר לא נשאר מהדבר שצריך לא ואמר יש וצריך עוד וזהו אשר לא אם אומר לו אז במסכנות תאכל בה לחם לא תחסר אם יחסר שלא לומר לו אז כל בה כרכת הכית ברובה ות"ד

למרה תורה ד"א כגדוס שכל כחן קררה לרבו א
ימוזג כוס לרבו דאע"ג דיש לו לשמש ככגדוס נאוס
מ"מ גנאי הרבר שימש כעבודה גדולה ככגדוס
שמשמש כעבודה גדולה ולכן יש לו להחליף ללבוש
ירודין מהם בהולאת הדשן לחזן עכ"ד ועיון מ"ס
על דבריו כס' מלאכת הקדש דק"ך ע"א ועמ"ס
מרן מלכא כס' עין החיים דת"י ע"ג.

פרק ט

ה"א מה שרץ מטמא בהיסט כבבלי היסט
היינו משא לא כן בתלמוד ירוש'
משמש ל' היסט על מנע וכן הכרית הרב פני
משה ומראה הפנים בע"ז והרב נח"ל כהלכה זו
ותמה יקרא על הרב קה"ע יע"ס.

ה"ר אם יהיו חטאיו של אדם כפי שניו כשלג
ולכינו יותר מוכן כלמר יהיו הרב

יפ"מ פירש דאם יחטא בזנות או בכעס מחמת
רתיחות הדם בכחורתו לא חמיר בזקן נושא וכן
בכמה מילי וכביטול מלוא בהפך דאיו דומה
המתעלל בעת הזקנה שהוא חלוש וכבר המתעלל
בגבורתו עכ"ד ועיון להר"ף באגדתיה בשכת כפ'
זה ולהרב כלי פו כישיעה סי' א' שררכו בדרך
זה יע"ס וזה פירש דור המע"ה במזמור ז' שזה
עונותינו לנגדך עלומינו למאור פניך רתשוב
העונות דהם בימי עלומינו והבחרות גורם וימי
שנותינו בהם ע' שנה וא' כונה זו התפלל נמי כמו' כ"ה
חטאות נעורי ופשעי א' תזכור דהזמן הנעירות גורם
לחטוא ועיון להרב כבוד חכמים שפי' בסגנון אחר
יע"ס.

ובשאיני לעלמי אפשר לומר בדרך אחרת קרוב
לזה שכתב מהר"י ז"ל והוא עמ"ס

רו"ל כיון שעבר אדם רוב שנותיו ולא חטא שוב
איו חוטא ואם יארע כמו יוחנן דעליו אמרו א'
תאמן בעלמך עד ווס מותך וחטא אזי עונשו גדול
דלא היה ברעת דאחר שנתאמן כל כך שנים לשמור
עלמו מן החטא דעתה אחר שעברו רוב שניו
שיחטא הא ודאי עונשו מרובה ונפק"מ לתשובה
נמי דאיו בגדר תשו' מעליא דעושה תשו' בהיותו
זקן ולא בעודו בחור דהפרש גדול וז"ס אם יהיו
חטאיו של אדם כפי שניו דעדיין לא עברו רוב
שנותיו כשלג ילכינו דמעטת לחטא דהזמן גרמא
יותר מכאן דעברו רוב שנותיו ולא חטא מקודם
כ"א עתה ביותר מרוב משנותיו אזי כלמר יהיו
וחטא כמו התשו' שעושה בבחירותו דחמיר עליו
אשרי איש ירא כשהוא איש. והנה מרגא ליה
רבה כס' אגדת ליהו ח"כ חקר למנה היה אדום
ולא שחור או תכלת וע"ס מה שתי' ולע"ד נראה
דלמעלה החותם בדם או כטיט כאומרים ז"ל בלרת
המן כנודע וע"כ היה הנוון אדום וק"ל ומה שרלה
לתרץ הרב נח"ל לא זכיתי להכין מאי קאמר.

פרק יור

ה"ג אר"ל כתיב ולבש הכהן מדו בד והרים
את הדשן לא שאין גדולה בפלטין
של מלך וכתב הרב יפ"מ ואין להקשות מרבתיב
בתריה ולבש כגדוס אחרים ואמרו' כפ' ח' שרשים

ישם ארי' ארי אכל אתה ארי' שועל המכוון
בזה בדאמר קודם זה דר"א סיה בקי
במילי דאבות מה שלא היה רבי ולכן כיון דמגיות
הארי קא אתי משתמא תורה שיש לה בית אב
ומאכיו גמר אך אתה לא גמרת מאכוכ כדי לסמוך
עליך.

ישם כלי שנשתמש בו קדש ישתמש בו חול וכן
אמרו על כ' גדולים דהיו שמוחם שוים
יו"ט דאמרה האשה יו"ט שני לגבי מת כחול שויהו
רבנן כמו שהבאתי בקונט' חיים ושלום ח"א סי'
י"ג וע"ס על הך דהכא וראה בזה נועם שיח של
מוה"ר אגדת ליהו דעז סוע"א ועיון להרב מוה"ר
כס' מראית העין כב"מ לרס"ל.

פרק יא

ה"ב אבל לא זורקין תניב"ק שלא לנהוג
בקדשים בזיון עיון עיון להרב כסא
רחמים פ"ג דמס' סופרים ה"ב ועור שם ה"ד
דמ"ס אין זורקין אוכלין אף מידו ולא ממאס
היינו דוקא כפת אבל שאר אוכלין דוקא בממאס
אין זורקין וכמ"ס מרן ככ"י סי' קע"א ובש"ע שם
ולפי' מלאנו סמוכות למנהג מערב דהכולע המולא
נותן ביד כל אחר וא' כדי שלא יבא להושיט ולזרוק
אע"ג דיכול להניחו לפניו כישוב ככבוד לכשמה
ישבח ויזרוק קבילו עליהו מיד ליד ל' ונקא רע
ועיון בסה"ק רוח חיים סי' קס"ז אות ג' דהוכח
שם זה וקיימתי דאפשר דאית להו טעמא וסיבה
גדולה ואנחנו לא נדע.

פרק יב

ה"א ראבר"ש אומר קני מנורה חייב ע'
להרב טל אורות במלאכת
הכונה דפ"ז ע"ג וד' מה שעמד על תשו' הרב
חז"י סי' ע"ז לענין שם החקוק על השכעת של
פרקים אי שרי לחברו בשכת יע"ס ועיון תראנה
מה שכתבתי בסה"ק לב חיים ח"כ סי' ע"ג בארובה
ומס' באר"ה להך דהכא ובקונט' כף החיים סי'
כ"א אות ו'.

ה"ג ובי יש משפט לעלום הרב יפ"מ הכיא
ג' פ'י כל' משפט א' כמנהגו כ'
כמו שראוי לו ג' על התכונה והתואר וביאר דשום
אחר מג' לו לא שייך הכא אם לא שאתא לדרוש
לקדש שוכה יע"ס ומוה"ר אגדת ליהו שם פירש
משפט כפשטיה יע"ס ואני בעוניי הכנתי דהכונה
דהיה די שאתא כמו ויעשה כמשפט ולמה נקע
כמשפטו דלמה המשפט בעלום דהי חינון לא עכדי
משפט ולז"א רבין קרש לקדש יש משפט כמו ככ'
כני

כט ארס דאחר רותה להקדוש לחבורו והוא משפט
שכין עץ לעץ.

פרק יג

ה'ג השוחט חטאתו כשבת טפר ומכיל
וכו' עיין להנאון ירוש' כס'
שמחת יו"ט כס' מ"ב מה שפירש בזה כענין כל
מלתא דא"ל ל"ת אי עבוד מהט ועיין להרב שער
המלך בפ"ג מהל' גרושין מה שחק' על מהרש"ם
יו"ד סי' קע"ו ועמ"ס הרב הלכה למשה פ"ג מה'
גנבה ה"ו ועיין לרב רחומאי נ"ו. כס' נח"ל ת"כ
דל"ד ע"ד ועיין בקונט' גכז חיים מע' ד' מ"ג
כס"ד.

פרק יד

ה"א ורש"א כד"א בזמן שלת הרגן וכו'
וכתב מוה"ר אגדת ליהו דף
טו"כ ע"א וז"ל ונפקא מינה ארס שגראה לו שרץ
כתוך ד' אמותיו והרגו ופיל תפלה לפני המקום
והו' רטון שא"ס יש בו איוזה כפש רשע מוגלגל בו
תהא מיתה זו שהרגתיהו תכלות תקומו ורחם עליו
כמידתך הטוב כי בעל הרחמים אתה יהיו לרטון
אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' ז"ג ע"כ ובלא"ה
אם אינו מזיק טוב לו שלא יהרגנו לפי דברי ר'
האר"י וזע"א כי הכאוס משורש קין און להרוג אפי'
כינה ועיין כפ"ס אהלי יאודה נאב"א בליקטיו.

ה"ד בר כריה דריב"ל הו"ל כלג וכו' הכוונה
וראה מה שהכתבנו לזה כס"ד בקו'
עתרת החיים סי' ה' ובכף החיים סי' כ"ד אות
נ' וימלא חיים סי' יוד ורשאה וחיים סי' י"ב אות
ה' וכס' שושני לקט סי' פ"ט.

שם מעשה כד"א בן דמה שגטו נחש עיין
כס' שמע אברהם סי' יוד. ובספרו בהך
את אברהם ס' דברים דרוש ה'.

פרק טו

ה'ג חגי אסור לתכוע לרבו כשבת וכו' מהו
מומר רעינו פרנקנו ח"ל טופוס
כרכות עיין בתנחומא ס' וירא ועיין ופ"מ הטעם
שש בזה טוירדת הלב ודאגה דמטעם זה אסר רבי'
וזה ההרפור בעסקיו וכן בא"ח סי' ש"ג עכ"ד
ענין תוס' ברכות ועיין בטור דמ"ח ע"כ סי' ק"ח
ועיין מהר"ם מנחם סי' פ"ו והלק"ט ת"א סי' פ"ב
ועיין הריב"ש סי' תקי"ב ופאר הדור סי' ק"ל וע'
בקונט' כף החיים סי' ל"ו אות י"ד ועוד שם כס'
ו' אות י"ט ועיין כס' יוסף אומץ סי' מ"ד ומו"ה
אנ"א ד"ך ע"כ והיב תלת טעמי על זה א' בשבת
מתרבה השפע מלמעלה ולריך להראות עלמנו עשיר
דאינו נריך דבר ב' דאיכא נשמה ותיורה ואידך דרך
לשאלו כפטי האורח ג' דרומי שבת לעוס"כ ושם
ליכא דבר מלכדי הנוף ות"ר ועיין מת"כ סי' רס"ב
אות ג' ועיין בית מנוחה דק"ג ע"כ. וזל"א ח"ג
מע' ש' ועיין מו"ה חק"ל א"ח סי' ג' ושלמי חנוכה

דק"ג ע"א וכס' טון לחקר שם וכס' שוירי כרכס
סי' פק"ח.

שם לא נחתו שבתות וי"ט לא לאכולה ושמה
וכו' ולעסוק בהם כד"ת עיין להרב כבוד
חכמים שהלך ליושב על מה שהקשה הרב יפ"מ
כמונח לחלק בין ת"ח לע"ה ע"ש ותמהני עליו און
לא הכי' דכ"כ מרן ב"ו ומור"ם כס' המפה בא"ח
סי' ר"ן כשם הירוש' דיש הפרש בין פועלים ובעלי
בתים לת"ח כיע"ש וכן הכי' מוה"ר אגדת ליהו
דו"ט ע"ג וד' וזאת תורה להרב כבוד חכמים זל
דנעלם מנינה דמר וז"ו ועמ"ס הרב נח"ל נר"ו
כפ"ד דערוכין דע"ת ע"א.

פרק טז

ה"א משישקנ בו רבי רוב משניות לעולם
היו רץ אחר הגמ' וכתב
הרב ופ"מ דרבו חבר שיתא קדרי וכתב הדברים
משם עת. לעשות לה' מעתה און פחד שישכחו או
יחליפו ע"כ ושא. נא עיטך וראה כסה"ק עיני כל
קו' כס' לכ"מ לר"ל ע"א ד"ה מורה ואינה מורה
יע"ש.

שם ארוב"ל הדא אגדתא הכותבת הדורשה
השומעת: וכו' עיין כס' אגדת ליהו שם
דטאה דהכל סוכב על זמן דעדיין תורה שבע"פ
לא נותנה ליכתב ע"ש ועיין בירוש' פ"ג דמעשרות
קטרוג גדול על האגדות וע"ש כס' ופ"מ מ"ס
יע"ש ומרנא תנא דב"א כס' אגדת ליהו ת"א שם
האריך הרבה במעלות האגדות לך נא ראה ועיין
כס' כבוד חכמים מ"ס כהלכה זו ועיין להרב נח"ל
ד"ו ה"ב דמ"ח ע"א ועיין בירוש' פ"ה דפסחים
כ"ב שמלאי דאחא לגבי דר' יוחנן יע"ש וע' לקמן
בשקלים פ"ה ה"א גבי רע"ק ועוד כס' נח"ל ת"כ
דק"ג ע"ג ועוד כס' ופ"מ פ"ג דהנדרות סי' ו' וז"ו
וכבוד חכמים שם.

שם קב"ב ישראל עומס הללויה נגר שנותיו של
אבהן עיין כס' בהך את אברהם ס' מסעי
דרוש ה' דקס"ו ע"ג.

שם וקרא על גרמיה כיום מבאוכים להשע
הקשה מוה"ר אגדת ליהו מההיא דקדושין
ד"מ ע"כ דיחזוק עלמנו כלו חלו וכו' נאמיו חייב
ונמלא דאין ראוי שחזוק עלמנו לרשע וע"ש מה
שתי' ועם מה שפורש לפי דרכו הרב כבוד חכמים
דכוין לסיפיה דקרא ללאהובו מעט מעט והבנות
בה' כיע"ש נסתלקה הקושי' לא דאחמ"ר אפאי
קשתי' מההיא דקדושין ולא נוחא ליה דטוב עשה
בההיא דטורא ד"ל ע"כ ואפי' כל העולם אומרים
עלך לזיק אתה הוי כעונך כרשע הוי דופה עשה
רבינו הקדוש ועיין בקונט' עיני כל חו שם בטרה
ובכן מ"ס שם בסוף דבריו מוה"ר אב"א דכשומעו
כן דהוא חטא רבים נשא שמה שמחה גדול' לשמחה
מה זו עושה לפי המאמר דגידה ול"ע ואחז"ר
שכתבתי זה נדפס ספר נח"ל ח"כ וראיתי להרב
המתבר נר"ו שהאריך בזה בדמ"ו ע"כ וזל"א דאס
מ"ס הרב עיין ועקב ז"ל שם כיע"ש.

ולארכ חתם סופר-קי' ע"כ וריק וכבר רשמתי בזה
מעט מועד בקונט' כף החיים סי' ו"ד אות כ"ג.
(ועיין להרב פתח הדביר דכתב בכל הטחך בזה)

מסכת ערובין

פרק א

ה"י וכמה מחנה להם עשרה כתב הרב
היפה ו"ל דיו"ד שיושבו ועוסקין
בתורה שבוה שרויה כיניהם כרתן באכות וכן ו"ד
שמקללים בדיחותא פ"ק דברכות והא דאמרינן
בסו"פ מרוב' אין השפונה שור' בפחות מכ"ב לא מיש'
היגיו לענן נכוחה ע"כ. ולי ההדיוט לא היה
עריך לתרץ משום נכוחה דהא אשכחן כמה נכוחים
השרתה עליהם נכוחה ולא היו ביקרא בעת ההיא
במקום ההוא כ"ב לא וברוק מאכות העולם
לא יותר נראה לומר דבהשראת שכינה גם הדרגות
הדרגות וכמו שכתב הרב אור החיים ס' ויגש וכן
הבאתי בקוק' נפש חיים מע' ש' וכשאר מקומות
מקונטרסי בס"ד ובס' רשע אברהם ח"א ס' ועג
ובספרו גמ"ל ח"ב לקמן פ"ה דפ"א ע"ד.

פרק ב

ה"ה או כית דירה עמ"ש הרב וידו של משה
קי' א' שעמד על-המשתמשים מבית
לנינה ומנינה לכית ועמ"ש הרב משה דברכות
קי' ש"ס ס"א ועיין למרחא בכנה"ג שם בהנה"ט
אות ה' ועיין בקונט' דוח חיים שם סי' ש"ח וע'
בקונט' כף החיים סי' ז' אות ט' ואות טו"ב.

פרק ג

ה"ב הה"ד רכיה ד"ן וכל נתיבותיה שלום
עיין להרב הכותב מה שפירש
ולארכ יפ"מ יע"ש ולער"ן דרמוו כתיבותיה מה שהלך
הבן קטן להולך הערוב נמצא דבאליה עזמה
לרבר מטה גרם השלום ולא מכעיה כמנה עזמה
דמרכה שלום.

ה"ג וחלאו באילן למעלה מיו"ד ראה כא
מ"ש בספרי וז"ל חיים לראש
כריני ערובין דכ"ג סוב"ב ורב"ד ע"א וב' בענין
התולה פיתו להא דערובי חלות וע"ש

ה"ט ר' יוחס קרי עליהו גס אני נתתי לפס
חוקים לא טובים יתכן לומר דגס
בא לרמוז דזהו לכפר מה שעשה ויכעס החדש
אשר ברה מלכו והיה חזן לירושלם וברי לכפר אותו
חג ועמדו העגלים שנים דכות גס ה' לפי מודתם
נתן להם חזן ממחז של הכיהמ"ק שיעשו מספק
שנים ומועדים וא"ש ההי"ב ומוה"ר אב"א דלה
לוישכ קו' מהרש"י אומרו לא טובים דלא קאי
לחוקים לא לירושלם יע"ש ופירשה דברכות דכ"ה
רחוק לפרש הכי וכן כמנהל דל"ב ע"א עלהקוהא
בלא זמרה יע"ש.

פרק יז

ה"א ד"א כשם ר"א ביון-סגדרו היו מתדירין
להן ובולכין עד שהתירו להן את
הכל עיין מ"ש בספרי סל"ח לנו סי' ה' בארובה
בעזר משרי.

פרק חי

ה"א ודמאי ככללי דקכ"ז ע"כ פריך הא
לא חיו ליה ומשני ביון דהו
כעני מפקיר ליה ללכתיה דהו עני וכתב הרב שו"ל
שם בפ"ה המ מבאן משמע דמאד להפקיר בשבת
וכן משמע מלקמן דקל"א וכו' וראיתי להרב כסא
ליהו סי' של"ט אות ג' דתמ'ה יקרא על הרב שו"ל
מהפ"ח אסר ועיין שם מ"ש ועיין להרב דרך המלך
דמ"כ ע"ג ולסרב כח"ל ח"ב דכ"ן ע"ב ולא יראה
מ"ש הרב מו"ק בסו' רמ"ו ס"ב יע"ש.

פרק יט

ה"ב כרי"ש דו אמר לשוטת כפולות הן
התורה היבחה כדרכה וכו'
ועיין בסה"ק גנוי חיים מע' ד' אות ד' האספתי
באומרים כל סובייאות התלמוד שריפרי בענין זה
דבריה תורה כל' בני אדם וקל"ה מהמחפזים וע'
עד בס' אהלי וחק בבריות לר"א ע"א ורב"ג
ע"א מהס' ועוד לו כחי לערכין דקט"ז ע"ד ולהרב
יתר הכו ד"ה ע"ג ולמטה"ר פני מבין ח"כ דר"ח
ע"א וב' וע"ל פ"ד דיבמות ופ"ז דקוטה

ה"ג בהיותו בואב יאין כתיב כאן יראתי
להרב כבוד חכמים דביאר
פלוטא בן רבנן וראב"ע הלרבנן ליבא סבנה"כ"א
בואב המילה ולראב"ע כל הנוף והוא סבנה וביסוד
זה פירש כמה מאמרים יע"ש ומה שהק' מהרש"י
במאמר בהיותו בואב וע"ש בס' אגרת ליהו יע"ש
הנה לפי הקדמס דתהגס כד תקיפו עליהו ככהו
סו"ל לבקוב לו' וסי כיוס הנ' פו גדל הכאב וע'
פיו רשכ"ס שם ומדלא קאמר הכי הוא לרמוז דכל
אברים היו טובאים כדו שלא יסיה להם כח לשום
אחר מהם להרים יד בגד שבעי וס'.

פרק י

ה"א ביון שיהא פרוסה מאתמול כתב הרב
קרבן העדס מבאן בראה דאין
לתלות פרוכת בשבת דהו"ל כעשיית אהל ול"ע
ככ"ו בסו' שט"ו ע"כ ועמ"ש הרב פניס מאורות
ח"א סי' ז' ועמ"ש הרב מוה"ר בס' ברכ"ו שם
סו' שט"ו מהרב נו"ר ו"ל כלל ג' סי' כ"ו ומתחב
פרח ששן כלל ג' סי' ד' לענין פרוסת הנאמוקוה
ועמ"ש הרב יר נאמן דמ"א ע"ד וסדכ אהל וחק
סי' ו' ועיין להרב פרי מגדים כחי משי' אות ח'
יע"ש.

ורענין הסולמכריו הנקרא ג' אררי עיין להרב
טדע ביאודה ח"ב סי' ז' ולהרב מכתס
לדוד סי' א' ועיין להרב מאמר מרדכי שם סק"ד

פרק ד

ה"ב א"ל מותר שכבר הייתי מסתכל הנה ככלי דמ"נ ע"ג מפורש דה"ל לר"ג שפופרת דהיה מביט ולופה לפים אמה כיבשה וכנגדה כים ועיין להרב תורת חיים דע"ז ע"א מה שפירש ככונת המאמר ועוד פי' הרב נח"ל ח"ב דע"ז ע"ג ור' .

פרק ה

ה"א והיה כל מבקש ה' מכאן שכל המקבל פני רבו כלו מקבל פני שכינה כתב מהרש"י ז"ל וא"ת מ"ט מר אמר מהבא וחד אמר וכו' התשובה מבואר'ת דדוקא הכא שאכלו וכו' יע"ש ואמרי המת"ר קשה למה כורכן מאחר דהכא הוא המקבל חברו וי"ג חברים ואינו כמו חלוקות דלמעלה שהם ברכו והוא חידוש אף כחברים והוא דחיות רי"ש לבסוף ולהכי הוא דאיתא דלא נריך ראיה לרבו דהא אפילו לחברים ובג' הילוקות הוא פני זקן יע"ש וכן הוא במכילתא והרב כבוד חכמים עשה לרובות א' למורא ב' לכבוד ג' לאהבה ד' לאכילה יע"ש ועיין במי' למוה"ר אגדת ליהו דעשה לריטת באופן אחר לפי גודלו .

והנה מהרש"י ז"ל שם נחז ט' להכי ד' דבאו לאשמועינן התועלויות של המקבל פ"ר חדא למגן וזינה לשמור אותם בזכותם ותפילות והיה כל מבקש ה' וכמ"ש בתנחומא ס' נח אשרי הצדיקים ואשרי דבקהם ב' לימוד חכמה דחזיתיה לר"מ הוא בגדולה שמושה כענין ליהו ג' לימוד יראת ה' מדרכיו כשמש מעלי ד' לקנות כבוד קרב לגבי דהינא ואידהן הוא יתרו כשעורה זת"ר דפח"ח ועפ"י זה איתא תבאר פסוקי ס' ואחחנן ואתם הרבקים בה"א שדרשו על המדבך כת"ח וכל' התנחומ' שהביא הרב הוי"ה ז"ל וע"ז תוכו לר' תועלויות הנ"ל וינא האחר ראה למדתו אתכם ראה דיוקא ע"י הראיה לרבו כי היא חכמתכם ובינתכם זאת ב' קניית הכבוד כי מי גוי גדול אשר לו אלהים קרובים לוי בן המדבך כת"ח דנקרא נהר הגדול נהר פרת על שהוא בגבול א"י והיינו מהאי טעמא קרב לגבי דהינא ואידהן ועד הג' שמירה דהוא למגן וזינה רק השמר לך ושמור נפשך ועל ד' אשר ילמדון ליראה אותי כל הימים הרי בארבע מצינן .

שם ו' שמות נקראו לו יתכן דכוונתו בזה להחליש כת הסט"א הוא שטן הוא ילה"ר דיש לו ו' שמות כדאיתא בסוכה פ' החליל דב"א סודו טמא קראו למו ב' שער היסוד דמייסדין את ההלכה נגד אכן אשר אכניה ברזל א"ת אכניה לא כוניה וכן א"ת בניך לא כוניך ג' שער חרסית כנגד דכתיב בשמשוירא להים כי טוב וכוילר אט אומרים טובים מאורות שבראם אליהו נגד שנק' הוה"ר דע"ד שער האתון שמשמש כניסה ויציאה דהיינו יצה"ט הכנסה ריוח ויציאה ילה"ר כנגד ערל דהוא ב' לנכות כדפי' מהרש"א ב' כתיב לבכך ה' שער התווך דהוא מיוסד בין ב' שערים נגד שונא דעושה תווך ושלמיט לך דתתן קצת תאותו כדפי' מהרש"א

ו' שער חדש ששם חידשו סופרים נגד לפוני כדפי' מהרש"א דמתנכר עליו ככל ויוסוקטו שם כנמרא ובקידושין ד"ל שמתחדש עליו ככל ויוסועשה במו חדש י' שער העליון נגד מכשול ופי' מהרש"א דיש גדול עון מזיד דנראה ויש שונא דיוכשל כו ועליון נראה ותחתון אינו נראה נבזה מקרקע נראה והוא מכון לדבריו מהרש"א כפי' מכשול לרמוז דלא הנראה עליון לכר לא יש תחתון דיוכשל כו ודוק . ויען מלפון תפתח הרעה הוא הניק' לפוני וכנגדו מי העיר ממזרח זה אברהם דעשה קיולר הרע טוב ומלאת את לבו כדרדשו בירוש' לעול בכרכות לכן ממזרח תפתח הטובה בחי' אברהם דהוא היה תקולה לכושר'ים דעשה קיולר טוב :

פרק ו

ה"ג אין קרקע נקנה בפחות מש"פ עיין לקמן בפ"ק דקדושין ע"פ שדות ככסף וקנו ועיין ככלי ד"כ ע"א וד"ג ובספר שמחת יו"ט סי' ג' וכן' הלכה למשה פ"א דמכירה ה"ד ועיין נח"ל ח"ב דפ"ח ע"ד .

ה"ז תמן תנינן מערבין בבית יסן מפני ד"ש אר"א בדור יסן הוא מתניתא עיין להנאון הרמ"ז זינ"א בס' חק"ל א"ח סי' ע"א ובס' נח"ל ח"ב דז"א ע"כ ובמ"ש חכם בני נה"ר בס' שמש אברהם סי' ס"א ובס' כרך את אברהם דק"ץ ע"ג .

פרק ז

ה"ו ומוכה להן ע"ז בנו ובתו הגדולים ע' מ"ש בשה"ק נשמת כל חי ח"א סי' ט"ו בדיון עירובא ובח"כ סי' טו"כ לענין זביה ומתנה העור לנו בשה"ק ראה חיים ס' ויאל וס' בהעלותך ובסו"ס הר המר בדרוש ז' שדרשתי על הרב מ"ג המחבר ז"ל ובקונט' גנוי חיים מע' ב' אות מ"ח ועיין לקמן בכ"כ פ"כ ה"א .

שם מתנת איש מתנת קטן אינה מתנה ופי' הרב קרבן העדה דמשום כדי חייו תקיני לו חכמים קנין ודוקא זביה יע"ש עיין להרב משפט דק ח"א סי' ס"ה ולמרנא בכנה"ג סי' רל"ה ולהרב מטה שמעון שם ועמ"ש מרן מלכא מוה"ר זה ה"ס גדול זינ"א בס' שפת הים סי' מ"ט על פחות מכן ד' שמכר חוקת קרקע ועיין להרב נח"ל ח"ב דז"א ע"כ ולענין החוקות אס' יש להם דין קרקע עיין בשה"ק משא חיים מע' ח' בארובה .

פרק ח

ה"ט דרב אמר כל שאסור משום מראית העין אפי' בחדר חדרים אסור עיין בס' באר שבע דז"ב ע"ד אס' הוא כעבודה זרה דוקא או בכל גוילי ועיין בס' כנה"ג א"ח בסוף כללים נפדדים ועיין בס' יד מלאכי מע' ד' אות שמ"ג ובס' עין זוכר אות ו' .

פרק ט

ה' קרויה שהטכילה כמים עיניך תראה
מה שרשמתיו בזה כסה"ק עיני
כל חי כפ"ה דמס' פרה מ"ג.

פרק יוד

ה"א ימים ולא לילות עמ"ס חכם בני נר"ו
בס' שמע אברהם סי' כ"ט וע"פ
שם תני תפלין לריד לכודקן אחר ל"ב חדש
עיון תוס' מנחות דג"ס ע"א ועיון בס'
הקטן כף החיים סי' יוד אות ל"ה ועיון תוכחת
חיים ס' במדבר ובס' סמוכים לעד ס' בא דכ"ה
ע"ד.

מסכת פסחים

פרק א

ה"א הבנים עמו אכנים טובות ומרגלויות
ראיתי למוה"ר כהן הראש
בס' אגדת אליהו דכתב וז"ל גם איבא למידק למה
הפסיק בזה בתוך בנין התיבה וכו' ואפ"ל דלרדך
לעשות לה כסין ולרדך לחקוק בעץ או להניח מור
לקובעה ולרדך לקובעה בתוך עשיית התיבה ולכך
הזכירה בתוך מעשה התיבה ע"כ והוא חידוש
דדבריו דה"ק להעתיק דבריו מהרש"י ושמעתייה
כפומיה בכולי תלמודא ואיך לא ראה דקושייתו
ותירוטו הוא שם בפי"מ ולא מלאתי שום הפרש
ביניהם עוד ראיתי למוה"ר אגדת אליהו שם דיהיב
טעמא אחרינא על שהיה לרדך לידע אימתי יום
אמתי לילה בשביל התפלות דקבלו מאד"ר להתפלל
בעיתם ע"כ וכדי לומר זה ה"ל לומר ויתר הערתי
מזה בשביל שכתו' אימתי וכנס"ש וביטאתו שלא לחלו
דהדבר תלוי לידע זמן בין השמשות וחסר המליאות
לדידע היום מיום שנכנס כבר מנה אימתי שבת אך
השעות לא יוכל להבחין וראיתי בס' יפ"ת כב"ר
פלא"ה סי' י"ב דכתב הא נמי באומרו וכ"ס אס
שמר נח כל התורה דהיה לרדך לשמור שבתות וי"ט
וזמן תפלה ותפלין וכמה מלות ובכלי השעות אי
אפשר לבין שהימים מאריכין ומתקלרים ות"ד וכוון
שהביאורו לנח לירי מידה זו היה מליאות אופן אחר
כן כמו שאמרנו במשה כשעלה למרום להבחין בין
יום ובין לילה מלימוד מקרא ביום וקומי רוגי כלילה
ממשניות.

פרק ב

ה"א לא ואכל חמץ היום וכו' ר"א בשם
ר"א כל מקום שנאמר ל"ת עיון
מ"ס רבינו שכתלה הנאון הרמ"ז בס' חק"ל יו"ד
ח"א סי' מ"ו.

ה"ה תחילתה מתוק וקופה מר כך עשו
המלריוס לאבותינו בתקו'
במיטב הארץ וא"כ כעבודה קשה. קשה למה
לא אמרו - כמו שדרשו בתחילה כפה רך ולכסוף

כפרך לנטל פרעה קל על כתפו וכו' והוא מעניינו
חדא בלתי דבר עלמנו וכומן אחד והוא דמיטב
הארץ היה זמן הרבה מקורס ושיב מסיבת אשר
לא ידע את יוסף הטיל עליהם שעבוד וי"ל דכפה
רך אינו נכנס בגדר מתוק כנגד המר ולכך כחרו
לומר על מיטב הארץ דהוא מתוק אמיתי ופשוט
ועם מה שפי' הרב בכור חכמים במאמר זה יוטעם
יותר והוא דהושלם ד' מאות שנה בהא דמיטב
הארץ דמחשבתם רעה להשתעבד בישראל והקב"ה
מלרפה למעשה כלא נשתעבדו גם אותן השנים
יע"ס וגמלא דהכל בא לחס' אחר וזה וזה גורם
להשלים המנין ונלרפין:

שם שיעורין שגפל לתוך הכור שלמים אף
עפ"י שהאכישו מימיו מותרין
באין שיוך להביא זאת תורת האדם הגדול כענקים
הרב המופלא לרור המר"ל בעל ס' אורת משפח
זל"ה וז"ל.

ראיתי את השלש ואת אשר נגור עליה מאת
אורן של חכמים לי ויאר' רב נהוראי
חיים עד העולם נר"ו והוא בן אחותי אנהירינו
לעיונין דולה ומשקה הלכות מרובות להקיר את
המלות באכילה ועם כי אהבת עולם אהבתייהו
וידענא ביה דרב נוכריה ורב חיליה לאורייא אומר
חיליה אשרי וילדתו ברוך שכה לו בעולמו מ"מ
כשאני לעלמי לא בן לכביחאשכ ולכי אומר לאסור
וכדי שלא לחלוק על דבריו הייתי רוצה למנוע
את עלמי מלהטפל בענין זה אבל מה אעשה כי
אין אני ו' חורין שאני מלווה ועושה ע"ז מפי עט"ר
גדול אדונינו עטרת תפארת לראשינו מושיע ורב
עוב לבית ישראל הצבי ישראל מופת הדור והדרו מרן
מלכא מור' הרב מרן אבא נר"ו אשר הוא פקד
עלי והוא לויה לי פוק ברי ועיון בהאי דינא.
חדא ועוד היתה עלי דתקף אשר נולד המקרה
הזה בא הדבר קמיה חד מן המור"ס הי"ו ובאותו
פרק שם נמלאתי וראיתי את המים הנו' אשר נשתנו
מראיתם הרבה עד שהיו נראים לעין כל כמי דבש
והמה אדומים ומאחר שכן היו המים כל כך אדומי'
תקף אמרנו בהשקפה ראשונה דוראי נאסרו המים
הנו' ככל דין מי פירות המעורבים במים דקו"ל
בפשוט וקוביין דעלמא הכי אולא דנמחרים להחמין
ועפ"י הורה הרב המור"ה נר"ו בפשוט לאסור את
המלות שנילושו במים לא ואחר קצת ימים הקול
נשמע וגם ראיתי הכתב והמכתב אשר כוננו ודי
רב רחומא' נר"ו עליון למעלה להקיר בפשוט
אפי' באכילה מהטעמים הבאים בתוך ד"ק וע"כ
אמרתי ויהי מה ארולה עד איש האלים להשתעשע
בתורתו וכשאני לעלמי לפי קולר עכ"ד חוה היות
דלא דרך מר וחובתי אעשה חוה דעי אענה חלקי
גם אני ועם יודענא כגואי דלא זיל' דעתאי
ושמעתיא כעיוא זיל' תא' מ"מ לא אחשוך פי
מלאקוף טעמי הקיור והאיסור אנכ' דיהעל' ומני'
עט"ר מ"מ הנאון מורי הרב אבא רחמנא נר"ו
יברר אוכל מתוך פיסולת ואת אשר יבחר בו יקריב
לאו וזה הק' לי בס"ד.

ראשונה כתב מע' רב אחאי הסוסק ט"ו
 דאף במיס לא דין מ"פ מעורבים
 עפ מים מאחר שהיו המים רבים במאד מאד
 ובודאי דלא היה כתב בירוגרת הנו' לפלוט ולתק
 טעם כמים דאע"ג דק"ל בטעם הרו הוא כמבוסל
 מ"פ כיון שהמים הם רבים ועתה מס' לא חשיב
 מ"פ עם מים והביא ראיה לזה מדיון עכבר שנפל
 לתוך משקס כמבואר בש"ע ור"ד סי' ק"ד וע"פ
 א"ת דאשאי לעלמי הניתי משתומם כשעה לדעת
 מס וז' ראיה שהביא מההוא דעכבר ולחיות תכלית
 סביא ראיה זאת ולא מלאתי דאם הראיה שהביא
 הוא ללמדנו דכל איסורין שבתורה אינן כנ"ל ויתר
 מס' הא בהדיא פסקו מרן ו"ל ביו"ד סי' ז"ח
 וכמו שהביא רב אחאי ט"ו אח"כ שם הא דסי'
 ז"ח וע"פ במדן כ"ו והש"ך והרב כחתי ופלתו ז"ל
 שם וא"כ אמאי הולך להביא ענות מרחוק מהמאי
 דסי' ק"ד ומה שכתב דעכבר טעמו המים וראו שלא
 היה שם טעם מ"פ במים כלל לדיון אין זה לא
 שהוא טעם את המים דכשהביאו את המים לפני
 סרב סמירה ט"ו לא דברו מזה כלום ומה שלא
 טעמו את המים משום דלדיון לא נפקל"ן מורי
 להקריב ככ"ד ובטו שאבאר בסמוך.

גם מ"פ חס"כ לראות דאין לחלק בין תערובת
 מ"פ עם מים לתערובת שאר איסורין שהבי'
 כל עיקר טעמא דיותר מס' בטול ה"ט דכל שהוא
 יותר מס' לא יסוב טעמא דכרד אשר כתעבר בו
 וע"ז הביא ראיה מדבריו דש"י ו"ל בע"ז דס"ט
 ומדבריו ר"ו ו"ל בס' א"ה וס' וע"פ עכ"ל ולידיו
 שמעתי ולא חבין דבריו דאם נדר לחלק בין תעור'
 תמץ לשאר איסורין א"כ עדיון מאי ראיה מיותי
 מתערובת שאר איסורין לתערובת מ"פ עם מים
 שהוא לענין תמץ דהוי שיעורו במשהו דאם נורה
 לרביו קשה באמת למס' אסרו חז"ל כקל"ת איסורין
 לאסור במשהו כנון תמץ וע"ז ושביעה וקיוולא
 דבין דיותר מס' אין שם טעם תערובת כלל אם
 כן למה אסרו בהנך במשהו ואדרבא ממקום שהביא
 שם ראיה להפך דבהדיא כתב דש"י ו"ל בע"ז דכל
 איסורין שבתורה כס' חוץ מחמץ דהוי כמשהו וסו'
 לא ידעתי מאי סלי דקא מיותי לן אמבוסא דראיות
 להודיענו דיותר מס' לזבא טעמא דסבא ודאי הבי'
 הוא דמאי דמתיר בכל איסורין שבתורה כס' ה"ט
 דע"ל הקתם אמרין דלא יסוב טעמא יותר מס'
 זכ"פ כן בהדיא מרן הבי' ו"ל שם בס' ז"ח
 יג"פ ואע"פ כן קי"ל לענין תערובת תפן כפסח
 דהוי שיעורו במשהו ואע"ג דאין שם טעם תמץ
 כלל וע"כ ס"ט או משום דהוי דבר שז"מ לדעת
 קרימב"ס ו"ל או משום דתמץ החמור בו עפי'
 משאר איסורין או משום דלא בדילי מנייה כולה
 שאר להדיא קרא"פ ו"ל וכמ"פ מרן כ"ו בא"ת סי'
 תמ"ז יג"פ וא"כ לפי מה דמסקת תעורבו ל' תעור'
 קמץ לתערובת שאר איסורין וא"כ כיון דאיסור
 תערובת חמץ הוי כמשהו א"כ פ"ק ו"ל דגם תעור'
 מ"פ עם מים הוי שיעורו במשהו ולא סגו לי
 בס' כיון דאיסור תערובתו אינו לא לענין תמץ
 וגמאטי טעמא או משום דהוי שיעורו במשהו לענין
 דשז"מ או משום דתמץ חמיר גיפי משאר איסורין
 שבתורה.

ואחר החיפוש חוה היות שכבר נשאלה שלה וז'
 מאת הרב הגדול מהר"א גאטניווי ז"ל
 (כתרומה לי שהוא הרב בעל טירת כסף) קמיה
 דמור הקיור הגדול תנא דאורייתא בעל משנה
 למלך ו"ל הובאו דבריהם כדברי הרב מהר"י מולכו
 ו"ל בס' שו"נ חא"ח סי' תש"כ ס"ג שש"ל הרב
 מהר"א ג" ו"ל מאת הרב תנא ו"ל טעם לדבר הזה
 למה מי פירות שנתערב עם מים אינו מתבטל
 בס' כשאר איסורין שבתורה והשיב הרב ו"ל שהרב
 כ"ו ביו"ד ס"א ו"ל ט"ט בקב דלא שייך ביטול כרוב
 לא איסור שנתערב בהיתר אבל היתר שנתערב
 בהיתר וע"ז תערובת זה באשר בזה לא שייך ביטול
 והבא היתר בהיתר הוא עכ"ל וע"פ וע"פ למרן
 הכ"ו ו"ל שדבריו אלו הם דבריו הראש' והתוספות
 והרש"א והסמ"ג ו"ל וע"פ והנה אמת דלכאורה
 הוא ק"ל ע"ד הרב תנא ו"ל לפי מה שראיתי להרב
 ש"ך שם ביו"ד שהביא בשם הרב עט"ז טעם ליישב
 לזה דהא כשר בחלב הוי היתר בהיתר ואפי' הכי
 מתבטל כרוב והשיב הרב ו"ל דהתם טעם הכשר
 או החלב מתפשט בכולו ואין כאן מקום מיוחד
 משא"כ בכלאים שהאיסור יש לו מלוואות במקומו
 לא שאין אלו מקרים אחרים ולפיכך אין לו ביטול
 יג"פ אדילטעסזה גם כבי מ"פ עם מים שנתערבו
 יחד שייך לטעם כשר בחלב שהטעם מתפשט
 ומתערב בכולו ואם כן לפי טעם זה היה הדין
 נותן שיהיה תורת ביטול גבי תערובת מ"פ עם
 מים ואף שהרב ש"ך שם דחה את דבריו בשתי ידיו
 מ"מ גם לפי מה שטראק לכאורה מתוך דבריו
 שכ' דהתם דהיינו כבשר בחלב האיסור הוא מתמם
 קטעם שנותן ולא מגזרת הכתוב א"כ נ"ל לכאורה
 דגם בתערובת מ"פ עם האיסור הוא מתמם הטעם
 שיתן וא"כ נראה דדמי טפי לבכ"ת וזה לכאורה
 משמע שלא כדברי הרב בעל משנה למלך ושבו
 אחר אישוב ראיתי דלק"מ מכל זה שהנה אמת
 שהש"ך ו"ל באו דבריו בקיטור אכן כד' רבנותנו
 בעלי התוס' בע"ז דס"פ ע"כ ד"ס הבגר ובקשו'
 הרש"א ו"ל כת"א סי' רכ"ט בא דבר יותר מסו'
 דטעם כשר בחלב דשייך ביה ביטול אע"ג דהוי
 היתר בהיתר דיינו משום דלא אסרה תורה בכ"ח
 לא דרך כשול ומדאפיקיה בלשון כשול ש"מ דעיקר
 איסורו הוי משום הטעם שנותן בו ומשנה כל
 שמתבטל הטעם בטל איסורו משא"כ גבי כלאים
 דלא אסרה תורה משום טעמא א"כ מי יבעל את
 מי יג"פ כדבריהם באורז ועיין להרב תו"ט ברוש
 שקלים ולהרב שו"ג ו"ל שם ובכלליה סי' ק"ז וק"ח
 יג"פ ולפי זה גם דבריו קש"ך ו"ל כונתו כן כאשר
 יראה המעיון וכבר תמה הרב ו"ל שם להעט"ז
 ו"ל דאישתמיט דבריו החוס' והפוס' וע"פ ואמטו
 להכי אפ"ל דגם ה' דמי פירות עם מים דמי נמי
 לתא דכלאים דאין איסורם משום טעמא כי אם
 דקי"ל לחז"ל דבהקדמם יחד מוגזר טטה להחמין
 טפי ודמי לשאר דלא בטיל אע"ג דטעמן מתבטל
 וה"ט משום דאיסור הוי הגדרם החימוץ וכמ"ס כ"ז
 בהדיא עט"ר ומור"י כגאון ערן אבא נר"ו בספר
 חק"ל וי"ד ת"א סי' ק"ו לענין שאור דלא בטיל
 יג"פ וא"כ פ"ה הבא נמי גבי מ"פ עם מים
 והנה אמת דענין זה אינו קשור כ"כ בקאי טעמא
 דכלאים.

ונמלאו דבריו. קותרים וק' לוס בר מן דין ק' ל' בדבריו
 לו שהוא יושב ודורש דברים הללו מרעיתו בהלכתא
 בלי טעמא בלי שום ראיה ותקף אח' כתב לסיפך
 מוס וקביא ראיה מדברי הרב כאר יעקב שמכאן
 מדבריו דכל הולא ע"י הכניסה אינו לא ויעא
 בעלמא ככתוב כד"ק ואחר הרוחא יראה שון אינו
 לא ראיה לסתור דש"מ דפולט לא דמה שפולט אינו
 לא ויעא בעלמא ואילו הוא בתב דאין כאן פליטה
 כלל דמחמת ריבוי המים אין בו כח כגורגרת
 להפליט ומלבד כל זה לפי קע"ד גראק ללא גרק
 מר בכל דבריו לו במ"ש בתח"ד דאע"ג דפולט
 מ"מ כיון שיש במים יותר מ"מ מיר הוא מתקטל
 כבר בחבני לעיל דכל הראיות שכתב לזה משאר
 איסורין ל"מ כלל לכ"ד דשאני קעורובת מ"פ במים
 ומהפעמים שזכרנו לעיל ומ"מ אח"כ דאעיקרא
 אינו פולט ביון דקו מ"מ שרייה ויש במים יותר מ"מ
 הנה לע"ד נראה דבר וכופכו ולא תהא שמיעה
 גדולה נראוה דמאחר שכתבו קמים ממראיתם
 הרכה עד שהיו נראים כמו דבש א"כ באמת לא
 ירעוהו או לאו דפלט הגורגרת מנגמקתו א קוד
 קמים מחיכן נשתנו המים ועוד דלפני דבריו נפקא
 מינה ברינו הנעלת כלים דא"ס המים הם רבים
 יותר מ"מ דאין ביתר קבלי בסעגלה דע"י רובוי
 המים תו לא נשאר כח ככלי להפליט טעם האיסור
 שבו ודבר זה קשה לשמוע ואין לומר דשאני התם
 גבי קנעלה דהוי ע"י חמין והבא כד"ר הוי כלוין
 דהרי למאן דק"ל כבש הרי הוא במבשל ג"מ
 דבכבוש שפיר והיכ נוגמא בכישול ממש ויש קלת
 סמך ראיה דחמץ בפסח כיון דהוי כמשקו קיינו
 אפי' ע"י גרוס ממ"ס הרא"ש וז"ל בתפא' כלל כ"ד
 קי' ד' שכתב לענין דנים מלוחים דא"ס שראוס במים
 אחרים בפסח כמשקו יע"ג הרי דאוסור משהו
 איקום אפי' ע"י שרייה ולא אמרוהו ביון דהמים
 הם רבים אינו מפליט ואע"ג שהרא"ש ז"ל איירי
 בתוך בפסח דהוי שיעורו כמשקו מ"מ הרי מכאן
 עכ"פ דסוף משהו אפי' ע"י שרייה וענין לקרב
 קדשו דור ז"ל בסי' תפ"ב שכתב לקדוש יע"ג .

ואע"ג שהרב גבי ז"ל בתפא' סי' ז' והרב כאר
 יעקב בקבו לחלק בין מ"פ היואלים
 ע"י סחיטה ושרייה להיואלים ע"י בושל דקיואלים
 ע"י בושל ק"ל בפסח דהוי המשקין במוחן ובה"כ
 לא אמרוהו דהוי ויעא בעלמא סגה הרוחא יראה
 שכל מ"פ הרבנים הני' אינו ענין לז"ל דכל מ"פ
 הרבנים הני' היונו לכל איסורין שבתורה או לענין
 ברכה או תשובה המשקין כפרי ענמו או לא ובה
 הוא שכתב דא"ס סוי ע"י כישול חייב כפרי ענמו
 ואי לא לא תמנע לענין דליחשט משהו קפירות
 לענין דבג דתעורבת מ"פ עם מים כזה לכת' מאן
 דלוגי דבכל גוונא חייבי המשקין במי פירות ענמן
 בין ע"י סחיטה וכישול ושרייה דא"ס א"כ בטלת
 כל דין מ"פ עם מים חוץ מויתוס וענבים ועוד
 כס דלע"ד קרבר פשוט חללי דקא דאמרי' דשאר
 פירות חוץ מויתוס וענבים דלא חייבי המשקין
 כמותן ק"ל לענין כח למלקות בית דקי"ל כרבי
 יאושב דק"ל הן מיגס ואוקו באיתין אכל איסורא
 דאורייתא גוסא איכא ובמכאן מר' הר"מ במ"ל
 פ"א

דכלאים והוי היתר כקיתר ולא כעול דקא דקא
 ותכלין ודבר המעמוד קם דיקא הני אפי' כרבר
 איסור שנתערבה היתר וא"כ אי לא הוה חזי טעמא
 שייך כאן גבי מ"פ עם מים הוה נראם לכאורה
 דדמי טפי דק' דמ"פ עם מים לכב"ח שלא כדברי
 הרב תנא ז"ל ומיהו לזה נמי ז"ל עפ"י מ"ס הרב
 תור"ט ז"ל שם דמכשר בחלב לא ולפיכך לשאר דברים
 משום דחידוש הוא ולא ולפיכך מנייה וע"ג וא"כ
 לפי זה ע"כ לריד לדמותו לכלאים ואפשר שזה יהיה
 כונת הרב תנא דאורייתא ז"ל אע"ג שכתבו דבריו
 בקל"ד חמין וגם הרב שו"ג ז"ל הוואה יראה שא"ס
 ביון לכל זה קטר במקום שאמרו להאריך וסרב שו"ג
 ז"ל שם כתב טעם לדבר במ"ס לעיל משום דקוי
 דשול"מ לדעת הרמב"ם ז"ל יע"ג וכוון שכן מכל
 חלון טעמי דכתיבנא מכאן הרב דלא דמי דק
 דמי פירות עם מים לשאר איסורין שבתורה ואפי'
 כאלף לא בטיל ומעתה מ"ס רב אחאי הפוסק נר"ו
 דכבר טעמו סמים שלא הוה שם טעם אחר כ"א
 טעם מים הוואה יראה שאין מקום לדבריו לו
 דלנו מה שנתבאר אין האיסור תלוי בכ"ד כטעם
 כי אם בתערובת כל שסרו נאסרו המים וכאמור .

גם מ"ס אח"כ דהכי נמי הסבא קותנת דמאחר
 דשם במים יותר מ"מ הרי כל מה שהוא
 פולט מיר הוא מתקטל ולא יש לו שעת הטעם
 לפלוט ולחיות מ"פ עם מים וכמכאן דבריו הש"ך ז"ל
 בס' נקודות ספסוף כיו"ד סי' ס"ט שכתב דמיר
 שהוא נפלט במים מתקטל יע"ג ולא מנינו דין
 מ"פ מעורבין עם מים כ"א כשהיון ושאר המשקין
 בפ"ע והמים בפ"ע ואח"כ נתערבו אחד קמירה
 ואחר הממעיט ראו נקרא מ"פ עם מים משא"כ
 הבא כד"ר דאין כח ע"י הכניסה הוואה במים
 לפלוט ולתת טעם דמחמת ריבוי המים אינו מפליט
 הגורגרת מנעמקו ור' אח"ד . והנה הוואה יראה
 שכותב דבריו הוא למר דקיון דהוי מי שרייה סמי
 פירות הללו א"כ ביון דהוי יותר מ"מ אינו מפליט
 מכח ריבוי המים וא"כ אעיקרא אין כאן מ"פ
 כלל וכשאני לענמי לא ידעתי בוגתי ועוד דאנכי
 הוואה שאין דבריו מכוונים מ"ס בתח"ד למ"ס
 בסו"ד דכתחילה כתב דאע"ג דפולט מ"מ מאחר
 שיש במים יותר מ"מ כל מה שפולט מיר הוא
 מתקטל וע"ז בסתיוע מדבריו הש"ך ש"מ לפ"ו דמ"מ
 יש כאן מ"פ גומה שפולט הגורגרת לא שמתקטל
 מחמת ריבוי המים ולדבריו לו קשה להכין מאי
 גוסא מ"פ ממי שריית פירות דלחאי טעמא הרי
 גס כמי פירות גמורים ונתערבו במים רבים יותר
 מ"ס קשה לדעת רוב הפוסקים דסברי דאפי' בתערור
 חטט מ"פ עם מים איסור דלמס יקום איסור מאחר
 דכל מה שמתערב כיותר מ"מ מיר הוא מתקטל
 וע"כ לומר דשאני איסור תעורבת חמין ואחזירה
 משאר איסורין כדבקינגא לעיל וא"כ קי' לכת' ראיה
 משאר איסורין לכ"ד .

גם מ"ס אח"כ דמחמת ריבוי המים אין כח
 בגורגרת להפליט מלבד שם קיתר למ"ס
 הוא גנמו בתח"ד דאע"ג דפולט מ"מ מיר הוא
 מתקטל דש"מ דעכ"פ יש כאן פליטה טעם מ"פ
 במים ואח"כ כתב דאין כאן פליטה טעם כלל

הלמוקים ונמשכו המים מתוכם אמנם כמי שריוה
לכד אה"כ ללא חשיב כיון גמור ודוקק לומר דהר'
כנה"ג ס"ל דהרדכ"ו ז"ל איירי ביון למוקים ע"י
כתוסה לכד כלי שריוה כלל ובכה"ג איירי הש"ס
דפ' המוכר אמנם הרא"ש והטור ומרן כ"ו איירי
ביון למוקים ע"י שריוה ובהמשכת התירוש מהלמוקי'
ע"י קחיטה אחר ששרו במים דלע"ד גס זה אי
אפשר לומר שהרי הש"ך הביא ראיה זאת מדברי
הרא"ש והטור והב"י ז"ל לרינו של מור"ם והרי
הדין שפסק מור"ם ז"ל הוא לקוח מר' הרלנ"ח ז"ל
והאור"ה כמו שניין שם (וכעת אין ס' אור"ה מלוי
אלגלי) והרי מדברי מהרלנ"ח ז"ל ס' מ"א מבואר
בהדיו"ח דס"ל דלגבי יין למוקים לא כעין המשכה
דמי שריות למוקים בלי דריכה והמשכה חש כ שפיר
יין גמור מבואר שם מדבריו וא"כ עדיין ליכא
שום ראיה מדברי הרא"ש והטור ומרן כ"י ז"ל לרינו
של מור"ם ז"ל.

ג מה שהקשה הכנה"ג ז"ל שם להלח"מ כפ"ו
מהל' ח"מ עיין להרב אדמת קדש בחפ"ח
ס' ט' שכתב דט"ס נפל מדברי הרל"מ ז"ל וז"ל
מדבריו ולא הזכיר לא הליטטון ויין למוקים יע"ש
ומה שיש לתמוה ג"כ להש"ך ז"ל דממה שהביא
בסקכ"ה בשם מרן כ"י ז"ל מבואר דבעי' המשכה
ואילו שם בסקכ"ד כתב ללא כעין המשכה והכרית
כן מר' הרלנ"ח ז"ל עיין להרב אדמת קדש ז"ל
שם שתמה עליו כן באופן אחר יע"ש וע' להרב
מהר"י עייאש ז"ל בס' בית יאורה חיו"ד ס' ט"ז
וע"ש ודוק. ומ"ש הש"ך שם דכל שאינו יין דראוי
לכרך עליו כפה"ג אינו נאסר במגע נוי יע"ש הנה
מלבד מה שתמה עליו הרב אדמת קדש שם עוד
בה לע"ד דבריו לו נראה שהוא הפך דברי הרשב"א
ז"ל בח"ד הנדפס מחדש ס' קמ"ט והנה הנס
דבריו לו ג"כ בח"א מתשובותיו בס' תשי"ז ותת"י
יע"ש ול"ע.

ואיך שיהיה הנה מבואר עכ"פ מר' הרלנ"ח
והאור"ה ומור"ם ז"ל דמי שריה לכד חשיב
יין גמור וכ"ן מתוך דברי התשכ"ז ז"ל שהביא מרן
כ"י ז"ל ככ"ה בא"ח ס' תס"ב שכתב כי המים
ששרו בהם הלמוקים נשתנו מזכריותן וכו' יע"ש
והיינו ממש מדברי הרלנ"ח שכתב דטעם חווק
עלמות הפרי יותן טעם חוק במים ונעשה יין
גמור יע"ש וכן הוא דעת המב"ט ז"ל בח"א ס'
רכ"ב ואף לדעת מה"ימ"ט ז"ל בח"ב חא"ח סימן
כ' והרב לכו ז"ל בתשו' ס' ק"מ הביא דבריהם
הרב יוד אהרן ז"ל בא"ח ס' תס"ב דס"ל דיון למוקי'
היו כיון מנוח והו"ל כמו פירות עם מים מ"מ
גם הם מוור בה דהו"מ מ"פ לא דלירדה"ל לא חשיב
יין גמור ומזה דן חכמי לז"ד דאע"ג דבג"ה המים
הם רבים יותר ויותר מ"ס לגבי ההרדכ"מ מ"מ כיון
דב"ח הפרי הוא חוק כ"כ וש כח בעלמות הפרי
ליתן טעם במים והו"ל מי פירות עם מים וכמ"ש
מהרלנ"ח בתשו' הגו' שאין להקיר מטעם רבו
המים וכו' אבל בלמוקים ישנומל כנוס בתוכם עוקר
עלמות הפרי עדיין אעפ"י שלא יא' מהן אותו
השיעור לפי שנתווכש הלחות שבתוכן עכ"ז הפרי
העומד בתוכן יותן טעם חוק כ"כ וכו' ולכן הרי"ף
ז"ל לא הזכיר"ל לא כח עלצ"ה להו' וכו' ומוס הטעם
כתבו

פ"ו מהל' מ"א והרא"ש ז"ל כפ' כ"ש יע"ש ובדרך
זה מתווכשים דברי הרמב"ם ז"ל כמה שהק' עליו
הרב לח"מ ז"ל וכוה לא פלוגי הסוגיות דמס'
פסחים עם מס' חולין דמאי דאמרו שם בחולין
ההקדש והחדש והכלאים וכו' משקין הוולאים מהם
כמותם ה"ד ליכא דר"א אמנם לדעת ר' יאושע
דאעיקרא בכבורים עצמן דולפינן כל הק' מיניה
ס"ל לר"י דאין מכיאים בכורים משקה לא הוולא
מן הזיתים ומן הענבים דוקא ח"כ לדריה אורא
ליה הק' ולפתח ומ"מ איסורא דאוריותא איכא
והאמת דעינין זה סובל אריכות ובעת אין הפנה
מכסים ועיין להרב באר יעקב ולהרכנים החולקים
ז"ל עליו שם שהאריכו בזה וכבר דרך הרב הנו'
ז"ל שם בדרך זה לא דנחק בזה כאשר יראה הר'
שם ולא ע"ט האסף פה דלמאי דאתאן עלה ככ"ד
לא נפקא מינה מירי דוראי לעיין תערוכת מ"פ
עם מים לענין קמץ בכל גוונא חשיב המשקין מי
פירות בין ע"י כישול בין ע"י שריוה וכאמור .

והנה אמת שמדברי הרדכ"ו ז"ל בושטת ס'
פק"ד הביאו מרן החכ"כ ז"ל בזור ס'
קכ"ג הנה"ט אות ט"ו מבואר דס"ל דמי שריות
פירות לא חשיב כמו פירות שכתב שם בסוף התשו'
וז"ל עוד אני אומר כי אין יין זה וכו' אבל למוקים
שרויים במים מיה בעלמא הוא ואין ראוי לנסך
ע"ג המזבח וכו' יע"ש הרי בהדיו"ח שכתב דמי
שריות למוקים לא חשיבו לא כמוא בעלמ' ולעומת
זה הרב מהרלנ"ח ז"ל בתשו' ס' מ"א והאור"ה
ופסקו מור"ם ביו"ד ס' קכ"ג והביא דבריהם הרב
כנה"ג ז"ל שם חלוקים על הרדכ"ו ז"ל בזה וס"ל
דגם מי שריות למוקים חשיב יין גמור יע"ש מ"מ
לכאורה משמע דמירי פלוגתא לא נפקא . וזו זה
אכט למרן החכ"כ ז"ל שם שכתב וז"ל ולפי מלי
דכתיבנא באר דברי הש"ך לא נכון שהוא הביא ראיה
לדין זה מדברי הרא"ש ז"ל פ"ק דכתובות והטור
אה"ע ס' ס"ב ומרן כ"י ז"ל בא"ח ס' ר"ב ומה
לו לחזור אחר ראיות מדברי פוסקים מאחר שהוא
תלמוד ערוך וכו' לא שמדברי התלמוד אין ראיה
לא כיון למוקים שעברו אותם והקירו את התירוש
הזב מהם אבל כמי שריות למוקים אין ראיה לא
מהמקומות שהביא הש"ך ז"ל את"ד יע"ש ואחרי
נשיקת עפרות דנלו קודש ל"ז להכין דבריו שהרי
מבואר מר' הרא"ש בכתובות והטור ח"ע שכתבו
בשם רבינו נסים ז"ל דמה שהתירו מי שריות למוקים
לכרך עליו כפה"ג ה"ד ע"י שיקחוט את הלמוקים
אחר ששרו אותם במים שג"כ בהדיו"ח שם וז"ל
והורה ר' נסים ז"ל אם הוא מתקום שאין מלי שם
יין יקח הלמוקים וישרה אותם במים וישקוט אותם
ויכרך עליו עכ"ל הרי בהדיו"ח דמה שהתיר
הוא דוקא כשיקחוט את הענבים אחר ששרו במים
והיינו ממש כדיון התלמוד וא"כ עדיין ליכא ראיה
מדברי הרא"ש והטור ז"ל למי שריוה לכד גס הראיה
שהביא הש"ך מדברי מרן כ"י בא"ח ס' ר"ב לע"ד
מבואר דמרן ז"ל כמי איירי בהכי שכתב וז"ל דאם
נמשכו המים מהלמוקים הו"ל יין ומכרך כפה"ג
עכ"ל וזה הוא הלשון עצמו שהביא הש"ך ז"ל וא"כ
עדיין אין ראיה מכל לו כי אם היכא שעברו את

כתבו קלף פוסקים דבין מווג אע"ג דאית ביה טעו מילא מעל חד קלףא דהוי וין גמור לזאסר כמנע גוי וכו' אה"ד יע"ש והשתא לע"ד יש ללמוד ממ"ש שחין להתיר מטעם ריבוי המים שבתם ש"מ דאפילו כפלים כשיעורו ק"ל להרב ז"ל דחשיב וין גמור מהאי טעמא דקא יהיב הרב ז"ל דכח עצמות הפרי נותן טעם חזק במים אפילו שהם רבים ומינה נפיק לנ"ד דאע"ג דהמטם הם רבים יתר על ס' דוראי דחשיב תערובת מ"פ עם מים דהרי אפילו שהמים הם רבים מ"מ אינו מתבטל טעם הפרי שנותן במים ומהאי טעמא ולע"ד נראה פשוט מדברי הרמב"ם ז"ל שיש ללמוד דיותר תמור הוא המו שריות פירות אפילו שהמים הם רבים יותר מס' לענין דליתשבו תערובת מ"פ עם מים מאס נקערבו מ"פ גמורים עם מים מרובים היפך מהו דפשיט ליה לרב אחאי הפוסק ה"ו ואפ' לענ"ד דגם הדרכ"ז ז"ל יורה כזה דע"כ לא כתב דמים השרים בלמקום מילא בעלמא הוא לא לענין דלא יהא נחשב כיון גמור וכסברת מהרימ"ט והרב לבי ז"ל אמנם לענין שיהא חשוב מ"פ עם מים גס הדרכ"ז ז"ל יורה דהוי מ"פ עם מים והחוש ג"כ יעיד על זה שהרי לפי מה שכתב בשלה דלא היה בתוך הכר כי אם גרונרת אחת ואפי' הכי היה בגרונרת הנו' כל כך כח חזק להפוך מראה המים למראה אחר וכמ"ש לעיל בתנאי דבריו דנעשו המים אדומים במראיתם והיינו ודאי דכתנאי כלע גרונרת מהמים אשר כבר שיעורא רבה עד אשר נתפית ואח"כ חזר ופלג כל שיעור המים אשר נכלעו בתוכו וחזר וכלע וחזר ופלג עד שכל הענין להשתנות המים ממראיתם (ועיין בתשו' הרשב"א ז"ל ח"א סי' קס"ב ורס"ג יע"ש ודוק) ואף ע"ג דחזוהא לאו מילתא היא מ"מ לענין דקא חזוין שנשתנו המים ממראיתם ודאי דמחמת עצמות כח הפרי פלט מהגרונרת ל תוך המים ונשתנו מראיתם וא"כ הרי נעשה מ"פ עם מים ויש לזה קלף סמך ראיה ממראה המים שכתבו ממ"ש הרא"ש ז"ל כפ' כילד מברכין שהקשה שם דאמאי מברכין שהכל על שר שגורים כיון דאשתני לעילויא ותי' שם בתי' ב' דכיון שהמסקה לול עיקרו על שם המים וכו' יע"ש הרי לפי טעם זה אם היה מראהו במראה השגורים היה ראוי לברך עליו כמ"מ ואע"ג דהתם איכא לטעמי אחרוני דאשתני לעילויא ואיכא טעמא דהוא מתמשת המינים מ"מ קלף סמך הוא זה דאשכחן לפי מה שהוא הענין דחזוהא מילתא ואף שכת"ז הדבר ברור כנ"ד שיש במים ס' ויותר מהגרונרת ומהמים אשר נכלעו בתוכה מ"מ לע"ד אין זה מספיק להתיר כנ"ד דלדידי אף כמעט מ"פ שנתערב במים דעתי נוטה לאסור כמו שביארנו לעיל דמ"פ עם מים אין לו כיוול ולקמן נבאר דרבו האוסרים כזה וכ"ש בלרין כזה דנהפכו המים למראה אחר. ומ"ש רב אחאי חיוס עד העולם בר' דגרונרת הנו' אין כה מנהל ושמונית דכ"ש עמו הסליחה דזה הוא מחלוקת במילואות וכנראה דעדיין לא בא ל תוך פיו גרונרת כזאת דהוי דבר והופכו דכל העולם להוסיף אחר גרונרת הנו' מפני דבשותה וההפך שיש בין גרונרת הנו' לשאר מיני גרונרות הוא שהגרונרת הנו' הדכש פשוט בעורו

מה שא"כ כשאר מיני גרונרות דהדכש הוא כנוס בתוכו ומפני כך נראה לעין כל שהוא יבש :

וחזיתיה עור למני"ר שכתב דאח"ל דעל ידי שהגרונרת ש"ו במים כלע מן המים ושכ חזר ופלג והו"ל מ"פ עם מים ואינו דמלכד דאינו לא זיעה בעלמא כמ"ש וגם שהוא דבר קשה ויבש וריבוי המים מבטלים טעמו עוד כה דמלכו חי' בין כשם למכוסל לענין זה דמה שכלע אינו חוזר ופולט כמ"ש המנ"א ז"ל בא"ח סי' תמ"ז סק"ל וכו' כסי' תס"ז סק"ח יע"ש עכת"ד והנה מ"ש דמלכד דאינו לא זיעה בעלמא כמ"ש וכו' באמת לא ידעתי את שיקו מה הרויח בהאי טעמא דהוי זיעה בעלמא לענין דלא מקרי מ"פ הרי הויעה הוי מ"פ והמו פירות עצמן קרו להו כש"ס זיעה בדאיתא ככרובת דל"ח הוי דוכסא דתמרי מברך עליו שהכל מ"ט זיעה בעלמא וכו' ואם כן לפי דבריו דזיעה לא חשיב מ"פ א"כ יהא מותר ללוש מלה דכש ומים מעורבים וכן ככל שאר מי פירות וא"כ בטלת כל דין מ"פ עם מים וכמ"ש לעיל ובהדיא כתב הרא"ש ז"ל שם כפ' כ"מ עלה דהך דדוכסא דתמרי שכתב בה"ג דהיינו בתעור' מים וכתב עליו הרא"ש ז"ל דלא נהירא דהוי כמו היוולא מן התאנים ומן הרמונים דאמר' בפ' כ"ש דחשבינן להו זיעה בעלמא וכו' יע"ש הרי דכל מ"פ חוץ מהיוולא מהותיות ומהענינים אינו קרוי על שם הפרי כי אם דקרו ליה זיעה ואינו מש"ה כימא דלא מקרו מ"פ לענין זה דתערובת מ"פ עם מים כי לא להוכיח וכן ראיתי להרא"ש ז"ל שם בפ' כ"מ סי' ת"ש שכתב וז"ל ולא דמי למ"פ דאמר' לעיל זיעה בעלמא לפי שמסקה אין לו טעם הפרי ואפי' שם כיוול הפרי ונכנס טעם הפרי במים מברך עליו כפ"ה ע"כ ושמעינן מינה דאע"ג דמסקה הפרי קרינן להו זיעה מ"מ מ"פ מקורו וכ"כ הר"ן ז"ל בהדיא שם בפ' כ"ש דקמ"א ע"א יע"ש וזה דבר פשוט. ושמעינן עוד מדברי הרא"ש ז"ל שם שני דברים האחד דיותר חשוב ע"י כיוול ושרייה טעם המי פירות ממסקה הפירות עצמן ואע"ג דהרא"ש כתב ע"י כיוול לכך הנה מרן כ"י ז"ל בא"ח סי' ר"ב כתב דה"ה ע"י שרייה וזה הוי סתירה למ"ש רב אחאי כר' דלא מלכו דין מ"פ מעורבים עם מים לא כשהיון ושאר המשקין כפ"ה והמים כפ"ה וא"כ נקערבו דאז חשוב מ"פ עם מים משא"כ כנ"ד דהוי ע"י שרייה וכו' יע"ש וכבר נכתב מדברי הרא"ש ז"ל היפך דבריו דאדרבא יותר חשובים הם המ"פ ע"י כיוול ושרייה ממי פירות עצמן וגם מדברי הרא"ש ז"ל שם ב"בין תבין דאין מקום למ"ש רב אחאי הפוסק ה"ו דטעמו המים ולא היה שם כ"י אם טעם מים שהרי לפי"ד הרא"ש ז"ל אעיקרא אין כמסקה הפרי טעם הפרי כי היכי דלוקב טעם הפרי במים וא"כ פשוט הוא דתערובת מים אפי' בפחות מס' אין שם לא טעם מים ואפי' הדבר פשוט דשפיר מקרי מי פירות לענין זה דתערובת מ"פ עם מים כדכתובנא ואף ע"ג דכנ"ה היה ע"י שרייה מ"מ כיון דהוי שם מים הרבה ודאי דלא נכנס טעם הפרי במים אף מ"מ אפי' שפיר מקרי תערובת מ"פ עם מים ומ"ש

וגמ'ס הנהא דבר קשה ויכיוו המים מקטלים
טעמו אחת'ת אוני רואה לא ריכיו דגרים חדא
דחייקרה תאנים יבשים מוקרו הכל דבר קשה לא
מקרו ועור דהמעשה שבל לפניו הוא היפך דבריו
דמכואר בשלה דנתפח הגורגרת ע"י שהיה שריו
נמים ער אשר השליך מהגרעינים אשר בתוכו לחוד
בנים וון הוא ראוה ללא מבעיא שפולט כל
השנומסות והדבש אשר היה בו המעט הוא אם
רכ לא שפלט ג"כ מן הגרעינים לחון והוא בא
ברוב דברים להכחוש את מה שאני רואים גם מ"ס
אח"כ דמינו חילוק בין כבש למפושל לענין דמה
שכולע אינו פולט לע"ד אני מלאתי היפך דבריו
והיני מדרבנן הרא"ש דפרק כ"מ שזכרנו לעיל
ופסקו מרן בש"ע א"ח סו' ר"ב וז"ל פירות ששרהן
הם בשלן במים וכו' מברך שהכל והרא"ש כתב
דאפשר דאם נכנס טעם הפרי במים מברך בפ"ע
עכ"ל והטעם כתב הרב מנ"א ז"ל אם דווקא נכנס
טעם הפרי ע"י כישול ושריות מאילו סחט הפרי
עלמו וע"ס ואע"ג שהרא"ש ז"ל לא כתב לה ע"י
כישול לבר מ"מ כבר כתבנו לעיל דמרן ז"ל כ"י
כתב דה"ה ע"י שניות ומש"ה פסק בשלחן הטור
ששהאן או בשלם וכו' ואם כן"א פסק דמי שדיוק
תאנים ונמוקוס או בשולס מברך שהכל ויולא גם
לחרא"ש ז"ל אבל בפרכה שלא תחיהם יש להסתפק
וכו' וכתב בכ"י לברכה ראשונה לא נפקא לן מדרבנן
בעל הכל אם אחר שהכל יפא וע"ס פמנ"א פ"ק
כ"ד מה שנסתפק בזה וע"ס וכתב הרב פ"ד ז"ל
והביאו דבריו הענין ותמנ"א סק"ג והופ' שירי
כנה"ב ח"ח שם הגב' אות י"א וז"ל ומיקו בפירות
יבשים כגון תפוחים ואננסים וכו' גם הראש"ה ז"ל
מורה המכרך אמימיהן פקת' ע' תאוס ר"ח דרבה
לא למשליקיהו וכו' וע"ס הגת מפואר מכל זה
דפירות יבשים כגון למוקים וגורגרות וכיוצא לא
שנא ע"י כישול ל"ס ע"י פכוסה שריות במים לוננין
פולטין וכולעין ופולטין תחית טעמם לתוך והתמיה
עליו הוא כנראה ללא הנה מימיו פירות יבשים
דע"י שריות במים הם נתפחים ממנה שכולעין המים
לתוך ואח"כ חוררים לפלוט ונותנים טעם הפרי
ממם במים כשתמים הם מועטים והם מעשים
ככל ויס שחמו רואים כן וה"כ איד' כתב בפאוק
דיוס חילוק לענין זה כון פכוסה למקטל רע"י כבוסת
מה שכולע אינו פולט והנהא פלא והדאיהם שהביא
ממ"ס הרב מנ"א באת"ס ס' שמ"ז ס"ק ל"א עמו
הפליגה דאג' היהיה לא דק כלל כהני-סמנ"א
ואין ראיה משם לנ"ד כלל דהמנ"א ז"ל שם חידו
לאסור הוותים האע"ג שזכרנו אח"כ במים ואיכא
למימיה הכנה פלטת הוותים כל תאסור הכלע כסאן
מחסיך כסדרת' סטור ז"ל ביר"ה סו' ק"י שפולק
על הרשב"א ז"ל פות הלרעה: הרשב"א ז"ל הוא
האע"ג דס"ל פרימינו אפרים ז"ל ללא אמר' חתיכה
גממה נעשה נבלם בכל תאסורין מ"מ ס"ל להרשב"א
ז"ל דע"ג פ' החיתוב עלמה אסורה משום האין
אסור שבה קפלט ממנה לגמרי וגמבואר כ"ו שם
בדברי הטור ומרן כ"י וע"ס והלם: סטור חולק על
הרשב"א בזה וס"ל דגם ההנהגה מותרת דע"ג
קטעם מתכלכל כולו ומתבטל וע"ס ואילו מה
העני' כת"ח וס"ל תמנ"א מכואר היפך מזה שכתב

שנאסרו הוותים אף לאחר שנכסו משום דכנולס
סבון גושעריגן וא"כ חזור להיות הוותים כלם חמץ
וע"ס והשתא ק"ל להמנ"א ז"ל דלפי מ"ס הטור
ביר"ה סו' ק"י מה פך דרד אף אם נאסרו הוותים
מכליעת הסבון הרי כיון דנכבשו אח"כ במים הרי
פלטו כל האיסור שכלוע בתוכן להק המים כיון
דחטעם מתכלכל כולו ומתבטל וכמ"ס שם כ"י ז'
ועל זה אסיק המנ"א ז"ל דמי כתב כן הטור ז"ל
כז"ד ה"ד פכוסה המנס בפכוסה אינו פולט לגמרי
כל האיסור שבת וכו' דהיינו ככוס מודה לה
הטור להרשב"א ר"ח האיסור שבו נפלט משום
לגמרי וא"כ גבי כבוסת וותים הללו הרי לא פלטו
לגמרי מה שכלעו מהסבון וא"כ חזור להיות כולם
חמץ וע"י כתב ראשון לדעת הטור דס"ל דנפלט
כל האיסור שבו לגמרי ה"ד ע"י כישול ולא ע"י
כפוסה שהרי בהגעלה אינו מתיר בכפוסה כי אם
ברוחחין וזה כונס המנ"א ז"ל כאשר רואה הנראה
בדבריו וחו ליכא הלוך מדרבנן המנ"א ז"ל לכ"ז
דע"כ לא כתב כן המנ"א ז"ל לא לומר חגל וכו'
כפוסה אינו נפלט כל הפלטר כחוק תותן דבה
לגמרי חבל לומר דאינו פולט כלל זה אין הדעת
סובלתו והמעשה שלפניו הו היפך דבריו דאם אחת
לא פלט סוף דנשקו המים ממראיתם ועיון להרב
ברתי ופלתו ז"ל ביו"ד סו' ק"ס סק"א שכתב שם
על מ"ס הרמ"ז על דבריו הא"ה שחור כל הנאסר
בכפוסה ר"ח להשרות היתר בתוכו מעל"ע שתמה
על זה הרמ"ז ז"ל דהרי לסוף הכ"ד שעות הרי
נעשה פנוס וע"ס וכתב הרב הכו' שם כי רחוק
למשוג כחש דבר לון שהיה נכבש כ"ד שני שעה
רבע אחרונה לא יעשה פעולה כלל להכליע ולהפליט
דבר זה הין השכל מקוויכו דק מניח לאט לאט
להפליט ולהפליט לאט לאט לא שפין הטעם מורגש
פי חם ער תשלוס הד"ד שעות וע"ס הרי דאפילו
קודם הכ"ד שעות כולע ופולט לאט לאט ואם כן
הרי נמי דבר שזכרנו במים רבים יותר מ"ס ר"ח
דכולע ופולט לא שפין הטעם מורגש מחמת הפוי
המים ומיהו יכ"פ יש כאן מ"פ פתוך קמים לא
שהם מועטים וכבר כתבנו שם"פ חין להם ביטול
במים באופן הכלל מה שכתבנו ליכא מאן דפליג
רגס פולט ופולט לא שדעת המנ"א ז"ל הוא דע"י
כפוסה ס"ל להטור דאינו נפלט לגמרי ופוח מודה
ליה להרשב"א ז"ל אהמם בכישול פליג עליה וכן
מכואר בדברי המנ"א ז"ל שכתב שם אח"כ שחם
נתבטל הוותים יקודם פכוסה הוותים עלמין מותרת
דחמץ חוות ונפלט ומתבטל הטעם כס' ואף דהש"ע
ביו"ד סק"ד פדעת ההש"א ז"ל דהפ"י ע"י כישול
אינו נפלט ממנו לגמרי מ"מ כבר כתב מהר"מ
מלפלין ז"ל בכתבו (סו' כ"ח) ללא אמר' הכי לא
דוקא כשפלט איסורא ומ"מ כתב דאע"ג דמותה
לקוימן מ"מ אסור לאוכלן בפסק בפסק הש"ע
ומר"ס ז"ל דמשמע ר"ח האיסור נפלט ממנו
לגמרי וממך בפסק כמשהו את"ד הרי מכו' שטעמך
פמ"ס דטעם האיסור הוא משום שאינו פולט לממך
פל מה שפלט ולא משום שאינו פולט כלל ומעתה
מותרת תדבר דגם מ"ס כסא' תס"ז לחלק בין כישול
לכפוסה היינו גמי בהפ"י ושם מכואר יתיר בדבריו
ג"כ הכי כאשר יראה היראה ואין לורד להאריך בזה
ואו"ר

וזהו חנך וט' לוי להצניח בדבריו, מקורב' א', וז' שהיה מכת הסודות דכל בדושה בענין

ואדמוה עור למע' רכ אחתי הפוסק ר"י פ"א
לחיות ככ"ר מטעם דהוי ס"ק והוא
עכ"י ס' רש"י ו"ל ורעיומה רש"ל דלא חמרי' כבוס
במטעם כי אש בחומץ ולר' דברים שס"ק חמרים
אכל לא במים ועם שרבו החולקים על זה מ"מ
מדי' פלוגתא לא נפקא ועוד הובא ספקא אחרונה
אוי חמרי' כבוס כמכוסל בפחות מג' ומים או"ל
ונסתיוע לס"ס זה מרבירי המלחוד הנדול מופת הדור
מוכ"י ועט"ר הנאון מרן אב"א ר"י ממ"ס פיו"ד
ח"א ס' ק"ו וע"ס ולע"ד ח"ן כס"ס ות טעם מספק
להחיות דכאן כ' הספקות הם או חמרי' ככ"ר כבוס
או לא וכל כה"ג לא מקרי ס"ס דעכ"פ הספק
שום כאן הוא אם נכבס הגרונרת מנו' בתוך המים
הז' לא וא"כ בשכעשה הספק הוא' דהונו אש' יש
במיסה במים היינו לומר אם נכבס הגרונרת בתוך
המים או לא וא"כ כשנחמרי' ח"ל דיש כבישה במים
הונו והוא' דכבס הגרונרת ואיכא מאוס מ"פ עם
מים וא"כ איך נחמר ס' אינו כבישה בפחות מג'
ישם הקי' האמ"ל הוא' דאסות משום כבוס אפילו
בפחות מג' ומים וכן להיפך כשנעשה הס' הוא'
אוי יש כבישה בפחות מג' ומים הקי' דאמ"ל הוא'
דהני כבוס וא"כ איך נחמר חת"כ ס' אינו כבישה
במים דלאר זה אעיקר' ח"ן כאן כבישה בלא ואפי'
פעשה ומים וא"כ חו"ל כספק אחר הנהיג ושיני
הספקות הם משם אחד או יש כבישה או"ל וכל
גדול ליומנו רבותיו בעלי החסו' ו"ל פכחובות ד"ט
דשם אונס חד הוא' ולא מקרי ס"ס והוא' הדיון בנ"ד
ומעין לזה כתב הרב פ"ח ו"ל כיו"ד סי' ק"י ככללי
ס"ס חת"י י"ב ומתרימ'ט ו"ל בח"א סי' מ"א וכל'
ונסתיועו מדברי הרשב"א בתאו' ח"א ג' סי' ר"ט
גבוי קטנה חן פאה לכלל שנים או לא רב' שיהא'
סוף חס' גדולה או קטנה הקי' גם גס' חס' הביאה
סימנים היו חס' חס' היא גדולה או קטנה וא"כ
חו"ל חד ספקא ולא מקרי ס"ס וע"ס בחורד וא"כ
א"ס בכ"ד ח"יון שס"ק שלפנינו הנהיג חס' נעשה
אגרונרת' כבוס או לא חרי' ח"ן בלא חס' ס' חס'ד
ולא מקרי ס"ס ומעין לזה ראיתי למורי' ועט"ר
הרב מרן אב"א בר"ץ בחו"ד ח"א סי' קכ"ו שכתב
לחוסך דעת חפ"א כיו"ד סי' ז' שיערוי הכל ס"ס
בשני שנהו בשני ספקות בכל חד חס' חס'ד חס'ד
אחר חס'תה חס'תה כל דללה' אחד ח"ן בו' חס'תה לא
חס'תה ס"ס חס'ת' דע"ס ושני' חס'תה חס'תה חס'ת'
סכאון מ"א בר"ג כס' חס'ת' יו"ד חס'ת' שם כשיני
חס'ת' חס'ת' ב' שחשב על ג' חס'ת' זכור לחס'תה
על דבבוי למס' אהיה חס'ת' חס'ת' יו"ד חס'ת' חס'ת'
אע"ט להסמחה כבישה כס'ת' חס'ת' חס'ת' חס'ת'
דפ"כ כבוס וחס'ת' חס'ת' כיו"ד חס'ת' חס'ת' חס'ת'
מרבירי דכבישה חס'ת' חס'ת' חס'ת' חס'ת' חס'ת'

נ' ימים כמ"ט כס' ח' ק והבי"ד הכנה"ג זל והרי
מבואר בדברי המרדכי ז"ל בפ"ב דבינה וכפרק
כתרא דע"ו דבעיון נ' ימים שלמים מעל"ע והכיה
ראה לזו מהא דאמר' בע"ז דל"ג דעורוי כלי
גוים הוי נ' ימים מעל"ע יע"ט וכעת לא ראיתי
שום חולק על סברא זו והדבר ז"ת לפי זה להבין
דברי מהרל"ח ז"ל כס' מ"א שאקר היין בפחות
מנ' ימים שלמים מעל"ע כמבואר שם בשלה ונ"ע

תו חזיתיה למע' רב אחאי הפוסק נר"ו שהביא
ראה להתיר כנ"ד ממ"ט הרב דרכי נועם זל
ח"ח סי' ו' שהתיר ללוג במי ורדים יע"ט והדרכים
ק"ו כנ"ד ועם שהרב בנו ז"ל שם בהנה ובתשו'
גו"ר ח"ח כלל ד' סי' ט' חלק עליו וס"ל דהוי
מ"ט עם מים יע"ט היינו משום דהא מיהא ע"י
חוס האש יולא מתמלית הוורד עלמו וגם עכ"פ
ליכא ס' במים כשהוא רותח ויולא הויעה מן הוורד
ומן המים וכו' משא"כ כנ"ד דמלכד דיש ס' במים
לכטל הויעה היולא מהגורגרת וגם ע"י רבוי המים
מתכטל טעמו וכו' ואינו רותח כחוס האש דוראי
דכל כה"ג גם הרב גו"ר מורה דלא מקרי מ"ט
ע"מ כלי ספק ואף שהרב פר"ח ז"ל בח"ח סימן
תס"ב ס"ד עלה וספקתק על שבר היולא מלמוקים
וגרונרות שרדים במים עפ"י מ"ט הריכ"ט ז"ל כס'
רנ"ה דכל זיעה היולא מהמשקין ע"י חוס האש
הרי הם כמשקים עלמים וכו' ובקו"ד הע"ה להחמיר
מס' וא"כ לפ"ז גם כנ"ד יש להחמיר מס' כמ"ט
הפר"ח ז"ל אך נראה לע"ד דלא דמי כ"ד להא
דהפר"ח ז"ל דספק הפר"ח היינו דהא מיהא היה
שם למוקים וגרונרות הרבה וכבר נשתהו במים
ימים רבים הרבה וכו' משא"כ כנ"ד דליכא כי אם
גרונרת אחת עם מוסרכים דוראי דרין מים גמורים
הם לפי דעת כלם וזו אינה נריכה לפנים את"ד.
ובש"אני לעלמי לריכבה רבה דמה שדחה דברי הר'
פר"ח ז"ל כהניח דכנ"ד יש יותר מס' במים הנה
כבר כתבתי לעיל דהא לא מכרעא כלל להתיר כנ"ד
וברוב הדרכים אינו יולא מזה כי אם כנ"ד הוי
מעט מ"ט שנתערבו במים רבים ועליה אינו דנין
אי מעט מ"ט אוקרים תערובותן במים או לא
ולע"ד נראה לי לאקור מהטעמים שזכרנו לעיל ומה
גם שרוב האוקרים גם כנועט מ"ט עם מים וכמו
שאבאר בסמוך בס"ד וא"כ לא נפילין מידו בזה
לדחות הראיה שהביא מהרב פר"ח ז"ל ועוד בה
דאעיקרא הראיה שהביא מהרב דרכי נועם ז"ל
אינו מכירה דע"כ לא התיר הרב ד"ן ז"ל כי אם
לגבי זיעה משום דק"ל להרב ז"ל דהויעה אינה
יולאה כי אם מתמלית המים לכד וחשיבי מים
גמורים וכבר חלקו עליו ג"כ בסברא זאת אמנם
כל לגבי מי שריית למוקים וגרונרות עלמן שנאמר
דק"ל להרב ז"ל דאותן המים חשיבי במים גמורים
דבר זה אי אפשר לאומרו והס' כי לא להוכיח ובפרט
לפי"ד שכתב שדון הרב ד"ן ז"ל איירי שהוורדים
והמים היו שיה בשוק ובמי שריית למוקי' וגרונרות
וכיוצא כל כה"ג לא מלאתי מי שיסבור ללא ליהו
מ"ט עם מים לפחות דלא מבעיא לדעת התשב"ץ
והמבי"ט ומרן ככ"ה ומהרל"ח והא"ה ומר"ס ז"ל
דק"ל דמי שריית למוקים חשיבי ויין גמור לכרך

עליו כה"ג וליאסר כנועט גוי לא אפילו לרעת
החולקים על הרבנים הנז' לא אמרו לא דחשיבו
מ"ט ע"מ ולא דחשיב מים גמורים ואפי' לרעת
הדרכ' ז"ל שכתב דמיה בעלמא טינהו כבר כתבתי
לעיל דלא כתב כן כי אם למעטוי דלא הוי ויין
גמור אבל לומר דחשיבי במים גמורים זה לא שמעתי
וא"כ ע"כ לומר שטעם היתר הרב ד"ן ז"ל היינו
ממים דכנ"ד איירי בזיעה היולא מתמלית המים
והוורדים וכל כה"ג ס"ל להרב ז"ל דהויעה אינה
יולאה כי אם מתמלית המים לכד וא"כ מה לנו
לדמות ענין זיעת מי למוקים ומי ורדים למי שריית
למוקים ומי ורדים עלמן.

תו חזיה הוית למע' רב אחאי הפוסק נר"ו שהביא
טעם אחר להתיר כנ"ד דאפי' נימא דזה
חשיב מ"ט עם מים מ"מ באנו למחלוקת אם עבר
ולג' במי פירות עם מים שלדעת הרי"ף ז"ל והר"מ
כמו"ל שפסקו הלכה כר"ע דק"ל דמותר ללוג
לכתחילה כמ"ט ע"מ ולדעת בה"ג ז"ל שפסק כר"ג
דתישרף ולדעת היר"ט והטור ז"ל שפסקו כחכמים
דתיאפה מיר וכן הוא דעת הר"ן ז"ל בתשו' סי'
נ"ט ומרן בש"ע סי' תס"ב וא"כ מידו פלונתא לא
נפקא והוי ספק ושוכ הביא מחלוקת אחר בדון
מעט מ"ט עם מים ועפ"י זה כתב להתיר כנ"ד
מטעם ס"ס את"ד יע"ט. וערם אבא לעמוד
על דבריו אמרתי אספרה כמה שעמדתי בזה לזכר
דברי הרא"ש ז"ל בפ" כ"ט כמ"ט שם בפסקיו לשי'
הרי"ף ז"ל דק"ל דנ"ט עם מים אינם מחמלים
שהרי אמרו שם כש"ס דפסחים דע"ל ותוקא שרי
והתניא ותוקא אסור ל"ק הא במיה ומלחא. הא
כמשחא ומלחא למא דמ"ט עם מים מחמלי' את"ד
יע"ט ומהרל"ח ז"ל בח"ב סי' ע"ד כתב על דברי
הרא"ש ז"ל לו דלא הכיר את קושייתו מאחר שגם
לדעת הרי"ף ז"ל מ"ט עם מים מחמלים כמו במים
לכד וכמ"ט כן הרא"ש ז"ל עלמו לדעת הרי"ף
ז"ל בפ" לו עובדין יע"ט וכן תמה עליו הפר"ח
ז"ל כס' תס"ב והרב נחפה בכסף ז"ל דק"ע ע"ד
והרב מטא יאודה כס' תס"ב הרבה להקשות עוד
ע"ד הרא"ש לו ונדחק בישוב דבריו יע"ט ועם
שאינו כדאי נראה לי לע"ד דגם הרא"ש בפ" כ"ט
כונתו הוא ג"כ לומר דלדעת הרי"ף ז"ל מ"ט עם
מיה דאינם מחמלים היינו דאינם ממהרי' להחמיר
אמנם דמחמלים כמו במים לכד גם הרא"ש ז"ל
הכי ס"ל בדעת הרי"ף ז"ל וכמ"ט בפ" לו עובדין
שם כהניח הכי לדעת הרי"ף ז"ל וכמו שהביאו
דבריו כל הרבנים הנז' ז"ל ומ"ט הרא"ש בפ" כ"ט
סתם אינם מחמלים לא היינו לומר דאינם מחמלי'
כלל כי אם דאינם ממהרים להחמיר ואינו כ"כ
מן הדוחק לפרש כן בדבריו שהרי הוא עלמו כתב
שם בפ" כ"ט גבי ההיא דתוקא דאמר' הא כמשחא
ומלחא דנ"ל לדעת הרי"ף ז"ל דהיינו מלכד המים
יע"ט וא"כ ע"כ לדעת הרי"ף ז"ל מ"ט ותוקא
אסור דהיינו במיה ומלחא ז"ל דק"ל להרא"ש בדעת
הרי"ף ז"ל דמלח לא חשיב מ"ט כי אם רהוי קולרת
המים וכמ"ט כן כהניח הר"ן ז"ל ג"כ שם בהלכות
ומש"ה אסור כמו שאבאר בס"ד אמנם כמשחא
ומלחא מותר אפי' דאית ביה מיה משום דמ"ט
עם מים אינם ממהרים להחמיר לא הוי שיעורוהו
כמו

ולכן בא המלח עליו למצב מתקנות: השירות מה שא"כ אם בא לאכול שניה יחד. או וראוי להמלח מקבל מתקנות הפרי ומפני חמיותו מחמת מתקנות הפירות וכן משמע שם בתוס' וז' ומדברי הר"מ במו"ל שם בפיה"מ יע"ש ודוק ובתשו' אחרת עמדתו ליושב דברי הרא"ש לו באופן אחר לא ע"ט האסף פה. ועתה שוב אשוב לדברי רב אחאי נר"ו וחזק היות כמה שכתוב בד"ק וז"ל לא דמנינו חולקים ע"ז והוא דעת בה"ג וז"ל שפסק בר"ג דקאמרואם לש תשרף וכו' איברא דשמעתי אומרים דסברת בה"ג היא יחידא ואין לחוש לסברתו וכו' אמנם אנכי היראה דאעיקרא דברי הבה"ג לאו יחיד הוא בדבר זה שהרי התשכ"ץ ז"ל כתשו' ח"ג סס"י רנ"ח קאי כותיה וכו' ושוב כתב דמ"מ כנ"ד דהוי דבר מועט נראה דגם הבה"ג ז"ל יורה שהרי כתב שם הבה"ג וז"ל דקטיוף מותר מלול א' ואילך ועיין להרב כ"ח וז"ל סי' תס"כ שכתב דקטיוף אפי' ר"ג לא אחר דתשרף ועפ"י זה תמה להרשב"ץ וז"ל שהחמיר בקטיוף לפסוק דתשרף ומה גם דהר"ף והרמב"ם ז"ל פסקו דמותר לכתחילה א"כ מה זה דקא מתמיה על השול דש"ל בענין הקטיוף וכתב דסקר העירו וכו' את"ר יע"ש שהניח דברי התשכ"ץ בל"ע.

ובישאני לעצמי כבר כתשו' אחרת על מעשה שאל לירי מעין לכ"ד עמדתו בזה ע"ד הרב ערוך השלחן נר"ו בסי' תס"כ שהביא דברי התשכ"ץ ז"ל לו וכתב בפשוט בכונת דבריו דס"ל להרשב"ץ וז"ל דקטיוף ישרף וזה הוי כדעת הבה"ג וז"ל עכ"ד יע"ש והיינו נמי כמו שהבין כת"ר בכונת דברי התשכ"ץ ז"ל ובאותו פרק בהשקפה ראשונה עמדתו מתמיה ע"ד הרשב"ץ לו דאעיקרא הבה"ג מוכח דס"ל דקטיוף מותר וא"כ מאין בא לו להרשב"ץ וז"ל דין זה ומ"ס הרב ערוך השלחן נר"ו דזה הוי כדעת בה"ג לע"ד ליתא וכמ"ס כת"ר ג"כ וכבר הארכתי שם בזה ומ"מ אחר הישוב תזה היות דגם כמה שהבינו כת"ר והרב ערוך השלחן נר"ו שדעת הרשב"ץ הוא לומר דקטיוף ישרף עמהם הסליחה דלע"ד לא יורו לו עומק כונת הרשב"ץ ז"ל שמעולם לא כתב הרב ז"ל דקטיוף ישרף. כ"א דברי הרב ז"ל ברור מללו ששאלו לו על מה שנהגו במקום ההוא לקטף לכתחילה ועל זה השיב דסקר העירו שהרי אמרו אין לשון וכו' ואם לש תשרף וכו' וכונת הרב ז"ל להשיב שאלו דבר דאיך אפשר שיתירו קטיוף לכתחילה כיון דאיכא למ"ד דכלישה אפי' בדעבד תשרף וא"כ איך אפשר לנו להקטיר קטיוף לכתחילה וכן נראה מכוונתו שהרי מה ששאלו ממנו הוא על הקטיוף והוא ז"ל השיב על הלישה. והרי מאי ראייה מיוני מר"ג דאסר בלישה ואיכא למימר דדוקא בלישה החמיר דתשרף ולא בקטיוף וכמ"ס הרב כ"ח וז"ל בסי' תס"כ ובקובחתי בתשו' הגו' וא"כ מאין ולחן: למה הרב ז"ל מהך דר"ג דאירי. בלישה להחמיר גם דקטיוף: דתשרף אלא ודאי דכונת הרב ז"ל הוי דכתיבנא: דמחמיר דאיכא למ"ד דהחמיר בלישה. לומר דאפי' בדעבד תשרף. תתקן יס' לדון: לאקוה קטיוף לכתחילה וז"ס פשוט לע"ד. למעיון: בלכתי הרשב"ץ ז"ל ובת"ל הגו' נשכתי דברי הרשב"ץ ז"ל. לו באופן אחר לא ע"ט האסף

כמו מוא לבר וכי תימא א"כ כמיא ומלחא אמאי אסיר כיון דהמלח הוי דינו כמים הא ל"ק דהר"ק דהר"ף ס"ל דמלח הוי דינו כמים ובמ"ס הפר"ח בסי' תס"כ ודלף כמו שהבין הרב מט"י ז"ל שם שכתב לומר דלדעת הר"ף והרא"ש אין במלח לא דין מ"פ ולא דין מים כ"א האמת הוא דמלח הוי דינו כמים ומ"מ אית במלח פעולה אחרת שמחמם את העיסה וגורם לה חימוץ ולכן כמיא ומלחא לבר אסיר דמלחא הוי כמיא כדכתיב ויענין חמיר משה סי' תס"ג שדחק בזה ובמשאל ומלחא דשרי התם ה"ט כמ"ס הרא"ש שם דמהתם ליכא ראייה לומר דהמלח אינו גורם חימוץ ולא אמרי' דמלח ממחר החימוץ לא בשילושא כמים אכל בשילושא כמ"פ המלח לברו אינו גורם החימוץ וכו' יע"ש ואע"ג דמתוך דברי הרא"ש לו נראה דלא כתב כן כי אם בשילושא כמ"פ עם מלח לבר בלי מים מ"מ עכ"ל דלדעת הר"ף ז"ל שפי' הרא"ש ז"ל דס"ל דפי' במשאל ומלחא היינו מלכד המים א"כ עכ"ל דבראיכא מ"פ מעורבים ע"ס אזי אין במלח כ"כ כח לחמם ולמחר החימוץ דהמי פירות מקבלים חמימות המלח וממתקים את המלח וחזר המלח להיות דינו כמים גמורים וכו' וכל הכל על כיון דכל המקומות כ' הרא"ש ז"ל בדעת הר"ף ז"ל דמ"פ עם מים אינם מחמילים לא כמו כמים לבר וכך קושיית הרא"ש ז"ל על הר"ף ז"ל נראה דהיינו דמלחא כמ"ס בכתם ותיקא אסיר ואוקמוה כמיא ומלחא ש"מ מקתניות הש"ס דס"ל דהכרייתא דקתני ותיקא שרי ואוקמוה במשאל ומלחא דהיינו בלי מים ואם כן מה שאסור כמיא ומלחא עכ"ל דהוי מטעם דמלח חשיב מ"פ והו"ל מ"פ עם מים וס"מ דממחרים להחמין יותר ממים היפך דעת הר"ף ז"ל כ"ל כונת קושיית הרא"ש על הר"ף ז"ל ועל זה נדחק ליושב האונא לדעת הר"ף ז"ל רכשאמרו הא במשאל ומלחא היינו מלכד המים ולכך שרי על דרך שפי' לעיל דטעם אסור המלח לא הוי משום דחשיב מ"פ כי אם דחשיב מים וטעם אסורו הוי משום דמחמם ולכך כמיא לבר אסור משום דמלחא הוי הוא כדכתיב אמנם דאיכא מ"פ בהדיה מותר שהמי פירות מקבלים חמימות המלח וממתקים אותו ופי' הסוגיא הוי הכי לדעת הר"ף רכשאמרו הא כמיא ומלחא אסור היינו משום המלח ומה שאמרו דבמשאל ומלחא שרי היינו מלכד המים וכששומר אותה מחימוץ כשיעור המים דהשתא ליכא טעמא לאסור דמטעם מ"פ עם מים הא ס"ל דאינם מחמילים לא כמו כמים לבר ולהר"ן ז"ל שם בהלכות הטעם דמלח מחמם גם כן לית לן לאסור דהא איכא בהדיה מ"פ שמקבלים חמימות המלח ומלכד דהדעת נותן הכי דמתקנות הפרי ממחך את המלח מ"מ אפשר להביא קמך לזה ממ"ס התוס' וז"ל כדכתיב דמ"ד ע"א ד"ה באוכל פירות גוססר שני וז"ל שהמלח עיקר שהוא בא להשיב הלב שנתלש מפני מתקנות הפירות וכו' יע"ש הרי דמזג המלח והפירות הם הפכים זה מזה ואף ע"ז דהתם משמע דלדברא גרול כת המלח מכח הפירות שהר"ב כתבו דהמלח בא להשיב הלב שנתלש מלפני מתקנות הפירות: הא ל"ק מ"מ דהתם שאני שכתב אכל את הפירות תחילה כלי מלח וכבר נחלש לכו

האסף פה ושם העלתו דאפי' למקל רבנותא שהבית
הר"ף ז"ל דאקרו כין בלישה כין בקיטוף ה"ה
לכתחילה לכל בדועבר אפי' דשרי וכן נראה לפרש
דעת הרשב"א ז"ל שהבית מרן כ"ו ז"ל כפי תס"כ
שנשא מהו לקטף את העיסה כפסח וכו' וע"ס

ומתוך

מה שכתבנו הוואה יראה שיש לרין
כד' לאקור שהרי מ"ש כד' שיה"ל
להתיר כס"ס לע"ד חזן דבריו נראים שהרי הספק
הא' דהוואה או לריכה שימור וותר ממנו ח"ו לא
לע"ד ס' זה כמאן דליתיה דמי שהרי כיון דלדעת
כס"ס ס"ל התשרף ומ"ש דכ"ד דמי לקיטוף דכזה
מודה הבה"ג לע"ד הא נמי ליתא כמו שאבאר
אח"כ כס"ד ולדעת הר"ס והטור והר"ף ז"ל ויאות
ס"ל דתיאפה מיד וכן לדעת רבנותא שהבית הר"ף
דאקרו כין בלישה כין בקיטוף וכן הוא דעת הרשב"א
שהבית הכ"ו ז"ל א"כ אף דהר"ף והרמב"ם ס"ל
דאף בלישה מותר מ"לע"ד נראה דחזן לנו לנשות
ס"ס כס"ו זה כיון דאיכא הכא תרי דריו להחמיר
ומד להקל דהיינו שמה הלכה כמ"ד הש"ף והת"ל
דחזן הלכה כמ"ד תשרף שמה הלכה כמ"ד תיאפה
מיד וכל דאזכא ב' סברות בדבר תרי להחמיר וחד
להקל חזן כח בדינו לרין כו כס"ס כד' המקל
ויעוין למור"י ועט"ר הנאון מופת הדור מרן אבא
נר"ו כס' חק"ל יו"ד ח"ה סי' קכ"ו ותמלא כמ"ס
וכפרט באיסור חמץ דאקורו הוי כמשהו

והנה

אמת ראה רחוקו להרב לזה דכ"ו ז"ל
שפי' דתיאפה מיד דקאמר היינו בשעור
מול ולאפוקי מהלש במ"פ לכה וא"כ לפי דהר"ף חזן
כסברא אאת דתיאפה מיד לה להחמיר ואזכא כזה
מד להקל דשיעורו כשיעור המים וא"כ יש להתיר
כד' וכמו שכן הכיף רב יאחאי הפוסק נר"ו לזאת
אשכח שהנה כתשו' הנו' עמדתו לבאר זה אי הא
תיאפה מיד היינו מיד ממש או הוי פירוש כשיעור
המים וכסברת הרב לזה דכ"ו ז"ל דהעלתו שם
לשונות הר"ס והטור והר"ף ז"ל גיאת שהבית הטור
ז"ל ע"כ האך תיאפה מיד היינו מיד ממש שהוא
פחות משיעור מול שכן כתב הטור בהדיוט רמ"ס
ממהרים להחמין וותר משאר עיסה וכס"ד בת"י
דהר"ף ז"ל גיאת והרא"ש כתבו דתיאפה מיד וע"ס
נמצא שלדעת הטור והרא"ש והר"ף ז"ל וגיאת של האו
מיד היינו מיד ממש דהא ממהרים להחמין ונתק
משאר עיסה קאמר ואולם לדעת הר"ף והרמב"ם
ז"ל נראה דאפי' דגרסי תיאפה מיד מ"מ הארי מיד
לארי הוי ממש כד' חס' שיעורו כשיעור
מול ומ"ס מיד היינו לאפוקי משיעור הלש כמ"ס
לכד' ומ"מ אף דאשכחנא פלוגתא דרבנותא וס' זה
לע"ד הסכנו' הוא להחמיר כמ"ס לעיל דהא כיון
דכס"ס ב' מחמירי דתשרף א"כ חזן עכדונק עובדא
כמאן דמחמיר אפיתא ומזה הטעם ז"ל שפסק
מרן ז"ל כס"ע כהא"ש נגד דהר"ף והרמב"ם ס"ל
ותקבל"ן מה שפסקם כזה והם אשכחנא וכן נראה
שרוב רבני האחרונים ז"ל החמירו וכו' וז"ל כזה
ספ"א קד"ל שזה דכ"ו ז"ל דהנה הלכות ז"ל כיון
תס"כ כתב כן בהדיוט וז"ל ואם לש' כהא"ש תאפה
מיד בלי עיכוב ואחור כלל כה' מתקמץ מיד עכ"ל
וכן הסכים מהראשונים ז"ל כס"ב סי' ע"ד דק"ל ע"כ

וע"ס וכן הוא הסכמת הרב חק ועקב והכנה
והרב חמיר משה כס"ב חס"ב וכן נראה מסתמיות
דבריו הרב ב"ס ז"ל כס"ב חס"ב וכן הוא דעת הרב
פר"ח כס"ב חס"ב וכן הסכים להלכה ולמעשה הרב
שו"ב ז"ל כס"ב חס"ב וכתב שם דהא"כ לדעת שם
וה"ס ז"ל והרשב"א ז"ל שהטור דעת הר"ף לדעת
הרמב"ם ז"ל וז"ל דפי' תיאפה מיד היינו עד מול
וכו' אמנם חזן לנו לא כמו שפסק מרן והטור
שכתבו דמהרים להחמין וותר משאר עיסה וכו'
וע"ס ומאחר שרבו הסוכרים כפי' דיאפה מיד
דסבחי דהיינו מיד ממש ואפי' פחות ממול א"כ
חזן לנו כח להתיר בהוסף בדמיונות וכפרט נגד
פסק מרן ז"ל דקבלנו הוראותיו ומה גם באיסור
חמץ

ומעתה

נבא לבאר השוג האחר שהבית חב'
אחא משבח"א נר"ו ברין תערוכת
מעט מ"פ עס מים או להיפך שהבית מחלוקת
האחרונים ז"ל דאיכא למ"ד ימתי ואזכא למ"ד
דאקור וא"כ הו"ל ספק דמיו פלוגתא לא נפקא
ואזכא כהא תלת ספקו דלכ"ע מותר אפי' באכילה
חת"ה בקיטור וע"ס נאח"מ שני לים מאריה דסוכתא
כזה דהוא מן המקילים ביותר וכפרט באיסור חמץ
דכ"ע מחמירי כזה טפי משאר אסורות דהוה נמנ'
שיעוריהו במשהו יעורר חזן תמיה דמאחר דעל
כיוולא כזה כבד' הורה חזן לאקור אפילו כדעברה
מדיניהו ההכ' הדבול דהרב כ"ד ז"ל כהא"ש הער פיעה
כו בתלמודו הרב שו"ב ז"ל כס"ב חס"ב על מעשה
חזן שהביתא חזנים כמדות ולקחה דאחרים מאוקא
יון וגלו מלאת לפסח והקול לשמע בית מדרשו של
שם הרב הנו' ז"ל ואחר כל המלות שלש' ביין וזה
מטעם שהיו הנוים מדרשים הטויות במים וע"ס
שאח"כ העירו לכינו שדבך לנגבם מכל עופת מים
עכ"ל לא היתה אלא מפני שהיו שם הפ"מ כהא"ש
יראה דהוא שם גולא ידעתה לפי דעתו מאי דוסקיה
שלב הרב ז"ל למלא דהיתה כדון דהוא ותר' איכא
כמה ספקי ספק אשכחנא מים בדידות מעיקרה
ואת לאזכא געט מוס ס"ל חס' הלכה גמ"ד דמי
פירות עס מים חזנים מחמירי ואת לא הלכה כמ"ה
דממהרים להחמין ס' חס' הלכה כמ"ה דמגע מ"פ
עס מים חזן להיפך חזנים מחמירי וא"כ מה לנו
את כל המהרה היתה לא ע"כ ס"ג של הרב כ"ה
כמ"ס דכיון דפסחה דהנראה לאקור במ"פ ע"ס
לא חזינוכך לסברת המקל' להתיר גמ"ד נס' דחמין
פסק' כש"כ כהא"ש חזנים ואזן ככה דכלנו הוראות
מבין ז"ל להחמיר וע"ס שראיתי למוס' ועט"ר הנאון
מופת הדור מרן אבא יר' וספ"א כס' חק"ל ע"כ
ח"א חס' קל"ה דאף דקבלנו הוראות מרן להחמיר
מ"מ על זה חזינו לא מתורת ס' חז' אשור דהיה
לעשות ס' חס' אף דנגד פסק חזן ז"ל חס' חס' חס'
חז' שהיו חס' חס' שם מניח גמ"ד כלו דהחזין להחמיר
כזה חס' כהא"ש מדרבנא וכמקום שיש קיום לחמיר
כדכינו אפ"ה הפסוקים וע"ס חס' חס' חס' חס' חס'
כלל המקומות רבו האוקיעים חס' חס' חס' חס' חס'
הא"ש חס' חס' חס' חס' חס' חס' חס' חס' חס' חס'
בדיק' לנגד ס' חס' חס' חס' חס' חס' חס' חס' חס' חס'
פסק מרן ז"ל ודא"ש חס' חס' חס' חס' חס' חס' חס'
כת"ל חס' חס' חס' חס' חס' חס' חס' חס' חס' חס'

לחממיריבס' דוכ' הסוסקים הרי נעשה דין ודל מהבא דעת המקילוס וא"כ כשיבא ספק אחר עמו לא נבכס וזה סבוב ספק כיון שזבב ספק' פסקו הכו' מדינא אנו מחויבים לגרור אחר הדברים לכתוב אחר דברים להטות וסדור הוא דין במור ואין כאן ספק למועבר ס"ס כמ"ש הרב פ"מ ז"ל ח"כ ס"ל ל"א יע"ש ח"ד וע"כ וכן הוא הסכמת ע"ה מור' הגאון מופת הדור גזון אבא כר"ו כס' חק"ל יו"ד ח"א ס"י קכ"ז דכמעט נגד רוב לא חשב ס' להתור בס"ס נכ"ס היכא שפסק מרן הכי כס' רוב הפוסקים ולהחמיר דורא דנעשה דין גמורולא

והנה : נס ימקלוקת זה אי מעט מ"פ אוקרים י"ח קעמכותן כמים וכן להיפך רואה אני רבכו האוקרים על המתירים דהנה מרדנו הר"ן ז"ל כפ"י כ"ש גבי ותיקא שרי מכווא מדברו דס"ל דקערוכות מ"פ יע"ש אוקרין ככ"ש וז"ל שס ואוקימנא לה' כמלחא ומשחא ולא אקרינן לה' משום מילתא שהיא מים המעורב עם השמן לפי שהוא מועט ונשתנה לודתו ואין בו גח' עם השמן אבל מים במוריס' אוקרים' בכ"ש וכו' יע"ש הרי דהיכ' בעמא למלחא אפי' שהוא דבר מועט משום שנשתנה לוכתו אמצע' מים גמורים אוקרים קערוכותן ככ"ש ומ"ש דס' יחאליה ספוסק' נר"ו לרשות ראי' ואת דרב"ד שחק' הברונת' טעם כמים יעדיף ממלח עלמנו עב"ד לע"ה זה לא צותן ליתא כלל דהא לשי' מה שהכריחו לכנס' וזהו שפ"ה ד"ל מדבריו מרן כ"ש ע' כפ"ל סיפא' : מים אחר הכלה דס"ל דאקור אק"ג שנשתנס לוחת' המים ונעשה דין גמור ונלכס' כמגע' גזו ומכד' עליו כפ"ה' ורש"י לעטין זה ס"ל דחשיב ס' פ' נעם' מים' ולא אמרינן הכי לא כמפל' המים קודם הכט' דא' ודאי כשתנה לצתו וכן הוא הדין במלח עלמנו כמכוא' למעיק' משא"כ בג"ד דהו' משה' פירות' פירות' וכו' הכרחנו לעיל דדחת' סס חמור'ס לענין זה המ' פירות' פירות' ממי' פירות' עלת' וא"כ מלאין לט' לומר דזה חשיב כשתנה לודתו דודת' כל דבר מועט' כמקנס' מרובה' ודאי' דלא ניבר' המלכות ואפ"ה כתב הר"ן ז"ל דכמים גמורים אוקרים' קערוכותן' ככ"ש וגם השג"ה שם כפ"י כ"ש ככתב' כס' דלא ז"ל ולא אפרה שאין מצינוה' מחמיונן' לא כשאין דס' נעם כל עיקר וכו' וכן המרה' ז"ל שס' פ"ו כ"ש ס' תקפ"ה כתב' כס' מחמיו דא' נקעב' מים' כמצינוה' ואפי' כ"ש אוקר' קערוכות' ע' וכן הרמב"ם ז"ל פ"ה מהל' חמיו' סק' הכי דא' קערה' מים' אפילו' כ"ש מחמיו'ס יע"ש הך כרוא' בשלח' שדוכ' הסוסקים' קערוכות'ס' אשת' מן מים' אקנו' שותי'ס' כלם' שוים' לאקור' אוקר' קערוכות' מ"פ נעם' מים' אפי' כדבר' מועט' ויע"ש שכלכוסה צריק' שאין דאוק' מכל דבר' דהא' שוים' וז"ל שדבר' לאקור' ככ"ש דכתבה' מעט' האוק' למימא' דס' ז"ל להנאונים' הכנ"ל דהא' דהמ"פ ע"ס מים' דמחמיו'ן אפי' כדבר' מועט' הוצ' שמתמיו'ן כשתנה' מים' ואמנם' דממוריס' : להחמין' כשתנה' מלח' מיל' דא' מלא' לן וארר'כא' הכי' נעכ'כ' דהחמ' דמחמיו'ן דכעצ'ר' המים' דהי' הרמב"ם הוא דס"ל דהחמ' ככ"ש אוקר' וז"ל הוא' ס' ק"ל דמ"פ ע"ש מ"ה' דמחמיו'ן הוי' קערה' חמל' דהוי' ער' מיל'

וא"כ אף אנו נאמר כן לדעת הר"ן וירא' וז"ל והמרדכי ז"ל שוכרנו לעיל דס"ל הכי ותו לוכא ראי' לכאורה מדבריהם לכ"ד : לוחת חשיב דהא ודאי ליתא דאחר הווא' ירא'ה' שמה' שפסק הר"מ כמז"ל דמ"פ ע"מ אינס' מממוריס' להחמין' ויחר' ממים' הוא' משום שפסק דהלכה כר"ע דפליג' את' ק' וס"ל דלשון את העוסק במ"פ עם מים' כמו ששני' כדרייתא יע"ש ואפ"ה ס"ל דקערוכות' כ"ש חשיב' מ"פ ע"ש מים' ומינה' לחכמים' האקרו' ללו' לכתחילה' כמ"פ ע"מ וכדעבד' ס"ל דתואפה' מים' היינו' דקערוכות' כ"ש אפי' שהוא דבר מועט דהא' אין סברא' כלל לומר דכא' פליג' ר"ע' וחכמים' דא"כ הית' לנו' ל' דקערוכות' מרובה' הוי' נערה' ר"ע' לת"ק ודא' ליתא כלל דכיו' מתיר רע"ה' היינו' כיון במועט' כיון במחוכה' ומינה' לחכמים' דאקרו' לכתחילה' היינו' אפי' כדבר' מועט' וזה' פשוט' וקיימת' מקברו' ואפ"ה מלא' כי בא הדבר מפורש בדברי הרב' לח"מ כפ"ה מהל' חמ"ס שכתב' על מ"ה' סרמב"ס ז"ל ויקרא' שלא יתערב' שום' מים' בעולם' כתב' הרב' ז"ל וז"ל כתב' ה"ה' ז"ל ומכא' כדרייתא' וכו' ואפ"ה שכימו' פסק' לקמן כר"ע' דמתיר' מ"מ לא' פליג' עליו' דת"ק משום דת"ק קאמר' דמחמיו'ס' הם' וחר' ממים' להבו' פליג' ר"ע' ואמר' דאין' מתמיו'ס' לא' כמים' עכ"ל' כנתיב' מבוחרת' דלענין' מעט' מ"פ' שנתערב' כמים' וז"ו להיפך' אין' סברא' לומר' דפליג' כמ"ש וא"כ לדין דק"ל הלכתא' כחכמים' כמו' שפסקו' שטור' וזה' ראי' ומרן' ככ"ד' וזכ"ש' דתואפה' מים' מינה' דאפי' כדבר' מועט' דקערוכות' כ"ש' מקרי' מ"פ ע"ש מים' ואקור' ללו' לכתחילה' ואם' עבד' ולש' תואפה' מים' וכן' מכווא' דעת' מהרש"ל ז"ל כמ"ס סו' ע"ה' שכתב' דברי הרמב"ם ס"ל וכתב' דכ"ד' פסק' דעתה' ללו' כמ"פ ע"ש מים' וע"ז כתב' דחכמים' פליג' וס"ל דאקור' לכתחילה' וכדעבד' תואפה' מים' ודעת' הפוס' כחכמים' אין' ללו' בהם' לכתחילה' ואם' לש' תואפה' מים' ולא' תשא'ה' כשא'ר' העוסק' ואם' לא' גאפוז' מים' ודאי' דאקורה' וכו' יע"ש ש"מ דפשיט' ליה' דאפי' דקערוכות' ככ"ש' תואפה' מים' כדכתבנא' וכן' מכווא' מדבריו' מרדכי' ב"ח' כ"ס' חמ"ד' סו' כ' ומה' מרן' אקרי' כ' כס' דתק' ככ"ש' ורש"י ז"ל כס' כ"ש ורמב"ם פ"ה מהל' חמ"ס חר"מ יע"ש וכן' השסמ' להלכה' ה"כ' מוכח' אדמה' ז"ל דל' גע' ורבי' מקם' ואורה' ז"ל ס' חס"ה' ס"ג' ורבי' נחפ' ככס' דקב' ע"ה' ורבי' דסו'ב' ז"ל כס' חס"ה' ס"ג' כתב' שם' הסכים' להלכה' ולמעשה' ה"כ' כ"ד' ז"ל ויעין' ככ"ד' חת"ם' סו' פרא' דל' ולא' יע"ש' ובה' משום' דלבו' הכי' שו'ר' מרבה' מה' לא' נאטימיו' ז"ל ומה' שהק'ס' לו' התנא' האדויות' בעל' משכ' למלך' ז"ל וע"ש ומתור' שכתב' שרבו' האוקרים' גם' כמעט' מלא' שנתערב' כמים' וגם' מוכר' דהכי' פסק' מרדכי' ודאי' דמדינא' אקור' ותר' אין' כדרינו' לדון' כהרן' וזה' מרדכי' פסק' ולהחיות' כס' וכמ"ס' לעיל' נעם' הקב"ד' מ"ז' ז"ל

הגם : הלום דא' חמיו' למג' כס' חמיו' חסוק' ז"ל כ"ה' שכתב' דל' : לסקור' מחברי' שכתב' ז"ל כס' תק' כ"ה' וס' ק' : שוכים' מדברי' הקהל' כפ'

ולא נאפה מיד ממש מותר וא"כ בקיטוף דהוי
 אחר הלוישה והוא סמוך חכף לאפיתה וא"כ אם
 עבר וקטף הרי נאפה חכף ומיד ומה בכך ומש"ה
 מותר לכל לכתחילה ודאי דאסור כחכמים דאסרי
 בין בלישה בין בקיטוף והטעם כ"ל כמ"ס התש"ץ
 ז"ל דהא כיון דמלינו דלישה מחמיר ר"ג דתושרף
 מש"ה אסרינן אכן הקיטוף לכתחילה וכבר הארכתי
 שם בתשו' הגו' בזה נקוט מיהא בידן דקיטוף
 בדיעבד מותר לא דכל זה אינו שזה ליישב דעת
 המג"א ז"ל שכתב בפ"ו בגמ' מעט מ"פ כל העוסק
 ולא נאפה מיד והכא ראייה להתיר ממ"ס הרא"ש
 דקיטוף שרי משום שהוא דבר מועט והרי כתבאר
 דעכ"ל דאם מתיר הרא"ש בקיטוף היינו משום דעל
 הסתם נאפה מיד לא כן היבא דחזקין בודאי ולא
 נאפה מיד דודאי דאסור דמאי שנא מלישה דאסור
 אפי' בדבר מועט ואפי' בדיעבד וכמו שזכרנו
 לעיל הכי לדעתו וא"כ מאי ראייה מיייתי ממה
 שהתיר הרא"ש ז"ל בקיטוף דעל הסתם נאפה מיד
 לכוון המג"א שכתב בפ"ו ולא נאפה מיד דהרי
 כיון שמבואר מדברי הרא"ש שפסק כחכמים דאמרי
 תיאפה מיד ואסרי בין בלישה בין בקיטוף א"כ
 כשם דלנבי לשה לא שני לן בין לכתחיל בדיעבד
 הכי כמי לנבי קיטוף ודאי דלא שני לן בין לכתחיל
 לבדיעבד אם לא נאפה מיד ומה שלא פסקו הרא"ש
 והטור ז"ל הא דקיטוף בדיעבד היינו משום דהוא
 הוא על הרוב דתבין אחר הקיטוף נאפית מיד המלש
 ובכה"ג דנאפית מיד אפי' בלישה מתיר ולע"ד כ"ל
 להכריח כן מתוך סוגיות הש"ס דהא ע"כ לומר
 דכי פליגי ר"ג ור"ע דר"ג סבר דתשרף ור"ע ס"ל
 דמתיר ללוש אפי' לכתחילה עכ"ל דפליגי בין במועט
 בין במרובה לנבי לשה דאפי' תערוכת כ"ס קאמר
 ר"ג דתשרף האם איתא דאורי בתערוכת תערוכת
 מרובה א"כ הו"ל להבה"ג ז"ל שפסק כר"ג לפרש
 שדוק בתערוכת מרובה קאמר ר"ג דתשרף אבל
 בדבר מועט מודה ליה לר"ע וגם ליבא למימה
 שדוקא בדבר מועט הוא דפליגי דא"כ איתא לר"ע
 דאיבא למימר דכתערוכת תעור' מרובה מודה דאסור
 והא ליתא דבהדיא קאמר ר"עק ולשתי להם וכו'
 ולדעת הר"ף שפסק כותיה שפי' דהיינו ע"י מוס
 משמע אפי' בשום התערוכות וא"כ ש"מ דכי פליגי
 היינו בין במועט בין במרובה ואפי' לדעת הרב
 כ"ח ז"ל כפי' תש"כ שהכריח בדעת הבה"ג ז"ל
 דבקטוף מודה דתיאפה מיד היינו ודאי דמורה
 להרא"ש ז"ל דתיאפה מיד אבל אם לא נאפה מיד
 אסור בין לדעת הרא"ש בין לדעת הבה"ג כמ"ס
 שם בהדיא הרב כ"ח ז"ל קודם לזה וע"ס והטעם
 לחלק בדעת ר"ג בין לשה לקיטוף כ"ל בדור דבין
 דאמרו כש"ס דאיתן לת"ק אינפ' דאיתן לשין מקטפין
 א"כ לר"ג דקאמר תשרף יש פנוס לומר הלא החמיר
 כ"כ כי אם בלישה ולא בקיטוף ובקיטוף מודה
 לחכמים דתיאפה מיד אבל אם לא נאפה מיד בין
 לר"ג בין לחכמים אפי' בקיטוף ואסור דכמבואר
 כל זה בדעת הרב כ"ח ז"ל ויב"ש וא"כ לדור דקטל
 הלכתא כחכמים דאסרי בין בלישה בין בקיטוף אם
 לא נאפה מיד והרי מבואר הלא הבלשה דאסור
 בדיעבד אסור וע"כ דלישה אפי' במרובה קאמר
 ר"ג דתשרף כמ"ס לעיל ועל דאיתא חכמים דתיאפה
 מיד

כפ' כ"ס שכתב דקיטוף דבר מועט הוא והינו
 מחמין ומינה בדבר מועט מותר ועם שהקיטוף
 הוא דבר הנראה וכו' מותר כ"ס כמ"פ מעשים
 שנתעברו במים דחשיב דבר מועט אחר יע"ש
 שהאריך ולע"ד אחר המחילה דבריו אינם נראים
 לי דאעיקרא מה שהביא בפשוט מדברי הרב מג"א
 שמתיר בדבר מועט ממ"ס שם בס"כ קשה דשם
 בס"כ כתב דאם נתערב מים כ"ס כמ"פ כשעת
 לשה אסור וכו' להרב מאמר שם שהקשה כן
 ות' דכונת הרב מג"א בס"כ הוא לומר דמחמין
 כשיער המים ובס"כ איירי שלא שמו את העיסה
 יותר משיער מיל דהא כשילשה במים אין להשהותה
 יותר ממיל ולכך מתיר בדבר מועט ובס"כ איירי
 דאסור להשהותה יותר ממיל אחר יע"ש ועמו
 הסליחה ולא מלינו לכת הסוכרים דס"ל רפי' ואפה
 מיד היינו מיד ממש דסברי לחלק בהכי בין דבר
 מועט למרובה וא"כ מנין בא לו להמג"א לעשות
 פשרה זאת ותו דלפי מ"ס המג"א שם בס"כ ליישב
 דברי מרן בדעת הבה"ג ומהרימ"ט והרב פר"ח
 ז"ל שחלקו בין נפל מים כשעת הכזיר א"כ מבואר
 דלאחר הכזיר אפי' דבר מועט אינו מתבטל ועיון
 שם בהנה לחתן הרב מג"א ז"ל ודוק וכן מבואר
 מדברי הרב מג"א ז"ל שם בס"כ בתחילת שרצה
 לחלק בין דבר מועט למרובה וכתב שהוא רוחק
 וזוין שם מ"ס הוא עלמנו בס"כ תש"ג ס"כ שהביא
 דברי הר"ן שם בס"כ תש"ג להלכה דבמים גמורים
 אפי' בדבר מועט אסור והרי בהדיא פסק מרן ז"ל
 דמ"פ עם מים גמורים להחמין יותר משאר עיסה
 ותיאפה מיד ע"כ הוא מיד ממש כמו שביארנו
 לעיל וא"כ לפי מ"ס הרב מג"א ז"ל לחלק בדעת
 מרן דאפי' בדבר מועט אסור כמ"ס לעיל היינו
 ע"כ ג"כ דתיאפה מיד ממש ודלא כמ"ס הרב
 מאמר כי ע"כ היה כ"ל ליישב דעת המג"א ז"ל
 דבס"כ נסתפק בזה אי דבר מועט אסור תערוכותיו
 או לא ושם בס"כ רצה לדמותו לקיטוף דהוי דבר
 מועט ומותר ובס"כ וכו' ובס"כ תש"ג ס"כ פזיט
 ליה להפך דדמי ללישה וכלישה אסור אפי' בדבר
 מועט ומש"ה זוין בס"כ מ"ס כס"ו ומיהו גם זה
 דוחק לאוקומי דברי המג"א בהכי והיה נר' לע"ד
 צדד לומר דמ"ס בס"כ אינו ענין למ"ס אחר דהא
 לפי מ"ס הרא"ש ז"ל דקיטוף שרי והרי הדבר קשה
 שהרי הרא"ש פסק כחכמים דאסרי בין בלישה בין
 בקיטוף וכמו שהקשו כן על המג"א ז"ל הרב א"ר
 והרב חמד. משה והרב מט"ו ז"ל וכמו שכן הביא
 רב אחאי הפוסק נר"ו וע"ס בד"ק שכתב ליישב
 דבר המג"א דיש פנוס לומר דאפי' לחכמים בדיעבד
 מותר בקיטוף דהא מלינו לר"ג דמחמיר בלישה
 דתושרף ומתיר בקיטוף וא"כ אפשר לומר לדעת
 חכמים דלא אסרי בקיטוף כי אם לכתחילה אבל
 בדיעבד מותר וכן העלתו בתשו' אחרת לדעת
 הרא"ש והטור ומרן. ככ"ו קיטוף מותר בדיעבד
 דמסתמא נאפה מיד ומה שלא הביא הטור ז"ל
 בדברי הרא"ש ז"ל הא דקיטוף אפשר לומר דבין
 שמה שפסק הרא"ש ז"ל לנבי לשה היינו אפילו
 בדיעבד דאם עבר ולא יאפה מיד משא"כ בקיטוף
 בדיעבד מותר והטעם בזה כ"ל פשוט טעם להתיר
 בקיטוף בדיעבד משום דאפי' בלישה אם עבר

מיר בין בלישה בין בקיטוף בין לכתחילה בין כריעה
וא"כ עכ"ל דמה שלא נקטו הרא"ש והטור ו"ל הא
דקיטוף בדיעבד בשי' דאסור אס לא נאפה מיר
הוא משום דהוי רחוק מן המליאות לאוקומי בקיטוף
דאינו נאפה מיר דההוא הוא דכשמתקטפין את
המלות הוא תכף סמוך לאפיינתו ותו ליכא ראייה
מדברי הרא"ש להתיר קיטוף בדיעבד אס לא נאפה
מיר שלא כדברי הרב מג"ה ו"ל וממלא דבר הק
רואה דמ"ש רב אחאי נר"ו דקיטוף בדיעבד מותר
אף אס לא נאפה מיר ולכתחילה הוא דפליגי ר"ג
וחכמים דבריו תמוהים דהא לרבנן דאסרי בין
בלישה בין בקיטוף א"כ הקיטוף הוי דומיא ללישה
לכל מילי והוי בלישה מכאור דאפי' בדיעבד אסור
והוא הדין נמי בקיטוף ושו"ר שבה הדבר מפורש
בדברי הרא"ש ו"ל דחכמים דאסרי בין בלישה בין
בקיטוף לא איירו לא בדיעבד וחכמים דרישא הוא
דמייורו בלכתחילה אבל ר"ג וחכמים פליגי בה
בדיעבד והלכה כחכמים וע"ש הוי כהדיא דלדעת
רבנן דאסרי בין בלישה בין בקיטוף היינו אפילו
בדיעבד ועיין להרב חמר משה ו"ל מה שרצה להליץ
בעד הכה"ג ו"ל דת"ק דרישא היינו חכמים דפליגי
על ר"ג ואמרי תיאפה מיר וכו' וע"ש בסוף סי'
תס"ב ולע"ד נס זה הוא דוחק דאס איתא להא
הו"ל למיתני בהכי אין לשון וכו' ואס עכר ולא
תיאפה מיר ור"ג אומר תשרף ומדכקט למילתיה
דר"ג קודם ש"מ דחכמים דאמרי תיאפה לאו היינו
ת"ק ודוק. הדרן למאי דאתאן עלה לדברי הרב
מג"ה ו"ל שגריא לכאורה דבריו סותרים זה לזה
עכ"ל שהבין בדעת הרא"ש דקיטוף בדיעבד מותר
אף אס לא נאפה מיר וע"כ מ"ש בסק"כ וסק"ד
איורי בדיעבד ואחרי המחילה אס כיון לכך אין
דבריו נראים לפי מה שנתבאר בדברי הרא"ש דאס
לא נאפה מיר אפי' קיטוף בדיעבד אסור ובעת
דבריו ז"ע.

תו קויתיה לרב אחאי הפוסק נר"ו שהביא טעם
אחר להתיר ככ"ד דלו יהי דנאמר דאפילו
מעט מי פירות עם מים ממחרים להחמיץ עכ"ז
וס להתיר יען לשו ואפרו מלות הרבה ביחד ונתערבו
בלישה ואפיוה עם מלות הרבה על חד תרי או
תלת ממים שלנו נקיים וטובים ולגללים וקי"ל דחד
בתרי בטול וגדולה מואת מלינו להרב כ"ד והרב
ד"מ ו"ל וכו' וע"ש את"ד בקיטור ואחרי המחילה
לע"ד מרוב חפזו שרצה להתיר ככ"ד אגב ריהטויה
לא דק היטב כדברי הרב כ"ד שם שכתב כהדיא
דהמחמירים כמ"ד חו"ן אין להתיר מטעם חד בתרי
בטול וע"ש וכן מתבאר מדברי הרב ד"מ ו"ל ש
וכן כתב כהדיא הרב פר"ח ו"ל בסי' תמ"ז ותמ"ח
וע"ש והרי כתב הרב כ"ד ו"ל שם בסומן תל"ח
דהטהגוס לברר החטוס מאכילת עכבר וכיוצא הוא
משום דק"ל להחמיר כמ"ד חו"ן וע"ש וא"כ ככ"ד
שבעל המלות הנו' הוא מכת המכריז חטוס לפסח
מאכילת עכבר וכן נוהגים דוכא דרובא בעירונו
זאת א"כ ע"כ דקבלו עליהם להחמיר כמ"ד חו"ן
וא"כ ממקום שבה להתיר אדרבא כלפי לויא מוכח
דאסור לאטל מלאת לו בפסח מטעם חו"ן ותו ק"ל
על דבריו כמה שהקור בפשוט ככ"ד מטעם דוכא
ביכש חד בקרי בטול והרי המנהג הוא שרוב המלות

נאכלות ע"י כישול כחמין וחרי פסח מרן כיו"ד
סי' ק"ט ס"ב ריבש ביכש שנתבטל חד בתרי אס
בשלים וכו' לריק ס' מפני שהרוב כמותן טעם וכו'
וע"ש ועיין להרב כ"ד ו"ל שם בסי' תל"ח וע"ש
באורך כי ע"כ מכל מה שנתבאר כ"ל לע"ד דאסור
לאכול מלאת לו בפסח כל זה כתבתי להלכה ולא
למעשה עד אשר יסכים עמי אחי התעודה רבן של
כל בני הגולה מני"ר מורי' ועט"ר הגאון מופת
הדור מרן אבא כר"ו יחי אדוני המלך לעד לעולם
אכ"ר הלא כה דברי שועל ז' ארי המקור רחמי
הא הון.

גיהו חזן

ס"ט

חיים מדבר מכאן מודעה דברות חיים שאלתי
בראשונה להרב מר דודו ליהו רבה לא היה
לי העתק ונאכד ממנו ולא שלח לי כ"א מ"ש מני"ר
לכדו ומאין תמלא להוכיח בין שניט ומה שרשום
בזכרתי הוא דהיה על דרון שנמלא בכר ששאו
מים למלא בתחתית הכר גרונת אחת מתאנים
מאותן שהם קשים והתחילו ללוש וכשהגיעו לתחתיתו
ראו המים עכורים ונמלא התאנה מבוקעת ולשאל
הגיעו במלות שנעשו מקודם ועל זה כתבתי בתשובתי
כי אין זה דין מ"פ עם מים דלית בהו ביטול כי
מאחר דתכף כשיולא איוה מוקל מהתאנה הוא
מתבטל דקמא קמא בטול לא דמי למ"פ עם מים
דהתם הוא המי פירות כפני עצמן ושוכ מתערכים
משא"כ כאן כי מעולם לא הגיעו לכלל מ"פ ויש
ראיה לזה ממ"ש הרב כ"ו בא"ח רס"ו ש"ך וז"ל
כתב בעה"ת גיטות מלאה עכבים שבעטין בה
במקלות וכו' כ"כ בסמ"ג ובסמ"ק וכ"כ המרדכי
ספ"ק דשבת דשריין יין היוולא בשבת ע"י שמתבטל
ביון שילא מערב שבת ולא דמי לדבר שיש לו מקורין
שיכול להמתין עד לאחר השבת ואפי' בלף לא בטול
דהני מילי כשהאסור בעין מתחילה וא"כ נתערב
בהיתר אבל הני לא ניכר מעולם לא מעט מעט
שילא ומתערב עם המשקין או שילא מהתמול וע'
בסה"ק לב חיים ח"כ סי' פ"ה בנסתפק אס נתן
מים כיון משנה שעברה ועיין בס' ת"ת אדם סי'
י"ט כל זה כתבתי בתשו' הראשונה ובאשר רשמתי
בקונט' רוח חיים סי' תס"ב אות ח' כי ע"ש ויותר
מזה הבאתי סיעתא ממאי דתמן תנינן בפרק ז'
דמקואות מ"ג והיא ראיה מהימנא להתירא ולא היו
המים עכורים כ"א בתחתית וע' בירוש' פ"ח דתרומות
ואע"י דרינא לריק לעמוד במחלו' הראשו' כיון ככוש
הרי הוא כמכושל דכעין מעל"ע וגם אי אמרינן
ככוש הרי הוא כמכושל במים עיין מ"ש התייר
הגדול הגאון מרן זקני בס' הטורא חק"ל יו"ד ח"א
סי' ע"ט וסי' פ' ובמה שעמדו הפוסקים בא"ח
סי' תס"ב כיון מי פירות עם מים כשהוא דבר
מועט וכמ"ש בה"ג לפסוק כר"ג דאמר ישרף מיר
ובמ"ש הרב פר"ח סי' תנ"ו ס"ב ועיין להשג"ח
ח"ג סי' חר"ן ולהמג"ה ועוד להפר"ח סי' תס"ב
ס"ד ועמ"ש בסה"ק לב חיים ח"כ סי' ז"א דמשם
תמלא תשובה נילחת לכל הדחיות שנתן לדברי הרב
אשכול הטפרדורי לי העוד לנו שרשמתי בזה בקול'
גמול

נגזר חיים מע' ק' חות ו' ומע' מס חות ע' פוק חזי • וכבר עמדתו בתשנ' אחרת. כמא דק"ל רטוקן טעם לפנס בפסח אסור וסק"ל רחוק בפסח הוכח שהיה הענין דנטל"פ קודם הפסח ונתכטל או אמרונן גם ככה"ל חו"ן בפסח והכאית דבריו של גדול אדונינו הנאון מרן זקני כס' חק"ל ח"ב ליו"ר בשו"ר א"ח סי' י"ד דאחר דסידר לנו מהל' בזה ולבסוף זו הלכה העלה כי גם בדאיכא תרתו נטל"פ קודם פסח חו"ן בפסח אסור וע"ש וראיתי להרב חמדת ימים פ"ג דט"ז ע"ד דכתב וז"ל וכן בסתם כלים אינן בני יומן והו"ל נטל"פ ואף לרעת האוסרין נטל"פ בפסח א"ס נתכטל קודם הפסח אינו חוזר וניעור לכ"ע ולפיכך מותרים בפסח עכ"ל ואחמ"ר הדבר קשה כי גם בדבר הזה במחלוקת הוא שנוי והו"ל להרב ז"ל להחמיר במידתו הטובה לכל רוח והיותר קשה דכתב לכ"ע וז"ע ועמ"ש הרב קול שמואל דק"ט וענין להרב בית דוד א"ח סי' קנ"ה ולהרב זכור לאברהם כריש הלכות פסח ובסי' תמ"ז דנ"ז ע"א ולהרב אפי זוטרי שם דס"ז ע"ב ועמ"ש הפ"ח סי' תמ"ז ס"ד ד"ה אינו חוזר וניעור ושם ד"ה ומ"ש אבל בשמן מהותך ועור שם סו"ד ודוק והביטה וראה למ"ש בעניותי בקס"ק נשמת כל חי ח"א סי' ט"ז דעל אותו מרן עצמו תמלא בש' חק"ל מ"ב סי' יוד מ"ש הנאון מרן זקני וקי' י"א מ"ש הרב אדוני ליהו מר דודי המשיב עליו ועור שם בסי' י"ב תשו' אחרת להרב מ"ר ליהו רבה והרואה וראה דמינויה וביה אהה תשמע מהרה דאחמ"ר לא דק כל מה שכתב לדחות לדברי והמורה לא החליט לאסור לא נשאר מסופק ומעיד אני עליו שמים וארץ וגם כל בני משפחותינו וזכרים מזה דבשנתן פסק דינו להנאון מרן זקני ז"ל וקרא אותו ואמר לי לא יהיה לך עורר להשיב ע"ד מר דודיק בני באמן הו"ו כי דאיתי דהרין עמך וכל מה שהשיב און בו כדי שביעה לדחות דבריו ושלא שלוחו לבעל המצות דליכול ולחדי הוא וכל בני ביתו וכן נעשה מעשה שאכלו את המלות בתוך אחיהם ולא חירע להם שום רעה וזה לך האו"ת דלא השיב לו כלום כמידתו הטובה דהיה משיב לכל שול וכפרט לבניו היקרים הו"ו והתווכחו וראו דלא יש ככתבו הקדש שלו תשו' הנאון מרן זקני על זה כלל כי לא הורה לו באמור וה"ר שלא יבא דבר תקלה על ידינו ולא נכשל לעולם ועד אכ"ר.

פרק ג

ה"ז גדול הוא שלום שהוקדש לכ' דברים שחייבים עליהם כרת מילת בנו ושחיות פסחו זה רמז בקרא דרכי דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום כל' בכל נתיבות התו' והיינו קולך למול את בנו ולשחות את פסחו הנה שלום בשוה לכן כמו שהולך למנות חמורות וכל הוא לרבות אפי' לחמורות • ובפרטות לכן יתכן למעט מירי יען חקרו במחלוקת קרח למנה נעשו הקטנים דלאו בני עובשים ואמרו דכ' הוא קשה המחלוקת דהורג אף למו שאינו בר עובשים • כי עפ"ז סכל לתת טעם לטוול תשכ"ר כס' קרח דכנדר שפענשו תשכ"ר מסיבת קרח עתה דאביהם מורים דמשה

אמת ותורתו אמת יהיו בניהם מטיילין וע' מועד לכל חי בחדש תמוז מ"ש בזה בשו' ט' חות ח' וע"ש ושם יש ט"ס וז"ל תמוז כס' בלק ולא ר"ח יע"ש ולרמזו לזה הוקדש השלום להני תדתי דהן בכרת לרמזו דאם אין שלום יפגע בזה כריתות אף לשאינן בני עובשים ויכרת מארץ זכרם רח"ל וענין כס' כבוד חכמים שם שהלך בדרך זה ישמח לבי גם אני ומוה"ר אגדת ליהו פירש בכ' דרכים אחרים וע"ש ולי נראה לומר דק"פ יש בתוכו ולקח הוא ושכנו דהוא למנויו המורה על האחרות ובכרית מילה כרית שלום כמ"ז חמ"ד דגורס לעשות שלום

שם התלמוד קודם למעשה ענין להרב שמתח יאורה ליעור ז"ל בדברותיו ומוה"ר אגדת ליהו נתן טעם דהתורה לתמוז ויינו של הקב"ה והמעשה מזון המלאכים יע"ש ולפי' הנה נכון מ"ש בזה"ק וביאר הדבר הרב בזה"ק וז"ל דת"ת דתורתו אומנותו פירשנו ע"י הקב"ה כלי טורח שלא בדרך טובע יע"ש יען שוירר עפ"י מידתו לתמוז ויינו של הקב"ה הוא בזה"ק וז"ל מן הראוי דגם ה' יתן הטוב ולא יחסר לתמוז וכ"כ מוה"ר שם בתוך דבריו כיע"ש.

ה"ח ער מקום שהקוס רץ הקשה הרב יפ"מ ממ"ש במ"ר חיות דעתיק הקב"ה להוסיף על ירוש' ער דמשק וכפ' הספינה אף טפף וכו' וכל הני טפי מהקוס רץ ער חלות ותי' כאן לעוה"ב כאן לימות המשיח יע"ש והרב כבוד חכמי השיב על הרב יפ"מ ומוה"ר אג"א נ"ב בא לכלל ישוב בדרך אחרת וענין כס' נטל"פ שם מה שהביא ממ"ב ודוק • ולפי דברי מהרש"י יתכן לרמזו זה בפסוקי תהלים סי' קמ"ז לא בנבחרת הקוס יחפץ ולא באוקי האיש יתלה רוחה ה' את יראיו את המיחלים לחסרו שבחי ירוש' את ה' הללי להדי ליון כי חזק כריחי שערך בך כניך בך רכך והוא דרור המע"ה ברוח קדשו אמר דעתיק הביהמ"ק וירוש' לימרח וליך ישראל בגולה לא דאמר ה' אני עתיד לבנותה בפלי כפלים מה שהיתה ירוש' אף אומר דוד מי יתן וסיה שלא יחטאו ולא יגלו ישראל ודינו שנעמוד בשלטו ותפסת מנעט תפסת וז"ל לא בנבחרת הקוס יחפץ דהיה במרולת הקוס ולא באוקי האיש דאדם הולך אף טפף וכו' כ"א רוחה ה' את יראיו דהיו יסכל ירחים את ק' עובשים רש"מ והיונו ע"ד כי חסד חשתי ולא זכח ודעת אהים מעלות וכן אונם כרות לי עולה ואחאה לא שאת כן ניק"ל להקב"ה שלא יחרב הביהמ"ק ולא יתרחק ירוש' ויחיה בבנין שלמה והיינו דגמר אומר שבחי ירוש' את ה' מותנת שבת והוראה דיהיה מקום ליון לכה כירוש' כי חזק כריחי שערך שלא יחרב וכך כניך בקרבך שלא ילכו שבי לפני לר על זה משבת ירוש' ומה לה בתוספת כי מה חפצת אחר זה העצור שחרב וילכו בניו בגולה ודוק.

פרק ד

ה"א כהנים ולוים וישראלים וכו' מעכבין את הקרבן ענין להרב יפ"מ מה שהשיב על הרב הכותב דכתב דיומו הקב"ה לשוכ מתעמתם כלו מקריב עלמנו דלא דק וכו' יע"ש

כל עובדי פסל עכ"ל נחלל דבהקדש פחדא קא
 יתוב משה שיעור להשיב לפני הכבודה מה שלא
 היה ראוי לעשות דכיון דקדוש חמור ויהי הוא לזה
 מלה' למשה להתפחד ולא נאה למשה להשיב כזאת
 דח"ו מקטני חמנה בדבר שצוה לו ה' פה שפה
 והגם דיש לרין לכ"ו למשה על זה דמנחתו לאמת
 הדבר כרי שוילא הקב"ה מפיו שבועה חייך דלא
 למהדר עכ"פ הוא בעצמו בתחילת הענין דכל
 התחלות קשות קיים חין-קומלין על הגם וחייש
 משה לקטרוג של שר מלרים גם כן וחיך יתכן דיריס
 קולו משה מהלך מ' יום כזה חס לא כהקבה עד
 שצוה להם ע"י כהכ חו ע"י וקני ורשעי כל שבע
 חו שלוחים בדאמר הרב ז"ל וזכות המלצה דקבלו
 עליהו היה להם למנן דהיה מקחו כעשור ואין
 פולה פה ומנפלק תע"ו כגוי' ולפי' זה שכתב
 הרב יפ"מ כט"ו ימים אינו כן דמקחו כעשור ומר"ח
 היתה התחלת דעה לעשות כמלא דבט' ימים היה
 הקיבוב בכל ארץ מלרים הרעים ולא רחופים בדבר
 המלך מלכו של עולם ומוה"ר אב"ה תי' דלף היה
 לריק לנס בקולו של משה יאס לא משום דלא יתווקו
 לקולו של פרעה כי הוא לאו יע"ש.

שם ומה היה אומר קומו לאו מתוך עמי לשעבר
 היותם עבדי פרעה וכו' הקשה הרב יפ"מ
 למה לא יספיק אומר קומו לאו וכו' וע"ש מה
 שתי' ולי הפעוט התי' יותר פשוט דכיון דהיה
 מנפה גדולה והוא משתעבד בהם מתרץ ריבורים
 אחר זמן דכרי שלא ידבקו וימתו במנפה הקיח
 קומו לאו מתוך עמי פזר רגליך משום ידבק ולעובדת
 ישראל ולעובדתו כיוון לכן הוצרך להאריך בדבריו כל
 כך וכדור. ויתכן לפרש כזה ל' המדרש ס' בא
 ויקס פרעה לילה ויכל ביום ת"ל לילה ועיין בס'
 פני דוד שם ס' בא חות ד-והוא דהשמעת קול
 של פרעה אס היה ביום קשה לשמוע מקלח מ'
 יום לזה הביא קרא רמשה והארץ דכש דקולו של
 משה היה כלילה ולכך היה נשמע כן בקולו של
 פרעה היה כלילה דחילו ביום קשה לשמוע וכו' ו
 האו נס בתוך נס לגוי דיהיה נשמע קולו גם ביום
 לא עבר דרוך. ורחמי להר"ב כבוד חכמים דקוב
 טעמא על כפל הלשון של פרעה הרי אהס דהס
 ג' נגר ג' גאולות מלכד-עיקר השעבוד והוא דהיה
 להם כח מולוכה להטיהם ככספים וכו' שחם קרמו
 כפסוק חויה לי כי גרתי מש"ך מול שדים כספים
 ומוה הטעם הפסח ב' ביות ונתינת הדם על
 המשקוף וכו' מוזהר הרי ג' מקומות ובמר' שחמרו
 בזכות ג' אבות היינו דתנין וכותם להלל ממשך
 ות"ד ולפי' נאה ויאה דקולו של משה ז"ל כחות
 ושו וישנה לקולו של פרעה בג' לשונות הרי אהס
 באו כקוין ל כונה אחת ולכך היה כהם שוק להשמע
 מהלך מ' יום דגם זה לעומת זה עשה לקים וכו'.

פרק ו

ד"א יש כאן בכלי אחר והולל שמו עיין
 למחר אב"ה דג"ל רע"ב דמדרש
 דהולל גלגל משה וכל מה שאירע למשה כן להלל
 וע"ש בדרך זה דרך הרב כבוד חכמים שם ואמלא
 באר דאבות כזה להר"ב עמודיה ז' שפי' קוים ושרים
 ומשך אחריו בדרוש שדרש גור בארץ האת הר"ב
 השלם

וע"ש ואני לא זכותי להכין לחיותי דודאי כות
 הרב הכותב דישל כמעמדם ראינון שלוחים מכל
 ושרל חשיב כעלים ואמרין במד"ר ס' פתח פכ"א
 ובמר' חות ע"פ לטוסתי ברכבי פרעה לא לן אדם
 צירוף וכו' עון דתמיד של שחר מפר על הלילה
 ותמיד של בין הערבים על היום הוא כע"ש נמלא
 דהן הס דכרי הרב הכותב וע"ש להרב יפ"מ בעצמו
 פס' יפה קול ועמ"ש בסה"ק לכ חיים ח"א סימן
 ג' דמ"ד ע"א זכ' ושם הכאתי מהרש"א גם כן
 שהכינו הרב הכותב עצמו בברכות דל"כ על קרבן
 התמיד דמפר על הכל ועיין בס' כבוד חכמים
 פ"ב דשקלים סי' ב' דלכ"ע התמידין מצפירין יע"ש
 וז"ו ומנחתו להרב אהל יוסף בליקוטיו דנז דהקשה
 דכל ישראל הו"ל חלק מהשקלים ולמה למי שלן בירוש'
 דוקא ותו דהעם היושב בה ותפר לו חטאת
 להוא שוגג וע"י התמידין נשוא עון אף ליושבי ח"ל
 מקטיו לכפר התמידין על חטאת שהוא שוגג לכד
 ולא עון ות"ר וכו' פי' בני **אברהם** הו"ל כה"כ
 סוף מיכה דנקט קרא ישוב ירחמנו וככו' עונותינו
 ותשלך במגלות ים כל חטאתם דאמאי שיכה למנקט
 חטאתם מאחרים ול"א חטאתינו כמו עונותינו ואין
 דבר גדול דיבר הנפיל לשארית נחלתו וע"ד הנשאר
 בירוש' ארץ נחלתו אומרים ושוב אחר בפרת חטאת
 שוגג ירחמנו לכבוש עונותינו ע"י התמידין וליושבים
 במדינת הים ח"ל כל חטאתם שוגג לכד ות"ר נר'.

שם וימא דירחא מנהג עיין בטור ומור"ס וב"ח
 בא"ח סי' ז' ועיין בס' ובחרת בחיים
 רכ"ח ע"ב ודכ"ט ע"ה.

שם שלא לעשות מלאכה בחש"מ עיין לכ חיים
 ח"ב סי' ק"ה ור"ח סי' תקכ"ס

שם אמר מה דביני לבין טליא ודלעון לא מה
 בין ביני לבין דרי ופי' הרב יפ"מ ז"ל
 דבמונות עצמו וכנוי כליי אכל כמלות ה' נדוב
 יע"ש וזה פירשו ככה"כ מאשר שמנה לחמו פת
 כשמן לחמו שלו כדו שבוה והוא יתן לאחרים מעדני
 מלך וכן ככות מתני' דחכות יהו ביותך פתוח
 לרווחה בתנאי דיהיו עניים כנו ביותך דתסתפק
 במועט כעניים כי עי' והו ביותך פתוח לרווחה
 לאחרים.

פרק ה

ה"ה ניתן כח בקולו של משה והיה קולו
 הולך בכל ארץ מלרים מהלך מ'
 יום הקשה הרב יפ"מ וז"ל אף קשה נימא נמי
 שכשמה משה לעשות הפסח היה קולו הולך וז"ל
 היה ע"י שלוחים שזכרו כט"ו יום כל ארץ מלרים
 אומא נמי דע"י שלוחים הודיעם הכותות ע"כ.
 ולי הקדווש לא שייך לומר דבעיקר המטה של ק"פ
 היה קולו של משה הולך מהלך מ' יום מאחר דאיתא
 בש"ר פ"ו ע"פ משכו וקחו לכם דבשעה שאמר
 הקב"ה למשה לשחוט הפסח ח"ל משה דבין העולמים
 הדבר הזה הולך וכול חזי לעשות חזי אתה וירע
 שהנאן להוסיף הן נזכר את חזעכת מלרים לעיניהם
 ול' יסקלונו ח"ל הקב"ה חייך חין ישראל ויולדים
 עד שישלחו להי מלרים לעיניהם וכו' הק"ד יבשו.

דברא מזכה אכא וזכותיה לים וממנו למרו התולה
זכות עלמא דלא טוב הוא ואדרבא רנה לקורות
לעולם כי חין בו זכות כדי להגיל לאביו היות
הדבר בעון ע"ז ג"כ דעובר על כל התורה כולה
וזה עיקר התורה והיהדות ולא יספיק זכותו של
כן להגילו לגמרי ועיין בשה"ק חיים ביר סי' קט"ז
ודוק.

ה"ט תני

בר קפרא יפה שתיקה לחכמים
ק"ו לטפשים וכן שלמה אומר גם
אוייל מתריש חכם יחשב ואז"ל חכם מחריש עיין
בכבזי דל"ט ועיין להרב הכותב מה שפירש ולא
נראה בעיניו של הרב יפ"מ גם על מה שהקשה
הרב הכותב דקשיא סיפא לרישא דק"ו עם אז"ל
מגדים זה את זה ע"ש להרב היפה מ"ש. ולי
הפעוט יתכן דיפה שתיקה לחכמים היינו כראמרו
באדר"ן פרק מ' יושב ושותק כשכיל שיסמע וילמוד
יש לו חלק יושב ושותק כשכיל שראמרו איש פ'
יושב ושותק לפני חכמים זה חין לו חלק וע"ש בפ'
הרב אהבת חסד וס' כס"ר יע"ש ובס' ברך את אברהם
ס' תלא דרוש ד' דרכ"ה ע"ג וגם אמרו בכרית
דס"ג כשעה שמתפזרין בנס ולא כונה זו אמר הכא
יפה שתיקה לחכמים לפי השעה שהיא ק"ו לטפשי'
בתמידות וכן למילי דעלמא גם אויל מחריש דלאויל
כי לא יש תור' והוא מחריש וכן לאויל גיסא ואז"ל חכם
מחריש דיעשה עצמו כחרש לא ישמע שלא להשיב
בקנטור כמילי דעלמא ודוק ומרנא הנא דב"א זל
בס' אגרת ליו פירש דברים חריפים כזה פוק
חוי :

פרק יוד

ה"ה במה

ריבוי עשיתי עמו עד שלא נתתי
לו את ילחק בתב מהרש"י דתי'
הרבה דבק למעלה לא דחין זה קושי דקרא נדרש
לפניו ולאחריו יע"ש ולי הפעוט יתכן לומר דלשון
הירוש' דקאמר עד שלא נתתי לו את ילחק תקן
את זאת ור"ל והרבה את זרעו דעשיתי לו נסיונות
עד שהגיע לבסוף ניסיון עם זרעו נמי דהאחרון
היה העקירה ועד שלא נתתי לו את ילחק היה
שאר הנסיונות אך נגמרו הנסיונות את זרעו לניסיון
אחרון היה עם זרעו המיוחד לו כי בילחק יקרא
לך זרע והריבות מקודם היה עד שלא נתתי לו
את ילחק ודוק והרב פני דור ס' בא בפ' האגדה
דמ"ו קוע"ג מיהן בדרך שכתבתי כמה שנגש
כמהרש"י יע"ש.

מסכת יומא

פרק א

ה"ב בראשון

שהיו משמשים הוא וכו' וכן
בנו שמשו בו י"ח כהנים פירש
הרב יפ"מ דע"י שהיו כשרים היו מורישים בתרם
לכניהם ומאריכים ומים והכי אמרין בויק"ר מקדש
א' ע"י שמשו בו כאמונה שמשו בו י"ח כהנים הוא
וכנו וכן בנו ע"כ ועיין לקמן פרק ו' בשמעון הלוי
דשאלו לו מי וכןס תחתיו יע"ש ועיין מ"ש רבינו
שכנולה

השם נ"י ש"ן מק"ק ת"ת יב"ץ כמהר"ר גרשון
המבנה מוריני שאל ז"ל דחירש דברים נחמדים
בזה.

שם כל תורה שאין לה בית אכעמ"ש בהקדמתי
לס' סל"ח לנו כס"ר.

פרק ז

ה"ה שמירת

זכריו ועבדיו מעבכין אותו
מלעשות פסחו עיין לערן
כ"מ פ"ה מהל' ק"פ ה"ו מה שכתב לענין אשה
במילת עבדיה ועמ"ש הרב מול שעה דל"ד ע"כ
ורב אחא משכחא הרב נח"ל שם דיק"ח ע"ד.

פרק ח

ה"ח ומי

שלקטו לו עצמות עמ"ש בשה"ק
חלקם בחייה דרוש ט"ו וכמה שזיינתי
בקונט' רוח חיים סי' ת"ג.

שם

ר"ה רבה אמר הנזיר מגלח עמ"ש התייר
הגדול הגאון מו"ה ז"ל בס' חק"ל יו"ד
ח"א דקנ"ו ע"ד.

פרק ט

ה"א לא

ינא ירו טהרת הקדש עיין יפ"מ
דפירש דהוא ננות לחזקיהו ונתקשה

מוס"ר אגדת אלוהו שם דחוק ואמר כזאת עלחזקיהו

המלך חסידא קדישא ותירץ דאדרבא היה הדבר

מוכרח שלא יטעו ההמון איך ינאו ממנו בנים

עו"ז לכך גילו זה דוהי סיבה ולא יהיו תולין

דלא היה לבו שלם בענין לעקור ע"ז ולכך ינאו

ממנו בנים כלו לכן תלו הדבר דלא טרח הרבה

בכל הדרך וכדכתיב למעבד והכיוא דוגמא מרב

אחיו ז"ל בענין אבימלך עם שרה שדהשו בניקיון

בפי עשיתי דהיה משמוש ידים דהתורה כיסוה

ואתה מגלח לא לומר דלא היה כ"א זה וכן כההיא

מטרינא דלא האמינה ביוסף עם אשת פוטיפרע

והראו לה ענין תנור ומעשה ראוכן דהתורה אינו

מתקין וז"ל ועיין עוד לו בפ"א דשקלים דף ס"ט

רע"ג נקיון מה שכתבתי בפ"א דכתובות ה"ג בס"ד

הוא טעם נכון וביוסף נמי מפורש ויפוט זרועי

ידיו בענין משמוש ידים דשרה והוא קשה עד מאד

באגש ומרגילה זה אתה הוראת לדעת דלא היה

כ"א זה וכדור וכנגד זה אמר דור במזמור יק"ב

אשרי איש ירא אתה' במלותיו קפץ מאד דיוק לומר

קפץ נמחה לרמוז דטורח הרבה בדכתי למעבד

אז נכון לבו בטוח דגבור בארץ יהיה זרעו דור

אשר יבורך כלם כשרים זרע כדוכי ה' לא ככנו

ש' חזקיהו וכאמור ועיין שמו אברהם ערך שרבינו

ע"פ כי ע"כ לא נתקד לנגוע ליה יע"ש. עוד

האיתן למוה"ר אב"א דל"ה ע"כ דהקשה על רש"י

בפסחים שם דפי' בנדר עצמות אביו משום כפרה

דכיון דהיה לדיק מכפר על אביו ומגילו מדינה

ש' נקינס ות' ללמה לאהרים כשאין לו בן לדיק

נע"ש ולג' אנו עבדו נראה פשוט דחזקיהו לפי רוב

ענותתו לא רלה להורות לעולם דכדור מלאה ירו

שכנולה מזה ויעל' כס' הטורח חק'ל ח'ח סימן
קכ"ד ועוד לו כח'ליו'ר סי' ק' ועיון כס'ק'רוח
חיים ח'מ סי' רע"ו וכס' נח'ל ח'כ פ'ו דפסחים
ועיון להרב יפ'מ כפ'ו דשקלים סי' ד' ולמזה'ר אב'א
שס ועוד באב'א דפ"ב ע"א

שם א"ר אחא כתיב ויראת ה' תוסיף ימים פירש
הרב כבוד חכמים דבוא'ת יבא אהרן אל
הקדש דסיה אהרן קיים דהניח זרעו ונאמר בו
שכיבה גימ' בוא'ת והוא בעוה"כ כמו ימים של
הקב"ה ל"ף שנים שלנו יע"ש וזה יהיה ושכתי בכית
ה' דהיינו ביהמ"ק לאור'ך ימים . ומה שהקשה
מוה"ר אב"א דמ"כ ע"ב דמה ראו להכנס אחר
שהרבנין אותו ככשפים ואין עוד ליושב כ"א דנדלה
שררה לשממש איניש וכו' יע"ש לדורי נראה דכיון
דיש כמה סגולות לבטל הכישוף עיון בקו' רפואה
וחיים היו בוטחים בזה לא ללא היו זכאין כההיא
דפירש הרב אס' המאירה בסמיכות ס' עקב לס'
ראה ורוק ועיון כס' כבוד חכמים פ"ב דיומא סי'
ג' .

ה"ג רבי אומר כתיב כבוד כעושר בחכמה
ובמראה עיון יפ"מ שהביא מיוק"ר
במקום מראה כשנים ובת"כ במידה דהוא גובה
הקומה יע"ש והכונה וראה מה שרשמתי כס'ק'
עיון כל חי בתענית דט"ז ע"א ובמ"ק דח"ו ע"א
ובכרדים דח"ל ע"א ובחוריות ד"ט ע"א ובא לליון
שס בהשמטות בסוה"ס ועיון כס' אגרת ליהו ח"כ
דמ"ר ע"ר דמ"ה ע"א ועמ"ש הרב כבוד חכמים
פ"ק דקוטה סי' י"ד ולהרב נח"ל נר"ו ח"ג פ"ה
דקוטה דס"ג רע"ד .

ה"ד לא באו ימים קלין עד וכו' מאי דנקט
קלין ולא אמר לא עברו ימים
מעטים להודיענו דיש ימים כבדים דהאוריז אינו
זך והוא כבר על הארס מהעיוש ומתהוה חולאים
לכמה גוונים ועשה ה' דאחזן הימים קלין דהאורי
זך וממוזג ולא היה מי שגחלה בשום חולי מסיבת
האורי כי אם הוא לכדו וכזה הודיע ה' כי בעונו
מת דהקטא ממית ויראת ה' תוסיף ימים ועיון
אב"א דרך אחרת .

ה"ה הראשונים נתגלה עונם וכו' הקשה
הרב יפ"מ דאדרכא
בגלוי הוא יותר חמור ופניחה בתימא והרב כבוד
חכמים תירץ לזם וגם מוה"ר אב"א בא לכלל ישוב
יע"ש ולא אמרו היותר פשוט דלא היה שחוטאים
כפרהקיא לא דאחר שחוטאים כשמדכרים להם
למה עשיתם כך היו אומרים שאין להם כושה
ובדכתי' הכרת פניה' ענת' כס' וחטאתם כסדרם הנידו
לא כיחורו ולעולם דלפני העכירה היו עושים כקתר
כדי שלא יסרגום וכדור .

פרק ב

ה"ג מעשה באחד שיכשה זרעו ולא הניחה
לקיים מ"ש כד' ה' חילו ופועל
ידיו תרלה והיינו דדריש חילו מל' ימין ה' עושה
חיל ל תתן לנשים חילוך דהוא הכח ואינו ל' ימין
ועיון כס' יפ"מ ועיון מ"ש כס' כד'ך את אכרהס
סוף לרוס' א' למילה ועיון לקמן פ"ב דתעניות

בתלמיד לוי כ"ס ומה שכתב שם חרב נח"ל נר"ו .
שם חביתין קודמין לבזיזין עמ"ש הרב החסיד
ר"ל אב"ן הסהר כספרו הנחמד חוקי חיים
רקל"ב סוף ע"א .

פרק ג

ה"ה יקדים דבר שנאמר בו כבקר כבקר
עיון להרב החסיד כס' חוקי
חיים רקל"ב ע"ב .

ה"ז הוא חוזר ומתודה על השגגות עיון
יפ"מ וכבוד חכמים וכס' אגרת
ליהו דמ"ט ע"ב ור' שס דרך לדעת ר"מ דאינו הפך
דור המע'ה וכיוכל דמתודה על הכינוי תחילה
ואח"כ על החמור ואח"כ על הקל יע"ש ולכאורה
לא יכון זה עם מאמר חו"ל והביאו
רש"י בתהלים סי' י"ט ע"פ שניאות מי יכון ועיון
לקמן פ"ה בכילד הוא מתודה ומ"ש שס הריפ"מ
סי' ח' ומוה"ר אב"א דס"ט ע"א ועיון להרב נח"ל
נר"ו פ"ו ה"ב דקל"ו ע"ר ורוק .

שם לא היו זוים משם עד שהוא מתעלם מהם
זה שמי לעלם עיון להרב יפ"מ דכדרכ
כס' היה נשכח מהם ועיון כס' כבוד חכמים מה
שכתב ע"ר מהרש"י ולפיר' מהרש"י יבא על נכון
סיומיה דקרא וזה זכרי דלור דור דלעת'ל לא יהיו
שיכחים את השם ועתה זה שמי לעלם א"ך דור דלור
ישכח מעשך דלויכא חששא וזה זכרי אתיא זכירה
ואמר הדור האחרון בזמן שיכנה בית ג' ויבא משיח
לרקיטו כב"א .

שם ח"ל לית אכא ויכל אמר למה ח"ל דאגא
אכיל מעשר ומאן דרגיל ליה לא ויכל
מיכול מב"כ כלום ופי' הרב יפ"מ דלריך קדושה
יתירה או שמא יבא לירי קטטה ע"י כך ויבא
לקללו בשם ע"כ וזה פירשו גורי האר"י כפסוק
ויבטחו כך יורעי שמך ועיון כספר כסף נכחד
לשכנוי ס' לך לך במאמר ממעטת את הממון
ממעטת את השם יע"ש וזה כתבו נמי בטעם דכ"ב
אסור כלמנה שמא יתן עיניו באשה יפה וכיון
שיודע שס המפורש וקללנו לבעלה כיע"ש בדכריהס
ועיון כס' נועם מגדום ס' קרח ע"פ קרואי ערה
אכני שס מה שפי' דרך נחמד בזה ועיון למוה"ר
אגרת ליהו ח"כ ר"ן ע"ב מ"ש בזה והק' מלשנע
והי"ל להגדיל התמיה דנמלא בו דקלל את הילדים
בשם מ"כ כאומרם ז"ל עיון כס' קה"י להר"ף ז"ל
וה"ל דעובר אורח שאני ובענין אה"ע' דפי' הרב
כסף נכחד כנ"ל ורוק .

ה"ח אנרגילי זהב ג' מ"ש מוה"ר אב"א
דנ"א ע"א וראיתו כנ"ל

דהמקדש עלה למעלה כיע"ש הנה הוא כס' עשרה
מאמרות להרמ"ע וכל בעלי הפרש"ס הכיחוהו
משמו ועיון כס' כבוד חכמים כפ'ו דשקלים מאמר
י"ו יע"ש לא דלא ירענו לפי' למה גנוו הכלי
המקדש ע"י הנכחאים והמלאכים בדכתי' מוה"ר שס
בתחילת דף זה הר"ן כשס שעלה המקדש למעלה
גם הכלים ולא היה שולט האויב אפי' כמיעוטן
ועושים אקוות עינים ככלים כמו במקדש ואולי
ראה'ן

פרק ד

ה'א אף לעת'ל הקב'ה עושה כן הו'ר ונתת' ל'כס לב חרש ונתת' ל'כס לב כשר שהוא כושר בחלקו של חבירו ופי' היפ'מ ל' בוסר דרריש בחילוף הסין בשין דקן וכוזה בחלק חבירו מלגנוע בו וכל אחד ישמח בחלקו ויחמץ שזינו שלו עכ'ר וע'ר זה יומתק ל' אף לעת'ל וקאי לנ' חלוקות והוא דעתה עשה ה' ג' חיות כי עי' חיראים והחידים ל' דברו יתרחקו מאחיים אף הפריצים שטופי זימה והחמקנים והלמים רוצין בשלהם ובשל' אחידים והוא קלת ה'לה אף לעת'ל יעש' לב חרשויות להם לב כשר דימאקו כגשי חכריהם ובכית חכריהם ובככסי חכריהם ולא יקרב איש זר כמה שאינו שלו ואז בזה יקיימו כל התורה רכל יו'ר הדברות כלולים בלא תחמוד כאומרם ז'ל דאש עובר על לא תחמוד עובר על כולן והרי ע'י לב כשר דבוסה הוא לו יקיימו כשופע לא תחמוד בית רעך לא תחמוד אשת רעך ועברו ואמתו ושורו וחמורו וכל אשר לרעך וא"כ לא יטעך הנ' חיות לעת'ל כיון דאעיקרא כל משל אחידים מאוס בעיניהם ולא יש חשש דיתן עיניו באשת חבירו או במקת או בכיתו לז'ל אף לעת'ל דהוא לב חרש דהוא נותן לב כשר ל' בוסר ועכ'ר והיו הנ' חיות והטעם דכל אחד ישמח בחלקו אפי' באומנות פחותה ומקת רע ואשה מכוערת יהיו בעיניו כבנות איוב ודו'ק ועיין בס' כבוד חכמים מה שפירש בדרכים אחרים לתקוני אומרו אף לעת'ל יע'ש

ה'ר היו אלו שבעים עושין פירות הה'ר פרות תפירות ותנל אף גילת ורנן אימתי יבשו בשעה שהעמיר מנשה ללס בהיכל ראיתי לה'רכ וערות דבש ח'ל דעור וכתב להוניה מלב הטפדים דפירות שהיו כביהמ'ק תצוהו זכב לא היה ח'ר לר' כיוסף דהרי הוהב מתהוה מהחמה והרי הביהמ'ק נכר' מטרם שיכר' החמה כדתנן בה' קנינים כביהמ'ק קנין אחר ועור דכל השפע להחמה דמשש בא הוהב הוא מהביהמ'ק דמשפיע וא"כ לא יש ספק דע'י הכיוסף נשפע ממקום אחר דהרי הביהמ'ק הוא המשפיע והוא דסמך קרא עושה עושר ולא במשפט דהוא העושה כשפים לגנוב זהב ממקום אחר שיחול על המקבות זה העושר אינו קיים בחי' ימיו יעובדו ואחריתו יהיה ככל רבי תימא איך היה במקדש זה דיורה כמו ביוסף ל'ל כל' בבד מרום מראשון דמקום מקדשו הוא ראשון למעשה כראשית קודם שנכר' התמה דממנו ואל' הוהב זת' דזשפתים יורק ומעלת הרכ השלם החשקן בתורה ביה דרכ יוסף כמוהו ר' אלעזר **שמואל** ז' סימור נה' פורש כזה הכתובים עלמן כמזמור עכ'ר ירעש כלכונן פרוי שרשו על פירות המקדש דלא יעלה על דחק דח' איב' חשש כיוסף דהל' תראה לפני שמס דהביהמ'ק נכר' לפני שמס והוא כמו יונן דהוא המשיח דכר' קודם השמש'כן הביהמ'ק ועור טעמא אחריתו ויתברר' בו כל גוים דהוא משפיע לכל ואשר' להביהמ'ק דמתפרידים נכיון שאר משפיע לאיש ספק מכיוסף א'ת' יסל' ולפי זה אף ל' המאמץ דקיים אימתי יבשו והוא לעצת הכר' דל

ראה'ן רלסברא זו שעלה המקדש למעלה כה תאמר נמי בכלים והם סכרות חלוקות וכארון הקדש אשכחן פלונת'ה לקמן פ'ו דשקלים אי הוליו כ'ן לככל או נגנו שם במקומו למאן דאמר ולרעת רבנן בלישכת דיר העלים יע'ש ועור שם כמה דכרס שננוו עם הארון ולא היה כזה סברא לו' דתורה קוורת על אכסניא שלה ושמא בשביל המלאכים שלא יחורו לטענתם ואנחנו לא נרע

ה'ט וער כולן ז' זומא אומר בשמך יתנו לך ובשמך קורין אותך ובשמך מושיבין אותך ואין שבתה לפני המקום ואין ארס טוגע כמוכן לך וכת' הרב יפ'מ וז'ל לע'ר כולה לענין כבוד התורה מיירי שאף שיבקשו להשפיל כבוד המניע להוראה שלא לקראו'ר או רבו וכו'לא על טרחן בשמו הראוי לו יקראוהו אף עפ'י שלא ירצו לתת לו שירה וכסא הוראה כגון נשיאות ודיעות וכו'לא במקומו הראוי לו ושיבוהו כענין הילל דלעיל בפסחים פ' לו דברים ואם ירצו לנדרל מן שאינו ראוי לנדרלה לא יעלה כירם וז'ל ומשלך יתנו לך כי לא יוכלו לתת משלהם לא מה שהיה ראוי ואין כיר הארס להעביר הגדולה מזה לזה אעפ'י שהיה גם הכ' ראוי וז'ל ואין ארס טוגע כמוכן לחבירו וכענין אילפ'ור' יוחנן דפ'ק דתעניות ובשמניע עת הראוי לסלק ראש מן העולם לבא אחר במקומו אינו מתעכב שעה אחת וכמ'ש כתבומא ס' ואתחנן הניע חלקו של יאושע ובפ'כ דשכת על שלמה דאין מלכות טוגעת בחכרתה אפי' כמלא נימא וכה'ג בסו' מ"ק הא דחקי רגליה דבר נתן ועז'ל כאן אין מלכות טוגעת בחכרתה עכ'ל ועל דרך זה הוא מה שפי' מוס'ר אב'ל דף כ'ן סוע'ב ועיין בספ'ק עמנו כל חי שם כיומא לדל' ע'ל מה שפירשתי בעניותי לפי הטעם דרכלי יע'ש ולפי הטעם דידוש' יתכן לפרש בדרך אחרת עם מה שפירש הרב זכב השלמים ומוס'ר מראה הנדול ח'ל וגם אפי' העיור בקונט' נפש חיים כמאמר הזה'ק פלגיא עכ'ר ייתי ומפלגיא אכא ולפי הפירושים שנאמרו הקם יכא על כסן מאמריו דהכא ודוק' וכני **אברהם** הי' פי' עמ'ש בס' יפ'מ פ'ו דשקלים מאמר ו' על ד'מ דכדוק ר'ע בשמח' משום דבשם הארס רמזו המאורע עליו ועל מעשיו אס' טובים ואם רעים וכת' מוס'ר אגדת אהר'שם ואני ראיתי לת'ל שול בשם הארס ועושה חש' על משפך שמו ומוריע לו מה שעתיד לעבור עליו עור יום מתו ושיעור ומי חיוו ולהעיר על אמונות דבריו היה מוריע לו גם מה שכת' עכ'ר עליו מקום הולדו ומוריע לו ס'י נסתר שכתוב' גם דאיתי ת'ל וקן מפיל גורלות וע'י ירעת שם הארס היה יורע ע'ש חש' שבו הקדש והיום שכת' נלה והוא מפני שהקב'ה רמז בשם הארס הכל כמזכר עכ'ל וז'ש בשמך יתנו לך כלומר השם גורם כל מה שנתן לך ובשמך קורין אותך וככלי בשמך וקראו'ך ל' מקדש דכל המקדשים השם גורם ואין שבתה לפני המקום על מעשך דהשם גורם ובס' אין ארס טוגע כמוכן לך דהשם גורם זת' דהי' וז'ל

פרק ז

ה"ב **שלא** ונכחו סדרה זו ע"ב זה עיון
 חסד וחסד וחסד וחסד וחסד וחסד
שם ונכחו סדרה זו ע"ב זה עיון
 חסד וחסד וחסד וחסד וחסד וחסד
ה"ד ורזה ממנו אחת למעלה עיון כס"ק
 כסד לחיים מ"ס כס"ד

פרק ז

הדברים בהרחבה • והאמת דלאו כל מוחא קביל דא טעמיה דרב יולא מפי כהן גדול ז"ל בראותיו בסנהדרין דר"ר ע"כ לר' יוחנן נופיה דדריש מ"ד מארת ה' כבית רשע זה פקח בן רמליהו שהיה אוכל מ' גוזלות בקיטוח סעודה וזה לריקוס וכך זה חוקיה מלך יאודה שהיה אוכל ליערה ירק בסעודה ע"כ ועיין בקונט' ראה חיים ס' שמות דע"ז ע"כ יע"ש וגם הרואה מעשה רב שהביא הרב שמחת הגל מהרב הגדול כמהר"ר יוסף קוב"ו ז"ל מה שאמר על מי שהיה אוכל הרבה קשה להסביר הקדמה זו של מוה"ר ז"ל בר מן דין דעל מאמר דמס' קופרים פכ"א ה"ט דאברהם אע"ה אכילתו ושתיחתו כנגד ע"ד אנשים עמר הרב פני אריה ח"א סי' ט"ז וביאר דאינו כפשוטו יע"ש והרב מהר"ר בכס"ר הביא דע"ד אנשים היינו ע' סנהדרין ואהרן ומשה ונ"א על דרך ויחזו את הלאים ויאכלו וישתו ולא אכילה ממש אלא שהיו נהנים מזיו השכינה והיה להם כמו שביעה באוכלין ע"ש משם הגאון מהר"ם ז"ל וכני הגדול נ"ר' בספרו שמו אברהם ערך ליעזר דע"ז ע"ג ור' עמר כמא' זה דאברהם אע"ה ובחר לו דרך לפרש דעל ענין ביור נטונות הקדושה איירי יע"ש דון מינה ליישב לכל הני דכתב מוה"ר אגרת ליהו"ל ז"ל וכבר מצינו להרב מהר"ר כס"ר פת"ע ומראית העין דכ' דכתלמוד איכא פנימיות ודברים כגו מרזון עלאין ובכמה מקומות אין הדברים כפשוטן כיע"ש בר"ק ובה תאמר להני רבירבי דאשתכח בהו אכילה מרובה ועיין מה שכתבתי בספרי זוטא עיני כל חי בתמורה לרב"ח ע"א בעזר משדי :

ה"ז שמואל

אמר הון דחטא על חכמיה לריך מימר ליה סדחית עלך כתב בעל עין יעקב מכאן נראה שהוא מנהג של טעות מה שנוהגין בזמנינו אם יחטא איש לאיש נכנס ביניהם אמלעבי ואחר זאת יבא העולם לבקש מחילה ואין זו כונת שמואל אלא שהעולם ילך תחילה ואם לא קבל יביא אנשים והעליכה לפני החי והמת אין בהן הקדמת ויריעה וכו' ועיין בשו"ת כנה"ג סי' קר"ג הגה"ט אות ד' ועיין להרב נח"ל נר"ו דקמ"א רע"ג יע"ש והרב יפ"מ חלק על הרב הכותב דלא מלא הכרח לזה הסוף סוף הולך לפיוסו מה לי כן או כן יע"ש והוא תירוץ על מהרש"י איך לא הביא ראיה נכונה ופשוטה ממעשיו של אהרן דאם איתא דלריך שילך העולם תחילה אמאי נתנו לו את השבח לאהרן הכהן בשלום ובמשור. הלך אתי ולבך ויכבו אותו כל בית ישראל ובאומרים ז"ל כיון דמסיכת אהרן לא היה יולא י"ח. העולם לסכרת שמואל נמלא דאמלעות אהרן מקלקל שורת הדין מה שצריך לעשות ואיך ישבחוהו בזה ולומר דאהרן היה קפיד שלא לעשות אמלעות כ"א להעולם דוקא שילך לעוררו אין נראה כן מדברי מאמרי דז"ל דהיה הולך לב' הגדלים וגם למי שחטא כודאי ולא במחלוקת בלי חטא ורחוק הדבר שיהיה מחלוקת והפרש ויהיו נקיים מלחטוא זה בזה ויותר עלול ומעותר דמשני הגדלים חוטאים זה בזה כשיש מחלוקת והוא הוה ורגיל וכדוק לכל' ומוה"ר כס"ר אב"א רס"ח ע"ג יהיב' טעמא על מה שאין יוה"כ מכפר

ה"ב משיבו על השניה ואינו משיבו על הראשונה אין להק' מאי שנא ממ"ש התנא דאבות דהוא ליבא דכ"ע משיב על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון ומוכרח דהיו ב' שאלות בכת אחת ודוחק לאוקומיה דהשאל לא של בכת אחת אלא דהמשיב לא ידע להשיב תכף וכינוי וכינוי שאלו אחרת ולריך לומר דענין תורה לחוד והוא כיון בני אדם וענין תפלה לחוד כלפי מעלה שיש מקטרגים ועיין למוה"ר אגרת ליהו"ל ח"כ דס"ר ע"א וב' טעמים נכונים דאין שולין ב' בכת אחת .

שם והא' לית חית בשכטים ולא קוף וכו' והא' לית טית בשכטים קשה אמאי לא פריך נמי והא' לית לרי בשכטים ויתרץ בינחוק ואם יחזק היה בשין הוה לריך תירוץ אחר ובככלי פריך על לרי וט' ולא קוף וחית ועיין אגרת ליהו"ל ח"כ דס"ר ע"כ וריב"ה בס' ויחי ע"פ ויקרא יעקב א' בניו כתב וז"ל ויקרא יעקב ביקש לגלות להם הקץ ונסתם ממנו אחר יעקב שמא יש בכס חטא אחר לו תדקדק בשמותינו ולא תמלא בהם ח' ואמר להם גם אין בהם אחריות ק"ל עכ"ל ועיין בקונט' ברכת מל"ח ח"כ בדרוש לח' חשון ועיין בקונט' מועד לכל חי סי' ל"א אות ה' בשמות חדשי השנה יע"ש

פרק ח

ה"ר ב' עוברות באו לפני ד"ט עמ"ש מוה"ר אב"א רס"ה ע"א בטעמים דא"ל טומא רבה יע"ש ולכאורה נראה דמנגד זה למ"ש לעיל פ"ו דס"א ע"כ ולא קרב זה א' זה ויש ליישב ועיין במ"ש לעיל פ"ו ה"ר' .

ה'ה ר' יוחנן מטתיה כן ואכל מה דאשכח קדמוי וקרון עליו והחכמה תחיה בעליה כתב הרב יפ"מ אכל כבכלי איתא אמ"ר יוחנן פ"א אחזי בולגנוס ורנתי למזרחא של תאנה וקיימתי בענמי החכמה תחיה בעליה דתזי ר' יוסף הרולה לטעום טעם תאנה יפנה למזרחא שנאמר וממנר תבואות שמש ואפשר שאירעו זה וזה עכ"ל ויתכן דזה רמז קרא בירמיה סי' ח' אסוף אסיפס נאום ה' ואין תאנים בתאנה והוא דבקרא דיוקאל סי' ל"ד כתיב אסופס רעב בארץ ולשון נופל על הלשון אסוף אסיפס דהיינו מתיר רעב וכי תימא אם אחזם בולגנוס החכמה תחיה בעליה ירוצ' לתאנה ויאכלו וישבעו לזה אמר דהוא כומן ואין תאנים בתאנה ולכך יקוי אסופי רעב רח"ל .

שם ר' חונא אמר כ"ר עשרונים שאכל דור ברעכוון אכלן. ועל זה תמיה ליה טובא למוה"ר אגרת ליהו"ל יתכן זה וכן במ"ש במדרש איכה כריב"ב שאכל אחר סעודה מפסקת ס' קערות מבי רבי ועם כל תבשיל פת א' וכוס יין. אחר וגם כר"י כ"ן שהיה אוכל כל מתקרי הקרבנות ולריו"ח שהביאו לו שיעור רב של פירות ואכלן ועל כל זה שם דרך דנעשו רוחניים כמלאכים ולא כבני אדם ולכך היו סובלים כל כך לאכול ע"ש

מכפר כשלם הרלה את חברו דס'ר אותיות לתורה
ומלא דפונס הס'ת לעשותו חסר בהפירור נפשו
מנפש חבירו דכמו תורה אחת כל האותיות כן כל
נפשות ישראל נפש אחד זת"ד וכוה יבואר במאמר
ז"ל ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה כלו'
בתורה עלמה תלוי הדבר כזה דיהיו הוהבים זל"ז
כלו הס נפש ה' וכדרכיב תורת ה' המימה משיבת
נפש אימתו היא תמימה בזמן דמשיבת נפש א'
בין כל הנפשות ודוק.

מסכת שקלים

פרק א

ס' תקלין חרתין להגאון המפורסם כדורינו בעל
ספר פאת השלחן וכית ישראל ולה"ה

ה"א ריב"פ כש"ר הן נקרא ולא נכתה .
לטובה . לי ההריוט נראה להפוך
בזכות דור המדבר והוא לאורך גיסא מרעה לטובה
במלאכת המשכן לא היה מי שנתן על כורחו שלא
בטובתו לא כל הנדבה היה מנדבות לבס ולא עוד
לא דוויכואו האנשים על הנשים וכלם התנדבו אך
בעגל האנשים לכד ומתאנשים לא כלם כ"א הערב
רב דנק' העם והחידוש הוא דאחרן של נשיכס
בניכס ובנתיכס והם לא הביאו כ"א מאשר באוניהם
לכד . אחורי תנינא ויולא משה את העם דאת
העם לכד שהוא הערב רב ויולא תשה ביקש לעוררן
ולחולואן אך ככ"י הגוי כולו ינאו מליהן מבלי
שיקרא אותם משה ללאת ועיין בס' מועד לכל חי
סי' ח' אות ז' ור"ח סי' תל"ד אות א' ועד הנ'
אשר ישיר משה ובכ"י לאפוקי ערב לב ותשא כל
העדה . חין עדה פחותה מעשרה ועד מתי לעדה
לא נאמר על כולן כ"א חסיפה מערב רב ולא כל
בית ישראל ברעת אחר ועיין להרכ כבוד חכמים
מ"ש בס' ב' במאמר זה פי' דמכון הנאמר הוא
דלא הספיקו הנ' טובות לכפר לגמרי על ג' רעות
דע"י ונ"מ ושירת הים היה חירות משעבוד מלכויות
וע"י קבלת הקורה היה חירות ממיתה ויסורין
ובחטא העגל חור גזרה של מיתה ובחטא דמרגלים
חור גזרות יסורין ושעבוד מלכויות ולא היו לריכס
תקון גדול ולא עשו התקון זת"ד עוד הוסיף בס'
ג' דנ' תרומות היו בעבור הנ' תלחא ותרומת
התמיד על שעבוד מלכויות ונתן טעם בפ"פ דשקלים
על כ' שברות יע"ש והכ' תרומות מה שולט יעשו
על יסורין ומיתה כי יש שממונו חביב עליו יע"ש
וכזה פירש בני אברהם הי"ו כ"ה בס' שלח קלח
נח לעון העם הזה דנא היינו זה העין וכאשר
נשאת לעם הזה ל' נשיאות ממנרים ועד הנה דלא
היה השעבוד מלכויות כן יקיה מכאן ואילך ויאמר
ס' סלחתי בדברך . כפ' הדמיון ולכן אמר
ואולם והעמלקי וכו' רמז לו דאיו חירותו לגמרי
ומה"ר כהן הראש בס' אב"א למד זכות על טענות
בין פרכת נומי הוהב לנדבת המשכן כי לגבי
הקב"ה כי הכל שלו מה יתן ומה יוסיף בין רב
למעט הכל אחר יע"ש בהרחבת לשון הלח וזה
כיוון דור המעשה כה"ה א' סי' כ"ט וכו' מי אני

ומי עמי כי נעלור כח כי ממך הכל וכי כל ההמון
זה אשר הכיטנו מידך הוא וידעתי להי כי אתה
בזמן לבב ומשרים תרנה חני כיושר לבכי התנדבתי
כל לה ועתה עמך הנמלאו פה רחיתי בשמחה
להתנדב לך ע"כ ולא הדברים מכוונים לדברי מו"ה
אב"א לתת התגלות דשמא כל המוסיק גורע לתת
כל כך ריכוז נדבות בדמונה קרא ואזיל וח"ו לא
לרזון יהיה ועל זה בא להתגלל כי רחמנא לבא
בעי וכיון דהכל שלו בל דבר שמביאים שמחה היא
להם ככל תוספת ותוספת וזהו שמחתם כג' זוכים
לכתנדב עד מקום שידם מנעת ולא קפדו להרבות
כי הכל מעט כלפי מעלה לא להיות מאריכים
במטה ולהיות משתעשע בה' עו"כ מוה"ר אב"א
שם ד"ע ע"א במאי דטעו שלא לומר כלם שירה
ביום משום סיומתיכו לשבחה ח"ו יע"ש ויותר
פשוט הי"ל כיון דנחית לתת להם סברא דהיה
משום דידעו מ"ש למלאכים מעשה ידי טבועים
ביום ואתם אומרים שירה ולא גמרו הטוב דהיה
בשעת הטביעה של המלויים ועוד דלכעלי הנס
רחיים לומר ולא למח"פ כי חין להם נס וע' בס'
באר יצחק ויתר מפרשים כזה הלך כספרתם .

שם אבל לענין שטרות כותבין אחר הא' וכו'
והא' איהא נמי לענין כתי ערי חומה . וכן
שנה לקרבן ולענין כתובה וגט וחתן תוך שנתו ושכירות
הבית והטור שנה אחת ולכר מלוה ולמי שגעשה
לו נס וליואר ליואל ועיין בס' נח"ל ח"ב דקמ"ב
וכס' ל"ח ח"ב בקיפו

שם מנין לניין עיין מ"ש הרב יפ"מ ועיין
להרב קושע יאודה כדורש ה' להספד וע'
למוה"ר אב"א דע"א סנע"ה . שהביא חלוס נורא
דניק לעשות ליון ע"ג האבן ולהשים על קברו ושם
הכרית דלדריקס אנשי המעלה חונן נרוכין לבד
וע"ש כי מזה נחא דעתינו על מה שלא נמלא ליון
בנביאים ותנאים ואמוראים ורבנן סבוראי קמאי
עד שגילה ר' האר"י מקום קבורתם ועל סמך זה
עושין השתטחות על קבריהם ועיין בספר אב"א
לקמן פ"ב מאמר ג' דהגדיל כותעלת ההשכבות
וע"ש ואינוט שוק לדברי ר' האר"י זע"א דהיה
מלעיג עיין להרב חיד"א ז"ל בספר יוסף אומן

ה"ה א"ר מאיר כמון מטבע של אש עיין
בס"ר פרשה ט"ו ובמדר"ר פ"ב על
המנורה והלכנה ומחל"ה שנתקשה ומוה"ר אב"א
דע"כ ע"א וב' נתן טעמים נכונים ע"מ שנתקשה
כלו וע"ש דבריו כי נעמו ורמוו בפסוק אחת כל
אשר יעשה לאדם לשמו כי נעים למשה לבנה מלחה
שקל' הראה

פרק ב

ה"א מתניתא בתקלין חרתין וכו' תני
הראשונים נופלין לתקלין
חרתין . וה"כ הגויב עולתו ש"ח עיין להגאון
מרן וקני זע"א בס' חק"ל א"ח סי' קל"א רכ"ח
ונט"ר ורס"א יע"ש

ה'ז מותר

עני לאותו עני עמ"ס התורה הגדול ארזי וקני בספר חק"ל וי"ד ח"ב סי' ק"ה

שם

וידעין שהתורה של משה היא יתכן לפרש בזה מ"ס במלאכי סי' ג' תורת אמת היתה לפיהו שדרשו מה ששמע מרבו והוא דהנס דהיתה לפיהו דהתורה מרבו אינו כוזב כפיו לא תורת אמת יקרא כיון דהכל יודעין דכל זה הוא דשמע מרבו ועולה לא נמנע בשפתיו מה שלא היה או' בכל פעם כך אמר רבי וכוה בשלים ובמיוסור הלך איתו כלומר עמדו עשה שלום בין ר"א ור' יוחנן דנאפייס בזה ודוק

פרק ג

ה"ב וימלא

פומיה מווי עיין מ"ס בטה"ק עיני כל די במכילתין בחאי פרקא משנה ב'

פרק ד

ה"ב וכל

לרכי העיר באים מתרומה הלשכה עיין מ"ק ד"ו ע"א דמכואר דלגמיו כלאים דהוא בכלל לרכי רכיס באים משוירי הלשכה ועיין ב"ק נח"ל ח"ב דק"ן ע"א ועיין להרב שוירי קרבן ד"ר ע"ב ובמ"ס מרן מלכא מוה"ר נשמת חיים בדרוש א' לזכור ד"ב ע"א ודוק

פרק ה

ה"א ר"ח

כשם ר"ש כ"ן הראשונים חרשו וזרעו וכו' יש להבין דהכא מונה וכו' מ"ו מלכות, כשת ואם באנו לרכי הרב קכוכב הס' ט"ו רהימו החטים והמקום לא דלשו כבר ישב הרב יפ"ת כיע"ס והרי לענין כולת המולא מנו בקי' קע"ו יו"ד מלאכות וכ"ה כוזה"ק ועיין בקצו' כף החיים סי' כ"ג אות ב' וחולי הו"ד הס' המלאכות העקרייות דלא קני בפחות מאלו ועיין ב"ק הגדת שאהו לקמן פרק ו' סי' ט"ו ד"ן ע"ד

שם

א"ר ונהך כתיב לכן אחלק לו כרכים ואת עמונים ואלק שלל זה רע"ק שהתקין מדרג הלכות אנדרות וי"א לו אנשי כנה"ג וכו' א"ר כתיב ומשפחות סופרים בתיב הרב כבוד חכמים וי"ל עממ"ל בדרגות פ"כ אומר דבר בשם אחריו ומה ענינו דפה מפורש במ"ס שם שחמור נתלה בראשון מה שחירשו אחריו ע"י פתח שפתח הוא בחלודה של מנחם ואחריו פתחו פתחים גדולים מאד וש לו חלק בכולם וי"ס לכן אחלק לו כרכים זה רע"ק והוא הדיון כל ת"ח כוונתו בו וזה שילוף ממה שנקראו משפחות סופרים וכן עזרא הקופר דאף דהס' סופרו מיעוטא דלעניעוטא כולם תלויים ונקדחים על שםם אחר שסמ' פתחו פתח כזה ומהם למרו אח"כ לעשות לרבית מאל נקרא כולם בשמם ומר' שאוכה בפיהו קטן מאויס חל"ג גדול לפתוח תחילה ואחרים אחריו מוילויס הרבה נקרא הכל לשמו עד סוף וגמר סחלק קה דכוה ראשון ראשון כשכר שיהיה לו חלק

כלל ושאר גם כן וכל המוקדם נוטל שכר מכל האחרונים חלק וכמו כל התורה שנקרא על-שם משה ע"ה משום דהיה ראש וראשון לכל החלקים שבתורה וכן כל אחד ואחד בחלקו כמה שהוא ראשון לחלק הזה ונקרא על שמו כל מה שמתחדשים בתורה בחלק זה ע"כ תו"ד וזה שליון ממ"ס כפ"כ דברכות כבר הוכרתינו בספרי הקטן עיני כל חי בסוף"ס בהשמות דברר השיך למס' סופרים פרק ה' ה"ד דקע"ח ע"ד וכיון תבין את אשר כתבתי שם ועיין ירוש' פ"ק דשבת ה"כ ונ' ויפ"נ ואנ"א שם ויש ראי' מהימנא מיוחס דכל כ"ה שנים דהיה עווישו מלורע היה שופט וכל הדיונים על שז אביו כאומרם וי"ל ונפ"ק"מ לכמה מחברים דוכו להיות חובר חב"ד ותנן ה' להיות בניהם ממלאים מקומם ולהשלים ולקדר את דבריהם דאין חשש בזה כלל ומה גם היות כרא לנבי אבא והוא דבר פשוט וברור בלי שום פקפוק דמיונה וכיה אבא תסתים עיין סנהדרין רב"ס ע"ב והכל יקרא על שם אביהם כדברי הרב כבוד חכמים ממס' ועיין ב"ק דרית עולם סי' הקפ"ו ומעיל דרקה אות ש"ן ודוק

ה"ב כ"ג

חוקם ונותנו למלך עיין להרב יפ"ת בטעם דהגדול מחברו חוקם ויתר בחתונה דהוא נכחי דמלךק חתומה אחרת יע"ס והי"ל להביא ראיה מפקוק ווכרתי את כריתי ועקב דהוא דונמא לזה דאין כבודו של אברהם לו' ראש לא יספיק וכותו דיוטרף וכותו בנו ונכדו ולכן חזר באברהם תיבת אוכור דאתיא וכירה קוא לבדו דח ועיין ברוש"ס שמו אברהם מ"ס כזה ודוק ! ה"ה יתוותרו' בני נעמי הקשה מוה"ר אב"א דע"ח ע"א דזה הפך הפיוט בקדר א"כ מלך וותרן וקדוץ דהקוא על שכר הדיוקים יע"ס ולי חני עבדו נראה לתרץ דויתור נאמר ג"כ על הרווחת הזמן ואח"ך אפיס אחד מו"ג מכולן דרחמי מאריך אפיה וגבי דלוח ודכא קוירי במחול לגמרי דזה לא יעשה וזה ברור ! ח"ו דהקוא איירי כמה שישכ' בכל יום וזן את כל העולם מקדמי ראמים וכו' דהוא משכ' לכל חי דלון כרווח ולא כלמנא ועל זה ראוי להקרא ויתרן ואינו כמה שנוגע לדיו דהוא ישפוט' תכל' בלרף ועיין להרב מנן אברהם סי' קכ"ו ובספר שמחת ואחרים נאנ' אר ד"ר ע"ד

שם

כמה ממנו שקעו אבותי עיין מו"ס חק"ל ח"ב ליו"ד סי' קי"ד וסל"א לזו סי' י"ג ושם בהשמות ודקו' ברפת מל"ח ח"ב בדרוש לשה"ג וכתובות ביהכ"מ ש"כס"ד ועיין פ"ח דפאה ה"ו א"י

פרק ו

ה"א הארץ

גלו עתה לכל עיין למנח"ל ח"ב א"א דהרבה מטעמים על מה שגלה ארץ הקדש עממ"ס אלפי הדרכים אשר דוד ה"ל להביא מהימנא דה"ל דאנ"א דא"ח שגלה מלכות ספרד' עמו ותלמיד שגלה מנלך דבר עמו ב"ש"ל לכן גלה ארץ עממ"ס ד"ה שם אף מושה"ן בלגים מלכיס אור וכו' ופ"ק דא"י ישראל מה כתיב בתורה לא יהיה לבאגים הלז

האם יזכה ללמוד לשמה וזהו כבודו על פניו
מיט ואם לא יזכה ללמוד לשמה יהיה עין יבש
בערער בערכה ולא יראה כי יבש טוב לכן יזכה
לעשות ארון עץ ח"כ כי עיקר התורה לפרס על
עין הדעת כמדע וזהבית לעשות כמעשהו ממנו
ודוק ופוק חוי למדא הכה"ג ב"א ח"כ שז רפ"ד
ע"ד ואילך דלחן כ"ו טעמים על ארון של עץ נשוי
בזהב ועם טעם ט"ו שכתב יוכן כונת המהלך
והב הארון הדיא טוב חין תורה כתורת א"ו והיינו
לאחר קרתי טעם דמנעמיס ול"ו כהלכה
וטוב היינו דליכא רחמא כלל עיין ראה חייס ס'
נח

שם תנוהו לי ואני הולך לי קשה וכי אם יחדוהו
כשכב כן בכרי הואר להם למסור ולמלא
באו לאמר לו דין' בעי לך ולא תפסקוהו שלא מרעתו
ומסורוהו בידו של כ"ן דהיי' ולא תקלה גדולה חן
מהמפתחות של ביהמ"ק ועיין פכוד חכמים דהיה
לטובה וע"ש והן מחורו ואורה שפלו מלכות שנתנו
לו ידיעה וזריך לישא לזה דלא היו סוכרים דחייב
מיתה וס"ל דבעינן קרתי וחדוהו וחייב מיתה זאת
ב' כי הם הבינו דבעלמא בא כ"ן וכמו שאנלאי
מלתא דלא היה מתפייס ביכניה לבדו כמ"ש הרב
יפ"מ וכמלא דל' מהכא דינלנו כולם וזה ברור
ועוד יתכן לו' לע"ד דדיון זה דחדוהו היינו לאדם
דבעלמא וכלולים כולם ח"כ אם הוא למלך בעלמא
כמו גולית לשאל' וזכונא חו' כיון דניטל הראש
ממלא נשלים כולם וא"כ בדיון הוא דאם יחדוהו
למלך לימסרו כולם ולא ימסרו למלך כיון דלא
יחדוהו כולם ואדרבא כולם יהיו נופלים לכך ער
שימותו כולם חין לממור למלך והוא מלתא דמתקשר
ופשטו לכל ושר"ר מ"ש מוה"ר אב"א דנ"כ .

שם להחיות פה עקרות עיין יפ"מ וזה יהיה
הכרעה ב"ס ע"כ וברכך וברכך וברך פרי
כונן ופרי אדמתך ולא תאטך עליהו לתרופה
לא דאבו מלך עצמו דלא יהיה כך עקר ועקדה
וק"ל וכזאת כס' תבא והותאך ה' לטובה בפרי
כטק ולא תאטך לפרי אדמתך לתרופה ומדוקדק
יפה לפי מ"ש הרב ככ"ד חכמים דואו רכותא נפיו
על הרפואה רכותא ויתר יע"ש ולכך נקט והרכיך
והותאך .

ה"ב הוה שלמה נטל שק בכרי זהב עיין
לעיל ביומא פ"ד כל זה כהרצאה
ובפ"י הרב יפ"מ ומוה"ר ח"כ שם ויתכן דזה
החידוש הוא שהר"ה חק"ה למשה כמו שפ"י דס"י
ס' וחת"י הכרעה פ' וחת' הכיכר כע"ש ודוק .

שם ואילן ענשה לאחר כהן הרב כבור
חכמים דהחמה תהיה לעתיד כזריות
ומהירות להלך כהר"ה ח"כ מ"ה שהיה הולכת בששה
חדשים וע"ש ועיין בס' אגרת ליהו דנ"א סוע"כ
על דרך זה כסגנון אחר יפ"ש וזה רמו דוד כמו'
י"ט ושיש כבור לרין אורח תורת ה' תמימה משיבת
נפ"ש ואח"כ דיהיך שמש לעתיד לא יא"ס וזה רמז ל'
לרין אורח' וזה ממש ענין תורת ה' תמימה משיבת
נפ"ש דלרין לחזור על אדמתו כלל לא יא"ס כדאיתא
כפסוקים דס"ח פ"ב ואיהו חתמה אדתי' נפשי' וזהו
מורה

האם . נראה דרכיבור אחר כאמרו עונש וזהו הרה
לפי מה שהיה בכני חשמונאים כליו כנים ח"כ
ח"כ הסמיכות הוא ובניו לא יהיה לכהנים לשלוקחיו
מלכות נ"כ דכן היה עונש וברכה ביה מוה"ר שם
רפ"ג ע"ד .

שם התורה שנתן לו הקב"ה למשה נתנה לו הש
לכנה עיין למוה"ר אב"א ו"ל דחקר בדרך
פ"ח רע"א דלמה בחר הקב"ה מוה"ר יסודות אלת
האש כרי ליתן התורה ותירץ בתי' ב' דיוקר האש
אוי אפסד כ"א כהתחבר דבר אחר עמו והוא לרמזו
לישראל שיתקשרו עמו ויתבדק ואח"כ ערי כחם ה'
ומציאות ישראל שלא ישלטו בהם אומה ולשו, הוא
בהתקשרם עם הקב"ה כמו האש על העצים ובאש
של מעלה הוא בלתי שיתוף ובענין חסנא יע"ש
דכריו עזרתה לנו למא שכתבתי בסה"ק עיני כל
חי במס' תמורות פ"ה דקו"ט ע"ג ע"ש ועפ"י
ד"ק של מוה"ר אב"א יומא דהמלך שדרשו ע"פ
ואח"כ הדברים כה"א זכי אפסד להרס להדבק
בשכינה והלא כבר נאמר כי ה"א הש אוכלה הוא
לא הדבק בחכמים ובתלמידיהם אינו כפשוטו כמו
כל המאמרים דהלא הוא חקושיא עצמה כ"א מרחיב
הקושיא דיורע התי' לזה וחסר לו לירע האופן
ומתחיל לתקן ואלו הוא להסביר התי' והיינו כי
הלהיט בשמים ואתה על הארץ חק יטויר באתם
הדברים כה"א וכי אפסד לאדם להדבק בשכינה
מכאן לרקיע ת"ק שנה וכין דרקיע לרקיע עור ת"ק
עד ו' דקיעים וזהו כמתקן ירעתו ביולי ורעתו
דהן אמת דהמציאות הוא והלא כי ה"א אש אוכלה
והאש מדבק בעמו בדברי מוה"ר ז"ל זה קדמה לי
היריעה אך העמק שאל חק נשיג למעלה זו ראש
אובלג ודבק בעצמה זוכה לו"א לא הדבק בחכמים
זכתלמידיהם וע"ז משרה שכינתו במקום אור תור'
זנעשה כמו וירא לו ה' כליו ממדא והוא' יושב
יפתח האהל .

שם ציון שראה שכתוב וילך ה' אותך ואת מלכך
עמר וגזוה הקשה הרב יפ"מ דליון ראשוהו
שלא לדרוש ה' והשטיו ע"י חולדה הנביאה דכ"א
כשלא ל' אבותיו חק נחפחד ומגלותו כד' לומר
שיגזו ותי' בעבור הבה אחריו יע"ש והן אמת
דאובלג משום הכונת הנביא אך לס' רבי יעקב בר
ארי שמה וגרסו החטא ויחטאו ח"כ דל' תאמן
בעמך מו' תפס' ותו דההכרח שגשה שיאמר לכהנים
אחרי בן אונ הכרח ואימא דכיני וכילי על שבה
הכטחה מה' היתה דברו עם הכהנים ושוכ מלכותא
לא תדא והמעשה עשו הכהנים אחרי' כן ודוק
כששח הכתובים .

שם ומלכים מלך תחילה טעם משיח עיין
לר"ב יפ"מ דכתב על מארי' דרש"א
דמשיח שאלו כהן קרמון דלגלס חזא יע"ש והביטה
והאם מ"ש בסה"ק עיני כל חי בהוריות לר' ח"כ

שם לא פ"ג מעין הדי למלכי ישראל נמי ולכהנים
גם כן עיין יפ"מ שם ועמ"ש בעניותי
כספרי וזמא עיני כל חי בהוריות לר' ח"כ ע"א .

שם ואחת של עין עיין יפ"מ תרין טעמי' תחיל
ושלישית הרב ז"ל ופ"ד' לו איכנו לרמזו

מורה דלומר מאהבה והיינו דרמו קרא ואוהביו כלאה השמש כנכורתו דהוא לעתיד כנכור לרין אורח כל' יום כן אוהבי התורה חוזרים כל' יום וק"ל ועיין לקמן בפ"ב דר"ה בין הילוך החמה להילוך הלכנה וע"ש ועיין לרש"י ס' וואת הכרכה ע"פ גרש ירחים שיש פירות שהלכנה מבשלתן ומוטאה מחדש לחיש וזה נאמר כיוסף מבורכת ה' ארלו . ועיין כבוד חכמים פ"ב דב"מ ובירוש' פ"ט דכ"ב ה"ו מעשים נוראים ועיין כ"ר פ"י ופי"ו ודוק .

פרק ז

ה'ג ט' חנויות מוכרות בשר שחוטת ואחת מוכרת בשר נבלה עיין בבלי חולין דל"ה ע"א והרמב"ם פ"ח מהל' מ"א ועיין נח"ל ח"ב דקנ"ט ע"ד .
ה"ה אחר כ"ג ואחר כהן הדיוט עמ"ש התייר הגדול הגאון המפורסם מו"ה בס' חק"ל א"ח סי' קע"ז בארוכה דרמ"ב ודמט"ר .

פרק ח

ה"ר בפ"ב ריבוא וכו' גזומה כ"ש כור גזומה כתב הרב יפ"מ דהוא ל' הבאי דמגדיל הדבר ואני שמעתי דהוא גוט' הגזו מאה דרך משל דעושה מאגזו אחד מאה וע"ש וע' בס' נזיר שמשון בפ"א מטכול יום מ"א כהא שדיכרו חכמים כל' הבאי ובס' אג"א אסברה ניהלן דכחים על מתכונתם ועיין בערוכין ה"ב ותמיד דכ"ע'וע' בס' הערוך ד"ה גזומה ועמ"ש עוד מוה"ר אישי כ"ג בס' אגדת ליהו ח"כ בכוה"ס דהוא תרגום קוץ ע"ש ולא ידעתי אמאי לא הביאו הרב יפ"מ ומוה"ר אג"א ממ"ש התוס' בכ"ד דמספר להו דוקא וכאשר קבלתי מהם בקונט' כל החיים מע' מס אות ל"ו דשייך למאי דקמן דגם לו כמו בשאר דוכתי כיע"ש .

ש"ס מעשה רוקס פריזוף אחר מעשה חושב כ' פרוזפות עיין למוה"ר אג"א דהשיב על חקירת הראשונים דאיך נוה לעשית טובים הקך מה שזוהו בקוני שלא לעשות כל תמונה ושכל התו' שאמרו כזה אינן מתוישבים על הלכ וכחר לו דכל מה שאמר הקב"ה במ"א התייר כמ"א להראות לכל דהוא אלה על כל שרי מעלה ואין עוד מלכדו ע"ש ובכיהמ"ק בעלמו דאין שבות במקדש וכמה אבות מלאכות נעשות בשבת ויוה"כ מוכח כמו כן דומיא דכרוכים וחדא מתרלת חכרתה והוא ברור .

מסכת סוכה

פרק א

ה"ה ריו"ח מרמה לה במשלח לחברו חכית וקנקנה רשכ"ל מרמה לה כהן דאמר לחבריה שלח קופהך וסב לך חטין עיין להרב יפ"מ דביאר היטב איך הגשמים יש לך לומר דהם

דרך מתנה ויש לך לומר דהם דרך הלואה ופירש דהנותן בעין יפה הוא נותן ונותן הקנקנים ואם הוא הלואה בעין רעה והקנקנים של הלואה יע"ש וקראי מוכחי בריו"ח ונתתי מטר הרבס לתת מטר ארץך ונתת מטר ל' ארץך ואתנה מטר ע"פ הארמה הנותן מטר ע"פ הארץ ונתתי גשמים ומטר גשם יתן להם דבכולן בקט ל' מתנה וגם דהמע"ה נקט גשם נדבות תניף להם דהוא בדרך נדבה ורב אחא משבחה נר' בס' הנחמד דקס"ד חידש והאריך לפרש כזה כמה מאמרי ה"ל ע"ש ואשיחה במר רוחי על שרפת התורה היונה מפיו כ"ג ס' הנחמד אגדת ליהו דלא נדפס ממס' סוכה וחילך וההי"ב שנתעללו מלהדפיסו דהיתה תורתו על אגדות הירוש' המאיר לארץ ולדדים והקדור בו היה מרחיק לבו של אדם דהיה בחיבוריו על הירוש' גנוי מלכים ויותר מהלער שהיה לי על שרפת רובי קורתי הנה בשלי כפלים לער' חיים על אגדת החיבורים הנחמדים הללו מע"ד ול"מ אינו לא דענותו מנעו הטוב ממנו .

פרק ב

ה'ג טתני' ואין עולין לה כיו"ט ק"ט גזרה שמה יתלוש והקשו על זה למה לא התירו לעלות לחילן כיו"ט ב' ולרכוב ב' ע"ג בהמה כמו שהתירו ב' לקרות לאור הנר שמה יטה ועיין בס' ברכ"י א"ח סי' ער"ה אות א' ובספר בתי כנסיות דף ס"ח ע"א ועיין בספר על אורות בדרשותיו ועמ"ש הרב נח"ל נר"ו פ"ה דר"ה ה"א .

ה"ה והלא אמרו שאין שבתו של ת"ח להיות מניח את ביתו כרגל והולך לו נתקשה בזה הרב יפ"מ כי זה כל האדם ואמאי נקט בת"ח ותו' לזה דהחידוש הוא אף דהכל ושתה כרגל עם אשתו וקיים ושמחת אתה וביתך אפ"ה לת"ח אינו שבת דישארוהו דלא קיים דהני היום הוא לשמח זת"ד ולי הפעוט יתכן לומר דת"ח תורתו אומנותו אין לו עסק כלל וא"כ אינו שבת לו אך בעה"כ דהולך לעסקיו כמו שיש פאנאזורים איוון ארוב"ה וכיוצא דבאים בתוך הרגלים מה יעשו דמוכרחים לילך ולהניח את בתיים וינח להו לבין כרי שיריחו ויהיה להם שנת מנוח כריות ולגבי הת"ח ליבא זה כ"א חדא להקביל פני רבו הרי מנות ושמחת אתה וביתך לים גפוי מלהקביל פ"ר כרגל עיין בס' שמע אברהם סי' מ"ג יע"ש וכלאו הכי העוסק במזוה פטור מן המזוה דבערב הרגל אם ילך הרי הוא מוקדם לשחוקן ולקו זמן המזוה ושזין הם ועיין בס' נח"ל ח"ב דקס"ג ע"ב ועיין לעיל פ"ג דמעשרות ה"ה דוגמת למתמר זה ומ"ש שם בס"ד .

ש"ס נאמר זקנינו וזקנינו עיין להרב כנ"ה אר"ל ס' חיו שרה ע"פ כיני ובינה מה קיא .

פרק ג

ה"א ולא הגול עיין להרב משאת נשח א"ח סי' ד' בגול אחרוני ושוכ בזה מ

בחה"מ פיוס לבעל האתרוג ומחל לו ועיין בכה"ק
נשכ"ח יו"ד סי' כ"ן דפ"ט ע"א.

ה"י ביר לשונות של שבת נאמר ס' תהלים
יש בזה חילופי גי' לזוה הן הוי"ו
לשונות עיין שוחר טוב ורד"ק בהקדמתו ויפ"מ וכ'
בס' כבוד חכמים שם וכתב שם דכתפלה נמי יו"ד
ובקונט' הכתוב לחיים.

הי"ב עד שיתמלא זקנו עיין תוס' במכלתין
דמ"ב ומגילה דכ"ד וחולין דכ"ד
ועיין בכה"ק נשמת כל חי ח"א סי' א' ובקונט'
החפץ חיים מ"ש בעזר משדי.

פרק ד

ה"ג כן שעבודא של ככל היה קשה מעבודא
של מלרים הקשה מהרש"י דאדרכא
ונהפוך הוא דגלות מלרים היה קשה יותר וע"ש
מה שתירץ בכ' פנים. ולי ההדיוט נראה
לומר גם כן בכ' פנים אחרים ה"א עפ"י דרכו
של מהרמ"א ו"ל בפ' זכור ה' מה היה לנו דהאדם
ממעלה רמה שהיה אם יפול סובל לער גדול כענין
שאמרו דרך גלות עני חשוב שהיה הרי הוא כמת
אך מי שלא היה במעלה עליונה ויורד הינו ניכר
וירדתו כל כך כן היינו ישראל כללית ממכרים ללאתי
מירוש' לככל דאמרו במחשכים הוסיכני על תלמוד
בכלי דעולם חשך בערס בראותם הנפילה ממה
שהיו מאגרא רמה לבזר עמיקתא. זאת ב' דלפני
הקב"ה הוא קשה דעונות ישראל גרמו אך גלות
מלרים להטעם שאמרו כדי לזכך אותם כדי לזכות
לתורה היה בהכרח הדבר ולא היה קשה לפני
הקב"ה כי הוא לעובתם כמטהר כסף ואינו כמו
בכל דאם לא היו חוטאים לא היו רואים בכלל כלל
והוא ברור ורש"י בישיבה סי' נ"ה כתב העברתני
בחתאותיך דגרמתם לי להיות שמש לעוברי פקולים
שמרכבת השכינה הולך וכוכב כל האומות תחת יד
כ"ן שלא יהיו ישראל תחת אומה שפלה ע"כ ולפני'
הא ודאי בכל קשה יותר וראיתי להרב כבוד חכמים
שהרבה מטעמים איך גלות בכל היה קשה יותר
ובזכותי אני הנעיר לרעתו במקצת דבריו ועיין
להרב יפ"מ בפ"א דתעניות מאמר ד' דק"ע רע"א

פרק ה

ה"א הו נסבין תתיין סלעין. הרב יפ"מ
נתקשה איך הותר להן ליקח שפר
בער. דרשה ות' דלא היה להם כמה להתפרנס
וע"ש זמאל' משמע דהם היו מזומנין שיקהלו
ועל סמך שבר הקיבוץ היו לוקחים לא על-הדרשה
גופא. ויתכן שהיה ע"י שמשיהם כמו ויקהל משה
את כל עדת דמסקמא לא היה משה בעצמן לא
ע"י משרתיו והכי נהיגי בדרשות דשולחין שמש על
שם הדרשן ועמ"ש הרב נח"ל נר"ו שם דקע"ו ע"ד
ועוד לו שם דקע"ו ע"א בהיתר היכא שהוא משל
זכור וע"ש לא דלא נרגשו על שבר שבת ועיין בס'
מאמה. המלך כסופו ולהבאון מו"ה חק"ל מ"ב
ובסה"ק עמורי חיים עמוד תורה.

שם ידך שילא ממנה הקשה מהרש"י דהא טפי
שיך תואר זה כאב ע"ד יולאי ירכו ולכן

נראה דירך שילא ממנו גרסינן דברא כרעא דאכזה
זת"ר וכל' חכמים אשבחן עובר ירך אמו הוא וכל'
דבהיותו עובר נידון שהוא ירך אמו אך אחר שיואל
לאויר יהיה נגדר אחר האב למשפחות לבית אבותם
ועיין בגטין דכ"ג ויבמות דע"ז וסנהדרין ד"ף וחולין
דכ"ח ותמורה ד"ל ול"א המקומות שהוזכר הא
דעובר ירך אמו עיין בהם.

ה"ג תני יכולה אשה לכוור חוטיה לאור
המערכה עיין להרב יפ"מ דפי'
בכונת התוס' דבפרק כל שעה דבוררת לאו דוקא
דלהירוש' איסורא נמי ליכא וכל' דפ' כל שעה
וכו' וע"ש והא דלא הביא ראייה ממתניתין דפ"א
דתמיר משנה ד' לא מהלך לאור המערכה דלבהניס
שאני דהוא לנורך העבודה ואינו לנורך עצמן כלל
אע"ג דאפשר להביא נרות ופשוט ועיין בס' בית
דוד בפיה"מ ומה שהשיב עליו בס' שו"ל שם ועיין
לעט"ר מוה"ר מ"ש ח"ק בס' הבקור אות קי"א
לעולם ח"כ מע' ק' אות פ"ב בארובה בזה.

שם תריין אמוראין חד אמר חד מנהון כתרי
דרהב למ"ד זה תקשי מקרא בישיבה סי'
ס' תחת הנחשת אביא זהב הרי הוא גריעותא ויותר
טוב לנחשת אשר כשנים מזהב וגם למ"ד תרי
מנהון כתרי דרהב לא נופל זה מזה ולמר בעי
להביא הרי לא יש תוספת כי הכל אחד ויש ליושב
דזה היה בביהמ"ק לבר ולא כל הנחשת כמו זה
ולעת"ל דנגד הנחשת שיש בעולם שאינו שזה אפי'
לשליש ולרביע מהזהב וביא תמורת הנחשת זהב
וברור ועיין בס' נח"ק בהנוטרת ס' תבא בדיוק
דלגבי עלים ואכנים לא נקטו אביא וע"ש.

ה"ה והא תני שבועה שלא אישן ג' ימים
מלקין אותו וישן מיד מתנמנמן
היו ומלאתי כתוב בגליון לא ידעתי למי מקדושים
ו"ל לי נראה תי' אחר יותר טוב מזה דהא דמלקין
אותו הוא שיושב ובטל והשינה נופלת עליו אבל
כשעוסקים בשמחה וטרודים ודאי שיושבים ג' ור'
ימים ואין ישנים עכ"ל וכמה נפיש חיליה לכתוב
על התלמוד ירושלמי דתירוצו יותר טוב מהירוש'
וכד הוינן בה אין תי' זה ברור כל כך דאי אמרת
דהטעם שלא אישן הוא משום דלא אפשר להתקיים
ובדאי ישן דתרדמה נופלת עליו וכמו שגדאח מ"ש
שהוא שבועת שוא דלא אפשר בעולם שלא ישן בזה
שיך מה שתי' אך אם הוא כשכיל דמסתכן בנפשו
דכשיכול לסבול אז תלא רוחו וימות בלא עיותו מה
שיך לחלק בין כשהוא בטל לכשהוא טרוד ותי דכבטל
אינו נירך ג' ימים לא אפי' לילה אחת תנן באבות
הנעור בלילה הר"י מתחייב בנפשו והיינו דמפנה
לבו לבטלה. דרמפרש ואזיל וע"ש בס' מדרש שמואל
דדוק.

ה"ח בילגה לעולם חולקת בדרום מפני
מרים שהמירה דתה כשכנסו
יונים להיכל בימי מתתיהן' יוחנן כ"ג. הרב
היפה"ס הביא דככלי פריך משום ברתא קניסין
לאביה ומשני דאמרי אינשי שותא-דינקוא בשוקא
מאכזה או מאמיה שמע ומשום אכזה ואמיה
קנסיה לבולה משמרה ומשני אוי לרשע ואוי לשכמ
וכתב

ובתב הרמב"ן וקבעו זה לדורות משום והנשארם
ישמעו ויראו עב"ד ועיין בס' כות דוד כפיה"מ
ועיין למור"ם כהנה כ"ח סי' קכ"ד ד"א רמי
שיש לו בת שהמירה לע"ז או זינתה אין מחוייבין
עוד לקדשו כי אביה היא מחללת וכתב שם הרב
מנ"א והט"ו הוינו לפתוח ראשון ולבדק א' אבל
פשיטא דנושא את כפיו ועיין שם במחברים עליו
ועיין להרב נח"ל נר"ו שם דקע"ח ע"ג ועיין עוד
שם שהביא מהרב מלה"ק על כהן שבנו המיר
דא דהוא כמו בתו ומה שהשיב על דבריו שם .

שם ויעשו אותן כ"ג לית ויכל דכתיב המה
יסר דוד ושמאל הרואה עיין מ"ש היפ"מ
ועמ"ש הרב מרכבת המשנה השכנוי ח"א בכרית
כחשכון ד"א ע"א ולהרב חכם זבי סי' קכ"ב להרב
מהר"א לוב בהקדמתו ועמ"ש הרב יערו"ת דכ"ח
דמ"ט ע"א וב' דכ"ד משמרה כביהמ"ק שתקנו זה
דהדיון הוא דהמשמרה א"ז פנעה בה יוכל וזכה
בשרה אחוזה פעם אחת ואין משמר טעל ושונה
ביוכל ולכן דוד ושמאל הנביא יסרו כ"ד דוקא כי
י"ד יוכלות היו בכית א' וח' יוכלות בכית ב' הרי
כ"ד ואם היה פחות או יותר לא יבואו בכיוון לכן
ברוה"ק יסרו דוקא כ"ד א"ז דפח"ח ועמ"ש הרב
סיכר לארן סי' ו' דקנ"ו ע"ב ועיין בס' יפ"מ פ"ד
דתעביות סי' ה' .

שם וחלוה סתומה שלא העמידו אותה על
סביון . הרמב"ם בפיה"מ פ"ו לענין כגדי
כהונה ותמה עליו הרב יפ"מ ראשתיטותיה לשון
הירוש' שהוא על הסביון וע"ש והרב שו"ל נמי
לא ראם הירוש' הלוה וגם הרב יפ"מ לא ראה
מ"ש מרן כ"מ בהל' כלי המקדש פ"ח ה"ח וז"י

מסכת ר"ה

פרק א

ה"ב א"ר חמינא שמות חדשים עלו בירם
מבבל פי' הרב יפ"מ כנוף ארד
מסן סיון טבת וכן חשיו וכסלו שלא נזכרו בכתבי
הקדש מתחילה לא במנ"א ודטל ונחמיה נמלאו
כי עליו עממם מבבל כי שם קראו בשמות לו אבל
מתחילה לא היו קוראין להם שמות לא חדש הא'
והכ' עב"ד ועיין בס' כבוד חכמים מה שפי' יע"ש
ועמ"ש הרב'נט פשוט סי' קכ"ו רח"ן ע"א ובמ"ש
ב"קונט' מועד לכל חי סי' ל' אות ו' בס"ד וב"ש
ישמעאל תפסו קל"ה מהחדשים לקרא אותן בשם
אחמנו קוראים כגון יסן תמוז אלז ועיין בב"ד פמ"ח

ה"ג ואת החומות כלילה ע' בב"ר ס' וירא הק'
הרב הכותב כע"ז רכיון דלא קבלו את
הת' הם בהקד' פנים והיכיקאמר דגם הם במחלות
הן לפני ה' ותו' ב' תי' יע"ש והרב יפ"מ הקשה
על קושייתו ועל תירוטו ובכלל תמיה ליה - היכי
ס"ד רמפנו שלא קבלו את התורה והיו נקתדים
מחל' פני ה' מלאופטס כדרכם ובעלילותם ע"כ
א"ר ז' וסלח ארזי דלא דבר זר ורחוק היא
א"ר רח"ן בפרק חלק מ"ב דוד המכובל אין עומדין

בדיון ולר"ן אף דוד סדוס וכן תני שם אף דוד
המדבר והגם דהתם בדיון שלאחר התמיה ועיין בס'
נח"ל ח"ב דקפ"א סוע"כ יע"ש נקוט מיהא דאיו
סברה וזה ושייך סלקא דעתך ותו דהבא איורי
והוא ישפוט תכל כדק ידיו לאומים במשרים דהא
בעלמנו ועל זה הקשה דהיה יכול להיות דע"ז ב'ד
של מעלה היה דן אותם ולא שלא יהיו עושים כהן
משפט וכך דיוק ל' הרב זל ודוק .

שם דאד"ס בשם ריב"ל אין הקב"ה דן את האדם
לא כשעה שהוא עומד בה מה שהקשה
הרמ"ם מארשא תבן סר"מ עיין יפ"מ ובכר הרב
מהר"ר בס' דכ"ח לפי מע' ב' אסף כל התי' שנאמרו
בזה יע"ש והנה ר' קראי הביאו להוכיח זה ולא
ראיתי מי שעשה דריכות למע' לוינו כל הני ד'
ויתכן לומר דהם כנגד ר' חלוקי כפרה שהיה ר"ש
דורש א"כ נגד ר' מיתות כ"ד דאפי' שורדע הקב"ה
שיתחייב באחת מהנה דהם חמורות עכ"ז הוא
דן כאשר הוא שם ודוק ועמ"ש הרב נח"ל ח"ד
דע"ט ע"כ .

שם א"ר לעזר פרא פי' הרב יפ"מ ל' מיעוט
והטובה דה' ממעט בכבודו ויותר משני
כ"ו שהן בזהוין על אחרים מה שאין רואין לקיים
בעלמנו והקב"ה איס' כדעכ"ל ועיין נמי לקמן בפ"ב
האז ליסנא לא אפי' פרא מוכן יע"ש . ואמר לי
בני **אברהם** ה"ו דלא מיני הכרלות ככה ראה
לעשות פריעה לזרז את עמו דעל
סל על כתפו כתחילה כפה דך ולבסוף כפדך והוא
היה בעורמה דלא חש על כבודו ומיעט בכבודו
כיו להשתעבד בישראל והקב"ה שלם לו דכבודו
ובעלמנו קולאים מידו כזם שהוא בעלמנו התחיל
לשעבדס ומה טוב שמכיל הבא ראיה דהקב"ה
שמר המלות תחילה מוטותת מלרים וכרפ"ו מהרש"י
בדך הב' דנכנס במלרים במקום טומאה ובקש
טאיה ע"י אהרן כיע"ש והיוט בדבר אשר וזה
פרעה להתחיל הוא בעלמנו מלינו דסתר הקב"ה
לקיים הוא בעלמנו תחילה ולשלם לפרעה לפי מידתו
באותו דבר עלמנו ות"ד יסל"א ועיין במוסר פ"ב
ה"ג .

שם ואוכלים ושתיים ושמיים ידעיים שהקב"ה
עושה להן נסים בתקשה כזה הרב מהרש"י
והגדיל התמיה בלחות לשונו מה שייך נסים כיומא
דרינא עד שכל לכלל ישוב בתרי גווי ועוד כה
שלישיה יע"ש . ולי הפיעו בראה למע' עוד דקדי
הנס המופלא שאמרו ח"ל בענין הכרעת השקל
דמעבדו ה' א' מרכה מחילה לחסאים ימייצט
וגם דמערכב השטן כר"ה ע"י התקיעה וגם כוס"כ
דנעשה סטבור על תרל ובפרט כקסוס:ש שטן
ע"י שבור המשתלח ולא היה מניב לטא:הד: עד
שנעשה אכרים אכרים דהיה נס בזה גם כן והוא
הנס דהיה מלכין ל' של זיהדות להודיע אס יסו
חטאיהם כשנים כשלא ולביטל לא דהוא ותלכרענה
דמלך הכנחחו הוא השמחה ופגד' כד רבד' פשעני
הוא הינוף והנער כלבה ולכריות פגיש' שותקת
דחט' כשעניס על דחטוד יתבדך והוא ברור והרב
כבוד חכמים מה שפירש הוא דוקק לומר כלשון
המאמר כן .

שם לשעבר של מועדי ה' מבאן וחילך אשר תקראו אתם כזה היה וכו' להרכיב ופ"מ ע"ס יסד הבית במה שהרכיב הקב"ה לתת השליטה בקביעות חדשים ועיבור השנים כיד ישראלים הוא דשיך לישראל לפי ראות עיניהם או משום חכמות לבד יע"ש ולפי סדרה הא והא איכה דניתן למטה בארץ דשיך גבוייהו אך היה באפשרות שיהיה כזה יכמו ו' מלות כ"ן דחכמי אוה"ע וחכמי ישראל שוין ולא יהיה הפרש כיניהם אך זה שניתן לישראל לבד היינו התוכה ולא עוד לא ואפי' מוטעים ואפילו שוגגים וכפיקה מונה נמי לכתולה דביתולותיה חוזרות ועיין יפ"מ בפרק זה מאמר י"ב בבחינת א' ועיין פ"ק דכתובות ע"פ אקרא לשהים עליון לא גומר עליו והוא חיוב גדול לישראל וזה דקמכו הכתובים כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים שדכסו גל קביעות חדשים ומועדים וכמין ליה זמני נה גדול אשר לו שהים קרובים לוי כנו דרריש הבא גל חיבת ישראל ובאים הכתובים על כון אלא דלא תתשי דמי לזאת אמאי הקנה באכות נקט תביבין יש' שנקראו כנים חביבין ישראל שניתן להם בלי יחמדה ולמה לא אמרו כמי הק שניתן להם קביעות שנים וחדשים לה מועדי ה' ואולי ככלל שניתן להם בלי יחמדה דקיים חיבה ויורה נודעת להם שכו כדכח העולם היינו הק דעשה ירח למועדי יהוא ללחות על חידוש העולם כי הוא הכורא הוא והחזר הכל במעשה בראשית והכל בכלל התו' שניתן להם דהכ"ר שהם מארי דאורייתא קובעים והמועדים דהשליטה בירם והכל בכח התורה שניתן להם ורבכל מאתם מנה ועיקר הכל קביעות ר"ה עזה והוא הדת געולם ועוד אשכחן במבילתא גאבוייהו ביפ"מ פ"ק דתענית קי' ו' בא וראה במה תביבין ישראל לפני הקב"ה שכל מקום שגלו שכונה יצמחם ואינו מבקש התורה ואפילו בראשונה דהיה ע"מ תעברון את השמים

שם וא"ר ליוולמך שהי"ל אורלוגין שהי"ל שמהי"ל בוכעת שהי"ל כלי נגרות שהי"ל תולדות שהיה רופא לפי פי' היפ"מ דהכל רומז אחרת יש אפרש נגד שיתא קדרי טבעת חותמו של הקב"ה אמת היינו ס' ורעום שהוא אמונה בראיתא בשבת דל"א אורלוגין כלי השעות עה"ק ס' מועד שומרה ס' נשים דשומר לאדם מן החטא ונק' חוסן מל' תוקף שהאשה שומרו כחומה נשגבה יצחק אמרו שדוי כלל אמונה כלי הנגרות היינו יא' צוקן כפשוטו ד"מ קשים לרין נגר יצחק נגר אולדת ס' קדשים דהם לשכות שבמקדש לכל דבר ורופא לזה זמנורע ושאר הכרים והרופא לכל תולדותיו

שם וצוהרם לפי ככני מרון בפכלי בתלקו צפורתו ח' גלאן לרור ב' כמעלות בית קורן ג' כחילותיו של בית דוד והירוש' נקט כפי' זא' וזהו פ"מ יהיב בכו טעמא גל השגחתו ית' גב' אופנים יע"ש וזה שכתב בענין השגחתו ית' משהיבא מבעל העקידה ענין תרמלה מה שכתבתי וכו' פס"ק עמודי חיים יעמוד תורה קצני ויר' בזה פס"ק עמודי עולם ועיין בסק"ס חלקם דכיים ידק"ו ופוע"ב ועיין עוד להרב יפ"מ בפ"א דתעניות קי' ו"א דכתב ואלתה דהדבר כי יש כמה מאמרים

לח"ל מסכימים לדעת הרבשה"ח חיון בעלי נמול ועיין כיפ"ת ככ"ר פכ"ד קי' ג' עכ"ל וכנראה דהא כהא תלוי ודוק ועיין כבוד חכמים שם ועוד יב' כבוד חכמים פ"ד דוכמות קי' ג' זל' ונח"ל ח"ג דק"ט ע"א

שם מוסק המום דבר תורה כתב הרב יפ"מ לפי של נמלא מפורש ניסוך המום בכו' אמר דמהני ילפינן הן שיהיה מדרשה הנו' הן מדרשת נקביה הן שיהיה הלכה למשה מסיני ולא מסתבר מדרבנן בגלמא הוא עכ"ר יעין בספר נח"ל ס"א דקט"ו ג"ב ועיין בסק"ק עיני כל חי כסוכה דמ"ב ג"ב מ"ש ברהשת ונספיקם ונספיה ונספיקם כמשפט יע"ש

פרק ב

וה"ה אבל מתכפר לו בתפלה עיין להרב יפ"מ בנותן טעם על מה עדיף בתפלה והקורה והנ"ס יותר מוכח ומנחה ופירש כב' דרבים בוכים ויש להבין כזה אמאי שנה ימ"ש בישעיה קי' א' בס' כי תרבו תפלה איני שומע וממ"ש לירמיה קי' ו' וקי' ד"א לא תתפלל זל' תשא בעדם רונה ותפלה וכן בס' י"ד ידמי וז"ל עון של חילול ה' שהוא קשה מכולן כד' חלוקי כפרה דלהני תפלה ויותר חידוש דשמעיון מהכא דהתפלה עושה תועלת יותר שאת מהקורה ונ"ח דהרי אביו דעסק בתורה היה מ' שנה ורכה דעסק כנ"ח ס' ואולי ר"ב ע"י התפלה שלושל יחזירם נעשה זקן עד שצפרינו נגשו ארומות כתינוק נמלא דהתפלה הוא העולה מתורה ונ"ח ומאי כולי האי בחילול ה' דכפרתו קשה עד מאד יותר מכל העבירות וי"ל דלדורות להני התפלה אכל' לחיטאים גלמן קשה שתקובל התפלה ומקויע לן ל' הרב יפ"מ שכתב בתוך הכריז דעונש זה לרורותם וז' אלל הדעת וכ"ס למ' כל האומר כני עלי חטאו אינו ילא טועה יע"ש ושם נא עינוך וראה להרב יפ"מ בפ"ב דתעניות קי' ה' מה שהאריך לחדד אי תפלה לאחר מבעל נורה יע"ש ולא הזכיר להק דהכלא וע' עוד בס' יפ"מ בפ"ד דתעניות קי' ח' ודוק ויעיין בס' ג"ר דר' ס' בראשית

שם וא"ר לעזר כד עליקת להכל אמתת הא גבי תרא וכו' עמ"ש בדרוש קל"ג אשר בסק"ס מערכי לב' ח"ב דרפ"ב ע"א בעור משדי והרב כבוד חכמים פי' דזוכה לנשמה חיה ויורה יע"ש

וה"ה רבי בחכמה ותלמידיו כיראת חטא כתב הרב יפ"מ ולא יקשה בעיניך דר"ג מקווק עצמו גדול ממנו ביראת חטא כי זו מידת כמה חסידים להתפאר ביראת חטא באומרים שמרה נפשי ביהסיד אנו ואומר ובור לא את אשד התהלכתי לפניך וירש"י היה משבח עצמו בזה כדלעיל פ' היראה גבוייהו כזה ונכח לבו כדרכי ה' עכ"ל וזה ההתגלות נתיי למע' הנכיר הרב כמהר"ר יצחק ארדיב וז"ל ה' הרב כמהר"ר ז"ל כעל החידושים אשר בקו"ס מטה אפרים גל הכרתי בהקדמתי לסק"ק ל"ח ח"א לאסוף הכריז הלוקים ועיין בקו' בפ"ב כל חי מע' ע' אות מ' במאמר לא תתני עונה יע"ש פ"ג ה"א

פרק ג

ה"א ר"ה הוה ידע קהרי לחר כ"ג עיין להמרדכי רפ"ק דגטין סי' שכ"א בדיון שידע עדות דיכול להקלקל מהדיונות ולהעיד בפני דיונים אחרים משם הירוש' בסנהדרין פ"ק ה"ב ועיין כס' דבר משה ח"מ סי' ז' אות ג' ולהרב נח"ל נר"ו ח"ב דקפ"ה ע"ר

ה'ג חני כשם ר' נחמיה היתה כאניות קוחר ממרחק תביא לחמה דברי תורה עניינם במקומן ועשירים במקום אחר עיין בכה"ס סי' ש"ט ועיין בכה"ס תנופה חיים דף ע"ר ע"ה אות קע"ה וקע"ו וקע"ז ויש לרמוז ברי"ף 'קוחר' 'ממרחק' וממרחק 'תביא' 'לחמה' ס"מ ות"ף דהוה לילית דהוא הפלגית איהו ונוקביה דע"י הקורה מכניעם וכמו שהביא הרב מוה"ר כס' פת"ע ככ"ב לדט"ז ע"ה ועיין כס' בריך את אברהם ס' לך לך ר"י ע"ב

ה"ח שמוי אחר ולבא תנתן על התמיד בפשע בפשעה של תורה פי' היפ"מ כיטול תורה א"כ כיוזו ת"ח וכלל השלכת ד"ת לארץ כשאין מחזיקין ידי לומדי התורה שעי"ז התורה מתקוממת וכו' וע"ש וזה מפורש במדרש איכה שלא החזיקו בשכר קופרים ובשכר משנים וע"ש ועיין בזה"ק ס' וישלח ועיין בכה"ס ראה חיים ס' דברים ועיין כס' נח"ל ח"ג דנ"ס ע"ג ועיין בירוש' פ"ק דחגיגה ה'ו

שם חבו לכו מניח היינו ליטא דקרא בלויב סי' כ"ד יחד תובא וס' ל"א לטמון בחבי וישעיה כ"ו חבי כמעט רגע עד יעבור זעם וכלה רבים ועיין יפ"מ

שם ותשלך אמת ארצה אימתי שישל משלימים ד"ת לארץ המלכות הזאת גזרת ומללחת אפס"ל עמ"ס בפסחים דס"ב ע"פ כי גדול עד שמים חסדך וכתוב כי גדול מעל שמים דבעושים לשמה בתורה ובמלות היא מעל שמים והיינו כמ"ס בזה"ק ובתקונים כי תורה כלל דחילו ורחימו לה סלקא ולא פרחא לעילא וע"ש ולו"א דמשליכין ד"ת לארץ א"כ עמ"ס הרב אור החיים ז"ל דחויב תוכחת לחברו דהוא משל לרואה בת מלך מושלכת בהשגה בארץ ואינה מקימה כיע"ש לכן נקטו דמשליכין ד"ת לארץ ודוק

פרק ד

ה"ז יוד מלכויות כנגד יוד קילוסין יוד זכרונ' כנגד יוד וידוין יוד שופרות כנגד יוד קרבנות עמ"ס הרב הגדול מהר"ם יפה ז"ל ולהרב בכור חכמים שם ועיין לעיל פ"ג דקובה ה"י מה שרשמתי שם בעזר משד"י

ה"ח לית כל עמא תמן פי' היפ"מ דאחר תפילת שחרית וקריאת התורה רבים יוצאים והולכין להתפלל מוסף כיחיד וזולת ואותי יום יום וירשון יום ר"ה ויום הוש"ר דהוא תפילת דין ובמר דין דהוא החתימה וע"ש ומחזיקנא טיבכתא בזה"ל לעמא פחזא דיוצאים לעזרת ביה"כ ומתפללים בלכור כרוב עם ובתוך ביה"כ בעזרה

ואינו כיחיד כמו דורות הקדמונים בזמן שביהמ"ק קיים דהיה כל אחד הולך לביתו ומתפלל מוסף וכבר כתבתי בזה בקונט' עתרת החיים סי' ח' אות ע"ה דלא טוב עושים הממהרים ללכת ויותר רע ומר מה שמוסיפים עתה למחר ללכת אחר גמר ההפטרות מבלי שמוע ברכות שלאחריה וקוברים בדעתם כי כיון דשמעו ברכות שלפניה די ומספיק וראוי לגזכרי ושמי' הק"ק שיתנו דעתם על זה לעמוד בפחד שלא ילא אדם לפחות עד גמר ברכות שלאחריה ומזכיר את הרבים

מסכת ביצה

פרק א

ה'ו חני ר"ש כ"ס וכו' ר' יונה וכו' רב וכו' רבי אבהו כל הני ד' הוו זהירי טפי מן הלוינה ונראה דהדבר פשוט דס"ל ברי"ף דאמר ככ"מ דק"ז והסירה' ממך כל חלו ז' לוינה דהכל בידי שמים חוץ מלוינים פחים וע"ש במהרש"א בכה"א על קושית התוס' ז"ל דתובות ד"ל וע"ש

ה'א א"ל כשם ששמעתייה מאבא בלחישא כך אני אומרת לך בלחישא ראינו להרב נח"ל נר"ו דקל"ה ע"ר דבואר בזה לתת טעם דלריך ללמוד בקו"ר כשם שניתנה תורה בקולי קולות וע"ש ולדידי הוין הכונה כמו שהבין לא הסיבה לומר בלחישא הוא על דרך קור ה' ליראיו ודבר זה אסור לאומרו בפני ע"ה עיין מנחות דל"ט ואין הדבר תלוי דכמו שנאמר מעיקרא לא יש דברים דלריך לאומרם בלחישא שמא ילפי לקלקלתא והבא נמי ילמדו להתיר מוקצה בדבר שאינו מוכן ועיין ככ"ב דפ"ט ח"ו ז' אס אומר ומה שש"ל לו אמאי אמ"ל בלחישא כיוון להקיא דערוכין דד"ן דברוריה אשכחיה להקוא תלמידא דהוה גרים בלחישא וכו' עד שאמר לו וכו' וע' עיני כל חי דמ"ט ע"ד וזה הוה רואה הרב נח"ל ל' המדרש ככ"ב פ"ג ע"פ עוטה אור בשלמה כיע"ש הוה מבאר לשון הירוש' הלוה כמו כן ובדור

פרק ב

ה"ד כל גומרא דלא כויה בשעתא לא כויה נראה דנקט המשל בדרך זה לרמוז למ"ס התנא והיו זהיר כגחלתן שלא תבוא וכו' וכן וכל דבריהם בגחלי אש ולריך שיהיה מוסה תכף ואזו מתקיימים דבריו או יענשו כשאין מקבלין כיון דהת"ח עשה את שלו למחות תכף טרם יתפשט המכה דשוכ קשה להתרפא כשגדל המכה

ה"ה לא יחס אדם חמין לרגלו כתב הרב תוס' יו"ט ה"ה לפניו וידיו ועיין מ"ס הרב לחם שמים ומה שיש להעיר עליו קדמני תנא ירושלמיא רב אחאי הרב נח"ל נר"ו ח"ב דף קל"ב ע"ב וע"ש ותמהני עליהם אמאי לא שמו לבם דיש הפרש גדול בין קיץ לחורף ובין מקומות קרים למקומות דהאוויר חם ובין בני אדם החלשים דטבעם

ה"ו ולא מין במינו הוא עמ"ס התייר חגורל .
הגאון מו"ה ז"ל בס' הנורא חק"ל
א"ח סי' ע"ח .

מסכת תעניות

פרק א

ה"א ע"י שד' מניחם לו גדלון על המים עיין
מ"ס לעיל פ"ב דשבת ה"ב בס"ד
שם ר"א אומר אם אין ישראל עושין תצו' אין נגלן
ר' יאושע אומר וכו' זה מחלו' במליאות
ויתכן לקיים דבר שניהם עם ל' ה"ח דהבאתי בקול'
נפש חיים מע' תיו דאם יתוכון כנישתא חדא די
וא"כ יתקיימו דברי ר"א ור'י והרב כבוד חכמים שס
דרך אחרת בין תחי' הגאולה לסוף הגאולה יע"ס

שם ואומר בשוכה ונחת תושעון בשוכה וכיית
תתפרקון. לא תקשי מאי ואומר דאיכא
למיומר דאתא לאשמועינן דאת'ל כמד' ב' שבתות
היינו דכפל קרא במילות שונות בשוכה ונחת
בשכיתא ומנוחה או הלך השוק דתלו בשבת וקרוכ
לזה י"ל דלמ'ד ראין אדם דן ג"ס מעצמו לא אם
כן קבלה מרבו ורשב"י לא קבלה כדכתב הריפ"מ
שם אלטרין בשוכה ונחת ומאן דיליף מאבלהו
היום מוקי בשוכה ונחת ברעיל דר"א ל' ומפני
שמי ניחת הוא דהוא הכנעה או כפשוטו בשלזה
והשקט כדכתב הרב יפ"מ שם ריש מאמר ג' ונמלא
דאיכא תלתא פירושי בהא דבשוכה ונחת תושעון

שם א"ל גבוי חינון מפקדין לא תקשה ולמה
לא הודיעו שיש פקדון בידו דהתי' פשוט
דחשב שיש לו להתפרנס וחשב דכנו ידוע לו
מאכיו ויהיו לו למשמרת ולמיתה לא חש דיהיו
כשאריום לזרעו של הנפקד דמסתמא סימן היה על
המעוה דהיו פקדון של פ' אך מ"ס הרב יפ"מ כי
נאמן הוא שהחזיר פקדונו אעפ"י שאין דורש ואין
מבקש אותו ממנו ע"כ יש לזון בזה דכיון דא"ל
כנו של המפקיד דשמעתי עליהם שנגנבו ולזה לא
בקשתי ושקר היה השמועה הזאת נמלא דהיה ידוע
לכנוי של המפקיד מזה ולכך נתנס לו דכיון דלא
נשמע באותו מקום שאירע לו נכבה ומה יעשה
מוכרח להחזיר והו"ל דורש ומבקש ויש ליישב לזה
דכונת הרב יפ"מ פשוטה על כי משלו הודה הנפקד
מתחילה שיש בידו פקדון והורה גבר דלדיק באמונתו
נדרש ללא שלו ויתכן נמי על הסבס ללא העלים
לתת פחות כי אם בשלימות לא דכנו של המפקיד
הו"ל להביאו לב"ד שיביא עדים שנגנב ואם לאו
שישלם או לתת לו שבועה כדאיתא בטוש"ע ח"מ
סי' רנ"ד ולדיק לומר דהיה איש תם שלא ידע לו
הדינים והאמין על שמועתו ששמע שנגנב .

שם איתמחי לר"א פנטקקה י"ל זה המעשה זר
מאד דיסמוך ר"א על חלוס לבחור באיש הזה
דשמו מוכיח עליו על ה' עבדות שהיה עובר ב"י אף
ע"ג דאשכחן עובדא דיש קונה עולמו כשעשה אחת
הוא כינו לבין עלמו לא להיות שליחא דליבורא .
כעת

דטבעס אינן קובלים קרירות הרבה לפי הזמן ונמלא
דאינו תלו במפונקים לכד ובהטטרפות כל הני
יקרא דבר השוק לכל נפש אדם וברור ועיין במחבר'י
סי' שכ"ו וסי' תקי"א .

ה"ו מאי תודוס דהוה משלח פרנסתהון
דרכנן אפש"ל כי בכלל הוותרות
שלו היה שלא היה מעריך לחכמים שיבואו אליו
לשאל ממנו כי כלתי שלח ושיטטרכו לכא לכיתו
היה שולח פרנסתם בדרך כבודוגם כדי שלא יתבעלו
מלמודם ועיין תוכחת חיים ס' ויגש .

פרק ג

ה"ה אין רואין את הטורפה בכית אפל ולעטין
לשחוט כלילה לאור האכזקות בכית
המטכחים במלאכה מרובה עיין מ"ס בכה"ק משא
חיים מע' ש' אות קע"ז בעזר משדי .

ה"ט תן לי כלה של תכלין פי' הרב קרבן
הערה דהוא ל' מידה והביא ראיה
מהפייטן של שבת שקלים ביוזר וכל עומר שבעת
וקשיא ליה לרב אחאי הרב נח"ל נר"ו שם דאמאי לא
הביא מלישנא דגמרא כל מלח מאי דפי' כל שהוא
מידה כדורע עכ"ל ואנכי תמיה עליהם אחר שיש
לנו מקרא מפורש בישעיה' סי' מ' וכל כשליש עפר
הארץ כמו שביארו תרגום ורש"י ורד"ק ומהר"י
לומברווי ז"ל מה לייך להביא מלישנא דתלמודא
ומהפייטן וממה שהביא הרב קה"ע מהפייטן הרי
קתרגום וימודו בעומר הוא וכלו בעומרא דמיניה
יליף הרד"ק שם .

פרק ד

ה"א מתניתא כמד' לכל נפש אף נפשות
בהמה בכלל עיין להרב
מלאכת הקדש ס' בא ע"ד רש"י שם וכול אף לנכרי
ת"ל לכם ועיין להרב נח"ל ח"ב דקנ"ה ע"כ מ"ס
על דבריו ולא העיר עליו במ"ס לנכרי במכירה
דזה מחלקת ר"מ ור"י ועיין מ"ס בכה"ק רנ"ז
סי' תקי"ב אות א' .

פרק ה

ה"א ומכסין את הפירות בכלים וכו' עיין
מ"ס הרב נח"ל נר"ו ח"ב דף
קנ"ו ע"כ ועיין מ"ס בעניתי בקונט' עיני כל חי
שם במכילתין לר"ה ע"כ .

ה"ב רבי הוה מסב לר"ש וכו' עבר ר"מ
עיין מ"ס בקונט' כף החיים סי'
ל' אות ז"ג וראיתי להרב יפ"מ דכתב במאמר זה
בקיום לשונו וזהו שבעס על דבריו ולא השיבו
על תוכחתו כראוי לעניו שכתבו עכ"ל ולא זכיתי
להבין דבריו דהרי כשאמר לו מי הוא זה לא הכירו
אותו מי היה אילו לא דהרות פיור הסודר מעל
ראשו ונתגלה מאחוריו והוא כל ימנו לא דיבר איתו
דחא לא ראהו כלל ואולי היה מכירו בקולו ובטביעות
עינא דקלא ידע דהוא היה ר"מ לא שבעריו לא
ידעו מי היה .

פרק ב

ה"א לא

כן חגי לא מתחלפין עליו כל היום
לא היה יושב ומשמרה כל היום
מבאין נראה קצת סמך לסכרת הרב מקור ברוך
ק"ק בתשו' ורמזיו דבריו בקונט' מועד לכל חי
סי' כ"ה אות ז' ל' לענין הקפות ס"ת בשמחה תו'
לנזקקים ס"ת בחיוב לסבב דמי שלקח הס"ת עמו
לאיתנו לאחר עד במורה יע"ש ואנכי חקנתי בבית
מרדכי שלא להוילא ס"ת ב"א א' לתיבה וממילא רווחא
שלא יחטפו הספרים לו מלא ואתו לירי קריעה וכומן
התו' . ש"ס השליכו מידו מיד טהר . כתב הרב
יפ"מ ק' מאי קמ"ל וי"ל ששפ"י שמתחילה
התורה ועשה תשו' ועדיין העון בידו דסד"א אף
עפ"י שלבסוף הסיר העון מידו לא תיהני ליה
תשובתו כיון דמתחילה היתה תשובתו ברמאות קמ"ל
דאפי"ה ה' ירחמנו ולא יבעול דלת התשובה בפניו
עכ"ל ויתכן לרננו זה בישיעה סי' ה' יעזוב רשע
דרבו זה התשו' מעליא אף ואיש און מתשובתו
עדיו דעשה תשובה של רמאות לא יועיל לו"א אפי'
הכי וישוב א' ה' וירחמנו לזה דהוא דרך התשובה
באמת וגם לזה דעשה תשו' של רמאות ולא להיני
כי ירבה לסלוח הכפל בא לשמוענין דאפי' לא
עשה כסדר הזה לא שפ"ת בתשו' של רמאות ולא עוב
רשע דרבו ועדיין איש און מתשובתו עכ"ל ואל
להיני כי ירבה לסלוח ירבה דיוקא אפילו באופן
זה . ובשני לעלמי נראה ליישב לקושיות של הרב
יפ"מ דמ"ס השליכו מידו מיד טהר דכריס מגיעים
למה שהבאתי בסה"ק ברכת מל"ס ח"א דרוש ד'
לתשו' ממאמר קירוש' פ"ט דברכות ומתראשניס
רהשכ בתשו' אינו לריך לסיגופין ותעניות ומלקיות
כדי שיטהר לא חבף ומיד ששכ הקב"ה מקבלו לא
דשוב כדי לתקן הפגמים לריכין התקוני' ע"ש בארובה
ול כונה זו אמר הכא השליכו מידו מיד טהר וק"ל
ש"ס ח"ד יוחנן מה שהיה כבף יריהם החזירו
מה שהיה בשדה תיבה ומגדל לא החזירו
עיון להרב יפ"מ ועמ"ס מוה"ר קול יעקב דרוש
ח' ומרן מלכא זה הו"ס גדול כס' דרכי היס דרוש
ב' לשכ"ת יע"ש

ה"ר מהו

אחר חר"י בר"ס אחר כל הדורות
עתידין כניך לאחזו כעונות
ולהסתפק בלדות וסופן להגל בקרניו של איל הזה
הקשק הרב יפ"מ דלמה תלה אחר כל הדורות הרי
בכמה דורות מקודם נמצאו רעים וחטאים ע"ש
מה שישב ויתכן לומר דאחר כל הדורות קאי למ"ס
וסופן להגל והיינו עפ"י מה שהובא לעיל פ"א
במחלוקת ר"א ור"י דאפי' אינן עושין תשו' נגלן
ע"י תוקף הבלות וזהו החידוש בדור האחרון שאפי'
שחטאים נגלן ועוד יתכן לו' דל' לאחזו כעונות אינו
דחוטאין והיל' ל' לעשו' עברו' ומתראש' ג' ח' דהיל' ל'
לאחזו לא ובקתוס חכמה ויריענו דעתידין להתודות
ולהיאחו דהיינו לסמוך ולומר כפיהם ככל דבר
לזה הבא עליהם כעונותיהם הרבים ויהיה שפתותיהם
אחוות לומר כך ועי' נגלן דהיסורין מכפרין .
ש"ס כך עתידין כניך לאחזין כעונות ומסתכבין
במלכויות ראה נא נועם שיש דכתב בזה
הרב הגדול מהר"ש יפה ז"ל על קיום הדת ואמונת
האומה

בעת לרה י דליתיה מטרא י ועיון כס' שכחי כעל
ש"ט כדון קרוב לזה וכל זה לא יכון עם מ"ס פ"ב
ה"א כל תענית שאינו כתיקונו ע"ש אם לא שנאמר
דחור שתשו' שלימה עי' ור"א ראה זה נמי בחלומי
ומתוך שתשו' מאהבה נעשות לו זכויות וקורא
לך שם דיקיים חמשה חו"ת ונהפך מרעה לטובה
ובמקום שבעלי תשובה עומדין וכו' כרי היה להתפלל

שם

הוא לכסה מאנין לואין עיון כס' אורחות
יושר פרק ח' מעשה באשה אחת דהיתה
עוברת על פניה מפיה הכבשן כשהיה הולך בעלה
לחץ וכשקיה בא בעלה היתה רוחלת ומתקששת
עלמה בפניו יע"ש ועיון כס' והוכיח אברהם פל"ב

ה"ו נח

בכניסתו לתיבה נאסרה לו ת"ה הק'
הרב יפ"מ דהרי לפני נח לא הי' ל'
בנים וחשוכי בנים הותרו בשני רעבון ותו' דגיה
דמיתה מכל העולם יותר קשה דאפי' חשוכי בנים
ועוד תו' דחשוכי בנים לא אקח דלפי הקש' שהיו
מולידים לר' או ש' שנה ויותר לא היה להם ק'
שנה והיו בולדים זת"ד והגם דהב' תירונים נראין
אמתיים ומלתא דמסתבר נינהו אף לא יש לו סמך
מרו"ל לחלק מדעתו כן וממ"ס לקמן ד'ה חסרון
נראה דהכל אחר חרב ודבר ורעב יע"ש . ויותר
פשוט נראה לומר דכיון דהולך הקב"ה לטות לו
שהיו בנו בפני עצמן ונשותיהן בפני עצמן הוא
דקום ס"ד דהיו מותרים וכו' הקב"ה לאסור עליהן
דאינו דומה לזה זו דכל העולם אבד להיכא דהיא
באקלים אחר ועפ"י הדובר שאני וממה שא"ל
אח"כ שיפירו וירבו וכתוב לכרחה ולמלוא אינלא
מלתא נמי דלא היה חפץ ה' שבתובה יעשו מעשה
אף כי לא היה להם בנים דלהתיר מה שאסר היה
די באומרו שיאלו איש וכיתו כדקאמר אתה ואשתך
וכו' ושוב הכרחה אחת די לא להודיע דעתה יש
מלוא ולא בתיבה אפי' לחשוכי בנים ומכל המי
ועיון כס' כבוד חכמים . ובתו' הב' דכתב הרב
יפ"מ לריך לשער בזמן ווסף דהיה לו ז"ל שנה אם היה
נקרא ולר כמו בני נח או לא לפי השנים של אותו
דדור דמאברהם ואילך היה בחינת זוערא כדאיתא
בתיקונים .

שם

עורב ילא משונה מן הכריות הרב יפ"מ
הביא מפרק חלק דרוקק מפיו לפיה
ולפי זה היה ראוי שיאמר כמו דנקט בכלב משונה
כתשמישו ותו' דראה נמי משונה כתשמישו דהוא
בראית העין ויותר פשוט נראה כמו חס דהוא
שחור יותר מן השיעור או דאכזרי על בניו הפך
כל ב"ח גם בני אדם גם בני איש .
ש"ס כשעה שאתה רואה חסרון בא לעולם .
כתב הרב יפ"מ בלדות חרב ודבר או
חסרון כיס שהוולו המעות שזק קשה מרעב כראי'
בחספינה וכן בכפן דהיינו רעב ראוי להטער ולהיות
גלמוד עכ"ל ונראה ודאי דקניניות של המלכים
שנמליחים במקום מטבע של זהב וכסף אם הוולו
היוני יותר קשה מהוולו המעות שאין גופן ממון
והפסידה היא לטמיון רח"ל יח"ד שהיה שלום
במלכות ולא יבא קעולם לירי מידה זו .

האומה ישראלית בגלות האל הזה וכבר רחב פי
 בזה בשה"ק תורה וחיים אות רכ"ה דהוא נס גדול
 מקי"ס ע"ש בעור משרי נעיון נמי להרב ועדות
 דבש ק"ל דכ"ח ע"א וב' ודקי"א סוע"א וב' יע"ש
 ועור תשוב ותראה להרב היפה מ"ס מר ניהו בספרו
 יפ"ת בכ"ר פכ"ו סי' י"ב כולל בדבר הזה ועיון
 עוד לקמן במהרש"י בקו"י י"ב.

ה"ה ארבע

כיתות נעשו על היום אחת
 אומרת נפול לים הרב הכותב
 ר"ה לומר שהכרח ישוב הכתובים הכולל לר"ה
 זאת וברו שלא יהיה בהם ל' מיותר ע"ש שביאר
 הדברים וכל דעוהו וחקרו הרב יפ"מ ליושב הענין
 ולהסויק על דבריו ולי הפעוט רחש לכי דבר
 דרכותיו ו"ל רוח ה' רובר כס דהיו ארבע כיתות
 ובאשר הכתובים מורים בן והוא דיש חקי גדולה
 ולמה הולך הקב"ה לעשות תנאי בשעת ימ"כ עם
 הים שתקדע והיה קשה לפניו קי"ס מסיבת ישראל
 שלא היו הגוים ולשנות שינוי גדול כזה מים ליבשה
 הרי הוד ה' תקצר בון דוידרפו מלרים אחרונה
 ולית לשהל בית מנוס הרי יתקיים ככיתה ראשונה
 נפול לים ונקל בעיני ה' שלא יטבע המים לישראל
 כלל לא יהיו שטים ע"פ המים ויולאים ליבשה הם
 ותמוריהם ורכושם כמי שוידע לשוט וזה דבר קל
 וקורב לטבע ולא ינטרף לעשות תנאי בכריות
 העולם ולעשות מלחמה עם שר של וס ומקטרגי
 מעלה והמלכיים כשנכנסים תהומות יבשותיו כמו
 שהיה התשובה לזה דלא היו מאמינים כלם להכנס
 בים וכבואם על שפת הים מהם היו משתעבדים
 להם ומהם עורכים מלחמה כדי שלא להכנס בים
 דקים להו דוראי יטבעו בים ומי ואמון להכנס
 שהקב"ה עושה להם נס ודוקא הדריקוס מכת ראש'
 ליפול בים על סמך שלא יטבעו והאחרונים דהוא
 ע"י התפלה כמי מכת הדריקוס ואפילו העורכים
 מלחמה אפשר מכת הדריקוס דכדו לסמוך על הנס
 להכנס בים וה' יושע אותנו בערוך מלחמה וה'
 יהיה בעזרינו דהוא דרך טבעו יותר לנלח כדרך
 המלכים ולא להכנס בים דהוא נס גמור על זה
 לא בחר הקב"ה לעשות הנס שיכנסו בים ולא יטבעו
 ועל ישוב חקירה זו הולירו והלמיתו דוראי היה
 בהם ר' כיתות ולכך בא משה והכניסם על כל
 ה' לו עד שראו שנקרע הים והותם ואורה לקדשו
 שם בנימן לעינה רודם ולא יתכן לומר דכלאו הכי
 היו מלאים מלבושים מים והיו לרובים להחליף
 כי אינו כדי זה העורח לישראל דבעבור זאת יקדע
 הים דהוא דבר גדול ותו דכשם דכתנניא מו"ע
 פוח' נור לא ערת כהון היה מתקיים כאנו כאש
 ובמים ותוליתו לרועה וגם לס"ר היה וכול שלא והיו
 נובעים בהם המים למלבושים ומליהם יתחלקו
 המים כל אינו שריון במים או להשוב רוחו שיכשו
 תכף כמו שזמנן פחמה והכל היה תחת האפשר
 לפי כחו ונבורתו ות' ומלתא זוטרתי היא לנביה
 ועשה ה' קי"ס בעבור חשלו הכחות זה ללע"ד
 אם אפשר וא"ש הכי"כ ואת"מ והרב בכבוד חכמים
 פי' דלו ר' כיתות הם מדורות אמס"ה ופירש יפה
 ככל חד וחד ע"ש דבריו כי נעמו ועיון כס' דבש
 לפי מע' ג' אות' ו' מ"ס כזה ויערב וות' לפי

מ"ס כס' כבוד חכמים ודוק
ה"ח ענני כותת תלמודי עיון יפ"מ מה
 שהקשה למח' ל"א ככות. אבות
 וקשה הרי מפורש בכתובים מלכים ה' סימן ח"י
 דהוכיח לאבות קעולם לעורר זכותם על דרך ע"ה
 שכתבנו ולישנא יתורה דגנני ודאי לעפויי אחא
 חידושא ולישראל לא יתכן כעת ההיא דרובם נטו
 אחרי הבעל ומה שתי' דעדיפא מניה הוא התלמודי
 דהיו בלרע יע"ש כן ו"ל בסגנון אחר דתלמודי שגלה
 מגלן דבר עמו ואם לא היה נענה ל ה"הו הורגין
 אותו ומה יעשו תלמודיו הישירו יתומים וכמה
 מצב לאשע כהעלותו ור"כ ככות. התורה שלח
 יתסק מתלמודי ענני וק"ל והרב כבוד חכמים פי'
 כר' אמת של הלכה עם התלמודים הו"ל ביהמ"ק
 ולכך אמר ענני ככות. תלמודי וכלא"ה מה שלא
 הוכיח לאבות דו"א דתמה ו"א כימי ליהו יע"ש
 אה' מ"ס דע"י התפלה הסכים הקב"ה עמו דוחק
 לומר וכדברך עשיתי וכו'.

ה"ט כל

למה שהייתי נכנס לה אתה היית
 מרחיבה לי. אשר עפ"י פירשתי
 כותת המדרש הובא בלוקוט תהלים ע"פ זכרנו'ת'
 ברזון עמך פקדני ביסועתך אחר דוד כשתעשה
 תשועה על יד מרדכי ואסתר זכרנו' ע"כ דמה
 ענין זה לדוד טפי משאר לדיקי וחסידו אך לפי
 האמור הוא מכונן דוד טתן שבח והודאה לאל
 ית' דעשה לו הרחבה מן הגדל וע"י ההרחבה לו מה
 שלא היו"ל מקודם הכי זה דומה בדומה ממש ללדת
 המן כי ע"י הגדל מלכר דנושעו נעשה מדרגי
 משנה למלך ונתן לו חותם המלך ונפל פחד האדור'
 על הגוים וכל לו המעלות מן גרם לכת חמן
 והיינו בהשואה אחת עם דוד המלך ע"ה כאמור
 ועיון בשה"ק ברכת מל"ח ח"כ דרוש כ' לשכת
 זכור

פרק ג

ה"ג מפני ר' דברים הנשמים ונדרין מלמעלה
 הקושי מבואר איך שינה ממ"כ
 דאז יעלה מן הארץ והשקה וכבר נתעורר בזה
 הכב יפ"מ ות' דרך כחות שלח לחיוב חת דורות
 הראשונים שהנשמים מלמעלה צעיר הוא להם יע"ש
 אך יש לזון דכנגד זה עיפוש האויר מוליד חולאים
 והוא ניחא להו כלער הנשמים ויהנה האויר וק'
 וגם משום טלאים רעים ולזה ו"ל דמהמבול ואילך
 הוא דתהוה עיפוש האויר ומקודם הים האויר וק'
 ולא היה צורך לנשמים מלמעלה להורדך האויר
 וגם עללוס רעים גתהו מהמבול ומקודם לא היה
 וברור ועיון בכ"ר פרשה י"ג וכוה יתכן ליושב
 לישנא דקרא כס' עקב כפ' ק"ס ונתתי מטר ארלכס
 בעיתו שדרשו בזמן שעושין יפ"מ והניחו דתול"ל
 ונתתי מטר לארלכס והמ' בכורות נפלה לא סמוך
 ואף תיבת ארלכס יתירה ובאומרו מטר סמוך לרמו
 כמו דהמטר שכל יתה מארלכס ואז יעלה מן
 הארץ והשקה את כל פני הארמה ועוד רמותי
 בזה כפסוק הנותן מטר ע"פ ארץ ושולח מים ע"פ
 חולות והוא במ"ס כס' כבוד חכמים בפרקן סי'
 ו' דאף ודי יתרה ארץ דהם ונ"ד אלבעות והמים
 תשובים

קצפתי מעט והם עזרו לרעה על שהוסיפו וגם לפי דרך שפי' בפסוק ולרשע אמר להם על הולך דמכניסו בדרך טובה כמה שלא לזוה' ללכת עתיד לשותפו עיין בס' חומ"א מזמור ו' על זה הוא דאמר ל' חרטה על שהוסיפו דליתיה בתקנתא מבח דנתן הבחירה וכענין פרעה במלכים והיות שלא כרצו התוספת והדרך עקלתון שעושין יכונה לזו חרטה ח"ו בדרך משל ימלגה י' א"כ דרך העולם הוא דאפי' עושה האב לבנו רפואה דעל ידה סובל לער וכיכה הבן הנה האב מחמת רחמנותו כך יאמר אם הייתי יודע כל כך לער לא הייתי נותן לך רפואה זו דיש לך כאב גדול ולפי האמת לא יתיר בנו בלתי רפואה זו לא דרחמנות האב כי רואה לרת בנו מוכרח לומר בפניו לפייסו נתחרטתי על הרטיה שזמתי עליך דכאיב לך כאיבה והוא היודע שהוא תקנתו ורפואתו כן ענין זה וא"ש ה"כ ואת"מ . ועיין בס' בכור חכמים דפי' דממנו ולמדו להתחרטו וע"ש ואין זה דומה לנעשה אדם דענוה לחוד דבמקום שממנו גרולתו וכו' ואין לך מירה מעולה דענוה גדול' מכלם להא דחרטה ותו דחרטה כמר ודבר מזה הוא חטאת .

ה"ו לא תהא מילר פיק לא הרחב פיק ואמלאהו וכתב הרב היפה ז' לא תהיה מילר פיק למעט בשאתך לא של כל משלותיך ובטח בה' כי ימלא כל משלותיך והמקלר בשלותיך יראה פקפוק ביכולתו יתכרך או בבטחונו ומ"מ אין לבקש לא מעט ושכ יהיה מוסף ומבקש וכדרך הכותי שאמרו בויק"ר פ"ה עכ"ל ועיין לרש"י במזמור ח"ו ועיין עוד בס' יפ"מ לקמן פ"ד קו' י"ג ואין להק' על זה מ"מ בכרכות דל"ד כלום קלן יותר ממשה א נא רפא נא לה דהתם שלא להאריך בתחינה הרבה אך עיקר השאלה ששאל לרוך הרחב פיק בשעה ברורה ומלבד הטעמים שכתב הרב יפ"מ אשכחן עוד בשביל המקטרגים למעלה שלא יהיה ספק בדבריו כמו שהזכירו בתפילות ימים נוראים והמתפלל על לרתו כמו זמן ימים נוראים דמיה"ד מתוחה כנגדו ופשוט ועוד יתכן לפרש כמו שהזכירו בתפילות ימים נוראים דילמוד אותן מקודם ומכ"ש הש"ך כרי שיהיה שגורה תפלתו בפיו וכזה לא יטעה ותקובל תפלתו כמ"ש בקוף פ"ה דכרכות מ"ה ולכן דייקי לומר ר"ו ורשכ"ל אם סדרית תפלה וכו"ר מ"ש הרב בכור חכמים כזה

ה"ח לא סוף דבר חיה רעה לא אפילו בהמה רעה כבר היו שנים בא"י ולפי"ז את"ש קראי דישעיה קו' ו"א דנקטו כל מיני בע"ח דלא דיו כנחש ואריה דלא ירעו ולא ישחיתו לא נס כבש וגדי ועגל ומרי ופרה הכל בכלל הכרכה דלא ירעו ולא ישחיתו אך זוהי שק' דהכא נקט לחידושא חמור נושך וממית כלאי אין דרבו בכך כמו שור נושך דדרכו להזיק בקרניו והרי במאמר רע"ק דאמר בהיותו ע"ה ואנשכנו כחמור יורה דמרגקט למשל ולשיניה הוא דדרבו בכך ואולי החידוש דהכא הוא דממית ודרבו לנשך ולא להמית א"כ הן אמת דהחמור אין דרבו לנשך כ"א לבעוט ברגליו ולהזיק אך בשהוא קשור ברגליו יתן פיו וינשך

חשובים לברם חמשה במים תחתונים וה' במים עליונים וה"ט דטהרתן וקדושתן לכל יע"ש וזהו הרמז ה' נותן מטר ע"פ מתחת על פני וכמו כן ויו מוסף עוד ה' שולח מלמעלה ואותן באות מבחוץ לא מלפנים הארץ והוא כונת לזקוף יו"ר אלבעות כנע"י לטין דכו"ד אלבעות נכראו המים .

שם וסופכי דמים הקשה הרב יפ"מ אמאי לא בדיק דוד על שור' ות' דהיו נוש' הדם יע"ש ולא הכתי תי' וכי כלס הורגים ונראים וה"ל לתקן כמ"ש מנ"ר קודם זה דלה"ר בכלל שור' דהורגת ג' וזה לא פלט . ומה יבקש על ש"ד עלמנ' והרב נח"ל נר"ו ח"כ דר"ד ע"כ השיב בדרך אחרת דהא איכא פוסקי דרקה ואין נותנין דהיו בכלל שור' יע"ש ואינו כמו גדר הלה"ר .

שם בענין פוסקין כרכים הקשה הרב יפ"מ הרי הענינים והאבוינים דהם עלבויים מפוסקי דרקה אמאי ילקו ות' דבהדי הולא לקי כרבא יע"ש ויותר נראה דלענינים ולאבוינים אין להם שדה וברם והזיק שאינו ניכר הוא להם לאוכלים יותר בדוחק וכנגד דוחק זה מתנחמין דלקו הפוסקי' דרקה .

ה"ר ונפרו מושרל כ"ד אף כעבורו עמ"ש הרב יפ"מ ועיין למוה"ר פני מבין ח"כ דפ"ד ע"ג ובמ"ש אני הלעיר בקונט' עיני כל חי בחי' לסקהדרין לרמ"ד ע"כ ונעלם ממני בעת ההוא דכרי מהרש"י לו שכתב הכא וגם תלמידו של מוה"ר פ"מ לא ראה דברי מהרש"י לו ולכך הוקשה לו ולא מלא תשובה ע"ש וקרא דס' מטות הן הנה היו לכ"י בדבר בלעס למעול מעל בה' ע"ד פעור ותהי המגפה בעדת ה' ועיר על זה דהמגפה היתה על זנות כנות מואב ועבירה גוררת עבירה שעברו לפעור וק"ל .

שם שאלולא שאמרו ישראל בהר הכרמל ה' הוא הלהים לא יורה האש . הקשה היפ"מ דהאש היה מקודם ות' דהכונה דעל ירה ויאמרו יע"ש ולא נפלת היא ולא רחוקה רכזאת תמלא בפרק חלק דק"ג מפני מה זכה אחאב למלכות כ"כ שנה מפני שכיבד את התורה ויאמר למלאכי ה' הדר וכו' והרי כמה זמן עבר אחר שמלך וע"ש בס' כלי יקר במלכים י"א קו' ו"כ הא הכא דהוא לכו כיום ובה שעתא וכן דרשו ע"פ בהוליאך את העם ממלכים רכזות שעתידין לקבל את התורה וכו' כיע"ש וכלא רכיס דלטובה מלך מה שיהיה לעתיד ולא לרעה דהיא באשר הוא שם .

ה"ה ר"י כ"י בשרפכ"י ג' ברא הקב"ה . המאמר הלוה אינו כפשוטו דחלילה וחס לומר כן דלא שייך ביה חרטה וחזרה לא כל דרכיו משפט והכל ברא בקדוה ובהכרח כדי ליתן שבר ועונש ולהיות מנגלל חוכה ע"י חייב וכחן את הכסף ל"ך הול"ר ואומות לו כדי לברר בין זריק לרשע לא דהעולם אינן משיגין בדעתם זה ומראה בעיניהם דח"ו ניחם ה' ונתחרט והא ליתא לא דכיון דהבחירה נתן ביד הול"ר והאומות וביד האדם לחטוא כשברא הקב"ה את עולמו ועושין יותר מן השיעור על דרך שנאמר על המלכים אני

והנשיכה רעה דמנית כמו נשיכת הנחש ואין מידו מלל אם לא ברוך רחמיו
שם לו כ"ס באר הנוקסות לעיורו הק' הרב
 נח"ל בר"ו אמר הולך ס"ת לבג ודירן
 עפ"י הירוש' דומא דהיה אדם גדול ושיר ועוד
 תו' כ' תו' בדרך רמו יע"ש ולא היה לירך לכל
 זה דכנר סכנה וזהו רכוס של כל העיר אנשים
 אנשים וטף ומכיה"כ לראש הגג שם לא הלך ד'
 אמות ולא נחל לחזן מה ספק חסור וגם כזה ועיין
 עוד לו כח"ב דע"ג כפ"ו לסוטה יע"ש ועיין מ"ש
 בסה"ק רשאה וחיים פ"ט למקשה ליל יע"ש
 ובקונט ספר חיים סי' ג' אות ד' לבית הקברות
 וע"ש אות ה' להלך רולדת ודוק

ה"י אפרא בעיניו אימיה קשה למה שינו
 תל' לעול פ"א דכלאים ה"א
 אחרים שרים שהניקו וכן נקטו במדרש ככ"ר סוף
 פרשה ה' והבא נקטו קללה אחת עפר ואפר על
 עיניה וחתן דלפי מה שפ"י ה"כ בגדי כהונה כפ'
 זה דהכל אחר מחשבת אמו א"כ ראוייה אשה זו
 לעפר קטנה אם בעלה היה תופסה להיות מקנה
 לה וכן נומחתה בשוליה דלריכה אפר פרה
 מטומאת ויכה וזרעת דתהיה לה בעונותיה עיין
 פסיקתא ס' חוקת כיון דאיהא אשה זרעה לכן קללו
 אותה בעפר ואפר על עיניה א"כ ע"ד ויוסף וסית
 וד' על עיניו דהכן נתן עפר על עיני אב ואם
 במותן ואלה האשה דבנה כסול אינו ראוי לתת
 עפר על עיניה ובעודה חיה ומלאו עיניה עפר
 א"כ היא נתנה עיניה באחר וחשבה להוציאן' כסול
 וקט' עפר ואפר על עיניה כי הכל תלוי למראה
 עיניה

ה"א ולא הלכתי בשוק אלל מי שהוא חייב
 לו אין להקשות כי זה כל האדם
 דאמרינן ככ"מ דע"ה כי אתא ר"א מנין לנושה
 בחכרו מנה ויודע שאין לו שאר לעבור לפניו
 ת"ל לא תהיה לו בנושא ר"א ור"א אמרין בלא דנו
 ככ' דינים בלנו כאלו ובמים יע"ש דהקידוש הוא
 אפי' שורע שיש אותו להפרע ולא יש ספק שאין
 לו אפי"ה אפשר דיש לו עסקים וינטער כשכא
 בע"ח א"כ דהוא מוסק סחור סחור לכרמא לא
 תקרב שלא לעבור באותו מכוי אפי' שלא היה
 עובר לפניו ממש כ"א הרחק ממנו כרי שלא
 ינטעה בראותו מנגד ויזכר כי יש לו בע"ח אפי'
 לזה עשיר דיש מתעשר ואין כל מתעשר והון
 רב וברוך הוודע האמת והנה הני ר"א מידות
 טובות והנהגות ישרות של רב ארץ בר אחווה אין
 בהם משום ויהרה מה שגילה אותם וען כדי ללמד
 לאחרים מותר בדכתיב בכה"ח ברכ עם תלמודיו
 וכן ההוא דסוף מגילה כמה הארכת ימים דכיוו
 להתלמד וכו' איכא סוב דמונע בר ול תמנע טוב
 מכעלו כשאנו מודיע להם אע"ג דהמקור מעשו
 הטובים וקר בעיניו ה' עד מאד

פרק ד

ה"א וקביל עליו רבי קניא מתמניא
 תליתאי אר"ח זכית מארכא

ומתן וכו' נראה דהוא כנגד מ"ש גבינו"א דאמרו מתן
 ומתן"ב זקנים ולפי דכריהם היו שלשים כדור
 דמשה א' ואחרן ב' והם ג' וכאלא נקטו כמו ר'
 חגיגה להיות ג' והיו מבקשים להיות ה' וב' לכך
 מתן כחורים ועין אמרו על נו"א סיכות אחרות
 לכך היה מתקפך ר"ח אם הוא בעבור זה דמתן
 קודם ומנס ולכך הארכתו ימים או מקיכות אחרות
 דמתן רז"ל ואנו תלוי כזה ואולי יסיה על שיה
 מקבל פני חכם לשול בשלום ר"ש'ן תלפתא דקי' הוא
 המידה כי יראה חכמים כדאיתא בקנינה ד"ה ע"כ
 ודוק

ה"ב באחר מלאו כתוב תשע ה"א וכשנים
 כתוב י"א ה"א כזה נקשה
 ההב ופ"מ ומלא למ' קופרים פ"ר דהוא על י"א
 זלדור בלילה הו"א יע"ש והרב עיר כנימן ח"פ השיב
 על הרב ופ"מ דהיו כן ונעלם מניה ל' אדר"ן
 פ"ד דהם על י"א פסוקים מכא המסרה בין הוא
 להוא והרב קה"ע לא הזכיר כזה להרב ופ"מ זע'
 מ"ש הרב כיבר לארן דקכ"ז דע"א וכספרו כסא
 רחמים שם דל"ה ע"א ועוד לו שם דק"ע כ"זנס
 מעיני הרב כבוד חכמים זל נעלם ל' אדר"ן יע"ש

שם יעקב בר אחא כש"ר יוסא לעולם אין
 העולם עומד לא על הקרפנות כח"ב הרב
 יפ"מ דבא לרבות אף לאחר הארכין ע"י קריאה
 וע"ש ואפשר לפותרו כמו עס הקדמת הרמ"ע
 שהביא הרב חיד"א בס' מרכ"ק ובכמה דוכתו דלאו
 מקריב תמידין בכל יום וע"ש ועיין בסה"ק עמודי
 חיים עמוד עבודה סי' י"ד

שם ושלשתן דבר אחד הם פי' הרב כבוד חכמים
 דהם ר' רגלים שהעולם עומד וכנגד חכ"ע
 ולענין שבר כנגד וי"ו וע"ש ולערך נגד ר' רגלי
 המרכבה לפי מ"ש בקונט' עיני כל ח"י כס"ד

ה"ג תני אנשי משמר מתענין בכל יום בשני
 היו מתענין כזה רמו לן כני הגדול
הוא אברהם ה"ו דתמידין ר"ת תנוקות
 מנכורות יום דרך יניקה נטלים
 דע"י אנשי משמר ואנשי מעמר על התמידין דאיו
 מתפללים על לו היו נענים ונטילים מכל דבר דע
 ובא ככיוון על הדברים שהיו מתענים העומדים
 על התמידין בר' ימים ככל שזכר ות"ד ושל"ח

שם מכאן שלא יהא אדם דן אומדנות זה לירך
 לאומרו כפעם כפעם לכדורי הקנסות
 דרונים לענוש ולאסור אשה לבעלה באומדנה ולסווא
 אדם מכשירתו אחר כי ה' א"ל לך רד כי שחת
 עמך עשו להם עגל מסכה וישתחוו לו ויזכו לו
 ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלך דמפי הגבורה
 קשה לומר דהוא בלא כדהכיה הרב יפ"מ ועוד
 ויחר אפי' ואכלס אינו סובל לו ככלו עע"ז ואחר
 ששמע מפי הגבורה למה המתין עד שראה כעניו
 אם לא ללמד רלא יהא אדם דן באומדנות בשום
 דבר אם לא למראה עיניו כדור כשמש וכענין משה
 רבע"ה איכא למימר עוד דנשום ענוה ויתרה דהוא
 כיה לא רנה להורות כי היה באס' המאירה והיכר
 עם ה' פנים כפנים דכדור לו לא כמו חיוון וכדרך
 לכוש

לכנס משמעות הדברים על דרך שרצה לומר הרב
 יפ"מ כסגנון אחר והוא ללמד לאחרים שכן ידועו
 ודוק.

ה'ר באחד

כאב חרב הכית הקשה חרב
 יפ"מ והוא הפך הכתובים
 ונתן דבאחד כאב נכנסו כשרים והתחילו להמריב
 הכית וכו' נכנס כבודאראן וכו' וט' אכלו ושמו
 בן ולערב הניחו אש וחרבן לחור ושרפה לחור וחר
 וכו' הוא קלת נחמה להקביר לן מ"ש הרמ"ע כי
 חבוקת"ק עלם למעלה וכו' וכו' עינים גרסה לכל
 שנחרב ולא נחרב דלכאורה יש חקירה גדולה על
 חול כשרים ועל נכודאראן בנין מפואר כות דהכל
 קיו מתאזים לו חיד החריבו אותו ולא עשו אותו
 טות מלכות להם או כית חפלתם כמו שיש להם
 עתה חיד יתכן והיה להם מקום מפואר יותר טוב
 מזה ומתאו דעתייהו להרוס ולנחון ולהשליך לאיבוד
 וכן לעיל בפ"ב בניקנור דרור להרוס כע"ש חיד ה'
 ברחמיו כד' שלא יהי ממקום הקדש עשה זה
 דהיה נדמה להם דהתריבו ושרפן אותה ועלה
 למעלה ולא יקיו משתמשן מכניט כלל למעול
 כקדשי שמים וכו' ונרע קאמת.

ה"ה אתון

אשכחנין עסקין כהלכות חלה
 ועלה א"ל לארץ איין אחס
 נכסין ואחס עסקים כהל' קו"ע מור ותש' כל
 הענין ויתנו קולס ויבכו העם וכו' אחס ככיתס
 ככיה של תפלות די עתידין לככות בכיס של ממש
 ככה תככה עיין למקדש"ו דכתב וז"ל אתון אשכחנין
 גרסה דקבו נמינ' לה סך קשת מה לורך להביאו
 כאן עכ"ל ולי אפי' עברו שפר קדמי להחיות
 דרמנות מכוונת הביאו זה ומקושר עס מאמר ה'
 אחס ככיתס וקאו דאשכחן כחשכ"ר של מרדכי
 כששאל פסקין לי פסקין דהיה סימן א' סמאורע
 וכן הוון מלאו למרדכי כענין העונש ואמר סקדים
 קומן העומר לז"ר שף ריגרי כסף עיין בויק"ר
 ספ"ח דמוכח דמה שגמלא עסוק כפת קהיל קאו
 אות מפת למח שיהיה והכל המרנלים ראו ולא
 לקחו מטר דכיתוס דמלאו למח ולאחרן עסקין
 בשלח ועלה הרי הוא סימנא עכ"ל דינחילו את
 הארץ ואין יתכן דפסימן מופק כוס יתרעמו לאורך
 גיבא ל' כואת דלמה עסקים בזה כיון שאין נכסין
 גריד מראש ה' ליה כחור ה' חפלו דהיו
 לומדים זה הוא ארברא להראות סימן דינחילו את
 הארץ ועל זה הקב"ה עשה להם כמדתם שיכבו
 ולעשות להם סימן לככות כלומר אחס לא האמתם
 כסימן זה דהיו עסקים בחלק ועלה זאת לעשה
 להם סימן רע דתכבו וקבכיה יהיה להם לאות
 דתכבו ככיה של ממש לרדות וחדעו חיד הסימן
 הוא לאות ולא כמו שאחס דקיתס הסי' וסתרעמתם
 עליו על שחיו עסקים בחלק ועדלק וכדור.

שם

רבי הוה דהיט כד עוברין כבלע ה' ולא
 חמל גרסה דבאן ככיון מספר כד דחל
 מתק מנ"ד מוני מאהכותא דהטיל נחש כחם
 פמטן ואכ"ה וכבר שהחתי בזה כס"ק חורס
 וחיס מער' ד' אות ק"י וע"ש בדרך י"ס ועיין
 פסק"ק ראה חיס ח"כ ס' ואחחן מ"ש כס"ד וע'
 פ"ו דכתובות ק"ט וע' בכ"ר פט"ו וכו' כדור חכמי
 פ"א דסנהד' ק"י ל"א.

שם אשכח חבונא כירדא עליו מראה דכיון שנהרג
 ד"א סמורע וזעזע ימיו ועיין ימיו של
 ישראל כל ת"ח שאור-נוס ונוטר כנחש אינו ת"ח
 ולכן נתקיים בו חיובא דרבנן דלית ליה אקווא'

שם

אמר לון דכרסון סעודיבכין אמר לא יסעור
 ולא יסמך סלא חתה אסיס ונחמט עיין
 כס' ד"ש וכו' והוא יפ"ו מעשים גוראים שאירעו
 בזה וע"ש מוסר השכל על פתגם דכ"א
שם והללו לך אלל ושמעלוס וכו' יובן עמ"ש
 חב מכלל נר"ו בס' הג"מ אדרת ליהו"ס
 שלח לך כפסוק חפס כי עו העם הויסב כהרץ
 והוא כי יש אותה רעס כיתר הישמעלוס ויחבי
 מדברות דררכס לשלול סלל ולכוו כו רעים וחטאים
 מאר חלמס יש כחס חשיבות דמקבלים אורחים
 בפיתס דרכה ואפי' אס לית לאחד כי אס ככשה
 אחת שוחט אותה בשביל הארץ גם הארס הכנס
 פלל קורחם ונפל ככיתס מוסרים נפסם עליו ואפי'
 אס הוא אלוכ שלסס לא ויקו לו ארברא עינים
 לו כדור ומאבילים ומסקים אותו ואין רעין כהתלג
 מכלל דר דכ' עסק ס' בשביל קוס העולם וכו'
 חפס כי עו העם א' תחשבו דהס עינים מנך אחר
 וטובים ממנך אחר כמן הישמעלוס לא לא כמנא
 בקס דל עיבדא חפס כי עו העם לכו וכו' דחמנות
 לית כהו כלל ועקר זת"ר דפ"ח וזס דמונ כמי
 כתובות נוי עו פנים אסר לא ישא פנים לזון
 ונער לא יחון דיוק לומר פנים דקיינו ההס נוי
 עו פנים כמו ושמעל ולא תחשוב דמקבל לארר
 כסכר פנים יפות לא אסר לא ישא פנים לזון
 ונער לא יחון לקבל כסכר פנים יפות לא וכו' ולא
 אותו ולכן הלכו שבי אלל ושמעלוס דגדולה חוקס
 דמקבלים אורחים ומתנים נפסם עליהם כיון שביאו
 כלל קורחם ולהורות כי סכל גור מאיתו יתברך
 כדכתב סרב נר"ו בא וראת מה עלתה להם
 דתחלתס ככובה דיתכ לית נו פומיס והוס חבק
 ליה ספך דהיו מתנים נפסם עליהם הו' סורגין
 אותס בידס דכך חיתה סנורס מאיתו ית' דח"ל.

שם

לא מן קטותיכון אתון לגביכון כי מפני
 חרבות גדרו פי' חרב יפ"מ לא ליהנות
 מעובתכם שתרמו אותם לא כורחם מפני חרב
 האויב ולכן הוס לכם לרחס עליהם ער ועבור ועס
 עכ"ל שורשו פתוח ממ"ש סמורע ככ"כ פתק לא
 וספור וסכיוו מרן כ' ומור"ס כמפה בת"מ קי'
 קכ"ו דאס כורחם לשוב מפני פתר וסכנה של
 דכר או רעב און כי סעיר יכולין לעכב עליהם
 מלשרוים כעידס בשיעור חווחס וכפי טיפול פיתס
 ער שיסבור חועס ע"כ וכוס פ"י הרב מגדל חמלא
 ו"ל כליקוטיו דכ"ר ע"ב כ"ס כס' ויגש לגור בארץ
 באנו כי און מרעה ללאן אשר לעכדיך כי כבר
 סרעב בארץ כנען ועתה יסכו כל עכדיך בארץ
 גושן וע"ש וזה כעלמנו הוא מ"ש סכא כי עפ"י
 הדון אפי' כאיס להרויח עמכם וליהנות מעובתכם
 לא הוס לכם לרחוס יען כי מפני חרבות גדרו
 וכורחם מפני חרב וסרעב שחיס כהלכתן נורדים
 ללחס איה וכו' וכו' אכוריות אפי' כוסב לארציו
 כ"ס במדברות א נקמות ה' אל נקמות הופיע אשרי
 שיתלס

שם שאלם לך את גמולך שאלתם
שלא דנו לחלום כחלומתה ש"ח כמד"א ע"כ
ואמר בספר מלכות ה' נחלם הוא מבין
במ"ס ר"ל ע"פ הוי כל זמא לכו למיס דהתורה
במסלה למיס ושמון בדרמא הוי ב"ל כמא כל הוי דישעיה
על סחרון אף זו מין התוכחות ווי כל זמא דיקט
מחיס כלמא והיה לכס תקון לכו למיס דחין מוס
לא תורה ומורה כנדר מידה מתו כלמא כ"מ

שם חזן מן הרב הנקרא שיכועא כתב הרב
יפ"מ וז"ל חזן לוי שטעם מוחן פטעם
החזיר כדלמא בפרק כל הבשר לכן לא היה ראוי
לחיות בארץ הקדושה עכ"ל ולפי זק יגדל עונם
ש' אריסטובולוס וסיעתו דאיתא בב"ב פ' מרובה
דפ"ב ע"כ וממכות דס"ד ע"כ דקעלן להן חזיר
כיון שסביב לחי הקומה נרעוע ח"י ת' פרסה
באותם שעה אמרו ארור האיש שגדל חזירים וע"כ
ועיי' ירוש' פ"ד דברכות ופרק זה לעיל דף שפ"ה
דעמר קעמ כמיתו לא חזיר ארץ יתכן לעלות
סחור עזמא ולסקריכו לקרבן לפני ה' בכורה
הא חזיר דע ומר דלא תבוי תעבה ל' ביתוך כל
שחעכתי לך דלא תעשה כאלה בישראל ויתכן לימר
דלא חזיר משום גורת חכמים דארור כו' גידוי בו
שכועא כו' חרס וכו' איכא מפלאות תמים
דעיס דכדקא בשמיה דעקיד הקב"ה לקחורו מה
שלא חזר שוכועא מחכות מאלו התורה ועיין בקונ'
גפס חיים פנ' ח' מ"ג בעור משני

שם והשכתי כל משאיה חנה חרשה ושכחה
הקשה הרב יפ"מ דוכל מעשרת מלי עבד
לכו זתי' דרדשו ליה כההיא דשבת דקמ"ה ע"כ
אין לך רכל שלא בא בולשת ללפזרי ואין לך דגל
שלא בא לטכריו אגמון וכו' ות"ד וכעו"ר כמה
שנים שאירע בעירנו אומיר יע"א דנתהיה חיוה
לר ומטק וכפרט עס אור"ע בקרוב למועד ומרגל
בפומיהו לומר שאנו לזרדיק בקרב מעורד
יס"ח שחזור בתפ' שלמה ונבילה וכשמחה ככל
מועד הרגל ויוקיים בו שזון ושמחה ופיו דקור
מועדים לשמחה ויקים שמחה שלמים דבכו ויגון
ואנחה חז"ר

ה"ז זמן קולת יוסף לעלים הקשה רב קומא
הרב גפ"ל כר"י ח"כ דר"י ע"כ
זלמה חלודיק לכהנים פעלי מומין להסיר הקולעים
במחיתא כחמיד ותי' בון הוב למיעוט יע"ש וסוף
חידוש דהרב יפ"מ מחות לפטו פס' ושמעתי
כפומיה וכבר גמור על זה והירן ב' תי' ויקר
מרוחמים יע"ש

מסכת מגילה

פרק א

ה"ה אף מגילת אסתר כמורש משלי ע"פ
טובתם עכסא אר"א אף יוה"כ וקרב
יפ"מ כתב דמפ"ת ביוסף פ"ב ס' נ' פ' דאף
במחיתא שפס' לגון שחזרי חזן בך הסתמל עפ"י
בבוי חזר מועדות אפסר יתבטלו לפי שעה ולא
בן שורס ויה"ב גב"ל ונתקשתי כדכיו דסא

שלמה חמלה ביטל יוס"כ בחנוכה המקדש ואמרת
חללי בנחך הוא על העמוד דכולן פטלן לח"ס
ופורס ויה"כ לא יתבטל לה"ש כמו שבוט בוט
שלמה לשעבר ויקר החידוש לא דאין תי' זה מחיית
על הלכ' פוטב' דנחזי אכן א"ס א"ס כמו דע"כ
דאין מתבטל לה"ש מה לפמס מה' לשחור וכו'
לעשות יגדל בתי עתה מה שיהיה הוא שחיה
וס"פ חנה ה' לידן פ' יפ"ת על ויק"ר וקדמי
דרכ כעמנו דע"כ ע"ד כחור דכריו ככר נרגש
מוס' וכתב וז"ל ואת' למס' כעל שלמה ויה"כ
שאלו נשמח בחטבת ביהמ"ק הא ל"ק כי לא
נעשית זה מפני קוראת שעה לא מן סיון שלמה
כו ממעשה המעבד מת' כדלמא פס' ע"ד יסמח
חיים ברחמי דכרית קדשו

ה"י רנ"ו ר' יוסי הומר ראוי היה עזרא שקחון
החורב על ידו לא שקדמו דור משה
אעפ"י שלא ניתנה ע"י אף הוא ניתן כתב ולשון
ע"י וכתב הרב יפ"מ ח"ל אך קשק' ביון דעזרא
שיק' גם שלשן מי נתן כח לכהנים אחריו לכר
לח"ס ל"ק ולשמות ממח' שפעה עזרא דמפס' נדלמו
דחשיב' כמשה לפתחן החורב ע"י נאחקה גם סל'
ע"י ויהי לה האת' משנה סחורה דמלן חשיב' ומלן
ספין לשנות מעשה עזר' וז"ל דכתי' דמלן כח
ביו' לשנות פ"מ לא עדיף דידים מדרמשה קולך
מי שחית רחלם לכתוב החורב כמו שניתנה ע"י
משה היה וז"ל ומי רנה לכתוב בעזרא הוא וכל
תולדו ראו כי יוס' הכתב בעזרא דקורא מאוסר
וחזון ואלאזן כאל משה סוף קדוש עכ"ד ומה
מנוס לפי יוס' זה מ"ש בפ"ק דרבות' ד"ל לעולם
ואל"ס ארס פדשויוז גס הלבוה פנים מקדש וז'
חרבום וסיוט כד' ללח"ס י"ח פלשן של עובד שחיה
ארימי חרגום ויפ"ו למשה פי שנים דלא קס' ככר
עזר' בישראל במשפ' ג"ד ולרוד דחנו הרכבות וז'
חרבום על שניתנה קל' ע"י עזרא וכו' דקורא תוב
לון קעמי חזון לחרס כההיא דקס"ח שכתבתי בס'
הקטן פ' הפנים ס' וז"ל אית' מ' כע"ש דנבבא
בר חובל ללח"ס וי"ת כפי האמנה געמ"ס כקס' ק
רוח חיים א"ס א"י דכ"ת וגי' לקמן פ"ד בעובד
ד"ש ב"ר וספ' יע"ש געין יפ"מ פ"ו דקועס ס'
כ' ונח"ל פ' ג' דרס"ט ע"ד וד"ע ע"א וע"כ

שם ועשוין עמוד לקפר כסופו ולתורה מבאן
ומבאן גי' מ"ש הרב שרה ורשע וגי'ן
בקונט' עיני כל חו'
ה"א מהו מנלפך עינין לזכר היפה שהכירע
דחם הקדושות והכפשות ע"ש
ועיין בקונט' חיים לגמל פדק ו' מ"ש בס"ד

שם מתאמר למחר מנאמן לגמון מלית ללחין
מפה לפה מכפ' לכפ' הרב וז' מ' פורס
במחור זה פשט' דרבים וברך ה' שפדש' ראוי
לפרס עפ"י דברות קדשו כה"כ במלכו ס' ח'
קורת חמת ביהמ' פסיון גר' קר' לקבריו האמת
והלך ונעלה לא גמל' בשפסיון גר' חס' ולא
ועות קדון וכמו שדשו שלא חס' את השוקר
וכו' בשלום ובמסור סל' חזון כנר הב' לקתנב
במית' הקסר' ויבוס פשיב' מנשן גר' סרסורג
לחובל

ה' ד' שבע עכירות הוהו כפרו' של גרעון
הק' הרב יפ"מ אמאי לא תשוב
גללות שנים כרתן כמס' פרה לריה"ג ורבנן וט'
ו"ל כיון דלאו מלתא פסיקא היא לא חשיבא עבירה
ולכך לא נקטיה יע"ש והיה ראוי לי להביא דברות
קדשו אלו כס' הקטן עיני כל חי בתמורה לרכ"ח
ע"כ פוק חוי

שם כך באהל מועד עשו מ' קסר א' בגלגל
י"ד בשילה שס"ט כטוב י"ג כנכעון מ"ד
בוהמ"ק א' ת"י כ' ת"ך כזה אמר אל"ל בני
אברהם היו רמו הכתוב ביחוסא קימן כ"כ
אשמת וכללולך אשר עשית טמאת
ותקריבי ימין ותבא עד שותף ע"כ נתתך חרפה
לנוס וקלסה לכל הארצות דאש ואלה מחשבות מנה
מנה כל השנים שהיו בישראל מקריבין קרבנות
כמשכן ה' היו שף ושלש מאות ותשע שנים ותו
לא ובעולותינו שרבו נחרבו כל לו המקומות שהיה
בהם מקדש ה' ואין לנו להקריב קרבנות חובותינו
דהוא קיום העולם וזה בעלמא רמו קרא וזהו
דהנביא דבר כל' נקתר ובקתוס חכמה והמבין יבין
והיינו דהתחיל לו התשפוט התשפוט את עיר
הרמים והודיעה את כל תועבותיה עיר שופכת דם
בתוכה לכא עתה כל' גרס לכא מיתה ע"ז דעשתה
גלולים עליה לטמאה כדמך אשר שפכת אשמת
ר"ת אלף שלוש מאות תשעה וזה לך לאות על
כי אשמת נחרב לכסוף בשביל גלולך אשר עשית
דטמאת אלו המקומות והא גרמא לך דלא הארכת
ימיה ושנים בהם ותקריבי ימין בגלגל ובטב
ונכעון ושילה ותבא עד שותף בכית עולמים
בכית א' וכ' על טמאותך דנתמלאה סאתך וכא
קלס להחרב ואתה גרמת לעלמך את"ל ושל"א

פרק ב

ה'ג עתיד הקב"ה לעשות חולה ללדיקים
היא על מות עולם שאין בו מות
נראה לפרש כלפי מ"ש בתענית ד"א אל ואמר
ארס אני אוכל וסותה ושלום עלי נפשי דעליו הכתוב
אומר והנה שאון ושמחה הרוב בקר ושחוט לאן
אכול ושתה כו' מתר נמות מה כתוב אחריו אס
יכופר העון הזה עד תמותון וכו' יע"ש הגם
בתענוב דלעת"ל דהוא ויחור את האלים ויאכלו
וישתו אין לו' כי מתר נמות לא' עולם שאין בו מות
כלל והכל רוחני ומה שמראים באנכע נגר דכתיב
ונגלה באזני ה' לכחות ומראין דהו' רטט יתברך
כי מה לתבן אל הכר ולא כהעו"ז העוה"כ
ורוק.

ה'ה מצוה לסקרים כרי לזרז במלות עיון
לב חיים ח"א סי' א' ואילך
ועיון בקונט' ברכת מל"ח ח"כ כחדש תמוז וראה
חיים ס' לך ונפש חיים מערכת ו' מ"ש בס"ד

ה'ו דכתיב כיום אשר שברו האחרים .
כתב רב אחאי הרב נח"ל נר"ז
דכת"ד ר"ק ע"כ נפק"ל והימים האלה נזכרים ונעשים
וצריך טעם למה נזכרו זה מזה עכ"ל והוא חידוש
דהרב שרם ואושע לפניו וכבר עמר בזה והאריך
ליושב

לאבות את העם ולקרבן יכו ש"ך ושמרו דעת נגד
הב' לפקח בפורך כל אחד צריך דעת וחכמה .
ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' לכחות הוא נגר
הנ' דלא ואמר עול קורא מבין עיניך והוא כמו
שד"ס אס הרב דומה למלאך תורה ויבקשו מפיהו
היו לך החמשה בדברי הרב יפ"מ ו"ל ועס מנה
שכתב הרב יפ"מ ו"ל בדרך הראשון פירש בני
אברהם היו פסוקי עפרון כס' חיי שרה בטרון
נכון

ה'יב אל ר"ט וט' כל הפורש ממך כפורש
מחיו נראה דר"ט אמר כן לרע"ק
כשביל שרע"ק דרש את ה"א תורה וכו' תרבה על
הת"ח ועל זה דרשו ואתם הדרכים כה"א על
המדבק בת"ח דחיים כלכם היום כמו השמש וא"כ
נאה לו' לו הא כל הפורש ממך כל לאתווי אפי'
ת"ח כפורש מחיו דאתה רב רבנן ונהנין ממך
עלה ותושיה .

ה'יג שתהא עבדות בכורות מן הדיון
קרייה כי לי כל כבוד הקשה
הרב יפ"מ מאי חידושא הרי מוזמן עשו' היה זה
ותו' דהיו מליהם הבכורות א"כ בתחי' לא היה לא
אחד והשתא אקדים כל הבכורות ות"ד ולא מוכח
כתירוטיו מב"ר פ"ג וילקוט שם וזכרים דק"ב מעבדא
שעבר בין יעקב ועשו על הכורה דמשמע דלאו
מליהם היה ולא כבוד אחד אלא עבודה בכורות
הוא משמע כל מי שנקרא בטר ועיון כס' נחלת
כנימן מזה ק' ויותר נראה לו' דאס לא היו
חטאים כעגל היה ברית כהונה עולם לבכורות
דכל מקיס שנאמר לי היה לעולם ועד מכת בכורות
היו בדרך שלח כבמות וממכת בכורות ואילך חל
עליהו מחרש קדושת כהונה אפי' להיות ראוי
כמשכן ובהמ"ק לא דהעגל גרס דהו"ל כדיון כהנים
שמשו בכית חונו לא ושמעו כמקדש דנפסלו
ובכתיב אך לא יעלו כהני הכמות למזבח ה'
כירוש' ועיון מרדכי במגילה סי' תתי"ח כן ממש
הבכורות כיון שהם שמשו בהקריבם לעגל ועיון
להרב כבוד חכמים שדרך בדרך זה יע"ש לא דכל
זה אינו שוה למאמר ו"ל ע"פ הלא אהרן אחיך
הלו דנמלא דמעיקרא העבודה הוא אמר ויהי
דיקא לאהרן ולבניו וזה אמר ה' סמוך ליציאתם
ממצרים וכלאתם תקדש הבכורות לעבודה וכבר
ותקיימו שניהם בעוד שנתים ימים אס לא שנאמר
דלו ולא נזרפים וסבירות היו מעותדים להיות
כבני אהרן ככהונתם בבכרותא חדא ועיון כס' מגיד
משירים ס' במדבר .

וראיתי להרב מהרש"י דיקוב טעמא לקדושת
הבכורות לעבודה מפני שאז נתבערה
הע"ז ולפי שהעבודה כרי להפריש מע"ז כמ"ש הרב
המורה לכן הנולדים אז נתקדשו לעבודה עכ"ל
ולפי"ז יפה דרש ר' לוי הכא שבר' ה' מטה רשעים
אלו הבכורות שהקריבו לעגל תחילה דלכאורה כמו
זר נחשך לקרא לכללות בכורות רשעים אך לפי
האמר מעט אמר להם מאחר דהם נבחרו על
שנבערה ע"ז כימיהם ואך יתכן דהם יהיו תחילה
מקריבים לע"ז אחר דמיטוים שנתמט בשביל
שלח ועבדו ע"ז ועיון כסה"ק לב חיים ח"א ד"ן
אב"י ופי' ה' מ"ש בס"ד בדברי הרמב"ם כס'
המורה בזה .

אחריהם מתחיל בדבר טוב ומסיים ליתא להא דאמר
הקב"ה וחברו יוכיחו עליו דתל"ה שיהא פותח בדבר
טוב וחותם בדבר טוב דהוא על כננו דא"ר לוי
דלא יאמר הכרעה בתחילת הקללות ובסופן הכרעה
אחרונה ועיין מה שכתב הרב שדה יאושע שם

שם חיי היה כרס הכא כתב הרב יפ"מ ולקלל
בדרך החיים ג"כ לא יכון ועוד דרשע
בחיים חין דרך להתקלל עכ"ל עיניך הראנה מה
שהארכתי בקוף קונט' משא חיים בעור משדי

פרק ד

ה"א הוא התקין שיהו אופין פת בערכי
שבתות שתהא פרוסה מטיה
לעני כתב הרב שדה יאושע דכ"ק אמרו שתהא
אשה משכמת כדי שבעת שיכואו העניים לשאל
יהיה אפיו ואם לא תהיה בהשכמת העניים הבאים
בבקר יפסידו והיונו דקאמר שתהא פרוסה מטיה
זת"ד. ור' לי מאר על כי אומרות לעניים עריון
לא נאפה הלחם ויש מהם שנותנים מעות ותקנת
עורא ליתן פת בער"ש ואפילו כשאר ימים הוא
מטה דהוא מוכן כההיא דאשת אבא חלקיה בתענית
וע"ש

שם קאים מתרגס סמך לעמודא עיין מ"ש בקו'
כף החיים סי' ט"ו אות ט"ו

שם כתוב בתורה ברכה לאחרים ומשה התקין
לישראל עיין סל"ח לו סי' א' וב'

שם ויקראו בספר תורת זה המקרא מפו' זו התרגום
ושם שכל לו הטעמו עיין להר' כבוד חכמים דפי'
על פרד"ס דויקראו מפורש הוינו פשט רמז ואח"כ
שם שכל ויבינו ד"ס ולזה חקנו בתפלה כינה דעה
והשכל דלפשט כל ישראל יודעים ולא הו' הס רמז
דרש סוד זת"ד ועמו הס"ר דלפי כתבו ר' האר"י
אין כן טסח הכרעה כ"א חב"ו עיין בקונט' רוח
חיים סי' קע"ו או"ד ובקונ' כף החיים סי' ט"ו אות
ב'

ה"ב תפתר שלמר משוי עיין לחכם בני
סי'ו בס' שמע אברהם סי'
י"ד ובספרו כרך את אברהם ס' במדבר

ה"ו באן כשהבוא כ' שערות עיין נשמת כל
חי ח"א סימן א' ובקונט' החפץ
חיים בס"ד

ה"ז ער קן לפרו יגיעו רחמך עיין כסה"ק
עיני כל חי מה שכתבתי בזה

מסכת חגיגה

פרק א

ה"ז מצאנו שויתר הקב"ה על ע"ז ונ"ע
וש"ד ועל מאסם בתורה לא
יותר נאה דורש הרב יפ"מ כזו דחלילה לו' דלא
ויקפיד על לו לא דע"י התורה מדחיקתם מהעבירות
ואם יחטא מעט בלא ויעסקו בתורה וחזור בו
וימחול לו אבל אם ירשע אפי' כשילמדה תורה הוי
מלתא דלא שכיחא ודאי יענש עכ"ד ושפתיים ישק
בדתנן

ליושב להכבדו ולהורו' למר כדאית' ליה ולמר כדא"ל
דעמור וימיעו עמו פוק' חזו'

פרק ג

ה"א אבנים שחלכין לשם מת עיין הרדכ"ו
והחדשות סי' תשמ"א ודרע
אמת ח"כ סי' קמ"ז ולהרב שו"ת הלכות מדע"כ
ואילך וקמ"ר ח"כ סימן ו' וכתב' הרמ"ע סימן
מ"ד וחס"ל חו"ד סי' כ"א ומוה"ר פני מביין ח"כ
דר"ן וחס"ל ח"כ דרכ"ע ג' ודוק ועיין ר"ח סימן
סק"ד אות א'

שם וטלהם עלה איספייטנס זה היה בכית
ב' ובכית א' היה נכזהרן וכן מדרשו של
ריב"ז היה בכית ב' ובכית א' היה כיה מדרשו
של ורמיהו וכ"כ הרב יפ"מ שם לא דלפי זה שכל
יתכן לומר דמאי דנקטו הכא ת"ק כ"כ ואילך באיבה
רבתי תפ"א כמנין מלאכי וכתב על זה הרב היפה
דלא דק ובתרא כיע"ש בחלקות תשית בין כית א'
לכ' והא' והא' איכא ועיין בגטון דכ"ח דבכרך ביתר
היו ת' כ"כ ובכל אחת ת' כ"מ יע"ש ועיין לקמן
בכתובות פ"ג ה"א

ה"ו ללמדך שאין העולם עומד לא על
הקרבנות כתב הרב יפ"מ אף
ע"ג דאמרו נמי גמ"ט ועל ג"ח ועה"ד קרבנות
עוקר משום דקורה וב"ח ודיון רבים מע"ה לא יוכלו
לקיומן והקרבנות מנינים על כולם עכ"ל ולא תקשי
עליו מה לקרבנות דתנינן בומן שכיחמ"ק קיים דהרי
לעיל בפ"ד דתעניות סי' יו"ד במאמר זה כתב
דהקרבנות אין להם הפסק דאפי' בומן שאין כית
המקדש קיים קבעו לקרות קרבנות בכל יום יע"ש
ומה שחקר בדבריו כאן מילא את דבריו שהם
בתעניות והכליג הפירכא דבקריאה כזאת אפילו
לע"ה דלא וכלר' מי שאיט יודע תחילה ומיעוטא
דמיעוטא שאינן יודעין ואי נמי דבכמה מקו' מתחיל
המומר מפ' העקידה ולהע"ה מוכיח הש"ך י"ח כמו
בתפלת ח"י למי שאיט יודע כמלא דמוכח דהקדור
כלו הקדיש אין לקרבנות הפסק וגם יד כלם שיה
כו ולדקו יחדיו דברי הרב מהרש"י ז"ל ופשיטו והרב
כבוד חכמים ולא לודון בדבר חדש דזה כלפי או"ה
דחם מתכפרים כפרי החג ותורה וב"ח לית כהו
ואח"ך דלנו אהני כלהו אף לגבי או"ה ע' לוכא
קרבנות זת"ד ועם שדבריו כבונים קשה לאומרו
נגד המאמר דאמרו דתקבלו או"ה ע' לכלעם על
הקרבנות למה לא ליוה להם ואמר רישא שקבלו
את התורה שיק להם ואתם פקלתם התורה כדאין
בילקוט תהלים סי' ז' אשמעה מה ידבר כיע"ש
וכמנא דחם כי לא להוכיח קרבן לגבי או"ה ע' זולת
דמפני ד"ש מקבלין מהם מדים וגדבות ודוק

ה"ז אמר הקב"ה אינו בדין שיהו בני מתקללי'
ואני מתברך עיין גלהרב היפה
שתי' ב' תו' על קושית רש"י והר"ן דכשם שמברך
על הטובה כך מברך על הרעה דזה הוא יעור
ולא בא הרעה וגם כי רבים שאנו יע"ש עכ"פ
שמעין דלפי טעם זה לא יוכל להתחיל בקללות
ולקיים אע"ג דאינו מפסיק כלל דאיתיה להך טעמא

לכר כיון דלרעות דכחישת חולין עובר כעשה
ואולי לפיכך אשמו בהן כדעיתא דאורייתא דבר הכרחי
וההכרח לא יבונה לא דכלפי שמיא אס כיוון להנחתו
ומרחיב לבן כזה ראוי ליתן את הדיון .

שם והלך באמצע כחב הרב יפ"מ וכן בעיון
התורה מחלוקת ארס כהרץ התמכעני שלא
להתעלל וגם לא יבגד ויבכס עלמו כמפלא מדעתו
ואין להק' מצינעם וללא מלחא דאין זה לא במה
שרד המעיון להשיב לא במפלא כנון משאש מרכבה
ולנקה בשחת יפ"מ ואני אומר דלא לצנין מעשה
מרכבה כלכר לא בעיון עלמו יפ"מ אלא ידעיתו
משנת לדינו ח"מ וטומאה דתורה בענינו עמוקי
ויבג לריק ריבון כטעות ונחלש כחש לא בדור דאורייתא
טוב שילמוד בא"ח ח"מ כיור' במש"ש זיכל להבין וכן
כא"ע וסכל לפי דוחק דעתו עד מקו' שסכלו מנעת
ולקח רב לעלמו שילמדו וזה דרך האמצע לכל .

שם ויס' אחר בתקופת תמוז היום וירעשה הארץ
ונרחס הקשת בענן הוא לחירושא דכחשק
החוס היינו בתוך האש מתוך התנהבות וקעטן הוא
הכה את שם ארש' ביום השלג דתחא אשתי וספרי
ביומא דקיתוא וכו' (היינו) בתקופת הקור ובתקופת
החוס .

שם וי' חסון ליתומיו הקשה הרב יפ"מ
דלא וימתו לניס על אבות נתי' דכשפליגו
כרעע גם זרעם נרחס וכדמיתו ככללי לא קין לו
ולא נכר בעמו וע"ס כל לעומת זה אומר דור לא
דאיתי גרוק נעוב דסונו דלחיס אצטרי על כי אין
לחוק בארץ וזרעו מתבסס לאס דכלא הנשיע ב"ב
מתבסס לאס וימתין לו אר' כחריק שאיט גמות לא
יבא זרעו לירד מזה ח' ללכש לאס לא מנמלס
עלמו וכו' קדרנות בדבר וכו' אלא אשתי א"ש
זכא ה' במותו קפץ מאד גרוק נשאר ח' גבור
בארץ ויהי זרעו דור ישראל וינרץ הון ועושה כפיתו

ה"ב טה ה"א פתח מלמין וכו' מה ה"א
פתח מכלל לר' גר' פתח פתח
לכל בעלי תשובה עיון ככ"ר קי"ב דהפיוט טעמא
באחריתא משום דאיט תופס ה"ל משום דלא בעמל
ויניעה ככא שמים וארץ וכבר עמד הרב יפ"מ
ובתב דפליג אהך דכחא ויתכן לומר יען תנן באבות
יפ"ה להפרע מן הרשעים שמתבסס אף העולם
שנכרח כיו"ר מלמדות כמלא דתת' קבדיל הענין
ואולי ככ"ר הקטנו הדבר כלפי מעלה דהוא בלתי
עמל ויניעה ובסברא זו נכח החוטא לחטוא דהדבר
קל בענינו ויוסולו להרע וסב"ק חסן בתשובה
השכס סיחור בתא' כדדיוש דכ' פותח פתח לכל
בעלי תא' וכדי שיחזרו בתא' לעזרין בתש"ל לא
ינקטו ה' דעמל ויניעה כ"א שוקט דעתה על יד
מלמדות וכוה ומהו לשב אף טעם דלא בעמל
ויניעה אנו מעבר אותם לחזור בתשובה וההיא
ד' דעברה מלמדות הוא איוס לחזור בתא'

ה"ב בראשונה לא היה מחלקת בנשיא
משכנו תפ"ס ותכ"ס ולא
שמשו

מחנן חננת חלפות עולם ודון ועליך עור למחרס
לקמן פ"ב סי' ט' גבי אשע אחר יע"ש וגם אין
זה הפך קאמר אקב"ה ונחן דלפי האמת אינו
כפשוטו שיתר על ג' אלה וכאמר וס"ר להרב כבוד
חכמים שתקן ל' יותר על שמאריך אפו ושיח חילוק
בין חוטא עמלו לבין העולם שלא להחריבו יע"ש

שם הקאמר שכת' היה מקרבן אליו כזה יס' כ'
פ' דורשין אותו לנפאי על הילה"ר ודורשין
אותו לשבח על סודות התורה עיון כס' יפ"מ
ואחמ"ר לא שמיט לי הרי בכל דבר יס' שאור הן חמת
דקטו שאור שכעיסה מעכב על הילה"ר היינו
בארס שהוא העיסה ולכך כי כל שאור וכל דבש
ל' ושאור לא ומלא בכתיבס אף שאור דהקא איוג
שבארס אלא דיוק לו' שבה לא שבו וקאוי לתורה
דהנס דתורה אין לו דהוא העיסה עכ"פ מה שקרא
בפיו ובשפתיו והבין כשכלו ועינו ראה כס' אלו
אזי שמע כד'ת ההלכה שבתורה נשאב כו' דרוס
כתורה שפנו הנחלים ונשאר חס וחסו השאור ושכה
שנשארו בו סוף סוף וקוב בארס ומחורו למוטב
ועיון כס' כבוד חכמים דתקן ל' שאור עיון עליו

שם זה ת"ח הפרש מן התורה הק' הרב מירא
דכח דהא יס' לו תקנה שיחזור ללמודו
ועי"ש מה שתי דחומים שחשרו אינן חזרין וזה
נח"ל כר"ו כתב עליו דאיתנה בתקנתא העדפה ע"י
דחוק יע"ש ולא ראה מ"ס מחרש"י דהוא לפינו
כפ"כ סי' ת' יפ"ש

שם שמחן שלא לשמה את בלא לשמה מתלבד
ח' התוס' בין לקנטר ולהתייגר בההיא
קח לו שלא נכרא וכו' יע"מ שיכדוהו וע"מ לקבל
פרס דהוא מתוך שלא לשמה כל לשמה ח' עור
כשהוא בתמורות לומר שלא לשמה או נח לו שלא
ינכרא אכן היכא דהוא לפעמים אמרין מתוך
ועור ח' הרב יפ"מ דבשנהא ע"מ לקבל פרס
דמלמין כשכר ועונש הכא מאת ה' אמרין מתוך
אף כשהוא ע"מ שיכדוהו כני ארס וסיקראו ר'
דהוא מכחין ואף אמנותו כה' או נח לו שלא נכרא
יע"מ ולעד' לומר דבתחי' לימודו דנקראת תורת
ה' אמרין מתוך אף כשהניע לגדל תורתו דהוא
גמולו דמחרש איו חס הוא שלא לשמה נח לו
שלא נכרא דבר מחידושו כיון שמחדש שלא לשמה
ויותר טוב שלא יהיו נכרא דשקילי טיבותין ושאיא
אחורי ועמ"ס עור הרב יפ"מ לקמן פ"כ סי' ח'

פרק ב

ה"א אפילו דברים שאין בהם חטא נכתבים
ל' לארס על פנקסו ופי' הרב
יפ"מ אלא גנאי בעלמא כדאמרו שיחה יתירה שכן
אנו לאשתת' ע"ס דהו"ט דהא"ן ז' דלא תקבל עוקף
הכל לעלות למדרגה ויתר עליונה דידון הארס
דכוס ויאר' לחיט מרקק עליו על דברו גנאי
דומבער דומס לוח בתב הרב יפ"מ ז' ככ"ר לענין
באשר הוא שם דלענוס אותו אין עונשין אף ולסטיב
במנו לא ע"ס פקד' וכענין שבוחר חז"ל דאחר יפ"מ גמ'
מקדקים עליו על קדושים דקיס וסכוליו נעברה
מאד לא דסוב זה דשיחה יתירה הרי אין זה גנאי

שמעו וכו' הקד הקד וכו' רמז משם חפזו שיהיה
 התלמודים וכו' וכו' סברתם חזק אמרו כולם עתה
 מקובלת אחר שגילו דברו להם חזק וע' ש' שהחיה
 בקושיהו ולבסוף כתב ושמעו וכו' כל המלקות
 בתקדש מקיבה שלא שמעו על לורן וכו' וע' ש'
 וכו' הפעול נראה לומה דלא מפני שקודם סיבה
 קדמיון בהם מהשקיהו ולא שמעו כל לורן במקלות
 יחייב שלא וכו' א' האמת סיבה למד ושקד הדבר
 לחוד ומה שהיה מקום להרגיש היינו ממומר
 אחידתם שגמרו משהבו וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
 מתלקות בישל וגמלו לבאות גרמק להם ולא
 על כך האונם שלא שקמו גמל וכו' וכו' וכו' וכו'
 דלמוד בתורה שאנו דאחר שהתחילו ללמוד הקורה
 חנוט מנח למה האמת דגדולה תורה והינה רבנותה
 של התורה והרטה דכיו טעם והרב כבוד חקמים
 הארץ ליושכ דהרף אחת ע"ש ועין לקמן ביבמות
 סוף פ"א וכו' לכוין הרב כח"ל כה"ל שם ד"ה ע"כ
 וג"ל דקוטה ד"ל סוף ע"ל ד"ה ע"כ
ה"ג דהוה לומד ומפרסמא עין בקד
 כסא רחמס כהר"ל פ"ז דף
 ק"ל ע"כ

פרק ד

ה"א וזקנים לעבר השנה וכו' עין להרב
 ששנים לדור כפ"ה דמנוח מ"ט
 מ"ט ע"ה הרב ד"ה שם ועין כשה"ה חיים חמלה
 בהקדמת הספר בענין ג' פנים לתורה וע"ש
שם קטע פלגא הולתיה הא ערופא מקהילת
 דקוטה דמ"ט ע"ה בקרב ששם א' תקרי
 בקרב שנים לא בקדור שנים וע"ש עין ענין כל
 קו בקהילת לר"ד ע"ה ולפי מה שפירש מקדש
 דהיה לרש"י דהי ששה תחיות מבקות מעותד
 לעשות בשות גחל אף הא תינה אס היה גוון א'
 אף אף לא הוה קדרי ככיו ועין לקמן פ"ו דכ"ק
 ה"ו ואפשר דקוטה לקיים מאמר סוף האר"ה ולקדוש
 ה' מוכר דא רשכ"י דקרי למאני מבערות וכו' וכו'
 דבסת בכסות נקיה ולהבו אמרו ככ"ב דק"ה ע"ה
 חיהו וא' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
 לבושו לו ועין ברכות דכ"ה מאן חלבוש מדא וכו'
 ועין בע"ה פ"ק דע"ה וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
 מעברה כלא ע"ה פ"ה וכו' הרב כבוד חכמים
 וכו' קמו כח מעשו הנה לעמו סמוכים לע"ה לע'
 ולפי דרכו ודמוה נא דלעבור השנה היה לר"ה סמוכה
 עין פ"ה דר"ה

שם עד כדון מתקרי כופא מקמרא עין יוסף
 אומן ס' ו' כלאות דיוס' מבית לבית
 והכי נהני הולכים למקום אחר לתת סימן ויתבן
 לרמוז דכיון דענין ודברתם א' הסלע גרם השכחת
 התורה וע' נחרכו ההפרשות בין התנאים לכך
 כתנו מקמר כשעה שקלטו לעבה השק לזכרת בין
 עיטסם דהסלע גרם לרבו רעה רכה ועין לעול
 פ"ו דשכת ה"ב בענין המסמרים ודוק ד'
 וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'

מסכת סוכה

פרק א

ה"ה דא וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
 וכו' עין כס' כח"ל כ"ה דכ"ל
 ע"ה דפחד לכו לענין טעם למנה ועמ"ה כשה"ה
 מיום ושלם ח"ה ק"ו דבעוק משדו
ה"ו אכל מתחילת פת גבושתו לענין נשא
 ערב הרגל ולא הספיקו לכתוב
 או דנתקלקלה הכתובה וסחס קנין לכתובה עומדת או
 מעתה בתה"ע לכתוב הכתובה עין למורי הרב כס'
 בית מועד ד"ט ע"כ וכו' כח"ל ח"כ דכ"ו ע"ה
שם שמת דם מן הקד מלת שבווע זאת מה
 שכתב הרב הופה כזה והרב כבוד חכמים
 בדרך אחרת הוה שוין להביאם כשה"ה ענין כל
 חו כח"ל למ"ה לר"ט ע"ה ג"ל מ"ס ע"ה ח"ה
 בהבוא חלקמן פ"ג דיועס לחבו דלמוד מקודם מתן
 חורה כל שאין הכתוב סותרו וע"ה הנה לע"ה כפ"ה
 דתעניות ס' ו' א' כח"ל וכו' תשית כיון מתקד דמסתבר
 דהוא דאמר לשמש מעותד כשנת העבון להבוא
 דיועס לחבו והיונו מה שכתבתי ב"ה וכו' הכ"ל
 משם הרב וגל ועכ"ה וכו' ועין עוד למחרש"י
 לקמן פ"ג ס' ח' וכמ"ס שם רב דחומאי הרב
 כח"ל בר"ו ח"כ דר"ל ע"ה ואל"ף ועוד כס' וכו'
 פ"ה דכתובות ס' ו' וכו' ששקשה הרב וכו'
 מהש"ה והתחומא מקהמת המשכן כוס ליהת
 ולחק אחת"ר מעיקבא לא כנע ולא פגע עס
 ענין זה דהכא דהתם לשון מושא הוא והתמוון
 כאומרים ו' ע"ה ביום טובה היה כטוב וע"ה
 וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'

פרק ב

ה"ב ילפון מתקלקלה ומתקנתא לא ולפון זה
 רמזו כהר"ה דרמ"ה ס' ה' חכמים
 המה להדע דאומרים שהם חכמי ללמוד מהם להקד
 כנון לחלל את המועד ולהטוב לקיום התורה שלא
 לכוין מלאכתו במועד לא גזע להקביתם דנוהרים
 ועין בקוטה כפ' יחזיקים סימן כ"ה אות ע"ל
ה"ג ואינון אכלין ושותין ופוחזין ואכני
 וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
 וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
 חייית מתקד שילב הקוברים והסבורים לשון כה"ה
 כמן בקול להסתתר ולהריות ולפחות קניקיהם נגד
 שלא וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
 ואכלין ושותין ולא לומדים כלל כ"ה דשחוק בקוטה
 קבלי עכנתך שחוק וכו' למשא ומתן מה הועיל
 חכמים כהקנתם אף דלמד דלאכת חוק"ה הוה
 מדאורייתא

העולם דהוא מעשה ידיו תקיף כחרבן כוח"ק
כלי ספק ומה שהק' שם מוהרש"י דאקדומי פרענותא
לא מקיימנן ועי"ש מה שתי' דהיכא דירע שיכח
הרע יע"ש זה והיה סתם למ"ש כספרי כפטירת
מש"ר דכבו אותו ל' יום קודם כיון שידעו שיצ"ע
לבעל הנזרע ולא הועיל אע"ג דאקדומי פרענותא
ל"מ ולפי' דרבו של הרב כבוד חכמים וימתק יותר
ודוק ועיין כס' נח"ל ח"כ דרכ"א סוף ע"א

שם כשלא היו יודעין כמה לפתוח ק' דהרי
ק"ל דהרס אהב את כט יותר מנפשו
והי"ל להתחיל מכמו ובנותיו ואולי י"ל דנסתפקו
דכיון דיש ארץ דממנו חביב עליו יותר מנפשו
שמה איוב מו"ק דהשגח ולא ידעו כיון ממנו לכניו
איו"ע יותר קשה עליו א"כ נסתפקו אם לשי גורל
העצור או לפי המאורע איזה היה קודם ותחילתו
ועי"ל דנסתפקו אם מתחילתו כאשר הוא שם כי
גיל הכאב כעצבא דגופא וזרות אחרונות משכחות
את הראשונות ומאי דהוא הוה או המרידות
והדאגה דינא חסד עדין כלבו ותחילת ממה שהוא
מקודם על הסדר ודוק

שם חר תלמיד מן דר"ת כמין חיה חד תלמיד
מן דבר פדה כמין כוכבא דוגמא לזה
הוא ענין דוד המע"ה דאיתא בפ' כמה מרליקין
דל"א אתא מה"מ וכחיש באילני נפק למחוי. לא
דליך לדעת מאי שנא דלדוד עשה כלכל באילנות
כדי לבעול מר"ת ואילו בהנהו תרי תלמידיו דרמה
כנחש ובטבבא ולא על חניס ואולי יש לומר דלפי
גורלו של דוד המע"ה לא היה כח להתראות בפניו
בחייתו לומר ולהשתחות עלמו לרבר אחר משא"כ
באותן התלמידים דלא היו לגדר דוד המע"ה ועי"ל
דלכדי התלמידים לא היה מספיק לעשות כהלה
מבחין כמו כדוד דלא היה התלמיד לכו לא היו
עמו עור שנים וכדי לכלכל ג' הלואי כשיעמוד
לפניהם כשינוי מראה המבטחיל אותם

ה"ז הרין מחוץ כנגד המשפחה מבאן סמך
למנהגן של ישראל כסדר נשים
דאינן לזכרות כנרים באזרחים ותכשיתין הרבה
כתוך שנה כל המשפחה וכן אינן נותנין מתיקה
ולפי מ"ש הרב כבוד חכמים יפה עושין

ה"ח ע"כ המתיס אינו מנלס עיין כה"ג
סו' ש"מ הנה"ט אות ו"ג רבין
על אור"ח כין על השאר מ"ד שמה ואם קרע כימין
עלתה לו ועיין להרב בעי חיי סו' רח"ל יהי רטון
כלע המות לנח ומחה ה"א דמעה מעכ"פ וזהו
כולו חיים

מסכת יבמות

פרק א

ה"א ה' חרישות וס' נטועות עיין יפ"מ
ואשתמיט מנייה חוס' דשכת פכ"כ
דקי"ח ע"כ דהיו ה' יבמות וכבר הושג מהרב
כבוד חכמים וכתב שם דלאכא שאלו הדבר ברלונו
לחזור ולבעול וזלת מחזור גרשותו ליכא כוס ותו'
שם על יעקב רש"א כ' אחיות וענין ואודה כתמר
וע"ש

מראויותא לא היה מקום לסתור אף אם היו מסכימי
כל חבמי ישרא ופשוט ועיין שם כס' יפ"מ וכספר
כבוד חכמים כזה למ"ד דהוא מראויותא יע"ש
לא דה' ואמר להם חדשכם ומועדיכם שנאה נפשו
היו עלי לעורר כיון דבמקום לאכול ולשתות ולעסוק
כתורם הם כל היום דזה לקוטים אחר שחוק בקיובא
וכבר רחב פי באיסור זה כרוכ סקונטריסוס שלי
דאפיו כחול איסורו גדול טוק חוי. ועיין לקמן
בנדרים פ"ה הלכה ד'

פרק ג

ה"ג לוין כרביית לחבורת מנה לבי תש'
מוהר"ל הוא לוין מושרא ולמדו
דמותר להלות דרקה כרביית יע"ש ועיין להרב יפ"מ
דמה דכריו אף שהביא זה מקלת רבתינו בטענה
דאפי' יהיה סעודה זו מ"ע מה"ת לא אתי עשה
ודחי ל"ת בעירכא דלא קא מעקר ועוד דכרביית
איכא עשה ול"ת ות"ד וכבר עמד על זה המכיל'ט
ח"כ סו' ה'ן לסתור ומוה"ר מ"ץ סו' אף תצ"ו
קדבה טעמים לסתור יע"ש ועמ"ש מוה"ר דרכי
הים דרוש ח' ומו"ה מערכילב ח"א דרוש ל"ב וע'
בקונט' דרקה לחיים אות תרס'

פרק ד

ה"א א"ל כתוב לי חרד אינרא דאיקר ניפוק
לפרנסתו לארעא ברויתא עיין
בסה"ק תובחת חיים ס' מקץ וכס' נח"ל ח"כ דרכ"א
ע"א ואיך

שם בקשו לנדות וכו' חכרין מגדן לך עיין מ"א
בסה"ק עיני כל חי

שם זקן שיהיה לנודך עלמנו עיין בסה"ק חיים
ומתן כה' סנהדרין וברוח חיים סימן של"ד
אות ה'

שם דכתיב מאשפות ירום אכיון מכאן הוכח
תוכיח דאם אירע לארס גדול שיעבר כזוף
וזרקו עליו דבר שלא במתכוין לא יקפיד ויהיו וידון
כדעתו כי גם זו לטובה כמו שצ"ה ד"א והסכלנות
ומה שכולס פיו יעשה לו סגולה דיהיה לו תקוה
טובה באופן שיהיה

ה"ג תלתא זמנין וכו' לנ' יומים אינו
שנה כומן דג"פ מעותר כיום
אחר ערב ובקר ולהריוס או לכ' ימים אך תלתא
יומי מורה דערב ג' יש לו זמן אפי' בהומנה פ"א
ואולי בעבור זאת נהגו מימי עולם כעירנו כך ג'
פעמים כנ' ימים ועיין בה"ט כח"מ כו' ו"ד ס"ק
כ' ובמה שרשמתי שם בקונט' רוח חיים ועיין עור
שם בקוק' זה סו' פ"ז אות ו' לענין שבעה ככ"ד
דנותנין לו זמן ג' ימים

ה"ה לאחר ג' ימים הרכס נבקעת על פניו
ואמרת לו עיין בקוק' עיני כל

שם חיי במס' חכ"ה מ"ס בעור ל חי וקיים
יהיו לו סימנים כתב הרב יפ"מ ואע"ג
דאין כחיו ולער קמית קב"ס פשיטא דכ"ז
כלשון כ"א ור"מ על שאינו חפץ בהשחתת עולם
זת"ל והי"ל לשכח מ"ש בחגיגה ד"ה הא בבתו
נאלי הא בבתו בראי יע"ש וכלי' הא דהוא כל

שם כלמנחם שומטין אנהר לן עיינין הרב יפ"מ
דהני' היה כלמי שמטין דהיה מנרולי משמטין
יע"ש והיוט כל' מאן דלום גבר מאן חולמית האי מהאי
והרב פ"מ כתב כן שם

פרק ג

ה"ו הואיל ונאסרה עליו שעה אחת עיון
להרב הון עשיר דכתב דל"ד
אלא אפי' רגע ונקטו זמן מקוויס יע"ש והל"ל
להביא ראיה ממ"ש הפוסקים כיו"ד סי' של"ט ס"א
בדיון קובר את מתו קודם חרגל אם נהג אכלות
שעה אחת דל"ד אלא אפי' רגע לא דבשמועה
דחוקה דלר"ד לנהוג אכלות שעה אחת חתם אינו
רגע עיון סי' ת"ב סעיף ב' ודוק ועיון פ"ר ת"ק
ת"א ומוכח דלמא דל"ד ע"א

פרק ד

ה"ב כמאה עורלות פלשתיס עיון יפ"מ
ומה שפירש בס' כבוד חכמים
דבר נאה כזה יע"ש ועיון בס' מדרש שמואל למחר"ש
אווירא בפרק ג' מ"א בפיה"מ מאין באה מטיפה
קרוחה

שם ונולד לה' אינו ח"עיון בס' יפ"מ טעמים
שונים על זה ועוד לו כספרו יפ"ת כ"ה פ"ד
ועיון בס' כבוד חכמים שם ועיון כיו"ד סימן
קס"ו סעיף י"א

ה"ב ויהיב א' להון שהוא ירחא דעכורה עיון
יפ"מ ובס' נח"ל ח"ג דע"ו ע"ב

שהאריך במאמר זה יע"ש ותקום הניחא לנו לדבר אינו
דבר כזה והוא דהטעם דבחר רבי בחדש הזה כי הזמן
גדמא אר"ר הוא לכל חסידיו להוות דקות אהב
טפיו משאר חדשי השנה ותקום אינה ליד לזכותו
כחדש הזה בלדקה גדולה כזו ועיון בקור' דדקה
לחיים מע' פ' אות תקעיה ופקוד' מל"ח סי' ל"ה
אות ל"ד וכו' ותו"ש מ"ה שיהיה מקום לשאול למה
לא הטיל החדש מעובר בין בולן מעט לכל אחת
לפיהלשכון או למה לא לקח לעצמה חדש אחר
אך כדי לזכות רבי בלדקה זו בחדש הזה נפשו אינחה
לחת בעד חדש העובר לא דלר"ד להבנת הית' תש"רי
ונכון יהיו כשזה לשאר חדשים ואולי הטילו גורל
בניהן או דבר קלוב היו נותנין והשאל' הטוסף
במועדים היה משלים הענין ולא נחצה למה כיו"ד
היו עושין

שם כמה ברכו בלתיס הק' הרב יפ"מ דלג"י
אברהם אמרינן דפדאו מלע"ה גידול בנים
והבא משמע דהוא שמחה ותו' דלא מפני שיש
לעב ימאן כהם וע"ש וקרוי לזה יל' ויותר בפשוטו
דהוא הנוחת הלע"ה של גידול בנים הוא מפני
דחביבא להו כיתר שאת והיונו ממע' מבלה נפיקס
מרכה דלנה ובלבד דל' סעיף א' דרשו ע"פ שמחוס
וטובי לב שנהנו מזיו תשכילה ונתעבדו כזאתיהם
וילדה כל אחר וכו' ועי"ש בס' פת"ע וכן אמרו
שלא יהיו כל העולם שמחים ואכיו ואמו עובדים
נמלא דאין שמחה כלירת הכנים זכרים ועיון בס'
אבק קופרים מה שפי' בפסקיו לה תולדות נח נח
איש

יע"ש ועיון פת"ע שם כשכת ונח"ל ח"ג דל"ד ע"ד

ה"ו אל ונתן אחי כבוד שטן עיון פירש'י
בבבלי בפרקין דט"ו הוא חריוק יע"ש
ופי' בו דהטית דשטן היה כתוב לו והוא שטן
ונדבק הנון עם הוי' ונעשה ט'

שם כשכיל שירבקו אזינו לתת הק' הרב היפה
דלמה לא כן לעיל פ"ק דחגיגה ט"ז למת
באים ותו' דהתם בקטנים טפי יע"ש ועמ"ש עליו
הרב נח"ל כר"ו ח"ג ד"ג ע"ג יע"ש ולי ההדיוט
יתכן דכפעס אחת כיוס הקהל לא שייך זה שירבקו
אזינו על פעם אחת כשנה אף לר"י היה תדיר עריסתו
שם כרהעיה כל ימי גידלתו בין החכמים ויועיל
להדבק אזינו לת"ת ועוד יתכן דלר"י דהיה זכר
והיה יונא כמו שילא אדם גדול בתורה ויועיל זה
אף לטף דבכלל נקבות מקתייה דגשים גדולות באות
לשמוע לכד אף קטנות למאי אלטרין שירבקו
אזניהם לת"ת כיון דהוא כלא מלמדה תפלות

שם מהוכן ולאת כ"ק ר"פ בשר"א ביבנה ולאת
כ"ק נראה דבכונה מכוונת ולאת שם
דהמקום גורם לפי מ"ש בירוש' פ"ד דברכות דהיו
יושבין שורות ככרס ביבנה על מידת הענוה וע"ש בפ'י
מזה"ר אגדת אליהו ח"א ז' סי' ת' ובסה"ק ראיה
חיים ס' וירא דטוב ע"ג וקרוי כל חליוהו דב"ה
דקבעו הלכה כמותם מבוש דהיו ענוותנים לכן נאה
וואה דביבנה ינא הקול והארץ אזכור וכוה א"ש
נמו מאמר דלקמן פ"ט דקוטה דילא כ"ק ביבנה
דראיו שמואל הקטן לרוא"ק שהיה מקטון עצמו
ובשמת אמרו עליו הי עניו הי חסיד ע"כ והיונו
דהמקום גורם ביבנה בדאמרן ועיון כיפ"מ שם
בסוף פ"ט דקוטה יע"ש

פרק ב

ה"ד ואין תלמידו קדוש יותר טוב הגולסא
בבבלי ברכות דיו"ד ע"ב ואין

משרתו ולא בגדר תלמיד לא דאין זה ענין למ"ש
כל משרתיו רשעים וגם למ"ש שלא יהיה לו בן או
תלמיד דמקדוה תבשילו ברכים דכל זה דמחוי היה
במקדוה ולא ידע אנוש וכפני לישע היה מראה
לדיוק כמו עשו לנחק ולכך אמרו דלא עשה טוב
דרח"ו כב' ויהי דהו מעשו בפרהסיא ודאי
דהיה מוכרח לדחותו מעיקרא ולא היו מרגנין עליו
כי לא טוב עשה בעמו וכדור ועיון בב"ר פס"ה
ע"פ בקום רשעים וסתר אדם על המעמיד תלמיד
רשע דקוף דעיניו כהות יע"ש

ה"ו ע"י שכיבד וקנו הקשה הרב יפ"מ לא
ידעתי היכן רמזו ועוד איך בשכיל

וה וקרוי לומר שכיבד לקונו גרסינן דכתב ש"ר
לשאל רבה זת"ר ויתכן לקיים הני' שכיבד וקנינו
דאין זקן לא שקנה חכמה וחזקוה כימיו תרבה
התורה מדרן ועד כ"ש לא היה תנוק ותנוקת וכו' ובשכיל
שקיום והדרת פני זקן שקנה חכמה וכה להתיותם
והוא מכוון למ"ש הריטב"א דמי שאינו מכבד ת"ת
אינו מיוחס יע"ש ועיון כלי יקר במלכים ב' סימן
ד' והרב פני' משה קיים הב' גי' ופירש אותם

פרק ח

ה"ב ונשת"ר בעצמה אפי' בחוט השנייה
עיון נח"ל ח"ג דכ"ב ע"א

ועיון כס"ק חיים ושלום ח"ב סימן י"א ח"ב
ה"ג זה כועז שהיה משוחרר מן העונות .
נראה דבא לי' לשמועין חידוש רבון
דאמרין בירוש' לעיל בכרכות דחתן מוחלין לו על
כל עונותיו ודרשו מחלת דמחלו עונותיו ע"י
האשה הרי לא תעלה על דעה דריות דאשה
מיוחדת לא יזכה כועז למעלה זו או זה ויהיה
באשתו ראשונה לבר חתן דנשא תחלה לזה דרשו
דע"י לקיחתו לריות הנס דהיה בית ב' ויהיה ספק
כה עכ"ז ובה שהיה משוחרר מן העונות דלפי
האמת היתה נדקת ומותרת לבא בקהל וסוף לא
הי"ל דע של קיימא כ"א ממנה ולואת יקרא אשה
עקרת הבית כי ממנה הי"ל דע ברך ה' ומלכות
כ"ד ולא ממנה דנשא נמו מוחלין לו ע"כ עינותיו
וכל בית דור ממנה ונתקיים בו ומלכים מחללין
ילאו .

שם לבית דוט של ישיעה . הרב יפ"מ הגיה
ושי דאביגיל בת ישי וכו' הרב פנימשה
שם דרכיו וע"ס ואעיקרא לפי סדר הזמנים מה
ביקש ישיעה באותו זמן דהיה אחר כמה דורות
וכדור .

שם שלא לפרסם את הקטנות עיון להרב היפה
דאסף אים טהור כל המקומות שדוכרו
בזה והשמיט ענין כנות ללפחד ועיון בהשמיטות
סל"ח לנו חילוקים בזה וע"ס ועיון בספר עיני
כל חי בחי' לכדורות דמ"ה ע"ב ועיון עוד בל"מ
פ"ה דסוטה ס' ו' ופ"ח ס' ח' וע"ס ועמ"ס
לעיל פ"ט דפסחים ה"א ועיון בירוש' פ"ק דע"ז
דאמרו לא בא הכתוב לא להזכיר בנות של ישי' וע"ס
ואינו ענין לזה דהתם בסתמות ולא יש שמות מי
ומי והוא להוכיחם על העתיד ועמ"ס רב דחומאי
הרב נח"ל נר"ו ח"ג דכ"ב ע"א ועמד שם על כל
דברי הרב יפ"מ ובמעט שעברתי ראיתי לו דרך
כ"ד ריש ע"ב שכתב וזל לא דוק עומד לנגדי כמה
שראיתי בענין עכן דאין לא חש' ה' על כבוד כ"ח
ופירסמו כגורל זת"ר ועמו הסליחה דדכרו תמוהים
כיותר דמלכד דמפורש לקמן וככלל בסנהד' ד"א
דש' יאושע מי חטא וא"ל הקב"ה וכי דילטור אנו
לך והטל גורלות כיע"ס הרי דבזה הדבר עזמו
כהג הקב"ה לחוס על כבוד כ"ו ואין לא הכיאו
עוד כה דכל זה על העבר אף לאפדוסי מאיסורא
ולתקן העון לא סגי בלא"ה ואין יעשו ד' מיתות
כ"ד כסנהדרין חס לא יודע מי אשר חטא ודכרו
לפלא בעיני וז"ע .

פרק ט

ה"ד המדיר את אשתו מליהנות לה עד
ל' יום ועמיד פירס עמ"ס
החיר הגדול הגאון הרמ"ז זל כס' חק"ל יו"ד ח"ב
ס' ס' .

ה"ה לא תאכל כמעשר עיון הרמב"ם פ"א
מהל' מעשר כ' ולמחר שם ולמחר
קורקוס

אם נזק וכו' וזלר נח' כ"ט יע"ס ומלכות נח
ויקאן דעל שהקטין עזמו ובה להוליד כטס הרכה
חז' אים וכו' לא יהיה לו אסון כגידול בנו ולא
יטעך להטעך ולהטעך עמהם וענין השבטים
שאני כי היו השבטים של בית ישראל ובהכרח לעבור
עליהם מה שעברו והוא ככשי דרמנא ועמ"ס הרב
נח"ל נר"ו ח"ג דע"ז ע"ד .

ה"א אבר כחשים ג' רגלים כשים לו כנים
עמ"ס הרב בית חדש כו"ד
ס' ט"ב ועיון לרב אחאי הרב נח"ל נר"ו ח"ג
ד"כ ע"ב ואין שהאריך בזה ולענין ש"ן להתפלל
דימים גורמים יע"ס ועמ"ס בקובץ חיים כיד' ס'
יק"ב וס' קכ"ה אות ס' ובה"ק רות חיים כ"ד
ס' בס"ד ויש להבין בזה ענין כועז שנשא את רות
ענין לקמן בביתוכות פ"ק דאשתו של כועז מתה
באותו יום ויולדה וזו כנכנת ויהי בימי קציר
ומשעם הכחוכים דנשאה מבלי המתין ג' רגלים
ולפי מ"ס דמתו כיו ויהי חשך כנים וזקן מאד
דהיה לר"ך שימשו אורו וא"כ מנות יכוס שהיו
מזקן לא משהיין ודוק .

פרק ה

ה"א איזה מאמר ביבמה הרי את מקודשת
לו ככסף וככסף כסף עיון בבבלי
ה"ז דמכות דאף כשער ועמ"ס הרב חסדי דוד
כפ"ב דמכילתין ב"ה איווהי מאמר ודוק .

פרק ו

ה"א שלא יהיה בעילתן לשום כנים אע"פ
לשום כנים לא מעלותא היא
אם מבין שהיו לו לשמש ולעזרתי לא נר"ך לבין
להוליד כנים לעבודתו ויתבדך דוקא כנה אותן
הדורות קיו בהדרגה ויהי רעה כי לא היו מכוונים
כ"א לשם ניהוף ליהנות גופן ולא הוה ניתא להו
שתעברו שלא תפיה לנשותיהן תלושות ותהינה
בריות בער ליהנות מהן וזו רעה רבה דרעתן
לא תכחיש ויפיה ועמ"ס הרב כבוד חכמים כזה

ה"ה בני כנות עיון בדרוש קל"ג בסוף ס'
מערכי לב ח"ב מ"ס בעניותי
פס"ד ועיון כס' נח"ל ת"ג ד"ט ע"כ דבא לל"ן
וע"ס ועיון בקובץ עיני כל חי במכילתין דס"ב
ע"ב .

שם והיו נמולין ומתים עיון מ"ס כס"ק רות
חיים יו"ד ס' קג"ר כס"ד .

פרק ז

ה"ג כל סלכת שסוף דופפת כיוך עיון סל"ח
לנו ס' א"מ"ס כעור משרי
שם וספק דבריהן להקל ענין להחיות הגדול
מו"ס כס' חק"ל דקפ"ג ע"ב וד"ר ע"ג .

קורקוס ולהרב חנה כס' מש"ל ועיין כס' נחלת
כנימן כמנחה שגלת יעקב לנצח ועיין טכחים סוף
פרק איוהו מקומן ובסוף"ל דכחות ודוק .

פרק י"ב

ה"ז והר"ן ג' ש' עיין כ"ר פל"ח סימן ד'
וסנהדרין דס"ט ושם אברהם ערך
אור כשרים יע"ש

פרק י"א

ה"א חסד עשיתו עם הראשונים שיכנה
העולם מהן נראה דאנו חסד
עם קין לבר' כדפי' הרב ופ"מ לא עשה נמו חסד
עם חוה שלא מתה אפי' שהיה חוטאת ללמד
לאדם דאפי' שקעני חוטא כנגדו שלא ימנע ממנו
ההרקה וכדכתב מוה"ר מ"ן בר"א כ"עש ואילולא
זאת היה יכול העולם להכנות שיקח אדה"ר לביתו
ותלך בת' וישאנה קין וכלותו ומן לא היה נריך
לסמחין הרבה דמגדלות כנעוניהם לא היה ויתר
מרכה קנאה בין קין והכל דמאי חוית שיקח
אדה"ר אחות קין ולא אחות הכל הגם דסקדומה
כך היה עכ"ל היה פתח להטיל קנאה ביניהם
לכך לא המית לחוה ולקחו קין והכל את אחותם
ועיין במדרשי רז"ל דמחלוקת קין והכל על התאומה
ודוק ועיין להרב כבוד חכמים דחקר על תאומה
ותורה דהכל יע"ש וקרי על זה היה המחלוקת
ביניהם והכל היה סובר האיל ואשתיו אשתיו
ודוק ועיין למוה"ר פני מכין ח"ב דף קכ"ח ע"כ
ואילך וזה רמז דור המע"ה כמזמור ג'ל חסד ס'
מלחה הארץ כלומר חסד שעה עם הראשונים
וזקי סיבה דותמלא הארץ אותם דלא תהו בראה
כדבר ה' שמים נעשו אמרתי עולם חסד יכנה
ובו' ולכך כי הוא אמר ויהי זו אשה הוא נזה ויעמוד
לו הכנים כדדעת רז"ל וק"ל .

ה"ז ומיטמאין על הספק מזה הוה ק"ל
על הרמב"ם פ"ב מהל'

אכל הט"ו דאין מטמאין על השפק אך כראותי
להטור כיוז סי' שע"ד דבקים ליה דכלו חדשו
מעמא ואפי' לא שיה ל' ווס אס כן מתרלתא
שפיר וכן ראיתי שכתב הרב מראה הפטס דכ"ט
דע"כ אך תמהני עליו דהבוא מהת"כ ולא הזכיר
סוגיא דמג' דמ"כ ע"כ ודמ"ג ע"כ ועיין בספר
מראה הטוב שס' הט"ו ובס' דובר משרים דז"ן
ע"א וע"ד ושמחת נאודה נאב' אר דת"ו ע"ב ובס'
מחנה לווה סי' ל"ג דמ"ו ע"ב ודוק .

פרק י"ב

ה"א והתרה כימני עיין בקונט' גנוי חיים
מע' ח' כדיני חלוקה אית

ה"ב תרצה כלולה עיין בשכ"ח ח"ב ד"ה
ע"כ ולענין קומנה משחכה
עיין גנוי חיים מע' ת' כריט חלוקה אית ה' מ"ש
בס"ד .

ה"ז דיון וחזן ספר מתנין ועבר לן כל לרכינן
קשה איך הכי נדרש לשלשם לשלוח
להם אום על הערה למעבר כל הגי מילי בסד
גברא דלפי דיון מלמד חנוקות און לו לעסוק
כמלאכה אחרת וכן לגבי הדיון ובכ"ר ס' וישלח
פ"ב סי' ב' לא נקטו כל הגי יע"ש וספר ככל
דוכתא מלמד תשכ"ד ועיין כס' נח"ל ח"ב דג"ר
ע"ג ועיני כל חי דק"ט ע"א ואם הוא קופר שערות
עיני רוח שרה סי' י"ט ועיין נח"ל ת"ג דג"ל ע"ג
ואילך ואולי היתה עיר קטנה ואנשים בה מעט
והיה יוצא ו"ח לכל המלאכות הללו וכשגם לא היה
להם יכולת ליקח אום מיוחד לכל דבר כפני עצמו
וכך טהנים עתה כנכותיו בהערים אשר קביבותיו
ובכל קביכות עוירות גדולות דאין ידם משנת קמו
עיר גדולה ריש להם כפני עצמן לכל מלאכת הקדש

ש"ס אס נכלת בהתנשא ואם זמות יד לפה .
הרב היפה נתקשה בזה מה ענין סיפיה
דקרא דרשן אותו על איחור נדרים וע"ש מה
שישכ ויתכן עוד לומר דלפי מ"ש דהאומר למחר
נשים ללמוד פרק זה נדר גדול נדר לשאי ישראל
והכונה דהיולה"ר מקיתו דתחטפט שינה ולא יקיים
נדרו ולכך נאמר טוב אשר לא תדור זה בעצמו
כיוון לומר הכא אס נכלת בהתנשא דסופו שלא
תאמר כלום כן תזהר ואם זמות יד לפה שלא
לדור דאס נדרת סופו שלא תקיים לולך ללמוד
וילוף רקס רקס וגמלא דשוו בשעוריהו המתנשא
עם הנודר דהם מעותקים דאנו יולא לפעול מה
שנאס ללמוד וללמד .

ש"ס ד"י אמר מזה על כל העומדים שם
לומר חלון הנעל עיין להרב שם
חדש דת"י ע"כ שקבוא רחוק מזה לענין מילה
בשם שהכנתו ועמ"ס הרב נח"ל כר"ו ח"ג דל"א
ע"א וב' ושם הביא נמי מדיון שבועה להעומדים
שם לומר קורו נא יע"ש .

פרק י"ג

ה"א ובהיתר נדרים הקשה הרב ופ"מ
מאי שנא משבועה דמוכח

מפרק המדיר בעובדא דיוכ"ל דאי מעולם לא התיר
על שבועתו הרי זה משוכח וע"ש מה שיסב כטו"ט
ודעת ועיין כס' נח"ל דז"ל ע"כ ויתכן לומר עוד
דכא ודאי בכל דבר יש הדרגות מי שאינו מתיר על
שבועתו אין ספק דהוא מעלה ראשונה נשבעתי
ואקימה ואין ערוך לו ומי שמתיר הוא הדרגה
ב' כדי שלא יבא להדרגה ג' להיות עבדיון ויען
שבועה לא שייכא ב'א כשיש שכנגדו דמכריחו
ואינו מעצמו כדי לומר שלא יהיה נשבע ואינו
הוא ורגיל לכך בחיווק דכמהרה לא יעבור עליו
אך נדרים דשייכי בינו לבין עצמו והוא בחוס ורגיל
בכמה מילי ובמ"ס א חקי פירן כנדרים קרי סיוח
טוב הדרגה א' היא שלא יהיה נדר כלל דעלול
לקבשלא ואם נדר הדרגה ב' שיקקש התיה כדי שלא
יבא לנ' לעבור על נדרו והכיתה וראת מ"ש הרב
יפ"מ לקמן בפ"ק דנדרים סי' א' ודוק .

להם מזונות הרב נח"ל נר"ו ח"נ דמ"ג ע"ב וז"ל
לדון אם ה"ה לשתיות המים והכית ממנה ד' אב"ת
ליהו כ"ב פ"ו דיומא דס"ה ע"ה דכשתיה קורס
האדם ואינו כמו אכילה מדכתיב והשקיה את
הערה ואת בעירם ואת הערה ובעירם ותמה
עליו דמאחר דכל רז לא אנוס ליה איך לא זכר
להס"ח ס' תקל"ו דכ"כ בפשיטות' מחזי קרא
והכית' ס' ד' דעין להרב בית' דוד ס' פ' ואם כן
אין צריך להקדים מים קודם קניית ארז והדבר
פלא דהרואה יראה בס' הג"ת ליהו שם שם לו
דמים ומלאתי בזה ס' תקל"ה ע"כ א"כ מאי
קא מקשה דלא זכר מדברי הסה"ח ומר' טין ס'
תקל"ו והוא ע"ס דלגי האמת הוא סומן תקל"ה
כמו שהעתיק מזה"ר אגדת ליהו ואעיקר עמו
הסליחה דאין דמיונו עולה יפה דתל"ח במאכל
בהמה חיה ועוף דיש להן תבן ומאפוא מיני
קולניות לאכילה צריך הכנה וזמ"ש לכן לא יעור
גם תבן גם מאפוא רב עמנו שלא יחשוב ליעור
על כי צריך להכין איך מים אין הפרש בין אדם
לבעלי חיים ואינו צריך קניה דמה מים הונס לעולם
ומה שייך בזה הכלל כמו האכילה דמה דמות
יערוך ותשו' הרב ב"ר בכר השאלה הענינה נכדו
שם כתחילת הס' פתשמה לרף זה ובכן דברי הרב
נח"ל בזה תמוהים וז"ע

שם ביום נסך דישו א' על סוף קין ותחילת
חורף ב' על גר"מ ג' על יום המיתה ר'
על יום הדין עולם התחיה עיון שם כיפ"מ ה' על
זנים פחים ו' על שלא יפול ביד רשע בעל כחורה
כמ"ס בס' כבוד חכמים שם וביומא דכ"ט שלהי
קייטא קשה מקייטא אשתא דקיתוא קשה מדקייטא
וסומנך תמורא קרירא ולפי זה אפס"ל דלזה קייטא
הכתוב כמזמור ע"ה לכן שמש ה' ויתעבר' ואש
נשקה ביעקב וגם אף עלה בישראל דאש נשקה
היינו כמו שלהי קייטא והקדחת עלה בהם בזמן
נשקה ועכ"ז וגם אף עלה בישראל דהיה כמו אשתא
דקיתוא ודוק

פרק טז

ה"ג בתיב ולא עזר כח ירבעם עור
עמ"ס גאון ירוש' הרב החסיד
בס' הנחמד חוקי חיים דקל"ה ע"ג
שם על שחשד ירבעם ברכים עיון סל"ח לכו
ס' ו"ה דע"ה ע"ד עוד תשוב ותראה
בסה"ק רוח חיים יו"ד ס' של"ד אות ל' מ"ש בזה
ולענין כמי שבוזה לחבורה שהיו בתוכן לריקים
וע"ס

שם מנין לאחך שטעה אתה מחזירו בין בגופו
בין בכליו ת"ל לכל אגדת אחיך כן הגיה
בס' פ"מ ועל זה בספרו שם מראה הפנים נתקשה
דבסנהדרין דף ע"ג נפס"ל מהשבות לו ומל"ת
על דם רעך וכתב דבכ"מ דל"ה דרשי לכל אגדת
אחיך לרבות אגדת קרקע וז"ל ובדאי דנולא נוסחא
זו בספרו הקדמונים מל"ה הגיה ת"ל והשבות לו
ול"ת ע"ד רעך וע' בס' אהלי יחזק שסוע' בסה"ק
חקקי לב ח"ב ס' כ"ה

שם ובהכחת שלום הק' הרב ופ"מ מה לריכות
יש בזה בשלמא כחירוני דירבך ובירחק
איכא ס"ד איך כזו מה ספק היה ויותר ק' דמכיל
רואה על זה ועוד למה נקט זו טפי משאר דאכל
פירותיהם כעוה"ו ותיירץ ח' נכון דאע"ג דמוכרח
לשנות ויפיה כזכר ע"ס ועיון בס' נח"ל שם דז"ל
ע"ד יע"ס • ולי הפעוט יתכן לומר עוד והוא
דכדוק ומנוסה דהנכנס למקוץ הינה"ר מסיתו
דיוכה מקיים בקש שלום ורודפהו וירא כי לא יכול
דנר האחר לא שמע נעשה חייב לו ומתחבר עם
בר פלוגתיה להיות כשנאה עם זה וכו' לתקן ובמלא
מקלקל יותר וכתבירה ובמלה וגם לפעמים יותר
טוב פיזור לרשעים דאין שלום אמר ה' לרשעים
ועיון עמודי חיים מע' ר' אות ג' יע"ס ואפי"ה
המוטל עליו לעשות עשה ותשתלל שיעזבו את
הרשע ויהיו יראים את ה' בשלום ובמישור דהא
חבור עלבים אפרים הנח לו וגדול השלום ואפי'
להסמך ובהיתר נדרים ובהכחת שלום עמ"ס כנדרים
פ"ט מ"ד חילו הייתי יודע שאתה עובר על ל"ת
ול"ת ול"ת את אחיך ואהבת לרעך וחי אחיך ועוד
דסם מ"ה ומ"ב על דרך זה דמלא דע"י היתר
נדרים איכא הנ' דהוא הכחת שלום

פרק יז

ה"א נשתמחה לא יולא עיון בסה"ק
נשתת כ"ח ח"ב ס' ו' ועיון
בקונט' רוח חיים ס' קי"ט אות ג' מה שרשמתי
שם

ה"ג מן הסליחה לענין דוד במקום אחר
עיון חיים ושלום ח"ב ס' ק' בובמה
שרשמתי בקונט' רוח חיים ס' קס"ט אות ט"ו

ה"ד ואת אשת אחיו כחליה ולענין אונן
אזי יכול לחלוץ עיון חקקי לב
ח"ה ס' ס"ב ומה שרשמתי בקונט' רוח חיים ס'
קס"ט אות ג'

פרק טז

ה"ב דריחשא שכיח וכוה נתיישב לי קרא
דכתיב ברות ס' ב' ענין
כשרה והלכת אחריהן ולמית והלכת ל הכלים ושתית
מאשר ישאכון הנערים דלכאורה יפלא מה זה
דכעז הזהיר אותה על המים דתשתה מהכלים
אשר ישאכון נערו הרי גדול שכמותו תזהיר לאשה
ולרה על המים דהיא מולאת בכל מקום אשר תלך
ועל כה הקפידא ומורה מקום דלא תשתה כי אם
מהכלים אשר ישאכון הנערים איך לפי הירושלמי
הלזה דמינו קטיר נחש שכיח וא"כ חיישינן למים
מגולים דשתה נחש והטיל ארסותסתכן שלא כמתכוין
לכן הוכרח להזהיר דנערו ככר זהיר טפי בכליהם
ששואבין מים לשמור אותם בכיווי הגון שלא יהיה
נחש משתית הנחש ולא תאונה ליה רעה

ה"ג ר"א אונן אין אדם רשאי ליקח לו
בהמה חיה ועוף לא א"כ התקין

ה'ד נפל כמים בין שש להם סוף בין שאין להם סוף עיין חיים ושלום ת"כ
 סי' א' ואלך ובקונט' רוח חיים אה"ע סי' טו"כ

ה'ט וס'ת שהיה בירו עיין מ"ס הרב נת"ל
 נר"ו ח"ג דמ"ה ע"כ וג' ולפי
 כל מה שהובא בקונט' רוח חיים יו"ד סי' קי' רפ"ד
 אוח ט' דבריו תמוהים ול"ו

מסכת סוטה

פרק א

ה"א ולא מתוך מתן עיין למרן כ"מ פ"ר
 מהל' סוטה דנתתה כות' ופ"ס
 באר הנולה סו"י קע"ח גרוס: ולא מתוך מדון והרב
 מראה הפנים הביא מהקדוש' ולא מתוך גיליות יע"ש
 והרמב"ם דכתב מריבה יורה דבין כהבאר הנולה
 ועלה כדעתי לומר דהוינו דמלאכתה כמיתון הרבה
 כשהולכת לשכנותיה או לשאוב מים לא דלא רחיתי
 מי שהבין כן.

ה"ר והיא רקקהו' ומתן עיין בקונ' תוספה
 חיים בישעיהו סי' קי' ע"פ פני
 לא הסתתו מכלימות ורוק ועתה אוסיפה לך טעמן
 כרמ' דבעלה אמר חדא וימנא והוסיף ר"מ עוד
 ששה מדליה וזהו ורוק ויו רוק הוסיף ר"מ

י"ש - או ראובן ויאורה שהורו על חטאתם בתב
 הרב יפ"מ כיון דאין הודתה ראובן כ"א
 ולא לחשדו אחוס אין ראוי לאיוב להודות ולפרסם
 חטאיו ו"ל דהבא למי מכיון שבאו עליו יסורין ראוי
 לו להודות ברכים ולא לימרו אינשי דקב"ה עכ"ל
 דינא' כלל דינא' א"כ בינו למקום קאמר שורה
 ות"ד וזה' יהיה כונת מומור ל"כ כי יומם ולילה
 תכבד עליו יודך דהיינו כגע דתקנע דוד וזהו סיבה
 דחטאתי אודיעך ועוני לא כסיתי שלא יאמרו
 דעבד דינא' כלל דינא' א"כ אורה עליו פשעי לה'
 לבדו אחת סתב לו בינו למקום וזה יהיה נמי
 כמזמור מ"א ה' יסעדרנו על ערש דוד כל משכבו
 הפכת בחוליו אז אני אמרתי ה' חנני רפאה נפשי
 כי חטאתי לך הוחד לי לפרסם חטאי

ה"ו בכל מקום שאת מולא וז"ל אנדרולמסיה
 באה לעולם ראיתי להרב הופה
 ז"ל שהגדיל המרורה בקושייתו שהקשה ממאמרי
 ד"ל הסוקרים לו' לאו אם הדרוקים נמי כלכדים
 אף נטלים וכו' לכלל ישוב דהוא בלדוקים שאינן
 בנדרים דנתפסין בשעת הועם וכענין חרבן כיהמ"ק
 דנע"ש כמנה עבדות וגרס ההרבין ועתה שלא יס
 אותן העבדות כ"א מעט מעט מלכנות וכמו כדור
 דבמעט יתחזק ואם יתלה בקשה לרפאותו כן כפול
 דרוק שאינו גמור כדור הסכנה ע"ש שהאר"י כטוב
 טעם ודעת' ונאום הדרכים ועיין בס' כבוד חכמים
 שם מ"ס יע"ש כי עפ"י דבריו קדשו ופורש אללי
 כונת' מאמרם ז"ל ללמדך ששקולה מיתתן ש"ז
 כשרפת בית לשינוי כלומר כשם דכשרפת בית לשינוי
 אם לא היו עבדות גדולות לא היה נחרב עתה

שהוא בחורבנו קשה לכנותו מעבדות קלות ז"ל
 מיתתן ש"ן בכל דהוא נתפסין כדור הכשעם דומא
 ממש דחרבן כיהמ"ק ויבא על כון נמו מה שדרשו
 גם כל חולי וכל מכה אשר לא כתוב זו מיתתן
 של ת"ח דכאוי לרמוז דכמו שבאים החולאים וליכנס
 רבה לבקש תרופה ואינו כמור קודם שבא החולי
 כן מיתתן של ת"ח דנתפסים כדור הכשעם כיון
 שהם במקום סכנה קשה להלכתם ורוק י"ו

ה"ז אחת לאחת למלא תשכון מת דשור
 אברה תרגולתו נשכח: ללוחיתו
 נכשל באלבשו עיין בפסחים דוק"ח שדרשו ע"פ
 הורו לה' כ"ט כל"ח למי' שנובה חוכתו של אדם
 בטובתו עשיר בשורו עני כשיו יחוס בכינתו למנה
 בתרגולתה והתם הוא התחלת דפני ענותא' ואם
 לא יספיק לעשיר בשורו אז יתקיים כן הסאר וכן
 על זה הדרך ככולן מאשר ימלא ללון ע"ד שנתעב
 ש עלמו וכמ"ס בחולין ד"ו דהא' אדם נוקף אלבעו
 מלמטה לא אם כן מכיוון עליו מלמעלה וזהו
 מאי דקאמר הכא נכשל באלבשו והוא כדור אעתי
 מ"ס בס' כבוד חכמים סי' ו' ע"פ

י"ש ר"א בריה דר"פ עבד גליה אשתהת מק' אס
 מידת הפורענות מעטתה אחר לוקה
 ושאר כל האברים מרגשין מידת הטובה והמרוכה
 עאלכו הרב הופה ז"ל למד' חיות' ע"פ סמכוניא ע"ש
 ויותר מכושר בתלמוד בכלי כשרות דכ"ז דכל א'
 פתח בכבוד אכסניא כמה תנאים לא דתס אפשר
 בהיותם בשלחן והך דהבא בעת הליכתם קודם
 לאתם מבית אכסניא דעדיף טפי וע' כ"ד פ"ק סי' ו'

ה"ח דרך נטואין היו עמ"ס הרב יפ"מ
 ועיין להרב' חומ"א בפ"ו לרות
 גבי מחלון וכליון יע"ש ובמ"ס בקונט' חיים ומזון
 שם בס"ד ועיין עוד להרב' יפ"מ בפ"ב דקנהרין
 סי' י"א גבי שלמה המע"ה וע"ש

י"ש מלמד שהיו הפלשתיים יראים ממנו ו' שנה
 לאחר מותו כדרך שהיו יראים ממנו ו' שנה
 שנה בחייו כי עפ"י יתוושב מה שחקרנו גבי משה
 דכתיב ביה בסו"ס וילך ואף כי אחר מותו דהרי
 מההוא דקטניא חרבן סקו משמע דאחר' שנתו
 שלא היה מגין עליהם חזרו כחש' עיין מהרש"א
 בח"א ולהרב עוד דוד ולמרן מלכא מוה"ר בספר
 כשמת חיים ואחר מפרשים והשתא לפ"ד הורש'
 הניכח לפינוי אפשר לאוקומיה דכיון דלא ידע אים
 את קבורתו ומושבים שלא מת ואף כי אחריתו
 דניס כדעתם כן הן בעורתי חז' ודוק' וזה בס"א
 בשופטים סי' כ' והיה כמות השופט יגבול והשקותו
 מאבותם ללכך אחריו לשים אחרים ועל זה יתקן
 אף ה' כישרא דאדרכא הוה הים להטוב' דכס
 ובעבור את ה' לא ריש לשאול להפלשתיים ואמאי
 כ"כ שנים עד ה' שנה כי כפל פתח שמחן עליוהם
 אחר שהיתה ידם תקיפה אמתא לא קשטא כענין
 שגשה אולי מרגר' לל' כדאיתא דהרב' לפרש"ה ז"ל
 סי' כ' כי ע"ש ואולי מעשה ה' לטובת יוש' דתעאל'
 ולא יפגעו בקברו של שמשון והיה מוזהב בלכס
 כרעיון ואשתקיל מלוליהו וניטלה ענה מהם מכלי
 דובר דבר כל' זק לטובת' ושרא' שהיו שקטים
 מהפלשתיים

[illegible]

וענין מלאכי להרב מרחם הפנים ראשם נופת לויקא ומקביל כדלמנהינן פניו ריבוע וניין בקירושין למ"ט ע"א כקוקה זו דעביר זריכותא ועיין להרב בענין כס' פני משה לקמן ככתובות ס"ב ס"ג ד"ה ע"ד דכבדן ודוק

ה"ר בערות שבעלם מקלחין כמלה טלו מורס הוא הכא שפירקין הערות בשאר ממנו שרגלים להרב עיין מ"ש הרב מרחם הפנים לעיל מזה בפרקין ס"א ד"ה מנהג דלית בה תימלווסים ועמ"ס הרב הובל מלך דס"ג ע"ד ועיין בירוש' פ"א דטעון ס"א ופ"ג דכ"ה ס"ג ועמ"ס דמכות הלכך ד' ופ"ה דשקיעות ס"ג ופ"ה מרחם הפנים שם

פרק ז

ה"א לא מלנו שזיכר המקום עם פלגא עיין להרב סופה ז"ל דיוסי עממא דהנכנסה לרובה ג' סתמים ענמיים א' חבבת חכמה והענין של נשים קלה ב' עוב סמיות וספדנות ולשמה מידות רעות כדליתא ב"ב פ"ה ג' קענר העיירות ולהפשה ראש חתום עליה וע"ז סמירי אין הנכנסה שורה אף על חכם גבור נענש דגבור הכובש את יכרי ועשור שאין לו טוירא נז"ר חס מפורש כסופטום ס"ד ד' ודבורה אשה גבילה גב'ת איה היתה גבילה דלענוד ג' תנאים לז"ה אשת לפירות דבוק טפל לה ואדרכא סוף חמשון בה ויכרי רצף להנחה שולח אופו לבולע פתילות לבית המקדש דוק וורת עוב מערותיה ותכונתה וגם היא שופטה את ישרא בעת קהיל דריגא נמו סניט חירה ואם לא היתה אשה חכמה איה מקבלן משפטים וימיס ואף גם זאת והיא נוסבס חסד תומר דכורס כדלמנו בחרגום דכונה מתפרגסח מהחילוקת שהיתה לה וז"ל מהכא טורדא ועלו כ"ה למשפט דעלו הב' בעלי דניס מוכס אהבתם עמה מטיב מידותיה ולא היתה נרובה לילך שמם לקנות להנחבה לא שניהם כאחד היו כלום מלוחם ליה דהיא ושבית אלובא דכ"ע עטוב מערותיה שהיתה לה ועיין להנחמן מ"ה מעבדי לב ס"ס ס' דרוס מ"ה מה שפירש על דרך ים קסעטון אשה ועיין בקוק' קפס לחיים מע"ס איה כ"ג

שם דזכור נפלה לה לא נעקסו אחיזי הרב יפ"ת ער מלכתה כהוא בת קול שהיה בזמן התלמוד כן היתה לה נכיה לבד שפעה כמו שאמר בזמן חבתי התלמוד דהר שמע וחד לא שמע

ה"ר בחיב אשה לא יקום בה תשבת דרשות רבות לפר תפירוסים שחמירי א' דהיה הקון עמך כקורב' כ' תיתן רשען לקחוק דס"ה היעב שלא ופול ג' געשוס הקמת ס"ת להנחות הכתב לעם ד' להקום דגל התורה לעטש על מי שעובר עליו למי שיש כירו למחות ס' לחוק את דרך קבא ו' להחזיק כיר לומרי קורס כ' אופנים כנופו וכממונו ולהיות גדול המעשה וכלל כנופו לתחתיו עם ד' ו' וכו' שביאר כל זה כס' יפ"ת ואני הלעיר אין מספר למקומות שכתתי קיום המאמר זה של הירוש' דרוס על המקווי כיר

פי' הוא ד"ס שכל כהן ולבד הוא אומה יחד הקביות ות"ה יס"א

ה"ה שנאמר ויברכהו ה' כתב הרב יפ"ת וז"ל אין כתוב כן בלחזק רק ויברך אהים אתו ויחזק בנ' ונקט הכי דרך קלרה כנין א' פתח אולם הכית כהים עירובין וכן וכתן סנסק וקס לו שאלחה הגמ' לשון קלרה עכ"ל והרבה פלג דמתי ס"ת ונחוי כס' קולרות ויודע ולחזק כארץ ההיא וימלא כסנה ההיא ק' שערס ויברכהו ה' ואיה ילא מפי קדוש זה ומלחתי כגליון הספר כ"ו לא ודעתי למי מקדושים דכתב וז"ל רק לענין ודעה ובהכח סתמות דתקום טוס היינו ויברך אהים אתו ולחזק כנו עכ"ל ויפה תקן אף לעיקרף לכיור המאמר מה היה לזה להכיר מקרא דקממוי אמלים ולא כפשוטו מויכבדו ה' דיתפרש בין ככא שברכו א' ואלו שם א' חסם אהים וכחתי פן הוא כדכתב ויברך אהים אתו ויחזק כנו לכה הים האיו שוכלו קרה דויכבד אהים את ויחזק כנו כתר דכ' ראתה עיני להרב קרבן העדה דהקשם כן על מהרש"ה והרב אמר ווסף דק"א סוף ע"כ תחז' קל"ה ברכו כמעשה ידיו דהוא השקוק דיוברע ילחזק אף ברכו א' היינו ממס דבכך אותה כהכה ולכך ראוי להכיר מויברך אהים את ויחזק כנו וע"ז

שם וחזר וכתב פ' כלק ופרשתה כלעם הירוש' א' פירש דהוא פרשה בפני ענמה ואינו כחכות כחורה וקארין כה וותח והיתה מלוג להם וסרס יפ"ת סחויק דכרי הירוש' א' מרס' וחד וכתב יפ"ת אף הרב מרחם הפנים פ' דאחר עמתי ה' פ"ה ולא בחד פ' בלק ובלעם חור וכתב יפ"ת וגרסה דהרב כליו אף החורה מניה דעלנה ניתנה או תחומה ניתנה וא"מ ומא"כ ועיין בפסד מעבדי לב ח"ה פדורס לקסר קורה וע"ז

שם איהיה ולקח קרבא שדכו א' סל ויכבדו בין קוה שבוה כל ע"ז שבעלים כשעה שבעת ע"ג סמנחם ויכן עמ"ס כס"ק דקדושין דע"ז פלות ביכור איה קורה והדור לזכרות ראשית במלא דויחזק איה ויאמר הנוי בני דקיים כדור אף ואם הוא הוראת לפנים כל ע"ז שבעלים

שם שהיה ויחזק וכו' שהיה מונחה על קללתו ויכן כלום בא דוד כמזמרה ל"ד למח קור מרע ויכתבתי דהקיים שתיק דהיינו חרף ונעשה עוב דאין טוב לא דרס כאומרם ז"ל וכן געשית פסד חטוב לפנים משו"ה דהיינו מאתה גמלו כדלמנו תח' קרבא חלפ' בקס שלו וידדדכו דקמול על עגלוק ודלחנה איה תפקש לעשום שלום וידדדכו למי שצויק חותף לעשות שלום עמי ובה פקיס סור מרע לכל הסידורס

פרק ח

ה"ב לא דע"ק ויכן מלנו עד תחת ב"ה אף כלום כאן הכן שול אחי לא חזק ד' ר"ק חזק אחד שאמר שמת בעלה וועיל להנשא אף שיאמר רע"ק ענוכא דחתף שאני

ביר לומר תורה וכמדתה דילאית ו"ח הוכח תוכיח
אפי' ק' פעמים כפרט זה וכמו כן באיפור שחוק
בקוביא כמו שיראה הרואה

ה' ברכת כהנים כינר. כאן שיך להביא
מאי דשלח הרב כמהר"ר מרדכי

נר"ו ר"ת מפאדובה יע"א וזה נוסחו

ראובן ב"ן הוא מתפלל שחרית ר"ה ויוה"ד

בכה"כ של ק"ק ספרדים והוא כהן

יחיד באותו כה"כ. וכלו מעלת הפרנסים ושאלו

את פי אס מותר שיא את כפיו מאחד שאין שם

כהנים אחרים והשיבותי להם דיונא יתוב בא"ח

סי' קכ"ח דאס הוא מוכסח שיחזור לתפלתו ויכל

לישא את כפיו. וכ"ש ממאי דכתבו אחרונים הכי

דבריהם הרב מ"א שם דלדודן שמהפללים מתוך

הסידור מוכסח דחזור לתפלתו יע"ש באורך עכ"פ

השמעתיים בדרך ענה טובה שמאחר דנמלאו שני

אחים של זה הכהן וש"ך בעיר ישלחו לקרוא את

אחר מהם. וכזה ילאו מירי כל הספקות והוא לא

יסקע מתקומו כדשקו מרן והמ"א הכ"ל שם.

ושמעו לעלתי ויהי היום זה ר"ה כשהגיע ראובן

סמוך לעבודה שלחו לקרוא לשמעון אחיו כהן בית

הכנסת הגדולה והלך שם לישא את כפיו. ובתוך

סומן שהיה עדיין שמעון בכה"כ ספרדים הגיע

גם ש"ך כה"כ הגדולה לר"ה. והיה רוצה להמתין

עד שיבא הכהן. ואמרתו לו שאינו נכון משום טורח

זכור ואז התחיל לר"ה והגיע עד כרוך אתה ה'

הטוב שמך וכו' וכיני וכיני כל העם מסתכלין זה את

זה ומתוועים מה לעשות אס יכנס הכהן לכה"כ

ודעת' איהו יחיד היתה שלא ישא את כפיו משום

דכל כהן שלא עקר רגליו בעבודה שוב אינו עולה

ואני שתקתי לא אמרתי כלום. לא קראתי לשמע

כה"כ שהוא לוי וליוותיו שהיה הכיור וכו' מוכן

כידו ליטול ודי הכהן חקף שיכנס לכה"כ והזהרתיו

שיאמר לו משמי שיעלה ויכרך כ"כ בלא שום חשש

וככנס ונטל וכירך. ואחר כשיאות כפים שלו הותי

מאות טעם סודיתו כן והולאתי להם ס' ש"ע א"ח

שקיה לי אז בכה"כ עם הנהות מהר"ר גור אריה הלוי

והראיתי להם ההנה הכתובה שם כסי' קכ"ח ס'ק

ג' ממחר"ד גא"ל וז' כהן שזכנס לכה"כ ומלא

ש"ך בהוראה עולה לרובן אעפ"י שלא היה בכה"כ

בשעה שהתחיל ש"ך לר"ה וכ"כ ממ"ש הרמב"ם

הכהנים העומדים בכה"כ עוקרים רגליהם בעבודה

וכיו מוכח דברי הטור וכה נמלא מכתובת הרמ"ע

וכן פסקו חכמי הדור עכ"ל הגא"ל. זאת ועוד

מנאתי הנהגה ב"י מהגאון הסקיד רבינו יעקב חזק

אל מארי דאחרין וז"ל ואללו כתוב משם הרשב"א

זק"ס דאס לא היה כהן אחר בכה"כ ולא בא לא

בהוראה דיעלה לרובן דריווינן ליה כדעכר לו דפח"ח

ועל הרבנים הללו סמכתי ראשי ורובי להתיר לר'

שישא את כפיו עכ"פ אחלה פניו שידועני אס

כוונתי ל' האמת בהוראה זו ויבא שכת"ה.

נא"ה

מרדכי גירונרי

ס"ט

תשובת מו"ר עט"ר הרב המובהק סוה"ר ח"ח
מהר"ר אברהם ריגיו נר"ו מ"ן
בגוריונא

אחריש"ו אחלה פני מ"ר לקלות התרגלותו

מלשוכ כתש' קודם לכן כי התבולות

רבות בידו שמים וכידו ארס הם ההיכונו ולא

נאנוני השכ רוחו להשיב לנועס אגרתו רבין כסה

לעשור ואחר עד עתה וברוך ה' שכת"ר לא שלטי

לא על דבר לאחר גמור דין אס דן כהלכה כי אס

היה על דבר נחון אזי לא מטאוי רישי לבי קדיא

עד דמהפכנא בזכותיה ואעפ"י שבאגרתו הרמה

בתחילה שאני על ענייני שכת בהרמב"ם הכ"א

עכ"ז אשתח במאי דקיים מר על המעשה שהיה

כבר היה ככה הנכנס לב"ה אחר הטוב שמך ולך

נאה להודות כי לת"ח אמרינן ש"ו ליה תגריה ברישא

ובכור תורה עדיף עכ"כ אומר שכת"ר שהורה שיכול

לישא את כפיו אחת יורה דרכו שיפה דן ופה הורה

ויפה זיכה את הכהן לברך כי מלכר מ"ש גא"ל

דפח"ח ורעת שפתיו כרור מללו שאס הכהן נמלא

בכה"כ בהוראה אף עפ"י שלא היה שם בכתחילה ר"ה

עולה לרובן שגראה מבריו שלכל הפחות לר"ך

שהיה בכה"כ תוך ברכת ר"ה ואין אחר הטוב

שמך איירינן עכ"ז אוקיף נופך משלי ואומר כל

כמה שלא קרא הש"ך כהנים יכול לעלות כו' מה

שכתב הרמב"ם ומרן כל כהן שלא עקר רגליו וכו'

הרביים אמרית' אס כבר היה בכה"כ שאז א"ס

לא עקר רגליו בתחילת ר"ה מראה עצמו שאינו

כהן או שאינו רוצה לעלות ועובר כו' עשה אכל

אס היה חוץ מכה"כ וכו' בהטוב שמך פשיטא

וראי שנושא את כפיו ולא עוד לא אף אס אמר

הש"ך או"ח ברכנו בברכה כל כמה שלא קרא

כהנים עולה לרובן כי כן כתב גם הטור. איכרא

דכסוטה אמרינן אריב"ל כל כהן שאינו עולה בעבודה

שוב אינו עולה עכ"כ דגראה שריך שיעלה בעבודה

כדי שיכרך ועבודה בידו כמו אהרן (לדודי) אינו

לא אסמכתא בעלמא) כי על האי דתנן אס הכעשתו

שנושא את כפיו וחזור לתפלתו רשאי הוינן כה

הא לא עקר ותירץ לא דנד פורתא הא קמן דאע"ג

דאנוש הוא שהרי עומר בתפלה לריך. לטור מעט

דהוי באלו עקר רגליו לגמרי ממילא שמעין שעושה

עיקר קרמת נר"ד ונקרא עקירה מעלייתא וזמלא

אמינא לה מהא דר' אמי ור' אסי דהוו כהני והוו

אושכפי' ועוד דלא הוו מללי לא היבא דהוו גרסי

ומסתמא לא היו בכה"כ בשעת נשיאות כפים

וכשהיו הולכים לקרותם שיבואו אפשר באיזה עת

דלא מעו להתם עד שעת כ"כ בלמטס ועכ"ז נקרא

עקר רגליו כיון שמוי שהיו קורין אותן היו נדים

להלך (וולת אס לא קיס לן שהוא כהן) שאז לריך

דוקא עקירת רגלים בכה"כ בשעת עבודה להודיע

שהוא כהן) וכן פסק הר"י הלוי ז"ל שדי שיגיע שם

קודם קריאת כהנים. א"כ זכינו לרין דבת"ר ראה

הרבה חכמה ורעת לומר שיעלה וכל החולק ע"ז

כחולק על האמת כללע"ד להלכה ולמעשה

נאס אוהב דבק מאס

אברהם ריגיו

ס"ט

זהו

אחרש'ו נתחיל לכו למאי דמסופק. מר יהו
 רבה על טרדון הכהן שהוא ש"ץ
 של ספרדים וכו' והוא כהן יחיד באותו כה"כ אם
 יוכל לירד מן התיבה לישא את כפיו ולחזור ולעלות
 לרובן לקיים תפלתו וזהו אשיב ל לכו על מאי
 דכדומה לי שהרובן של ספרדים הוא נתון לחוק
 מאד מן הארון כנהוג בכל כה"כ של מנהגם
 ולזה אומר דאמר דאתמר בקוטה כל כהן שאינו
 עולה לרובן כעבודה שוב אינו עולה הרברים
 כאמרים שכל כהן היושב במקומו ואינו עולה בעת
 ההוא מראה עצמו שאינו כהן או שהוא פגום או
 שאינו רוצה לברך כיון דלא עביר כההרן שביד
 ועבודה בידו ככתוב וירד מעשות החטאת וכו'.
 אמנם מי עלה שמים וירד להגיד לנו שצריך הכהן
 לעלות דוקא במדרגות הארון לישא את כפיו יאנו
 אין לנו לא שיהיה פגום כלפי העם איברא שכל
 הוא המנהג בכל תפלות ישראל ההולכים לחט ל
 הארון אבל עלי דירי הוא למזה אך לא לעיכובא
 כי הש"ס וכל הפוסקים מתבארים בסגנון א' לאמר
 לנו שהכהן יעלה לרובן וכו' ואיני רוצה לומר
 כי כן הרמב"ם אומר וכו' כשאומר החזן רצה כל
 הכהנים העומדים בכה"כ געקרים ממקומם והולכי
 ועולים לרובן וכו' וכן היה הדבר במקדש הכהנים
 עולים לרובן אחר שישלים הכהן עבודת תמיד של
 שחר גב"ל וכן היה הדבר במקדש וכן איתא בטור
 ומרן ואין גס א' שאומר שיעל לארון לא כלם
 פה א' עולים ואומרים לרובן לרובן. ואף עפ"י
 דבסוף פי"ד אומר וכו' שהיו באים ועומדים על
 מעלות האולם ע"כ (ואפשר שמוקד למרו בכל מקום
 לילך למעלות הארון) זה הוקד כדי שיהיה פני הכהן
 נגד כל ישראל שהם לא היו יכולים לילך שמה ואם
 הכהן היה הולך ל הרובן הלויים שהיה כאמצע
 העזרה הככה אבנים נהיו אחורי הכהן וידעו
 שהעם אחורי הכהנים אינם בכלל הברכה כמ"ס
 הרמב"ם והיונו טעמא שבהיות שהרובן של אשכנזי
 הוא כאמצע הכית לזה נהגו הכהנים לילך על
 הארון להיות פניהם כלפי כל העם א"כ מכל דא
 זכינו לדון שבהתיבה או הרובן הושע בענין שהש"ס
 רוצה כל העם נגד פניו ממילא נשמע שגם הכהן
 יוכל לישא שם כפיו ולברך. ואם ככ"ד יהיה הרובן
 בסיף כה"כ נגד הארון כלל שלא ינטרף הכהן ויחזי
 שהוא ש"ס לנור ממקומו כדי לילך ל מקום הארון
 לא יעמוד על מקומו בלויס ויברך כיון שגנו
 כלפי העם כיון שזה הוא לעיכובא ואין המקום
 גורם עיכוב והשתא דאיתנין להכי שם קודם להיט
 וחלון מנעליו כרגליו אבל לא כידיו או יחללם השמש
 ושם יטול את ידיו וא"כ ברכה כיון שביד שחרית
 כמ"ס הפוסקים ולא הוי נט"י הפסק כיון שהוא
 מענין נשיאות כפים ומיר ואמר להיט כדאיתא
 בירושלמי וכו' תבך לנטי ברכה ושם יברך את
 עמו ישראל באהבה כי אין דנין אפשר משא"ל
 וכזה אחרי גמרו ויכל כנקל לחזור לתפלתו כלי
 ערכוב וכו' ואי שלא ישיב כלום מפני הכבוד של
 זכור האומר חוק כי אז הוי הפסק שלא מענין
 התפלה לא יקיים תפלתו ברטן ויברך את עמו
 בשלום כל זה נלע"ה לענין דינא אכן אם הקהל
 יעצרו בדרך הקדש כזה אעפ"י שאינו לא נגד
 הדין

זכו מה שהשיבותי להרכ הנזכר נר"ו על ענין
 הכל וחזרתי על הראשונות לשאול לו פשר
 דבר הכהן שהוא ש"ץ אם איבער שלא יהיה שם
 כהן אחר אם וכל לישא את כפיו אעפ"י שאינו
 כל כך מוכרח שיחזור לתפלתו בלי שיתבלבל

פתח דבריו ואירוצא אמרי בקול רבה ותורה
 על תשובה חמורה ותשובות מן חן לרב
 חסדא ואשרי שכינותי לרעת גדול ונחה עלי רוח
 חו להורות בענין נש"כ כדברי פי חכם חן
 תכל עדיין לריבין אנו למורע' מה יעשה הכהן
 שהוא ש"ץ בכה"כ ספרדים אם יארע שלא ויכל
 אחר תאחיו לילך שם לישא את כפיו באופן שהוא
 כהן יחיד באותו כה"כ אם ישבו הקהל בלי נש"כ
 או שיתעורר מעצמו כרגל מהרובן (כי הספרדים
 מתפללים שהוא רחוק מהארון) ואם רי התעוררות
 אבל לא שיקע ממקומו בכל מכל כל לא שילך
 לארון כקחלט אחר ברכת הטוב שמך ולך נחה
 להורות לישא את כפיו ואחר גמר נש"כ יחזור לרובן
 ויגמור תפלתו שם כי יש לדין לכאן ולכאן כידוע
 למעלתו וכדכתבתי באגרותי הקודמת כי גם כזה
 יחזיר כה"כ חלוקים בסברתם יש מהם אומרים
 דאם לא ימלאו כהן אחר ויך הש"ץ בעצמו לישא
 את כפיו מאחר שהוא אומר דמוכטת שיחזור
 לתפלתו ונקל הוא עתה שמתוים בידם מקוורם
 (בהפסק הרב מנ"ח בא"ח סל קכ"ח ס"ק) ויש
 מהיחידים הנזכרים שאומרים שאינו ראוי והנני
 שהש"ץ ישא את כפיו בתוך תפלתו מאחר שהם
 יודעים טוב הש"ץ שאינו כ"כ בטוח שלא יתבלבל
 בדעתו מהעליה והירידה מהרובן לארון ומרוב המון
 העם שמנהגם לומר לכהן אחר נש"כ חוק וקווא
 בכלי דעת משיב כמנהג חוק ואמין או חן חן
 ובאופן זה הוא פוסק בתוך התפלה וזה יהיה לנפח
 לעגמת נפש ויתר גדול מלישאר בלא ברכת כהנים
 בפרט כימים האדירים שיעקר קבלת התפלות
 מהש"ת הוא כפי הש"ץ המתפלל וכאשר קחמיר
 ע"ז הרשב"י ע"ה בזה"ק ומה שהש"ץ הכהן אומר
 שהוא מוכטת לחזור לתפלתו בלי שום היסוס הדעת
 לכבוד עצמו הוא דורש כדי שיהיה לו התהלה והת'ת
 לזכות לשתי שולחנות להתפלל ולישא את כפיו שתייהם
 כיום אחר ובשעה אחת ואני יודע שאינו מוכטת
 ובמה חלקו זה את זה שתי הכיתות כגדון זה זה
 אומר בכה וזה אומר בכה עד שבעונה הזאת עלה
 בידם שילך שם אחיו של זה הש"ץ לברך את העם
 אבל אם בשנה אחרת לא יוכל לילך שם אחיו של
 זה או כהן אחר לברכס הייך יתנהגו ומעכ"ת
 ינרף את הדברים ככור שכלו הוץ ויולא לאור משפט
 להלכה ולמעשה ויבא שכת"ה
 נא"ה דבוק באקבותי מוכן ומזומן לעבודתו
 וקווא קלעור

מרדכי גירונדי

ס"ט
 תשובת הרב הקסיד פאר הדור והדור יודני אשר
 כנפשו מוהר"ר אברהם רובינאו נר"ו אור
 תורתו וזרסת בעיר גורילאה וע"א

הדיון ולא נגד הסברה לעשות ככל התורה. הוצת
 בפס"ג כלכל' ולא ירע לנצל מנהגם הקדומה אכטל
 את דעתו החלושה נגד דעתם הרמה כדאיתא
 בפסחים דכ"ח ולא חסיה ברמא ח"ו כנוקי קטטה
 כי אין דבר שנומח בפני השלום ושלוס רב למר
 ולכל פני קהילתו הנשאים והנשגבים אכ"ר.
 כאס עבר

אברהם ריג"י

אכ"י וס"ט

פה נורמאלה וע"א ר"ח כקט שנת ובתר עוד
בירושלם לפ"ק

ואזי מה שהסיב על הנידון הכ"ל מע' רכני מורנא
 וע"א אפ וכו' שראו את הקר"ש ה"ה סבא
 דמספטיס פמוהר"ר **מזל טוב** נר"ו וירידי
 ואחזקי האוף החרי"ף כמהר"ר **דוד**
זכות נה"ו

אחר הריסת שלומי וטובתו כמשפט לאזהבי
 שם תהלתו וזה את מאתו חיד' באחי
 לפרק המקבל פתיבת ידיו גלילו זהב ומתוכה ראה
 רחמי' רחמי' אקנקני לחוות דעי הקלה במה שהורה
 מעכ"ת כבה"כ של מח"ק' לענין כהן שלית לטור
 אף חילק ודענא' בראיותיו אשר ונלל במים הארורים
 ולא ירד כנ"י הרל עמו בזה עובדא דעבד מו"ר
 לשלוח הכהן שהיה כה"כ לכה"כ אחרת כדו שיכר
 הוא את העם ולא חש"ן שהיה שם חז"ל דכיון
 דאין כהן אהר כרשות קא מברך באשר ריבא יתיב
 בסוגיא ופסקיה הטסקיס בא"ח סי' קכ"ח ופה
 הערה יש לנו ב' בתי כנסיות שהש"ן הם כהני ה'
 ומברכים בדרבס בזמן שאין שם כהנים אחרים ולא
 ראוי ולא שמענו מעולם שחור אחר שאר כהנים
 שהם פשאר בה"כ כדו שיכורא לברך ולא נעלם
 מעינא פקוחא דמני"ר מ"ש בירושלמי בפ"ק דשבת
 תני חזקיה כל הפטור מן הדבר ועושהו נקרא
 הדיוט וכ"כ שם בפ"ב דברכות ובכר העלה הר"ב
 שער' חס"ק כס"י ח' והביא להקת נכחיים ראשונים
 ואחרונים דנקטי עוקר להלכה ה' דכל הפטור מן
 הדבר וכו' והא דמצינו פכמה דוכתי שקבלו עליהם
 קומיות ו"ל דבמני' דאיכא פלוגתא אף דנשקח
 הלכה כהר' מנייהו אס הדבר הסוף גם לחלק
 דהלכתא פותיה יש חז"ה טיבותא וריות וסיד
 מטה אס בא להחמיר תע"כ ולא אמרינן כל הפטור
 מן הדבר וכו' לא במלתא פסיקתא כגון הסוף
 דאס תתחילי חז"ן מפסיקין דל' שמעון לשום תנא
 לתחמיר. אז הוכח' דלמען דק"ל כוותיה ליכא שם
 טיבותא כלל' אכל' היכא דגם לחלק איכא טיבותא
 וסיד' מטה פחומא דהיא תע"כ להחמיר עיש"כ

דוד בשנתה את עצמי במחזיק ברכת ח"ד
 סו" ק"א חזק"ס"ו שנה ופירש דבשהוא
 ב"ר חזקא לא שרבר אחר דעלמא חזן מנפוז פ"ס
 לפוסקו אס מקוממו הרי זה הדיוט עי"ש שהאיד
 ומכל' האמור יקיס' כת"ר לי לנר"ר רליכא מאן

דפליג היכא שמובטח לחזור לתלתו שלא יעשה
 ברכת כהנים הש"ן שהוא מורע אהרן ועוד מי נתן
 לו כח ורשות לחוב אותו שאכר קיום ג' עשין'
 הלא ידו יד תקפה ללאו כל הימנו לחוב את חכירו-
 האיל וס' אנה לידו לברך את העם בקדושה וכו'-
 קא וכו' ברשות גבוה קא וכו' ועוד דכנ"ד חזו מאי
 סליק ביה קלקול גדול עשו דנמלאו בני כה"כ
 במלפ"ם ועיניהם תלויות אס יבא הש"ן וכבר הניעו
 לעבודה ועדיין לא כראה לוקם ומה גם דאנחנו
 לא דע פכירור אס עקר רגליו ואף אס תמלא לנ'
 דחילטי לכא שס חשיב בעקירת רגליו מאן ספינ'
 ומאן רקיע לרחוקי כפשיה פלוגתא דרבנא' וס' א'
 כאשר אזכור כסמין אי חשיבא בעקירת רגליו או
 לא ותו דכל הסחות דוקא בדועבר רק לו אכל הפ"א
 מי יומד דהו דיעבר כיון שהיו יכולים לעשות באופן'
 שלא יבאו למדה זו וכרונס מלא שלחוסו לפס"פ
 אחר ללא לורך :

ברם מה שעלה ונסתפק כת"ר לי וסופ אחר
 חיפוש נר' דפשיטא ליה כביעתא ככותמא
 ממאי דתני תנא' בהנהות הנ"ל וכו' מלא כדו
 גאולתו וטסק גם הוא שרלה דל' לנו התיר גמור
 מכתבי אחד קדוש וחסיד כמור"ר יעקב חוק ז'
 דע בא ידיו דדבר זה שנוי במחלוקת בין גדולי'
 ישראל' היכא שבא הכהן לכה"כ סמוך לברכת כהנים
 ולא עקר רגליו ברלה דהנה מסריק"ס מתיר וס' דרבי'
 חוסר והרפ"ח במקום כבודו סתר דכרי מהריק"ס
 המכ' עיון כדו אהרן הנהת הטור סי' קכ"ח וגם
 בדורות אחרונים עמדו על מדוכה זו כאשר יראה
 בעיני עין הכדולת כס"ת סרמ"ו מקימן כ"כ עד
 סי' כ"ט דמהר"ו חלו ואלו וס' א' עורר נחמן פולח
 בעל מדרש פחידוש ומהר"י העלו להיתר וס' רמ"ז
 אסר וס' חזק' הוראתו פידוס מוכחות עיש"כ דאין
 לכתול הדברים בפרי אמנס למלא סמיכה בעזרה
 להוראת כת"ר אמינא דעס כי מורי מחלוקת לא
 ילאנו כנו' מ"מ אפ' לומר דכיון שמלא סמוכות
 במריה דאתר הד"ר דאעא כמור"ר יעקב חוק
 ז' אינא הוראה תמוסא כ"כ ועוד דהרב גינת
 ורדים בז"ת סא"ח סי' כ"כ לחלק ונא' לתוך
 השלום בין הרבנים הווא דאמר דהאוסרים לא
 אסרו לא' היכא שהכהן לא שם על לבו לכא לכ"פ
 כדו לברך ברכת כהנים לכן לא חשיבא עקירת
 רגלי' ביאתו והליכתו לכה"כ אכל מהריק"ס אורי
 פכהן שסם לבו לכא לכה"כ לברך את ישראל וכו'
 דמחשבתו סיתה כן וכתנלנל' הדבר שכשעת' שס"ן
 מתעלל ברכת העכזה כפר שם לרד' פעמיו הוי
 בעקר רגליו עיש"כ דון מינה ואוקי באחרין דהכהן
 יודע הוה שאליו הוי מלפס שיכ' לברכס ואין עוד
 מלכו באותו כס"כ אמרינן דעתוס שלכן כתבו
 וכל משו וכל חפזי לכא לכה"כ לברך את עמו
 ישראל באהבה כדל' דלדעת כן עקר רגליו וככל
 הדרך אשר היה הולך מתקב' אימתי יבא לקיים
 המטוס סמוגלת עליו כל זה אמרתי לקיים הוראתו
 שהורה בכ"ר אך לא להורות כן מכאן ולסבא נגד
 המקמורים וכפרט' הרמ"ז שיראה דדכרו כי כעמו
 ודאיתו חזקת כדל' מולק' : ולענין סוד אשר על
 פיו ותנאנו היכא דאין שם כהן אחר אלא ש"ן
 כבר מלתא אמורה וינאס סמוראס מפי זקן ס"ה
 גאון

נאלץ עזוז פמהרר'ך זל פספדו דע אמת ח"נ ס' ו'
 א' דה"ץ כחן יעקב רגלו מעט כרלה וועלע בעת
 כשיות כפס וחס אפער עדיף טי להפלה במקום
 שעתיד לברך כ"ב בדי שלח ינטרד מוסא לעקור
 הנלו לעלות לזוכן למעט בהלך ובטלולא דנכח
 כל מה שאפער ולנכד דין נעילת ידיו חסא כה"כ
 פמחה קהשו שטטל הש"ץ את הירוש אחר רנה
 אכל מ' מ' דעתו טטה שטול את ידיו קורס
 התקלת החורה צי"ש וכן אפער כלהכה כל עור
 נשמתו כי . נאם המכתוב
 העליר

דוד זכות בכמהר"ר מו"ט מדינא
 פ"ט

הסבמת הר"ר מל טוב מדינא גר'ו לרברי הס'
 פ"ט
 פרידא דקותי דיקל דנכט ואול ה"ה כמהר"ר
 מרדכי ביוטע גר'ו

אחדש'ן לעשות רגון לדיק מעב"ת גר'ו אשר
 כחיה דלחס פפא לבא חכמי הקטן
 על החתום כדברי הסכר בני היר גר'ו ואף דאון
 אב מעיר ככנו אפ"ה כהלותי חסוכת שכות יעקב
 ח"א ס' מ"ד דסעלה דאב מרשה לכט כשחטה
 מוס דעכורא לגלוי חי כיו חס לאו ג"ש וכ"כ
 היר עיקר הד"ט ח"ב ס' א' אחרי בתלו חגנה
 יחירה דמילתא כי האו דיותי ספרא וגחמי דרברי
 דוד הראשונים והאחרונים ישרים ונאמנים חמוגא
 דיופה דוכר וכומט דוכר דא חמבע טוב מעליו
 פתיב דפיון שש"ץ כון מובטח שחזור לתגלתו
 דמפלל כחן הכור במ"ס הל"ח חס חנו חומרים
 שלח ופרך כ"ב מונקס לו מלשנות מטה וקושני
 לקו מחטאת וישארו חקל כלל ג"כ לכן חן לנו
 לילך בפירוי דחיקי לא גלך כפחחו של חולס שוכר
 הש"ס חס חן הכהנים כה"ב ולא יכנס פסלע
 המחלוקת אשר כחככו קדמוניו במ"ס הח"ד בני
 חל' פאופן דהנני מסכים חולך לכל דבריו הקדושים
 למעלה ראש וישר כון חגדיל תורתו ויחריד ביה"א
 חקטן

מו"ט טוב מדינא פ"ט אבי"ר דנעה לאלן קדשים
 פה מדינא ונ"א

אל הסכנות שעשיתי על הפס"ד הכ' לויאלחוס
 תחילה תחת כור מלחך התומה הרב השופל
 ח"ק ומר"ד **אברהם די ריגין** גר'ו בדי
 שידון על הדין מי משטנו
 ביון ל האמת וזה אחלי בעצרת ארי וגול

לרפא דעמיה מוחכמא דאומתה . ח"ק כמהר"ר
 אברהם רובינו שלח וזה נעירותיה .

אחדש'ן אשה כדתיא אלהא לשלוח לה שנתק
 מזה שכתב לי מע' דפני מדינא
 פ"ט על גרון ש"ס הכהן וימלאנו כמסכת פתח חגרת
 חזקת (פסוק) מדינתל מדינת דוד דאמאם חמשתיה

לכרבו) משטח הפס"ד הטור נראה מעב"ת דתפוסת
 הראשון רב חנא סוא ופלו כעיקר הדין לשלוח
 כהן מכה"ב לבק"ב ולא ישר בעיניו חקיקון אשר
 מלאתי כעניונו בשכא מעשה לירי לעליות תההן
 לישא את כפיו כשחור מכה"כ ספרדים וכבר כה"כ
 אשכנזים חניע שש"ל לברכת הוראה משום שלפ"ד
 הליכת כה"כ אחרת הוי הוסח הדעת ודבר זה
 חלוי במחלוקת הפוסקים לא ראי זה כראי זה הנה
 השוק שכהן דשכ וז' תעשה גרוף כאשר יראה כעני
 עין הקדוש דאב וכט ראו את הקדש למומה
 וכנס דמלאו סמוכין לאורו'תא דירי כש"ל תרמ'
 ס' כ"ה כ"ו ב"ו הויט דוקא בדועבר נס כל זה
 אשר' חוס'ר מבין ולהכהן לבתחילה לא לשלוח סכתו
 מכה"כ זו לבק"ב אחרת ולא להניחו שיכיר את
 העם חס לא עקר רגלו בעבודה שם בלוחו כה"כ
 ואכני הוראה כי הירב המפולל כעל מנ"א כיו
 קכ"ח סק"ו מסיק כסס הכנה"ב דאם בית הכהן
 סמוך לבק"ב ועקר לילך לזוכן מקרי עקירה עכ"ל
 ומעשה שהיה כמח"ק בן בוס דבהן כה"כ אשכנזים
 בלבק"ו לברך את עס כה"כ ספרדים עבר דרך ביתי
 בהליכה וכחורה ועשה קפגריה ממש בלי עכור
 דרך רשות הרבים כחופן רלא קסוח דעתו ממלכותו
 אפילו רגע ואני בער ולא חרע מה דרועות
 חובא הכא רוענק לאחר מע' הפוסק הראשון גר'ו
 דתי חוקיה כל הפטור מן הדבר נקרא דיוט וכו'
 וחליבא שום מוכחא הכא וזה הלכה למעשה בואת
 געשית כוונתא ביימי סגולתו מחר'ר שיק
 ומרדכי וז"ל באשר הפיר מהר"ן טריכט כתשו
 הכיאו הר"ף כש"ל הרמ"ו ס' כ"ו וזל כהן ששאל
 כפיו כה"ב ואח"כ הלך לבק"ב אחר ולא חניע
 עד בשלמה כה"כ עכורא ראוי הוא לישא את
 כפיו עמיהם וע"ש ומס' זו תמוסא דלסתית הכהן
 מכה"כ לבק"ב וכו' מפני שבתרונה עסנים שגלותו
 לבור כהנים לישא את כפיהם מהם חלף תו לגחון
 כמותם ככל העולם והלא כפירארה עתהנס להפך
 כאשר הער העיר כנו האיש הגדול הרב פחד יחקק
 ערך כהן שלא עקר רגלו וגם הוא הביא דברי
 הנ"ל והכמ"ע ואני תמבתי ובורותי גם על הרב
 מ"א הנ"ל דכתב בסק"ל דכמקום שאין מנהג ויש
 סס כהנים אחרים לא ישא את כפיו הש"ס עכ"ל
 ומח"ק הוא מקום שאין מנהג ולכן יעלתי למע'
 פרכים כה"כ ספרדים שלא יניחו את הש"ס שלסס
 לישא את כפיו ראפ"י שסוא אומר דמוכנת לחזור
 לתגלתו כלי שום ערכוב אני וידע שהוא מפורף
 חס יסע ממנה למנה אפילו שלא יסע ממקומו
 (כאשר כתב לי מעב"ת באנהתו תשנית) ואני רואה
 שום א' מהפוסקים שישכ לי מננר על שליחות
 הכהן מכה"כ לבק"ב אורכא נלע"ר דעכורא דרבי
 חמי ור' חסי דקו חוסכו באשר בתב משית באגרתו
 הראשונה הוא חנא דמסטע לי להחיר לשלוח סכתו
 מכה"כ לבק"ב אפילו לכחוליה ודברי מע' פוסק
 הראשון והים ליראיה דסיים חלל היכא דנס לחולק
 איכא טיבותא וסך מטה בחומרא סהא חע"כ
 להחמיר ואעפאומר דסך מטה סיה לי דלא יוכלכל
 הש"ס כהן כה"כ ספרדים כחפלתו ולכן שלחתי שם
 אחיו לישא את כפיו ואף חס גרשתי את גסיה
 בעיני מע' הפוסק להחמיר במקום שהיה אפשר
 להקל

חקרו לי לשנות את פרק'י כלה בכל הענין ויחקור
את טענותי ואת טענות מע' רבני מורינא כר' ו'
ווינא לאור משפט' ואם מעכ' עריון יתיב כשיטתי
יעשה עמו' אות לטובה וזהה ופתח כ' את
אור חכמתו ויחזק את הוראתי בטענות חזקות
נכוחות להשיבם ובדברי פוסקים אחרים שלא עברו
החת עיני בני עטלף ועל הכל יביא (הטוב) דברו
הטוב בתשובה נולחת ולחשך טוב יחשך
כ'ה

מרדכי שמואל

גירונד' ס"ט

דיברות אחרונות על ענין הטוב בשווע מ"ט
בעניותי כס' הקודם הם יולדות מפה
קדוש מפיק מרגליות הרב המופלא ידן במהר"ר
אברהם ריבניו כר' מ"ץ כנוריתא יע"א

אחרש'ו אורו עיני כי טעמתי כקלה מיעוש
דעתי את אמרתיו הטורות ע"ד
הכהן הבא מבה"כ לכרך אשד רבו כמו רבי-הדעות
זה חוסר וזה מתיר ובפרט הפסק של מורינא מאב
וכנו רישא וסיפא לאסור איסור על-סמך יתירות
הפוסקים דפנינא להו להחמיר וקמו מתמן הני
דמרפסן אנרי להקל ובאמת כי כל מה שכתתי
באגרות הראשונות היו דברים שינאו מלבי ודעתי
החלושה מכלי ראות דברי הפוסקים ובפרט שר'ת
הרמ"א אשר נשבע אני בחיי ראשי שלא רחיקו
בגדון זה כ"א אחר שהיכירוהו לטובה הפוסק' הנ"ל
ועתה שגדבה רוחי לראות חכם מהו אומר מלאתי
ראיתי מה שלא ידעתי מקודם בס' כ"כ כ"ה כ"ו
כ"ז פוסקים באמנים בשמועתן ראיות חזקות להקל
בדבר כאשר ארני וראה בעיני חכמתו מכלתי עלות
ארוכה כי קלרה יורעה מהכול העתק כל דבריהם
רק מה שהיה תנא דמסיעה לי ובראשונה על
מה האי דאחמיר בפסק הנ"ל שלא ראה ולא שמע
בשני בה"כ שבעירו שיקורו אחר שאר כהנים שיכואו
לכרך אומר כי אין לא ראוי ראיה כי אפשר שלא
הולכר מעולם לקרוא כהנים אחרים כהיות להם
די לרכס תמיר שיכרך להסוכ' הוא כשאין בבית
הכנסת מי שיכרך כ"א הש"ץ שהוא עצמו כהן
וטרחא מלתא להקיעו ממקומו ועל מה שהוא
סומך משענתו על סוגיית הירושלמי פ"ק דשבת
אדבר בה לפנים מזה אשר לדעתי לא נגע ולא
פגע לעניינינו והנה ידוע להו-למר כי אני על
משמתי אעמור ואחרי דברי אשנה בשניות דרכני
סבוראי להתיר בבה"ג כי הרב פ"ן מביא מאי דא'י
בס' עפר ועקב תשובת כ"ז כאשר ארני וכל לראות
וז"ל מי ימלא וימלא מקום לחלוק ולכנר וכו' ועש"כ
ומסויס ברת האמת כהן שכל מחור לבה"כ כל
זמן שלא קרא הש"ס כהנים וכול לישא את כפיו
עכ"ל הטור ונס בתשובת מהר"י לוריא ארוכה
ועבה והיא מובאת בשו"ת הרמ"א מתיר כהן הבא
מן החולה ומביא כל חלקי הסותר וסמכות שלהם
ואעפ"י דסלקא בתיקו ושא' את פי הרמ"א מ"מ
מכותלי דבריו ניכר שדעתו כוטה להתיר וגם ע"ד
הרמ"א

הקל ולהניח את הש"ס בעלמו שישא את כפיו
בפרט עתה שמתפללין תוך הסידור וקל הוא לחזור
לתפלתו כבד בכתתי פעם אחרת כי הרב מ"א
דעתו נטתה דבמקום שאין מנהג לא ישא את כפיו
הש"ס לאפילו יהיה מוכנס במקום שיש כהנים ונרעת
כל הנאונים שהביא שם וכ"כ הרב סולת כלולה
בס' קכ"ח סק"ג דכל כמה שיש כהנים אחרים
לא ישא את כפיו ועו"ש ויפה דיבר המ"א שדוחק
גדול לש"ס שיכרך את העם כשיש כהנים אחרים
ואע"ג דנשיאות כפוס גדול כמו והכהן המבדק
מקיים שלש עשה ומנוח תחשכ לו תפלת ימים
הנוראים גדולה יותר שלא יתכלכל הש"ס בדרך התפלה
כי רשכ"י היה מלין הש"ס ליום הכי' כמה ימים
קודם המועד רוממת למאי דתן שבעת ימים קודם
אות"כ מפרישין כ"ג מכותיו וכו' ומימיו לא היה
מכין הכהן שילך לדרך את העם ולישנא דמוכנס
דכהן אומר הש"ס הוא מן השפה ולחקן לשיהיה לו
התפלות לזכות שהי שולחנות ואע"ג דהוא ירא
את ה' מרחים עכ"ו וידע אני מי הוא בעל דברוס
דחקר לו קו המשקולת לראות בעיני השכל שכותו
היתה רטויה אבל מעשיו (כאולה שעה) לא היו
רצוים כי שני קומתיו היו בעיניו לומר התפלות
אחר כמה חדשים שמשכיל אחר כמעט פתח את
מקומו לשם הדברים כפיו ולבאר לו ביאור המילות
והענין (וכל זה נאמר בסוד כמות) ועוד זאת יתירה
הגדולה שהמיהא עלי מע' רבני מורינא על שהתירתי
לכהן שניכנס לבה"כ אחר ברכת הוראה שישא את
כפיו כזה אינו מייגע עצמו להביא כאן כל דעות
המתחבים דכבר הם מוזכרים בתשובתם ודי להזכיר
שם הטוב ה"ה מהר"ק ש בהנהגותיו ובתשובותיו
תכ"ו הלוי ואלו הר"ר ארנן אהר"י פורמו הרב
בן פורת יוסף הרב עיקרי הד"ט והרב גינת ורדים
בפוסק דקתר דברי מהר"ק ש המתיר לחלק ילא הרב
עיקרי הד"ט בדבריו דשאני התם דנכנס אדעתא
שלא לעלות אך בלי גילוי דעתא כלל וכנ"ד שם
גם הוא יתיר לעלות וכן נוהגים כה"י כאשר
העיד החסיד הר"ר בנימין הלוי להר"ר ארנן ז"ל
ואחריני טובא דהכפל הוא דבר שפתיס אך למחסור
ואם הרמ"א ז"ל גדול כבודו וטענותיו חזקות
בראי מולק ככתב מע' הפוסק הראשון כבודו
במקומו מונח וטענות מנגדיו חזקות גם הם מן
המקדש כמה יולאים ולא באתי י"ו עתה להכריע
בין הרים גדולים הללו אלא די לי שתמכתי ויתרתי
על אשלי דכרבי הנ"ל דמתירים לכתחילה ואדוני'רם
בשפלינו זכר לנו והוא תנא דמסיעה לן כאשר הוכיח
באגרתו הראשונה ואינו רואה מאי קלקול גדול היה
שאומר הפוסק הראשון אם הק"ק ישבו כמלפ"ה
ועיניהם תלויות אם יבא הכהן וכבר הגיעו לעבודה
ועדיין לא נראה בעליל וכבר בא בשעה ראויה
וכיך וכבר אמרנו דמשעה שנסע מבה"כ אשכנזים
ללך לכרך את הספרדים כל ישיעו היה לחזור ולכרך
גם בני קהלתו אשכנזים

המורם

מכל האמור דהיה נלע"ד להתיר
לכתחילה לעשות כפי מה
שכתתי בשנה הזאת אבל כהאי פחדא קא יתיבנא
דקרי לי יוקי שריוה היונו טעמא דההכרח גורר
אותי לחזור להערימו על פתגם דנא כרי שיפליא

אלי' מתדמית לבורא' אחרינא' הרר מבד' . . . אחרינא'
רלכתחילה ללא ספור עבדו לולך בכל פעם לקרוא
בהן' . הגותן' בכה' כ' אחרת' דמחוי' עיטבה' לומר ראה
כל' נשואות' כפוס' אבל' אי' אחרת' או' שבאזוה'
אעס' הליכור' מתאזר' להחבדך' נלע' דשרי' ובלכה'
שיקרהו' קורס' רלה' כדי' שוכן' עצמו' לבא' בכוכל'
זאת' וזו' חף' אס' וגוע' כסוף' עבודה' כל' עוד' שלא'
קרא' הש"ס' בהניס' רשאי' לבדך' דעקר' דגלו' בעבודה'
קדינן' כיה' כמ"ס' הר"ן' דמדבריו' רוב' מל' מש' דלחף'
עכ"ס' שיהא' שומע' קריאת' כהניס' וכן' כתב' הוי"ף'
והרמ"ע' כתשובותיו' . ור"וה' גדולה' מזו' כש"ס' דרב'
אמי' זרכ' אסי' הוו' עקרי' דגלוייהו' בעבודה' ומחמת'
כוכר' תביעת' שהיו' מהלכות' עקב' כל' גורל' לא' הוי'
מגיעים' בכה' כ' לא' כסוף' עבודה' והוו' מכריכי' חף'
עפ"י' דמסתמא' כבר' נשאו' ידיהם' בבית' מדרש'
היכא' דהוו' מללי' ומה' שהשיג' הרמ"י' זל"ה' דברי'
המתיר' ואמר' ח"ך' הכין' דבריו' הרב"ז' וכו' . אני'
בעוני' ננס' לפני' הענק' (דהלוי' אהיה' מנע' תחתי'
בג"ע') כתלמוד' דן' לפני' רבו' קרשותו' אומר' דלפס'
חורפיה' אמר' זה' דכשלמא' כהן' ההולך' לפי' תומה'
כל' שום' מחשבת' נשואות' כפוס' ומתיר' באקראי'
לכ"ה' הדיון' עמו' שאז' לא' יכרך' לפי' שהליכותו' לא'
לכך' נתכוון' (אעפ"י' לישאל' דגמרא' והר"ף' וכל'
הפוסקים' שאמרו' כגטון' זה' לו' איתרמי' ליכור'
אחרניא' נראה' דאף' בענין' זה' מותר') וגם' לא' היה'
שם' בתחילת' עבודה' אין' עבודה' כדיו' מקרי' אבל'
אם' עקר' דגלו' דוקא' בשעת' עבודה' כשקראו' אותו'
והיתה' מחשבתו' לבא' ולישא' את' כפיו' מלי' איתור'
איכא' אתומה' . ועתה' אתנתלק' לאוטי' לרב' המלחכס'
מלאכת' שמים' החכר' הפוסק' הב"ל' . ואני' הקטן'
אלא' בקב' שלי' וסמוכות' שלו' על' מימרת' הירושלמי'
דשבת' ואע"ב' דלא' נגע' ולא' פגע' בכ"ד' דאין' אס'
הותר' לנו' לקרוא' בהן' שיכא' לבדך' איירינן' אבל' אס'
הכהן' עצמו' פטור' או' אסור' לא' איירינן' דלחדי'
משקראו' אין' הכהנים' פטורים' כדי' לקרותן' הדיוטים'
כי' מכוין' שיחוייב' לבדך' כשיזדמן' להם' ח"כ' כשקראו'
אותן' ליכא' מאן' דפליג' דעבודה' בידן' מיקרה' והטעם'
כי' הלז' היו' קוראים' ב"כ' ה"א' ור"א' והיו' שולכין'
אעפ"י' דמסתמא' כבר' בהכר' כי' כן' כתב' הרב' פירמו'
וכי' מפני' שהלכו' יהו' נקראים' הדיוטים' חלילה' וחלילה'
לא' מימרת' הירושלמי' שייך' לענין' אחר' ואעפ"י' כן'
אין' נימא' ביה' מלתא' פורתא' לב"ד' והכי' איתא' התם'
ר' מישא' ור' שמואל' ברבי' יוחנן' הוון' יתבון' אכלת'
בחדא' מן' כנישתא' עילוי' אתא' עתקיה' דלגתא'
קס' ליה' ר' שמואל' בר' מלליא' ח"ל' ר' מישא' ולא'
קא' לפני' רבי' אס' התחיל' אין' מפסיקין' וחס' חזקיה'
פלי' מי' שהוא' פטור' מן' הדכה' ועושה' נקרא' הדינ'
ח"ל' והא' קטנא' חתן' פטור' ואס' רלה' לקרות' קודא'
ח"ל' וכל' אנא' פתר' לה' כב"ג' דאמר' אוני' שומע'
לכס' לטול' ממני' עול' מלבנת' שמים' אפילו' שעת'
אחת' ופירושו' נקרא' הדיוט' ואין' אחת' יכול' להחמיר'
על' עצמו' ח"ל' ולמה' אין' אפי' יטול' להחמיר' טרי'
במתניתין' דהתן' פטור' מק"ס' ואפי' ח' (כח"ב' דאמר'
שאני' עול' מלכות' שמים' דמותה') תנן' אס' רלה' להחמיר'
על' עצמו' רשאי' ח"ל' ר' מישא' מתניתין' יש' לפיה'
כח"ב' דקטנא' דחייב' חתן' פק"ס' לא' ר' מישא' ח"ל'
מתני' בר"ב' דאמר' שאני' עול' מלכות' שמים' דמותה'
להחמיר'

להחמיר על עצמו וכן עיקר עכ"ל הירושלמי עם פירושו. ואבי ראה גם ראה דאיריזי: בק"ש ונקוט מנהא: פלגא דנשמעיניה מהא דאף מי שאינו מחוייב בדבר אם ראה להחמיר על עצמו רשאי כשכיל שהיא מ"ע לקבל עול מלכות שמים והשתא דאיתין להכי חיו לאו דמסתפינא אמינא דנשיאות כהנים חמורא מק"ש דאית ביה ג' עשה ועוד הוא חיוב חמוטל על הכהן והוא מזה שהשעה עוברת דליריזי לישא כפיו דוקא בשעת עבודה ותו לא וק"ש אין השעה עוברת כל כך ואם בדאיתרמיה מברך כשיקראו אותו לא כ"ש. כלל דמלתא דעתי החלוש נוטה להקל וכמו שגם מע' הפוסק הכ"ל בסו"ד הורה במקל דעת הוה באמרו דון מינה ואוקי באתרין וכו' והוראה במקל כהוראה בכולו כי הוראת בעל דין כמאה עדים דמי ועל הכל לא יחא לא הלכה רופפת כירך פוק חזי מאי עמא דבר ומעשים בכל יום ובכל זמן ובכל מקום להוליד הכהן מכה"כ זה לכה"כ אחרת ואין מוחה בידם כמו שהעידו הפוסקים רובם ככולם ומעשה דב ותל"מ.

אברהם ריגיו

ס"ט

אמר העיר ומנ"א אעפ"י שאינו כהן ורואי לעמוד במקום גדולים ארלים ותרשישים אכל סקב"ס יודע שחשקה נפשי להשתעשע בדברי קדשו של הרב הפוסק נר"ו ואעפ"י ואומר זה יחא ראשונה על מה שכתב שדעת חז"ל יחידים היו היתה שלא ישא את כפיו בחזרתו מכה"כ ספרדים לק"ק אשכנזים היו מטעם שכל כהן שלא עקר רגליו בעבודה וכו' המעניין בספריו של הרב הלכות קטנות ו"ל כח"כ סי' ש"ו יראה בטוב עין שזרן הרב ו"ל ודאי היה או שלא עקרו רגליהם בעבודה או שלא היו כלל ככה"כ בשעת עבודה שכתב ו"ל כהנים שלא התחילו כ"כ עד שסיים הש"ץ המברך את עמו ישראל קודם שיעקור רגליו יש להם לברך ואפילו באותו פרק לא שלקופא רמלתא כ' שהש"ץ וחזור לרצה ויברכו הכהנים במקומם כאשר יראה הרואה זאת ועוד שנית שכהן זה שפיר קרינן ביה עקר את רגליו קודם רצה שכולם על מה ידעו שמה שעקר רגליו להלך לכה"כ ספרדים היה לעלות לדוכן בק"ק ספרדים ולחזור לברך במקומו בק"ק אשכנזים וכשכיל זה היה זריו וזכר שבעקירה זאת ועלה לשניהם וכמ"ס הרב כנה"ג והרב פר"ח ו"ל שהכל תלוי בעקירת רגליו הדעתא לעלות וכו' ואם נאמר שיש הסח הדעת בהולך ובא מכה"כ לכה"כ זה אינו שאין סהדי שכל מגמתו של זה הכהן הוא לברך את החיו אשר בק"ק ספרדים היו ולחזור ולברך בק"ק אשכנזים וההולך שהולך מכה"כ לכ"ה אינו הפסק כמ"ס הרב בעל הלכות קטנות כח"א סי' ס"ד וגדולה מזו השמיענו מרן בשולחנו הטעור בקי' קכ"ח סכ"ח וו"ל כהן שנשא את כפיו ואח"כ הלך לכה"כ אחר ומלא לבור שלא הגיעו לברכת כהנים יכול לישא את כפיו פעם אחרת למדנו כ' דברים חדא שלא אמר ומלא לבור ברכה כי אם

שלא הגיעו לכ"כ ואפי' מלא אותם כהעובד שמך יכול לעלות ואפי' שבא לא מכה"כ. השאשן לא היה כדעתו לילך לכה"כ אחר לברך אפי' מברך כ"ש כד' ועל מה שלכו נוקפו להרב הפוסק נר"ו יעל הש"ץ שלא ישא את כפיו ופה עשה והמעניין וראה להרב דבר שמואל ו"ל סי' ס"ט ויבין בטוב שכל ואפי' לומר הש"ץ הכהן ברכנו בברכה חמשה לא טוב עושה כי אם שיאמר אותה ישראל כמו שיראה המעניין להרב משפט דרך כתשבותיו סימן כ"ט ובספרי האחרונים נ"כ ועל מה שנסתפק הרב המורה מק"ק נורויליא יע"א שאם כ"כ חמיר יותר מק"ס והמעניין בהלכות קטנות סי' ס"ה יראה שק"ס נחת מפני כ"כ וכו' ובהרדב"ז סי' רנ"ב וכו' ועל מה שהשינו להרב הפוסק ממ"ס בירושלמי בפ"ק דשבת ובש"כ דברכות כל הפטור מן הדבר ועושהו נקרא היינו אחתה"ר לא הכנינו שזה הוא אם הוא גופו לבדו בלתי דעת אחרים באותו פרק באותו מקום היה פטור ורונה להחמיר עליו שפיר קרינן הדיוט אבל הכא כד' שהוא בכל עת מלה ועומה לברך את עמו ישראל לא שר"ל תקטו שיהיה בעבודה כמו אחרן וכו' אינו לעיכובא שבאותו פרק דוקא ותו לא ועוד שדעת ועיני כל ישראל עליו מתו יבא ויברכום ולאפק פנאי אינו מאריך ובאמת אמרו מאריך טרחה כה דברי העיר תולעת ולא חיש לעיר המשתלח מעה"ק חברון ת"ו.

העיר

יוסף בוטרו

ס"ט

עניא דחזי אשילי דברכו מלאכי אהים עולות שרפי קדש הילולים. על כהן שליח דליבורא או יכול לעשות כ"כ בתוך שהוא מתפלל וקריאתו ושנית דבריהם דרכן בקומתן וכלבונן ורואה אנו דלרקו יחדיו ודבריהם מיוסדים על ארני פו. ראשית חכמה חיים ביד לשון מברכת על הוראה שבעה אהובינו ויודינו הרב המופלא כי גדול מדרגי נר"ו בע"ס קבולת: בסף יסל"א דיפה דן ויפה הורה יען זה הכהן שכל לכה"כ הזה הוא שהמנינו והבינו אותו מקודם ולהכה הוא דאחא לכה"כ לעלות לדוכן לברך את העם לא דאחר שכל קריאתו לכה"כ אחר והלך וחזור וקיים ולכו מחיל א חיל עסק במטה הלוך דברכת כהנים וכל כי האי דכשבא לכה"כ הזה היה בעבור זאת וכשחזר לבא לברך היתה ממנו זה עלמה דלא הספיק לו השעה הרי הו"ל ובהיה שהיה מוכר עמה על עסקי קדושי ובהיה דקס' מהשלחן והניח אדם אחר שם דחזור לסעודתו ואינו היסט הדעת ואעפ"י שיהיה לחלק בין הדורות המעניין יראה דכמכ"ס נפקא דמה שאחר לבא הוא מסיבת ברכת כהנים ומההם נפקא לבא הכא ועקירת רגליו אשר עשה שם בראשונה עולה לכאן ולכאן ובה"ע דהק"ק גדול אורכו והכהן ככה ושמע ומשעקר רגליו עד שיכל והלך לעזרה לעשות יע"ו ולחזור לדוכן גמר הש"ץ עד לך נאה להורות דמה איכפת בזה ושפיר

לעשות לא לעקור רגליו ולא לטול ידיו ע"כ תמנע
דבריו לא דהאנות דמל' רש' כסוטה דל' ע"כ
ד"ה והא דהטור ומרן ומנ' א"ס ק"כ גר' דעיקר רגליו
מעט כעבודה ע"כ ומה טוב נמי אם קודם שיטעור
הש"ץ כהן לתיבה להחזיק נשמת כשכת' וי'ט' או
ישתבח כחול דיכילו לו לטול ידיו ויורעים כל העם
כי בעבור שאין שם כהן אחר הוא שנוטל ידיו
לכיון על כ"כ ג"כ כי אין להם תקוה שיכא' כהן
אחר כיני וכינו ואם באו ליורע' שכל לא הפסיד
כלום במה שנוטל ידיו וגם ליכא למתלי דהוראים
יאמרו דכל ש"צ לריך לטול ידיו דהא יודע דהוא
כהן לש עליון וכא לעשות כ"כ והוא כדור וטהנים
פה מי שהוא כהן ש"צ שלא להפוך פניהם כיון
שהתיבה באמצע ויש חלי' העם נגד פניו וזאת בראה
עקירה מעט כרגליו להורות הכנה לכרכת כהנים
כל זה כתבתי בנחמה רבה להשיב מפני הכבוד
כי עול העבור כבר עליו וזר ישראל וילכו משניות
ויראו מתורתו נפלאות יי' חזי' ר' אלעזר חותם לחיים
טובים ולשלוש

הלעזר

חיים פלאג'

ק"ט בדרה דתת
פרק ה' בדרה דתת
ה' בדרה דתת

ה'ג זה מחנה הארון עמ"ש הרב נח"ל כר"ו
ח"כ דע"ד סוטה ועמ"ש קיפ"מ
כפ"ו דשקלים סי' כ' באורך וברוח ורוק ועיין
להרב מראה העינים בהלכה זו ועיין בקצת' עיני
כל חי במכלתין לרמ"ב ע"א

ה'ט עור הוא לריך להכיל ראייה נראה
פשוט משום דק"ל אין אדם
משים עצמו רשע ולא כל כמותה להטיל עליו
השמה כדי לפטור עצמו מהמלחמה ועיין להרב
נח"ל כר"ו לקמן בכתובות פ"ב ה"ב יע"ש לא דלפי
מ"ש בתר הכי לפיכך תלה לו התורה את כל לו
שיחזור וכללן שלא לפרסם את הקטואים הרי אם
כל אחד לריך להכיל ראייה על עצמו לבר' מיבא
ורך הלכך כפשוטו הרי יתפרסם ומה הועילה הת'
בתקנתה שלא לפרסם הא קונס דכדי שלא לומר
עכרות שכידו אומר דיש לו בית וכרס ואשה איכן
אם לריך להכיל ראייה לא יועיל לו העורמה ונ"ל
דכל זה דיכא ראייה היינו לפני כהן משום ונדלו
עמו כבתי גוואי ולא תפרסם בין כל' אנשי המלחמה
ובקורתם לו ולא לא מיכר מי חור דעל ועבירות
שכידו כיון דיש חורים אחרים והוא דומא לתשחט
העולה במקום תשחט החטאת דהא לפני הכהנים
עושה הוריו וס' יורעים דהחטאת כאל' לכהנים
ולא סגי בלא"ה וזה פשוט עד מאד ומת' שהורכתי
לכותבו דאכיל וק"ן עוזר למה שכתבתי לעיל פ"ח
דיבמות ה"ב

ה"י אין

נקי לכיתו שעה אחת והבנא אמתין
לית רבי כרבי ופי' היפ"מ אין גדול
כן גדול דאפי' רבן כן רבן ואל' למלחמה עיין
בבבלי פ"ק דמכלתין דיו"ד ויתכן לומר דהקדוש
הוא

הורה הרב והמנ"ן ומה גם דיש לו חילן גדול לסמוך
עליו דהקכ"ס עמו הרב הגדול מאד דאברהם כר"ו
וער השלם הכ' תמהני על כ' המאורות הגדולים
הואך נסתפק בדבר אם יור
מהתיבה וילך לפני הויכל דההלכה היו הפסק ומי
הכניסו לכהן בתגר זה מאחר כי ממקומו יכול לברך
וכך היה נוהג בעירונו אומיר יע"ה הרב המובהק
אויס כ"ב בעל ס' שפתי רננות ז"ל לטול ידיו שם
במקומו בתיבה ולברך כ"כ בשלח היה כהן אחר
והנטי' לא היו הפסק וכמו שפסק הרב כמהר"א
ריגוני נר"ו (ועיין רוח חיים ח"ב בכוה"ס לענין
חליטה) אך אם לא כרך שחית עכ"ו דהיה ניטור
כל הלילה מוכרח לברך בשעת כ"כ ולנכ"ס קשה
הדבר ועיין בס' נהר שלום ומה שפסק הרב
כמהר"ר דוד ממורנא נר"ו מענין כל הפטור מן
הדבר ועושהו נקרא הדיוט כיע"ש יש להשיב עליו
מכמה אנפי דאין כאן הית מכל הפטור ולא ראה
ספרי דכ"ר שהכתיב כזה בקונט' עיני כ"כ ככ"ק
לרפ"ז ע"א ואין מי שיכחיש דמלה מן המוכרח
כלי פקפוק הוא דכשיש כהן אחר ולא הש"ץ וכונה
הפרשיות והדרגות יש בין כהן הש"צ שמברך להיכא
שהוא כהן אחר ובפרט במנחה שאינו בטוח
שלא יטעה בתפלתו וראה נא מ"ש הרב הקדוש
חיים שניס יטלם בס' פתה"ד ח"ב סי' קכ"ח אות
ג' וכבר ראיתי להרב כמהר"ר אברהם ריגוני שהשיבו
בהלכה למלכד מה שהשיב הרב מירא דכיה המנ"ן
דאין כאן משום כל הפטור מן הדבר ועושהו ולא
נגע ולא פגע כלל ענין זה דכל הפטור כדורן דהכא
ודין אכא למלכא מר יהוה הרב מו"ט נר"ו השכים
לתורת חכם בנו משכיל לדור נר"ו ונשתמש מדין
שחיתה כיע"ש וכבר כתבתי בזה דגם לקמיה
בהוראה וכולל לסמוך האב לפני ולא זו בלבד כשיטה
כאשר אמר מר עיין בקונט' רוח חיים ח"מ סי'
א' אות ח' ועיין כמו לרב רחומאי הרב נח"ל ז"ל
ח"ד כפ"ג דהוריות דקד"ס ע"כ והאמת בדבריו
הרב שד"ר רב יוסף נר"ו אינו רואה חידוש דכלל
דבריו הרב כמהר"ר אברהם ריגוני נר"ו הם דבריו
כאשר יראה המענין ועל מה שנאזו ונתנו בענין
אם עקר רגליו קודם רצה עיין לעט"ר מוה"ר
החפיד מר שאריו ז"ל בספרו הנחמד ה"ל ח"א
מע"ב כ' דל"כ ע"כ ומה שהכילו מתשו' הרמ"ז סי'
כ"ח והרב בית מנוחה הביאו באות ד' ובאות ה'
למר מדבריו דאם עלה יור דלא כהרד"ז דאסיק
דלא יור כיע"ש כבר בא חכם הרב חיים ומלך
נר"ו בספרו המזוקק פתח הדבור ח"א שם בסי'
קכ"ח אות כ"ב ועמד ופה ע"ד הרמ"ז בתשו'
הכ"ל ובאשר רמזו שם באות ח' ועיין עוד לו כח"ב
סי' קכ"ח אות ט' דיכול לעלות כמה פעמים
וכנראה דהוא דכא לטוין בראשון אות ו' ועוד לו
בח"ב סי' רי"ט אות י"ד ופוק חוי מ"ש בעניותי
בספריו וזוטא לב חיים ח"ב סי' ט"ז כי ש"ך שהוא
כהן זכא לישא את כפיו בשאין כהן אחר אין לריך
לטול ידיו ולא לעקור רגליו וכן ראיתי לשלחמי
זכור כהנים גדולים שנהנו כן והטעם דאין לעוררו
ליר מהתיבה כי לא יכל מהטורף וכן כנטי'
מפני הטורף וכי מגרעות נתן לתפלתו דכן ראו

בזה העד ישיבנו את שאלתו ונענה לו כדרכנו
הנה

הטעם כי לא יטוח שבע. און נח"ד לרשע על גורל
הזריקים כפי שהזריקים למען לא ישלחו הזריקים
בעולתה ויהיה א"כ וה' סביב לעמו לשומרם שלא
תהיה לרבה חן בעיניהם שמה תתפתח ות"ד
בקילור דפח"ח וזה מפורש בתורה בס' וישב וישל
אחב את יוסף מכל בניו כי בן זקנים הוא לו.
שדרשו דיוו איקונין רומה לוכן זה לי ואנוהו שדרשו
הדמה לו ואהיה כניה שלו דהא כהא תליא ולכאורה
קשה על זה מיוסף הנדיק ותשא אשת אדוניו ולמה
אירע לו זה והיה ראוי שהקב"ה ישמרהו שלא
תמלא חן ויוסף בעיניה חך התשובה לזה פשוטה
לפניה ולאחריה כי יוסף תסלסל בשערו ובמפורש
ברז"ל טעם זה גופיה דאביו כלער ויוסף מתקן
עלמו אמר הקב"ה הגדה בו את הדוב ראוולא
זאת לא היה נותנת עיניה בו והעד לזה דעלתה
בהרנה דכמסלסל תבעתו כפה וכיום ויבא הכיתה
לפי הדשה דתן כדעתו לעשות מעשה אז ותתפשט
בגדו ראוולא דראה דיוקנו של אביו וחזר לאחוריו
וברח וכשנס זכות שרם דעמרה לו דעבר עליה
במליוס ועם הבימלך בהכרח בשביל ישראל שיהיו
גדורים מעריות במליוס ובמפורש כל זה במאמרי
רו"ל ועיין בס"ר ס' וישב פ' פ"ו ומפרשו שם
חך הרב היפה לא ביאר לנו מה הלשון
אומרת אפי' בתבירה לא נגע בה היום ראוי לומר
לא היה מי שתבעה:אלו לא היה אדם שתבע בה
ויתכן דכיונו לומר דלא מבעיא אדם זכר בתקנו
לא אפי' עומעום ואגדורנינוס לעשות חידוים
וכיעוריס לא נמלא אפי' בזה לתובעה והיינו
להגויס ולהגדיל המדורה ממעלתה דעם היותה
טובת מראה מאד הוא חידוש כפלא דלא היה שום
בריה דהתאזה לה.

ה"ה שכן מקורת להם מאבותם שיאורה
הרב את עשו עיין בס' ופ"מ
דכתב דליתא להא וכונתו לומר דהוא טעות לבני
עשו כדדמי מחושים כ"ד ליאורה ועיין להרב שרם
יאושע ד"ו ע"א דפי' מחושים כ"ד סמך על יאורה
וע"ס עכ"פ לשנאקס הכל אחר מחושים בן דן בן
כנו של יעקב ומורע יעקב קא אחי ומ"ל יאורה
ומ"ל מחושים כ"ד לבני שנאקס ועיין מ"ס חבס
כני נר"ו בספרו ב"ך את אברהם ס' ויחי דרוש
א' לא דקשה על זה דמומן בתול היה זה ולא
כתחדש זה בהריונת עשו ואולי זה היה כפרן ארם
לבד ובכבוד ובהמלאה ושוב התחילו משעיר זק נמי
במחוק יד ופירסויא.

פרק ב

ה"א בנין לו שילאו ביוה"כ. הרב מראה
הפנים כתב והס"י דחק עלמו
בחינס בזה וע"ס והרואה וראה דהל' של יאורוס'
יורה יורה רותר מרווח הוא הפי' של הרב שרם
יאושע מהפי' שפי' מר ניקו בספרו פני משה.

ה"ג ואר תשכון באהלך עולה זה שטר פרוע
עיין מ"ס כסה"ק רוח חיים ח"מ
סי' ו'ן בס"ר י' והנה בראשונות שיעושים אחר דף
השטר מהפענוט הנקרא טיטלימס אי פרע הלוק
ולא כתב מידו דשכת דכך עושין מיד הלוק וסלך
לעיר

ישם כל אשה שדמיה מעוטין הולדים מעוטין
הרב נח"ל נר"ו כח"נ דפ"ט ע"כ פירש
בזה אשקך כגפן פוריה כנך כשתלי זתוס יע"ס
ולא ראה דאין כל חדש ושל רבוקינו היא ע"פ זה
עלמו.

ישם אקור לאדם לישא אשה כערב שבת עיין
מ"ס חני הלעיר כסה"ק תוכחת חיים ס'
בראשית בארובה בזה בעזר משדי.

ישם כאן להלכה כאן לד"ת עיין מראה הפנים
שדיבר כהעדר כבוד על הרב קרבן העדה
והעיר על עלמו שלא הביאו מקורם והא ליתא
דכבר הביאו ודיבר איתו קשות כפ"ח דקוטה ה"נ
וכן על הרב שרם יאושע כדכור הקורס ד"ה על
דעתיה יע"ס ואני שול ממנו אף מחילת דלפי
גדולתו לא זו הדרך לכתוב כך כ"א ע"ד אמת וענוה
לדק ונחמן הוא בעל מלאכתיו.

ישם מכאן לב"ר שממנין זקנים בכתי משתאות
ומזה ניחר גרוננו עם כרורי הקנסות
ושמשי הכולל דיוסוכו בחופות ובמשתאות אחר חלות
לילה שלא יהיה נדור עכירה ח"ו דלא וכלר קלות
ראש מסיבת היין והנינון וערכוביא אנשים וגשים
וח"ו יבואו לירי עכירה וכבר יבעתי כיו"ד אלכעוהי
לעשות הסכמה בכל חו"ת דלא יהיו כ"א עד חלות
בחופות ולא עלתה כירי הה"כ.

ישם כמותך ירכו בישראל וכו' מקללה יא להבין
בזה דאיונו ענין לסנו כהור וכמו כן לענינים
דנק' עולין במנין פאה דזה תואר לא לשון כרכה
או קללה אף ל' כמותך ירכו הרי ברית ברותה
לשפתים וכ"ס מפי לריו ויתקיים כההוא דלעיל
פ"ט דקוטה הע"ו כשמוא עם ר"ו ולקמן פרק ב'
במכלתין כבנותיו של שמוא וכרוך היודע דמדקדק
עם חסדיו כשנגה שיוא לשמוא בעלמו וכיוצא
בזה כמה מעשיות על מולא שפתים ואולי כיון
שלא אמר כך ירכו לא כמותך לא משמע דהדמי'ס
מודיעים כ"א על הגוף בעלמו כטיב ומדורות
המעלות והחבמות דבאשה והיא רחוקה ממנה
דאשת חיל מי ימלא ורחוק.

ה"ב אר אבין אקרא ללחים עליון ועיין
בגדריס פ"ו מה שחידשו שם הרב
ופ"מ והכבוד חכמים לשאר עניינים יע"ס ומה
שפירש הרב בכור חכמים הבא דראשיה דקרא לנגח
אויביו דהשעה משחקת להם דמשדר המולות והא
ראיה לא גומר עלי כעיוכור השנה דמשדר המול
עלי דחדש העיוכור כנגד מלכות כ"ד ות"ד הנה
את"ס נמו זה במזמור לק"ח אס"ל בקרב לרה
על אף אויבי תשלח ידך ותושיעני ימינך ה' יגמור
בעדי והרי הוא כמכואר וריוק בעדי דהוא מלכות
כ"ד ועיין בס' נחלת בנימין מנוה מ' ובס' דברים
אחרים דט"ל ע"כ וג'.

ה"ג אפילו כריה לא תבע בה שנאמר כי
לא יטוח שבע הרשע על גורל
הזריקים הרב ופ"מ פירש בזה דבר גאה ומתקבל
לפי מה ששא מה שבה הוא לה שלא תבעוה וישב
דאין אהבה לא כדוהיין כאהבת הקב"ה עם ישראל
ועל כן היותה רבה לרקת לא נתקרה דעת רשע
לתובעה כדי שלא תתפתח וזה פי' הכתובים וה'
סביב לעמו דיהיו דבק עמהם הכוונתים בה ופי'
אך

שחבית וכן לענין מלכת יאבץ בין גדולה לקטנה
 וכו' זה כפוסקים
ה"ו ולא מות לא שלא ימות לעת"ל עיין
 כ"כ דור"ד ע"א ע"פ לא יועיל
 הון דאמרו כב' דקיות יא' מדינה של גהינס ואחת
 ממיתה משונה ועיין למוה"ר קה"ל ח"א דרוש וי'ו
 להלכה וע"ש נקוט מיהא דבין לזו ובין לזו אינו
 של ימות כלל והוא יכול לתקן על כ' דרכים וי"ל
ה"ט לקתה חייב לרפאותה עיין נשכ"ח
 ח"ב ס' ק' וכו' וכו' וכו'
 שנשכית דאין הורשים חייבים עיין ס' ל' לזו ס' יט'
ש"ס לא תעש עמך כערכי הוינוס עמ"ש הרב
 יס"א ליהו"מ ס' ט"ו אות ה' ולהרב
 חלקו של ידיר שם ובמ"ש הרב נח"ל כר"ז ח"ג דל"ט
 ע"ד ולמוה"ר כסא שלמה בדרוש יב' למתן תורה
 ותראה כמה שזינתי בקונט' בזו חיים מע' ע'
 אות ז' וכו'
ה"ג כמאן דלות לה פורנא לא יעשה הדי
 ע"ס היתומים מבוזה מזה דכו
 בדורה בין כנפיות כחובה אין ללמנה זכות כנוף
 הקרקע דמשועבדת לה לא כמעט' כלכל דה' משמע
 אזי' כי הכניסה לו זה הקרקע עלמ' וכדנתיס
 כל עור' שלה נכתב כחובה כפירוש דהכניסה לו
 קרקע פ' לא סתם השווי וקובל על עלמו כנ"כ
 דאחריות על הכעל הרי סלקה ידיה מנוף הקרקע
 וחזר הדין למנעות' שפוא שעבד' לבה' וזה"ל ראש
 כתב כפירוש הקרקע' שהכניסה' דאז' יס' לה זכות
 כנוף הקרקע' בין לדירה בין לגבולות הפתוחות עיין
 כס"ק חיים ושלום ס' כ"ה מ"ס כס"ד וכפ"י פורנא
 ע' כס' מתנות כהונה כ"כ פ' ולהרב חב"א שם
 ודוק ולקמן פ"ו ה"א
פרק ה'
ה"ב ופלגיש אין לה כתובה ועיין רוח חיים
 ח"ב סימן כ"ו מ"ס כוה
 כס"ד י"א
ה"ו שמוי אמר חכום הגא' לקויתא וכו'
 דהיינו לדעת אמאי כ"מ מזה אם
 הכירו למילתא ולהמוהל ולהנשים הוושבות' ע"ס
 הולדת על המשבר ההדומה דה' אות' דכינו דור
 המבול הלך הולך בעלמו ולהבא' המילת' לתקן
 טיבאר' וזה יותה' חידוש והינו דור' הולך ומתמעט
 וכדורינו י' ש' שזוכה מלמעלה ממשנה אחת כלל
 שגמלתו אמו וראיתו לקרב כבוד חכמים ז"ל שג'ר'
 מדבריו שהרגיש כזה מדפיד' ללמד' לנו דהוהלמס
 שיש' כאויה העולם צורס' שלא יכירו ויהאנשים
 המקורשים מבטן און הפסק וזהמס' בהס' לזו יס'
 להם דעה ובינה' משעה שילאו לאויה העולם זה
 והאמת דשטח הרוס' אובן איוט' דהורכרו להבא'
 כשכל המנקת דהיבא דמכילה כופין אותה להניק
 מעני הסכנה ואמרו דער' ג' חדשים מעות' להבאר
 ואנכ' זה הבא' המעשיות הללו יס'
ה"ז חיוב הקכ"ה פו' היותה' מכונן ביומ"ק
 עיין וכו' וכו' עיין וכו' עיין וכו' עיין וכו'
 תורה סעיף מ"ה ובספרו ווע' דא' חיים ח"א ס'
 וישלח מה שפירשתי בעורי משרה' יס'

לעיר אחרת' או חוב המלח לכותבו מידו או יס'
 חסד' דאמרו' לו דכה' פחות ממס' סקיכל ועל
 חש"א זו אינו כואב' אם יס' חסד' מחדס' א' חסבן
 והא' שמינע לו דוכתוב נקבלה כפי עמדה ושלחנה
 לבתו של לזה' אם אינו רולה לכתוב אחריה שטס'
 ולקמן ע"ל עלמו' כי האמת' שלא קובל יותר מזה
 ארמור כ' דואס' בדרך קלוב הפרעבות פשיס' דחייב
 לכתוב חקף מידו של המלח יס'
ה"ו שעיבר את השנה כח"ל כתב' היפ"מ
 ולא ידעתי למה ימותו' לו
 כחטא חסא' עכ"ל ויחכן דה"ל לשמו' למחות בו
 ולא להניחו שיעבר' השנה כח"ל ומש"ה נענש
 במיתה כנחשו' שנשכו מא' לח"ל וגל שחורמח"ל
 לא' היתורים' חכל ח"ל נק' כנות' ליון דרוש' היא
 נק' אם המדינות ואפשר' דלא היו גדולות והן כעון
 אביהם דמדרקק עס חסדיו ועיין ברכות דס"ג
 ועיין בירושלמי לקמן פ"ו עובדא דחנניה והנ'
 אגרות שכתבו לו ער' שבתלוהו כי מיהו בו כרהוי
 יע"ש והרב כבוד חכמים הבא' פו' על זה מהנאון
 מוהרש"ק ומנ"ר פו' בדרך אחרת על מה נענשו
 כנות' שמו' על עיבור השנה כח"ל יע"ש ועמ"ש
 הרב יוסף אומן ס' ל"ד ובספרו פת"ע בברכות
 לר"ו
ה"ז תפתר שלמד מליו עיין בספר שמע
 אברהם ס' י"ד ובספרו כרך
 את אברהם ס' במדבר
פרק ג'
ה"א האובל תומת' וכו' עיין להרב הגדול
 נור' בארץ' הוזה' שער המלך
 דחקר חקירת' חכם או יכול להשא' עליו כרו לפטור
 עלמו מקדן וחומס' או לאו כל' כמיניה ומאי דהוה
 הוה ומוה"ר הגדול ששי' חס' ח"ב דקמ"כ ע"כ
 האריך למעניותו בספק זה ע"ש נפלאות מתורתו
ה"ה ואין מוהר' לא כתובה עיין לראש"ס
 ס' משפטים מ"ס ע"ד הרמב"ן ז"ל
 ולהרב מלכת הקדש שם ולרב אחאי הרב נח"ל
 כר"ז ח"ב דל"ז ע"א וב' ודוק
פרק ד'
ה"א יעשה כהן סגולה עיין לקמן פרק ט'
 דב"ק ה"ו ועמ"ש כס"ק נפש
 חיים מע' ס' ד"ה סגולה
ה"ד אלא לוקין ומסור' לא תענה קשה
 דהוה לאו' שאין בו מעשה ועיין
 קריש' מכות וכתוב' סנהדרין דיוג' והרב מראה
 הפנים כתב' דס' לזר' דעידוס' דזוממין שאני
 דביבדור' עבדי מעשה' וע"ש והו' צ"ב הסיף דתקמה
 בקול
ה"ו חני כ"מ שנהנו להספיד' מספידין חיבא'
 ה"ה שיה' דהבעל כבא' מספידין פחותי העיר
 דכן סולכים לענטס' ויחב' האשה רולה להכני' קפדמין
 וקנה סעף הדיון ודון לפי' קש' יד' של הכעל דאס'
 קוא קמלן וידו' משנת' ושלס' ואס' הוא עני' די כמה

הוא וכתבתי נחל קדומים ר"ס ויקרא בענין ישראל
עם הקב"ה דש' לנו דין אשה ובעלה ע"ש ובדרשותיו
פירשתי כזה כמה מאמריו ר"ל כעור משדו
ה"ט היא - אומרת אבד גטו - עיני למה ד'
עכורת משא סי' י"ב דלא ונתן
לת סגט עלמו כ"א מעשה ב"ד שנתרשה בפניהם
והנוסח הובא בס' ראש משכיר אה"ע סי' מ"א
ועיניו בס' נח"ל ח"ג דקו"ה ע"א ועיניו בס' מראה
הפנים דל"א ע"ב ומל' הילקוט איכה סימן א'
בפסוק איכה ישכה דחטף הגט מידה וא"ל היכן
גטך מורה דהגט כורה לא דאש"ן דמעשה כ"ד
הוא ויתר ופיו כת'

פרק יוד

ה"א כתובות אשה וקבורה מי קודם עיני
אח"ע סי' יק"ח דהאשה
חיבת בקבורה בעלה ועיני מחוס אברהם אה"ע
סי' כ"ח ובס' זלזל לקלעו חמשת חלוקים כזה וע'
מ"ש רב אחאי הרכ נח"ל כר"ו ח"ג דקט"ו ע"ב
וג' לשאר הולאות דהינה חיבת האשה ע"ש דביאר
אותם אחת א אחת

פרק יא

ה"ג אתתיה דריה"ב הוות מעיקר ליה
ועין כעור"ר נוטל מאור עיניו
שנשרף החיוב הנדול של מוה"ר בסג"ל דבה אגרת
איהו מח"ב ואליל דהיות לזו לעינים נומא ששתא
הכא עפ"י דרכו דהה"ק יווימו מדרבנו דמהמאמר
הלזה חנו למדים כמה הועילות א' דהכניסא לא
והעלל מלכקר לתכס בעורו כוודעו וגמורה גי
גדול בקורה ויחורו חומנותו דחיוב לכבדו ככלי
ב' להטפל ולהשתחף בלרתו ולהושיעו כמפורסם
בממונו ג' פונות דאס רב העיר אמור כנכסים
לא יאוס על ממון ויפסד ממלונו להושיעו לת"ח
מלכתו ולא ימתין כדי לקבץ על הבכאות יד'
דאעפ"י שזומע האדם דאובל לחמו הנדול עליו
עקב ומדבר עליו לה"ר לא יקפיד ולא ימנע מה
שרגיל ליתן לו וכמ"ס מוסר על זה מוה"ר מ"ץ
ואנו העייר בקונט' לל"ח בס"ד . ה' דרורף דקקה
ימלא דקקה אפי' ע"י אחי דע"י הדרקה שעשה
ראב"ע עם כוה"ג לשלם הכתובה בערד דהיה בסוג
כידה לא יאובל קום ממנה מדרת מלוה דהוה מפרנס
לאשתו שנתה ולבעלה נחתן להם בית לזה וכלזה
מסיבת ראב"ע בא דקיים דה"ג ומכשיר"ל לא
תחעלס ועיניו ככ"ר פל"ג וביוק"ר פל"ד דהביאו
עוכרא בארס א' שנתן מעות לנרשתי כחורת דקקה
וע"ז כתמלא תעולס ראמיס ויחדו בשמים וה"ר
הרב חלקת מחוקק אה"ע סי' קי"ט על מ"ש מור"ס
בהנה' שס מהגמ"י פכ"ק מהל' איסורי ביאה
דמוחר לארס לזון גרושתו ומלוה הוא יותר מבשאר
עניים וכלכד שלא יהא לז' עסק עמה רק יונה
ע"י שליח ע"כ ועיניו בס' כרך את אברהם סדר
שמיני דל"ז ע"ב ודברי הגמ"י היינו ממע עוכרה
דריה"ג דאילו להמדרשים שהביא הרב ח"מ היינו
דנתן

ה"א ולא חתה לא שומרת וכו' . עיני
בס"ק חיים ושלום ח"א סימן
כ"ח ובס"ק גנוז חיים ברינו חלילה יע"ש וסנה
מה שעיני חמן אחר דבריה כיון דהיתה שומרת ופס'
לא טוב עשו לז' חמן וד"ל אמר שולם על ישראל
דלא אחר לז' חלילה ויכוס . ויסקן לומר דכונן
הוא אמר חתנו לכנס אינו באופן זה דהא מלה
הבעל נותנים עפ"י כ"ד ותתנו לכתיכם משמעו
כמה חתה נותן לכך וכך כנערה בתולה להנשא
והקד' היה גדול ברכת ה'

פרק י

ה"א מציאת כני ובתו הקטנים עיני לקמן
ככ"מ פ"א ה"ה ועיני נשמת
כל חיו ח"ב סי' טו"כ
שם דמשכין תנחתיה ולא ממרק לה פורנא'
עיני בס"ק חיים ושלום ח"ב סי' ע"ח
ועיני בס' נח"ל ח"ג לקמן פ"א ה"ג יע"ש :
ה"ז צמר הכבד וכו' משער הנזיר . עיני
להחזיר הנדול הנאון מזה חק"ל
חז"ר ח"א סי' ז"ג וסי' טו"ר

פרק ז

ה"ה ספור דיספרון מה שתרנוס הרב נח"ל
כר"ו ח"ג דק"ז ע"ד דליכא
תוספת כבלי דורל דענין יע"ש לא דהה"ב בס' אש"מ
דכבר נרנש מזה וישב ושמעתתין בפומיה בכל
תלמודא
ה"ו אלו יולאות שלא בכתובה עיני חיים
ושלום ח"ב סי' פ"ה מ"ש בס"ד .
ה"ט כ"ד מיני שחין וכו' כ"ד מיני ארזים
עיני תורה וחיים מע' ד' מ"ש
בס"ד ועמ"ש הרב כבוד חכמים במאמר זה רמזים
בזים ועיני לעיל פ"ד דתעניות ה"ה .
שם תהרה אר"א עיני להרב לפחית בדבש סי'
ע"א דקט"ו ע"ד

פרק ח

ה"ה אין ארס יורש את אשתו מדבר תורה עיני
טוש"ע סי' י' ועיני למהרש"ס
באק"ע סי' קכ"א ובס' נח"ל ח"ג דקו"ה ע"ד וע'
מ"ש הרב מראה הפנים דה"ה ה"ל פדעתיה ולהרב
סדה יאושע דמ"ס ע"ג ועיני לקמן בפ"ח דכ"ב
ס"ה
ה"י ובי יש מעילת בקרקע עיני למהר"ר יר
שלמה דכ"ה ע"ג ועיני לרש"י כב"ק
ד"ו ולתוס' שס"ד י"ב ודוק

פרק ט

ה"ה שברה את הכלים מה את עבר לה
ועיני דרמב"ם פכ"א מהלכות
אישות ה"ט ובס' מראה הפנים דל"ה ע"כ ועיני
להרב מוה"ה בס' דבש לפי מע' ש' ובספרו ראש

ונתן לה דרך עקראי הפשר פ"א דתפסו אותו ולא היה כהונן שנתן מירו ליה לא דלא וחסוב ה' לו עון כיון דהיה להחיותה כרעב ופ"א ועיין להרב יד אהרן שם בהגכ"י אות ח"י ועיין להרב מראה הפנים בפרקין ה"ב ד"ה המוחלת כתובתה ליקומים וע"ש ולהרב יפ"מ בפ"ט דמכלתין סימן ה' ועיין במד"ר ס' נשא פ"ט ועיין כ"ר פטור"כ

ה"ז המדיר את אשתו מליהנות לו עד ל' יום ועמוד פרנס עיין להתייר הגדול הנאון הרמ"ז ו"ל בס' חק"ל ח"ב לזור סי' ק"ו ולמוה"ר כסא שלמה דמ"ד ע"ג

פרק יב

ה"ג כתיב במתים חשבי עמ"ש בספרי זוטא לב חיים בראשון סי' ל"ב בעור להיס חיים

שם ימא רבה ימא של טבריא עיין להתייר הגדול הנאון מו"ה בס' חק"ל אה"ע סי' ו'

שם בארה של מרים עיין נפש חיים מע' כ' אות א' ואות כ'.

פרק יג

ה"א ת"ף כ"כ היו בירוש' מ"ש הרב נח"ל נר"ו ח"ג דף קכ"ג ע"ג אכל בפתחתא דאיכה חתי ת"ף לא ראיתי מהו ההפך שכן המדרש איכה בפנים למ"ש בפתחתא דהכל שפה אחת ודברים אחרים ואולי כונתו בין תפ"א לת"ף דאינו חסר מלתא ח' דזה כבר הריגש הרב יפ"מ ו"ל ומה שתמה על הרב מנחת שי דהביא בן מהירוש' בכתובות ואינו פ' כ"א ס' וע"ש אנכי תמיה על הרב נח"ל מאחר דהיא מאירה דתלמודא דכני מערבא איך לא זכר שר מהירוש' דפ"ג דמגילה ה"א דאמרו ת"ף כ"כ ולפי"ז ופה זיון הרב מנחת שי הירוש' והוא כדמי ממגילה לכתובות והיה לו להריגש דהירוש' כמגילה אינוט שיה להכח דכתובות ועיין בחידושינו למגילה שם

ה"י ומנין שנה היפה בודק לפי' הרמב"ם שהביא הרב יפ"מ דל האשה אמר את"ש דקרו לאשה כי נעים נזה דהן אמת דאין בית לא אשה אך ל' נופל על הל' דהאשה מהותה לטוב או למוטב תלוי בטוב שלה **ה"א הוא** רואה לעלות לא"י והוא איכה רואה עיין נשכ"ח ח"א ס' מ"ח ומ"ט ו'ן ובקה"ק ראה חיים ח"ב ס' דברים ובקוב"א ארזות החיים מ"ש בס"ד

מסכת נדרים

פרק א

ה"א מעשה באחד שאמר הרי עלי עולה ושהה להביא וסקעה ספינתו

כיס י פו' הרב יפ"מ דלא היה חוס סערה כיס ודוקא ספינתו כדרך שאמרו ביונה והיה מוחזק דאין לו חטא וזלזל זה ד"ר עיין במד"ר וישלח וכו' אמר לי בני **אברהם** ה"ו דכיון וינה כס' כ' וא"י בקול תורה לזכחה לך אשר נדרתי אשלמה ישועתה לה' דלכאורה קשה דלעתות כ"ל מה ענין לנדר שישלם ובליקוט דרשו על לויקן כיע"ש אכן לפי דברי הירוש' הלזה כונתו לומר דכמו שהיה סערה כיס בספינתו לכד בעבורו ובסכנתו ושאר כל הספיות שקטות כיס כן יארע להיירר ואינו משלם וא"כ ממה שעבר עלי' הני נזהר מכאן ואילך שלא יארע לי כמו זה מתמת נדר לא אשר נדרתי אש'מה כדי שיהיה לי ישועתה לה' כהמלאי בספינותי כיס ות"ד יש"א ושוב ילא לאור עולם ס' הנחמ"ד ח"ג לרב אחאי הרב כמרה"א נר"ו וראיתי מ"ש בדקב"ט ע"א

שם וראיתי את הכוביאל שלי בתוך המים זה המעשה מכיל לכתורים שבזמנינו לנהיגם דהרי זה הנזיר העיר על עצמו דלא נראו פניו מעולם במראה וקלל שערו כאה כדי שלא יתגבר יגרו הרע עליו מה יענו לו שבזמנינו רעובים על לא ולבש גבר דרואין במראה ודוקא לקרובים למלכות הוא דהתירו עיין בס' שמש אברהם סי' יו"ד וע"ש ויותר רע ומר בשכת דעומדין לפני המראה במסרק לתקן את שערן דמחללין את הש' ואיסור מוסף לראות במראה דבחול נמי אסור נגד אותו נזיר דהשחית שערו ע"י שראה פניו כמים ולא ראו עיניו מראה הנה לה רשעים מתקנים שערם בשכת ובמראה ויהיה עתידין להשקף כנהיגם ושאר כל הגוף לא פלט דח"ל ועיין בקונט' כף החיים סי' ל' אות מ"ז ומ"ח וראיתי להרב ופ"מ שתמה על הרא"ש דפי' מקדוש יהיה דהרי רש"י והר"ן פי' מלחוקור לה' כמו ל' הירוש' שלפניו וכן היא בבבלי ובמד"ר ות"ד ואין כ"כ ראוה מקרא שהביאו בירוש' ובבבלי ובמד"ר דהרי גם הרא"ש כבר הביא זה הפסוק לא שזירף גם הפסוק אחריו דזה נקרא קדוש ולא חוטא והי"ל להרב יפ"מ להביא ל' הפסיקתא ס' נשא דשם נקטו לה' שהרי נזירותך היתה לשמים ע"כ והיינו כדברי רש"י והר"ן

פרק ב

ה"א קונם שאינו משמך ראיתי למרנא בס' פאת ים בליקוטיו מע' ו' דק"א ע"א דחקר דאמאי לא חויל ככולל ותו' דבשעבוד לא שייך ועוד דבדברים חלוקים לא שייך לומר ככולל ועמ"ש הרב נח"ל נר"ו ח"ב דקל"א קוע"א

שם שבועה שלא אישן ג' ימים עיין לעיל פ"ה דקובה ה"ה מ"ש בס"ד

פרק ג

ה"ב שניהם כאמרו בריבזר אחר תא חזו דמונה ואזיל הדברות שנאמר ח' שוא ושקר כ' זכור ושומר ג' מחללין מות וזמית וכיום השכת כ' כבשים ד' ערות אשת אחיך לא תגלה

ישראלית והתורה ולומדיה עד היכן מגיע כחן שקקל' עשה להם נקיס ונפלאות

פרק ה

ה' דילמא כקבולטוסא אמר ברוך שחר כתורה ובחכמים שאמרו לרין

לפרוט את הנדר עיין בפה ק' רוח חיים ח' מ' ס' ע' ובקונט' משא חיים מע' ש' אות קי' וקי"ב ובקונט' גנוי חיים מע' מס' אות קמ"ה ולא אטרח את עלמי להיות חזה' ליו' שאר' מקומות שדברתי בהם כי כבר מלוינוס בפה ק' נפש' כל קי' מע' מס' אות ס'

ה"ה חר כ"כ קידש כס' תיראה דס' לראו נק' לכסיו וכמה יקדש עיין בירוש'

פיר' דמכלתין ה"ג א"כ דלא יערכנה זהב ותמורתה בלי פו ואיך ערך לתורה ואנן בעינן שיהיה שומא ערך הניכר בלע"ד אם אפשר ועיין להרב כבוד יו"ט דע"ז ע"ד ועיין להרב נח"ל גר' ח"ג דלק"ח ע"ב שהאריך בזה ועיין בך את אברהם ס' מקעי ועיין כס' ידו משה על הכר' פפה

ה"ו והקטן שבת ריב' עיין בבבלי בסוכה דכ"ט ופ"ו ופ"מ ולכ"ה אמרו בקוטה דמ"ט משמת ריב' בוטל וזו החכמה דהרי רבו קראו אכ' לתכמה ואכ' לרורות

פרק ו

ה"ג רנה שאינו טועם עיין נפש חיה מע' ק' ועיין עיני כל חי' מס' מכשירים פ"ו מ"ג מ"ט בעור' משד' ו

ה"ח הביכה עלי בת קטנה שבהר' וס' מסנה"ב שבת ל' היינו כמ"ט

ע"פ במחשכים הוסיכנו זה תלמוד בבלי וכן מס שדרשו בפסוק לאחר קראתי טעם וכן מה שדרשו ע"פ וזה הארץ ההיא טוב' דאין תורה כתורת א"י והוא הפך דרשנו כי מבבל תלא תורה ודבר ה' מנהר פקוד דאורא דא"י מחכים והו' כתרי מניחו

פרק ז

ה"ו אסור להכנס מן האנף ולפנים עיין טו"ש ע"א ס' ה"ן לענין זירוף

לקדים וקדושה כעומר כמשקוף פתח בית כנסת ועיין להגאון מו"ה כס' חק"ל א"ח ס' כ"ו ולהרב בית עובד כדני קדים מאות ל"ד ער' אות ל"ח דס"ד ע"ב ועיין בקוב' עיני כל חי' בחולין ר"י ע"ב

ה"ז ער ג' גרנות אסורה עמ"ס רבי' סגול' הגאון הרמ"ז זעזא כס' חק"ל ח"א

ליו"ד ס' לק"ט וס' ר"ד וח"ב ס' ג"ס

פרק ח

ה"א אסור לאדם להתענות עד שש שעות בשבת עיין בטו"ש ע"א ס' סימן

רפ"ח

תנלה יבמה עליו ה' ולא תסוב נחלה וכל בת יורשת נחלה ו' גדילים קעשה לך ל"ת שעטנו ומכיא רחיה מקרא מאחת דיכר להם ומפסוק וכפטיש יפוצן סלע ובכר חתרו ליושב הרא"ס והאמרו טעם ומתה"מ לשקר ס' ק"כ שהכיא מהגאונים והפסע האמיתו כדרך נכונה נראה דהוא מ"ס הרב ופ"מ ז"ל ואין ספק דלזה כיוון דוד המע"ס במזמור ז"ט משפטו ה' אמת לרקו יחדיו כלומר כל משפטיו הם אמת דהיינו מה שגדלה בעיניך סותרים זה את זה דבמקום אחר מתיר אסורים הנה הכל אמת וההאיה לרקו יחדיו נאמרו יחד כדכור ה' דבר שאין הפס וכולה לדבר ואין האזן יכולה לשמוע ואיך לרקו יחדיו הוא פלא אם לא להורות על האמת לרקו יחדיו וזה וזה בדרך והרב כבוד חכמים יש בדרכים אחרים במאמר זה כב' אופנים טובים פוק חיו ועפי"ז את"ס קרא דחוקל' ס' ט"ז ואתנה נמידים על ידך דפי' רש"י חכרתים דיכור כנגד חכרו חמשה כנגד חמשה ע"כ ולפי הירוש' הלזה נאמר נא דהלמורים היינו הני שיתא דמונה הכא ורמוז ואתנה וי' אתנה

ה"ט למור ולגאת סכנה היא הק' מהרש"י אמאי לא היתא במדין עם חמיו

דה' לא טיה להוליד בניו ותי' להכטיחן על הגאולה דהרי הוא הביא לשחק ולבנו למלרים ובמכילתא אמרו שימלאו כמת"ת ומה שהחזיקו בשא"ל אהרן על הראשונים אנו מלמערים ולא השיב משה מהטעמי' הג"ל אפשר דטענת אהרן הוא דעובר על צווי ה' שא"ל והולא את עמי והוא מכניס את לו זת"ד ולי הפעוט נראה ללמדנו דאיך דרך ארץ בהנהגת העולם והנהגת בני ביתו דאינו נוגע לרבר הורה לעבורת ה' שישכ לאחיו הגדול לא שותק ויהיה מודה לו ומה גם דהקב"ה צוהו ואהרן אחיך יהיה נכוחך ראוי לשמוע לו

עיר ראיתי להרב היפה שהכיא קי' הרא"ס דמנ"ל למשה לרחות המילה מפני הסכנה דעדין

לא ניתנה תורה שכתוב בה וחי בהם ותי' לו בין קום עשה לעבור על ל"ת וכין שכ וא"ת להמנע מלעשות מ"ע וע"ס ולי ההדיוט יתכן לו' דכיון דה' אמר לו לך טוב מלרימה כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך הרי מזה מוכח כדור דהיכא דאיכא סכנה אין לעשות מצות ה' דא"ה הרי ה' צוה לו מה שיד להוכיח אם יש סכנה וכיון דהיה כאותו ענין עלמו וכאותו פרק חשש מזה לומר אמול ואלא סכנה לפי מאמר ה'

פרק ד

ה"ט יוסי ו' סימאיו וכו' הנה בשלמא בעובדא דיוסי הדבר ניכר דעל היותו שלחני

מהמלכות באו לככותו הוא בשביל ישראל גמור ועשה חומרא שלא להניחן אך בשכנו של ר' יונה דארעתא דיריה קא ערס ונפקא מינה אם היתה הולאה אי היו חייבים השכנים לסייעו בזה הוא חומרא יתירה לעכב לגוי בשלו עד שא"ל וכי מולו כירד. ואולי בטע על עלמו אע"ג דאין סומכין על הנס נגד לעשות קידוש ה' שיראו כבוד האומה

הדין שלא ישמע מפי המתורגמן עיון ארמ"ב
 הל' סנהדרין ולענין עדות נמי ע"כ ועיון רש"י
 בתהלים קי' פ"ח ע"כ מפניל לחיות

פרק י"א

ה"א א"ל מי גרס לך דלא ולפתה עם חבריך
 מפי' הרב פני חסה גראה דחא
 ל' מלפפתו ולא ל' לומר וללפף חכמה ל' גלפין
 חוק שיחיה הכל אחד כדאמרו הרבם למדתי מרבתי
 ומחברי וברחמי כמ"ח דברים שהתורה מקיפה
 בדרדוק חכמים וכפולסל התלמידים

ה"ג ועריהם הכתוב אומר 'האש'ה' בשוחר
 'ושפועו נראה דשמן סרנא'
 דאם לא יקח שוחר יקרא רב' דהוא ד"ת הלא ה'
 ור"כ לס' יהפך דמי לר"ב וגם סופו דע"י השוחר
 תל' לר"ב מהר ביניהם לין הדין ופכפך במקום
 אחת זמששט שלום וקריכה הרי"ב שהוא בין כפ"ד
 שיהיה עם הדיונים ב"כ כח מינן זהר"פ ע"מ טרח
 למלא טעם לגזרות לו והרב כבוד חכמים נאה
 דורש דהוא מורה כנגד מורה וע"כ

מסכת גטין

פרק א

ח"ב חגי אסור לתלמיד להורות הלכה זכו'
 וכמה הן י"ב מול עיון כס' מעדיכי
 לב ח"כ דחש קל"ד מ"ש מר בריה דרב הור
 המד"ל איתו דכה ז"ל ועיון 'בקונט' עיני כל או
 כמניחא דר"ב ע"כ ובסנהדרין דר"ב ע"כ מ"ש כס"ד
ה"ד שטר שחוקמו בד' עדים זמלאו כ'
 הראשונים קרובים או פסולים כשר
 עמ"ס הרב מראה הפנים ד"ב ע"ג ועיון כמה
 שרשמתי בקס"ק רוח חיים אה"ע קי' ק"ז אות ח'
 ובת"מ קי' ל"ו אות א' ועמ"ס חרב פת"ל גר' ח"ב
 פ"ג דקדושין דקל"ד ע"א

ה"ה דילמא ד' חסדאי ור' יוסי זכו' ככהן
 סארי' הרבה רב אחא הרב
 מח"ל גר' ח"ב דקנ"ב להקשות עפ"י הדין הלא
 מתחייבים וע"כ ואחפתי טרח בכדי דגוף המעשה
 ניכר דכתחילה גס ד' דוסתאי חעמיר עצמו כמו
 ד' יוסי וכפעם ב' דראס דרכו איתו קשות ואינלא
 מלתא כי כפעם בינס ומין המות מחמת הלס"ר
 מה יעשו ומס' שהכיל מהרב זי"מ דתלה כפקדון
 הרי כבר כתב הרב יפ"מ או חוב כמ"ס הרב פ"מ
 ולענין ריבא דבר השוא וכלי האוי דטרח ובתב הרב
 כח"ל גר' ה"ל להכיל נמי מחלקת הראשונים עיון
 בטור ח"מ קי' קכ"ב דחיישינן שמה מק' המלוה או
 ביטל חשליחות ומר ניהו סס לקמן דקנ"ה ע"ג ור'
 וחקנ"ו ע"א ודוק

פרק ב

ח"ב ונחתם כלולה עיון מ"ש בספרי ונחת
 בשמח כל' ח' ח"ב אה"ע
 קי' ג'
 ח"ב

רפ"ח ובכאה"ע שפ ונה לי גאה קשש חופות כשבת
 ב' וג' ומלכד מה שמאריבין בביאגין יס גס כן
 מתנדרים ואינן פורעין ולא מן השם הוא דיהיו
 עד ששה שעות כשפת כפיס"כ משהאיר היום ויש
 דחלושי לכייהו ומנטערים ואחזקס כולמוס והוא
 לערב דנופא דמקוויסים לנחת או לרבר וישראל
 קדושים סופלים ומוטל על קנזכרוס שזכירו להמומר
 רפספת טעס אריכות דיתקול קומירות ויתר בהשכמה
 ואס' איתר קילי' אכטלניקה לו שאלחוס מי שדך
 אריכות דמן על מנן בלתי חועלת ואגו מוסיר לש"ן
 שלא יאמהלקוי כ"א לבעל השמחה ותי ל' בשאלחוס
 מי שכתב תפוחן משאר בתי כנסיות כמו לשמחת
 תורה דהוא לתפוח התורה

פרק ט

ה"א מקלו של ר"מ היתה בידו והיא תלמדת
 לו דעת עיון להרב היפה מה
 שירש ב' פנים וב"מ נמי הרב פ"מ והרב נח"ל
 לא הוציר להיפ"מ ועיון בכלי בערבין ד"ג וכוור'
 לעיל דנשכת דבי על דחיותס לר"מ מאתוריה ועיון
 פס' פני דוד קו' ק' שמות ע"פ בלכתך לשוב מלחמה
 ראש כל המופתים ועשיתם לפני פדעה דהכיל
 מה ספי' מוהר"א שזון כפסוק קח המסענת ושמת
 וכן לודר במטח משה ומי יורע דר"מ זכה כמו
 אותו משענת של לישע וכמו מטה משה וכרתיב
 כהושע קי' ד' ומקלו יגור לו פכילוי הכעל וגס זה
 לעומת זה עשה הלוקים

שם ד' יכר לא כזה בעי מידן אמר עיני כחיוא
 עיון כס' דרכ"ה ח"מ קי' ה' אות ו"ג שהכיל
 לענין סומא באחד מעיניו או בשר לרון ולח' ונה
 ואי כתי' שעיניו כהות אי פכתי עינים שרי לחלילה
 ועיון עוד בספרו פת"ע דל"א ע"ג ועמ"ס חכס
 כפי מר' כס' שמע אברהם קי' מ"ו על עדים שראו
 ע"י זכריות ולכמה מילי או אהי ע"ש והכא ר"ו
 לא היו עימו כהות ולא סומא כ"א לפעמים טיב
 עינים זסס מכק' תואנה שלא היה חולה לרון ולא
 היתה טומא לענין דיבא דמעכב דלמראה עיניו
 ישפט כ"א כמו חס כראשו מאפיסת כח ולא מרינא
 כן נראה פשוט

ה"ט וכן הוא אומר בשאלו כנות ישראל אל
 שאלו עמ"ס כס' כך את אברהם
 סדר אחר

פרק יוד

ה"ח ביהו להחיר גדרים כלולה ועיון בכללי
 דע"כ ע"כ ולעו"ש יו"ד סימן
 רכ"ח ועיון מור"ס א"ח קי' תרי"ו לענין איתור
 כל גדרו וזו"כ שס ולאחר חמ"ו בפרק אור ויה"כ
 ולאחר חמ"ד הכסף ר"ו ובס' דת' חיים שס כס'
 תרי"ט אות ב' ומל"ח קי' י"ט אות י"ב

שם מהו להחיר ע"י המתורגמן עמ"ס הרב
 מראה הפנים ועוד י"ש שס ד"ה ר"ח תני
 לה לענין כעל חכס או מלי מתיר לאשחו או אשחו
 כמזבז ממי ואינן יכול ועיון יו"ד קי' רכ"ח ועיון
 כספרי קי' ראש לענין כבאה ע"י תורגמן ולענין

ה'ג נתקדש - ה'ג פסול הופא דמקדש מעשה
 אחר: מקבלת: האשה והניחה
 כחוקה דכתיב ה'ג: חמות עם: הנשק לל: שאינו
 קרוב שתי ועד: ולא נתקבל: שם: אית כרחה
 דאין לפסול זה כמתבאר מדברי הרכ בית שמואל
 סי' קכ"ה חות לו ועמ"ס חתם חס"ד ח"א בפרק
 זה דמכילתין ולהרכ נחמד למראה ח"ג דקכ"ג ע"ג

ה'ז מעשה הוה ובהמת: תורה ולא חשו להן
 משום: דית: הנשק: הוה: עובדא
 דבהן אחר כקטנית: עם אשתו והכלה: לכ"ד לתת
 לה נט: ועשה חרות: לקרות: לשופר: ועדים: וחבל
 להנימה וכו': כונו כלבשו מתוכו שלם: ועשו שלם
 ביניהם: והיה: מי שפסק: תאמר: שהיה כהן ה'ג
 זה היה הנשק: ואני כתיב: דית: בט: לא ערבה: יען
 היה: אחד: וגו': ואם: היתה: מותרת: הוה להחזרה
 והוא: היה: באמת: והוא: מוכן: כל: השפוט: והכל: זה
 היה מקום לו: בל: אף: כל: כש: בא: היה: מקום
 לו: דים: כוה: דית: הנשק: ועין: להחזר: ח"כ: קומן
 ס"ל: וכמ"ס: הרכ: נתל: כר"ג: ת"ג: דקכ"ג: ע"א: וכ'
 ואתחנן: דאין: כאן: דית: גע: כלל: וכדכ

פרק ג

ה'ג והניחו וקן: אף: חולה: עיין: להרכ: מראה
 הפנים: ד"ט: ע"כ: ועיין: לכ"ד
 דסבין: הרכ: הגדול: פין: יהוסף: כדע"ל: ע"כ: ולהגאון
 מרן: וקני: כס': חל"ל: ח"א: סי' ק"ב: ועמ"ס: הרכ: טל
 אורות: ו"ל: בדשותיו: וע"ס
ה"ה אין תאמר: שאין: רטוי: שיהא: פקדוני
 נה: אחר: עיין: לקמן: כ"ס: פרק: ג'
 ה"ז: ועמ"ס: כס': ק' נשמת: כ"ס: ח"כ: סי' ת"ה: ובספרי
 וז"ל: ראה: חיים: ס"כ: ס': ואתחנן: ובקול: ברכת: מל"ח
 בדרוש: לשבת: וזכר: כעזר: משה

פרק ד

ה"ב והבעל נותן: את: השכר: עיין: להרכ
 מראה: הפנים: ד"א: ע"כ: ד"ס
 כמתקנת: לו: כתיבתה: ועיין: עוד: בספרי: פני: משה
 לקמן: פ"ה: ה"ג: ד"ס: כשכר: הלכך: שנו: וע"ס: ועיין
 כס': כתי: בהונם: ח"כ: בסורר: הנטין: ובקול: גפוי: חיים
 וההוה: הוא: דמלך: שכל: שרונן: לנרש: טקטס: שכל
 הנט: דמי: שאינו: חולה: להחזר: ח"כ: יפתח: ח"ס: ידו
 חתן: ובפרט: חס: הכעל: עני: גמור: דמוכרת: מלך
 טאשה: לשלם: ולפעמים: הכולל: פורעין: בשכל: לנרשה
 מחמת: חיסור: דשמים: ח"כ: רותן: להפטר: והכל: לפי
 הענין: ולפי: ראות: עיני: הריון
ה'ז אין פורין: את: השכונן: יתר: ע"כ: דמיון
 עמ"ס: חכס: בנו: כר"ג: כס': שמע
 אכדס: סי' י"ב: ובספרי: כרך: את: אכדס: ס' כל

פרק ה

ה"א אילו טידין: ומלוח: כעדים: הנוקדן
 קודמין: כתב: הרכ: מראה: הפנים
 דאתיוא: כמ"ד: מלוח: חכ"כ: ככ"ד: וכמ"ד: שעבודא

ל"ה: חלבו: חנן: לא: קי"ל: חכ"ל: אף: מלוח: חכ"כ: לא
 כספד: יע"ס: ועיין: נשכ: ח"כ: סי' י"ד: וגו'
 חו"ס: חות: פ"ג
ה'ז וכמה חכ"ס: ג': כתי: חרס: עיין: ככ"ג
 דמ"ד: מחלקת: כוה: דר"ן: ס"ל: ג'
 ור"ן: י"ד: וספרי: כספד: כר"ך: וספרי: כ"ה: וע'
 למדן: כ"ה: וכס': מראה: הפנים: ד"ה: י"ב: ולעמון
 לס"ד: דמתאמר: באפי: הלחא: הנח: למת: שחלקן: כן
 לנעל: לפרהסיא: נראה: דתלחא: קוה: פרהסיא: חו
 כענין: ערה: י"ד: ועיין: כס': פני: מכין: ח"כ: כענין
 יתנן: ול: ועכ"ה: וע"ס

ה"ט שלא תאמר: ח"ס: פ': מנ"ע: וס"ד
 מתקשה: תרכ: יפ"מ: כוה: דרבה
 אמאי: לא: נקטו: עומ"ז: וע"ס: שטרס: ליישכ: ונס: הרכ
 כבוב: חכמים: כתב: על: דבריו: כוה: ולי: הפעט: נה'
 דילול: דע"ז: כימיהס: ראה: שלא: ישאר: בעולם: ולכך
 נקטו: סמ: תרתי: דשתיס: וז: שמענו: דמוסיפין: והלגון
 מדור: דור: ולא: דיכרו: חכמים: אף: כהוה
ש"ס מערכין: ככית: יסן: עמ"ס: כס': שמע: אכדס
 סי' ס"א: ובספרי: כרך: את: אכדס: קדר
 ואתחנן: דרוש: ח'
ש"ס ומפדנסין: ומכרין: וקופדין: ומגממין: עיין
 מ"ס: כתי: הגדול: ה"ז: בספרי: כרך: ח"א
 ס': ואתחנן: דרוש: הש"י

ה"י ומד לנו: יוסר: מה: שולין: בשלומן: של
 ישרא: עיין: מ"ס: הרכ: מראה: הפנים
 דר"י: ע"כ: וג': ועיין: כקומט: עיני: כל: חו: כמכלתין
 דס"כ: ע"א: ובהשמות: שס

פרק ו

ה"ב כחבר: חובת: חרס: נח"ל: נר"ו: כתקשה: כוה
 דוד: יתרה: פסול: הנשק: ע"ס: ולא: ידעתי
 אמאי: קפיד: כולי: חלי: על: לשון: הכעל: דאומר: וכי
 כל: טקס: הנשק: הוא: וכמת: לשונות: ח"כ: דהכעל
 אומר: ואין: לפי: הדין: דממני: במשנה: ובגמרא: פוק
 חו

ש"ס ואם: קפץ: עלי: חתולי: לו: ולא: ככנסים: אללו
 מיד: עיין: מ"ס: חני: הנעיר: בקיב: תוכחת
 חו"ס: ס': ויחי: כדכ"ה: כיר: ס': הטובה: עלי
ה"ז שש"ס לבין: קה"ק: לבין: חולי: חולין:
 עמ"ס: כס': ואכזב: אכדס
 פרק: ט"ז

פרק ז

ה'ג אף בקקדש: כן: עיין: בפנה"ג: י"ד: סי'
 חר"ן: הנשק: שחביו: ממקדמ'
 סי' י"ג: דהיינו: דוקא: בפה: חכל: ככתב: בלי: הוקדש
 בפה: חני: כלום: יע"ס: ועיין: בס': חל"ל: ח"כ: פ"כ
 דנדרים: ח"א: דכל: לליון: יע"ס: ועיין: עוד: לו: פ"ד
 דתקוות: ד"ק: ע"כ: ועיין: כספ"ק: עיני: כל: כמכלתין
 לר"ז: ע"א: ובהשמות: שס: חוה: ליון
ה"ח כל לו: יוס: דלאמר: חתם: עיין: ככ"ג
 דע"ז: ע"א: שדחו: זה: וע"ס: להרא"ס
 ולהשכ"א: כתי: שס: ועיין: בח"מ: פס"י: מ"ג: ובכ"ה:
 שס: וס"ך: שס: למתחייב: לחברו: לפדוע: יע"ס: ועיין
 לרכ

ה"ט ר"ו בעי הרני נזיר לל' יום עמ"ש רב
רחומא עמיתו בתורם הרב מחנה
ליום נר"ו ס' קט"ו דין ע"ג ועיין מרכבת המשנה
אשכנז פ"כ ה"ח ומעשר שם

פרק ג

ה"א מי שאמר הריני נזיר מנלח ווס ל"א
עיין להרב מחנה אפרים הלכות
נדרים ס' ל"ד לענין האומר לעשות דבר אחר ל'
יוס או לריק ל' יוס גמורים או מקלח קיום ל'
כטלו ונשא ונתן בסוגיא זו והעלה לבסוף לחלק
בין קוס עשה לשב ואל"ת ע"ש וכפ"י דבריו כ"מ
דאם נדר שלא לאכול חיזה פרי ל' יוס לריק שיעברו
כל ל' יוס בשלימותו וכן אם ואמר שלא לנלח ל'
יוס לריק להמתין עד ל"א ועמ"ש הרב נכת ורדים
כלל א' ס' ב"ח ודוק ועיין להרב המשנה בספר
תורת חזיר דמ"ב ע"ב

שם אפי' חל"ו ווס ל' שלו להיות בשבת במנלח
בערב שבת עמ"ש בסה"ק נשמת כל חי
ח"א ס' ס' ה"ו ס' וכן קוגט' וחקקרי לב ח"א
ס' ה"ן בעזר משדו

ה"ו ואח"כ כא לארץ עיין מעשר פ"כ
הכ"א ועיין בס' בית דוד ושו"ל
שם ודוק

פרק ד

ה"ג מכת מדרות חובטין אותו עד שיקבל
עמ"ש הרב מראה הפנים ועיין
תראה בקה"ק נשמת כל חי ח"א ס' ט"ז ואילך
מ"ש ביד ה' הטובה עלי

שם ועלה בידו בשר חזיר ראינו להרב פ"מ
דפ"י פ"י נאה כדו ליישב המהמר דלא
שעלה בעת שחשב כי אם אח"כ בזמן אחר שלא
במתכוין ולא ידע כי הוא חזיר ואכל ונתקיים מחשבתו
הקרומה זת"ד ונראה דעל זה אמרו הכא להטמא
פותחין לו וק"ל

ה"ו בטוח אי שחין את וולא מן
הזקנה עד שתורה הוראות כיש'
עיין בבבלי דכ"ט ע"כ דיש שינוי כמעשה הזה
וע"ש בפי"מ ובס' מרכבת המשנה ח"ג פ"כ הט"ו
ובס' מעשר שם ה"ד אך ראוי להבין מה הל'
אומרת דאינו יולא מן הזקנה דהיל"ל עד שלא תניב
לימי הזקנה תהא מורה הוראות כישראל ואולי כיון
לומר דבכלל הכרחה דיעשה לו נס כמו ראב"ע
דאמר הרי אני כבן ע' שנה ויען ממ' שנה ואילך
הוא דיכול להורות ולכן בך אותו דיתמלא וקנו
שער לכן כלו עבר מבין ס' לזקנה כדו שלא יערערו
אחריו דמורה פחות נ' מ' שנה דלפי האמת היכא
דחין כמותו בחכמה מותר להורות עיין בסו"ס פנו
מכין ח"א בדרוש לנישואין ובס' בך את אברהם
ס' אמר ובספרו שמע אברהם ס' כ"ב וע"ש שושב
ראיתי לרב אחאי הרב נח"ל נר"ו ח"ג דקע"ג ע"ד
שעמר כוס וסעיפו לרבר אחר ודרכיו נראה דהוא
יותר ישר והכוזר וכתר

לרב רחומא הרב נח"ל נר"ו ח"ג דף קס"ב ע"כ
שהאריך כזה ואלו דנים לאחר החג היינו קודם
חטובה דאל"ה היה אומר חטובה וכן אחר חטובה
קודם פורים ולפי ל' בני אדם היכא דנקט זמן
הכא כוננו כד וכן ע"ז הדרך אחר הפסח היינו
עד חג השבועות ואחר חג השבועות סוכב ע"ס
לול כך נהגנו לפסוק להכאים לפנינו משום ועשית
הישר והטוב ועיין למרן מלכא מוה"ר בס' שפת
הים ח"מ ס' ט"ו

פרק ה

ה"ג תפחר שלא אמר ויכו לי ד' אמות
עיין בירוש' פ"ק דכ"מ ה"ד
ולערב מראה הפנים שם ובמ"ש הרב קה"י גלאו
כתוס' דרבנן מע' ו' אות קי"ט ועיין בקה"ק דרבי
חיים פ"ג מ"ח וכבר רשמתי כזה בפ"ד דפאה ה"א

ה"ט לא תדור עמו לא באותו חזר עמ"ש
חכם בני נר"ו בס' בך א"א ס'
שמנינו ועיין רוח חיים ה"ע ס' קס"ט אות ט"ו
מה שרשמתי לענין חלון וחלונה

פרק ט

ה"א וכל המתנה עמ"ש בתורה עיין מ"ש
מוה"ר שה"י ו"ל ח"ב דף כ"ב
ע"כ ועיין בקה"ק גנוז חיים מע' מס אות קס"ד
ועמ"ש הרב מעשה רוקח ח"ג פ"א מהל' נזירות
ה"ג ועיין להרב איש ירוש' אלהי יאודה הכהן ז"ל
מע' מס ועיין לקמן ככ"מ פ"ז ה"ז ולהרב מראה
הפנים שם ופ"ח ככ"ב ה"ה

ה"י נרות דולקין עיין בבבלי בסנהדרין דף
ל"ב ע"כ ובתוס' שם ועיין בס'
נח"ל ח"ג לעיל בכתובות ודוק ועיין מה שרשמתי
בקונט' חיים ומזון ס"ב

מסכת נזיר

פרק א

ה"ה ראוי היה זה למיתת לא שתלה לו
נזירותו עיין להרב ופ"מ מה
שפירש כזה ולי הפעוט נראה דלמ"ד עץ הדעת
גפן היה דקטעה ענכיס ונתנה לו ואם כן נאה
ויאה דמי שקיבל נזירות מנפן היין דלא יפגע בו
המות מהר ויהיה תולה לו כיון דהמות ממנו ולא
ועיין בס' מדרש תלפיות ד"ס ע"ג ובס' בך את
אברהם ס' אחרי ושמע חיים השוכ מלאתי להרב
כבוד חכמים שהלך בדרך זה

פרק ב

ה"ב ראה נוי עובר וכו' הנה לב"ש בעי
דס"ל דאין אדם מוילא דבריו
לנעלה ועיין בס' מראה הפנים שם ולהרב תורת
נזיר ד"ז ע"כ ועיין מ"ש בקה"ק עיני כל בערבין
ד"ה ע"א

פרק י"ה

ה"א גירעין לדרוש מתחילת הפס'ה לקופה
עיון כס' מענה לשון מע'
ד' ר' א"ע א"מ שכתב בזה דהאות שבראש התיבה
נותנין אותה בסוף התיבה אך בראמצע התיבה לא
והל"ע לרס"י בזה ועיון כס' וכן שמועה דס"ע
ע"א לענין אמצע תיבה הובא דהוא ממקום אחר
להובא דהאות מונה ובה אז אפי' באמצע ועוד
הובא דהאות האות יתירה אפי' באמצע מוסיפין
ובזה רב אחאי הרכ נח"ל נר"ו שרטע וכתב בזה
בח"ג דעק"ד ע"כ וג' ועיון להרכ כסף כדאר אשכנזי
ס' אמר ועיון מ"ש הרכ מקלה אברהם ח"כ מע'
ג' אות פ' וקדמני בכל אשר הוה בדעתי לכתוב
בזה פסוק חזון

וְחֹהֶה הָיְתָה לְהַרְבֵּה פֶתַח קֹהֶל מַעַן נ' שֶׁהָיָה
מִצֵּד מִדָּרָן ע"כ ע"פ וַיִּסָּף חֲמִשָּׁתוֹ עֲלֵיו
מִתּוֹס' סָכָה יָד ע"כ דִּהַּ וְלִטּוּפּוֹת וּמוֹכָחִים דְּכ"ה
ע"א ע"פ וְאֵת כָּל-רֵמָה וַיִּסָּךְ וְלִמְכָרוֹת דָּסָד ע"כ
כִּרְמֵל תְּקִירִיב בְּתוֹס' שֶׁכֹּס וְפִסְתִּים דָּסָה ע"א וְכִי
וְכִי וְיִמְחַל רֵמָה ע"א וְאֵת כָּל דָּס סָפָר וּמִקְדָּשׁ
ע"כ וְכִלְתִּים שֶׁךְ לֵא' וּפְכוּרוֹת דִּמְדִּימָרוֹת אֶשֶׁךְ וְכ
אֶתְהָ וְכִנְיָד וּבְפִסְקוֹן פִּכְלִי טַמְחָל וּבְפִסְקוֹן וְלִקַּח הִכְחֵן
וּבְפִסְקוֹן וּבְכִרְכָּס לֵא' וְכִלְתִּמֹּר וְיִשָּׁא' סוּטָה ע"פ
וְכִי כָס' וְכִלְתִּימָה דִּי קָע"כ בְּפִסְקוֹן וְנִעְלָס דְּכִר
וְכִלְתִּי ר' ע"פ וְעַל חֲרָפֶךָ חֲסִימָה - וּפְמִרְדָּס ש"ה ע"פ
בְּטִק' עֲרִימַת חֲסִימָה וְכִלְקוּס ע"פ וְאֶתְהָ הִרְבִּקִים
ע"ש וְקוֹל חִירוֹשׁ אֶיךָ אֶשְׁתַּמֵּעַ מִיְנוּה דִּמְר דִּמְר אַחֵר כָּל
טָה' רִאשִׁיתִים פְּחִירָה וְלֵא' אֶזְכִּיר הֶאֱלֵךְ דִּמְחִי הִקְמֵן
וְגַם קָרֵב-תְּמַלֵּךְ לְמִרְחָה נִרְיָה עֲלֵס מִמֶּנּוּ כָל כִּי
דִּמְחִי וְכִי יִשָּׁא' חֲסִימָה וְכִלְתִּימָה וְכִלְקוּס וְכִי יִשָּׁא' חֲסִימָה
וְכִי יִשָּׁא' חֲסִימָה וְכִי יִשָּׁא' חֲסִימָה וְכִי יִשָּׁא' חֲסִימָה

ה'ש' מ'כ' שנת ה'תקמ"א
פרק י"ז

[illegible][illegible]

ה"א ד"י חמר מקללין התורה על הספק
 רש"ל אומר וכו' הדיקטא ורזה מ"ס
 התורה הדרת הבאין מזה מק"ל ח"א לור"ד דקט"א
 וה"א דרש"ל ח"ב לור"ד וע"ס

ה'א הכותים ענין כס' זרע וזכר ופסקה
כס' ה' הויעה ותי' וענין
כס' כאל' זכר ורע' ו' זכר

הַטָּהוֹר דְּהוּיָנוּ שֶׁלֹּא עָשָׂה חֹמֶרָא מִכַּח תּוֹרָה שְׂבַע'ע
 לֹא מֵה שֶׁהוּא כְּתוּרָה שְׂכַכְתָּ
ה'ז תנ"י ר"ש וְהִיא כְּיוֹם הו' אֶת רִאשֹׁן וְאֶת
 זָקֵנוּ פָּרַט. אֲסִפֵּי מַעֲשֵׂה שֶׁהִיא בֹא'
 שֶׁתִּמְלֹא מִנְּעִיִּים הִרְבָּה מְכֻת בְּזוּלוֹת וְהִיא מֵשִׁים
 רְטוּיָה עַל רְטוּיָה וּבִאֲכֹר נַעֲכָר וְאִמְרָתוֹ לְקָרוֹב
 לְבִי אֹמֵר לִי דִּין גִּדְמָא לִי דִּמְנַלָּא זָקֵנוּ תְּדוּר כְּרִי
 שִׁיהִיה נִרְאָה יִפֵּה כְּחֹר וְטוֹב וְהָי כַּמְלֻרָע. הוּא
 דִּאֲמֵרָה תּוֹרָה דִּינְלָתָא זָקֵנוּ וְהִיא דִּין אֶת עֲלָמָא כַּמְלֻרָע
 גַּם מִן הַשְּׂמִים הִבִּיאוּ עָלָיו לְרַעַת מִמֵּאֲרַת שׂוֹרֵד
 עַפְ"י מִיִּדּוֹתָיו וְהוּא כְּעוֹס' וְאִח' וְכֹא בְּנִלְגָל
 פֵּרָה כְּטוֹרַע וְהָרֵב יִפְ"מ כִּפְרָק זֶה סִי' וְיֹא הִיֵּא
 מִמֵּהִרִּי' וְלִדְהִלְקֵת מִסּוּר הַנּוּי וְיוֹפֵי הַשְּׂמִים
 כַּהֲשִׁחַת הַתְּכֵנִית הַטְּבָעִי וְהוּא מְכֻרָא עַכְ"ל לֹא
 תֵּאֱמַר לִי כֵן לִמִּי שֶׁמְנַלָּא זָקֵנוּ דְּקוֹפּוּ לְכֹא לִירִי
 כִּד.

שם וּפְרִיקַת מַעֲלִיָּה עוֹל מַלְכוּת שְׂמִים וְקִבְלָה
 עָלֶיהָ עוֹל כִּי וְפִי' הָרֵב וְשִׁמ' לֵלָא וְכֹל
 לַעֲסוֹק כְּתוּרָה וְלִקְיִים הַמְּלֻת כִּרְאִי וְשִׁבְרֵי מוֹסָר
 לִי שֶׁכֹּחַ מֵה שֶׁהִיא אֲסוּר יַעֲ"ש וְאִפְשָׁרֵהּ הָרֵגִישׁ
 יַעֲקֹב כַּעֲלָמָא כַּמִּשְׁ אֲעִבּוּד' וְשִׁנִּים וְיַעֲבֹד עוֹר
 וְשִׁנִּים וְאִךְ עָשָׂה כֹּזֶת לֹה וְנִלְגָה לִי עַם לִבְנֵי גִרְתִּי
 וְתִרְיָג מַלְכוּת שְׂמִרְתִּי וְלֹא לְהִדְתִּי מִמַּעֲשֵׂי הָרַעִים
 וְהִיא רִאשִׁית הַשְּׂמִיִּים תִּקֵּן אֲחֻסָּה כְּהוּתוֹ שֶׁכֹּחַ בְּלִילֻת
 כְּאֹמֶרֶם וְלִי וּבְשִׁנִּים שֶׁהִיא עוֹבֵד בְּלִילָא אִז לֹא הִיא
 בְּכֹחַ עֲבָד וְהִיא כְּיוֹם וְכִלְלָה מִסִּבָּת דְּהִיא רֹעֵת
 לֵאמֹר וְאִיִּי כְּרִין עֲבָד לִמִּי דְּעוֹבֵד בְּיוֹם וְכִלְלָה.

שם תִּד אֲמֵר הַקּוֹנֵה וְחִי' הַמִּקְנֶה כֹּזֶת אִתָּא
 מִמֵּדֶרֶשׁ דְּפִלְגִינִי כִּפְסוֹק וְיוֹחֹק בִּכְנֵף מַעֲלִי
 שֶׁל מִי וְכֵן וְיִתְּפֹס אֲחִישׁ בְּשִׁמְלָה שֶׁל מִי וְכֵן וְאֲרוּחָתוֹ
 אֲרוּחָתָא כֹּל יְמֵי חַיָּיו שֶׁל מִי וְלֹא הִבִּיאוּ הַכֹּחַ מִזֶּה
 כְּתֹב הָרֵב יִפְ"מ דְּהוּיָנוּ עוֹלָה לַעֲנִין דִּינָא יַעֲ"ש
 וְהִיא חַיָּי כְּמוֹ הִיא דִּיתָרוּ עַם מִשָּׁה חַיָּי יוֹדֵעַ
 מִי הַשְּׁתַּחֲוָה לִמִּי דִּהָרִי כִּכֵּה הַפְּרִיעוּ מִתְּקַחְמָךְ
 אִישׁ-זֶה מִשָּׁה וְלֹא רַבִּי עֲלִים.

שם פִּיִּים לֹאֲבֹא דִּיִּסְכּוּנִי אֲתָא פִּיִּיִּים וְלֹא
 קִבֵּל עָלָיו הָדֹא אֲמֵרָא לְמַלְכוּת מִי שְׂמִים
 מִקּוֹם לְרֹחוֹת כֹּזֶה דִּאֲמֵרָא דְּהִיא כַּעֲבֹד הַנִּלְגָּה
 מִמִּינֵי מִי שֶׁלֹּא עָשָׂה לִי כִפִּים עֵינִי בְּכֶסֶף קֹלֶךְ חִיִּים
 חִי' סִי' לִי וְתִפְ"סִי קִסְרִי וְכִקְוֵנִי רִאשִׁית חִיִּים
 סִי' חַיָּי שֶׁרֶם מִי שֶׁכְּעוֹר לֹאִים חִיִּים.

שם וּבְשֵׁם שֶׁהוּא זֹכֵר לִי כֹחַ דְּכִרִים כִּד הוּא
 חֵיִיב לִי הֵקֵל הָרֵב יִפְ"מ דְּאִשְׁתַּחֲוֵי תַלְוּ בֹזֶה
 רַק כִּמֵּה שֶׁהוּאִי לֹאִיר הַעוֹלָם וְתִי' דְּמִי שֶׁבִּאֵן
 כִּמְסַפֵּר ה' הוּא כַּעֲבֹד זֶה וְעַ"ש לִי הַקְּדוּשָׁה כִּדְהִיא
 דְּהוּיָנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבִּין הָרֵב יִפְ"מ דְּבִאֵן כֹּחַ לִימֵר עַל
 עֵינֵי אֲחִינוּ כְּכֹר מִאֲכִילֵנוּ וּמַשְׁקֵנוּ לֹאִי הַכֹּל סוֹכֵף
 לְנֵר אֲחֵד וְלֹאִי גִיטֵי וְזִתֵּי לִי הִיא דְּקִטָּה הוּא הוּא
 בְּסִתָּם וְהוּא עַל-הָאֵל וְשִׁבְי אֲמֵרָא קִסְרִי וְאִסְרִי לִי
 וּבְכַנְדָּן מִסִּיבִי הָאֵל לִי לְהוֹיָקֵת קִהְנִי סִי' וְלִמְהָ
 אֲמֵרָא תִּכְף הָרֵב מִפְּלִי שִׁיפְרֵשׁ הָאֵל מִחֲחִיל לִבְנֵי
 חוֹבֵה כְּמוֹ יִזְכְּרוּ וְהָרֵב מִי שֶׁמֶשׁ הִסִּין בְּקוֹ-הָרֵב

שם כִּי-עַם קִדְּשׁ אֲחֵד אֲנָשִׁים וְאֲחֵד גִּבִּים הֵקֵל
 הָרֵב יִפֵּה מִרְאָה מִאִי שֶׁנֹּא דִּאֲשַׁמְעוּנוּ הִיא
 דְּנִק' כְּנִים כַּעֲשׂוֹשִׁין רִשְׁמִי בְּכִי קִרְחָה וְתִי' דִּיהוּ
 כַּכְּנִים

שם הוּא לִבְנֵי הוּא אֲשֶׁן רַעֲעִיִּים עֵינִי סְנֵהֲדִין
 דִּק"ה ע"א וְעֵינִי כֹס' לִב אֲהֵרִן דִּיר ע"כ
 וְהִנֵּה הוֹכִיחַ כַּעֲשֵׂתוֹ דִּיעֲקֹב הִיא לִי כַּעֲבֹד' ו' ו'
 וְאִח' בִּינְשָׁרָא קוֹסִיף שֶׁנֹּא יִתִּירָה עַל הַשְּׂמִיִּים וְכִמְלָא
 הַכְּנֻעִי וְכִמְלָא הוּא הַשְּׂבִיכֹר כִּכ' שֶׁנֹּא דִּהֲשִׁילֵמוֹ
 עַל שֶׁעֲבָדוּ כֹּל אֲחֵי הַתּוֹרָה וְלֹא אֲחִיו מַעֲשֵׂה
 אֲחֵי הַשְּׂמִים יַעֲקֹב עַם לִבְנֵי וְתִרְיָג מַלְכוּת שְׂמִרְתִּי וְע'
 בִּס' כְּכֹר חֲכָמִים דִּחְקָר עַל וְלִחַק וְיַעֲקֹב אִךְ עָשָׂה
 שִׁתְּפֹת עַם עוֹעִי מִשּׁוּם הַשְּׂבִיכָה וְחִירָן דְּהִיא
 עוֹעִי כַּשְׂתִּיבֹת וְתִרְיָג וְהִיא מְפֹרֶשׁ בְּקִרָא לֹאִי
 כְּחֹר וְכִי דִּהֵא אֲזִיל וּמִרָה.

ה'ב עובד שְׂמִיִּיתָה כְּחֹ כוֹקֵן וְחֹלָה עֵינִי
 לְהִרְבֵּי מִרְאָה הַפְּנִים שֶׁסִּבִּיא
 מִכְּטוֹרוֹת וְחֹלִין דְּכִרְוֹתָ וְרֹעֵד חַיָּי כֹּסֵר לַעֲבֹדָה
 וְעֵינִי כֹסֵר חַיָּים כִּד סִי' ע"כ.

ה'ז דחיל מִן הָרִין פְּרִילָא עֵינִי לְמַהֲרָא
 וְכִמְ"ש הָרֵב כֹּסֵר מִשָּׁה דִּקְנִי
 ע"כ ו'.

מסכת קרושין

פרק א

ה'א שלא יוֹחֵד הַקֵּב"ה שְׁמֵן בְּנִירוֹשִׁין הָרֵב
 יִפְ"מ כְּתֹב דִּרְךְ דְּרִשׁ עִמָּ"ש
 דְּאִין הַקֵּב"ה מִיִּיחֹד שְׁמֵן עַל הַתַּעֲה וְהַנְּרוֹשִׁין הוּא
 פְּרוֹק חֵיבֹד וְהַפְּסֵד הַקּוֹס הַפֶּךְ הַזּוּג חַיָּי מִיִּיחֹד
 עָלָיו דְּהוּא לְחֹר הַעֲנִיִּיִּים וְכִמְ"ש דִּהַקֵּב"ה מִזּוּג
 וְזוּגִים וְתִרְיָג וְעַ"ש מִמֵּהר הִי'ת חֵיבֹד סִפֵּר
 כְּרֹחוֹת אֲמִלֵּם אֲשֶׁר שֶׁלֹּאִתִּיה הָרִין לְרִיךְ לְכִתּוֹב שֶׁס'
 הַמִּגְרָשׁ וְאִשׁ חַיָּי הַקֵּב"ה מִיִּיחֹד שְׁמֵן בְּנִירוֹשִׁין הוֹכִי
 מִשְׁכַּחַת לְכִתּוֹב שְׁמֵן בְּנֵט דִּאֲתִיָּא מִק' אִי לְאֲחִירִים
 כִּכ' עַל עֲנָמָא מִי שֶׁתִּיחֵר לֵלָא כְּתֹב שֶׁס' הַעֲלֵם אֵל
 כְּטוֹב הַנּוּי כַּעֲלָא כְּתֹב שֶׁס' הַעֲבִירִי אִךְ הוֹכֵשׁ הַנּוּי
 וְלִכְךָ לִכְתֹּב נֵט מִתְּהַקֵּב"ה לִשְׂרָא וְאִין לִשְׂרָאֵל דִּין
 גְּרוּשָׁה דִּאֲסוּרָה לְכַהֵן וְעֵינִי לַעֲלֵל פִּי'א דְּנִטּוֹן ה'ז
 לַעֲנִין דִּיחַ הַנּוּי וְלִי דִּלָּא הוּא כֹּחַ אֲפִי' זֶה דְּמִי
 הוּא הַסּוֹפֵר וְכִי וְכִי הַעֲדִים אִךְ לֹאִי וְיִיחֹן
 רִיחַ הַנּוּי וְהָרֵב כְּכֹר חֲכָמִים פִּירִשׁ כִּדְרִי אֲחִירָה
 כְּכֹנֶת הַמִּמְלָחָה וְעַ"ש דְּכִרְוִי וּכֵן כִּכ' בִּירוֹמָה סִי'
 י' וְשִׁמְרָה עָלֵינוּ בְּקִרָא לְהִשְׁמַרְתִּי דְּהוּיָנוּ עוֹבֵדָה גְּרוּשָׁה
 דִּלָּא יִיחֹן גִּטֵּי כִיִּין דְּשִׁמְרָה עָלֵינוּ בְּקִרָא.

שם כְּתֹב עַל דְּכִרָה שֶׁהוּא אֲסוּר הַנִּלְגָּה עֵינִי
 גִּטּוֹן דִּרְךְ וְלִהְיֵמְכָם סִי' דְּנִירוֹשִׁין ה'ב
 וְהַטּוֹר סִי' קִכ' וְעֵינִי לִמִּי כִי' סִי' לִכ' וְלִהְיֵמְכָם
 מִרְאָה הַפְּנִים לַעֲנִין הַלֵּכָה אִי קִידוּשִׁין הוּא כְּמוֹ נֵט
 אִז לֹא יַעֲ"ש.

ה'ב בג מִקּוֹמַת הַתּוֹרָה עוֹקֶפֶת לְמִקְרָא
 כְּתֹב הָרֵב כְּכֹר חֲכָמִים דְּתוֹרָה
 שְׂכַכְתָּ כִּק' תּוֹרַת חֶסֶד דְּמִקְל וְתוֹרַת שְׂבַע'ע תּוֹרַת
 אֲמֵת דְּתַחֲמִיר כֹּל דְּרֵב יַעֲ"ש וְאִחְקֵמ' חַיָּי זֶה
 מִלְחָא פְּסִיקָתָא וְכֹל מִקּוֹסֵם דְּהָרִי גְבִי מִלְּקוֹת אֲחִיו
 רִבֵּן וְכִלְרִי חֵדָא וְכִינָא כֹּסֵר אֲשַׁכְחֵן דְּחֲכָמִים הִקְלוּ
 כְּכֹמֶה דְּכִרִים דְּאִי לֹא שְׂרִית לֹם אִז שֶׁחִין הַלְכוֹר
 וְכִלְרִי לַעֲמֹד וּבִשְׁכ' וְאִת עוֹקֶפֶת דְּכִי מִהֵת וְאִין
 לִכְתֹּב לְכִתְרֵם וְלִמְרָטֵם וְעַ"ש דְּכִרְוִי וְאִמֵּר נֹא כֹנֶת
 הַמִּמְלָחָה תּוֹרַת אֲמֵת קִתָּה בְּפִיקָא שֶׁלֹּא טִימָא אֶת

ה'א אל

ה"א א"ל

פדק, ג'

ה'ג וכמה הוא הזמן תני' ר' תושעיה ל' יום עיין בבבלי כב"מ דיק"ח ע"א ובמרדכי פס ס' ת"ו ובכנה"ג ומע"ש סימן ק' לזמן כ"ד שנותיו ל' יום אין לכל מילי ועמ"ס רב רחומאי הרכ גח"ל ז' ח"ד ר"ע ע"ד ואילך להספיק

ה"ח גמל שהוא טעין פשטן עיין להרב מראה הפנים ועיין בספר בית קשואכה ד"פ ע"א ובס' חקדי דוד ח"כ דו"א ע"ב ד"ה גמל

פרק ז

ה'ז כל דבר שאיקרו מדבריהן מותר לעשות בו סחורה עמ"ש בסה"ק חיים כיד ס' טו"ב וס' וס' כ"ב ובספרי זוטא רוח חיים ס' קי"ז וס' קל"ג בעזר משדי
י"ש אין מגדלין תרנגולים בירוש' מפני הקדשים הולך לו' הטעם מפני שלא תעלה כרעתין דהוא משום דאתו למטעו להכיא במקום תורים וכנ"י ואם מן העוף קרכו מתרנגולים דהרי נאשרו למזבח משום דהם שטופי וימא כמ"ש ריב"ז וה"ר בקוב' נפש חיים מע' ק' כיע"ש דהא ליכא חשש מזה דאתו לאחלופי מין בשאינו מינו ופשוט

והנה הרב יפ"מ פי"ד"ה יכול אף בירוש' דאין לחלק ביניהם דהיו קלחם מותרים לגדל תרנגולים וקלחם אסורים ואתו לאננוי יע"ש ואף כזה"ו בכל מקום איתיה להך ריב"ז כמ"ש בקוב' רוח חיים ח"מ ס' קנ"ה אות ה' בס"ד ועיין לקמן פ"ג דכ"כ ה"ו לא דמלך הטיף אס מוליאן מהלול או שאין לו לול כלל אפי' לא יהיה לו שכנים לא טוב עושה דהוא מיוחס הרבה ונפקא מניה לעבודת ס' דלא וכלי דיהיה והיה מחנך קדוש ואיך מברך ולומר לפני לואת תרנגולים דלא ינקה המקום כל המגדל אותם מחוץ ללול וכלא"ה הוא משא כבד עליו אס ושבת מליחן מוון לפניהם וכפרט כבקר כבקר ושומר נפשו ירחק מהם

פרק ח

ה"ב שאם עבר על דבר רופא נסתפקתי ברופאים מומחים המבחישים זה את זה מה דינו דכשאין הרופא מומחה וכו' מומחה ואמר שלא עבר על דבריו רופא כי לא ירע זה הרופא נראה דפשיטא דהדין עם החולה לא ריש לר' לומר כיון דקיבל עליו לרופא זה אפי' שלא יהיה מומחה אס עבר על דבריו הפסיד ויש לעמוד בזה ועיין בס' נח"ל ח"ד דכ"ב ע"ב וכו' לגיון ספרו מעשה אברהם ס' ה"ן

ה"ד רב הוכח אחר והוא שקבע בו מרמס האחרון כרי לזכות בכליו עיין להרב מוה"ר בס' יוסף אומץ ס' ז"ל בלואות ריה"ט שלא לחזור לבית שהיה דר מקודם עד ז' שנים וע"ש

ה"ז סימן זה והא בידך עיין יפ"מ וכבוד חכמים מה שנתקשו כל' זה שאמרו סימן ולפי מה שפי' המפרשים ונכ"ר ישראל טמון ברמז על זה הסימן לרמז דיש ס' בזה ועיין בסה"ק ברכת מל"ח ח"א דרוש כ' לשבת כלה ועיין פ"ו דסנהדרין ה"ו

שם אכל הווא עליו ש"ר אין לו מחי' עולמית עמ"ש בס' באה"ט ח"א ס' תר"ו והרב

חיים ס' ח"כ ס' י"ג והנה ה"ב מראה הפנים נקט עד כ' פעמים כהא דשורות וה"ו כס' תר"ו מפורש ג"פ ועוד וע"ר בתיק רבים יע"ש

ה"ח האומר אמא את עיני עמ"ש בס' שמע אברהם ס' ק"ח בארובה

פרק ט

ה"ו יוליכנו אחריו אפי' למדי כתב הרב שושנים לדוד כפי' דמתני' הלוי דהחידוש אפי' דיוכא מל"י לח"ל יע"ש ויש להסתפק בזה אס כברינא להשהא אי ויכל גם כן לחלוץ ליכמתו כיון דברשות יא' או דילמא אין לו להשקות עלמנו ויחד מזה וכענין ללמוד חכמת וינית בבית הכסא דהוה לשעה שבורק אך איכא למיחש שמא ימשך שם וכל שהיה אסורה רמבטל מד"ת והן אמת דיש לחלק בין הנושאין אך לריך ראיה ברורה לדבר אס ימתין כיון שינא ואס"הוא חקף ומיר באותה שבע עד שינא לא תבעי לך דודאי על מזה הוא דעוסק בה כי תבעי לך היכא דלריך להמתין זמן עד שיעברו ג"ח ממיתת הבעל ולהיות דלימוד זה הוא כחותה על הנחלים לא אוכל לעמוד על הדבר לכא לפרק זה בור"ר ורמיתו בס' קורא מראש בחלק אר"ש רבה פרשה ב' דשמע כשם גדול אחד לפרש והוא דמאי שנא מדרי הרי יש מקומות רחוקים ויחד ותו הקיב למדי מאי רבותיה ועל זה כתב דלאו על הריחוק נקט כ"א על הכסף דכתוב בושעיה ס' כ"ג הנני מעיר עליוכם אחמדי אשר כסף לא יחשבו דהעושר מופלג שם והנגזל ממדי וכתב עליו הרב המהר"ר דוד יפה דרך הלכה יע"ש

ה"ז תני אין מקבלין פקדון מנשים עיין להרמב"ם פכ"ב מהל' אישות הל"ב ופ"ז מהל' שאלה ופקדון הלכה יור' ועיין בספר מראה הפנים מ"ש בזה יע"ש ועיין לקמן פרק יור' ה"ט והא שמוע לי דלפי הדין שכתב הרמב"ם והטוש"ע אה"ע ס"י ע"ט דאס ראה הבעל שהחלו ארוך ויכל לו' לה הרי כתובתך מונחת או רפאי עלמך מכתובתך או הרינו מנרשך כיע"ש אס אירע כמו כן ויכל לקבל פקדון מיראש' הווא דכיון שנכתבה כתובתה אעפ"י שלא גרשה דהרי תולין דמכתובתה היתה זאת הפקדון

פרק יוד

ה"ג ב"נ דעקין הוה הרב מראה הפנים פי' לנכאי עקש ולס' אך הרב ש"ה יאושב פי' דאיש עני היה ופי' זה יולדך ויחד לפי משמעות הענין

ה"ו ריב"ל אומר אין ארס נתפס על חבירו עיין בתשו' הרשב"א ח"א ס' פר"ו ובמה שרשמתו שם בעניתי ובמ"ש יפה דורי הר' המלך דוד בר"ו בסו"ס מערכי לב ח"כ דרוש קל"ו

ה"י אבא הושעיה הוה קר נראה לפי"ו דמה שעושין הסייטין מפות שעורכין ע"ג השלחן בשבת לכסות הלחמים מבמה מיניס

ישראל ש"ד מי שחיו רגל ליקח ויתכן דש"ד אחר
זה היה ר"א נותן לו כפצ"ס כפצ"ס ואלו כפצ"ס
ראשונה מלשון טובה וזה כונת המאמר בפ"ק
דכ"ב ד"ח דאלו לשלמה נ' דוד עד הובן כחה של
זרקה ור"ל לאו וראו מה פירש דוד אבא פור
כתן לאביונים זרקתו עומדת לעד דהכונה עד היכן
מגיע כח הזרקה דכחה יפה והוא דזה עשה כמו
ר"א פור דהיווה שלק מלחוריו כענין מעות מפוזרות
ולונתו שעשה כן בחושבו דהעני והוא אחריו ונתן
לאביונים והנה המול רעוב של העני לא ראהו
ונסתמו עיניו עכ"ל ח"ס שחיו נלך או ח"ס גוי
ולקח מה שפיר ונתן לאביונים ולא ח"ס
העני כלום ח"ס ח"ס זרקתו עומדת לעד דהנחש לו
כלו העני לקח ונידון לפי מחשבתו לטובה ולפי
החשיון כ"ס ח"ס יחזק לו ועיין כ"ס ימ"ץ ס' נלך
דכ"ז יע"ש ועיין בקונט' נל"ח דהכחתי סתם
אחרים הדומים לזה דהנחש לו לזרקה

ה"ה זבין לך חד חמר . ח"ס חומר דמלוה
על חכמי המדרשים ללמוד פרק
זה במעשים לו לפני בעלי חמדת ממון וכמו כן
עובדא דרבוה דשמואל שרמתי בפ"ק דכ"ק ה"ה
יע"ש ח"ס יס מי שוכל לספול זה בולו . ח"ס וזה
יותר מתקופו של יוסף דהא וניהא יעשה יבסחית
ויפשו זרעו ידיו ונת פורתא ולא כממון סך גדול
כוהל מי שאין לו מי יוכל לעמוד על צדמו ויהא
ח"ס הולך דסוף לא יתקיים בידו זכותו . יגן ועליו
ה"ה עאר לכונסתא שבק סגולתו . יבסחית
וראה מ"ש בענייניו בקונט' יס
החיים ס' י"א חות י"ב דהיה המנהג בארץ ישראל
שנכנסים לבית הכנסת בלתי מנעלים יע"ש ח"ס
דבמקומותינו לרין שומרים הרבה שלא יעברו אותם
כמו שהיה בהך עובדא דהן רבים עתה ע"ס הארץ
מהלך העם .

י"ס ר' יוסי הוה יתיב מתני ועל מיתא נראה
כמו שנהגין בכמה מקומות דמבטיסין
לארס גדול קורס קבורה לבית הכנסת או לבית
המדרש . ומה שפי' ה"ב יס"מ דלענין ד"ת אחרי
דאם בא ח"ס חוששין להתבטל בעבורו כ"ע ש"מ
עלה במחשבה תחילה להביא סמוכות למה שנהגין
בקמ"ר קושטא קאי דרורש על המת כב"ה כמסתכל
לדרוש בתוך בית הכנסת ואחריו כן בסוף ההדרוש
מכניסים המת כשהוא נכרא דכה לגזרת אונתו כ"ס
הכנסת ויסוכבוהו כעורה ומוליחין אותו לבית הקברו'
וכיני וביני גומר הדרשן מכפנים וזר בעיני המנהג
הזה טעמתי בדעתי דע"ש הירוש' הלזה יס לכן ע"מ
שיסמכו דאחר שנכנס המת ח"ס מתחילין ב"ת
לא אומרים ד"ת וח"ס כ"ס המת ולכך ח"ס מתבטל
דהוא בא בגבולו והתחילו ח"ס מפסיקין אך זה לא
ניתן להאמר והוא נסור רעוב דבררקה על המת
ליבא משום לועג לרש ביון דהכי הוא דאיתו לדרוש
לכבודו והא ראיה דאחריו כן דורשין סמך לבית
הקברות ע"כ ח"ס ונמצא דלא איתו עלה מהך
טעמא והוא כרוה ועמ"ש ח"ס דרכי שלום ח"ס
והנה ה"ב יס"מ נתקשה דזה המאמר מה שייך
כאן וה"ב פני גמא ובספרו מראה ספרים יע"ש
בטוב דשייך שפי' יע"ש וכפ"ק מניה דעיקר
הג' ה

מונים להודור ומנפרין אותן איתא לחששא זאת
שאמר דהכל גנוב אללס לא ריש להפוך כוכות
דכדכרמועט כזה לא קפרי חנשי ועכ"ל ח"ס
דמחלו ועוד דמלכות על גבו עיניהם וסיתו עליו
כי הוא חייט אך כמפה על השלחן כבתי אחרים
ח"ס קפידא דח"ס יודעין ממנו הוא ועיין לעיל
כפ"ד דחנינה ה"א ודוק . ולפי המאמר זה למדנו
דהחייט לא יעשה לעלמו ולכני כיתו ש"ס דבר
קטון כנון מני' אחריו פושליק וכו' מנון שעשה
להחידים שלו דנותן פתחון פה דגב מהלכות ועשה
קנ"ר ממנו והוא מלתא דמסתבר

מסכת בבא מציעא

פרק א

ה"ב וצריכה לשחרר את שניהם . כתב
ה"ב יפ"מ וזהו מני למימר
שכל אחד אומר על האשה שהיא שפחה לא רבותא
נקט דאפילו לאישות חייסין עכ"ל . ולי הפעוט
גראה דפרוקא לא נקטו הכי דהרי כתב
בקהלת ס' יו"ד ראיתי עבדים על סוסים ושרים
הולכים בעבדים על הארץ ופירשו שהוא על הכש"ס
זכפי' רש"י שם ור"ב האשה שהיא רוכבת והאנשים
על הארץ היא הנותנת לטעון שבעדי הם אך להפך
לא ראינו מעולם כ"א אחת היתה ופרסמה דשלמה
ראה כרוה"ק עולם הפוך ואין זה בהרה והאדם
לאיתו דלרין לכבדה יותר מנושו ואיכא חולשה
לפנים דהם תאשו כן ח"ס זה רחוק דאשקו תרבי
זהב על רגליו וכמו שעשה משה ויקח משה את
אשתו ואת בניו וירכבם על החמור אך העבד
אשפחה שירכיבו על הסוס ואין השפחה האלף
בבגליו כמו מחמר אחרים לא מליה חמרת ואולי
זהו הפירוש כן עבד דהוא בעל כח לשפחה דהיא
חלושת כח כראמון בכל הכשים שבעולם וח"ס על
ממונו וניהא ליה להרכיבה כד"ל ויהיה לה יגיעה
סדקה וחושש שתיהם חולה מיגיעה הדרך ואורח מן
אותם דממונן חביב עליהם יותר מנופש .

ה"ה זבמה הוא חגורה של שטרות . עיין
בספ"ק בל החיים מע' ח' חות
וא" מה שהשמתי כזה בס"ר .

פרק ב

ה"א פירות מפחרין תענות מפוזרות עיין
בשמת כל ח"ס ח"ס כ"ס ח"ס

ה"ג נפל מוניה דינר אושטיה ליה . כתב
ה"ב יפ"מ ור"ק למה לא נהנו לו
מ"ד ליד וכו' יע"ש ולא ידעתי קושייתו דהא כל
מנמתי של ר"א שלא יתבייש שמעון ועשה המלאה
פיקח בכבודו וכמו שאמר בכתובות דאמר לו שכל
מירושה או בדרך הלואה כי המכון שלא יתבייש
מי' אשקו דגל לכשוט יהו ואין זה סוג מתן בסתרא
אשקו יודע למו גמלה ואינו יודע ממנו נוטל
דקנא מעלה המה של תיבת המקה אך זו שלא

לכ ח"כ קי' וז' באדוכה העור לע בקונע' קאפאן
חיים בעזר משדי.

שם כולו והעידו שכפר במקום חקר הרב קיפא
מאי שנה רבית משאר עבירות ותו' כ'

תירולוס א' ראינו מאמין דנכסיו מתמוטטין כ'
דכל עבירה כלנעה ורואה שלא יוכר וזו כפורסם
בעדים וראיה וע"ש והדמיות שנתן הרב נח"ל על
תו' לו אין בהן כרי שביעה כלל ואין לורד לקאדוק
והרב כבוד חכמים יצב כאופן אחר איך רבית חמור
מכל עבירות שבתורה ע"ש במלקא דמסתבר וואמר
לי בני הגדול הוא **אברהם** נר'ו דרך אחרת
בזה איך הוא כופר בעיקר דהא עיקר

מהו דהוא בריא את העולם כולו ואנו מאמנים
באמונם שלימה דהין העולם קדמון כ"ה הוא הולך
הוא הכורא אין עיר מלכדו והרי כבמית העולם
קיס מתרחב הרבה עד שאמר לעולמו דיו וכוח
נחתם המעשה שמים וארץ והלא כבכרה חמ' ה'
לישרא והרוקתי לכס ברכה עד בלי די ולא כמן
בריות העולם שאמר לעולמו דיו ובכן מה שנכסיו
מתכרכין הוא לפי מה שינוור ה' עליו לפי הקצבה
שיתן לו במשה ומתן שלו ביוניע בכך בו תאכל או
בקונה במוכר כפרקור כי שם יזוה ה' את הברכה
דעל זה אמרו פרקמטויה סיפתא דשמיתא וקאזא
רואה להתחכם ולהוסיף על מה שיש לו שלא כדאין
ה' דאמר והרוקתי לכס ברכה עד בלי די דאנו
אומר לך והרוקתי דהיינו אנו בעלמנו עד דהובן
יהיה ואתה רואה להוסיף מעלמך גמלא שאינו מאמין
בהקב"ה שאמר לעולמו דיו ובכרכת אמר והרוקתי
עד בלי די וזה מדוליה רואה להוסיף במה שאמר
ה' הלא השלך על ה' יקבץ והוא יתן לך גמי
השיעור כעסק שלך דתת' ה' כך ובוין דהיינו מאמין
בזה הוא כופר בעיקר בריאת העולם שאמר לעולמו
דיו דאם היה מאמין דכידו הכל דהוא דאמר דיו
אמר עד בלי די לא היה עושה המלאה להמניח
ברבית דה' אסר לו ולא התיר לו כ"ה כחבירה
וקניה או יוניע כפיו ורגליו שריות כהתה בפסקמטו
סיפתא דשמיתא ורינו מאמין דהוא סיפתא דשמיתא
דשם יהיה ברכה עד בלי די ומניח זה ומגליס
ברבית אשר שנה ה' הא ודאו כופר בעיקר והוא
כדור עכ"ל ושל"ה.

שם ואינו מלון ברבית הירוש' אנו בשעת
הבבלי בזה דלהבבלי השכר הוא בשבוקס
עשה נותן כלל רבית יהיה שכר ככתוב אך לירוש'
אם הם בטלות שלא הלוה כלל כרי שלא לתת ברבית
אפ"ה הנה שכר אחו ופעולתו לפניו וכן מתבאר
מדברי הרב יפ"מ כיע"ש ולכך אמר חז' טוב איש
חזק ומלוג כלומר הוותר טוב דיהיה מלוג לגבי
כשעת דחקו בלתי רבית וזוהו וותר טוב וישובה
וכלכל דבריו במשפט כמו שדדשו דאית מלוג פועמיו
ברבית או כי לעולם לא ינוט דהיינו עושה לה
לא ימוט לעולם לומר עולם יהיה לזיק כמי שאמרו
במאמרינו דהקורא לחכרו רשע וזה שגפ' עדים
ולכלל להיות נקרא רשע ומודה כנגד מידה משמועה
רעה לא ירא דלא יהיו קורין אותו רשע והורה
בזה דנכון לבו כטוח בה' דשם בה' מכטחו להאמין
דנכסיו מתמוטטים אם מלוג ברבית ולהפק דנכסיו
מתכרכין ומה שקייס המאמר המטמוט הוא כח
שלמה

הפי' משום טומאה ולא נגעו בה משום ד"ת כפני
המת ונפל הבטין.

פרק ג

ה"ב השיכר פרה מחברו עיין מ"ס מרן
וקנינו הרב הגדול עיין יהוסף
ז"ל דמ"ה ע"ד

פרק ד

ה"ב ונוטלין פחות מש"פ דבר שאינו יולא
בדיונים עמ"ס הרב הגאון
פרס דוד ז"ל ס' נח ויערב לך ועיין במה שמתקשה
הרב יפ"מ וכמה שהשיב עליו הרב כבוד חכמים
וע"ש והרב נח"ל ח"ד דל"ה ע"ג לא הזכיר להרב
כ"ה וע"ש ועדיפא מינה ה"ל להרב כבוד חכמים
לומר דבחקירותא לנגבים וכענין ה' שיטכו על ספסל
אחר וו"ר שהטו את הנפש וכיוצא וכמו אחי יוסף
עם יוסף דיש מליאות דכלם חייבים לכשיהיה האופן
כן כדור המבול כיון שהיו מתועדים לגזול כל א'
פחות מש"פ היה לזרוק ביניהם כיון דהיה בעלמא
אחת וכדור וע' בכ"ר ס' וישב וס' ויגש.

שם ליתן מתנה לחברו עמ"ס גאון ורוב' הרב
החסיד בס' חוקי חיים דקל"ב ע"ב

שם רשכ"ל אומר או קנה מיד עמיתך עיין
להגאון מ"ז בס' חק"ל ח"מ ס"ה סימן
ל'ק"ט ועיין בס' נח"ל ח"ד דל"ב ע"ב ולא ראה
למ"ס בחלק מ"ב וי"ר סי' ז' אות ח' ועמ"ס חכם
בני נר"ו בס' ויקרא אברהם ס' כהר ועל מ"ס
הרב גח"ל אח"י כענין פרעון חובות בין ישראל
לגוים על דברי הגאון מרן וקני ז"ל הא נרמא דלא
דאה המבוכה גדולה שיש בזה בין כ' אח"כ ע"ש
אכינו הוקן אור היר"ח ז"ל ועם אנו הלעיר על
דברתי כסה"ק חקקי לב ח"מ סי' ז"ה הן ל'ו הובא
בס' נדיב לב ח"כ סי' י"ב וי"ג ביע"ש והנח שראיתי
בל מה שכתבו הם עכ"ז במקומו הם עומד ואין
צורך להשיב על דבריהם כאשר יראה המעיין וג'
כסה"ק רוח חיים ח"מ סי' ק"ה גמ"ש בס"ד.

ה"ז מהו אין מפרקתין ר"ה ימא ליה לור
גרמך יאנו להם להבחורים העושים
כן וכפרט כשבת דמחללין שבת ובדוק ומנוסה דמי
שעושה כזאת אינו עוברין ימים מועדים עד שנעשה
מכוער ביותר כקוף כפני אדם לא ובדוק.

פרק ה

ה"ג המבטל כוס ש"ח עמ"ס כסה"ק חקקי
לכ ח"כ סי' מ"ד ועיין לקמן
פ"ט ה"ב.

ה"ה לזה אדם מוכניו ויבנתיו עיין להקטיר
הגדול הגאון הרמ"ז בס' חק"ל
ח"ה סי' ק"א ולארכ מלל לאפרהס בדיוש לזרקה
דקס"א.

ה"ח ומבקש לירד עמו לחיו עמ"ס הרב
יפ"מ ועמ"ס כסה"ק חקקי

שלמה ופי' הלל לקוחים למות זה כבר דרשו נמי כמדרש בפ' אנשי דמים ומרמה לו מלוא כרית מה כתיב בהו לא יחלו וימיהם והא נמי פירשו יחולק' סי' יח כנשך נתן ותרכית לקח מות יומת דמיו בו יהיה דהיינו דמת מיתה משונה וכדפירש הרב ופ"מ ו"ל ומטיס להרג שהוא שפיכות דמים ולהפך כתיב שם חיו יחיה כענין הדקה דמנילו ממיתה עלמה וממיתה משונה וזכה לחיי אריכי ומנוני רוחי .

ה'ג כנפישך שבעך עינין בס' שמע אברהם סי' ד' ראשון וקבץ כל המקומות שנאמרו בהן דין ק"ג וע"ש .
ה"ו לא תהא זקוקה ליבס עינין בשה"ק חיים ושלום ח"כ סי' ק"ג ועינין מה שרשמתי עוד בקונט' רוח חיים סי' זק"ן אות נ' ועמ"ש הרב נח"ל זל ח"ד בהלכה זו .

פרק ח

ה"ג כמי שהבעלים עמו כתב הרב מראה הפנים דין זה פלוגתא בפוסקים .
ההרמ"ה הביאו הטור סי' שמ"ו פסק דלוחות של אדם כמותו למהוי ש"ה כבעלים ולא כן דעת הר"ף והרמב"ם ודעת רוב הפוסקים לא דוקא בעבד כנעני אמרינן יד עבד כיד רבו ועינין להרב יה ליהו סי' כ"ה ולהרב יעקב לחק לימוד מ' יע"ש וכוה אמר לי בני **אברהם** ה"ו דזכ"ה בסדר משפטים הנה אנכי שולח מלאך לפניך השמר מפניו ושמע בקולו א תמרו בו כי לא יסא לפשעכם כי שמו בקרכו כלומר לא תעלה על דעתכם לומר כסברה האומרים כי מלאכיו שלוחיו ושלוחו של אדם כמותו ומה ש"ה מלוא שמו תשמרון את כל המלוא שמירה כבעלים פטור דלו יהי כהסוכרים כן הרי כפשיעה כבעלים מי פטור אתכם וז"ל כי לא יסא לפשעכם בדבר פשיעה לא ויעיל הטענה לומר כי שמו בקרכו ושמו כש רבו ושלוחו של אדם כמותו דכפשיעה אפי' כבעלים ענמן ועינין להרב כס' קול שמואל ז"ל מ"ש בזה .

ה"ו המשיביר בית לחבירו כימות הגשמים וכו' וכימות החמה ל' יום לענין מטלטלים עינין להרב כסא ליהו סי' יס"ב אות נ' ועמ"ש הרב נח"ל זל ח"ד דמ"א ע"ג . ומנהגנו לדון בקין זמן ל' יום ובחורף ס' יום כיון דרגלי להחליף בתים השוכרים ככל חדש יהיה החדש שיהיה וכחנות שיש לו חפלים שבו מרווח בקין ובחורף יהיה כ' חדשים כיון דקשה למלא מכו שיוכל לעשות עסקיו וכל זה ש"ה דניס כשכיר חדש בחדש אך שכיר שנה יוריעו זה את זה כ' חדשים מקודם כלות השנה וכיון בקין וכיון בחורף בין בבית בין בחנות כל אפי"ה שוין לפי המלכ של המדינה הו :

פרק ט

ה"ט שכיר יום גובה כל הלילה עינין מ"ש בס' שמע אברהם סי' ו' בארובה

פרק יוד

ה"ג הבית והעליה של שנים עמ"ש מוה"ר בס' תהלה לדוד ח"א בדרוש ו' להלכה .

ה"ה המוציא זכלו בר"ה עינין רוח חיים ח"מ סי' ית"ד

פרק ו

ה"ב פועל יכול לחזור עינין חק"ל ח"מ סי' נ"ס ועינין רוח חיים סימן של"ג מה שרשמתי שם בס"ד .

ה"ג והולכה כבקעה עינין להרב כרד ינח"ק ס' בש"ח

ה"ו יהב לך אנרך כתב הרב יס"מ נראה דלא שיבר כל הקדרות לא דרמי

הקדרות ששיבר היו יותר מכדי שברו בקדרות האחרות שהולך ולזה נטל כסותו להפרע המותר ההוא ע"כ והרב פני משה לא הכין כן וע"ש בספרו מראה הפנים . ומלוא לאודועי לבעל דין דלא נזית דינא ראו נא דזה בעל הקדרות תפס אפי' כסותו על המותר ועכ"ז שמע לר' יוסי משום למען תלך בדרך טובים ושכ עיכב שברו ושלח ר' שישלם וגם על זה שמע משום וארחות נדיקים תשמור והיה מן הקלה א הקלה להחזיר הכסות ולשלם השכירות וכל זה על נד הטוב והישר מה יענה ליום פקודה הכעל דין קשה דהינו שומע לקול מורים בדבר שהוא מדינא ועוסק וחמק בידו ואינו מאזין לקבל עליו את הדין והוא סרבן בדון ולא עוד לא דמכזה להכ"ד על מה שפסקו לו ועושה כידו כי לא ידעו ולא יכינו הכ"ד שפסקו לו כן חיו לו חיו לנפשו . רח"ל מעונשו . ועינין לעיל מעשה רב ונורא בזה כפ"ט דנדרים ה"ד ורחיו להשמיע כחזני העשירים מעשה ההוא . ואמר לי בני הגדול הוא **אברהם** ה"ו ככונת התנא באבות פ"ד מ"ה ר' דרוק אומר א תעש עטרה להתגדל בהם ולא קורידוס לחפור בהם והוא דכלל הכסף נמי מדבר כלפי בעלי בתים דלשופטיהם ופרנקי הדור אינן מכבדין אותם כשום דבר כלל חשיב לשמוע בקולם לא בדיוקו' ולא כדבר איסור לשמוע תוכחתו וענתו ורפי' אס יבקש המארי דאתרא מעשיר אחד שיעשה חסד עם אחר להושיעו מלחמו כנופו או כממונו יותר וטה און לבעל הבית אחר כמוהו ולא לרב העיר ומה שמחשיב להרב הוא דוקא אס יש לו היות שמחה וגיל שילך לביתו או באכלו לומר שגדול העיר בא לי וכו' א תעש עטרה להתגדל בהם דוקא או ליסיר לאחר נתן להרב שיכחו והוא קורידוס לחפור בזה הוא דמחשיב להרב זק"ד נר'

פרק ז

ה"א המנהג מבטל ההלכה עינין סל"ח לנו סי' ח' וב' ועינין לעיל פ"ב דיבמות ה"א

מסכת בבא בתרא

פרק א

ה"ה לו באין וקורין בלו ואלו באין וקורין בלו עמ"ס הרב מראה הפנים והנה לדעת זו דרע"ק דנקט זה בתהלים ונתן ט' הרב היפה שלא יהיה נראה כמוכר ס' א"כ שע"י זה מקוערין ללמוד ביחד ויחיוקו זה לזה וילמדו זל"ז כיע"ס א"כ יבא על נכון הרמו שרמו והס' תכנ' לרגליך יסא' מדכחותך על התהלים דבתהלים וכתתו רגליהם מזה על זה ללמוד ולא יחלוקו וראיתי להרב נח"ל זל"ז ח"ד רמ"ה ע"כ מה שהעלה והביא בהלכה זו לענין קדימת נכאים לכאובים כיע"ס ועיניך תראה מ"ס בעניניו בקונט' כל החיים מע' ין אות א' כס"ד .

פרק ב

ה"א ר' יונתן הוה דאין כבכלי פ' חוקת ד"ס ע"א מביא בר' יבאי ועור שניו דהכא בגוים והתם היה בישראל ועיין בספר יפ"מ ומראה הפנים וזה פירשו בפסוק וכיערת הרע מקרבך ועי"ז וכל העם ישמעו ויראו וכן בפסוק שופטים ושטרים תתן לך תחילה ואח"כ בכל שערך ואז יעידון ויגידון ואמר כל העם ושפטו את העם מ"ץ .

שם דינרים והבת ליה ואוקרה תאנין . כתב הרב יפ"מ שלא לשלחה בידים רקניות כדרך מקבלי דורונות ע"כ ויש בזה כ' אופנים לפי הענין ולפי האדם דיש כמו פורים משלוח מנות ומשיב המקבל שנותן אי כמי לתת שגר למביאו פיתחיהו איתנהו כפורים אך בעשיר לת"ח או להדיוט או תיקן ליתן למביאו אף שאין דרך להשיב לבעל המתנה ויוסף עם שהיה כמו מלך במלרים מפורש כס' מקץ ויביאו לו את המנחה אשר בידם הכיתה ואח"כ ויסא' משאות מאת פניו ליהם ותרב משאת בנימן וכו' אך לא ידענו אם מרדכי נתן להמן כשהלכישו והרכיבו ואם היה שנתן אם קיבל המן במירות נפשו או אפשר דדבר מאת המלך בעלמו באותו זמן לא היו ראין ליתן כלום למביאו ולא ראיתי במפרשים גילוי על זה .

שם ר' חנינא חש משום גול בנו עיין למהרי"ט ח"א סי' ק"ן מ"ס יע"ס ונראה דלא היה קמוך על שלחנו של אביהו או היה נשוי וסבר דכנשו זוכה או כס' האומרים דמתנה שנותן האב לבנו זוכה או מורי רמיון שאני דהוא לאכילה דגמר ומקנה ועיין בקונט' החפץ חיים בחילוקי דינים שכתבתי בענין זה כס"ד וכמה שרשמתי לעיל בערכין פ"ז ה"ו ועיין בשכת פכ"ג מ"כ להמפרשים שם ורוק .

פרק ג

ה"ג רב אמר אין חוקה לכורח ולא מארץ לארץ עמ"ס בספר שמע אברהם סי' ל"ד וכספרו כרך א"א ס' כחקתי דרוש כ"ג .

ה"ח שמע ר' אושעיה עיין להרב פני משע על הקפדת ר"א שלא אמרה משמו והרב נח"ל זל"ז ח"ד ר"ן יע"ז ור' טרח להמליא טעמים רבים על מה שהקפיד ר' אושעיה על מה שלא אמרה משמו יע"ס והשמיט לומר דמליט בכמה אופנים דאין אומרים שמועה מפיו משום עונש וחשש דיתקנהו בהכי כההיא דהבאתי כנפש כל חי מע' אף אות טו"כ יע"ס או כחוקה כההיא דספ"ח סי' תתקע"ה ואילך ורוק . אי כמי דכרקייעא אמר ה' ליעזר בני אומר וכשאומרים למטה אומרים למעלה וכענין ר"מ וכמלא דמאבר מה שיאמרו למעלה משמו עיין להרב חומת אקד בשופטים סי' י"ט .

פרק ד

ה"ח אף המקדים בעין יפה מקדים עיין כס' מראה הפנים ועיין להקמ"ע כח"מ סי' רט"ו כסעף ו' ועיין כספ"ק חיים כיד סי' ק"ט ורוק .

פרק ה

ה"ט נפק ואמר לון כ"כ דתנה כבשה דאחינו חכשין ליה הדבר קשה לשמוע דמי לנו גדול מרב בוכריה ורב חיליה והניחו ריש גלותא בכית הסוהר על שב וא"ת שלא מיתה על השיעורין עם דאגלאי מלתא דהדין עמו ולא מיתו כל העם על ריש גלותא אך עשה בואת וע' בשבת דקכ"א עובדא אחרייתו מבית ריש גלותא וא"ל זל"ז הוה שביקוהו ועיין לב חיים ח"כ סי' קל"ט וכפ' הכונס דנ"ט בלעזר ועירא דחכשוהו דבי ר"ג עד שאמר גברא רבא אנא ועיין שם למהרי"ט ואולי היה חבוש ככבוד כפלטון של ריש גלותא לא בכית הסוהר דגוים והרב מראה הפנים לא פי' הדרך אשר כתב כספרו פני משה שם והביעה וראה כספרי הקטן חוקות החיים סי' ל"א מ"ס כס"ד

פרק ו

ה"א המוכר פירות לחבירו ולא למח וכו' באין שייך להביא מכחב משלוה הרב המופלא לרור המ"ד לי דסוכב הולך על דברתי כספ"ק חקקי לב ח"מ סי' כ"ס .

שאלה ראובן תושב אומיר יע"א ושמעון תושב קושטא יע"א והנה כבואו שמעון פה אומיר יע"א לקח איזה סחורות מיר ראובן וחילה פניו שישתדל ראובן הנו' לשלוח הסחורות לקושטא לירד ע"י איזה סוחר לועז מהבא שישלחם הסחורות הנו' לקושטא לירד איזה סוחר לועז תושב קושטא יע"א ושהסוחר לועז מקושטא ימסרנה לירד וראובן הנו' יש לו באן בעירט סוחר לועז אחד אהוב עמו וחילה פניו לעשות לו כדבר הזה והסוחר הנו' הכתימוך לעשות כן וכן עשה שכל הסחורות אשר לקח שמעון פה שלקחם ראובן ע"י הסוחר הלועז הנו' וכל זה הוא כשכיל המכס שיש הפרש רב כשהוא

קוּת

८३५१

אותם הוא והיינו לחם' העוטיה' הגו' ואם לא היה דענו שמים מכאן לחירותי' דת' זה מן הדרך להקדוש מעלת עדי' שלא יקבל הסחורה וטוען הן אמת' שהי' בכתבי' לך שתשלח לי סף אוקאס מסחורה' הלו' דרך' גם אבל אתה לא לשם שליחתי טענת' ה' לפי' אוק' כאשר מניח' אומר מתוך כתב' צו' ה' תשרי' שכתב' שהסוחר פ' כתב' לך שתשלח לי מהסחורה זאת שהוא מוכר' על ידו ומפני' כיכה זו וטענתו' בספינה ב' לפי' אוקאס אם תרצה' אכתוב' לסוחר' הגו' שימסור הסחורה ה' לדרך ואני בראיתי שכבר טענת אותה בספינה ונכלסת' באחריות וכתבת' לי אם את רוצה לקבלה מיד' הסוחר' הגו' נתריתי כזה מפני' שאני מקבלה בלתי' אחריות' בקושר' ועל זה סמכתי וכתבתי לך שתכתוב' להסוחר' הגו' שימסור הסחורה בידו ואני מקבלה וא"כ צווי' הראשון שצויתי לך שתטעון בעד' סף אוק' אודא לה כיון שאתה לא מפני' צווי' ושליחתי סמכת' לשלוח זאת הסחורה כי אם מפני' מה' שכתב' לך הסוחר' הגו' שימכנה' לחשבוןך ועל מה' פיר' זה שכתבת' לי השיבותיך שכן אעשה לקבלה מיד' הסוחר' הגו' בכתבת' לו שימסרנה בידו וא"כ אם היית שולח לי לשמי מולי היה גרם שלא היה נטבע ועל ידו שטענת' לשמך מולך גרם שיטענ' ומה' שאתה אומר שבעד' ובעבורי שקלת הסחורה והטענת' אותה בספינה בכתוב' כפנקסך והי' אחרת' זאת' הי' כתובה' מיום ה' תשרי' ולו כפנקסך' כתוב' לחמך שהיה זה בעד' י"ב תשרי' ונעלה דת' זו וטענה' ממה שכתוב' כפנקסך מאחר שאחרת' אשר שלחת' לי וכתוב' בדברים' הלה ואני השיבותיך ועפ"י מ"ש לי באחרת' הגו' ועוד טוען שמעון שהאחרת' ממנו' כל' לראובן אתה חתם והספינה כפ"ה' קתה' כל' יום קודם שיבא דברו ממנו' אי יתא' לית' בה' לי' ש' אתה כבר שלחת הסחורה לשמך ולחירותיך וא"כ מאי' קפדתך ועוד אפשר שאפי' שתריתי' אני לקבלה אפשר שאתה לא היית כותב' לסוחר' הגו' שימסור הסחורה לידי ומה חייב לתקוות' ולתת' לי הסחורה הגו' כדי שיהיה מקבל

וחי מואת' כיון שאני לא קיבלתי אחריות דרך ה' כי אם כשיטע הסחורה לידי דוקא ועוד טוען שמעון שמעולם לא כתב ראובן לו באחרת' ולא להסוחר' הלועז' הגו' שום רמז מזה שדעתו הי' למסור ביד שמעון את' מהטענות' שטען שמעון' דראובן משיב' לכל' זה אתה לאחת שמה שטען' שאתה שהוא צוה לר' בעד' סף אוק' אבל ראובן פועל' השליחות' פ"ה דבריו' באחרת' וכתוב' צו' ה' לזה ומשיב' ראובן' שהכל יצא בזה שמה שאתה כתב' לי שכתב' הי' מוכן לשלוח פגרו להסוחר' את' ביד' שימסר' בעד' אמת' עתה שכתבת' אתה דל' סף אוק' הנה אם תרצה' אכתוב' שימסור' כל' דל' לפי' אוק' וכתבו' בזה הוא' דמענה' חזרה בו מדעתו' ממה שהיה פרעתי' ואדבר' באבמקום שיהיה ל' סף אוק' דל' הנה' ל' סף אוק' ודענו שיהיה שוטה שבעולם שיהיה לו איש אחד ששלח לו סחורה אחת' על' אחריותו' והשלח וסוב' דל' שהאחריות' יהיה עליו' על' השולח' ח"ו זה לא שונה' שבעולם' אם מפני' שהסוף' סף אוק' אחרות'

בנקל מני' הנה לומר לו הנה שלחתי לפי' אוקאס אם תרצה' תקבל כל' הכ' לפי' ואם לאו ישאר' סף לחשבוני וגם שאם הוא שולח' לאחריותו' מה' לו להאריך בחש' הסוללות' כיון שהוא לאחריותו' ועוד שזה אומר שמעון שפ"ה מ"ש אם תרצה' אכתוב' להסוחר' שימסור' לך שהפ' הוא שיקבלנה שם בלתי' אחריות' לזה אומר שגדאס שאני נמכין אפי' מה שהוא כותב' שהרי ככתב' לו שרונה' הטוטיה' באינס טיסקוירי' ואם לאו שלא ישלח הרי הוא ביאר דבריו שלא ישלח את הסחורה כי אם בדרך' זה דהיינו ע"י הסוחר' הלועז' הגו' וא"כ ע"כ נר"ך להשיב' בדברים' הלה דהיינו שכתוב' לסוחר' הגו' שימסרנה בידו וכאשר עשה כן בסחורות' אשר לקח הוא' כעצמו ועוד דאך אפשר שיכין כן מתוך הכתב' הגו' מאחר שבסוף הכתב' הגו' כתב' לו שישיב' לו דעתו מפני' שרונה' להשיב' תשובה' לסוחר' הלועז' שהניחו תלוי ועומד וא"כ ש"מ שכתבו' הוא לשולח' לאחריות שמעון לא שמפני' שהספינה היתה מעכבת' ככלן עד שיבא תשובתו מפני' זה כתב' לו בדרך' זה מפני' שהיה מוכרח שהיה יתירה ככל' הכ' לפי' אוקאס והיה לר' שכתב' האחרת' כתב' לו שהסוחר' שכלן אומר לו שהוא יכול' להולי' כלן העיסקי' וגם על שם שמעון וע"כ כתב' לו שיכתוב' אם רוצה הפוליסה ד' קארנו מהקאפיטאן על שמו או על שם הסוחר' הלועז' והרי כל' זה הוא מורה שכתבו' הוא לשולח' לאחריות' שנוסף רא"כ מה' לו להכנס בתנאי' זה לשולח' על שם שמעון ולאחריות' ראובן לא מכיון שלא הקפיד לכת' תשובתו' ע"כ עשה הפוליסה ד' קארנו על שם הסוחר' כדאי שלא לשנות ממנה' שיהיה לו לא נשאר' כלן כי אם הקוספה לזה משיב' שכבר גילה דעתו' שאתה ג"כ ככל' הלאים אוק' וע"י הוא שמיא' ראיה' מפנקסו להוכיח' כי מעולם לא עלה על דעתו' לשולח' בעד' עלמו ומה' שמישכ' לזה שהאחרת' היתה צו' ה' תשרי' והפנקס' כי"ב תשרי' אומר ראובן שלא הלין מאי דעתך בטענה' זאת' הרי אפי' שכתב' שכתב' טען כחמשה' ואף לא טען רק ע"י ה"ב ממה' שטענה' ומה' שינוי הוא זה שפ"ה שמים עתיד לטעון ביום ה' וא"כ נתעלם ע"י יום י"ב וע"י שהיה ה' נוסע' כתב' שכתב' טען בשביל' אחרות' ועפ"י ג"כ לפי' צווי' הוא לטעון על שם הסוחר' הלועז' וכן עשה ול' שיהיה בשליחותו' וא"כ תתברר' שאחרת' מולו של שמעון גרם ומה' שאומר שמעון שטענו להשיב' לקבלה בלתי' אחריות' בקושר' שקר' יצא שהרי בפ"ה כתב' סוף דל' ה' כ"ה' והי' דברים' לו ח"ו לאם הכנה' כי אם שכתב' לומר שגם אחריות' כל' הכ' לפי' הוא עליו' וכך מוכיח' ממה' שכתב' אח"כ שהוא עתיד לשלוח לי פ' ב' לפי' את' וכתב' זה מביא דאיה ראובן ח"ך כגתה' היה ששלח דוקא לשם ולאחריות' שמעון ממה' שגלה' מל' לחם' זה ת"ה את' קודם שגדע' פה' שטענ' הפגינה' מהקבלה שנתן לר' הנתן לו פ' לפי' את' הרי שמעולם לא עלה על דעתי ולא על דעתו ה"ה שהאחריות' יהיה עליו ועל ית' הטענות' האומר שא"ך ועל' על הדעת' ששמעון דרית' בעד' י"ב פ"ה כל' אוקאס והאחריות' יהיה על' ראובן ומה' שאמר שכל' היה עליו לחם' אי שקר' ענה' דל' פות'

י"ט הפרש ו"כ פר' מהערך אשר שלחה לו עם כל ההולאות לערך שמונים פר' ומשם בארה שכל דבריו הם מן הכרם כאשר יעלה על רוחו ועל הכל יורנו המורה הדין עם מי ושכמ"ה יוער טוען ראובן שביום הושענא רבה שנסעו מכאן הספינה והרץ כתב לו חגרת דרך יבשה כפי' כל זה והוא השיב לו כיום כ"ח תשרי שהוא מרובה ככל והאגרת הנו' שלח לו הוא שיל' שויליא חותה דמשם יתבאר איך שלחה כפי' לאחריות שמעון וגם על כתב חגרת זאת יש ביר' ר' קבלה מש' ושנתלה בזה כאמור ושמעון איכנו מוילא חגרת זאת על הכל יורינו להוכיח הדין נוטה .

חשובה

על שאלה זאת השיב עליה חד מינן מן בני עליה . רב רחונא'י שאר בשרי והוא בן אחותי עדינו העלנו סילת נקיה . מכו"ר מע' הרכ המוכהק רב חביבא חייס עד העו' כר"ו בעל ס' סמיכה לחייס וס' לב חייס עמו ענה ותושיה . וחותי' לזה לעמוד על הפרק ובשאינו לעלמי אינו מופנה מכ' לדרין ודחתי' מכוני' . האמנם לא אוכל להמלט מפני חומר שבה והנה ראה ראיתי לרב אחאי גאון כר"ו אשר האריך בזה ובסוף דבריו עלה בהסכמה לחייב את ראובן אף שהוא מוחזק בממונו ואנא נפשו לכני לא בן יחשוב ולא בן אנכי עמדי ומלבד דליבא הפרש רב בין השאלה המונגת להשאלה אשר השיב עליה רב אחאי כר"ו בשינוי הטענות אשר טען ר' ומלבד זה חלוק אני בעיקר הדין ובאשר אבא על דבריו עפ"י סדר קונטרסו אחת לאחת :

והנה

תחילה וראש ראיתי לברר דאף לפי דברי ראובן שהסחורה הנו' שלחה לשם ולאחריות שמעון מ"מ לירך אני לבאר כנ"ד בעיקר ההקנאה שעשה ראובן לשם שמעון היכי אקניה' שהרי בא כשלה כטענת ראובן שטען שהוא שקל הסחורה הנו' לשם שמעון והטעינה בספינה לשם שמעון ומכאן ראה לזה מפנקסו שכתב בו כיום ששקל הסחורה הנו' כתב כפנקסו ששקל הסחורה לשם שמעון והיה זה כיום ו"כ תשרי ונמלא שאעפ"י שכיום ה' תשרי כתב בכתב לשמעון שכבר היו טעונים בספינה לא היה האמת בן כ"א האמת הוא שהטעונים כיום ו"כ ונמלא לפי זה דמזעת הגבהת הסחורה אכניה' לשם שמעון ואקניה' ליה לשמעון הסחורה הנו' מאותה שעה ואילך . איך אמנם עדיין יש לפקפק בזה שהרי כתב לו לש' באגרת כיום ה' תשרי אם תרצה הב' לפיס' אוק' הנו' השיבני דבר ואכתוב להסחור הנו' שימסרם לירך ואף לפי מה שהכרחנו לעיל ע"ד רב אחאי הפוסק חייס עד העולם כר"ו שכונת דבריו ראובן לא רוצה לומר שאם יתרצה שמעון לעולם האחריות הוא על שמעון כמו שהוכחנו לעיל מ"מ הא מיהא כתב ליה באגרת הנו' שאם לא יתרצה ש' ישארו לחשבונו של ראובן נמלא רבשעת שהטעין ראובן הסחורה הנו' בספינה עדיין לא באה תשובתו של שמעון לירי ונמלא דכאותה שעה שהטעין הסחורה בספינה לא היה ברור לו לראובן הנו' דעתו של שמעון אם יתרצה או לא וגם על האף אוק' אשר כבר בא לו ציווי של שמעון הנה גם כזה לא ישם הקנאה ודחית' שהרי כיון שזינת ג' חתי' בעד האוק' וא"כ

שנתן למכס הרי זה נקרא מעביר ע"ד המשלח דקי"ל דבעל השליחות והרי דברו שמעון שכתב באינאס טיסקיורי רוצה לומר שרוצה הסחורה בערך ס' פר' בתוך הספינה ובשלמא ה' חתי' ממשקל ופתח זה לא סני בל"ה דגם מה שכתב בזי"נס טיסקיוריסי פירושו הוא עם לו ה' חתי' האמנם הנו' חתי' שנתן למכס זה הוי' גודלי' שהוסיף ע"ד שהוא חמר שרוצה כס' והוא לקח כנ' וס' דבכה"ג קימ"ל דבעל השליחות כמו שפסק מרן בש"ע סי' קפ"ב ס"ג יע"ש וא"כ נמצא דכיון שהוא כתב לש' שהערך היה לש' ונ' חתי' האוק' ואם ירצה הנה הוא שולחם לחשבונו של שמעון ואם לאו ישארו לחשבונו של ראובן וא"כ כל שראובן הטעין הסחורה הנו' מבלי הניע תשובת שמעון על זה שיו א"כ נמצא דכאותה שעה לא כדירא ליה לראובן אם הטעינה הרי בעדו או בעד שמעון ואף שראובן טען דקי"ל בגויה דודאי שיתרצה שמעון ובאשר היה לבסוף שנתרצה מ"מ לע"ד הא לא כלום הוא דסוף סוף בעת הטעינה עכ"פ לא היה ברור לו כדדאי אם יתרצה שמעון או לא ולזה לירך אני לברר אי בכה"ג דאקניה' ללדרין אי תשובה הקנאה או לא ונראה דשפיר חשיב אפי' בכה"ג הקנאה גמורה דלא גרע ממכר ע"ת וקבע זמן לתנאו דאש קייס הלוקח התנאי בזמן אשר קבע לו המוכר המכירה קיימת ואם לאו המכר בטל כדקי"ל בעור ח"מ סי' ר"ז יע"ש והתם נמי קי"ל שגריך שתהיה הקניה באחד מהדרכים מררכי ההקנאה כמבואר שם כפי' הנו' יע"ש והרי התם נמי הוי' ההקנאה ללדרין דרילמא לא יקיים הלוקח התנאי ולא יתרצה בקייס התנאי ואזי המכר בטל ואפי"ה אם קייס התנאי ה"ו קונה למפרע כאותו קנין ענינו שעשה בעת הקנין אף הכי נמי כנ"ד ה"ו הקנה ע"ת אם יתרצה הלוקח כבעד זה ובסוף זה ואם כתרצה למפרע הוא קונה כאותו קנין שעשה בעת ההקנאה .

ישור

שיש ראה גמורה לזה ממה שפסק הרמב"ם ז"ל פ"ה מה' שותפין המשתתף עם חבירו לא יסנה ממנהג המדינה וכו' וא"כ מדעת חבירו ואם עבר ועשה שלא מדעת חבירו ואח"ך הודיעו והסכים למעשיו ה"ו פטור ואין הדרכים האלו נרכיבין קנין או בדברים כלבד ופסקו מרן בש"ע ח"מ סי' קע"ו יע"ש וא"כ הכא נמי אף שזינה ראובן ממה שזינה לו שמעון הן בעד הן בסוכסו החתיכות מ"מ כיון שהודיעו והסכים שמעון בכתבו לכל מה שעשה ראובן הרי ראובן פטור ואין לרחות ולומר דשאני גבי' שותפין דאש זינה והריוח הרווח לאמלע לא שאש היה פחת הוי' על השותף שזינה מ"מ הרי הוי' באילו התנו בן ועיקר הקנין במקומו קאי דאין זה דחוייה כלל שהרי דין שותפין ושלוחין שיש הם בזה דשליח שזינה אם השקיד הפקיד לעלמו ואם הרווח הרווח הוא למשלח כמו שפסק מרן ז"ל כפי' קפ"ג ס"ה יע"ש ובהדיוא כתב מוהרש"ם ז"ל בתשובה כי באה כתשו' מוהרש"ך ז"ל ח"כ סי' פ"ו דשותפין ושלוחין שזיס הס' וגם אין לרחות ולומר דכיון שכומן שבה תשובת שמעון לירי מגיד אומר שהסכי' למעשיו כבר היתה הקפינה בלב יס וכמו שכן טען שמעון כאשר בא בשאלה וא"כ

בממון השות' א"כ אפי' שהוא כתב להשואגוס
שאם ירבו שיכנס הכל לאמצע ושנ"כ הוא מרובה
מ"מ לא זכר כיון שהוא מונח ברשותו ולא הקנה
להם בלחוד מדרכי ההקנאה ולא פאמורה וכל
הטור קי' ה' בשם הראש' כי אם מונח ברשות
המוכר ואמר תוכה לו תלוי במקח שקנה הלוקח
לא קנה לא לריש שינכה או ישכיר לו המקום
ויקנס בכסף בשטר או בחוקה ע"כ לשון טענת
ראובן ועם שכני האמת וכו' גם מתוך הל' גראה
ברור שלמדוהו לשקר שאינו לא כמו שאמר מדבר
בערו עכ"ז אני אומר שאפי' היה טוען זה משה
ראשונה הוא מחוייב מן הטעם שכתבתי אחר שהיו
שופטין בקוב"י והוא הודיע שרובו היה להשתתף
עמם גם בכסף וגם נתן טעם שהוא רוצה ללאת
מלוות שפתים א"כ גראה שכלב שלם גמר וזכה
לשם כלם וא"כ קטן אחר וכן היה דעתי אפילו
היה הכסף בידו לא שא"כ הודיעו וכו' כל שכן
עתה וכו' את"ר יעש"כ והרי הדברים ק"ו ככ"ר
דממ"ן שפיר היתה הקנאת ראובן לשמעון בסחורה
זו כדון ובהלכה ראש נאפוס לרון אותו עפ"י כתבו
גם לענין ההקנאה מה שאינו כן האמת לפי הדין
כמבואר שם בדרכי מהרש"ם הנו' ואפי"ה הרי
הקנים הוא כדון שהרי ראובן זה כתב כיום ה'
תשרי שכר הטעין הסחורה וא"כ הרי היתה הסחורה
בספינה שהוא ברשות אחר וככה"ל דהספן מונח
ברשות אחר אפי' בדוכור בעלמא מלי להקטור
כמו שפסק מור"ם במפה קי' דס"ב וע"ש ככ"ר
ובסמ"ע וכ"ש ככ"ר כי גם שכירות הספינה והטענה
היתה לשם הסחורה הלווה שבקושהא שהוא שלמות
של שמעון לקבל הסחורות ששילם לו ה' דהרי זה
היו הקנאה גמורה וכמ"ש הדרכ"י בת"ה בתשו'
הנו"ל וכ"ש ככ"ר דלפי האמת אין הענין כן כ"א
שהטעין הסחורה אחר שכתב באגרת והוא הנכונה
והטעין הסחורה לשם שמעון דודאי ראוינה לריבה
לפניה דהוי הקנאה גמורה :

דוד חננל חזכרם מה שראיתי להרב מח"א זל
הס' שלחתי קי' י"ח שהכונה מה שהקשה
מזן ב"י בסו' קס"ג דבריו ר"ז ו"ל בנכ"ח שהביא
שם בחמו' ג' אדרכי הראש' זל והביא דבריו הרב
ש"ך ו"ל שם בסו' קס"ג ק"כ יע"ש ולא זכר שר
לדבר מהרש"ם בסו' קמ"ט קמ"ט וילא לחלק דת"ו
מיוזין היכא ששינה השלוח מדרכי המשלח וגם לקח
כמעט עלמא יע"ש וייתק' ויחמא הוא להש"ה זל
שוכר שם רביו מהרש"ם בסו' קכ"ס וקכ"ה ואילו
הך דקי' קמ"ט לא הזכירה ועיין בס' סמיכה לחיים
קי' ז"ל וי"ד יע"ש בזה ולא ע"ע האסף פה :

ותיה היות לרב אחא רב רחומאי הרב הפוסק
גר"ר דאזול כל בתר איפכא וממקום
שכאני לסחויק יד ראובן אדרכא הוא גר"ר סמוכות
עשה לשמעון מהך תשו' מהרש"ם זל דקי' קמ"ט
שוכר והיה בהניח רבי ויכח מהרש"ם זל כדון
ההוא לשותפים אף ללא היה שם קטין לשם השות'
היינו מטעמא דהשותף העוסק עירב כל המעות
וקנס בהם הקוב"י והכסף וכיון שהוא כת' להשות'
שהיה רוצה לקנות לשם כלם א"כ ככה"ל אמרנו
דוקא דוכו השותפים דמסתמא לשם כלם וכן בכסף
משא"כ

וא"כ באותה שעה לא היתה הסחורה בידו כדי
להקנותה דלא ודאי ברובא הוא שהרי כיון דבהסכמת
המשלח נקנה הסחורה למפרע לשם המשלח א"כ
אף אם תהיה כלל ים הרי היא נקנית למפרע בקנין
שעשה מתחילה וראיה לדבר זה מדרכי הרמב"ם
זל הנו' שכתב שלא ילך למקום אחר ולא ימכור
בהקפה וכו' והרי בכלל השיטת האמורים שם ים
שהולא הסחורה מתחת ידו ובעת שהסכים אין בידו
מאומה ואפי"ה אם הסכים למעשו הרי המעשה
קיים לשם המשלח והיינו מבח ההקנאה דמעיקרא
כדבר האמור וכן ראיתי הרב כדור דומה ממש
לג"ד להרב מהר"י אדרכי זל קי' ק"כ שגשל שם
על ראובן שמסר סחורה לשמעון להוליכה למ"ה
בתנאי שלא ויוליאה מידו בשום ד' כ"א שימכרה
במקום אשר הוא הולך ושמעון לא בן עשה לא
כשהלך למקום אחר מסר את הסחורה ביד ספן
אחר שיליכנה למלרים ונתן כתב בידו שימכרה
ביר א"ש פ' שם במלרים ונאכרה הסחורה שלא
טרע מהספן ההוא כלל עוד וראובן תבע הסחורה
משמעון כאומרו ששינה שמעון שהולא הסחורה
מתחת ידו ושמעון משיבו שאמת הוא שהתנאי היה
כך אבל א"כ כשכתבתי אלך שאת לי מה עשיתי
מהסחורה אשר נתתי לך והשכתי לך כו"כ עשיתי
והסכמת למעשי וראובן טוען אמת שאמרת לי כך
אבל לא אמרת לי שמסרת ביד הספן כי אם ביד
א"ש פ' במלרים ומש"ה הסכמתי ונתנתי אבל
אם היית אומר לי שמסרת ביד הספן ודאי היית
מוחה ושמעון אומר שכדוריו כן הוא שריכר לו
גם על הספן והסכים עמו וע"ז נשא א"ש ופטר
שמעון בשכועתו והשיב הרב זל דודאי דנאמן
בשכועה שהסכים למעשו ומכיון שהסכים תו אין
לו עליו כלום ונקטיע מדרכי הרמב"ם זל דפ"ה
מהל' שותפין שזכרנו יע"ש והרי ק"ו ככ"ר שאין
אט לריכס שום כדור לוח שהסכים שכר מפי'
באגרת אשר שאת אף נאכרה כלל האפוס אוק'
וגם לפי הערך זל"כ הרי כדון הרב זל בעת
שהסכים המשלח לפי האמת כבר היתה הסחורה
אבודה כיון דמעת אשר מסרה ביד הספן נאכרה
ואפי"ה כתב הרב זל כיון שהסכים למעשו פטור
כ"ש וק"ו ככ"ר דלפי האמת בעת שהסכים שמעון
דהיינו כיום אשר כתב באגרת היה כיום יד תשרי
שהסחורה עדיין היתה בכאן וגם כשהניע כתב ש'
הנו' לכאן עדיין היתה הספינה בכאן שהרן בא
בנ"ה דודאי דפטור ראובן ונדולה מואת כתב
הרב מהר"י אדרכי זל בסו' דק"ל בשותף שהיה
עם נ' שותפים והתנו תנאים והשותף עכר ע"ת
וכתב להשותפים שהוא עכר תנאים ולקח סחורה
פ' שהתנו עמו שלא יקח ולכן לקחה בעד עלמו
אם אין רטנס להכנס הסחורה הנו' בשותפות
והשיב א' מהשותפים כי כלם מרובים ופסק הרב
זל דהסחורה הנו' היא לאמצע כיון לריוח כיון
להפסד כיון שהסכים השותף והביא ראיה מדרכי
הרמב"ם הנו"ל יע"ש וייתר בא הדבר מפורש
בדרכי מהרש"ם זל ח"מ קי' קמ"ט שגשל על
דון מהר"י אדרכי זל שכ"י דק"ל ושם כתוב
לאמר שטענת ראובן היתה ממש כטענת שמעון
שכ"ר שמתאר שהוא לקח המשי במעות עלמו ולא

ומעתה - מזה ואילך
 חסידים רבים יתקומו ויבטלו
 חסידים רבים יתקומו ויבטלו
 חסידים רבים יתקומו ויבטלו

[illegible]

זכרונות לא היה מאבד את האחריות שקבל שבעון
 על האלף חוק' ומה הוא זה שניתן שבעולם ישועה
 לו חכמו פושט לו הסורה לאחריותו של המונה
 ואחלה ישיב הנס' חכמו שולח הסורה שניתנה
 לאחריותו וסודו שאלו מלו' חכ' ברעיות נפשות
 לפי שכל שכל אדם לפי מה שהוא מחויב לקרב
 המעלות שלו ולהרחיק הטוב מעליו וא"כ חוק' חכ'
 שיעורו דעת זה בעולם של' אלו' דמה של' נאב
 הכי בשביל שהוא היה יודע שהפניה חיתה מאנבלת
 בכחן עוד ע"ו יום ויש זמן עדיין שיגיע תשובתו
 של שמעון לו והוא רוצה להיות אחריה של' כ'
 לפי שקבל שמעון עליו זכרון לכו בכו' שחכ'
 ושיב לו שמעון שהיה הוא מקבלם ובהם היום
 וכדי שימחק ש' ויחם להשיב כדי שיגיע תשובתו
 לו קודם נסיעת הפניה מפה העירה ע"כ כתב
 שכתב הטענות בפניה ביום ה' תשרי מה של'
 היה האמת כן של' הטענות יעד יום י"ב תשרי
 ובאשר כירר זה ראוהו כדירה גמור ובאשר כן
 היה שהרץ אשר בא כתב שמעון תשובת לזה הניע
 פה יב' המ של' חג הסוכות קודם נסיעת הפניה
 של' אחרים עיכבו הקנרת בידם ולא יב' לצד' ר'
 כי אם ליום שאחר החג וברעת ראוהו היה של'
 להטענות בפניה ע"כ עת' בא לדבר של' שחכ'
 נמל' בו מפני שדע שהרץ היה בא בתוך המועד
 והפניה היתה חולקת ביום אחרון של' חג ואלו
 יב' כתב שהטענות בפניה וא"כ חק' אדם מתעלה
 שמעון היום בפניה זאת שכתב לו בהולכה דאשו'
 וחס' ואחרו מעשו ויטענות בפניה אחרת הולכת
 אחרי הפניה זאת הרי לאפולת קבלת' ש' דאחרו
 ואמר אם אני נהריתי הוא מפני שכתבת לו שכתב
 היתה הסורה מנחת פספיה והיתה מזומנת לך
 וא"כ משה הוכרח ראוהו להטענות ביום יב' תשרי
 דהא לא היה לו עת' הכושר וא"כ אדרבה כל זה
 שפנה ראוהו לכתוב לשמעון כזה האופן אדרבה
 הוא כדי להעמיס אחריות כל הפ' לפי חוק' עכ'
 ש' ומה רמז' חכ' כ' כזה האנחת ענמה מנח
 דכונתו הוא להעמיס אחריות כל הפ' לפי חוק'
 על שמעון שכתבו ל' גס' מי אבי' ואתה קח פרימור
 פאסאז' פור' לאס' דוס מיל' הנקאס די טוטיות סו
 לאס' קורי' אור' סינ' פור' ראון' קי' מי אבי' ואל
 דיט' סי' קי' סי' קי' ואתה חסר' קון' ואל' עומאדור
 א' לו דיט' קלו' ועומד ע"כ ודאי ר' זה מדר
 שמעון לא כתב לו שישלח לו טוטיות כלל ואפ'
 חוקה' אחת זא"כ מוכרח של' זה חסר' של' כרי
 להעמיס אחריות כל הפ' לפי חוק' גס' ממי'
 וצקוק' שהסוד לו ע' שכתבן אמר לו שהוא יוכל
 להושיא מכאן אינאס טוטיות חכ' על' שס' ש'
 וע' כתב לו ר' יב' חן' לשאל דעתו של' ש' מהו
 דלנו חס' דגס' שוניה על' שמו' חו' על פס' הסוד
 הלו' במקום ושמעון השיב לזה שישלח ע"כ שס'
 הסוד ה' ואם חיתה שמעון הפין פונת' לחסר'
 שבעת' הוא למורה שס' בקופט' כלתו' האדרת
 חכ' ה' לשיב צמה' זה תשל' לשמו' הלא חס'
 בלא ח' חק' שולח להסוד חס' וכתב שכתב'
 לכאן חו' חכמה' והוא לא כתב כן' של' אדרבה
 כתב' סוכ' מי' כין' כ' ס' ס' ואל' מוכרח הו'
 שח' קבלו לא אחריות חכ' לפי חוק' ואל' לחסר'
 חס'

אם דעתו היה שהוא שולח לאחריותו א"כ מה זו
שאלה אם רולה שמעון שישלחה על שמו והרי
מעולם לא כתב לו שמעון שישלח לו הסחורה הנו'
לחש' ראובן ושימכרנה בערו וא"כ אם דעת ראובן
הוא שרולה למור ולשולח להם שמעון הרי רשאי
הוא לעשות כשלו כחשט ורטיט ומן הפעולות
יתורעו הכוחות שתכף אחר התנ לקח סך מהלחש'
הנו' ובתכ קבלה ליד הנותן וא"כ לא ידעתי מאין
ולאין יש סכר כעולם שראובן היתה כונתו לשלח
הסחורה הנו' לאחריותו וכל זה הוא כדור לבקי
ברוך התנאים ובסוקא דאונאי וגם מפי סופרים
ומפי ספרים דאין סכר לומר שמעון ירווח בערך
הסחורה משמונים פר' האוקה לס' ושמונה וראובן
שיקבל האחריות השמנים לא אקבל דבר זה ומעין
לזה תמלא בדברי מהריק"ש ז"ל בשו"ת סימן מ'ו
יע"ש ובדברי מהרש"ם ח"ב סי' ק"ר ובר' מהרשד"ם
ז"ל ח"מ סימן דוק ותשכח .

עור

ראיתי לכת' בר"ו שהביא מ"ש הרב בעה"ט
בסי' קפ"ב ס"ד בשם הרמ"ה ז"ל דראובן
שומר לשמעון וזכין לי מידיו וזכין ליה מסתמא קניה
ראובן משעת משיכה וכו' ולכאורה נראה שהוא
הפך מ"ש בסי' קע"ו בשם ר' האי גאון ז"ל והביא
מ"ש הרב פ"מ ז"ל ח"ב סי' כ"כ לחלק ולא רכדון
הרמ"ה דאמר ליה זכין לי האי מירי לישנא דזכין
משמע משעת קנין משא"כ בגרסא ר' האי ז"ל דאמר
ליה דלשטר משו"ה מספק"ל לר' האי ז"ל אי הוי
ברשותיה מעידנא דקא תשר ליה או ער דמטה
לדיה וכו' וע"ש והרי הכא כנ"ר שכל עיקר חייב
שמעון הוא לקבל הסחורה מיד הלועז כאשר כתב
ז"ל ר' האי נראה בוראי דערוך מדרון ר' האי
ז"ל מאחר שלא בא ככתב שמעון זה שום משמעות
שעשאו שליח לקנות בערו כי לא ליה על הקניה
כ"א על הקבלה שנתנה לקבל והקניה והשלוחות
והטענה בספינה הכל עשאו ראובן מלך עלמו
מחמת לוי הסוחר הלועז ולכ"ע כגון דא פטור
את"ר . ובשאי לעלמי לא ידעתי מה הוא דלדבריו
אין באן עדות ממנו שהוא מעיד דאעיקרא לא
ליוה לקטת וכו' ולא היה לריך לאבר ומן והנייר
והדיו לכתוב פסק על זה ומלכד מה שנתכאר לעיל
דלא יור להבין הכתבים מלך לרד ומכא זה בא
לירי מירס זאת בר מן דין הרי גם הוא הביא מה
שזיה לו על האף חוק' כפי' ואם כן איך כתב
דמעיקרא לא ליה והטעות הוא בתשובת ראובן
על זה שטעה בדמיוט שמה שהשיב ראובן פי'
הוא שהוא שולח לאחריותו ומלכד מה שהארכנו
לעיל בביאור דבריו ראובן דאדרכא כונתו הוא
לקעמס אחריות כל הכ' לפי' חוק' על ש' בר
מן דין לא ידעתי מה יענה שאם האמת הוא שר'
הוא הוא שולח להסוחר הנו' בערו ובעכורו א"כ
למה הולך להאריך כ"כ בכתב לש' והו"ל להשיב
בקיטור כבר ש' חוק' לפי' חוק' ליד הסוחר אם
תתנה לערך פ' חלק ותקח משם ותו אם בא לרין
את ראובן עפ"י כתבו זה הרי בכתב זה אומר לו
הסוחר רולה להתקשר עם הלוקח בעד פ' פר'
ולמה זה יותיר לש' י"ב חוק' בעד האוק' מהערך
אשר כתב לו הסוחר הנו' דבר זה לא ניתן ליאמר
ולא לעלות אפי' במחשבה אפי' לחיטאות של כ"ר

וב"ש וק"ו לחדש גדול כמותו ואדרכא הכא יורה
גם רכינו האי ז"ל לריכא לספוקי שהרי כיון שכל
הדברים הללו הם באים על עיקר לוינו של שמעון
על האף חוק' שישלחם לאחריותו דכור כבר מורה
גם שמעון בזה וכת' ע"כ לריך ג"כ שורה בזה
א"כ הרי מסתמא גם תשובת ר' האי דאם אתה
ליוית אף חוק' אני שולח לפי' והיינו לאחריותו
של שמעון כאשר ליה לו על האף ולזה בא תשובת
ש' שנתנה א"כ נשאר הכל באחריותו של ש' ולו
יהי ספק אם כונת ראובן הוא בן מ"מ מירי ספק
לא כפי' וא"כ לא ידעתי מה כונו ופה להוית
בדמיוט . לו ממון מיר המוחוק וכו' להרדכ'ו
ז"ל כנ"ר דשם פיורדא סי' תקע"ג שז"ל והוי
יורע אפי' שיהיה כלשון שתי משמעויות לא מפקינן
ממונא מספקא עכ"ל ודי בזה

תו

חיותי דק"ל בדברי הרב פ"מ שהבין בפשוט
בדברי ר' האי ז"ל שמה שפטר לש' הוא
מלך ספק וכת' תמה ע"ד וז"ל ואנכי הוית דר'
האי גאון ז"ל קא פסיק ותני בסבינא חריפא
דרינא הוא לפום תנאיהון וכו' ואחרי המחי' אנכ
חורפים לא ראה ופה בדברי ר"ה ז"ל ולא יור
לעומק דבריו דמ"ש לפום תנאיהון הוא דבא לומר
דאי קבל כפי' אחריות הרי אין באן ס' וחייב ואי
לא קבל פטור משום דאין בנו כח לחייבו מלך
לשון זה ווס הוא שכתב ואי לא קבל אחריותא לא
מחייב ראמרינן מיתבע הוא דקא תבע וכו' ולא
מפקינן ממונא ככי האי מימרא וכו' ואי לאו
דמספק"ל במשמעות הל' לא הו"ל להאריך בזה
כלל ולא לומר דלא מפקינן ממונא כהאי מימרא
שדברים לו נזרים דאף דפשוט הלשון מורה שעל
אחריותו ליה מ"מ אין לו להוית ממון בזה ולפי
דבריו הו"ל לר"ה ז"ל לסיים דבריו כמו שהתחיל
אי קבל עליה אחריות חייב ואי לא קבל עליה
שמעון אחריות פטור ותו לא ואחרי המחילה לא
מסתויע דלא יור להבין כונת ר"ה ז"ל לא דקא
מתמה על הפ"מ ז"ל ומן התימא עליו דאחר שגרש
מזה בהרש קל כתב מלכד דריהטא דלשנא לא
משמע הכי וכו' ובשאי לעלמי אדרכא מלכד
דריהטות לשוט מורה כן בר מן דין אינו יכול
להעמיס עור פי' אחר בדבריו ז"ל .

תו

חיותיה למכת' בר"ו שכתב וז"ל עור כה דלכי
והיכנא ליה כל דליות דהוי הפטור מלך ספק
הרי לא נפקא לן מירי כספק זה שאם יהיה האופן
שמעון הוא המוחוק וראובן בא להוית הרי ק"ל
המוית מחכירו ע"ה מה תאמר שיכא הענין שיתפס
ראובן שמעון הרי כיון שרכיט האי גאון ז"ל כבר
פסרו כפי' כשלא קיבל עליו האחריות ולא מצינו
חולק עליו מה אומר ראובן לזכות שהוא ספק אי
חייב או לא הרי מלך ספק כענה בדבר שלא היה
ימוחק לא מהני וכו' עכ"ל ואחרי המחילה לא ידעתי
כונתו שהרי גם בגרסא ר' האי גאון ז"ל גם כנ"ר
אין הספק נופל בדעת ראובן . מהו כינתו של שמעון
כי אם שראובן הבין בפשוט כונת שמעון שכתב
שישלח לו הייט לאחריותו של שמעון ומ"ל אין
בדיון מספק"ל אי דברים לו של שמעון הס כונת
שמקבל עליו האחריות ואמטול הכי אמר שהדין
הוא המע"ה וזהו שכתב ר' האי גאון ז"ל רכהאי
מימרא

מומרא לא מפיקין ממונא וא"כ גס כמלא תפוס ראובן לא מפיקין ממונא כהאי מומרא דאין אמרי' און כדירן שכותו היה לקבל האחריות וזה פשט בדעת רבינו האין גאון ז"ל וכ"כ הרב פ"מ ז"ל שס וז"ל ואמנו להכי מסתפק ר"ה וכו' וא"כ כנ"ד נמי שחשבת ראובן בדברים הללו כזה וקיימה על זאת שמעון השלף אוק' וראובן טוען כי כונתו הוא להעמיס אחריות כל השני לפיס אוק' כיון שעל השלף גס שמעון מורה שכונת שלתו השלף אוק' היה לאחריותו וכבר נתבאר לעיל - דאין סברא לומר שיותר לו ראובן אחריות לא ודאי דכונתו הוא לומר אז רונה בשני לפיס שהוא שולחם לאחריותו של שמעון בפחות מן הערך אשר נדר לו הסומר הלוטו כדי שלא להכנס באחריות כלל וזהו ברור לו לראובן ולא מספקא ליה כלל א"כ על זה כבר באה תשובת שמעון ג"כ בדורה שכתב סוכ' רי מי כיון כ"ה שפי' לו הדברים הם פשוטים לכל מכין שכונתו הוא לומר שהאחריות של כל השני לפיס אוק' הם עליו ועל לוארי כל זה הוא ברור לראובן בפשוט ואף אי אכן כדירן מסתפקא לן בכונת הדברים אלו אי משמעותם הם לקבל האחריות או לקבלם גם בקושטא מה שלא יעלה בדעת שום אדם כעולם כמו שנתבאר לעיל מ"מ און כדירן לא מפיקין ממונא מיד מי שהוא מוחזק ומה דמות יערכנו לכל מה שהביא אחר זה אין זה לא שבה לרחם אחרי האובן במונח אחר שכונת ראובן הוא למכור לשמעון כלתו אחריות שזהו דבר שאין שום שכל אנושי מקבלו וכבר מלתי אמורה דלמונח זה לא היה לרין לפסק הלכה כי אם להעיר שכן היתה כונתו ואחר הדואה יראה דכל המקומות שזכר לזה מראובן ז"ל וכו' עד ספרו הכהיר סמיכה לחיים אחרי המתי לא דמו כלל לכ"ד דהתם הוא שגם התוכע לא מני טעין כריא וראש לכולם ספק ויכס שהביא ראובן ז"ל דאיןקו גופייהו לא ידעי כדירור גופא דעובדא ואמיתות הענין וכבר כתוב אלני כפרט זה בשני מקומות והאחר הנו נלכ בס' חק"ל ח"מ ח"כ הלא הוא על מוכח הדפוס משא"כ הכא דהספק אינינו לגבי התוכע והנתבע כי אם כל אחר טוען כריא שכן היתה כונתו לא דאין כדירן מספק"ל בפיו הדברים ואין לנו כדירן לעמוד על הדבר האמת עם מי ולכן אמרין דיד המוחזק על העליונה והמונא מע"ה כמו שפסק רבינו האין גאון ז"ל ובאמת תמיהתו עליו דאחר שראה דכרי רבינו האין ז"ל והרב פ"מ ומוהרשר"ס ז"ל שהביא דכרי לקמן איך הפרו על המידה להוליא ממון כשיקול דעתו וכדמיונות לו.

ומינה תברא למ"ס בת"ר נר"ו אחר זה וז"ל

ועם שכל זה מתי פלוגתא לא נפקא וכו' לזה אני אומר שאף את"ל דאם יהיה ראובן מוחזק היה אומר ק"ל היינו כעין נדון ר' האין ז"ל שזיק מקום להסתפק כמ"ס שמעון וכו' ברם בענין כ"ד ליכא מקום לספק זה כלל בענין קבלת האחריו על מי מוטל שהרי כבר כתב בכתב ידו שהסורה הולכת לאחריותו ואדרבא וכו' את"ד ושניה ליה מאריה על עדותו שהוא מעיר שראובן כתב בכתב ידו שהוא שולח הסורה לאחריותו והרי כבר העתקנו דכרי האגרת אות באות תיבה בתיבה והארכנו

ג מה שראה לחלק בין דכרי רבינו האין גאון ז"ל לרבי הרמ"ה ז"ל דכדון ר' האין ז"ל שאינו מזה לשלח כי אם לשותפו וכו' וע"ש וכ"כ בספרו הבכור סמיכה לחיים דל"ז וכתב שהוא קרוב למ"ס הרב פ"מ ז"ל וע"ס אמת שחילוק זה ניתן ליאמר לחלק בין נדון ר' האין ז"ל לנדון הרמ"ה ז"ל אך למ"ס שהוא קרוב למ"ס הרב פ"מ לעכ"ר רב המרחק ביניהם לרבינו הרפ"מ ז"ל אף אם יתקדמה ענין רב האין ז"ל דאמ"ל כתוב לשותף דיוכון לי מידעם פ' ולא אמ"ל ולישרר נראה לפי דכרי רחייב המשלח משעת קניה ולע"ד נראה לחלק דאפ' דכל זה שנסתפק ר' האין ז"ל הוא משום דאמ"ל ולישרר לי כהדי עסקא דקא משרר לך דבלשון זה יש לטעות שהכונה הוא ר"מ שראובן מבלי ליווי שמעון היה כותב לשותפו שישלח מאה גלף מסחרות הנראה בעיני שותפו שיש ריוח וע"ז בא ליווי שמעון באומר לו שכלל הסיכום הנו שישלח לו סחורה פ' וזהו פ' הדברים שאמר שיוכון לי מידעם פ' ולישרר לי כהדי עסקא דקא משרר לך שפירושן הוא שכלל הסיכום אשר הוא שולח כל"ה לך שישלח סחורה פ' דככה"ג איכא למימר דמעולם לא היה דעתו של שמעון לקבל עליו אחריות כיון דבלא"ה ובלא ליווי כבר היה שולח זה הסיכום לאחריותו של ראו' ואמנו להכי אמר יאמר בא שמעון כונתי היתה לומר לך שתיבא סחורה פ' בכלל מה שאהא מביא ואני אקחנה ממך כדירן כמו שאתה מריות בשאר סחוריות ובכה"ג דוקא הוא שכתב רב האין ז"ל דאיכא לסטיקי כיון דלפי האמת קרין הוא דכל שלח סתם שאירעו אונס כל שלא שינה משליחותו הוא לאחריות המשלח וא"כ אם היה אומר לו סתם כתוב לשותף דיוכון לי מידעם פ' ולישרר לי לכר אה"ן דגס ר' האין ז"ל היה

היה מחויבו לשמעון וכ"מ לפי דבריו לא דנ"ס כעין
נרון הרמ"ה ז"ל בדליבא יור אחר כאמנע דמשפחת
לה לפסק זה דהנע ענמך רחובן שהיה רגיל לשלח
לשמעון כמ"ה חיוה סחורות שימכרם בעדו ושמעון
היה מקבלם ומוכרם לחס' שמעון כדרך ה'אטורים
ובתוך זה כתב שמעון לר' כלשון הזה ממש וזכין
לי סחורה פ' ותשלח לי בתוך הסחורות אשר אתה
שולח לי ככה"ל אי לא מקבל עליו אחריות כפי'
כאנו ל' הספק עלמו אשר נסתפק ר' האיני גאון
ז"ל דיאמר לא שמעון כונתי היה שתשלח לי בתוך
סבס הסחורות אשר שולח לי לחשבונך שחמכר
אותם לערך השוה בכלל תשלח הסחורה הנו' ולא
אמרתי לך שתשלח לי לאחריותי כי אם לאחריותך
עד הסיכוס אשר יעלה על דעתך לשלוח לאחריותך
ואני אקח הסחורה הנו' בערך הנמכר לאחרים
וא"כ נמצא לפי דברינו לא דאס מנח מקוס פטור
ר' האיני ז"ל הוא משום דאמר ליה כי האיני שאל
דישרר ליה כהדי עסקא דקא משלח לך זה היה
נ"ל לבחורה אבל ראיתי דוס מקוס לרשות ולומר
דאין טעמו של ר' האיני מנח זה כי אם אפי' שלקח
ואת הסחורה יתר על הסיכוס שייך לספק זה שהרי
כתב ר' האיני ז"ל וז"ל והשתא קאמר ליה רחובן
לשמעון את גרמת לי אכודי דאי לא הוה משאר
דמי' ההוא מדעס ביד הקס וכו' משמע דאף המשלח
יתר על הסיכוס שהיה כדעתו לשלוח אפי' שייך
לספק זה לא דאחר הישוב כראה דאין זה רחוק
דעדיין ואמר שמעון חנו לא היתה כונתו לא שתשלח
סחורה הלזו בכלל סחורותיך כמו שתתה שולח ור'
יטעון חנו היה דעתי שתתה כתבת לי לשלוח אסחורי
חנו' לחס' שלך ולאחריותך וראיה לדב' ששאלתה
על הסיכוס אשר היה כדעתי ושמעון משיב מי זק'
אמר לך לעשות כן וא"כ כל גבז דיון שאין בורינו
לעשות כיורו ולעמוד על האמת קס דינא דהמע'ה
וכ"מ לפי חילוק זה רכל שאמר סהס תשלח לי היינו
שליחות סהס דמתחייב המשלח בכל האונקס זה
כ"ל והמעין יבחר.

ג ראיתי למכת"ר נ"ו שכתב אחר מה שחילק
בין נרון ר' האיני ז"ל לנרון הרמ"ה ז"ל וז"ל
שמנכר שראובן כתב לו שהוא שולח הסחורה ע'
קאחד אחר וכו' זאת ועוד כי בנרון רמ"ה ז"ל היה
עב"פ ציווי המקבל שצוה לקנות וכו' כ"ס וק"ו
כנ"ד דליבא שום גרמא וציווי מנח שמעון דודאי
שהוא פטור וכו' אחר ד ואחרי המחילה כבר מלתו
חמורה דלעולם הוא מוכרם לשלוח ע' הסודר גוי
הנו' ומ"ס דליבא ציווי ש' ליתא דהרי כב' נחבא
בשאלה אחרת שמעון כליווי לף אוק' וגם תשובת
ראובן מפורשת על ציווי הנו' ועל מה שהוסף
לש' אוק' אחרות כבר בא תשובת שמעון בשתי
אגרות אחר זה שנהרלה ותו לא מנח.

עוד ראיתי למכת"ר נ"ו שכתב לא דוס לחקור
אם יהיה שראובן וכו' גם מקום יס' למנח
שחס מנכר הסחורס כזה הוא להחייב באחריות
חולינן כתר המנהג וכו' ומה גם אם כבר נחבא
כזה ראובן עם שמעון מפעמים אחרים שהיה
שולח לשם שמעון ודאי שזה הוראה גדולה שקבל
שמעון עליו האחריות את"ל וכלאמת אשתוממת
על המראה בקראי הנ"ל דבריו לו שכת' ג' טעמים

1997

[illegible]

לפוס דיעא ואפי לפי מנהג הסוחרים לטופו לראובן שימסרנה ליד שמעון וכו' את"ר יע"ש שהאריך ואני אומר אחרי המחוי' ככאן הוא מדבר כאילו כל ספרי הפוסקים פתוחים לפניו וגם כל מנהגי הסוחרים כתובים על פינקסו ואדרבא כלפי לויא כל מ"ש בזה הוא הפך הדין והמנהג דהמנהג הפשוט הוא בכל הסוחרים שז"ל כתב לו איך תרצה ככך יהיה לחשבונך טוב אינו יכול לחזור בו והרי הוא תלוי ועומד עד שת בא דברו של חבירו ואם נת"ל חבירו הרי הוא לתש"צו ודבר זה פשוט וברור. וגם לפי הדין מלכא כי דברי הרמב"ם ז"ל פ"ה מה' שותפין מוכח כן מלכא זה הרי גם זה בא מפירש בדברי מוהרש"ם ז"ל בסימן קמ"ט ומוהר"י אר"י ז"ל סי' ק"כ וסי' דק"ל כמו שהוזכרו לעיל בדריהם.

ועוד נראה ראיה לזה דיש לומר כנ"ד ראוי יתכן שזה ה"ל ראובן יהיה דעתו לשלוח להסוחר הנו הסחורה לחשבונו ולאחריותו עד שיגיע לקושטא ויעזוב הערך שכתב לו הסוחר לע' שמונים פר' ויתננה לשמעון לערך שבעה ושישים וגם שכירות הספינה אחד חתיכה וימנע עלמנו מלהרוויח ו"ב חתי' בכל אוק' שהר' לפי דברי רב אחאי הפוסק נר' לנו באים לרונס עפ"י כתבם והרי כתב הנו' כתוב לאמר שהסוחר הלועז שבקושטא כתב לו שהיה לו לוקח מזומן לוקח בערך שמונים פר' כמעט כעין וא"כ איך יעלה על הדעת לומר שזה יעשה כ"כ טובה עם שמעון ולקבל עליו אחריות הדרך ולהרוויח לשמעון ו"ב פר' בכל אוק' דמלכא מה שזכרנו לעיל דברי מוהריק"ש ז"ל ומוהר"ש ז"ל ומוהרש"ר ודרכו ז"ל שכתבו בפ' ראובן סברא לומר כן בר מן דין מלאכה בתשו' מוהרש"ר ז"ל ח"מ סי' ל"ו הביא דבריו מורינו הרב מרן החבי"ב ז"ל בסי' ר' יע"ש שכתב שאעפ"י שדברו של שמעון הוא להטיב לראובן ועל זה הטיב לו לחת' לו חלקו מהכנדים ומהקובות כמעט כעין מפני זה נאמר שהטיב לו ג"כ שקבל עליו אחריות. אין דעקו סוכלו יע"ש שהאריך בטעם זה וממנו נקח כנ"ד שמפני שזה הטיב לו דאף שהוא היה עתיד לשלוח הסחורה הנו' ולהרוויח בה ורלה ששמעון ירוויח ובה מפני זה נאמר שגם האחריות קיבל עליו זהו דבר שאין הדעת סובלתו וכפרט להו"א ממון מחוקקו כמ"ש מהרש"ר ז"ל שם בתשו' הנו' דכלל גדול אמרו המע"ה ואם מפני שכתב שהוא יכתוב להסוחר שימסרנה ככה בא הדבר מפ' בתוך האגרת הנו' שגם על נכסי שמעון שהיה לו מקודם כתב כלשון הזה וא"כ גם כשזולח לאחריות שמעון לא סני בל"ה מלכתוב בדריהם הלא כיון שזיווי של שמעון הוא זה לשלוח לו הסחורות על שם הסוחר הנו' וזה פשוט.

ומ"ש עוד רב אחאי נר' לזרות המשיכה מנסיעת הספינה עפ"י דברי המכ"י ז"ל והרדכ"ו ז"ל ראובן כאן לא כונת ראובן להקטת ולא כונת שמעון לקנות כדי שיתחשב נסיעת הספינה למשיכה עכ"ל ואני אומר דעשה ברמות דמ"ש ראובן כאן כונת ראובן להקטת ליתא דע"כ כי כתב לו ראובן שאם הוא מתרלה הנה הוא שולח בעבורו הרי בדיוור זה דקא מכוין לקנות ומשג דהקטנא

דנכח דיוור זה הקהו את שינוי מוהרש"ר בסי' קמ"ט ומוהר"י אר"י ז"ל בסי' דק"ל כאשר זכרנו בדריהם לעיל ראובן לורך לכפול הדברים ומ"ש כת' נר' כ"ש וק"ו כנ"ד שפ' דבריו שמעון שחייבו אינו לא לקבלה מיד הסוחר וכו' אחרי המחילה כבר כתבתי ע"ז כמה פעמים שמעיד על דבר שאינו כן ואדרבא דברי שמעון המה נפ' דלאחריותו קבלם ומלכא זה תמיה אני עליו דפתח כבר וקיים בתחית דפתח דבריו לו הם אף לפי מונח דנ"ד מקרי שקבל עליו אחריות הדרך. לא דקבלת האחריות היונו משעה שקבל ראובן הכתב שהשיב לו שמעון ועל יסוד זה הוא שהיה לו להביא ראיה ראובן כאן קנין וכשראה סתמיות דברי הפוסקים הפך דבריו חזר למקומו לומר ראובן כאן קבלת אחריות ומע' מאי קבר ולבסוף מאי קבר לא יכולתי להלום דבריו.

גם מ"ש כת"ר נר' וז"ל ולענין מאי דקי"ל בעלמא ברין שליח שניה ובא הנוק שלא מחמת השינוי וכו' כל זה אינו ענין לנ"ד וכו' אמת שדבריו לא לא זכיתי להבינם והא וראי כונתו הוא דעפ"י יסודו דמעיקרא כתב דבריו לו ואם כונתו הוא זה הרי כבר הארכנו בזה.

גם הראיה שהביא מדברי מוהר"ש ח"ב סי' ק"ד והרב בני אהרן ז"ל ס"ל ז"ל לענ"ד הוא ראיה לסתור דבריו הרב בני אהרן הוי כנ"ד דביון שזוה לו שכל סחורותיו שישלחם לו ע"י הסוחר הלועז שבקושטא הו"ל כמו שמנה מורשה פדיון הרב וא"כ האחריות הוי דוקא על שמעון לפי דברי הרב ז"ל שם ראובן לורך להביא דבריו שהם פשוטים לכל מבין וגם ממה שחילק מוהרש"ר ז"ל שם שכ' ז"ל אכל הכא שנתחייב לפדיון כדור וכו' וע"ש כמו כן כנ"ד שנתחייב לשלוח הסחורות ליד הסוחר שבקושטא א"כ לכל הדרים הוא חייב לשלוחם בעד שמעון לקושטא ומה לו לראובן להכנס באחריות בעד שמעון וזה פשוט ובאמת לא יכולתי להלום דבריו איך כת"ר נר' מביא ראיה לדבריו מדברי הרבנים הנו' והוא ראיה לסתור.

תו חזיתיה לרב אחאי הפוסק נר' שכתב ועל מה שכתב בש"ה שראובן טוען וכו' והביא דברי הרב המכ"י ז"ל ח"א סי' קמ"ה הביא דבריו הכנה"ב בסי' ה' וגם הביא תשו' הרדכ"ו ז"ל בכה"ה הכ"מ סי' שפ"ס וז"ל והאריך וטרח הרבה לרחות הראיה שיש מדבריהם כנ"ד לראובן והכל עפ"י יסודו אשר כנה וכבר בא לעיל בדבריו ראובן יסוד לדבריו לה והאריכות בזה הוא וגיעת כבר זו כלכד מ"ש בתוך דבריו לו וז"ל ואין כאן לומר לקתה מידת הדין כי מלכא כי לכך נחית ראובן להוליכה כיס כדי למורה בקושטא וכו' הנה לזה אני אומר ראובן זה כמו שהוא אומר כי אם שבו דברי ראובן כפי' דעתו ה"ה כן אכל עכשיו שראה שזוה לו שמעון אף אוק' חזר בו מדעתו לשלוחם לשם שמעון אם יתראה שמעון בכל השני שפ"ס אוקאס כמו שנתבאר לעיל כל זה ועיין למוה"ר ב"ס שפת היס חת"מ סי' ג'.

ומ"ש עוד בזה רב אחאי נר' וז"ל זאת ועוד דיתכן דאפי' היה בא לו כתב ממשעון שנתרלה הוא היה חוזר בו ולא היה כח בדיונו

דההקנאה היא ללדדן לא מעכב כמו שביארנו בריש דברינו גם מ"ש דאין כאן כונת שמעון לקנות נס זה הוא תימא שהוא חושב דכל שליח ששינה בשליחותו דכטל השליחות מכל וכל וזה הינו כיעויו להרב מח"א ז"ל בה' שלוחין סי' ה' ודבר זה ביארו באר היטב מוהר"ו אררבי ז"ל בסי' קל"ה וקל"ו דיר המשלח על העליונה אם יבא לו בטוב שמרויח הוא לחשבונו ואם יש הפסד הוא לשליח וא"כ באיזה קנין הוא קונה אם לא בקנין שצעה השליח בערו אף שהוא ע"י שינוי ותמורה מאשר ליווהו והוא הדין ככ"ד דכיון שזה נווה לו על הלף חוק' הרי עשאו שלוחו להענינס בספינה וגם כי שונה השליח ושלח לו כפלים לא מעכב דיר המשלח על העליונה כמ"ש מהר"ו אררבי ז"ל שם בתשו' הנו' וא"כ הרי יש כאן קונה ומקנה ומה גם שזה כתב לו בפ' מה שהוא הדין כששינה השליח והודיעו ששינה וכזה הוי ממש נדון שלפנינו כגדון מהר"ו אררבי ז"ל דההקנאה הוי ללדדן וכתב הרב ז"ל דהקניה ראשונה במקומה עומדת וכאן נמי ככ"ד נסיעת הספינה מיקרי קניה ראשונה ומאן פסל לה ואיני רואה בכל דבריו לו כי אם דבריה בעלמא ומ"ש עוד רב אחאי נר"ו וז"ל כי לא ידע לא הספן ולא ראובן עלמו ששמעון יתרה לקבלה וכו' עכ"ל לא ידעתי מאי קאמר שהרי הספן יודע שהולכת לסוחר הלועז וכו' לא ואפי' אם יתרה שמעון כגין שלא היה משנה ראובן כלל ממה שזוה לו ולא היה שולח לא לף חוק' לכד הרי זה ג"כ לא היה יודע הספן שהסחורה הולכת לשמעון וכי בשביל זה לא היה קונה שמעון הרי כשזוויי הוא לשולחה לסוחר הלועז לא איכפת לן מדיעת הספן אם הוא בעבורו או לא • ומ"ש עוד דראובן עלמו ג"כ אינו יודע אם יתרה שמעון גם זה כבר ביארנו דאפ"ה מלי להקנות כמ"ש מהר"ו אררבי ז"ל •

ומ"ש וכל זה אינו ענין לנדון שלפנינו שבהאן א"ל אומדנא שהצטין ברור לעיני כל רואה כי לא נתכוון ראובן להקנות לשמעון כ"א כשיניע הסחורה ליד הסוחר הלועז וגם שמעון להא נחית וכו' את"ד ואני אומר נלחתי נשיא ככל עת וככל רנע להוליא טעות זה כמה פעמים דלא ירד להבין הכתבים וגם אמינא ולא מיקספינא דלא ידע כלל סדר כתיבת הסוחרים דסופן נעון מתחילתן ומן התחתון ולמוד העליון וזה גרס לו שלא דקדק בכתיבים כאשר ביארנו לעיל שאין פ' הדברים לו' שאם ירלה שיקבלנה בקושטא שזהו טעות גמור דודאי היאך יקבל הסחורה אם לא תניע לקושטא ליד הסוחר הנו' וא"כ הוא מוכרח לכתוב כן ודבר זה הוא ברור מתוך הכתב עלמו כאשר בא בשלה

גם העעס האחר שכתב הרב"ז ז"ל דאומדנא דמוכח שדעת שניהם שנימור המכר וכו' וע"ס קרי הכא ככ"ד שייך אומדנא זו שאם היתה מגעת הספינה לשלום ודאי שהיה מתכל ש' המכר עליו והיה הרויח שלו וא"כ אין סברא לומר שיהיה האחריות על ראובן והרויח של שמעון וכמו שזכרנו לעיל בריש דברינו כל זה • ומ"ש לזה רב אחאי הפוסק נר"ו שלא נתכוון ראובן להקנות מלכד שזה אינו כמו שיארנו לעיל ברמן דין לא ידעתי כונתו

דמה הועיל הרב"ז ז"ל להמליא טעם האומדנא דאם היה כונתו ברורה לקנות ולהקנות אין זה לריק אומדנא לא מפני שיש מקום לטעות בהכי להכי מהני האומדנא להוליא הטעות לא שבכ"ד הוי הפך מ"ש הוא נר"ו דאררבי הדבר ברור מפי כתבם שכוונתם לקנות ולהקנות כאשר הארכנו לעיל וכל הרואה יראה דכל מה שהביא אח"כ כזה הכל הוא ראיה להחזיק ביד ראובן ובאמור • ומ"ש עוד רב אחאי נר"ו דככ"ד מעיקרא קנין זה הכל הוא משום מנהג וכו' אחרי המחילה ליתא דלכ"ד קנין זה הוא בא מכת הדיון כמו שזכרנו לעיל דכל שהסחו' היא ברשות אחר אפי' בדיובור לכד קונה ולא גרע כתיבת הפוליסה מדיבור וזה פשוט •

ג מה שהביא מדברי הרשב"ס סי' קע' חומת' מרן החב"כ בס' ב"ח ח"מ סי' קנ"א הרואה יראה שאין ראיה מהם • ומ"ש עוד רב אחאי נר"ו שדרש וחקר להסוחרים והם אמרו כי לא יש שום חיוב לשמעון וכו' יע"ש הנה לדבר זה לריק אני להודיע לכל כי דכ"ו לו לא יכולתי להולמם ולכן אמרתי בלבי דאם האמת הוא כן כי הסוחרים אמרו לו כן אני חוזר כי ולכן הלכתי אליו ושלתי לו פה לא פה שיאמר לי לאיזה סוחרים של והזכיר לי את שםס והלכתי אלם וקיריתי להם כל הכתבי' והאגרות מנר ליד כאשר באו בשלה ותקף ומיד ענו כלם ואמרו שאין כאן שום ספק שחיוב שמעון באחריות והם אמרו לי שרב אחאי הפוסק חיים ער העולם נר"ו לא סיפר להם כן כי אם שאמר להם סתם כזה האופן ראובן שלח סחורה ליד איש פ' כמ"ה ובקב לשמעון הנה אני שלחתי סחורה פ' ליד איש פ' שימכרנה בעדי אם תרלה אתה זאת הסחורה בערך פ' אני אכתוב לו שימכרנה בידך וש' השיב לו הנה קבלתי כתבך על דבר הסחורה פ' תכתוב להסוחר שימכרנה בידי ואני מתבלה בערך שכתבת עכ"ל ועפ"י הדברים האלה אמרנו שאין נראה לנו לתפוס לשמעון שנתחייב באחריות אמנם עתה שקרינו הכתבים ואנחנו רואים שיש מעיקרא לזוויי של שמעון שכל הסחורות ישלחם לוי ע"י זה הסוחר לא נשאר שום ספק שהכל הוא אחריות הדרך על שמעון ומה גם שראובן כתב לו שאמר שאני טענתי ב' לפיס אוקאס בעריי אכל עכשיו שראיתי שאתה מלוה לי לף חוק' את תרינה כל הב' לפיס אכתוב להסוחר שימכרנה בידך והסוחר הוא הסוחר עלמו שמינה שמעון שישלח לו סחורותיו על ידו וע"י השיב שמעון סוכ"רי מי כיון כ"ה קו ליכא מקום לספוקי כלל דודאי האחריות הוי על שמעון אלו דבריהם ובקשתי מהם שיוודיעו דבריהם לרב אחאי נר"ו וכן עשו שלי"ת וכזה נתקרה דעתי תלי"ת שראיתי שלא טעיתי בדמויני וגם זה אודיע את דברי דמלבד זה שלתי ג"כ לסוחר א"ה ואמרו לי דודאי דהאחריות הוא על שמעון ודי בזה והקטר לכל מ"ש רב אחאי נר"ו •

תו חותי לרב אחאי הפוסק נר"ו שרלה לזכות לשמעון כמה שטען שאתה שלחת הסחורה לשמך ומולך גרם שיטבע ורלה להביא ראיה לזה ומ"ש הרב משאת משה ז"ל סי' מ"א והוא מוסיב לה והוא מפרק לה דאין ראיה ממש לכ"ד יע"ש שהאריך ולרידי חזי שאין כאן אפי' משום יגדיל תורה דאעיקרא

חיים מדבר וען כי כשהדפסתי הפסק שלי היה אחרי ראותי כל מ"ס הרב מר דודי עשיתי הבלעת הפירכא בתוך לשוני ככמה דברים שבתן לי דחיה במקומות שהן יותר עיקר ויסוד לכ"ד וגם שינוי בטקס השלם ושוב כיון שכבר עשה פירה ברבר בעבור אהבתי מה לי לחטט אחריו כשהר דברים כיון דרובן תקנתו הותם בתוך עסק שלי ולא יאמר חוקו כדיוק בחר דודי קא חזיל ומאנ דהוה הוה ומאי נפקא מינה ולכן משכתי את ידיו שלא להשיב עליו כי גדולה אהבתו לי דאני לר' לבן והוא לי לאב ומיני ומיניה יתקלס עלאה

ה"ב דכתיב וספון בארו מן הקרקע וער הקורות הרב פ"מ פתח דפ' הגרסא בספר טעות הוא וע"ס אך לא הניח כראוי וכנראה דלא ראה מ"ס הרב מהר"י ז"ל בזה

ה"ג זה עושה לו פותחת עיון מראה הפנים מה שהביא מהנמק"י ומהרמב"ם פ"ו מהל' שבתים ה"ג וכן הביא לחירושא הרבנאמ"ל ז"ל וזכר עשה להכנה"ג והמט"ס וע"ס

פרק ז

ה"ג תני ר"ח המוכר עבד לחסרו . עמ"ס הרב חסרי דור ס"ב דמ"ו ע"ד ועמ"ס הרב נח"ל ז"ל ח"ר רכ"ו ע"ד ודף ע"א וב' וראה נא מעשה נורא דמביא הרב משנת חכמים במכירת ב' עצדים כיום השוק וע"ס שם מוכתב למלכות וס' ב' פו' ח' פו' הדמב"ס למלאכת המלך והמלך תופסו בכל עת ב' פירוש הרשב"ה למלכות ליהרר והיינו לסטום מוויין וה"ד הרב פני משה ובספרו מראה הפנים ופ"מ דאם היתה עלילה ויש תקום דיהיו מלגום עליו לא אמרינן לא הניעו

פרק ח

ה"ב תנ להם במטלטלים . כתב הרב יפ"מ ז"ל משום דלפחד מת מקדמת דנא שנים רבות ולא תבעו כנתי' ולפחד' חלקן במטלטלין וגם עבשו לא תבעו לא אחריו סר"ל דחולני הוול לגבי אחי אביהן ודמי להא דאמר רב' חיורו נכך דאע"ג דאין ארס מקום פירות כדכ"ה שלא בא לעולם חיי שמיט' ואכיל חין מוציאון ומיזו קמ"ל דאין זו מחילה ונותנין לאן אפי' מטלטלין עכ"ל ואני חומר דכלא"ה כיון דעדיין לא היו לאשטם סבתם שלא שאלו מטלטלין אדעתא דהניע תור זמן נישואיהן או ואלה אשה כל אחת וזאתה וכו' דאיכא למתלי כמה שלא תבעו וכו' המטלטלין לאו כל כמנייהו . לומר דמחלו ומה שתבעו חלק בארץ היינו כעת שראו שמתלקין את הארץ כחללה לשבטים ואם לא עבשו אימתו ומכירתו לתפ"ע חכ"ע על חלק הארץ אשר יותן כחללה כי השעה לריבה לבן ונפקא מינה בחיוב שלא חלקו בתפ"ע הכות ועבד זמן ולא של האחר מאחר חס' א"ה שלא נחלקו בקרקעות כגון בתים ואמנות ושות' וכו'

דאעיקרא טענה זאת שטען שמעון אינה לא עלילה רהיבן ראה בכתבים דהטעינה והחולקה היא לשם ראובן שיהו עקר גמור שהרי הטעינה על שם הסומר הלינו שבקשטא יע"א שהוא הסומר עצמו שרנה שמעון שישלח כל סחורותיו על שמו של הסומר הנז' ובאמת אינו רואה בכל דבריו כי חס מ"ס מתחילה שהוא הבין שראובן שלח את החמורה כערו עד שיגיע לקושטא משא"כ האמת וחפ"ה לא שייך הכא הק' דמולך גרס כיון שמעולם לא הלכה הסחורה על שם ראובן כלל כמבואר ומעי' לע"ד דברי הרב משאת משה ז"ל לו הם תמוהים ובתשו' אחרת תמהני בדברי הרב לו מדברי ראובן ז"ל דל"ד ומהר"ס ז"ל כתשו' קו' תשע"ג וע"ס ולא עט האסף פה

ומ"ש ואין לומר דאין להביא ראיה מהגרות וכו' הנה לע"ד אין טורח להשיב לכל מה שהזכיר בפרט זה דאירכא ראובן מביא ראיה מן הגרות להחזיק בסברתו כאשר בא בשלם ומבלי קנין זה האמיתי כבר יש כבר קניינים אחרים וגם זה לא טורח כאשר הארכנו לעיל בכל זה ותו לא מירי ומה שהביא שם מדברי הר"ס כתשו' שהביא הטור קו' ס"ו סמ"א וקו' קע"ו סב"ה אחרי המחילה טענת הוא בידו דהתם אחר חלוקה וכאן כיון דמתורת שליחות אתי עלה דמי כקודם חלוקה והיינו מ"ס הטור שם בתי' קע"ו סל"ד וע"ס ומעיקרא כבר כתבנו דאין כל זה שייך ככ"ד . גם הראיה שהביא ממ"ס הרב משאת משה ז"ל חס"מ קו' מ"ו היא ראיה לוימתא להחזיק ביד ראובן הסתירה לדבריו היא הגירות כאשר בא בשלם והאריכות בזה הוא וגיעת כשר

גם ראיתי כל מ"ס ופלפל ודקדק בדברי שמעון שכתב סוכ"ו מי כיון ב"ה וגלגלתי עליו דערה כרי להבין כל זה ואחרי המחילה לא היה צריך לזה ולפי האמת הוא דפ"ו דבריו לו רואה לומר שהאחריות הוא עליו ומה מאד תמהני עליו דבסוף דבריו אחר שכתב מה שהוא האמת והישר דכיון שתשו' ראובן באה ע"י שלח שמעון האף אוק' וכו' בכתוב כד"ק איך תכף ומיד חזר לאיתנו הראשון בקול דברים מבלי משען ולפחות לו י"הי לא ספק' אם יש במשמעות דברים לו באחר מב' הפ"ו מ"מ גדול כח המוחזק והמע"ה ולפחות הו"ל לפשר כיניהם ולא לחסוך הדון כשכ"ז חרופה להוליא מור המוחזק בדמיונות כלו ופוך חוי מ"ס מוק"ר חנדרול סבא דמשפטים ז"ל כס' שפת היס' חס"מ קו' ד' וע"ס סוף דבר דלע"ד היראה לי לעיני דנח' להלכה ולמעשה דכיון שראובן הוא המוחזק אין להוליא מידו מכל מה שנתבאר ואחריה ליה מאריה לרב אחאי נר"ו שלא הסכמתי לדעתו ועכ' מפני כבודו של רב אחאי נר"ו כי רב הוא עד מאד חללי דברתי על לב ראובן לגבות פשה כיניהם וכן נעשה מעשה הפשרה קרובה לדון לפי מה שעלה במחשבותי וגור ושרל וילנו משנאות . שועל

איהו חזן

ק"ט

וברמיס לא ניתן לימחל גם כמטלטלון דרעתייהו דערין לא נחלקו בשום דבר דך חס כבר נחלקו בשאר דברים כמתון וקרקעות ותבשולים ואילו על המטלטלים לא ש'ו ועבר זמן רב אז קצה להוילא תריס כיון דעבר כל כך זמן יש מקום להחזק המוחזק לטעון כבר מחלת ולא הקפדת על כריס ובקאות ומיני מתכות וכיוצא והכל לפי הענין ולפי האות עיני דרין באותו דרון ועמ"ס הרב בני אהרן ק"ו ועמ"ס רב דחומאיו הרב נח"ל ו"ל דח"ן ע"א וב'.

שם התיכון והכתיב מו-שה קה"י אמר לית דיהא קונו מניה מן דולעו הוא משכח כלל זה מכו"ר עפ"י דברי המדרש. תנחומא בעיה"י חתם לומדים מפי כ"ו וחתם שוכחים דך לעז"ל דהוא מפי הנבוכה לא יהיה לבס שכחה וו"ס תורה טוה לנו משה ולא מפי הקב"ה ולזה מורשה קה"י ועיין כס' כבוד חכמי' שדרך בדרך זה דך דאיתי להר' פני משה שלא הכין כל היור' כהיפ"מ והמפרש בסביב הירוש' ובכור חכמים לא על הנובעה ועל הספקות שכתולת למודו והמתחיל בננות ומקשים בשבח ואינו ל' שכחה לא נפק דק ואשכחאנא ע"ס והיינו על דרך שאלתו בתחילה תושיה טובה נבוכה והיינו דך

ה"ו הכותב נכסיו לאחרים והניח את בניו עליו הוא אומר וקאי עובדא ע"ל עלמחוס עיין להרב נח"ל ו"ל ח"ד דנ"ס ע"א טעמים רבים על מה הוא על עלמחוס יע"ס וע' כס' מדרש האתמרי בדרוש א' במחמה תפח עלמותיו ועיין לעיל בתרומות פ"ה ה"א ה"א

פרק ט

ה"ג סתם אלוים שותפים עד ג' דורות וכו' דך כ"כ איתעביד ספר וכו' חתם שאלא מליאה וכו' עיין סל"ח לנו סק"י ע"א חלכ"א

ה"ד חלה ונתפרפה נתפרפה משלזעלמר עיין כס' שמע אברהם ק"ו ה' וק"י

שם חתת נבי ר"י ח"ל קנין עיין סל"ח לנו קו"ט ע"א

פרק יוד

ה"ז מי שפרע אמקת חיבו עיין בספר שמע חכרס ק"ד י"ג כזה וע"ס

ה"ח לא ופרע מן הערב עיין מו"ה ב"ס מערכו לפ ח"ב בדרוש להקפד

מסכת סנהדרין

פרק א

ה"א אעפ"י שאין דין יחיד חותם יחידה כח הרב ופ"מ דלמעלה הוא ההכרעה של הקב"ה ולא אולי בקר רחב כמו למטה אחר והקפד הוא דלת"ק דן יחידה וחל"ה קודמ

טעמו ולר"י כ"פ עושה ויכוח בשעמים ולרדים ולכסוף הוא מכריע אפי' נגד רבים וז"ל ולכאורה עובדא דלא היה אומר הלכה מש"ס ר"מ נראה דהוא כמו קודם לזה דך הקי' פשוט דהיה נוגע הדבר למטה בארץ וענין קידוש החדש וקביעות מועדים הוא עדיפא מניה דתלס הדבר ככ"ד של מטה כיון שהוא נוגע לנו והוא כדור ועיין כס' חוקות החיים סי' ל"א מה שהבאתי מברכי הרב הקדוש חור החיים בהא דר"מ ודוק והביטה וראה להרב כבוד חכמים דיושב על הכא"ר לחזו החבל בכמה ראשין כפטים ופוזן סלע ע"ס בארובה

שם אני ראשון שלא קבלתי מאחר כתב הרב ופ"מ דג' שריש מיוחדים בלחותו ית' קדמותו ואחרותו ונחיותו ועל זה חותמו חתמת וע"ס בעו"ט וכו' ירמיו בפסוק לא קב"ה ר"ת קדמותו נחיותו אחרותו

שם לא יקוב הרין את ההר פשעשה משה אבל אהרן עמ"ס בספרו הקטן עמודי סתם עמוד דין בעור מדרג

שם לו אחי יוסף מה בלע כי כהרוב אף אחיו כתב הרב ופ"מ דך קשה חתמי קרי מגאן למכרו ולא ליאורה נופיה ותי' דהמעשה במשך טובה וכו' וז"ל וכן פירשו בפסוק כי יאורנו דרמו לו מה שחתה אורנו הוא כי שאלתנו לכו ונמכרנו כיצ"ס בבריהס אכן הקושי' שהקשה כבר הקשה חותה בעלמה לעיל מזה דלמח תלה במדרך לבוכע ולא בבלע ע"מנו ותי' ותי' שאלמר לעיל שייך סכא כמו נבי יאורה והכל אחד חס לא שכונו לתרן בדרך וסד יותר השיך ליאורה דעל הקי' ה"ל סיה מקום לדתות לגבי ואורה ועיין מ"ס הרב כבוד חכמים וכו' ודוק ועיין עוד להרב בכזה חכמים כפ"ד ק"ו ג'

שם ח"ר מתניא אף חפשיה לריכה חכרע דעת והיינו פשרה קרובה לרין ואני טוהר כרוב הפשרות שלא לומר לבשל דך ברי הוא פשרה דלא יקבל ורובה יקוב הרין חת ההר לא אש מלמד בעורתי ותי' למלך לרדים על החיוב במקלות ועל זה פיעור לפוערו על השאר כפ"י ההכרעה ומה שנראה מתוך הדיון שהוא ואני אומר ורשית ההין מחויבת מבלי הזכיר שם פשר כלל והכל לפי הענין וכוונה נדונות בלתי לפרק זה כורח דהחובע דתנאי וכן להעיל בחושבו דהרין יעשה פשרה ונקט מיהא פלגא ועשיתו לו שלא יקח כלום כדי שלא יזהא קוטא נשכר כל ברמנו יעורנו שלא נכשל לעולם ועד חתם

שם עליו לשלם ולהפריע מאותו האיש יענין כקוננו עמודי חיים עמוד דין ובקת' תוכחת חיים ח"ג מ"ס בס"ד ג' חת

ה"ב אני שעליו שלא פשרות מתוך מ"ס הרב ופ"מ יש להוכיח לענין הומנת

חליטה דאס א' מהם אחרת הומנה נאסח ולא יכול לבא למחר בבקר ולר"ך להכנס אחד תחתיו הלכה אחת הומנה ולר"ך הומנה עור הפעם לערב כיון דהאחר אינו זוכא חת תחתיו דלא די במסדר דהוא העיקר וכשנס חב' עמודי עיין כס' פמי מבין חת חת לר"א על"ל הירוש' הלכות שם

ה"ר כמה הן שופטיו ישראל כתב הרב יפ"מ וי"מ דחשבונו השרות קח חשיב דתחילתן נמט שרי עשרות ומהחשובין שבהן נתמנו לשרי ו' והחשובים מזרי' נתמנו לשרי מאות ומשרי מאות נתמנו החשובין לשרי אלפים עכ"ל ומזה שויתי עור למה שהובא בסה"ק רוח חיים ח"מ סי' א' אות ו' כיצ"ש

פרק ב

ה"א ויכנה לנטלר עיין לקמן פ"א דמכות ה"ז ועיין חקקי לב ח"ב סי' ד' בארובה

שם נשיא שחטא עיין להרב השרת ס' במדבר ועיין להרב לור יעקב נר"ו ס' תלמוד ומ"ש הרב כבוד חכמים דכלתי מלקות נמי לגבי כ"ג וע"ש לי ההדיוט לריכה רבה דיחזור לעבודתו מכלתי שיקבל מלקות ודוק. ורחש לבי דעונש עלי דכתיב בשמואל א' סי' ג' וְלֹא כִּיהָה כְּהֵם לְכַחֵר קָשָׁה לְשִׁמּוֹעַ דִּשָׁן סִי' ב' יס ג' פסוקים מלאים דמינה כהם אף התשובה לזה דהי"ל להעביר עד שישובו למוטב וילקו ושוב יחזרו לעבודתם וזה לא עשה כ"א הוכחת דברים בלבד.

שם ערך לרא מינרלא עמ"ש בסה"ק תוב"ח ס' ויקהל רקכ"כ ע"א וכו' ועיין לקמן בסוף האי פרקא עובדא דומיא דהבא כמה שתרס יוקי מעוני ושמע ר"י הנשיא ובעס וכו' וע"ש.

ה"ב סמיכת הוקיע עיין מ"ש הרב מראה הפנים ועמ"ש בספרי וז"ל חוקות החיים סי' ז' בארובה בעור משרי.

ה"ג בארו עשה לך עמך החייב שהולא הנולה מירו הקשה הרב היזה וז"ל מאי רבותיה דדור ואין לומר דהוא בעלמו היה מולא הנולה דהרי אמרו יואב על הלבא דהיה מוסרו לשוערו יואב וי"ל שהיו משפטיו ישרים מאד והיה מטעים דינו לבע"ד עד שהיו החייבים שמחים. במשפטיו כלו עשה עמהם לך עמך כמה שהשיבם מעון עכ"ל וי"א לז"ד דזו היתה כונת אבשלום ככתוב בשמואל ב' סי' ט"ו ועלי יבא כל איש אשר יהיה לו ריב ומשפט והלדקתיו דהקו' מכוורת אף יתכן זה לכ' בעלי דינים אף עפ"י האמור הנה נכון והלדקתיו אפי' לחייב דעושה עמו לך עמך להסביר לו מה שהולא חייב בטעמים נכונים וזה הוא נמי מ"ש במלכיו סי' ב' ועולה לא נמלא בשפתיו שדרשו שלא זיכה את החייב והחידוש הוא דנחשב לחייב כלו וזכרו דכשלוס וכמפורסם הלך אהו להסביר לבע"ד אפי' לחייב כלו ולא זכאי כו. עי' ורבים השיב מעון והחייב הודה ושמח בלבו דהסיר עון מעליו וק"ל.

שם ז' רפה ואביגיל וכת שבע הרב יפ"מ נתקשה בזה עי"ש והרב פני משה ובספרו מראה הפנים ביאר יכה וקיים הנוסחא אכתוב פוק חזי והרב כבוד חכמים הלך בדרך זה ושוכ כתב שהוא דחוק וגראה לו יותר דהיה כתוב כ"ש והוא ר"ת כות שאלו יע"ש וזה יותר דחוק

ועיין להרב מוה"ד כס' חיים שא ח"א סימן פ"ט

שם וכיון שפקרה עלמה פגמה הכתוב. דוק ותשכח דהכל במירה וכמשקל דלפי האמת היא כוונה לש"ש שלא תבשל באשת איש ואילולא זאת הרי הדיבור שדברה רע ומר והיתה ראויה דער מעשה זה תהיה אביגיל וזוכ מבאן ואילך אביגיל לא דהיתה כונתה להזילו מאיסור אשת איש פגמה הכתוב פעם אחת לבד ולא בכל הכתובים הכאים ועיין כמה שהאריך בזה הרב כבוד חכמים לדורשו לשבחה

ה"ד אית תנוי חני הנשים מהלכות תחילה והאנשים אחריהם עמ"ש הרב כבוד חכמים ועיין ככ"ר סוף פרשה י"ז ועיין מ"ש בספרי וז"ל רוח חיים יו"ד סי' שצ"ט בס"ד.

שם לא נבה לבי בשעה שמשכני שמואל. נראה לפרש דה' אמר לשמואל בנוסח זה באותה משיחה ככתוב בשמואל א' סי' ט"ו כי האדם יראה לעינים וה' יראה ללב ועל זה אמר קום משאחו כי זה הוא נמא דזכה דוד למשיחה על לב דוד דלב עהור כרה לו אָזִים ופ"כ שיד שפיר לו' לא נבה לבי בשעה שמשכני שמואל ולא רמו עיני בשעה שהרבתי את גולית דהא כתיב בשמואל א' סי' טו"ב ויבט הפלשתי ויראה את דוד ויבחרו וכו' וכיון דהכטת גולית ורחיקו בזה אותו ועשה ליונות ממנו על כן דוד מהורה ומשבח לרא רמו עיני אני מלך עכמי לראותו דאני קצר קומה וגובהו שג אמות וזרת לא רמו עיני לראותו כמו שעשה גולית כי לא הני שח עינים ולא הישועה וכתתי אחריני החליף הנוסחא הרב יפ"מ ובאוס דפוס לא נמלא כני' הרב יפ"מ ויותר יולדק ולא הלכתי בגדולות בשעה שהעלתי את הארון כמפורש בקראי ודוד מפז ומכיר ובגשלות ממני בשעה שהחזירו למלכותי דהיה שם פלאות בהריגת אבשלום ושהקפידו השכטים וחזרו וקבלוהו וכו' כמבואר בכתובים ומרשי רז"ל שנגשו לו נסים ולא התפאר. בהם לתלות על זכותו

שם ואין למדין משנה לחכמה כתב הרב יפ"מ וברות רבתי גרסינן שאין למדין הלכה ממעשה ולא ידעתי להולמו דאדרכא ככל מקום מעשה רב עכ"ל ושא לא עיניך בספרי סל"ח לנו דק"מ ע"ג ובקונט' גנוי חיים מנער' א' אות ד'ן

ה"ו מפצע קיסין א"ל רבי לית הוא כבודך עיין נמי בכבלי בדרושין ד' ע"א וקשה דאיתא דהיה ללוקד תנוג. לאפות לשכת והוא דבר מצוה ושרי וכמ"ש הרב באר יעקב דף ז"ו לענין סוכה ומעקה ועיין רוח חיים ח"א סימן תרכ"ה אות א' וע"ש דאין לתקן בין דאורייתא לדר' בזה דלגבי מזה אפי' קלה מדרכנו לתקנה לפני מלך ובלא חשיב לגבי מלתיו וכמבואר בשבת דק"ט ע"א ככמה גדולי הדור יע"ש ומי לנו גדול מדור מלכא משיחא דאמר ונקלותי עוד מזהות ואפי' היה מתחילת השבוע הרי הוא לשכת כס' ב"ש ואולי היה כוקע עלס שאינו להסקה אלא לכנין ולא היה קמוץ לסוכות או שאני מזה דכל רואיהם

וראיהם ויכירום שהוא מלוא כגון שוכה ומעקה
דהרואה וכן דעסוק במלוא או כ"ש דוקא לכני
תנור וכירום בענין התבטולין דהרואה ויכיר דלכבוד
שבת הוא עושה וכו' ודפס ס' נח"ל ח"ד
וראיתי מ"ש בדס"ט ע"א וב' וענ"ש הרב חומ"א
בשופטים סי' ט'

שם כדור כן הנשיא הרב יפ"מ נתקשה כזה
הרבה והאריך דנראין מאמרים קוטרם יע"ש
ולו הפעוש המרדק כוה"ק באיזה מקומות וכן
דכשהדור זכאי גמור אזי הרוב הוא דפרנס לפי
הדור וכשהדור דע גמור הדור לפי פרנסו אך חזי
וחזי ימלא טוב ורע ואינו בדאי הדור לסלק לפרנס
רע או לסלק לפרנס טוב דוק ותשבת ועיין בס' נח"ל
ח"ד דס"ט ע"ד ועיין לה' נה"ק פ"פ בארובה ולהרב
ירי משה פ"ק

שם באימה בזה כמזבח כהניו כנגתא כן נגנא
הרב יפ"מ כתב דהס כ' משלים והרי ג'
המה ויש דקרוק דק דקרא כנגתא נקט תיבת כן
ואולי טמון ברמז דלא תאמר דראמרי אנשי מה
שאינו חפץ הגנן מנציץ הנן ואפי"ה אם לא שהוא
כמו הנן לא היה יונא כן לא לא וכה כנגדו .

שם והלא דברים ק"ו ומה מלך יש"ל דהוא עסוק
בג"ל עיין בס' כבוד חכמים סי' י"ב ועוד
לו שס סי' י"ד לענין שונה שני הלכות בכל יום
ועיין בקונט' עיני כל חי בתמורה דט"ו ע"ב ודוק

שם לא טוב דקליל לי דלא באפוי חד זמן לא
באפוי תלתא זמנין נראה מבין דלפניו
הוא יותר קשה משלא בפניו דקובל גער או כונתו
היתה בין פעם אחת לג' פעמים ואלא בפניו יהיה
קשה יותר מבפניו או כונתו דאיכא תרתי לריעותא
ועיין מה שרשמתי בקה"ק עיני כל חי באדר"ן
פ"ט ודוק .

שם אשים אין כתיב כאן לא תשים מדקאמר
א"ל הפשט נראה דרנה לקנטר דלא מן ה'
הוא מנויו ולא העמין זה כמאמר הגון עליך כלל
וכן נראה דהבין הרב פני משה ז"ל אך הי"מ
בד"ה את וד"ה אשים פירש דהס דבריו ר' חזקיה
שהשיב אחר שאל הין ואחריו נגד הרב המפרש
בסביב הירוש'

פרק ג

ה"ב תרין בני נשא הוה לון דין באנטוכיח
עמ"ש בסה"ק חק"ל ח"ב סי'
ב' ונ' ועוד שס סי' ג'ן

ה"ה בר בר הוה נכא ההוא נכרא והדין
כלבא שניהן שוין לא בירדתי אם
הוא בר או בר ועיין יפ"מ שהביא הגי' ולהרב פני
משה והמכוון דהוא נוטריקון בשם נכוכ-נדר יע"ש
והי"ל להקדים הנכוא לבר ובנראה דבר שלא יבין
ל' לא נקטו כסדרו לא הפכו שמו כנוטריקון
לרמזו נמי כי פרוש הוא שולך לאחור ולא לפניו .
ה"ט ספרים שוכה בהן א"י עיין מראה
הפנים ועיין הלק"ט ח"ב סי'
קפ"ז ובס' פרה"א ח"א פ"ב מהל' תפלה הק"ב
ובס' נח"ל ת"ד ד"ע ע"ד

ה"י לא ואמר אני הוא המזכה וזכרי מחיובין
הנה בכל מקום שיש בו כ"ד לריבין
להקדש לא מבעייה בזה שלא לגלות בפירוש לא
אפי' ברמיה ובתנועה לא יעשה שום רושם כי
הוא היה מנגד מעיקרא לא לריק להראות את עצמו
כלא הוא המחייבו ולא בשפה רפה ובשתיק' כמשתומם
ואם לא עשה כן גדול עונו מכשיל ואינו יולא בשלום
מכ"ד ות"ו ישארו המחייבין ככ"ד ועליו ואמר
והתכוננת על מקומו ואינו רח"ל ועיין בקונט'
עיני כל חי במכילתין דל"א ע"א .

פרק ד

ה"ט ורעת מפני הגולנים מה שפי' רש"י
דכתב עליו הרב יפ"מ ולא
נהירא וגם מהרש"א ה"ד כמהרש"י לחידושא כלו
ויטב בעינו מה שדחה פי' רש"י ואני כקוף לפניו
אומר אני דכונת רש"י מאור הגולה לפרש בגולנין
עלמין גולה ממש בפועל והוא דכשדעתיקון שוות
במקום שנותן לבו של זה נותן לבו של זה לשמור
ובפי דעתו משער דבמקום הזה לריק שמירה בקרקע
או בכותל או בתוך חומה וכיוצא וכו"ש כגמרא
דלפי המלואות הנכסיו היו מחליפין בשמירתם זי

שם כרי שוכס חסילה למלוא הק' הרב-הופה
דשבת לא נותן לכ"ן ות' דמלי סבר ככ"ד
פי"ו ויניחוהו נתן לו מלות שבת יע"ש והוא מלי
למימר דהיא כמ"ד ויניחוהו כנ"ע לעבודה ולשומרה
לעבודה זו מ"ע ולשומרה זו מל"ת נמצא דהכל
ניתן לאדרי' ובכלל שבת קדש ולכך כשנמצא לקין
פתח לו' מזמור שיר ליום השבת ובממרכ"ר איתא
שלבש כגרי כהונה גדולה וכגרי שבת יע"ש ומ"ש
הרב כבוד חכמים על קו' הרב יפ"מ הלזו דגדול
המלוה ועכ"פ מקבל שבר כמו שאינו מלוה יע"ש
הדבר תמוה דכונת הרב יפ"מ הוא דכדון ב"ן גוי
ששבת חייב מיתה ומה שהיה רחוי לו' הוא דמנח
ואילך הוקבע זה כמו שראיתי כן במפרשים ועיין
בתיקוני' תיקון כ"א ע"ש

ה"ח הוי זכ לאריות מתלא אמר הוי ראש
לשועלים הרב כבוד חכמים תקן
דהא והא איכא והוא דכבוד שמים הוי זכ לאריות
ואילו כבוד עלמו הוי ראש לשועלים ות"ד ועד"ז
פירשו בסוג אחר כה"ג כפסוק בשמים ממעל ועל
הארץ מתחת ועיין בקוב' נפש חיים מע' ב' ועיין
בקנ' דרכי חיים על משנה זו ובקונט' עיני כל
חי שס

ה"ט מהו הרינה הריני עיין בפ"מ ומראה
הפנים שכתב על פי' יפ"מ שהוא
דוחק והוא פי' בדרך אחרת ולעד"ן דכאבוד רשעים
רינה לכל העולם אך ויעבור הרינה לגבי הקב"ה
ולכך טמון ברמז הא דויעבור הרינה הריני לבר
אך לכל העולם רינה וכו' .

פרק ה

ה"ה לא מלינו עד נעשה דיון עמ"ש הרב
מראה הפנים לעיל פ"ק ה"ב ד"ה
קנהדרין

תוס' ומתנה ג"כ נס מו"ה בס' ששת הים אה"ע סי' א' דמ"ז ע"א וע"א דמ"ו ע"ב ודמ"ח ע"א וב' פסק דחייב לשלם להכתובתה ועיין בקו"ס בני יוסף טנו"ו בקונט' ורע' ויחזק סי' ה' ד"ן ע"ב ועיין באר המים סי' נ"ו ודבריו הרב זרע' ויחזק תמיהים לפי מה שהביאו הרבנים הנ"ל זע"ע מו"ה חק"ל אה"ע סי' ג' דכדון שלו רע' ומר כתב דנכו"ה מה שהכנסה עמה יע"ש ובס' באר מים חיים ח"ב ד"כ ע"א וב' פסק דלא אברה כתובתה וכל תנאיה יע"ש.

אלה דכחא דנאמן ליה ככו תרג' אשכחן חלוקים רבים הא' מ"ש הרשב"א ח"א סי'

לא ר"ל דאם היה קטנה בינו לבונה לא מהימן לומר דמהימן ליה ככו תרג' וכן הביא מרנא ככנ"ג סי' קט"ו הגב"י אות ו' משם מור"ס כתשו' מר' רבנים ועיין להרב עיין משפט דמ"ח ע"א וב' וכן ור' יע"ש ב' מ"ש הרשב"א שם דדוקא כדחתא אבל במחישתו עד אחר בהכחשה לאו כלום הוא והרב כ"ש אה"ע סי' ו' ועיין כה"ג שם אות כ"ד באורך וברוחב וכ"כ מו"ה"ר שפת הים דמ"ו ע"ב הלכה למעשה ובס' ערוך השלחן יע"ש ועיין עיין משפט שם ע"א וב' ור' וגדולה מו"ר כתב הרב באר המים כה"ע סי' י"ב דאפי' יהודית ואת"כ למדור להכחיש אומיין עד אחר בהכחשה לאו כלום הוא והתירה לבעלה ג' מ"ש מהריקו שרש פ"ב והביאו מור"ס דדוקא במאמין לו לשאר דברים אבל אי אינו מאמינו לה משום דהיא חשודה בעיניו לא מהימן ליה וזכ"ע עיין משפט דמ"ח ע"א וב' ור' ע"ב וכ"כ מהריב"ל סי' ו' ועיין משאת משה דעק"ב ע"ד דיוורע דלא משקר יע"ש ועיין ז"א סי' קט"ו הגב"י אות ל' וב"כ מו"ה"ר שפת הים דמ"ח ע"א ובכעת שאלו סי' ק"ה והלכות סומן קט"ו ס' ומו"ה"ר נשמת חיים אה"ע סי' כ' ד"ד סע"כ ור"ו ע"א ד' מ"ש מהריק"ו ונור"ס כת' וכהנה' סי' קצ"ח ורש"ל סי' ג"ל לעתה ראינא חרס רגמ"ה אינו נאמן ומגדן אותו וכן העלה בס' נבכת שאלו סי' ק"ה ומו"ה"ר נשמת חיים ד"ד ע"ד ועיין משפט ד"ן ע"ב ועיין ת"ת ארס דס"ג ע"ב ור' ור"מ פ"א דקוטה ה"ג ועיין בכל הני חילוקי דינים למרנא ורכנא הגאון מרן אבה ז"עא בס' סל"ח סי' ח' בארובה . ה' נראה דדוקא כשאנינה כת' כניס אך כשיש לה ג' כניס חתה נוטילא לעו על כניה ולא אמרינן בזה שוטיאנה בעד אחר וראיה מ"ש הטור סי' א' ורש"ל סי' ג"ל והריב"ל ח"מ סי' ו' ועיין דבריו מדרכו סי' ו' רכ"ג ע"א וב' ור' ועבודת הגרשוני סימן ז' ועיין י"א ח"א סי' י"א ובאר מים חיים ח"ב דף ו"כ ע"א ודוק שם בד"א ע"ג ושפת הים דף מו ע"ד . ו' דדוקא הנחשד מלטרף ע"ס אחר לא האומר שכה עליה כ"א עד דבעלמא עיין ח"מ וב"ש בסי' קט"ו ושפת הים דמ"ז ע"ד ובאר מים חיים ח"ב ד"ו ע"כ י' מ"ש הרשב"א ח"א סי' לא ר"ל דלא פלנינן דבוריה כ"א דדוקא בשאומר העד פלוגית זינקה עמי אבל כשאמר 'אני זינתי' ע"ס פ' לא פלנינן דבוריה וכתבו העבודת הגרשוני ופ"מ ח"א סי' ס"ט ובמ"ח סי' א' ור' דאנו ה"ן לנו' לא י"ס הרשב"א מאור הגולה וכל הפורש מפשט דבריו ורובה

סנהדרין שראו את ההורג ועמ"ש הרב גח"ל ז"ל וז"ל דמ"ח דע"ד ע"ה ודוק :

שם אע"פ שהחמלו כב' כג' רגנו עיין צככלו דכתובת דכ"ב ע"א וחד לוחיה והוינו כין שחלש ביה שחינוג בעור או חנוס מחוליו ועיין בס' קדשו דוד דס"א ע"ד ובס' נח"ל ח"ד דע"ד ע"א וזה למעלה משמועס' שנה שהיו בעורנו אומיר וע"א תרין כמכשקשוט ואחר זקן מופלג והשני הק' בשנים ובשהיו כותבין שטר סמכה לשוחט עופות או לכורק דקדק' וצק' היו כותבין אקן קרו סומכי מתא וקד דחתיס לתתא בעבור כי לא היה כבודו של הזקן דוחתיס עמו מי שהוא כגדר נכדו והיה אומר דאם יחתיס עמו יחתיס ירהבו הנער בזקן ולכך היה כתב בטוסת הכל ועתה אינן מקפידין אפי' על יותר מזה

פרק

ה"ג ר"י כ"פ סליק לעוליתא דביה מדרשא וראה וכו' עיין להר"ס כה"ש סי' ע"ט וה"ה רב כה"ט ה"ח סי' קנ"א וע' בס' גרי תקולס ק"ק

ה"ד ברם תמן שאלם תמלא וטהורה כ"אן שייך להביא פסקא דרינא מהב"ן ככתובה אברהם דחיימא נר' ונאיר באור הקמה אכיר' והולך לשונו

נשאתי במישכא להעשר דפני כ"ד על ארס דאחר שכה על השת' ה"ש והיו שם האשה ובעלה והאשה מכחישה ונקולג קולות ובעקבות שלא היו הכרים מעולם והבעל מאמין לדבריו הא"ש הלוה לא מלך באמתותו לא דטיגא כלכו שמה הוא אמת כיון דקפץ ונשבע לו נאשבת על בעלה כהני ומאי ימדון בה לענין הכתובה א"ס הוא בלחותיה דוקא אחר מה שהכחשה לג' ועס' תוס' ומתנה יורינו להיכן הגדן גוטס ושכמ"ה

תשובה הדבר ידוע מאי דאיתא בגמ' דכ"ט ובפ"ג דקדושין דס"ג ע"א דער אחר אומר נתנך יונק' או דאשקד זינקה או נטמאו טהרותיך בכל אלה' שחק אשור וא"ס מכחישו מותר' ובר"מ פכ"ה מהל' אישות ה"ח כתב וז"ל ואין ב"ד כופין את האיש לגרש את אשתו דברר מרכבים לו עד שיכורו ב' עדים ויעזרו שזינתה אשתו זאת בפניהם ברזונה ואח"כ כופין אותו להנזיל עכ"ל והרשב"א ח"א סי' תכ"א ג' חשוד כתב דאפי' בעד אחד לא יפסל ארס להנזילו מחזקתו ועיין מו"ה חק"ל י"ד ח"א סי' קצ"ד דברר שבערות אינו נפסל בעד אחד ועיין למו"ה"ר שפת הים סוה"ס סי' ס"ו והרב אחי ורה"ש סי' ג' דנשאו ונתנו בענין עד אחד בהכחשה לאו כלום הוא והרב שב ועקב אה"ע סי' י"ד כתב דזה מוסכם מכל הפוס' דער אחר בהכחשה לאו כלום הוא כמבאר כה"ע סי' מ"כ ועיין להרב שיכת זיון סי' כ"ג יע"ש והטור באה"ע סי' קט"ו כתב דא"ס עד אחד שזינתה א"ס מהימן ליה ככו קרו עכ"פ לדיק ליתן לה כתובתה ע"כ ומור"ס כתשו' סי' י"ב האריך הרחיב האף דמהימן ליה טתן לה כתובתה והפשט הוא

ורוה להחמיר עתיד ליתן את הדין וע"ש והכא
הוא זה ועיין סנהדרין ד"ט סע"ה וכיכמות דכ"ה
ע"כ ואין לומר מ"ש מהר"ם הכהן וזכרון יוסף
וה"ד האהל ונח"ק סי' ס' דאם אמר תחילה דהיה
חכמתו לזכות או לא פלגין דבוריה דהפא יום כמה
עדים דהוא היה מחטט אחריה ואין לומר פה
להאשה דהיא פתחו אותו כלל ועיין להרב מ"ד בס'
נדיב לב דל"ג ע"ג וד"ל ע"כ וג' ירוק. ח'
דכיון דתקבר דזה העד אובל נ"ט בלוקהנה ולא
ראה אדם מתפלל שמ"ע בשום יום והנהו כמו
דעתה וינארו בשבת אין לך פסול לעדות גמורה
יותר מזה והכי דן את הדין בס' באר מים חיים
שם דפסול מחמת עברה אין פדכריו כלום ועיין
נדיב לב ח"כ דח"ל ע"ג וד"ל ע"ג וד"ל ע"ג דבכל
הני ח' הנו יש חולקים הרי כתב הרב באר מ"ח
ח"כ ד"ו ע"ד וז"ל אינו חייב להוציאה אפ"ל ללכת
י"ג ואם המלא ימנח רכ"ד בפלוגתא אחרת באינה
מ"ן הפוקקים הרי כלל גדול מקור בידיו דהאי
דינא ה"ו מלכין והולכין כה להקל ולא תנא אשה
מתחת בעלה כל זה נראה לזללה עכ"ל כ"ס
בהמדרש יחד כל הני חילוקי ודכטרפות כלם מי
ואמר לבקף את האשה שיגרסנה כ"כ והרי כתב
שם הרב באר מים חיים דא"ל ע"ה וז"ל והדוה
להחמיר עתיד ליתן את הדין וכפרט לאסור אשה
על בעלה דדעת רוב הפוסקים הוא כד"ן וזמ"ש
הרב ח"א סי' יז ובכ"ד דאין כהן לא עד"ה אינו
כלום א"ן התורה וא"כ אשתא דא שריא עכ"ל וז"כ
הזכרון יוסף ח"ה ע"י ונח"ק שמואל סי' דע"ה
דלאסור אשה לירך שיעורו שנים ובכ"ד אשתא ובכ"ד
ח' דינו אישות כדוני כפשות ומה שנהיה כסימן
ס' להפך המעיון יראה דלא סתם עצמו ועיין אהל
ינח"ק דע"ד סע"ד וידוע הב"ד יספקו להקל ליכא
דכ"ע וז"ל ויהי דהוא ספק ינח"ק לילך לקולא ולא
להחמיר וכל שכן כשתדקדק דכ"ע הני ח' הנ"ל
יש בהם דרובא ס"ל הכי והתורה אמרה אחרי רוב
להטות ועיניו תבעל ע"מ שיאמר הב"ד אם לקרבה
אם לא תאקף ומה יש לתמוה על מה שכתב בס'
שפת הא"ל דמ"ו ע"כ משם מרן החב"כ דהא דאין
כופין ב"ד להוציא לא בעידי טומאה הם רוב כנון
ורוב מנין והוא חומרא מכל הדינים דא"י אסור
כיוצאין לזה בשוטים ותומה ע"ז דנפשו להחמיר
אפילו בעידי בעור ולא יכופו בשוטים ב"א בדברים
זת"ד והרי אי ירין לילך לקולא למה מהדרי לילך
להחמיר והרי הוא בעלמו שם בדמ"ו ע"ג הכי
דכ"ע וז"ל ב' עדים בעדות מיוחדת כד"ן דלהרי"ף
והר"ן והא"י דין כפשות גסוס הביא ממנה"ה שאין
ופ"מ בעדות הכועל וע"ה שראה אותו ממקום
סגור היה הכועל רואה אותו דאין מלטרפין וא"ע
דינא חולקים הרבה על הרי"ף והר"ן כבר פתחנו
דכ"ל דבר שהוא מחלוקת ואין לאסור אשה על בעלה
כיון דהוא חומרא דהקויא לזה קולא עכ"ל ואם
כן למה לן לילך לחומרא ועיין מהר"ם הלוי סימן
קכ"ג ומנה"ה ח"כ סי' כ' ודכרי מרדכי דכ"ב
סע"ד וז"ל ע"ה על דכרי מהר"ם ל' ירוק והרב
נדיב לב ד"ל ע"ה והח"ל רע"ה גמ"ה ד"ה ח"ד
שהיה בין אביו ובניו הכי לא משגיחין בפלוגתא
בכדון כזה ותפסיקן סכנת המתיר ומי לנו גבול

כרכנו מאליה דהתרא הרב שפת הים דמ"ו ע"ג
דכתב באופן דלפי רובא דרבוותא דאחרי זממנו
אין לבקף לאיש להוציא את אשתו אם לא ב' עדים
של טומאה ממש ולא בעידי כעור וקלא דלא פסיק
ובכ"ד דליכא לא עד ח' אין כהן עדות לאסרה
על בעלה עכ"ל וזכרון דאיהו פסק כן יראה אכ"י
אותו לנלות דעתו נגד דעת עליון וז"ל דאכ"י
מרנא הגאון החסיד וז"ל מלכד מ"ס בספרו קל"א
להתיר עפ"י חילוקים הנ"ל עוד הן בה משד חנו
עלי שמים וארץ דבקרוב שנים הללו העורא אכ"י
כה לפניו ב' נדונות דוגמא דנ"ד ועשה מעשה
להתירה לבעלה בשופי ואוקיפה לך בכ"ד כי זה
שומר שבה עליה לא יכחוש הבעל וכמה עדים
דהיה ירוק אחריה והיה מבקש שיגרסנה בעלה
ולקחתה ויש כדור לזה וכל כה"ג הרב יונת
במכ"ס מנ"ס מוה"ר שפת הים דמ"ו ע"ג וז"ל ליכא
רכ"ע פסול עדותו דה"ל נוגע בדבר דהא ליכא
עדות דרוק אחר האשה הזאת ואין יספיק עדותו
לאסרה על בעלה דאיהו בעי לאסור מבטלה כה"ה
דתיקון מניין חללו כנקל ולמעט באיסורו וכדאמר
במנ"ס ומוה"ר ר"ן דפסול לאסור אשה ואינו
מטעם זהו ואין לזרף עדות הכועל שהוא דלאסור
אשה ודאי דהינו עולה למנין עכ"ל דה"ה אשתא
תדון דזה הדין דהכי לחזור אחריה ללוקחתה או
לכה עליה במגורשת מבטלה ואין בעדותו ממש
כלל.

עור תשוב ותרצה יבס' שפת הים סי' ג' המ"ח
דע"ג דכתב וז"ל ממה שכתבתי בתשו'
אחרות יתבאר לך דמדין תורה אין לנו יכולין להוציא
אשה מתחת בעלה עד שיעורו ב' עדים רואים זה
את זה שראו אותם בקרוב בשה זה ע"ג זה כדרך
המנאפים אמנם עדותן של שו לא תפסיק לאסרה
על בעלה עכ"ל הרי לך דב' תשו' פסק למלתיה
בנדונות שבה לפניו בעורג אומרה וע"ה דאין
לאסרה לבעלה.

אלא דל' מוה"ר שפת הים דכתב בסוף תשו'
זאת אמנם מדכרי מרן החב"כ נראה
דחונק על הרב כ"ד דאין משביעין אשת הנאסר
כיע"ש אינו צריך כזה וללא דרישות סיפיה ונראה
דין יסור לאין כד"ק וכפ"י זה דאין משביעין לחסור
לעבר כבר אספתיו באומרים כה"ק שמע אברהם
סי' כ"ג בס"ד ועיין משה ודכרי סי' ב' וכת' בס'
חות יואיר ריש סי' קט"ז וז"ל אם כיוסר וראו אחר
שהחזק אין מורידין אותו עפ"י עה אחר וז"ל
דאין הער נאמן גם בשכועה אינו יצאמן אזה כלל
גדול דמ"ה זה למימר לאו בל כמנה"ה אלא מתומן
לזה בשכועה עכ"ל וא"י כחשור דכעלמא לא שיק
שכועה לחסור אין ל"ל לנכי אשתא איהו דהוא מעשה
לישבע כדן שלא תפסיד בתוכחה לדעת הר"מ פכ"ד
דאישור הט"כ ועיין מנ"ס שם דמור"ם במ"ס
הבאה"ט סי' קט"ו ס"ק ל' ועיין ערך השלשן שם
דדאי דאין להשביע למי שהומה שבה עליה כ"ה
ברק"י חיים וניווס בעלמא אפ"י דהשכועה לחסור
הוא דרובה לישבע ולא עשה יצאמן ש"י לישבע
דכ"ה עליה דהו' תיקף דקתא שכועה האשה דהא
הוא לא נשמאה ושבועת האשה היא דחומב שכעל
אותה וממ"ן האחת היא שכועה לשו' ולסקר ועיין
עין

עין משפט ר"ן ע"כ ורוק ושא נח עיניך וראה למוה"ר שפת הים כסוף סי' כ' דשרטט וכ' מעשה שהיה דהבעל תכף האמין אותם ואמר לנרשה והחשה נתינת לקבל גיטה ולא עיכרה ולענות הכתובה נתפסו ביניהם קודם קבלת גיטה ע"כ דמאי כ"מ להביא בספרו המעשה שכן היה הם לא ללמדנו דאילו לא דנתינתה החשה ולא ערערה לא היו יכולין לכופ אוחה שתקבל גיטה וגם חנו מן הדון כגון זה דמאמין לעדים שתפסיד כתובה לא נתפסו ביניהם דאם היה הדון כן היך עשו פשרה כיון דהיא נתינת לקבל גיטה דמורה דלח היתה רוצה משום דעשו פשרה בכתובה וגם אומרו תכף האמין יורו דאי כ"ד דהבעל לא היה בדבור א' מתחילה וע"ס אין אמנה שלו מועלת.

ובא

וראה להרב גבעת שאלו כתאו' סי' ק"ה וז"ל מיהו אף לדעת זו דס"ל דנאמן לו' דמאמין לדברי העד מ"מ לא אבדה כתובה כדאי' בכל הפוסקים ראשונים ואחרונים ובש"ע שם ס"ז ונריך ליתן לה כתובה וכל השיך לה הכל בשלמות האמנם העיקר כ"ל דאנו וכול לומר שמאמין לדברי העד כיון שהוא נוגע קצת וכו' עכ"ל וכיון דמר ניהו שאלו בחיר ה' העד העיד דכ' דעת כל הפוס' קמאי ובתראי מאן ספין לפסוק לה שלא תטול כתובה בשלימות דהיא עניה סוערה ויתומה כי אין לה אב ודמעתה על לחיה דודאי הם ורטה לנרשה לריך לשלם לה כתובה במושלם והשו' הרב גבעת שאלו קלו הביאה אומרו' ד'יעא כס' חיים ושלום ח"כ דכ"ה ע"ד ולא ערער עליו כלום כ"ע

ובזאת

ובזאת חויבה למחרש"ס חת"ע סי' קס"א דנשא ב"ה שהעידו עליה עדים בדברים מבוטלים והשיב דרוב הפוס' אין אוסרין לא בעידי טומאה ור' ירוחם ח"כ נתיב כ"כ כתב דברי לאסור בעידי כעור בעיני תלתא ה' דאיכא ב' עדים ב' דאיכא כמי קלא דלא פסיק ג' דאין לבעל כנים ממנה הם חסר אחת מלו לא תנא וכו' ולענות הכתובה אפי' היה הבעל רוצה לקום לנפשו להוילא היה חייב ליתן לה כל כתובה כיון שכתב הרשב"א באותה תאו' ומ"מ הם בא להוילא נותן לה כתובה עיקר ותוס' לפי שאינה מפסדת כתובה לא כשכ"ד מוילאין אותה בעידי טומאה ועליו הייתי סומך עכ"ל והילך לפיכך תאו' הרשב"א ח"א כסי' אף קפ"ז וז"ל הם בא להוילא לנאת ידי שמים נותן לה כתובה עיקר ותוס' לפי שאינה מפסדת כתובה לא מי שכ"ד מוילאין אותה בעידי טומאה הכל מי שהוא טוען עליה ואומר שמאמין שזינתה ועדים אין בה אינה מפסדת כלל מכתובה דוילמא עילא מלא כדי להפסידה אבל אם זינתה ויש עידי טומאה מפסדת עיקר כתובה ותוספת לא שנוטלת בלחות הקיימין עכ"ד.

איכרא

שראיתי להרב דברי מרדכי קרישפין ז"ל באה"ע סי' ז' דעמד מנגד וטרם יוגע לרחות דברי מחרש"ס הנ"ל ותקע עלמו כל בתר איפכא בין כמה שיכול לנרשה וכן בפריעת הכתובה וכמעט שעברתי כל דבריו דברי תימא הם ויש להשיב עליו על כל קוץ וקוץ תלי תלים ולקיות דלקר אני לריך אגלה און כדי להוכיח

דהרב דברי מרדכי נמי הוא משלנו ואין נסת' מחמתו כגדון דאין קיימין והוא דכל זה שכ' הרב דברי מרדכי ז"ל הויכו ככ' עדים כשרים של כיעור דתשס כסברת האומרים ריש לקן דין כיעור טומאה אמרו להכי דן כן אין כער א' דהוא אומר דבא עליה והיא מכחישה ומה גם כער כזה דאית ביה רעותות הרבה כדאמרן לעילא גם הרב דברי מרדכי ז"ל איוול ומורה דכתיבנא אין יד עניי דאין כופין אותה לקבל את גיטה ואם תתרה להגרש. איו ישלם לה כתובה במושלם והמכתח כעין דהפרש בין עדי כיעור לאומר שכל עליה ובעלה מאמינו דהרי ממקום שכל תקשי להרמכ"ס והטור שכתבו בעדים שעשתה דברים מבוטלים תנא שלא בכתובה דזה הוא מה שהביא הרב דברי מרדכי כדכ"ג ע"כ ואילו הרמכ"ס שם בפכ"ד מהל' אישות היו כתב ויתן כתובה ואיך יתכן מהלכה ט"ו להיו שיכתוב דברים דסתראי נינהו וכן הטור שם הביא זה וזה דבעד אחד המעיד שכל עליה אעפ"י שמאמינו יתן כתובה ונמלא דגכה טורה ביניהם ולא ראי זה כראי זה וא"כ נמלא דגם מרדכי הרב דברי מרדכי אין סתירה לכ"ד וכן כסי' קע"ח ס"ח פסק כער אחד אעפ"י שדעתו סומכת עליו ויזיל ויתן כתובה ולשון ויתן כתובה לפי הסעיפים הקודמים יורה יורה דהוא על כל הכתובה במושלם ופשוט לעין הקורא וכבר ראיתי להרב דברי מרדכי כסי' ח' דנו' כפי' יתן כתובה אם הוא בתוספת ומתנה ומנה מאתים ע"ש בארובה נקוט מיהא דשנא ושנא כון ב' עדי כיעור לאדם האומר שכל על אשה והיא מכחישה על פניו דאין לריך ליתן לה כתובה במושלם כדבר האמור.

וזה בעלמו מלאתיהו אחרי כותבי להרב דברי מרדכי גופיה שם כסי' ו' דכ"א ע"ג וז"ל וא"ת מאי שנא דבעדי כעור תנא שלא בכתובה ובמי שראה חשתי שזינתה יתן כתובה ונ"ל דכלא עדים לאו כל כמיניה ולא איתרע חוקת כשרות האשה לענות הכתובה וכו' וע"ס הא קמן דמר ניהו איוול ומורה דבליכא עדי כעור לא איתרעא חוקתה ויתן כתובה במושלם והוסף עוד לומר בדף כ"א ע"ד דדברי המרדכי דכתב דתנא שלא בכתובה כער אחד כתבו מור"ס סי' י"ב ושאר אחרונים דתלמיד טועה כתבם מכח דברי המרדכי עלמו שם ובס' נש"ח ד"ה ע"א כתב דלריך לפרוע לה כל כתובה עקופ"א אפי' בעידי כיעור וע"ס פש נכן דזה עומד לנגדי מ"ס שם הרב דברי מרדכי כדכ"ג ע"ג וז"ל והנה רכינו החבי"ב הביא הללו אוסרין והללו מתירין ולי יש להחמיר בדעת האוסרים דהרי כתב הרב ג"פ דבמחלוקת שאנו רואים בפוסקים אין הדבר ברור דאוליין בתר רובא עו"ס בשם הרשב"א דבפלוגתא יש לנו לדון כספקא דאורויתא לחומרא עו"ס משם מהריב"ל היבא דהרוב גדולים כחכמה חשיבין לשאר הפוסקים כמיעוטא ועבדינן לחומרא כערות החמורה עו"ס דהולכין להחמיר באיסורי תורה וחוששין למיעוט ומחמירין עו"ס הכלל העולה דחוששין לר' המיעוט אם לא שפטה הוראה עכ"ל ומלכד דלא וכדוק דרבו החולקים על זה דאפי' בפוס' אמרין אחר' אעיקר דדינא פירכא דקא קרי איסור תורה דא מלתא

מלתא וספקא דאורייתא אינו מוכן וכ"כ עוד שם
דכ"א סע"כ ורע"ג ורכ"ב ע"כ ורכ"ג ע"ר יע"ש
והדבר תמוה לפי מה שהבאתי ממנה"ר שפת היס
דוקדוקים וזנה כביתו ואינו מויליח ואקורה לבעל
אינו איסור תורה ובספק גט הוא איסור תורה
דאגודה כה דהיא אשת איש ואין זה איסור ערוה
מהערוות שבתורה ובאיסור ערוה דסי' ע"ו לא
מנו זאת וא"כ ספיקא דרבנן לקולא ועיין יבמות
דו"א ע"א כסוטה דאורייתא דרובנן יע"ש ואפילו
כדי מלא כה ערות דבר ואין דבר שבערוה פחות
מכ' אס' ירנה הינו מנרשה בראיתא בתוס' וזכרם
ד"כ ע"כ ועיין מוה"ר פא"ת יס דה"ן ע"כ ואינו
קרא כרתיב לביכובא ואילו בער א' מן התורה
מוקרת לא דחכמים גזרו משום קסא' ובהשילח
דמ"ה גבי המויליח אשתו משום ש"ר ולא יחזיר
אמרו משום שלא יהיו כנות ישראל פרוות כערוות
וכהר"מ פ"ו דגרושין נקט כרי ליסרה ע"ש וכל
זה מורה ובא דהוא מדרכנן ואינו נקרא שורש מן
התורה ועיין בסוטה דטו"כ ע"א גבי שמה בא עליה
בדרך יע"ש וכבר ראיתי להרב אה"י דע"ו ע"ג דהשיב
על הרב מהר"מ מה שכתב בס' במ"ח וו"ל יתו
כתב הרב גר"ו והעלה לדעת הר"ן כתי' בתרא דמה
שאסרה אינו לא מדרכנן והוכיח מס' דנפשיה דגם
הרי"ף והרמב"ם והרא"ש קיימי כשיטה זו ולענ"ן
דאין משם הכרח דאע"ג דכתב הרמב"ם עד שיכבדו
ב' עדים דמשמע דאינו אסור מן התורה לא דוקא
בעדים אלא דאיה מזה דמירי במקום שאין שם
הוראה דירה או שיש חששא שמה עכ"כ אבל כשיש
הוראה דירה או כשאין חששא דעכ"כ או אפילו
אין שם ב' עדים אסורה לו וגם לפי מה שראינו
בס' הפוסקים רובם ככולם סוברים דאיסור זה הוא
מדאורייתא וזאת דעת אחרים שהביא הר"ן וכ"כ
הר"י הלוי סי' קט"ו שהביא משם מהריב"ל דאי
לאו טעמא דהוא חומרא דאתי לזרי קולא היה ראוי
לילך אחר המחמיר אפילו שהם מועטים משום
דהוי ספקא דאורייתא ואהני לן דאולי אסור רוב
דעות הרי רבמה מהאחרונים תפסו עיקר כמ"ד
דהוא איסורא דאורייתא וא"כ היסוד שכתב הרב
גר"ו להפוך בזכות האשה אזרח ליה דכל חיליה
היינו בהנחה דאיסור זה אינו לא מדרכנן ואוליגן
בספקו להקל והעיקר אללנו שהוא איסור תורה
ויש להלך אחר המחמיר ולפחות אחר רוב דעות
עכ"ל ואחמ"ר דבריו דברי תימא דכל מ"ש הוא
להפך דהרוב אומרים שהוא מדרכנן כדאמרו וגם
החילוק שחילק לדעת הרמב"ם ליתא לא בכל גווני
קאמר הרמב"ם דאם אין ב' עדים גובה כל כתובתה
זה וזה ראוי ומורה דהוא דרבנן לא דלג"ר דגם
הרב אה"י זצ"ק הוא משלנו דבין דהוא מכחישתו
כקולו קולות ובקללות נמרזות לעד הזה הרי אמר
בפירוש דבכה"ג הוא איסורו מדרכנן וספקו להקל
ומלא דגם הרב אה"י מסכים בכדון שלנו שאיסורו
מדרכנן ואדרכא דני אותו כמו ד"ן דספקו להקל
ובענין ממון דכתובת כירה ומויליח אותה מכיתו
מספקא לא אמרו אדם מעולם דכזה אוליגן לחומרא
כ"א לאורך ג"סא וס' לנו למקט אפילו סכרת
קמועטים כ"ש שהם דכים סמיתוס ומכמה עצמי
קראי ועל הכל דהר"ר דברו מדרכי אלה אס' לא

דפשטה הוראה והרי הכא פשטה הוראה זו נגר
כני עמי בכמה כדונות דמלאו שם כתי דניס
ומע' הממונים ואין ניקוס וגנזור חדשה בארץ
לאש"ר איס"ר ולהחמיר דחוששני משום מויליח לעז
על הראשונים הרבנים וט"ה ומויליח לעז על כנות
ישראל דילאו כשרות דנכש"ו כל אחת בזמנה ומוכירין
עתה מעשיהם הראשונים דלמפרע היו אסורות
ומי שהוא חכם ויכול דרעתו דודאי היה הפרש
בכדונות אך לגבי מי שאינן כני תורה ויאלמו ח"ו
דאיכא ב' תורות ויולאו דכה על הראשונות וגם
זילתא דכית דינא בכמה כתי דניס דעמדו להם
לישראל וכדור :

והנה מר ניהו הרב דברי מרדכי שם בסוף
ו' מסיק דדוקא בלאותיה הוא מה שנוכה
ולא ק' ר' ותוספת ושיב כשי' ח' פלפל בחכמה
מה נקרא תשלום כתובה והביא ככלל דסוכרים דעוב
לכנוע כיניהם ולבסוף כתב דהמעות והכנדים
שהכניסה לבעלה גובה וק' ר' גובה אבל תוספת
אינה גובה יע"ש ודבריו אינן מכוונים מס' ו' לסי'
ו' וא' תתמה דלא הזכיר מתנה דבמקומו אינן
כותבין מתנה כדודע עכ"פ אס' באנו לסיק דבריו
האחרונים הוא דגם הוא לא יכחיש דהמרוויס שהם
מעית בעין ואדנוייה שהם המלכושים שהכניסה
לו לריק שישלם אפי' לפי סברתו באין אומר ואין
דברים דדוק .

וראה - כה להרב גר"ר המד"ל ז"ל בס' נדיב לב
ח"כ סי' י"א דכתב וז"ל הלא לאמונה
אזהרה שמענו מתא דכותבו ז"ל שלא לאסור אשה
על בעלה כיאם עפ"י ב' עדים כשרים של טומאה
אחר חקירה ודרישה וכל מה דמליט להפך בזכות
האשה ולפרש הדברים באופן שלא זינתה אפי' עפ"י
מיעוט פוסקים ואפי' עפ"י הסברה וזה החיוב
מוטל על הריון להפך בזכותה כמבואר בספרי
הפוסקים עיין בתשו' מהר"י באשאן סי' ח' ובמ"ח
ח"כ סי' א' והרב ד"ן אה"ע סי' ג'ס' ומוה"ר שה"י
ומש"כ באר"ה עכ"ל ועוד שמעתי מפיו של הרב
גר"ר המד"ל ז"ל הנו"ל דכפני הנאון מר אביו מר
בעל חק"ל זעזא באו כדורי העקסית שהיו בזמנו
והביאו עדויות כאלו על אשת איש אחת ואחר חקירה
ודרישה אמרו הממונים למרנא הרב חק"ל אס' וראה
בעיני דמר שתקם האשה קנין לקבל גט למחר
או עמד על רגלו אכוכא מרנא האור היר"ח זעזא
והוליא תשו' מהר"י באשאן וקרא להם בס' פ"ו
והמה דאין כן קאמרו על גזון רע ומר דהכשירו
מהר"י באשאן וגשאו ק"ו דהאשה מותרת לבעלה
והלכו להם זה תורף הענין ואנא מורעא דיוסף
קא' אהינא אהינא וז"ל מסתפיתא דהקוהא
בס' אורים גדולים כמה שגטא בלימוד קב"ד והשיב
בלימוד קב"ט זכין את זאת דאסור להויליח לעז על
זאת האשה וכן עשה מעשה מוה"ר מראה עינים
ז"ל בענין הרב"ש כ"ע וכ"כ עוד שם דז"ל דע"כ
זו"ל ועם שרבו הסוכרים דאין מויליחין מן הבעל
כ"א כ"כ עדי' טומאה וכן נקטו האחרונים וכפרט
רבנו עזרי' ורכנו שאולטקי' והגם דהרב נ"כ שר
המסכים לאוסרה מ"מ סוגין רעלמא אולא דאין
אוסרין כהני והכי עכדון עזכרא עכ"ל ומאחר שכן אין
תפקיד פקובתה כטענת קי"ל כיון דמהירק' שורש
ו' ע

ו' וזל דלא מטעם מוהרי"ל לחור הנו מקילים
לא משום דקבלנו הוראות מרן דאין לאסור כ"א
בעירי טומאה ומשום לא חשכין אנטו לרעת
המחמירים כדי לטפו בדברים וכוונא עכ"ד וכסוף
הסי' כתב ועל הכל כי מחמת הוראות רבני עירנו
ומנהגיו ופיקול העדות שכתבנו גם מני"ר מורה
ובה' ככל מ"ש עכ"ל ואחרי הודיע להיום אותם את
כל זאת יגורתי כגדון זה לו' ראשה זו אסורה לבעלה
ואפי' כדי ליעז לבעלה שיגרשנה נכנס מורד כלככי
ליעז ככה לא ראש יקשה עורפו לגרשה ויגרעלה
כתובתה ואם אין לו תשאר חוב עליו כשטר חוב וערב
כתחיל' ותו לא מידו ובס' עין משפט אה"ע סי'
א' רמ"ז ע"ד כתב ונ"ל ור"י הכריע בדבריו הלכות
בדלות שכתב דאין מוילאין מבעל לא בעירי טומאה
וכן פוסקין ע"כ וכתב הכ"י ואעפ"י שכתב בתשו'
סי' י"ב שראה את הר"מ פוסק בפירוש ר"ת שפירש
בדבריו השאלות הרי קור וכתב בתשו' זו דסונין
דעלמא פוסקין כה"ל ור"י וכן בדיו דבעלי שיטה
זו הם רוב כנן ורוב מנין וכן הסכימו רוב האחרוני'
ומכני כד מרן בש"ע לא חייתי הא דעירי בעור
וקלא ולא פסיק לא להוציאה מנענן כסי' י"א דין
מינא לכ"ד דלכא עירי טומאה ולא קיטו וסתירה
דחינה נאסרת על בעלה מדינא אפי' אי הוה עירי
בעור וקלא דלא פסיק לכל הני דכוותא דק"ל
כוותיהו וכשיש לו כנים לכ"ע כמבואר בב"י שם
וזכרתם הרשב"א סי' י"א קפ"ו והבא י"א לו כת
נעמנה ולכ"ע אשה זו מדינה אינה אסורה לבעלה
עכ"ל וע"ע שם ד"ן ע"א וכפי זה לא מבעיא
בעירנו אומרי יע"א דלדיק לרין כד לא גם כדורוס
יע"א לא משגיחו בפסקי הרב דכרי מרדכי דהוי
הרב עזרא מלכי-מר באתריה ואין הלכה בתלמוד
כמקום הרב דהיה רבו ובכר' הסכימו בעדויות שם
בספר עין משפט ד"ן ע"כ פסק חז"י

וחדשות ואני מגיד והוא דכל חילויכו מהפס'
הסוכרים דבעירי בעור מוילאין
אותה מבעלה הוא מכח ר"א גאון כשאלות סי'
דק"ל כשאל שניה עתה דויכחו ה' לס' כשמים ראש
להראש ואחיו כסי' רכ"י להרב המנהיג שם דהטעם
דכרי השאלות דגם הוא ק"ל דאין האשה נאסרת
על בעלה לא בעירי טומאה כיו"ש א"ב ממנו נקח
דנפל היסוד

בר זה כתבתי דרך העברה ליום ולילה אחת
כתובה על הנחלים וזה סיבה דלא יכולתי
לעשות שום שקלא ובריח כ"א להעתיק דגש-מילין
מספרן של דריקים וידעתי כי ידעתי כי זה אינו
עולה על שלחן מלכים אך כואת אחת שאתי מאת
רבה דעמיה גדול אדמוני וע"ע חייט תנא קמא
הרב המופלא איש האומם קדוש הוא סמלך שלמה
גד' ומשנהו בתי' לי עין ימין הר' העבדק דרופתקא
דאורייתא כר' רב' כ"י חיים ותלך גר' דלא וטפלו
אותי צור בענין ז"ס ומס יתן זמנה יוסף לעשות
הוספת מחול על הקדש להטירף עמסה זמנה
שדפדתי עד הנה הוא בתלמוד דהן לפגם הכותין
ואמר זמן רב שכתבתי בל זה באלו דברים שהוראת
מכני של סי' הש"ק סי' ה' הוי"ש עתה בתי' קדש
וחורף העדות הוא בי פתח הדלת ורפה שיהי עשום
ונתן וכתתו תכף חור לאחוריו הוי"ש קדוש גר' ג

י"ט כתב דאין לומר ק"ל נגד המנהג וסונין דמתא
וכ"כ מהרש"ם ח"ו סי' קמ"ה ומהר"ר כ' סימן
ב' ושארי' יאורה הע"ו הכיחם מרנא ככנה ג' ח"ב
בכללי הקי"ל אות ר' ועוד ככנה ג' סי' קע"ה הנכ"י
אות ק"ך וכתשו' בעי חיי ח"מ סי' קי' קי' דק"ט
ע"ד דכתב ומ"מ מחמת המנהג אינו יכול לומר
קי"ל דכבר נהנו פה וכוין דהמנהג פשוט עפ"י
ותיקון מי יכול להרהר אחריו לומר קי"ל ע"כ
ומהריט"ן ח"ב ח"מ סי' ט"ז כתב דהפוסק נגד
המנהג חיי טועה בדבר משנה יע"ש וכ"כ עור
ככנה ג' כו"ד סי' קע"ג הנה"ט אות ז' והנכ"י
אות ז' ואות ל"ד והגאון מרן וקני כחק"ל אה"ע
סי' ל' דס"ד ע"ד וכתב ח"א סי' קכ"ד וח"כ סי'
ס"ח דק"א ע"א והגאון מרן אבא סל"ח סי' ט'
וע"ו דק"א ע"א ונשמת כל חי ח"ב סי' ט"ז דף
מ"ד ע"א ובית דור ח"מ סי' י"ך ודבר משנה ח"ב
סי' נ"ו דח"ן ע"ב וחשק שלמה בכללי הקי"ל אות
ז' ובסי' ס' הנכ"י אות ז' ומט"ש אות ס' ומ"ה
לב מנין דקמ"ח ע"כ והרב מ"ד בס' אורח משפט
אות ל"ט וק"ג ואם כן דל מהבא שיאמר הבעל
קי"ל שלא לפרוע בקובתה

בר מן דין רביון דמושבע ועומד מיד המדבין
תורה או קס"ן וחכם בשבועתו בכתובה
לשלם כל הקד' און לומר קי"ל כמקום דאובא שבו'
כמ"ש ככנה ג' אות ס"ד משם מהרש"ם וחשק
שלמה אות ס"ח מכתב קפרי רב"ר ועט"ר אכונה
מרנא בס' גנוז חיים בכללי הקי"ל אסף איש טהור
כזה ובכלל מרכי עירנו מהר"י איסקאפה ומרן
הסכ"כ ולב שלמה ושפת חיים וחק"ל יע"ש וא"כ
ספק שבועה להחמיר ואינו יכול לטעון אדעתא
דכני דלואת יקרא אשה לא נשבעתי ולא יאמר
קי"ל וכדור ועיין נשמת חיים ד"ד ע"ד ור"י ע"ד
ור"א ע"א וב' ועיין עין משפט ד"ן ע"ד ור"א
ע"א ואין כענין אדעת' דהכי לא נשבעתי והאריך עד
ד"ן סוע"ב ולבסוף כתב ז"ל מעתה אפילו תימא
וכ' ע"ס הלשון ובס' דרך עץ החיים כתשו' אה"ע
וע"ש ועמ"ס הרב ח"ת אדם הג' מ' סי' א' דף ס"ג
ע"ד ורס"ד ע"א ושם בס' גנוז חיים הכי' דדור
אחר דור אם נהגו ג' פעמים מקרי מנהג ואין
לומר קי"ל יע"ש ואם חס חסוט ותכדוק תמלא כן

ע"ב בס' נדבך לב שם דזל ע"ד וז"ל ובכר
האשונים כמלאכים ללל כמים אדירים
ועלתה הסכמתם בפסק מרן דאין מוילאין אשה
מבעלה לא בעירי טומאה דוקא באשר מביא
יונא מדברי הרב מוהר"א ששון סי' ג' דפ"ח ח"א
סי' פ"ט ומתק"י באסוף סי' ט' וכמ"ס סימן כ'
בדורות יתיר מבערים מוס והחירו כפשוט כל
שלא דחו במב"ש וגדולה על כולן רבני וגאונים עירנו
זאת הרב זה חיס גדול והגאון אבינו מלכנו ז"ל
דקד' הוה דייג וסונין דמתא דהי' אולא דלא אסרין
אשם לבעלה לא בעירי טומאה כמבואר בס' שפת
חיים ואחריו חכים מאור עינינו חיים עד העולם
גב' בס' הגממה סל"ח סי' ח' וא"ב מאין ולאין
אית לן למיחש לעדויות שלא לפגום בשכר האשה
וקדי' היא מתעורר לבעלה בלי שום מקפץ דהיא
בשה קבלה הגשים הכשרות ע"כ ובדע"ל ג"כ הקוסף

וכעדות כזה הקורא כס' פני ארבע ס' ל' דל"ה
ע"א וכן את זאת דאס היה הענין שדאס אותם
דרך חלון קטן או תוך גדול מתמיהם דרואה
ואינו נראה שכתב זה על זה ורבותם הארבע
דממנו ניקח שהוא עד עומאם חסן כשהפתח סגור
וחסך שפתח ויעש כריתים הנחתם לאחוריו כאופן
כזה הוא פחות משיעור כין השמשות לר' וס' דהוא
כהרף עין זה כנכס זה ואלו אפי' לעמוד
עליו ואם כתב הרב ה"ר דרור' שאם דאפי' ראוהו
שזכרים זה על זה אפשר שהיה בלא תועת תשמע
כל שלא היה זמן מה כע"ס כ"ס וכ"ס כאופן כזה

זאת שנית הזה העד קרוב לבעל האשה והוא
פסול לעדות וכל כה"נ לאחר כל כמיניה
דקרוב להפסוד כהנכתה דמ"י דאפי' קרוב
כזה היינו לגבי הבעל דאס לבן סקס ומתמין לו
דכול לגרשה לא כן להפסוד כתובתם לא אמרו
דאס מעולם דכבר האמור למעלה ראש תראנו
משם

ועד ה"נ שירענו בכירור מיתוריו ואי ביה יע"א
דהבעל של האשה ואחיו ה"ו סדרו נוסח
העדות מהב"א ושלחוהו לזה הבקור הקיום שכן
יעיד ונמלא דהבעל ואחיו בקשו שיאמר כך נוסף
גם הוא שבעדות לא יש בקבלתם שום איום ונוסח
והכ"ד הם הדיועות דאינם יודעים את הקורה לקיים
היו מרבה לתקור את העדים וכל כי תאמ' מלח
מאן ספין ומאן דקיע שיחשב זה לעדות ורגלים
לדבר דוראוי כתבדוס של העדות של ביה לא כח
פליקוח ונה הפותח פאוי' או כוטיגוראפ' כי
אס ואלו כתב של אחר זא"כ ואחיו הכתב אשר
כא"פ כתובה וס' העדות למח הותם האגיד המגיד
אותה שיקבלה זה ונראה מר כתב האגיד ועל שם
מי נכתב דמסקמא' ודא"כ הכ' דהכנים ה"ו אינם
עשים קץ לבקור לאר כתיב להכין עדות מהלי
יהיעת הדיון השלטי שהיה עממם כמעמד שלשתן
כלל דכרס וכבן ידס מובוחס האין בעדות הזה
כדח שביעה לאקור' אשה לכעלם

ועל דארכע: ל"א אשכנח דנה העדות נתקבל שלא
בפני האשה וכמו ק"ל העדות אחת
שנתקבל: מפי האשה הנשכחת חית כה תלתא
דפודענותא לרעותא תתי חרל' ראל האשה אמר
ואשה פסולה לעדות להפסוד כתובתה פאשה חסך
איש עקום דהכ מיד החוס תחא"ע"י' ס' כ"כע"ס
השטח שיכבוד דאיו מלעדי' עם העד של כתיב
סוף דאין עדותן כפיון סחור כד"ר ויס' חילוק
כתיבם כעמס וכמקומות וכבר כתבנו למעלה דלא
חז לאעבוד פניאם שלם להא דאמין דנתקבל
העדות שלא בפניה והלך לפחד תשו' רש"ל כס'י
וא' דתכ' ואל' עדות שנתקבל שלא בפני בע"ד
אפי' כדעכד העדות וכ"ס לפסול' איש מקוקת
בשעתה לעמס כבכורה ובכח פבוח פשטא' דאף
בדעכד איש כשהדעמס ווסה' עכורה משום לא
תא' שמש שוא ודאיוס להסליך לבלבים כדאחא
בשכחות וקס' גוראף שיש טועין ומקבלין עדות
דאבא לנחם לקטטש ממוס תקנת הבאוגס חלילה
שעמו האומס תקנת זה שלא כסוף וס' וסוף לא
בעיין הפסולין ופני' ועוד שהתב כה"ס שלא יקטלו

פשיטא דאיו חסוב קבלת עדות אפי' כדעכד וס'
ואפי' כאן להעיד עתה נראת דלא כל כמיניה
חדא מאחר שגלגלו הדיונים והעדים להעיד כהתב
וההפך א"כ מורכב דשקרא קא' מתקרי ועוד
אומר אני דכל עדות שנתקבלת מתחילה שלא כדיון
סוב אינ' ראוי לעדות כלל מאחר שכבר העיד
לא סדרו מדיוניהם וגם אומת אותם הכע"ד עליהם
דכבר העידו כפי ראונו נגעים בעדות מקור כאשר
כתב דרמב"ם והעור וכו' ומה שנמלא כתוב פא'י
דכ"ס וכו' למא שלא התיר לא בפני בע"ד ובאופן
שכתבתי ולא כענין אחר כלל והנה זכינו כמין
שאור' הכ"ד ואל מעוקל חכה לעמוד עוד דיון
ואותן העדים וכו' הם וכתבם פלסחד ואותן
ואתם פאש' ישרופו פאש' לא מופח' נשמתם ודאס
תפח' דלת טוב עשו בעמיהם ומיהוס והלחא
לא יוטר ולא יפקד ולא יעל' על' לכ לעולם לומר
לזוס אדם את דבריו העדות שהוכחה שלא בפניו
ולא ישמע' על' פו של פה ישרל' והמחור' הוא
בכלל מלוא שם דע' וארכאס על כתפיה ואין חילוק
בין פסול לקבל לשאר עכרת עכ"ל וכ"כ פס' ל"ב
באור' כע"ס וכן ראיתי להרשב"ם בס' רכ"ד הכ'
כעמס דס' לעדות שנתקבל שלא בפני בע"ד הגמל
עדות ואינם יוכלין לחזור ולהעיד דורא' משקרי
וכן פסק' שם בס' פ"ה ועיין לתבאן מתן וקני
בס' חק ל"ח מ' ח"א סוף' ופ' שנת' ו"ע ס'י

וראיתו למבד"ס ד' בוסין קתא' ס'י' ח' זכ'
דאין סמכות' וס' קל' בראש' ד' כדעכד
דכדעכד עדותן דלכוס בתי פדות דהוא
כשכותב המיס ודאיו אינ' עבות לפלי עלתא כשאר
עדות שלא בפניו וכמו שכתב הרשב"ם עלמוס'
דל' וחייבים לפוסם פדכד דעור יע"ס וס' דס'ל
סס' בס' ג"ל ועיין בס' פרת מטה אהרן ס"כ ס'י
מ"פ ובס' פנים מאירות ח"א ס'י קמ"ד וח' בוס'
קמ"ו וק"ף וס' שכת דוד אשה ככית פמל' היו
מ"ב לכל דרכות און מויון אחר ממקום דאשה
אשר הקסב לקבל נאות כד הוא ללמוד יטלה למר
ק"ל בתאן האמה דכל' עדות שנתקבל שלא בפני
בע"ד נפסל' אותו עדות ולא יעיל' עוד אס וס'
לחור' ולעיד בפני בע"ד כדכתב הרב נאמן שמש
ק"ד ע"ה ועמ"ס הרב משפסוס ישרוס ק"ל לא עור
סס' פסומה ד"ף

ורפי' תשו' לורב"ס ס'י' ש"פ סיכא דהתור גבס
שלא יקבל' שלא בפניהם עדותן פטלה ולא
מקרי דעכד לא לכתסילס ווס אסר לפלי עלמא
מאחר שהיה יכול לתקן כע"ס והכא כמי חני תתיו
דמור"ס איתפסה דהתור כהס הלמוניס שלא יקטלו
עדות כ"א בפני כדורי הקנסות כמנח' סעיר כול
דור דור וגם דורו של האשה הקרה שיהיה
בפני האשה וסא' נא' עיניך וראש מה שכתב
מור"ס שם כתשו' זו וז' ועל לו הדיונים שהיו
באותו העד שהוכחה העדות שלא בפני אפי' שהן
ראויין לעובס גדול הם והעדים כמ"ס הר"ס כת'
דלעל וס' קלוקלס א סוף תקמס' שאין אנו מכירים
תקומת ידוסה ואפס' מוזח' הוא דעור דאין לפנינו
לכ' לא כאלים עליוס דאין האלו לתס' אלא סס' וסא'
לנפס' שעכד דכבר דלע' הזה עכ"ל והנה מקלו
סויכו

שיוכי למקבלי עדות בכניא עור תשוב ותראה בת' מור"ס סי' י"ד וט"ו דכלל דביו כחב דלריכין סליחה וכפרה ע"מ שקבלו עדות שלא בפניו ועור שם כמה דברים דתקטמר שערת בשור של אדם הקורא בהם ועמ"ס הרב עכורת הנרשני סי' ז' וכו' ועתה נרפס ס' נדיב לב ח"כ לגאון ירושלם הרב גרור המר"ל העלך דוד ורתיקי כח"מ סי' א' דין את הדיו דהכ"ר שקבלו עדות שלא בפניו העדות פסול ואין יכולים לישב עוד לקבל העדות כי אם יבואו אחרים תחתיהם לקבל העדות ומה שנתקבל הו"ל כמאן דליתיה וע"ס גם תראה במורינו הרב כנה"ג בח"מ ח"א סי' כ"ח הנכ"י אות ס"ח ובס' מעשה שמענו שם אות ל"ה דעדות שנתקבל שלא בפני כע"ר ולא מהני לפסול אדם מכשירתו וגדולה מאות הדין שם כנה"ג אות ע"כ משם הרב משפט דק ח"כ סי' ס' דאפילו שהטילו חס' שבוואו ויעורו כל מי שידע ונתקבל שלא בפני כע"ר לא מהני וע"ס עניניך תראה להוציא בארעה הרב מעשה אברהם דף רכ"ו ע"ב וע"ד באשור הדינים המקבלים עדות מרשע ובעל עבדות וכו' תראה להרב הל"ר לבסוף סי' ל"ד ול"ה ול"ו ועיין מ"ס מור"ס שם בסי' ו"כ והרב כאמך שמו"ל שם בסי' ע"ה יורה זקיס על זה ובבן עדות קמא שאמר שבה עליה נפסל מר כי הוא בעל עבדות ורכנו עירנו פוסלים אותו כדאמרן ועדות שלא בפניו אפי' כדועבר פוסלים אותו רכנו עירנו ג"כ ואם כן מאין ולאין גשאל בדיונו שמתן עדות דראוי לקמור עליו כרי לכוף וללשש שתקבל את ביטה ותפסיד תוספת ומתנה ובאופן כזה דאין ידו משנת עליה לשלם מה שהכניסה לו ומאחר שכן במקומי אנו עומד וירא אכני להורות הפך אבותי ורבתי הקדושים הגם דברך חידע כל תעלומה והנסתרות לה' אלהינו ומי יאמר דראוי דוינתה תחתיו דענין בזה הוא כמו חוקה כפרה ארומה ואינה יולדה בדיונים ומה שמוטל עלנו כרי ללכת ידי חובת שמים הוא כענין פטור בדיוני אדם וקובץ בדיני שמים והיינו לפיכך לאשה כמינו פווקסם שתקבל את נטתה בדני כסף ולתת לה כתובתה במושלם ואם אין לא ידו שיתן לה שער חוב לגדל פריע עם ערב האמנם לו' שהיא חסודה לפי הפוס' האוסרים אותה הפך רבותינו הקדושים רכנו עירנו וסובין דמתא זה לא מן השם הוא כל זה נראה לפי קע"ר ואם יסכימו עמו טובים השנים אופים לראש מוקירי דעירא מע' הרב המוכהק גדול מרכן בעל הלכות וצדלות רב חכ"א נר"ו ומע' הרב הכולל רב טבחוא יעצור וקומך מנ"ה ופה נר"ו ואם ואמר שאין ממס מדבריו אני מבטל דעתו כנגד דעתם ומורה על האמת באם

אברהם פלאג'א
 ודע כי...
אנחנו הבאים עה"ס מהדעניך אנחנו כי אחר...
 וכן הראנו את כל הקדושת הנוגע לענין דיבת רוב

עוביו ורוב הקיפו ולא היתה קרי' אשר שגכה ממנו וכאמת לא הניח פינה זוית ולא מקום להתגדר כי הכל כאשר לכל הראוי לרון ולהורות בדבר המצפט לפי שטח השלה הנלכת קמן אכן דאמרן מאן דתיליד אימיה כותיה דמר תיליד אחד היה אברהם וירש את האר"ס ירושה דא' בארש'ת החיים כרא ברעא דאבה הוא הרא"ס מ"מ ורופילא עטרה כראש כל אדם רבינו הגדול עטרת אור החיים זל"ה ואין בדין ארש'נו תתן יכולה כהקבמה עמו בכל הכתב מאת מעלת הרב הפוסק נר"ו ביאורה ועוד לקרא בשגס לאו למודעתו הוא לריק ומ"ג כי הדין דין אמת ותורה יולדה מפי סופרים ומפי ספרים לקדושים אשר בארן רבותינו רכנו מתא יע"א ומרגלא בפומיהו ועבדו רבנן מעשה רב ומי זה ואיזה הוא אשר ימלא לכו להרהר אחריהם ולא נלכדה לא להעדרה ולאפשי נכרה על הדין ועל האמת הכ"ר הבאים עה"ס ביום ג' לח' בקלו שנת התר"ל ושלים

הלעזר הלעזר
חיי' נסים **נסים משה**
 לגראנאטו דמת' הכהן אריאל
 ככור ס"ט ס"ט

ה"ו אה בקשת לעשות תשועה על ידך עשה אותי כאשקופה הנה בדורינו הנה עובדא שגת תקע"ט דהכריו הרב הכולל לכו בכתי כנסיות על מה שנו"ן עם איש שהיה מחורס מכ"ר ורכים התחננו לו שיקבל דינו ולא יכריזונו ולא הטע און וכענין שמעון ו' שטח עם כט
ה"ו הוא שדור אומר א תאסוף עם חטאים נפשי הדבר קשה לשמוע דהוא העיר על עצמו כי חסיד אנו וקי"ל דאין קוכרין לריק אלל רשע ואפילו לריק נמור אלל לריק קתס ואולי על עון ב"ס כיוון הגם דנתכשר דנתכפר וכל האומר דור חטא וראויה היתה בת שבע הנה אפ"ה היה מקוים וחטאתי נגדו תמיד על כי אכלה פנה וכדי להיות נגדו תמיד אמר טסח זה לסוכר ולא אסח דעתיה ולפי הרב היפה שכתב לפי דרכו דברך מקרה יארע כההיא דקבר לישע נתושב ממולא ועפ"י זה יוכן כות המאמר ככרית על זאת יתפלל כל חסיד לין לעת מנא זו קבורה כלומר דלא יפגע החסיד בקבר רשעים דק' היה מתפלל דור א תאסוף עם חטאים כדאמר הכא ועמ"ס הרב ככור חכמים ודוק
יש ר' אבכו מטתיה אונס וכו' עאכ"ו וזה רמז כמ"ס איוב ה' נתן וה' לקח ו' ה' דהיינו ק"ו בששה דברים לא כוז ושקר וגניבות דעת ומשוא פנים ומקח שוחד וכו' וקיים לעולמי עולמים וקיים ואומר ונתן לך רחמים ורחמך וקרבך סנה הפי' כב' רפי' הרב היפה הוא מדרש רז"ל ע"פ האתן ככורי פשעו פשו בטינו חטאת נפשי דהכנים הקטנים כשמתים מזליין לאביהם מרזן של מעלה כי"ע"ס ועמ"ס כס' ככור חכמים שם באופנים אחרים

פרק ז

ה'ז' שחיק טמיה דפלן ראשיק כריה עיין
כב"ר פכ"ח זה הלשון ממע זע"ש
ועיין לעיל פ"א דכלאים ה"א ועמ"ש בפ"ג דתעניות
ה"י ונריך לומר דהכל לפי הענין הוא דאומרים
המשל יש בחינת אב ויש בחינת אם . והנה לפי
מה שפירש הרב היפה דרוב עושרם הכיחם לחטוא
וכל הכיחיס קראו חנר על הכסף וזה שחוליו
ממלרים דרבו הממון נתן מכשול לפניהם כיע"ש
אחי שפיר קרא דכתיב כהושע סי' י"ב ויאמר
אפרים אך עשיתי מלאתי און לי כל יגיעי לא ימנאו
לי עון אשר חטא דאבין ורקין מיעוטין וכל לרמוז
דמיעוטא דמיעוטא הוא דעשרתי ולא ימנאו עון
אשר חטא דאבין כנמנא זה כ"א מיעוט ורובא
דרובא ע"י עושרם חטא חס הרבה ומה שחולרתי
לומר זה הוא מסיבת ואנכי ה"א מארץ מזרים
ומשם הוא דמנאו עושרם ונכשלו וא"כ על זה אמרתי
דכרי שלא לחטוא מרוב עושר הוא מיעוט .

ה'ג' גזר ר' יאושע על שר דומא וכלעיה
כל לעומת זה עיין לקמן פ"ג
דע"ז בר"ח מטבריה ועמ"ש בני הגדול כר"ו בקפרו
והו"א פל"א .

שם חילו לא עלינו לכאן לא להעמיד הלזיק
הזה דיינו הני סרכין תלתא ר' לציור ור'
יאושע ור"ג והעיקר ר"י דהיה יודע בטיב להתיר
כשפים עשה והללית דאותה אשה רעה דעברה
על לא יחבול רחיים ורכב כי נפש הוא חובל לא
אהנו מעשה וילא הלזיק בסיבת ר' יאושע מר
ניהו ר' יאודה בן בתירא והוא בדרך נס ויען קב"ה
לא עביר פלגא ניסא הרי כשם שאבותיו של ריבב
כאו בדרך נס כדאיתא בבבלי במכתין דל"ב דעמד
על רגליו ריב"ב ואמר אנו מבני ביניהם של המתים
שהחיה יחזקאל וכשם דהחזיר נשמות לפגרים מתים
לאבותיו של ריב"ב כך הנפש החובלת שהיה ריב"ב
עשה לו הקב"ה נס ע"י ר' יאושע כלורף זכות
ר"א ור"ג וילא האור לעולם וכדאיתא בפסחים ד"ג
דמנודתו פרוסה ובסנהדרין דג"ל אחר ריבב לנאבין

שם אם מתכנסין הן כל באי העולם אינן יכולין
לבראות יתוש אחד הרב היפה הכריח
דאת הנפש אשר עשו כחרן לא אפשר דהיה ע"י
ס' יאורה הנס דאברהם אע"ה הוא היה הממכר
ס' יאורה וידע בטיב ע"ש וכלא"ה מי זה אמר
דשרה היתה יודעת ס' יאורה דקאמר אשר עשו
ולא אמר אשר עשה דקרא קאי לאברהם בלכר .
אך לרשת הגרים נחא ובאומרם ו"ל דשרה מגיירת
נשים כמו אברהם לאנשים ועיין כב"ר פל"ט ובס'
ירי משה שם אות כ' ובס' יאורה פ"ו

פרק ח

ה"ח אם במתקרת ומלא הנכב עמ"ש מו"ה
תה"ל ח"כ דרוש כ' להספד ועיין
מ"ש בס' כרך את אברהם ס' ויחי דרוש א' וראיתי
להרב היפה ז"ל שהבין דאחר מנ' הוא אם במתקרת

ואינו כן כ"א על סושיה סמך וכאן לא הביאו כי אם
שנים אך במכילתא ס' משפטים פרשה ר' הביא
השלשה וכן הבין הרב פני משה לפי תומו ולא הזכיר
להרב היפה בזה

פרק ט

ה'ז' ופנחס שלא ברלון חכמים הרב יפ"מ
כתב דלאו מטא הוא לא דאם
לזו קנאים פוגעים בו וע"ש ולא תקן דלפיו איך
לזו לנדותו כיון דלא עשה איסור ויהיב טעמיה
פנחס דהשעה לריבה לכך והרב כבוד חכמים ונא
לירון בדבר חדש דקנאים היינו עשיעור יו"ל שהכו את
הנפש ותהא אימתם מוטלת ולפחות קנאים מיעוט
רבים שנים ולא פנחס לכדו שיכנס בסכנה וזת"ר
וכזה מיושב על מה שרנו לנדותו . אכן היסור
שהניח דאין למקור כפשו ביחוד וחי בהם הרי ענין
משה עם המלרי היו לברם וירא כי אין חיש .
וענין ר' שילה בברכות דכ"ח ע"א נמי היו לברם
והיינו משום דכך היה מעשה ולא נוורו אחר
ולמטוניה דהרב כבוד חכמים מה טוב דהכא גבי
פנחס כיון דכא לו נשמות גד"ו הרי נעשו כח תרי
גברי דרכי ולכך שרתה רוח"ק דכדין עשה והעולם
לא ידעו מזה עד שראו ששרתה עליו רוח"ק ועמ"ש
הרב מראה הפנים שם ולפי העעם שנתן הרב
כבוד חכמים על קנאות פנחס דנוגע לברוך כבוד
ה' ממקומו כיע"ש אין להרהר על פנחס כי כנס
לברו בקירוש ה' גדול כזה דלריך מסיבת כפשו
וכדור .

פרק י"ו

ה"א מהיבן היתה הזכות קיימת לכניהם
אחריהם הוא שמשה אמר
לישראל וזכרתי את בריתי ועקב הק' הרב היפה לא
ידעתי מ"ט להזכיר משה כאן מאחר שהקב"ה הוא
האומר עכ"ד ואני בעוניי הכנתי דלקמן נחלקו
באווה זמן גמר זכות אבות ולרעת ר' אחא לעולם
קיימת וא"כ מ"ש משה זכור לאברהם הוא ס"ד
דחמה אך הקב"ה דינא מפיו וזכרתי בזכירה של
הקב"ה אין לו הפסק הוא שמשה אמר לא תסמכו על
דברתי וזכור לאברהם לא מה שיש לסמוך הוא כי ה'
אמרו זכרתי וזה יורה כר' אחא ולכן לא נקטו הוא
שמשה אמר זכור לאברהם ודוק

ה"ב אחיתופל עיין כבוד חכמים פרק
זה סי' כ"ג דהיה טויה
כלבו משם היפ"מ והוא ביאר דהיה סובר דהכל
ע"פ המולות והטבע יע"ש והוא סברת ארסטו
וקרומי הפלוסופים כמו שהביא בפי"מ פ"כ דמכות
סי' ב' ומה שהתחזק שיחק דור במים והוא ימלך
אחר דנשבעה לדוד על מלכותו לאו מלתא זוערתי
הוא זו ומידה כנגד מדה הוא נחנק מעלמו ונעשה
מאכר עלמו לרעת דחשוב ה' לו עון וזה די והותר
ועוד שהיה יועץ אכשלים למרוד באביו כמפורש
בשמשל כ' סי' ט"ו וע"ז והורה דע לכבו וראה
נא הדבר מפורש בכ"ר ס' נח רפל"ב ורפל"ח ול
תתמה על זה דהיה לו דה"ק וגם בגדר מלאך
דלא

מוכח מבאן דהמנשה היתה אחר מעשה ומרי על שהיו רוצין לפגוע בפכחא ועיין מה שכתבתי בקו' ע"ט כל חי במכתין דמ"ד ע"ב ודוק

שם לא לישקו ולא עריכתו דוחה את השבת עיין יפ"מ שם דכתב בתוך ל' שאין דוחה שבת לא עריכתו דהוא ע"ס וז"ל סידורו אך קשה מ"ס עוד שסרת למדוריו נכתו חבלים בדגליו ובריהו שגאמר גם א יתקף ע"כ ואי אמרונן דאין הכן בעשה שלוח לאביו להכותו ולקללו כ"ס לרבו וסן אמת דאמרו דאם הרב דומה למלאך וכו' הוינו כדו שלא יכנס ללמוד אך אם למד ומילנו גדול מר"מ ולא עשה לאושע אחר שום זילותא בזה נר דהתם יותר רע בפלים מדואג ואולי תלמודיו דהכא הונו שלמדו ממנו תורה כ"ה תלמידים מכית המדרש אחר סיכורו בטנה מכוונת לנסותו ולעשות בו הכחנה ולא שלמדו ממנו דבר ואפי' מה שלמדו לא היה בר קיימא דתחשב להם דין רבם כיון דהיה שוכח ולא עלתה בידם הלכה אחת ממנו כקנה כדו שיקרא ר' אך הרב כבוד חכמים לא הכין כך ואחרכא פירש לפי דרכו הפך מזה ואלם לא ידענו הניחות של דואג לומר על דוד כי ידע דמשיח ה' מי הוא זה שכל להורות לפני דמאחיתופל למד אך מדואג מה למד ממנו דאיכא מורה הלכה כפ"ד לעשות חרדה זאת ולהמית בקני ה' ואי לס' התנחומא שהורה הפך דעת דואג הי"ל לכתוב לו אגרת או לשלוח לו רץ הדועני דעתך לא לעשות כזאת והוא פלג על מי שלמד כל כך תורה וכו' סודיע לכל שלא למד לשמה והוא מבחן גדול

שם התחיל דוד לומר שירם דהו"ט ע"ו שיר המעלות ע"ס ב"ס' מ' ולפי מ"ס הרב כבוד תבמים דהוא דונמא ממז דק"ס כי"ע הכה נכון דמשה רב"ה גמר שירתו מכוין לשכתך פעלת ת' מקדש ה' כוננו ידוך לרמוז דכמו זה של ק"ס יהיה או בנסודות הכנין כיהמ"ק ע"ו דוד נעים זמירות דאז ישיר וידבר דוד את השירים כדונמא דהכא בקי"ס וק"ל

ד"ג מבניסין לאור ואח"כ מביטין לשלג פיהם הרב יפ"מ דכתב ע' הנה האש ובשוא"ת הוא השלג וע"ס ואחי שפיר מ"ס שם מהרש"י מהתנחומא דשל שלג הוא יותר למר מאש וע"ס יען אחי עשה ודאי לא תעשה נמלא דקעשה פמיה טפי וא"כ בדין הוא דכשל שלג על ביטול מ"ע ובשלג אש על עיבורו על לא תעשה ולפי זה מ"ס הרב כבוד חכמים בקי"ס ב"ה דשל אש קשה משלג הוא תמותה דמכ"ל הא וגם סא דפתח דלפנינו וללויקס הוא של שלג דהוא חידוש בעיני הן אמת דרבי יוסף כפ"ה דע"ה ס' ס' ד"ה ירד מיכל כתב דגבול שיהי על אש מהר ומיכל שח של שלג מד"ר נמלא העיניך בחי' השלג רחום כדון ועיין עוד למהרש"י כפ"ו דשנועות שייך לזה פוק חוי ועיניך תראנה מ"ס כזה כשה"ק ברכת מל"ח ח"א בדרוש לתשובה ובספרי זוטא דרקה חיים ופקועי' בשש כל חי מע' ג' אות י"ט

ה"ה ליישיבה אינן את חזרה חזרה את לסחורה ולפחקמטיא ולכבוש את הארץ עמ"ס כס' שמע אכדהם ס' ג' ובספ"ס

ללא קראו ח"ס עיין מראה הפנים דל"פ רע"ב דברי הוכח קושי מה עלתה לו ומלאכוס ירדו למטה וחטאו ;

שם לפיקה של חכמים וחרנא אחר לבית שהוא מלא תכן נראה דהייט מה שדרשו לעיל מזה כהאי פירקא ע"פ כי דבר ה' כזה אפי' כמקרא אחר בתרגום אחר בקי' אחד עי"ס והוא לפוס דיגא דרמאגא לעיל פרק כ' ה"ו נבי עלה הו"ד דירקה בתבת בקורחך כל דייקוי וכתב שם הרב פני משה בספרו מראה הפנים דלאו דייקוי ממש קאמר ולא מליטו רמו לרין זה כמקרא וכעדות הוא דמליטו דלמור מהמקרא או בטלה מקלתה בטלה כולה כדריש בפ"ק דמכות מה שנים ת"ל עדים והכא גמו כעין דייקוי קאמר דעדות לקיים הדבר הוא כמו דייקוי וכן התורה עדות נקראת וענתה השירה הואת לפניו לעד כי לא תשגח מפי זרעו עכ"ל הא קמן דאם כא להחסיר אות אחת מהתורה הוא הורס הכל ח"ו לגבו זה קבוצה לפוס דינא ועמ"ס הרב כבוד חכמים ס' ד' וזוטעס יותר כל מה שכתבתי

שם מובה אומר אם טוב תשוב בשלום טמון פרמו ר"ת ח"ס ליהו משה דאמרו כל' הזה שאני אומר לך שלא דבר ה' כי והרב כבוד חכמים הלן בעדס דהיה כדו להשקיע המחלוקת גדול השלום לדבר כך יע"ס

שם עבר דרש ליה שיתא ירחין לשבת רק לא היה כאחאכ אשר היסת אותו איוכל אשתו רק הוא מיעוט דהיה יותר מאותו חסיד שהכיר ככ"ר פ"ו ס' ו"פ ועיין כס' פני מבין ח"א דף ס"ח ע"ד

שם והילדים אשר נתן לי ה' וכי ולדיו היו והלא תלמודיו היו לא מלמד שהיו חביבין עליו והם קורא אותן בני קשה דממה שדרשו ושננתם לכניך ונלחכו בני הפכחאס ומפסוק לה תולדות אהרן ומשה מוכח דתלמודים קדוים תולדה ובנים מלך החכמה שמשפיע להם ואיך הכא תלה בחביבות דלוינן מלך דחביבותיה גבויהו כ"ה דכך הוא המורה געין בקה"ק ראה חיים ח"כ ס' בלק ואולי כמה שקראם ולדים ולא בניסין או תולדות זה יורה דמלכך דקדושים בניסין דזה ככר נודע הנק' לשון ולדים הוא ילד ששעושים דהאם ארתמנו על היותו ילד ובחומרים ז"ל רילד הכל מחכבין אותו ועיין להרב מוסר ש ופס ז"ל ודוק ושא מא עיניך דכל זה דאמור הובא כמו ככ"ר ס' לך לך פרשה כ"ס גע"ס ל"פ ת והנוק"ק בארובה

שם ח"ל חס אינו מקבל בתא' הדי אפי נועל דלת עיין להרב קופה דהקשה מאוה"ע ותל' יע"ס ובלת"ה קרי התש' אינו מועיל להם ולא ניתן להם ובכך התרעמו על זה ועיין בספרה דהא חיים ס' האוינו בארובה וכתב מל"ח ח"א דקני ודקלן ועיין להרב בבבא תבמים ס' ט"ו וע' לקמן כפ"ה ה"ה

שם הנס ששי בין שולא את הנגף ז"ל במתקן שולא שראה וקרי יפ"מ סגיה בנוסחא דקני שולא עמדה בני שכתו לפגוע בו ירד המלאך ונגף קחם כשראה פתח את הנגף וכו' יע"ס הנה

שם וכקפרי בקי את אברהם ס' לו ועיין כספר
כבוד חכמים ס' ג' .
שם דורשי רשומות עיין בקונט' עיני כל חי
ככ"ק דפ"כ ע"א ובהשמות שם

פרק יא

ה"ג ונאה לעולם כתב ה"ב היפה בשם יש
מו שפירש דנאה להכלי העולם
ותענוגיו ודחאו וכל"ה אי אפשר להתקיים פירוש
זה דרכותיו אינו מוטואין מפיהם לומר נאה על
שהוא אינו טוב כגדר הוי האומרים לרע טוב ותו
דמגדעות נתן ללדיקים שהנאה להם כגדר נאה
לעולם ועולם הפוך הוא תרתי דסתרי מן הקלה
ש הקלה והאמת דלא ניתן להאמר וע' כבוד חכמים
מה שפירש ונאה לעולם אפי' לרשעים וע"ש ושם
כס' כבוד חכמים כתב דהם נגד ז' ברכות שכתבואין
וכנגד ז' ברכות שיש בברכת כהנים וע"ש .

שם הוא ר' הוא ר' יאודה הנשיא א"ר אבהו הוא
ר' הוא ר' יורן הנשיא הוא רבינו ה"ב
וראה מ"ש כס"ק עיני כל חי כגטין דע"כ ע"כ
ועיין לקמן פ"כ דע"ז ה"ח ופ"ג דגדה ה"ד ועיין
להרב כיכר לאדון דק"ל ע"א מה שהביא ממ"ש
כס' וע"ל ח"א וח"כ וע"ש .

ה"ה וצוה את בני ואת בני ביהו להקטיר
את הדבר שיוציאו אחר ר'ה
הנה עבירה גודרת עבירה לעבור על לא תלין
נבלתו על העץ וע' כס' חיים ש"ל ח"כ"ס' כ"ה אות
ב' ובס' עה"ד בקוף וי"ד ואחר זמן נדפס ס' נח"ל
ח"ד וראיתי מ"ש בזה ונראה דסכתו וסכתו בני
ביהו היינו דה"ל הלוט לכבודו דמותד כדי שלא
יאמרו דבקללת הנביא מת דניכא לשקר זה היה
טעותם .

שם אותה העיפת דס שילחת מאותו לדיק כפרה
על כל ישראל היינו דקתיב וכחזרתו נדפא
לנו והוא ממש כדנוון הסקזה שאמרו כוה"ק וע'
כדרשות מהרי"ט כס' לפנת מענה מרכה תורה
מרכה חיים

מסכת מכות

פרק א

ה"א חרגו אין נהרגין עמ"ש הרב מלאכת
הקדש ס' שופטים ד"ה כאשר
זמם ועיין כמה שרשמתו בקונט' עיני כל חי
כמלתון ד"ה ע"כ
ה"ב כל המשלם אינו לוקה עיין כס"ק
עיני כל חי מ"ש כזה כס"ד
ה"ה עאבו ישלם שבר לניטפל לעושה
מלנה כעושה מלנה עמ"ש
בקונט' עיני כל חי ככ"כ ד"ט ע"א ובהשמות
שם מה שזויתקי בזה .

ה"ז כתב כל נכסיו לכ' בני אדם כאשר
עיין לעיל פ"ק דגטין הלכה א'
ומ"ש הרב מראה הפנים שם ועוד לזו הכא בהלכה
זו ועיין נח"ל ח"ד דפ"ח ע"ד .

פרק ב

ה"ו הרוגי מלכות נכסיהן למלכות עיין עיני
כל חי בסנהדרין דמ"ח ע"כ .
שם ובונה להם דימוסיות ומתחלפות שבת וכל'
ומאכיל חכמים ותלמידיהם שבת שבת'
נראה לפרש דקנט תחילה שבת לאפוקי חוה"ע
כההיא דפ"ק דע"ז שתקנו שוקים ח"ט מתחלפות
לזורק ענמן יע"ש והכא באמת שבת ליואכ דלא
להנחת עצמו וכוונן ולנכי מתווק ביד לומדי תו' ראוי
להקרא שבת שבתים כדקרוק יען מנכמה ק"ו ולפי
כברכות בפרק היראה דס"ג פתח כבוד אכסניא
והלך דברים ק"ו וכל אחד עשה ק"ו א"כ נאה
לומר שבת שבתים דאחי השבת הזה משבתים הרבה

שם כ"כ דחכם חדא מוכלא ואזיל לאחר עיין
כס"ס שמע אברהם משל ומנונה בזה
התנלות על חוב"ד חכ"ד .

פרק ג

ה"ה הקורח קרחה כראשו עיין תנפה
חיים כמכה ס' א'
שם והמשחית את פאת זקנו עיין תוכחת חיים
ס' תשא דק"ז ע"כ ודק"י ע"א ובקונט'
נפש חיים מע' למד .

ה"ט כמה מלקין אותו מ' חסר א' עיין
נשמת כל חי ח"א מס' טו"כ
ואילך ובקונט' החפץ חיים סעופי דינים בזה דאספתי
באומרי'ס בעזר משלי והרב שרה ואושע כתב
דכפ"ג ממסכתא זאת לא נמלא תלמוד ירושלמי
והרב פני משה ובספרו מראה הפנים והרב נח"ל
ז"ל עומדים בפר"ש על המשניות לבר דגמ' ליתא
בהאי פרקא ועיין בהקדמת התקונים ד"ט ע"א
דכתוב שם כנליון דהראב"ד כתב דהיה בזמנו תלמוד
ירושלמי על ס' קדשים יע"ש ה"ל ברחמיו ויכנו
לראות התלמוד ירוש' כשלימות ולהשתעשע בעמקי
ההלכות להכינס על כוריון אכ"ד ,

מסכת שבועות

פרק א

ה"ב ומנין לידועה בתחילה ובקוף והעלם
כנתים עיין להרב פני משה
בתחילת המסכתא הלזו מספרו פני המורה פלפול
נאה בזה .

ה"ה היה ר"ש אומר לב' שעירים קריבים
על הזכור עיין להרב כבוד חכמים
דנתן טעם למספרם נגד לב' להים שבמ"כ אך משה
החריד על זה דמה יעשה למיה"ד בחי' להים
כי לו הקרבנות לה' מר"ד וא"ל הקב"ה דלהק וידוי
לב' נשבר ונכתב נגד מידה"ע ע"ש שהאריך וזה רמו
מובה ס' ה' כמה אקדס דהיינו נכחו מה איכף
לזאי מרוס דהיינו כפוף ללהים דהוא זבחי להים
רוח נשברה לב' נשכר ונכרה דהיראה ה' מירת
רחמים יתראה כלפי לים אך מיה"ד בחי' לקוס
הוא רוח נשברה ודוק . פרק ב

פרק ב

ה"ג ער שיכניס ראשו ורובו הא פליגא לס' עולא דביאה במקלט בזכיס דל"ב ע"ב וכמ"ס תוס' בפרקין ר"ט ועיין כס' מראה הפנים ועור לו כפ"ג דע"ז ה"ו ד"ה אף ע"ז משכינים רור יע"ש וכמ"ס הרב נח"ל ז"ל דל"ז כ"ב ועמ"ש בכה"ק גנוי חייס מע' כ' אות ט' ודוק

פרק ג

ה"ח ישו ושקר שניהם בדיוכור אחד עיין נדרים פ"ג ה"כ ובנו"ש הרב יפ"מ שם ועיין להרב מלאכת הקדש ס' וארא וס' יתרו ולהרב שכות ואודה ס' יתרו ומה שזיין הרב נח"ל תוס' דף דק"ל ע"א כן זיין הכא נמי

ה"ב דם שקרס אינו לא אוכל ולא משקה עיין מנחות דכ"ח ע"א וחולין דק"ך ע"א לענין טומאת אוכלין ומשקין ועיין למרן כ"מ כפ"ו מהל' מאכלות אסורות ולהרב מראה הפנים ד"ח ע"ג ועיין מ"ש הרב עדות כהיוסף קאמון' בשיטתו לכ"מ ודוק וכמ"ס הרב נח"ל ח"א כפ"כ דמעשר כ' ועיין לקמן כפ"ג דגדה ה"כ

פרק ד

ה"א שלא יהא א' עומד וא' יושב עיין למרנא בכנה"ג ח"מ סי' עו"ב בהנה"ט אות ד' דחלק על הכ"ח דאם האחד יושב והכ' לא יושב דזקוק לו לו' שישכ ועור שם דאם ישכו מעלמן אין להקפיד יע"ש ואם האחד ת"ח דמוכר הדיון לו' שישכ ושכנגדו אינו רולה לישב אין לו לדון אם לא יושב גם השכנגדו והוא פשוט

ה"ו וישחבל בני בני פי' הפ"מ חבלה והיא חבורה ואם הקרו כו חייב מיתה יע"ש ועיין מ"ש חכם בני ה"ו כס' שמע אברהם סי' ס"ט וסי' ע'

ה"ט שלח ביד עבדו עמ"ס הרב תוס' יו"ט ומ"ס הרב עושה שלום מע' יו"ד והרב הלכות יו"ט דע"כ ומ"ס הרב נח"ל ז"ל ד"ק ע"כ וג' והוא חידוש דלא עלה על דל שפתיו מ"ס הרב מראה הפנים שם לפניו וממה שהביא מהת"כ והרמב"ם יע"ש וז"ל

פרק ה

ה"א א"ר יוסי הדא אמר שנים שלוו מאחד עיין מ"ס כספרי הקטן רוח חייס ח"מ סי' ע"ז ועור היה לי כזה שקלא וטריא עובא בתשו' שהשכתי על פסק ארוך ששלח אלי קרוב אחד מקלה מקושטא תורה וגדולה הרב כמוהר"ח פלאנ' נר' בכמה"ר דוד ז"ל ונשרף הכל בשנת התר"א תע"ד ול"מ

שם

לא משום דמליוין לשכח עדותן ענ"ש כקו' גנוי חייס מע' ש' אות ח' כס"ד ועיין חומ"א בירמיה סי' י"א

פרק ו

ה"א שניא היא שאין נשבעין בקרקעות כ"א רכיון דהוא תלמוד ירוש' נקטו הכי דהרי כעור ח"מ סי' ז"ה איתא דכח"ל נשבעין על הקרקעות יע"ש

ה"ה שבועת ה'תיהא בין שניהם עיין נשמת כ"ח ח"מ סימן ט'

היבא דידע דנשבע לשקר אי רשאי להשביעו או יפסיד ממנו עי"ש מ"ס בעור משדו ועור ליינתי כזה כקו' רוח חייס סי' פ"ז אות יו"ד

שם ארשכ"ן מלאכי חבלה אין להם קפיון מה שהק' הרב נח"ל ז"ל ח"ד דק"כ ע"ד מרפ"ק דברכות דלכל המלאכים אין להם קפיון ואינן מלאכי חבלה כלבר והניחא בתימא וכבר ראינו למוהרש"י ז"ל שנתקשה בזה לעיל בברכות ותיורן בטוב טעם וגם הכא האריך בתיורו והרחיב הדברים ושמעתיקה כפומיה טלי יומא ואיך לא הכיע עין לראות כב' מקומות הללו והרב כבוד חכמים ז"ל שנגרד אחר דברי מוהרש"י ז"ל

שם עובדא הוה בחדא אתתא וש לשאל בזה דאיך ולפי מהכא אפי' על האמת דהרי איבא למתלי דהבא שאני דהויא קללה מפיה ועל חיסם היא באה הגם דקללת חיסם ל"ת היבא ריש נר סיבה היא באה או השעה גורמת עיין פ"ב דמכות ה"ו וכיכר לאדן דעק"כ ע"כ וגם ברית כרותה דל יפתח אדם פיו לשטן וככל דהוא עולא ויבא גם השטן ולא היה שבעה לכד כדרך המשביעין ותו דכל זה דר' ור"י היינו נשבע כב"ד וכמעשיות הללו אינו נראה דכ"ד נשבעו לא חוץ לב"ד ועיין כס' מראה הפנים פרק ח' במכלתין ה"ג ד"ה אינו חייב עד שיכפור כב"ד יע"ש וגם היה כינה לבין חברתה ושבעת כ"ד אינו כנוסח קללה ונריך להתיישב בדבר ומאי דעור הרב נח"ל ז"ל להעתיק ל' הגמ' דגטין דל"ה ע"א היה ללא נורך דכבר העתיקו שם כס' יפ"מ וגם הרב מראה הפנים שם

פרק ז

ה"ב מה שנתת עפ"י כ"ד נחת עיין מ"ס הרב נח"ל ח"ד דק"ו ע"ג ור' ועיין כמה שרשמתי לעיל כפ"ו דכ"ק הלכה ז' כס"ד

ה"ה והחנוני על פנקסו עיין מ"ס בקו' רוח חייס ח"מ סימן ז"א כס"ד

פרק ח

ה"א לשמור ולא לקרוע עיין כס' מראה הפנים ועיין כס' שמע אברהם מקבת סי' ק"ח

מסכת ע"ז

פרק א

ה"א ע"ז וותרנית הוא עיין להרב כבוד חכמי' במאמר זה סי' א' ובשלאחריו סי'

כ' ועור לו שם כסי' ג' דהלך בדרך אחד ביסוד שהניח דירבעם לכבוד עלמו הוא דורש שיהיו כ' מלכים בישראל כי הוא היה ראשון לזה ובא בטענות דבשנתו קדמו בראשית דאינו כמו עד עתה דלמס והוי"ה כ"ה מה"ד ומד"ר מתנהגים כאחד לא האו לחוד והאי לחוד ומלכותא דארעא וכו' יע"ש שהאריך במונח זה ברעונו של ירבעם ולפי דברות קדשו יפה פירש בני הגדול **אברהם** רחמא גר' כ"ה ביחזקאל סי' ל"ז ומלך אחד יהיה לכלם למלך ולא יהיה עוד לכ' גוים ולא יחזו עוד לשתי ממלכות עוד ועי' ולא יטמאו עוד בגלוליהם ובסקוליהם כמו עגלי ירבעם שעשה לו כונה דקיום כ' מלכים לא ועבדי דור מלך עליהם ורועה אחד יהיה לכלם ואז ובמשפט ולכו וחקתי ישמרו ועשו אותם ולא כמו ס' ירבעם דהע"ז עשתה הותרנות קולות חמשה ואז ונתתי את מקדשי בתוכם לעולם דלא יהיה עבודה חוץ למקדש בכית ל וברן כמו שעשה ירבעם והיה אומר דלהשרות שכינתו כיוון לא והיה משכני עליהם בכית עולמים כלכר זת"ר יסל"א.

שם בשבת ובאכל ובע"ז הלכה כרשב"א עיין מראה הפנים לענין בתוך התחום בקבלנות לצורך מחובר ובתלוש כנגעה יע"ש ועיין בקפר רוח חיים א"ח סי' רמ"ד אות ג'.

ה"ב ואומר אך חשך יסופני נראה דבס הנחש מעותר לנשך ויותר כלילה מכיוס כיון דישן הארס והוא כחשך ואינו רואהו שכל והוא ככל חיותו ארץ רשליטתן כלילה ולכך אמרו לעיל בירוש' בפ"ח דתרומוות דר' ונאי הוה מדחל מיניה סגנו והיה יחיד ערסיה על ד' מדושין רמיון וכו' והיינו כי כלילה הוה מעותר לכא עליו כמו שנתפירא אה"ר ועיין בכ"ר פרשה י"א.

ה"ג מכירך ר"ג עיין יפ"מ וכבוד חכמים סי' ו' ועיין נשמת כ"ח ח"א סי' ר"ן וה"ן יע"ש.

שם אכל עכשו מעבדיו על האוכלין מפני הכשפים וכתב הרב היפה ז"ל דדוקא בשלימין אכל בפתייתן לוכא למיחש לכשפים ואין מעבדיו על האוכלין יע"ש ואני שמעתי דבס בפתייתן לחם לוכא למיחש לכשפים דיש כישוף דלירך לחם רב שלם ויש כישוף דעל פת לחם יפגע בבר לעשות כישוף רח"ל מהאי דעתא.

שם שרביעיות וין משכרת נראה דהוא כיון האטלאקי צריך הליכה שיעור מיל כדי להפיק אך בשאר ימות אינו צריך שיעור מיל אכן ממ"ש בככלי בערובין דס"ד ע"כ דר"ג הלך שיעור ג' מילין על היות וין האטלאקי מינה דבשאר ימות צריך שיעור מיל לא דממ"ש ועוד על שהיה רכוב דאינו כ"כ טורח ואינו מפיק כנ' מילין משמע דבהולך על רגליו אפי' כיון האטלאקי די כשיעור

מיל וע"ש בפי"מ ועיין נח"ל ח"ד דקו"ג ע"ד אך מ"ש לעיל בפרק חלק כמעשה פיעור מן חינו העמומי שהוא קשה והוא מפתח את הגוף לזנות וריחו מפעפע כיע"ש לא ידענו אם הוא לרין וס' כיון האטלאקי והכל אחד או לא.

פרק ב

ה"א לא תניק כנה של נכרית עיין יפ"מ ס' שמות ועיין שמע אברהם סי' כ"ט ובספרו בך את אברהם ס' ואתחנן דרוש ד'

שם לו ל' מלות שעתידין בני נח לקבל עליהן עיין להרב היפה ז"ל מה שחתר ליושב הני ל' מלות אם הם מתוך תרי"ג דיש לו או מבחוץ יע"ש ולי הפעוט יתכן לומר דהס הל"א מלות דמביא הפליאה ובאשר כתב בס' קרנים והובא בס' והוכיח אברהם פ"י דמונה אותם אחת אל אחת לו הל"א דבהם זוכין ישראל לגאולה ועיקר הגאולה הוא להיות מלך עלינו משיח דרקינו ואוס"ע כדי לזכות כמונו רוצים לתפוס לו הל' מלות ונקטו פה עמנו ל' חסד אחת דהאחרונה לא שייך באוס"ע דהיינו מה שכתוב כוהיה אם שמעו ואם לא כיונתי יפה את"מ ועיניך תראה בכ"ר ס' ויחי פל"ח ודוק

שם סימן יפה לעולם כשעה שזוכן בארץ עיין מת"כ בכ"ר פל"ח דכתב וכ"ס כש"ט ובש"ט גרס ח"י בארץ וי"ב בח"ל יע"ש ולא הזכיר המ"כ ל' הירושלמי הלז ועיין פל"א ברוכא דמנכר ודוק וזה רמז לו לאברהם לך לך מארץ ל הארץ אשר ארץ ואעשך לגוי גדול ואברכך והוא דאל הארץ שהוא א"י שם ואעשך לגוי גדול דכתיב ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועלם וזהו ואברכך דהוא סימן יפה לעולם ואגדלה שמך דלירקו א"י גדולים כטעמו הפי' של יפ"מ שם והנח חמשה קברות אשכחן בזה א' ל' באברהם כ' ל' לירקו פשוטים ג' מ"ה ד' ל' לירקו ה' לשפים ורכבות שלא באס' המאירה עיין בס' יפ"מ שם וכיפ"ת שלו כאשר כנה אללו ליו"ן ועיין בכ"ר ס' נח פר' ל"ה וירי משה אות ג' ור' לא רמה שהביא מהירוש' פ' נוד הנשה מהיכן היה לו שראהו ועיין בספר כבוד חכמים פ"ט דסוטה סי' ג' והכן.

שם מ"ט ננתקה את מוסדותיו וגלילה ממנו עבותיו וזו מלות תפלן זו מלות לזית נקטו ככיוון יפה לפי סדר חלוצתן דהן אמת דבהנחון לזית הוא קודם תפלן אך כשכא לפשוט מהם בתחילה חולץ תפלן ושוכ הטלת ואפשר דהטלת קטן נמי יסירו כשיסירו התפלן והטלת גדול או כיון דזה מיראת נז"מ דוקא דנראה בפרהסיא יסירו מפחד אויב.

ה"ב מעשה בלעזר בן רמה שגשבו נחש עיין בס' שמע אברהם סי' יוד ובספרו בך את אברהם ס' דברים

שם התירו לבית רב שיהיו ראין במראה עיין שס סימן יוד

שם חשכון מים הוא יורע וכשעה שהמים מתקלסין את בוראן הן מתחזקין עיין להרב היפה

בין עין כמר כוכה ולב שמח בכל האופנים לא יהיה דמעה ואנו מרוויחים דחרפת עמו יסיר דחרפת הנזים המלעגים על עמו שהם הת"ח דלומרים דשמחים במוות ת"ח אז יסיר מעל כל הארץ דהס' אלה' ע' ודוק

שם י"ג נהרין פי' היפ"מ א' נגר י"ג עקריין שהאמין ב' נגר י"ג מכילין דקיים והלכת בדרכיו ג' א השנת הדבקות אשר הוא מושג אחר לימוד ג' החכמות למודיות טבעיות אלויות ואלויות יו"ד מדרגות והס' יו"ד אספקלריות שהזי"ת מושג אחריהן ד' דהמספר הזה ל' בוזמז' וז"ל ויותר נראה נגר ג' אח"ד דהכל תלוי ביחודו ית' א"כ נגר ו' ס'ת ושיחא קדרי משנה דבנע' בהם ועיין בקונט' חיים לגופא פ"ו מ"ש בס"ד ובמ"ש בספר כבוד חכמים.

ה"ר מה אתה רוחן במרחן של אפרודיטו עיין מרחא הפנים ובכנה"ג אמן קמ"ג ועמ"ש הרב פרח לבטן דס"ג ותלמידו הותיק הרב לור יעקב נר"ו ס' פקודי וס' חזית הכרכה

ה"ר קירסם זיור נטל ממנה עיין בת"ד דמ"ט ע"כ כפי' רס"ו ד"ה

קירסם קיסמין וכשין שבאילן נטל לזורכו לשרוף ע"כ וכ"פ הרע"מ ויש לדקדק דא"כ אמאי לא מפליג במתני' בין לזורכו ללזרכה דקמני גבי שיפה ומתני' קתני סתם הרי זה כעולה ולא מפליג בון לזורכו לבין לזרכה וחזה הוית להזי"ע שכתב וז"ל שיפה לזרכה פי' הרב שפחה תרגום ואכות אוחו טחון ושפית יתיה ונראה שכולל כל הבטולים וקוראן בכלל שפיה ואתא לאשמעינן החילוק שבין לזרכה לשלא לזרכה והכי משמע מלשון ריב"ה ס' קמ"ו אבל הרמב"ם מפ' שפיה גדרתא ומשמע דענין כפני עלמו הוא וכן לשון בחיבורו סוף פ"ח מהל' ע"ז או ששפחה שלא לזרכה וכו' שפחה לזרכה וכו' וקשה דמאי שאל דבשפיה תנן לזרכה טפי מבאלין והרי שוים הם עכ"ל ולפס"ד דבריו תמוהים דאין חילוק עלינו את השוין שהרי יראה היראה להרמב"ם פ"ג דמעולה משנה א' שכתב עמ"ש במתני' ואין מעלין לא בשפוי ולא בכפיה כתב הר"ם כפי' המשנה וז"ל ותרגום ואכות אוחו טחון ושפית יתיה בשפיה ואותם הקליפות הדקות והנסירות שנוקרים מן העץ כשמחלקם ומשפים אותן נקרא שפוי ועיין לרע"ס לשם ג"כ שכתב וז"ל ולא בשפויין נקורים דקיס שנוקרים מן העצים כשמחלקים אותם עכ"ל הרי לך כה"א דרע"מ אולם כשיטת הרמב"ם כפי' שפחה והזי"ע ז"ל עשאן חלוקים וכלאו הכי דבריו תמוהים כמ"ש שכונת הרע"מ היא שפי' שפיה כולל כל הבטולים דאין נראה בן דרכיו דאין משום מ"ש התרגום אין התרגום הוכחה ואדרבא ממש ושפית יתיה בשפיה מוכח דפי' גרידא כמ"ש הרמב"ם שהרי קיים התרגום בשפיה דהיינו מחלקת העצים וא"כ דבריו תמוהים דכונת התרגום מכוונת שהוק' לו לישאל דקרא דקטו ואכות אוחו טחון דאם הוא אכות אינו טחון ולכן פי' בן וחו קשיא לי דאפי' לפי פי' דרכיו רע"מ קשה דאם איתא דשפחה היינו כולל ואתא לאשמעינן החילוק דבין לזורכו לזרכה א"כ אמאי קתני

היפה מה שפירש בפשט ובדרש ובדמו ועוד כס' כבוד חכמים שם ולפי דבריהם הקדושים יאמר נא דזה היה מכוון פרעה דכתוב בפ' וארא לך אל פרעה כבדך הנה יולא המימה ונלכת לקראתו וכו' והיינו דהוא היה טועם בדעתא דהיה יודע כמו רבי מנא ור' זכאי ולזה הורה לו הקב"ה שיכה את היאור וכמקום מיתוק המים ויהפכו לרם והדגה אשר ביאור תמות וכאש היאור וזה להראות לפרעה כי לא ידע כלום מחשבון המים ולכך כמבנה זו נאמר לו כל' הוה וזה כונת מאמרו ז"ל דאמר הקב"ה לפרעה רשע כמים נגאית חיך שאני דן אותך במים והכונה דבמים נתגאית לומר שאתה יודע חשבון המים ולחמתיך המים כמו ר' מנא ור' זכאי דאמרו דשבת גדול הוא להם ודמית היות אהיה כמוהם ולפי האמת אין אתה יודע לכן אני דן אותך במים דהמים יהיו מים הודונים לך כמקום מים מתוקים

ה"ח חלב שחלכו נוי עיין בקו"ס נשמת כ"ח ח"כ בהשטות סל"ח לטו ובקונ' חקקי לב ח"א מס' כ"ה ואילך ארכ"א בחיים העוד לנו בקונ' משא חיים מע' ח' ובקונ' חיי וחמרא כיר ס' הטובה עליו יהא רעוה שיהיו דבריו נשמעים לכל -

פרק ג

ה"א אחתמי כוכביא בטיחא ומה הורגלו אינשי לומר כזהם ככאב ולער לו' דאנו הכוכבים ולפי מדרש איבה דהכוכבים כוכין עם האדם כשכוכה ויש לו לער על זה הוא דנקטו כלשנויה הכי -

שם אחזעית ימא דטכריא כתב הרב יפ"מ שזה לפי שכשהוא עולה לירושלם לעבר השנה היה נבקע לפניו עכ"ל והביטה וראה מ"ש חכם בני סיו' בס' והז"ל ח"א פרק ז"א ותמלא כזה טעם לתן עוכדא וכבר רשמתי זה בפרק ו' דסנהדרין ה"ג

שם אחזעקרון ארזיא דארעא דישאל יובן עמ"ש הרב אש דת במאמר אש נאמר תמר למה נאמר ארז וא"כ עמ"ש הרב אב"א והרב נוה"ק לקמן כפרשה מ"א דברשות תמר וארז ויערב לך

שם אחמין כותיא לית איכון לא מרועין ופי' הרב יפ"מ מאמר הכותיים דרך לענ לומר דעין כמר כוכה ולב שמח כדרך החנפים שהחכמים שמחים זה כמות זה ותשו' יש' להם את שטיפי לפי' כי כמ"ו שחם שמחים שהם קרובים לר' אבהו בן תהיה לעולם שמחת הכותיים הרחוקים ולא באופן אחר עכ"ל וזה יהיה כה"כ בישעיה ס' כ"ה בלע המות לגלח ומחה ה"א דמעה מעל כל פנים וחזרת עמו יסיר מעל כל הארץ כי ק' דכר והוא דבכמה קראי דכתוב דרפת והיינו מהגוים והבא לכאורה קשה מה שייך דרפה מהגוים כזה אך לפי האמור הכה נטון והוא דדרשו ע"פ והגר לעמו פשעם חלו ת"ח וא"כ והוא שרמו קרא כומן דבלע המות לגלח אז ומחה ה"א דמעה מע"כ פנים כל' בכל האופנים בין הכוכה ממזדות נכשו

דחא כשהאמצעי דבר טמא דאז יהיו בטלים לנמצי וכמוהם יהיו עושיהם לחרפון ולדראון עולם וזה כדריעה שהאמצעים טהורים והוא להשפיע יקבלו עונשם דיהיו נחקטים גם עוכריהן לז"ל וזה"ל וזה יהיה טעמא דקרא בס' ואתחנן דהזכיר וכשמרתם מאר לנפשותיכם דלא תלכו לחרפות ולדראון עולם פן תשחיתון תבנית כל בהמה כל דומם בארמא וכו' ושוב הזהיר ופן תשא עיניך השמימה וכו' דהאי לחוד ואינו בגדר הראשון ולכך כתיב אכר תאכרון מעוה"ז ומעוה"ב

שם שירוק עליו או שישתין עליו נראה דאינו ענין למתני' דלקמן הלכה ה' דפתס שלא במתבון מנגד והיה כפניה אכל הכא היינו על גבה תמם ולא במקום אחר כפניה א"כ יש הפרש בין האדם המתכוה עלמו לבשאים מכיון אותו והיכא דב"ק אומר שיעשה כך אפי' לטובה חושב שהוא לרעה ועיין בס' נח"ל ח"ד דקכ"ב ע"ד

פרק ה'

ה"א כבר נתקלקלו הכותים עמ"ש בספרי הקטן עיני כל כי במס' כותים פ"א ה"א

שם לא לסלמייא דתחתיו דכתיב ויעמון אותם יעקב תחת האלה הנה רי"ש ברי' דבר בתכמה דהיה יודע דפתוי ירבעם לעבוד ע"ז היה בטענה זו למה הטמין יעקב אותם ולא אכרם כדלעיל וא"כ אני יודע מאין באהם ולגלות חרפתם וטעותם דהם עווע"ז ולא כמו שהם מראים עלמין המתקדשים והמטהרים ועיין בב"ר ס' וישלח פ' פ"א ושם תמלא להרב נזה"ק סי' ב' דבר מאה ומתקבל כמעשה שעשה יעקב כמה עומנין ובמה אין עומנין יע"ש

מסכת הוריות

פרק א'

ה"א יכול אם יאמרו לך על ימין שהוא שמש עיין סל"ח לנו סי' ט'
ה"ח הוראת שעה היתה עיין לקמן כוונה פרק א' ה"ד ועיין חקקי לב ח"א קי' מ"ז כמה חילוקי דמים בזה.

פרק ב'

ה"ב וראה חיקונין של אביו רבו הפי' בזה עיין בפי"מ וכבוד חכמים וע' כסה"ק ראה חיים ס' וישב וכקוב' תנופה חיים שם ועיין דברים אחרים דל"ד ע"ד

פרק ג'

ה"א דוגמה יודטון דמו לבורחטון וכו' וכן אמרו במדרש שמש פרשם ז' דנ"ן ע"ד מה מתוק מדבש כוונת דברי הירוש' הלזה עמ"ש כענייניו בדרושים דמ"ש רז"ל והלכת בדרכיו

קתני הרי זו כנילה הכי הול"ל קורסס וכו' אפי' ענה אחר שפאה לזירכה וכו' כאופן שכל דרכיו תמוהים ומ"מ במתני' ק"ק דמאי שנא דבהנך דקתני ברישא דלא מפליג בין לזורכו ללזורכה והנראה דלעולם ס"ל שגם בהנך איכא לחלק בהכי ומאי דלא הולך התנא לפרש האי חילוקא דלזורכו וכו' משום דכשרואים אנו שקירסס וזיידר וכו' תלין שהנוי לבטול תביון וכבר ביטלם משום דאמרין אה דעתו עדיין לעובדה לא היה מקרסס ומזר שיתר רונה הנוי שתראה ותהיה הע"ז שלו גדולה וסימנים יש לו כזה ממ"ש כתמורה בכמהה מעובדת דניח"ל להנוי כנפוחה וא"כ ה"כ אם דעתו לעובדה יותר ניח"ל כענפים וראשי ענפים ומדחזינן דכורת אותם תלין דמסתמא כבר ביטלה משום דאין שום שבת לאשירה כזה ומש"ה קתני הרי זה בטלה והא"כ דאם איכא במאי למתלי שהוא לזורכה וראי שאסור לא שהתנא קאי בהווה אכל כשאי שיש שבת לאילן כמה שמעפה אותו ונוררו משתבח האילן בהא לזרכים אנו למודע"ז ולידע אם השפוי היה לזורכו או שלא לזורכה ולהכי בהא חילק לו' דאין סתמן לביטול

א"נ ו"ל דהא קמ"ל מתני' דכשופיו אם אינה לזורכה מותר דהיה מקום לטעות לומר דאפי' שיהיה שלא לזורכה כיון שע"ז השיפוי גוף האילן משתבח דהא אסורה אפי' שלא לזורכה קמ"ל דאם הוא שלא לזורכה מותר ולעולם דגם כהק' יש חילוק בין לזורכו לבין לזורכה ועיין להרב שושנים לדור ז"ל ע"ש בזה ולפי ק"ד אין כדרכיו כדי שביעה כלל כאשר יראה המעיין כמה מן הדוחק יש בדבריו חדא דהוא קתני ברישא אפי' עלה א' ואין ספק דשזה עליוה לשפאין דכי היכי דשפאין מזרק זריק להו ה"כ עלה. ותו ק"ק דהניחא למ"ד דשפאין מותרים אלא למ"ד דשפאין אסורים מאי א"ל ותו דאם איתא דהיינו טעמא דלא חילק התנא ברישא בין לזורכו לבין לזורכה משום דגבי שפאין יש הפרש דהם עלמין מותרים משא"כ גבי אורד א"כ הו"ל להתנא למנקט כהדיא גבי שפאין דהשפאין מותרים במתני' גופה ולכן טפי כ"ל כמ"ש בתי קמא ועיין להרב הנו' שכתב שלא מלא כפי' רש"י שלפניו דהיינו טעמא דשפאין דמותרין משום דהנוי מזרק זריק להו יע"ש והוא פלא דנעלם ממנו שכ"כ רש"י כהדיא כמ"כ ע"א דמיייתי התם לנשרף ארשב"ב דאמר ע"ז שנשחברה מלוא מותרת מיייתי הך ברייתא ופי' רש"י וז"ל ושפאיה מותרין דמזרק זריק להו ולא פלא להו כמ"ש מרן בב"י משמו ול"ע ושו"מ להרב קרבן ליתור שעמר בזה ככל הולך פוק חוי

פרק ד'

ה"ד ר"ן כש"ד מנא עתידה ע"ז לחיות באה ובורעת וכו' החידוש הוא כמו האתון דנלעס דכתיב בהו פהלחם ולא ידברו כומן דכמוהם יהיו עושיהם אך לעתיד יהיה להם דיבור לומר כי ה' אחד ואין עוד וולתו והוראת כע"ד כק' עדים דמו והרב כבוד חכמים שם דרך דר' מנא על תרו מוני ע"ז מדבר הא' כיעול דרקיקה

בדרכיו הלך אחר מידותיו וכן מה שדרשו אחריה' אלהים תלמי דנקטו ל' הליכה כי אם ינטרף לעשות הכ"ח בנופו כהליכת הדרך ללכת וללכת ממקו' למקום חייב דהוה ככלל ג"ח והיינו דדרשו רז"ל בכ"ק דק"י וב"מ ר"ל את הדרך זו ג"ח ומה יאכל לנו כי הולך הקב"ה ללכת הוא כבכורו למנהיגים לנאול את ישראל ושם פי' כ"ה אה אשר הלכו אלהים וכו' ועש"כ.

שם האוכל ותים הטעם כי האוכל ותים הוא משבח כתב הרב רבינו בחיי זל כס' וישלח וזל ועוד ידוע שכל האילנות יש להן לב כשתתקוף אותן אכל באילן זית אין לו לב ואולי מפני זה טובע הפרי משבח התלמוד ומטמטם הלכ כמו שהזכירו רבותינו ז"ל וע"ש ועיין להרב ועכ"ז זל שרצה לחלק בין זית לזית.

שם אמ"ר חנו משה וכו' עיין להרב פ"מ שפי' של משה הוא שבועה כלו' כשבועה כמשה וכו' וע"ש והכי איתא לעיל בסנהדרין פ"ב ה"א ופי' כן הפ"מ שם ועיין לרש"י בביצה דח"ל דפי' שבועה ועיין לרש"י בקוכה דט"ל דלא פי' כן וע"ש ובעניונו בדרוש לשכת הלכזה שנת תר"ו פי' פי' אחר ועש"כ בס"ד והן עתה נראה לפי' עפ"י מ"ס כוה"ק ס' שלח דוק' ע"כ כי ר' חנו היה מתנהג בענוה ויתירא וע"ש וידוע כי מי לו גדול כמשה וכתוב והאיש משה עניו מאד ויען כל אדם לריד להיות בו מיטין משה לכן היה מרגל כפומיה משה להודיענו מידתו של משה שהוא עניו וק"ל ועיין להרב מה"ד כס' פתח עינים בחי' לחולין לרז"ג ע"א דהכי תרי לישני דרש"י ומתשו' פני משה ח"א סי' י"א ומרבי' האר"י זיצא דת"ח מופלג בדורו מתעבר בו מינון משה רבינו ומשו' אמרו בש"ס בכמה דוכתי כי הכא משה וכו' ות"ד ועיין כס' נח"ל ח"ד בסוף הס'.

ה"ב מלך ישראל ומלך יאודה שניהם שוין לא זה גדול מזה ולא זה גדול מזה הרב היפה נתקשה מאין ישיבה בעורה לא למלכי כ"ד ות"י דהיה משום יקרא דדוד וע"ש ויש לדון בדבריו דזה הטעם ליתא בירוש' בפ"ק דע"ז ה"א ומני"ר כתב דהבבלי לא ס"ל זה דכמונאי שמיטה והרב מראה השנים כתב דהירושלמי ס"ל כמ"ד ואפי' למלכי כ"ד ליכא ושיבס ואי לזאת תקשי להטעם שאמר וירבעם משום קס"ת דהרי מזה מוכח דמלכי כ"ד גדול ממלך ישראל והי"ל לירבעם לתקן שולמרו שניהם כאחד טובים ואימא אע"ג דתרי קלי לא משתמעו איירי דחביבא להו משתמעו ולא תאמר החכמות על הקריאה לכד לא על פיהם של מלכים ועיין לעיל בירוש' פ"ה דברכות ובספר ברכ"י סי' תרס"ט וע"ש או כגורל שנה אחת לכ"א או גורל מי יתחיל פסוק ח' ויקראו פסוק בפסוק או פרשה קטנה לכל אחד ואם לא יתכן אופנים לו תקשי דנמלא דמלך יאודה קורא ומלך ישראל אינו קורא הרי דמלך יאודה יותר גדול והרב ככור חכמים עמד ע"ד מהרש"י לומר דהבבלי ס"ל דמלך יאודה יותר גדול ותלוי הדבר אם הוא מזה למנות מלך וע"ש ולא נתעורר ככל מה שכת' ואולי מאי דכיתא הוא דוד ול' נאה לקרות.

ה"ד ופדאו כמתן הרכה ושלחו לא"י עמ"ש בספר שמע אברהם סי' י"ב ובספרו ב"ר א"ח' כא'.

שם להחזיר את הטפשים. הרב יפ"מ בחר לגרוס להוסיף יע"ש ועיין נח"ל ח"ד ר"ד ק"מ ע"ד והרב פני משה קיים הני' אשר לפנינו

שם תוכה מיתרינה מתיב ופי' הרב יפ"מ זקן מוסמך שהוא דורש מיושב אין זה דורש ברכים בבית הכנסת כמו ביומא דכלה וכיונא לא בבית המדרש כדאמרין זקן ויוש' בישיבה שדורש בלימוד התורה בבית המדרש וזה הל' איתא בב"ר פ' נח ריש פמ"ב ב' פעמים בר"א יע"ש ודאמר' לעולם תהא איתתא לבור עילך וילפי לה מייקס דוד המלך על רגליו. וכדור שלפניו אירע שירש הרב מיושב מסיכת כי היה חולה ואין דנין אפשר משאי אפשר ועיין להרב נח"ל ח"ב פ"ב דחגיגה דרכ"ב ע"א דלא זכר מלשון הירוש' הלזה ומתהדרש הנו' ועיין ש"ר סוף פ' ובכ"ד פכ"ח דמס' בתוך קו"ע ודוק הרחמן הוא יתן לנו בריאות הגוף והנפש ורגליו נעמוד במישור לדרוש לפני אלהים חיים

שם אר"א בר' ונאמר משומר קודם מפני מעשה שאירע עיין כפי' הרב פני משה ועיין כס' פענח רוא ס' שופטים וכיפמ החליף הני' למשומר.

ה"ה מלך קודם לכ"ג וקשה דהא כ"ג חכם דהגדול מאתיו שיהא גדול מאתיו בחכמה וכו' וא"כ ת"ל שיהא קודם למלך משום חכמתו דהא קתני רישא חכם קודם למלך אבל מ"ס הבבלי ת"א כ"ג קודם לנביא אע"ג דהנביא גס כן חכם הוא דאין הנבואה שורה לא על חכם מ"מ בחכמה הם שוין שזה חכם וזה חכם אבל לענין המעלות שיש להם מעלת כהונה גדולה היא גדולה ממעלת הנבואה והטעם כזה ג"ל דכהונה גדולה טענת לעבודת הכורא שהוא עומד ומשמש לפניו ית' מה שא"כ בנבואה לית בה שום מעלה מלך בחירתו ולא קיום שום מלוא לא הו"ת מרדכי לו העתידות ומגיד לו הנעלמות ולכן כ"ג קודם לנביא אבל מה שהמלך קודם לכ"ג ק' ואפשר דהבבלי איירו בכ"ג שאינו חכם דהכי כתב הרמב"ם פ"ו מהל' כלי המקדש דין א' וז"ל כ"ג לריד וכו' בחכמה ובמראה וכדון ב' כתב ואין א' מכל לו מעבב לא כ"ז למלוא אבל אם נתרבה מ"מ נתרבה עכ"ל הרי דאפשר שייך כ"ג ואינו חכם וכוה א"ש דקאמר מלך שמת כל ישראל ראויים למלכות ע"כ משמע כל ישראל ואפי' ע"ה ראויים למלכות ואם כן מאיזה טעם יהי המלך שאין לו לא מעלה אחת קודם לכ"ג שיש לו כ' מעלות חכמה וכהונה גדולה לא ודאי הכא איירי בכ"ג ע"ה ובא להורות שמעלת המלכות גדולה ממעלת כהונה גדולה אבל זה ג"ל דוחק דא"כ לענין דינא יש חילוק בין כ"ג חכם לכ"ג ע"ה והש"ס סתמא קאמר מלך קודם לכ"ג וז"ע ע"ק מה שהביא ראיה ש"כ קודם לנביא מקרא דומשא אותו שם לזוק הכהן ונתן הנביא למה לא הביא קרא דלעיל מיניה דכתיב ויאמר המלך קראו לי לזדוק הכהן ולנתן הנביא בשלמא מקרא דלעיל מנייהו דכתיב ולזוק הכהן וכו' ונתן הנביא ל"ק דהוא קרא לא נחית לקדש המעלות והראיה דקאדים כניחו

תורה ובתך כהונה וכת"מ ומדקדוס כת"כ לבתך
מלכות משמע: שכתר כהונה היא גדולה מכתר
מלכות ואם היה מת ביה דרכו משום דנשא כת
משמעי: אפי' אם היה כתר כהונה שהיה גדולה
יותר, אפי' לא היה שימות משום: שלא היה ע"ה
ואחריו התאכקי בעפרות: רגליו הקדושים: ע"כ סלח
נא ואני מבקש דכל דבריו נפלאו ממני טרם כל
ביסוד שהניח לקו' דהכהונה היא גדולה מהמלכות
דהדבר קשה דוק נראה הפך מ"ש בחריות ד"ב:
ע"א דאיתא בכרייתא שם וזל מלך קודם לכ"ב שג'
ויואמר המלך ליהם קחו עמכם: מעבדו אדוניכם
ופרש"י וז"ל מלך קודם לכ"ב מדאמר מלך לכה"ג
קחו עמכם: מעבדו אדוניכם למא' מלך עריך עכ"ל
ואף גם זאת כפ"ו דאבות מצינו דאמרו גדולה
תורה שהיא יותר מן הכהונה מן המלכות
שהמלכות נקנית כל' מעלות והכהונה ככ"ד והתורה
במ"ח הא קמין דהמלכות הוא יותר גדול
מהכהונה דזו כל' וזו ככ"ד ומחמת זה גופה הוא
שנאמר גדולה תורה לפי רוב מנין וכמו כן נקיע
פפשיטות: הרב לח"ס כפ"ג מה' ת"ת עמ"ש שם
הרמב"ם על ג' בתרים דשמא תאמר: שאותם הכתרים
גדול מכת"ר הרי הוא אומר כי מלכים ימליכו
ורוונים יחקקו לרב כי שרים ישורו הא למדת שכת"ר
גדול משהיה ע"ז כתב וז"ל ומה שלמד שהתורה
גדול מכלם הוא משום שכיון שלמד שהוא גדול
מהמלכות וכמו שפירש"י ח"כ ודאי שהוא גדול מן
הכהונה דקי"ל מלך קודם לכ"ב ח"ד ז"ל וכ"ה הרב
בני: חיי כל' הרמב"ם שם: ד"ב ע"ה וגם הרב מעשה
רוקח זל שם ד"ט ע"ג והרב פרי"א ח"א ד"ט
ע"כ יע"ש וגם זו מן התוכחות דקי"ל דמלך שמחל
ע"כ: חין כבודו מחול וככהן כתבו הפוסקים דמהני
מחילה כמ"ש אני בעיניו בפרט זה כס' הר המור
ה' בבורים אשר בשפלינו וזכר לנו אבא מובה ברא
כיע"ש ועמ"ש הרב עושה ש' במע' ח' ד"ן ע"א
ד"ה כהן שמחל דמוכה מכל זה דהמלכות הוא
יותר גדול מן הכהונה וכן תראה לעט"ר מו"ר הרב
אדוני אבי נר' ב' נשמת כל חי העול' בעתעל מובה
הדפוס כח"א ואיך כתב הרב הדבר בפשוט דהכהונה
היא גדולה יותר מהמלכות וזוהי שקשה נמי דממקום
שמלא סעד לדבריו דהכהונה היא גדולה מהמלכות
ממאי דהני תנא כפ"ד דאבות כסדר זה דהיינו ג'
בתרים כתר תורה וכת"כ וכת"מ והקדים כת"כ
למלכות לפי האמת חין מזה דאיה כלל וכמו שראיתי
למוהר"ם שמושינו שנתן טעם למה אמר
כתר כהונה אחרי כתר תורה משום דקיבת קיום
הראשון שהוא כת"ר הוא ע"י הכהנים המדריכים
לבני אדם לשלימות וקיום התורה וכתר מלכות שייך
אחרי כתר כהונה דהוא להעניש לעוברי התורה
לנחותם הדרך אשר שרת אותם בה כהנים את"ר
וה"ד הרב מוהרש"א זל כס' מדרש שמואל שם כפ"ד
דאבות דקנ"כ ע"כ ועוד הביא שם מוהרש"א משם
מוהרי"א זל דנתן טעם למה הקדים כתר תורה
לסדר ג' בתרים דהוא לפי זמנם כך הוא סידורם
בתחי' ניתנה תורה בה"ס בכללות לכל ישראל ואח"כ
ניתן לאהרן הכהונה לו ולזרעו ואח"כ כתר מלכות
דנ"טווי עליה באחרונה וז"ל בקיבור

בניו ח' ויורד: שהוא שר-לכא לנתן הנביא וכדלוי
חין זה הקדר דל: אשכחן: שיהיה שר הלכא קודם
לנביא וכן מקרא: דלוי: אפי' עכרך וללדוק הכהן וכו'
ל"ק איפכא דמשמע: מזה דהנביא קודם לכ"ב דשאי
האם משום דנתן עלמא מדרב: בעדו וכן הוא הדרך
בשארם מדרב: על עלמא ומפרט אחרים עמו מזכיר
עלמא תחילה ואח"כ האחרים באחרונה כמו: גם
לוי: ג' לך ת' שקל: כסף כינו וכונן: מה הוא ילף
ה' כינו וכונן והרבה כוונא כזה לא מקרא דויואמר
המלך קראו לי ללדוק וכו' קשה אמאי לא מיייתי
מנייה: ולזה אפשר: לומר דל: בעי לאתווי: ראה:
מההוא קרא משום דבעי לאתווי ראה מפועל החשוב:
הנעשה שהוא משיחת שלמה שהוא דבר גדול שגל
ידם נעשה מלך על כל ישראל ומלך על העליונים
והתחתונים: וכו': ממאנו שרדק דהמע"ה ונתן
הקדימה ללדוק: מקודם נתן ש"מ שכל"ב קודם לנביא
אכל ההוא קרא דלעיל לית ביה שום מעלה ולא
שום דבר: של: חשיבות לא הקדימה: כלבד: ואפשר
לדחוס ודחוס: שלא דקדק אדונינו דוד הע"ה כסדרן
וכן מקרא: דמשמע נא: יאושע וכו' מיייתי ראה שפיר
דהתם המלאך ראה לכשר להם כשורה טובה: מביאת
סנא כמו שסיים כי קניי מביא את: עבדו למח
שהוא: דבר: חשוב: ומעולה מאד ונתן קדימת שמינת
הכשורה והואת ליאושע ש"מ דכ"ב קודם לנביא:
ואכ"כ זה: דלוי: לרדקק מאי ויואמר ואפשר דאיכא
למדת: דלמאי: שרי: קס: והא דאקדמיה: דהמע"ה
ללדוק משום: אהבה יתירה שיש לו עליו: ואגב
לביבותיה: אקדמיה ת"ש שמע נא יאושע וכו' דהתם
לא: שייך: אהבה כזה יותר מזה דהמלאך הוא דקא'
קני: דכל: אפיין: שוין: הם אללו ואפי"ה: אקדמיה
ליאושע ש"מ: דנא: הכי ואי מהתם הו"א דלעולם
שוים: הוה והא דאקדמיה ליאושע משום דהמלאך
היה מדרב: עמו בדכתיב: לעיל מנייה ויער מלאך
ה' בואושע וכו' אם כדרכי תלך וכו' ונתתי לך
מהלכים וכו' שמע נא וכו' וכיון שהיה מדרב עמו
מוכרח לומר שמע נא יאושע אתה ורעיון לזה
הביא: קרא דדוד המע"ה דהתם לא שייך האי טעמא
ועיניך תראה להרב זרע אברהם כטרוח מ"ש
בזה: וכיוונתי לכל מ"ש שם: וכרי לחנך לכי אברהם
ק"ו בלדותי: פקדתי עליו דיתן בעיט' : מה
שחורש כזה מה שתעלה במלכותו: והולך לשיט
לשי סדר כתיבתו:

כתב הרמב"ם פכ"א מהל' א"כ דין ל"ה ולא

ושא ישראל ע"ה כהנת שזה כמו חילול
לזרעו שלא הדרן ואם נשא אמרו חכמים חין וזיווג
עולה יפה וכו' וזהו קונויא בפסחים דמ"ט דאמריו
בת כהן לישראל וכת"מ לע"ה חין וזיווג עולה יפה
ופריך והאמריו: הרולה שיתעשר ידבק בזרעו של
אהרן כ"ש שתורה וכהונה מעשרתו וכו' ל"ק הא
כת"מ הא כע"ה וראיתי להרב כרך משה ח' אדרת
ז"ל בשיטתו לשם דט"ז ע"א דכתב וזל וקשה דהא
אמרין כפ' אעפ"י דרבי אעסק ליה לכריה: כי ר"ח
נח נפשיה דרכיתא ופרש"י דהטעם משום שהיה
זווג בפסול לפי שרבי היה מכית דוד ולא היתה כת
הכאה משמעני ראיהו לבנו ומש"ה נח נפשה כמלא
שקיום בה קוברה דשמעתין כמשנה ג' בתרים כתר

ש"ל כהן חזק וזוהי עולה יפה ואפשר דה"ק דביון
 דזרעו של אהרן הם עשירים כמ"ס כר"ך ס' ח"ט
 כ"ט כשם תורה וכהונה עכ"ל וכאלה הקדש הרב
 משפח אהרן כח' לשם דע"ו שהקדש כזה הדיבור
 ואחריו ביטבוו בע"ט ואבני תמיה דלא עלה על
 דל שפחותיהם דבלי מוקדש"ל ו"ל כח"ט שם דכתב
 וז"ל בורעו של אהרן משום דעכדת ביהן שהיא
 הקלורת מעשרת בדחמרי' פ' בראשונה וליף לה
 ישימו קטורה בלפיד כך ה' ח"ט ואמר כ"ט שפורה
 וכו' דכתיב בקורה בשמלם עשר וכבוד והמקדש
 ידע ודאי דהך דר"י בת"ח קא מירי פדאמר ב"ט
 שפורה לא דהוה ס"ד דכ"ט נמי מעשרת ופ"ט
 בת"ח דיותר מעשרת משום תורה וכמסקנא דכ"ט
 מליאקו לידו עניות ב"ט דקאמז ה"פ א"ס בכהן
 לחוד הכהונה מעשרה כ"ט כשתשאל הכהנה לת"ח
 למשום תורה מעשרה טפי ודוק עכ"ל ועיין נמי
 לל"ב כבוד חמשים שם יע"ט. גם ראיתי למקדש"ל
 ו"ל דח"י דכתב ח"ל וכ"ט שפורה וכהונה מעשרת
 כ"ט ונ"כ פירוש א"ס נושא ביה של ת"ח והוא כהן
 וק"ל נראה דאף הוא קים מכוין לזאת והס לא
 פזיכורוהו ועיין נמי להרב בנפ"ל סלכות דקט"ו ע"א
 יע"ט ודוק

והנה

ביומא כפרט זה ראיתי להקדוש שם
 בסוגין עמ"ס שם א"מ ר' כהנא ח"י ללא
 דנפיקי כהנא לא גלאו דכתבו וז"ל משמע שלא
 היה כהן והא דאמרין בפ"ק דקדושין דל"ב שאל
 קודמא כפריון הן בשביל אשתו קום לוקח בראשית
 כ"ט הורוע ר"כ הוה חבול בשביל אשתו והא דאמרין
 בפ"ט ד"ל ר"כ לר"כ פשוט וכו' לא בשביל אשתו
 כהן לא שפך הוה שמו עכ"ל וק"ל דהוה לוי ספק
 דבריהם שכתבו שם בחולין נאחזי פקד. בלחוד מקום
 בדקל"ב ע"א ד"ה ר"כ כהנא דע"ו ל' דר"ב כהנא
 האמור בקדושין דשאל קודמא כפריון הן הוא אחר
 דהוה כהן כע"ט וזה קומי למאי דאמרין דלחוד
 מלחוד שכתבו בקדושין פסקי חז"ל כהן כהנא בשקלים
 כע"ט וידעתי בוי' וידעתי דאין להק' כאלה להקדוש
 מדודתו אדידעו אכל קושטא דמלחא הוא דהא
 והא דאחא פתוס' בקדושין שם פ"ד שתי' כ"ט
 ח"י והם עשירים בת"א ועמ"ס ועמ"ס ארבע עשר
 שלום כמע"י ר' ד"ה ר"כ כהנא דפ"ה ע"ט דנראה
 שדבריו תמוהים עי"ט

ואת

זה ראיתי כס' בית הלל כו"ד קו' ש"ס
 למר בריה דרב המניה שם דלחוד עתק
 דכ"י התוס' דקדושין וכתב ע"ד ו"ל והנה הטעם
 אינך לשמוע דברי חז"ל ה"ט דנשמע מניה דוקא
 מ"י שוי לאכול בשביל אשתו אכל לטוב אי סלעו
 לפדיון הן בשביל אשתו ולא הטעם הוא מפורש בנ"י
 דהוה מיעוט אחר מועט עי"ט כפ"ט ויעיין בפסקי
 חז"ל דחולין דכתב וז"ל ר"כ אעפ"י שלא היה כהן
 נטל בשביל אשתו לזנות ופדיון א"י ח"כ משמע
 אף ר"כ דקדושין נמי לא היה כהן ולא נמלא זה
 פתוס' חולין ונראה שהיה מדברי חז"ל דקדושין
 פ"ד ר"כ וכו' ות"ד. ואחרי בקשת המלכות וז'
 לוי לתמוה ע"ד דכתבילת דלא לזוזק מ"י חז"ל
 דדוקא בלחוד ולא בפדיון מלכא הוה דאי
 הורוע ושוב הביא ספסקי חז"ל דכ"ד ופתוס'
 דקדושין ולא כתעורר כעלמא לישב דבריהם דנראה
 דקא

וכזאת

וכאלה ראה ראיתי ארבע מפרש וחתר
 להרב בלחוד המים כח' על הרמב"ם שם
 כה"ל ת"ת ר"ד ע"ד ע"ל הרמב"ם חז"ל דנ' כחירס
 נפתרו ישראל כתר תורה ופ"ט וכת"מ דובר עשה
 דוהי מיתרת רוח' ביומא דע"פ ר"י וידע הן של
 מוכח ושל אסרן ושל שלחן וכו' והוא כמו שהביא
 מרן ומ"ע והלכ"מ שם שם וע"ו תמ"ה יקרא למת
 שונה ר"י ולא נקטוהו כפ"דן דהוה כחולת נכתב
 ועשר ארון ואח"כ שלחן ואח"כ מונח ומינה נפקא
 דסדר כך הוא בחר תורה ופ"ט וכו' ופ"ט כן
 אמרו כהדיוות דמחור ת"ח קודם לכ"ט ע"ה וכו'
 ככ"מ המלך קודם לכ"ט וכן מוכח ממתני' דמס'
 אבות גדולם תורה מן כלליות ומן המלכות והמלכות
 כל' מעלות הכהונה ככ"ד והתורה כמ"ה הרי מיהא
 מוכח נמי דמלכות קודם לכהונה ולמדו שמוכח
 תעורר התורה כמ"ט וא"כ תקשי נמי לירוש' דאמר
 ג' בתריס חס בחר תורה ופ"ט וכו' ואין זה סדר
 לכן באמור וא"כ הרמב"ם מנ"ל לאקדמו בלחוד
 למלכות וא"ס נאמר וכו' ואח"ך דהמלכות
 לענין קנינו הוא קודם לרדיק ל' מעלות וכמ"ט
 במתני' דלכות גדול' תורה אכל לענין קדושת ללכי
 מי שנטלם אהרן הכהן קדם והוא מא שגיהא לע"ד
 ככותב דביו וז"ל עכ"ד ולא ידעתי למה תלה ח"י
 בעד ריבוי ללך ולא ישת נמי בעד מתני' דלכות
 דנ' בתריס כאופן קושיותו מאז מקדש דהרי לפי
 האמת נראה דתעלה מן אישור גם בעד משנתי
 וכלו שנתבאר ככה"נ ממה שהביא מוה"ר' אוהור
 ו"ל כפשוטו ועיין להרב יפ"ת ככ"ד פרשה ד"ד

זאת

שנית אשתומאחיו על הרב כר' משה בעיקר
 קו' שהקשה מהא דכרית דרבי באמור
 דנמלא דקיים בה קוברה דשמעתין וע"ו קא מקמי
 דהם היה מת ברית דרבי משום דנשא בת משמע
 חפ"י א"ס חול' כת"כ שהוה גדול יותר חפ"ה לא
 הוא שיעות משום דלא הוה ע"ה דלגבי דיהי דכרית
 לה כאו סתומים וסתומים דהרי מה ענין זה אלל
 זה דהלא בת כהן לישראל הוא דקוברת או קוברתו
 ופרס"י הטעם משום דבת כהן לישראל להינשא
 לכהנים ולא ללגום משפחתה ולהינשא לישראל עכ"ל
 ופ"ט כגיוס' ארבע כבוד חכמים ו"ל שם בפסקים
 דת"ן ע"ד וז"ל ח"י כהן כ"כ לישראל עיין
 פרס"י משמע מפירושו שאיכא כהן לישראל שרי
 דעיקר טעמא הוא משום שפונס ודעה ממע'
 בלחוד ונראה דבת ת"ח ל"ד לה"ה איכא כן ת"ח
 לבת ע"ה דראיתא חז"ל עכ"י הרי דלחוד נוסא
 בת ישראל לכהן לוכא קפידא כלל דלחוד מעלין
 פקדא ולא מויריך אכל לפי האמור דהמלכות וותר
 גדול מן הכהונה נראה ועיין כס' קרבן מנחה וכו'
 דרבי הוה דרדו' לנ"ל וכן לאי דעתי מאז קא מקשה
 וגם תי' חז"ל מוכן חז"ל כלל שלשום מנומנס
 באש' יראה הירוש'

עוד

ראיתי להרב ב"ד מש"ס שם דכתב וז"ל כר"ה
 כ"ט שפורה וכהונה מעשרתן דיש
 דרדיק דמאז ב"ט הוא זה דמשמע ששש ק"ו
 שאפי' ע"ה שנסא בת כהן שפע"ר כ"ט ת"ח שנסא
 בת כהן והרי כסמך אמרין דע"ה שלוקח ביה

דבעינן תרוייהו - ויהי כו דעת לשאל דפייט המעמאה ונס חטבות יש כו דעת לשאל רק כיון דחידש לן ר"י דספק עומאה הכאה בידו ארס נישלן עליו כיון דהעומאה בידו ארס אף דהעומאה לא הוי בידו ארס - הוי דבר שיש בו דעת לשאל א"כ ממילא ה"ה היכא דטהרה בידו ארס - הוי דבר שיש בו דעת לשאל אף דעומאה לא הוי בידו ארס והייט דר' דפסחים דמדרמה הק דטהרה בידו ארס לריט דר' דמיוור דהעומאה בידו ארס והנה פסוק דכ"ט אמרין ואלטרין דר"ג אמר רב ואלטרין מקוטס דמי מדבר ק"ל כיון כרס' בידו כ"כ אלקרין למבמר מקוטס ואי מקוטס ק"ל עד דאובא דעת טנג ומניע גריכא וע"ש פ"י רש"י דעת טנג ומניע כי קוטס יש פס דעת לשאל ויש דעת ככועל ומעמאה קמ"ל דרב גירל דפסקא מכל טהור הא ספק לא יחבל כיון דיש בו דעת כזה שנטמא אכל כעממא לא בעינן דעת והשתא בסוגי' דאכתו לא אסיק הא דר"י דמקו' לה בשחברותיה טשאות אותה במטה והיינו משום דבעינן דיש דעת לשאל במעמא ונטמא אס' בן ממילא הכריח רש"י ז"ל לפרש מעמס ולפתח דקוטס דמשם היה ס"ד דבעינן תרוייהו דעת טנג ומניע כמו קוטס רק למסקנא דאסיק דר"י דעומאה הכאה בידו ארס נישלן עליו א"כ ממילא ה"ה היכא דטהרה בידו ארס נ"כ נישלן עליו והייט דמוכח לה מדרשא דרב גירל אכל לס"ד דלא היה סובר דר"י רק כיון דטהרה לא הוי בידו ארס לא הוי דבר שיש בו דעת לשאל אף דהעומאה בידו ארס א"כ ממילא ה"ה להספיד אף דטהרה בידו ארס כיון דהעומאה לא הוי בידו ארס לא הוי שיש בו דעת לשאל ע"כ לא ידע מחא דרב גירל וע"כ הייט מילפותא דקוטס דמשום זה היה עולה על דעתו דבעינן תרוייהו והייט דפ"י רש"י זל ולפתח דקוטס וזה פירו' מאד בר' ד

אמנם לפי' ז"ל ע"פ שיטת התוס' סב"ל שכתבו דמה דמקשה הס"ס דיהיט טהור מעל"פ שפגרה דבר שאין בו דעת לשאל הייט מהא דרב גירל ופיון דידע - הא דר"ג ע"פ ידע דלא בעינן דעת טנג ומניע דמש"ה אלטרין ק"ל דרב גירל א"כ מאי פריך דע"כ ידע הא דר"י דספק עומאה הכאה בידו ארס נישלן עליו כיון דמוכח מר"ג היכא דטהרה ב"א הוי דבר שיש בו דעת לשאל ממילא מוכח ה"ה היכא דהעומאה ב"א ובאמת לפי מה שפירש שיטת התוס' כפסחים ד"ט ע"כ דהניחו שם כקשיא אמאי לא מיימי הא דזעורי מוכח מדבריהם שם דלא נחתי כשיטה זו שכתבו התוס' כדמס' רק כיון דטהרה בידו ארס - הוי כודא דבר שיש בו דעת לשאל רק ר"י חידש לט' אף דהעומאה ב"א הוי דבר שיש בו דעת לשאל א"כ ממילא אף דירב הא דרב גירל מ"מ ספיד פריך מר"ג לא מוכח לא היכא דטהרה ב"א הוי דבר שיש בו דעת לשאל אכל הכא ס"ד דהמטה על סקדקע אף דהעומאה ב"א הוי סובר דלא הוי דבר שיש בו דעת לשאל עד דחידש קא דר"י

אמנם דוחק שהתוס' פירש כזה וסתור דכריהם שכתבו כמעט באותם פגיוא ויהיט דכריהם אולי כשיטתם כפסחים לכן נראה שהתוס' אולי

דאחא כ"א כמו להקשות ע"ד התוס' וסתור המדבר' דכריהם דנעלם כעת התיא דזה נפתח כגדולס חר"ס - כפ' - יש בכור סימן - ד' - ונס הרשב"א - ח"א - ס"ל - תתל"ה פסקו דכפריון אימ' מועיל פהנת ודמו דכרי' התוס' דקדושין מכח חסדיה דפ' הוריע יע"ש וכמו שכן בקדש חזיתיהו להרס זרע ולחק לזמכרוו ז"ל כח' לקדושין דף קל"א ע"ד שכתילה הק' מדורית ושוב מלא להראש' שקדמיהו ע"כ מאמר **אברהם** :

מסכת נרה

פרק א

ה"ב אעפ"י שאמרו מעמא מפעל לעת עיין תוס' כגרה ד"ס ע"א ד"ה מעת לעת וכו' הנה דעת התוס' דמעל"פ שפגירה חולין אף כ"כ ועיין כהרמכ"ן דיש מחלוקת כזה ובכר ביאר המהרש"א ז"ל דנס רש"י כשמעתי סופר כשיטס זו דמעל"פ שפגרה טהור - כר"ה ונראה דרש"י היה לו הכרח מקונויה דמעל"פ שפגרה טהור כר"ה דהנה התוס' הקשו אמאי לא נילף מקוטס דמעל"פ שפגרה ויהיט טהור - כר"ה כמו דילפינן בל טומאות מקוטס ותי' רל"ד לפוטס כיון דודא דהתוס' ושוב קשיא לכו דהא מוכח כסוגייה דמעל"פ שפגרה טהור דאין בו דעת לשאל דהו"ד לאוקומיה בשחברותיה טשאות אותה פמטס וסירט דהא דאין בו דעת לשאל טהור לא מקוטס גמרינן לה לא גמרינן לטהר מדר' גירל קוטס דכ"ט ע"ש והנה רש"י ז"ל פ"י לקמן דר"ה ע"כ ד"ה מכרי סך מטס דבר שאין בו דעת לשאל וכו' דכל ספק טומאה לטמא מקוטס גמרינן לה וסוטה יש בו דעת לשאל ע"כ הרי פ"י כהדיר דקושיית הש"ס דאין בו דעת לשאל טהור היינו משום ולפתח דקוטס א"כ מוכח כהדיר דעומאה מעת לעת ולפינן מקוטס ולא אמרינן דק סברא דשאני קוטס דספק אס' היא עמאה אכל הפא ודאיו רחקה וכדחילקו התוס' א"כ ממילא מוכח דכר"ה טהור עומאה מעל"פ שפגרה א"כ רש"י לט' הוי לו הכרח בסוגי' אמנם מה דהכריח רש"י ז"ל לפרש קושיית הש"ס מאין דעת לשאל מילפותא דקוטס ולא פירש במ"ש התוס' מדבר גירל ופיראית' כקוטס דכ"ט נראה כדור דרש"י ז"ל מופרח לפרש פן דהנה התוס' בגדה ד"ס ע"כ ד"ה בשחברותיהם הקשו דמשמע הכא דפאטעא כיון דשחברותיה טשאות אותה במטס דמיקרי מטס שיש בו דעת לשאל וקשייא לכו מפרק קמא דפסחים ד"ט בבי מחט שנמלא בפשר שסכין וסירים טהורות ומקו' לה במחט טמא מת וטהורות משום דעורה ר"ה אכל הוי לה"י הוי טמא ופריך אמאי והא אין בו דעת לשאל ומשני הוי דאמר כר"י דאמר עומאה הכאה בידו ארס נישלן עליו והשתא אמאי גריך לאתווי דר' פיון דארס התופס את הסכין חסוב יש בו דעת לשאל אפי' בלא ר"י כדמשמע הכא ותי' דהפא חסוב טפי יש דעת לשאל בשחברותיה טשאות אותה במטס משום דכרה המעמאה יש בה דעת לשאל וע"ש כהר"ס היטב דכלא ר"י הייתי אומר

כללי תלמוד ירושלמי

א תלמוד ככלי יותר עמוק מהתלמוד ירושלמי
 רש"י פ"ק דתנינה ד"ה מנמ' לנמ' :
ב היכא דפליג תלמוד ככלי עם הת"י פסקין
 בכללי דהוא כתרדא מוה"ר הכהנא : בכללי
 הפוסקים אות נ' ועיין בס' יד מלאכה ח"ב ועיין
 להרב שצרי חיים לומר ט' ד"א ע"כ ולימוד יו"ד
 ד"ד ע"א דסוף לומר י"א דכ"ה ע"א וכלימוד י"ב
 ועיין בקונט' כל החיים מע' תיו אות ט"ו וטו"כ
 ועיין להרב נח"ל ד"ד דקס"ו ע"ג אות ח' :
ג מה שסתם ככלי ומפרש בירוש' נקטינן הכי
 ועיין כל החיים מע' תיו אות ח' ואות כ"ב

ד תוספתא וירוש' - סומך הרמב"ם על הירושלמי
 יותר מרן כ"מ פ"א מהל' מעשר ב' ועיין י"מ
 אות ג' ובגליון הספר גיין אחד קדוש הורה גכ"ד
 ועיין בתשו' הריב"ש סי' פ"ח ומגילת ס' דכ"ה ע"א
 ועמ"ס הרב משק בתיא אות ח' ומ"ס שם א"ח טוב
 המניה הוא אהרן היו משיב דברים כבוסים בזה
 ועיין להרב נח"ל ח"ד דקס"ו ע"א ורק"ע סע"ד :

ה דבר שלא הוזכר ככלי ואיתא בירוש' ילפונן
 מינה עיין י"מ אות ד' וגיין הרב סנו' דרך
 גכ"ר בגליון הס' וכ"כ מהר"ר בן-מנחם כתשו'
 הדפסות מחדש ספ"י פ"א :

ו בדבר מנהג דהנהיג הכי והכי וכולן לתפוס
 כהירושלמי - הרשב"ש סי' רכ"א ועיין י"מ אות
 ה' ונח"ל ח"ד דקס"ו ע"ד :

ז בדבר התלוי בלורך השעה ואינו לעבור על ד"ת
 נקטו כהירוש' הרא"ש כלל ד' וי"מ אות ה'
 ונח"ל ח"ד דקס"ו ע"ד :

ח רבו הנוסחאות על"ה הירוש' והשבושים הרבה
 והסיבה גדולה למיעוט השגחת סלומדוס יבא
 דאין עומדין יעלו רק אחד ברור הרמב"ן בתשו'
 סי' ל"ו ועיין להרב חר"י סי' כ"ג דאין לסמוך כלל
 על נוסחאות הירוש' שכירינו ועיין י"מ אות וא' ו
 ולפי' דברי הרב פרי תואר סי' קי"ט תמוהים דכתב
 דבנוסחאות דאיכא בככלי חילופין נקטינן כנוסחא
 דאיתא בירוש' וע"ש והרי אדרבא כל כתר איפכא
 כאומר דהירוש' מלא שבושים ואין לסמוך על
 הנוסחאות זע"ש בס' י"מ אות ו' :

ט כל' הככלי רסובל ב' פי' ונמלא כפי' האחד
 בירוש' נקטינן כפי' הירוש' הרמ"ע בתשו'
 סי' כ"ט ועיין י"מ אות ח' ונח"ל ח"ד דקס"ו ע"ד

י פלוגתא בככלי ועובדא בירושלמי נקטינן
 בעובדא בירוש' כ"כ בסו"ס מגיל' עזו
 להמניה ועיין י"מ אות ט' ועיין להרב משק בתי
 מע' ג' אות קכ"ד ובגליון אות ג' ונח"ל ח"ד
 דקס"ו ע"ד אות י"ב :

יא היכא דהוא סתם משנה ואמורא בככלי אמר
 כסתם ובירוש' שני מתלקת והלכה כחד הפך
 ככלי עבדינן בירוש' רא"ש ס' תבא ד"ה והגר
 לדעת הרמב"ם ועיין מ"ל פ"א דבכורים ה"ב כן
 מלאתי בתיב בגליון ס' י"מ דהורה גכ"ר :

אולי כשיטתם בפסחים לכן נראה שהתוס' אולי
 כשיטתם שכתבו בסוטה דכ"ח ע"כ ד"ה כר"ה ספיקו
 טהור ע"ס בתוך דבריהם א"כ עיקר הדבר שאין בו
 דעת לשאול כפ"ל מהבשר אשר יגע בכל טמא לא
 יאכל כדלקמן בשלש עתין וכיון דגלי לן קרא דאיכא
 לפלוגי בין דבר שיש בו דעת לשאול לשאין בו דעת
 דדכ"ר שיש בו דעת ספיקו טמא ולא פי' טומאתו
 היכן כלומר סתם מן המפורש מסוטה דמפורש
 בו דדוקא מקום סתירה ואע"ג דמסיק אי מסוטה
 ה"א דעת נוגע ומנוגע אבכ שיטת נקט לה א"כ
 ה"פ ואי הווי גלי לן בסוטה דבעינן דבר שיש בו
 דעת לשאול ה"א דעת נוגע ומנוגע עכ"ל א"כ לפי
 דבריהם הא דאין בו דעת לשאול ספיקו טהור היינו
 מדר"ג ומסוטה ליכא ולפתח כלל והא דקאמר אי
 מסוטה ה"א עד דאיכא דעת נוגע ומנוגע א"כ אבכ
 שיטת נקט לה או דפי' אי הווי גלי קרא בסוטה
 בעינן יש בו דעת לשאול אכל לפי האמת ליכא
 קרא בסוטה כלל וע"כ הייט דר"ג וע"כ ל"ל דמקשה
 דהיא ס"ד דבעינן תרוייהו היינו גם אי ולפתח
 מדר"ג היה ג"כ סותר דבעינן תרוייהו ול"ל הא דר"ג
 מקוטה ולפיכך לה דכאמת ליכא כלל ולפתח בסוטה
 לענין דבר שאין בו דעת לשאול לשיטתו בסוטה
 כל זה האיר ה' את עינינו ומלא חיים להנאון
 המפורסם הרב כמה"ר יעקב מאיר פארמה
 פ"ס מקור חיים כו"ד ע"ב ור' דברים ככתבם לכו
 חור :

ה"ד תני ר"ה יורה ואח"כ נתיירה עמ"ס
 הרב מראית העין דפ"א ע"כ ועיין
 מ"ס הרב אמר יוסף דק"ה ע"ב ודוק :

פרק ב

ה"ב והתני כון שמלאה ערה כין שמלאה
 ישנה עיין בשה"ק חיים ושלום
 ח"א סי' כ' מ"ס בזה בס"ד :
ה"ו ולמעשה ג"כ והך עובדא לא איתא
 קומי ר' שא' תרין ומנין
 וזה יהיה מה שימו קרא ס' יתרו כי יהיה להם
 דבר הוא שכל לי מקודש ועוד כ' ושפטתי בין איש
 וכן רעהו מקדם קדמתה כדון כי האי גוונא ועד
 הנה ל"ו בא וסודעתי ככר את חוקי האלים ואת
 תורותיו הרי ג' פעמים מאו מקדם :

פרק ג

ה"ג נולמי ראו עיניך עיין יפ"מ דהביא
 מהכ"ר אך חשך ישופני וכן הביא
 מר ניהו לעיל כפ"ק דע"ז סי' ר' :

פרק ד

ה"א בנות כותים עיין בקונט' עיני כל כי
 כמס' כותים מ"ס כעור משדי
ה"ז שחרדה מסלקת את הרמים עיין מה
 שפי' המפרשים בזה ואני
 הצעיר כדדעתי כס"ד הוא לאיס חיים :

ציונים

מסכת ברכות

רפ"ק תני ר"י כבוקר כבוקר ליתן תחום לב חיים ח"א ד"ר ע"ב

לא הוה שחרה אחיה ומשכח לרור ר"ח ח"א ר"ב ע"ב

שרשבי חלק ע"ב החכמים והתיר ספוחי שביעות חיו וחמרא ד"ב ע"ב

ס' ק' ע"ב מתנותיו מזכוריו ילוא"מ כרבת מל"ח ח"ב דג"ס ע"א וב' וג' ובונה המשנה שם שם

כד דמך ר' בון ברכת מל"ח ח"ב דרוש א' להספד

ק"ס דרמוזים כל עשרת הדברות עמודי חיים ר"ז ע"ב

הגדולה מקלרת ימים נפש חיים דף ל"ח ע"ב

פ"ב ס' ב' תלמודו חביב עליו כבריה ראה חיים ח"ב דק"א

ע"פ וחס השמש ונמס לב חיים ח"א ד"ר ע"ד

פ"ד ס' ח' תמן תנונן זה מדרש דרש ראב"ע בכרם כיבנה כל החיים ד"ז ע"ב

לריך ארס לומר לו מקום בכה"כ להתפלל לב חיים ח"ב דקמ"ב ע"ד

ר"ס חזא להחזא נבדא מלקט ספוחי כרוב שם ד"ר ע"ב

ע"פ והיה כי הרבחה לב חיים ח"א ד"ר ע"ד

כ"ד תעניות תורה וחיים אות ק"י

ר"ח כד הוה מללי עמודי חיים דף ע"א ע"א

פ"ה כל היגע בתורה כלינעא תורה וחיים אות ק"ד ובס' תובחת חיים ח"ב דמ"ז ע"ב

פ"ו ע"פ אמרתי לה' אדוני אתה ראה חיים ח"ב דמ"ח ע"ד

פ"ז כתוב בתורה ברכה לפניך סמוכה לחיים ד"ב ע"ד וד"ד ע"ד

פ"ח הרואה חילנות נאים כשמת כל חיו ח"א דל"ה ע"ב

קדוש בכל מיני קדושות ראה חיים ח"ב דק"ב ע"ד

לרבות תורתו שם דפ"ח ע"ב וז"ב ע"א וז"ז ע"ד

כל אשר יקרא בשם ה' ימלט ומה מי ששמו נדקה חיים דפ"ה ע"ד

מה התנוק הזה תורה וחיים אות ק"א ע"פ להים קדושים ברכת מל"ח ח"ב דפ"ב ע"ב

אותו היום חזר בתשובה ושרתה עליו רוח"ק שם ח"א דל"ז ע"ד

יב לריך לטרוח אפי' על ילד הדחק ולא לחשוני פלוגתא בין כבלי לירוש' מרן כ"ג יו"ד ס' ר"ה וס' ר"ז ועיין י"מ אות יו"ד ונח"ל ח"ד מע' ג' אות י"ב

יג דרך הירוש' לו' תמן את אומר ור"ל הכא כשמעתין הרמב"ן בחי' לשכונות ה"ד הר"ש כנדרים פ' שבעת הדיונים ס' כ"ח ועיין י"מ אות י"א ונח"ל ח"ד דקע"א ע"א

יד דרך הירוש' לומר ל' לריבא על בעינא כ"כ מה"פ פ"ו דכ"ק ומשק ביתי אות ב' ונח"ל ח"ד דק"ע ע"ב

טו ב' דרשות בפסוק אחר תמלא בירוש' דשניהם עיקר אך בדרשות הכבלי לו זה או זה ס' מקור חיים במדרש איבה ועיין נח"ל ח"ד דקס"ט ע"א

טז כל הובא דפלוני המדרש עם הירוש' נקיעינן כהירוש' מוה"ר כנה"ג בס' ד"ר ח"א דכ"ז ע"ב ועיין להרב נח"ל ח"ד מע' ג' אות י"ד

טז הירוש' קורא לזרקה מלוא סתם אך הריב כל דקס"ד ע"א הביא דקרי הירוש' לברכות כקס' מלוא יע"ש

חי בעינא ולא איבעינא בכבלי ואבעינא בירוש' והיבא דאפשיטא בירוש' ולא אפשיטא בכבלי עיין להרב נח"ל ח"ד דקס"ו ע"א דאסף ח"ס עהור בכללים אלו ועוד שם דקס"ז ע"א

יט על המסכתות ולא נמלא גמ' בירושלמי עיין פחד יצחק מע' ג' דס"ט ע"א ועמ"ש חני העזר לעיל בסוף נוס' מכות ועיין להרב נח"ל ח"ד דקס"ו ע"ב אות ז' וע' ועד לחכמים ח"א מע' יוד

ך בחילופי גירסאות כמשניות מבבלי לירושלמי עיין להרב עין זוכר מע' יוד אות ז' ועיין נח"ל ח"ד דקס"ח ע"ד

אך בבלי היה ק' שנה אחר הירוש' מגדל עזו פי"ט מהל' אישות ולכך הלכתא בכתרתי כיון דהבבלי מאוחר מהירוש' :

בך תלמוד ירוש' חיברו ר' יוחנן בר פלוגתיה דר"ל עיין להרב פחד יצחק מע' ג' וימל ולהרב נח"ל ח"ד דקס"ז ע"א ועיין ועד לחכמים ח"א מע' סמך

כג ל' דילמא בירוש' הוא פי' מעשה כן תראה בכל דוכתא ועיין נח"ל ח"ד דקס"ז ע"ב :

כד רוב הלשונות שיש במדרש רבה השנויים בל' תרגום ויון וכיוצא הם בירוש' דנקטו הכי כלשנויות והרב מת"כ דרכו לזיין דזה הוא שיחת הירושלמי :

כה הכרעת הירוש' הכרעה היבא דפלוני בכבלי הרב פחד יצחק מע' ג' דס"ט ע"א ועיין נח"ל ח"ד דקס"ז ע"ד

כו הרמב"ם עשה הלכות על הירושלמי כמו שעשה הר"ף על הבבלי ועד לחכמים ח"א מע' מס

שם

העושה תורתו עקום עיני כל חי ד"ט
ע"א
ס' יו"ד ר' מאיר בה' מת כהקיה כל
החיים ד"ח ע"ד
ס' כ"ד ו' פרושים ברכת מל"ח ח"ב
ד"ב ע"א

מסכת בראים

פ"א

ע"פ כמתים חפשי לב חיים ח"א רב"ל ע"א

מסכת דמאי

פ"ק

ס' פ' כל מאן נחיל לבין ראה חיים
ח"ב דג"ס ע"א
רפכ"י חול אחד אתר ארון לנביה אמ"ל
לית מכוועין מספיק לן לדיקה חיים
דס"ב ע"ד

מסכת פאה

בפ"ק

גדול הוא כבוד אור"א לב חיים ח"א
רקב"ד ע"ד ובס' נשמת כל חי ח"א דג"ז
ע"א
ולא עור לא שכל העושה לדיקה ונ"ח
לדיקה חיים דפ"ז ע"ד
אבא שאלו אומר אדמה לו חקקי לב
ח"א ד"ך ע"א
הקרוכים נכנסים אלנו מיד רוח חיים
ח"א דקל"ג ע"א
מנחתו בנו נשמת כל חי ח"א ד"ך ע"א

מסכת מעשר שני

פ"א

אמר"ר אבא זאת אומרת שביהמ"ק עתיד
להבנות עמודי חיים דק"א ע"ד
רבנן דקשרון בשמת כל חי ח"א ד"ע ע"ד

פ"ב

ר"י ור"א הוו שותפי בגרבי דחמרא

פ"ג

חקקי לב ח"ב דק"א ע"א

פ"ד

כל שנותנים לו אגוז שם ח"ב דע"א
ע"ג

פ"ה

ה"ה ר' יונה יהוב מעשריו לר' אחא בר
עולא לאו משום דכהן הוא לדיקה
חיים דש"ד ע"ג

מסכת שביעית

פ"ו

פגם הכתוב בכבוד הדריק רוח חיים
ח"א דקפ"ח ע"ד

מסכת בכורים

פ"ג

וכל המקיים ק"ת בתוך ביתו ברכת
מל"ח ח"ב דיק"א ע"א וק"א דכ"א ע"ג
וק"ע ע"ב ובספר דרכי חיים פ"ד מ"א

מסכת שבת

פ"א

אומר הלכה על שם אתר עובר משום
מדבר שקר כל החיים ד"ב ע"ג
ע"פ ובפר עליו הכהן לב חיים ח"א
דס"ו ע"א

פ"טו

מביא ראיה ומשה רב"ה זכה בכל
ארצות החיים דרוש א'
שלא ניתנו שבתות לא נשמת כל חי
ח"ב בהקדמה

מסכת עירובין

פ"א

חלון ומזכה להם נשמת כ"ח ח"ב דל"ח ע"א
כל שנותנים לו אגוז שם דע"א ע"ג

מסכת פסחים

פרק

מקום שנהגו כל מקום שזינו יורע
קמיעה לחיים דכ"ו ע"א ודכ"ע ע"א
ר"פ

מסכת תרומות

פ"ח

מעשה בחסיד אחד לב חיים ח"א
דע"ט ע"ג ובהשמטות
ולא יתן תבשילא לב חיים ח"א דף
פ"ד ע"ד
מים שנתגלו נשמת כל חי ח"א דף מ'א
ע"ג
הכל מודים במים שהחמו שם שם
חד ב"ג איגליה ליה גרבי דחמרא שם
דמ"ב ע"ד

מסכת מעשרות

פ"ג

ע"פ כי חמת אדם תודיק תוכחת חיים
ח"ב דג"ל ע"א

מסכת מגילה

- פ"ק** הנשיאים והכתובים עתידין ליכטל לכ
 חיים ח"א ר"מ ע"ב
פ"ג כתוב בתורה ברכה לפניה קמוכה
 לחיים ר"ב ע"ד ור"ד ע"ד
 ה"ד התחילו עשרה קמוכה לחיים
 ר"ז ע"ד
 משה תיקן שם ר"ד ע"ד
פ"ד אין גוללן ס"ת נשמת כל חי ח"א
 ר"א ע"ב

מסכת מ"ק

- פ"ב** לוין ברכות חבורת מלוא ראה חיים
 ס"ב דק"ו ע"ב
פ"ג אם היתה חבורת מלוא חקק"ל ח"א
 דל"ג ע"ב
 לגלח יום שלשים חקק"ל ח"א
 דל"ג ע"ב
 שמעון כ"ר בא אתא לגבי ר"ח תוכחת
 חיים ח"א דע"ר ע"ב
 ר"ה וכו' נשמת כל חי ח"א דק"ב ע"ב

מסכת חגיגה

- בפ"ק** וכפתיתא רחובה רכתי ע"פ ואותי עזבו
 ואת תורתי לא שמרו הלואי ברכת
 מל"ח ח"א דקב"ז ע"א ובס' קיי וחמרא ד"ב ע"ב
 מלינו שויתר הקב"ה על ע"ז ג"ע וש"ד
 ולא ויתר על מאסם של תורה ראה
 חיים ח"ב דכ"ט ע"ד ובס' דרכי חיים פ"ה מ"י

- שם** על נזה אברהם הארץ על שלם החיות
 בשכר קופרים לזקה חיים דל"ה ע"א
 ע"פ ירושלים הבנויה נפש חיים דף
 ק"ג ע"ב

מסכת יבמות

- פ"ק** כשהיתה אמו מעוברת לכ"ד מדרשות
 תורה וחיים אות ק"ו
 עברה עד שלא הביאה חיים ושלום
 ח"ב דק"ל ע"ב
 דהיה מעשה בר"ט דמתא אשתו שם
 דקל"ח ע"ד
פ"ז אם הלכה רופפת כידוך קמוכה לחיים
 דט"ז ע"א
פ"ח מנהג מכיל הלכה קמוכה לחיים ד"ז
 ע"ב
 מעשה כ"ג אחים שמתו ה"ב וכו' נשותיהו
 עמודי חיים דק"י ע"ב
פ"ט על שחזר את וירבעם קמוכה לחיים
 דע"ח ע"ד

- ר"פ** לו דברים כהלל שעלה מכל דרכי חיים
 דר"א ע"ב
ר"פ תמוד נשחט ע"פ את סבבא האחר
 לכ חיים ח"א ד"ה ע"א
 לית לך כהדא דוקני בתורה חקקי לכ
 ח"א דר"ג ע"ב
פרק לו נאמרין כל תורה שאין לה אב
 קמוכה לחיים כהקדמה
 שלא ללמוד הגדה שהן נסיו הרוח
 חיים לראש דס"ה ע"ב
 תוכח את הפסח נשמת כל חי ח"א
 דל"ח ע"ב

מסכת ר"ה

- פ"א** מכיון שהבלתם את התורה כלולא חטאתם
 ברכת מל"ח ח"א דמ"ג ע"א
 בטהב שבשולם מלך כ"ו נפש חיים
 דקס"ד ע"א
 ה' להי אברהם שם דף פק"ח ע"א
פ' ראוהו כ"ד כל זמן שמשליכים ד"ת לארץ
 ראה חיים ח"ב דק"ז ע"ג
 לעולם זאת על ישראל נפש חיים דף
 פק"ח ע"א
 בסוף המסכתא ככל הקרכנות כתיב חטאת
 ברכת מל"ח ח"ב דק"ז ע"ג

מס' יומא

- פרק** בא לו אין גוללן ס"ת כלבור נשמת
 כל חי ח"א דר"א ע"ג
פ"ב ע"פ וערכו בני אהרן לכ חיים ח"א
 דע"א ע"ב

מס' תענית

- פ"ב** אמ"ר לוי מהו ארץ אפוס מרחוק רונן
 מעשה לזקה חיים דפ"ח ע"ג
פ"ד ה"ב תמן תנינן שמעון הלדיק אומר על
 ג' דברים העולם עומד עמודי חיים
 כהקדמה ד"א ע"ב

מס' סוכה

- סו"פ** לולב וכלן מבין ד' נשמת כל חי ח"א
 ד"א ע"ב
פ"ד לא יין מ"ט נשמת כל חי ח"א דט"ו
 ע"ד ורטוב
 על מתני' שהמים והיין המגולין לכ
 חיים ח"א דפ"א ע"ב

מסכת שקלים

- פ"ק** ע"פ זה יתנו אמ"ר מאיר מטבע של אש
 הוליא הקב"ה לזקה חיים ד"ט ע"א
פ"ג ע"פ וכפר עליו לכ חיים ח"א דף
 ק"ו ע"א

מס' בתובות

פ"א צריך לכוֹנסה מכע'י נשמת כל חי ח'ב
ד"ר ע"ב

ר"פ מליאת האשה מ'ט מליאת בנו
נשמת כל חי ח'ב דמ'ה ע"ב

פ' הנושא ע"פ כמתים חפשי לב חיים ח'א
דג"ל ע"א

פסק לזון את בלתו נשמת כל חי ח'ב דף
ל"א ע"ב

ה"ב חייוהי אשה ואיווהי פלגש רוח
חיים ח'ב דו"ך ע"ב

יפה כח האשה נשמת כל חי ח'ה דף
פ' ע"ב

פ"ד שנשכית וכו' סמיכה לחיים דק"ח ע"ה

כהרף איתתא שס שס ע"ד

חמ"ר חבין מלינו שחיכב הקב"ה פור יותר
מביהמ"ק עמודי חיים דכ"ד ע"ב :

מסכת נדרים

פ"ק חסידים הראשונים וכו' לב חיים ח'א
דג"ל ע"א

מסכת נזיר

פ"ב ה"ט לא כן חמ"ר הרי זו עולה חיים
ומלך דיו"ד ע"ב

פ"ו ה"ט שוחט את השלמים לב חיים
ח'א דנ"ה ע"ד

מסכת גטין

פ' המקבל כל שותפים לו אגוז נשמת כל
חי ח'ב דע"ה ע"ב

פ"ז הוולא בקולר חקק"ל ח'ב דל"ט ע"א

מסכת סוטה

פ' ח"כ ה"ד למר ולומר ברכת מל"ח ח'א
דמ"ח ע"ב וכו' ראה חיים ח'ב דל"ב ע"ב

ע"פ אשר לא יקים תורה וחיים אות
קפ"ה וכו' תוכחת חיים ח'א דע"ו ע"א

פ' היה נוטל שמח כלבו לב חיים ח'א
דננ"ו ע"ב

מס' קדושין

ר"פ האומר ר' עיקל וכו' חקקי לב ח'ב דף
קכ"ט ע"א

סופ"ק ע"פ אף לא פעלו עולה וכו' דרכי חיים
פ"ב מ"א

פ"ג ע"פ והתירכו כלבא ברכת מל"ח ח'א
ד"ה ע"א

פרק עשרה יוחסין הלא חין בהם אחד
ברכת מל"ח ח'א ד"ט ע"א

מס' ב"ק

כסוניא כשזשה בונכה וכו' חיים ומלך דח"ז ע"א

פרק הגזל בתרא עלה טילה מליי חין נוקק לו
ראה חיים ח'ב דק"ג ע"א

מס' בבא מציעא

כ"פ מליאת בנו וכתו נשמת כל חי ח'א
ד"ך ע"א וכו' נשמת כל חי ח'ב דל"א
ע"א

שם כשפולין וכו' שס דמ'ה ע"ב

פ' ח'כ הנותן מעות לחבירו סמיכה לחיים
ד"ק ע"ב

שם ומראה הפנים וכו' חקקי לב ח'ב דקכ"ו
ע"ב וק"ט ע"א

ר"פ השוכר מנהג מכטל הלכה סמיכה
לחיים ד"ט ע"א

ר"פ לו מליאות מנין ליאוש כעלים
נשמת כל חי ח'ב דק"ז ע"ב

מס' בבא בתרא

פ"ק לעשת לרקה גדולה ברכת מל"ח ח'ב
דו"ן ע"ד

פ' מי שמת חד איתעביד ספר סמיכה
לחיים דק"ך ע"ד

אדם שמתא מליאה ושיאף ללססיות
שס דקכ"ב ע"א

ה"ג סתא אחיס שותפים וכו' סמיכה לחיים
דקכ"ה ע"ב

פ' י"ב אדם מולא מליאה וכו' ברכת מל"ח ח'א
דכ"ח ע"ב

פ"ט בין שגראה חלוק וכו' נשמת כל חי ח'ב
דמ"ד ע"ב ופ' ע"ב

שם דקרביתיה דר"י וכו' נשמת כל חי ח'ב ד"ו
ע"ד

מס' שבועות

פ"ב שנים שלוו וכו' חקקי לב ח'ב דקל"ז ע"א

מס' סנהדרין

פרק חלק כל מקום ששטו הרכים וכו' תוכחת
חיים ח'ב דע"ח ע"ב

פרק ד' מיתות דתני ר"א בר' לרזק מעשה
בכת כהן כל החיים ד"ב ע"ד

מס' הוריות

רפ"ק וכול אמרו לך על שמא
לחיים דק"ג ע"א
פ"ג דכהן קודם ללוי ראה חיים ח'כ רע"ז
ע"ב
ה"ד ופר של ע"ז קודם לב חיים ח'א
דס"ד ע"א
בקופו חילין דר' הושעיא וכו' ארלות חיים דרוש
ח' .

פ"ז נגמר דברו חין רשאי להשיב
לחיים דק"ב ע"ב
בסוף הפ' מוכח כהריוא דרובא נולד כומן
ר"א כל החיים דז ע"א
שם חין למדין משנה וכו' סמיכה לחיים דק"ס
ע"ב
פכ"ג וימנה אנטלר חקקי לב ח'כ דקע"ח
ע"ב

חזו ממתקים וכלו מחמרים זה דורי וזה רעי בנות ירושלם

והיה בעץ שתור ער פלג'י מים אשר פריו יתן בעתו ועליהו דא
יבול וכל אשר יעשה יצליח

דרוש זה מבין חכם הוא אפרהם הי"ו ושל"א

והנה לרדיו קנימא לי שעתא לככות ולספור עליו
כי היה אוהב רבך מאח על היותו חתן
המלך וכן אחיו שאר בשור דקירב את קרוביו והיו
לי כאח ממש ולרדיו חזי לקונן עליו כמו הקינה
שעשה דוד ליהונתן כאמור בשמו"ב סו' א' נר
לי עליך אחי יהונתן נעמת לי מאד נפלאה אהבתך
לי מאהבת נשים איך נפלו גבורים ויאכדו כלי
מלחמה ע"כ ונהלך כרנ"ש באומרו נר לי עליך
דמה לריך לאומרו דלר לו עליהונתן שמת הרי להבי
הוא אחא ויקונן דוד את הקינה הזאת ותו אומרו
אחי יהונתן למה תוארו בשם אחי ולא בתואר חכם
וגדול גם מ"ש נעמת לי מאד וכי הנעימות של
יהונתן לא טעמו אהרים כ"א דוד לכדו ועיין כלי
יקר וקס"ו שפי' על כי נתן נפשו עליו לבא נגד אביו
ולדרכיו יבא על נכון ועל הכל קשה דלא נאח
לדוד חסיד שכמותו להזכיר בתוך רבים וכפרע
כהספר ענין אהבת נשים מאי כולי האי דלא די
שאמר נפלאה דהוא הפלגה הוסיף לומר גם כן
מאד ולא על חניס הגדול המדורה כל כך ותו
אומרו איך נפלו גבורים ויאכדו כלי מלחמה שדרשו
גבורים בתורה וכלחמים במלחמתה של תורה דפתת
באהבה וסיום בחכמה .

אלא נלע"ד אם יראה בעיני מורי ורבותי
דיתוישכ הכל עפ"י מה שראיתי להרב
יפ"ת בש"ר פרשה ה' סו' א' דתכב וז"ל אהבת
בין האחים מחוייבת מר' סיבות הא' דירגיש כלער
אחיו על היות עצמו וכשרו ואח ללרם וילר והסיבה
הב' מאד הכבוד אשר יוכבד בו בהיות לו חכמה
ועושר ויתר המעלות כדאמרו ארס שיש לו קרוב
עשיר מורה בו וזה פירשו ואשלחם להגיד לחזוני
כי אני עשיר למלא חן כעניןך ועל זה כל אח
ויבקש עובת אחיו וכבודו והסיבה הג' מאד הסדמות
והקשוו

יחרד האיש ויכבה השומע משמועה רעה
כי נפקר ממנו אוהב וריע שהיה
דחיל ומוקיר רבנן הגביר ההס"מ סו' **מנוח**
כבר **יאודה** ז"ל מה טובו ומה יופיו
שלם כמדות וכדיעות דהוא ותיב לייבא
דכ"ע כל שרוח הכריות נוחה הימנו רוח המקום
נוחה הימנו ועל הכל דכל ימיו היה נותן כדעתו
לבחור בשליחא דליבורא שהיה ת"ח ופרקו נאה
כדי לעבור לפניו התיבה והוא אומר הלאי דבזה
קקובל תפלתנו כרנון והיה נותן מכיסו ככל שנה
יתר על קלכתו ממה שהיה ראוי ליתן כדי לבחור
בטוב מה טוב חלקו ומה נעים גורלו וחיוכא
דמיו עלן לככות ולספור עליו וילך מנוח במבחר
ימיו אוו לנו כי פנה ואבקשהו ולא נמלא וס"ר
דתהא נפשו לרוד כרור החיים נפשו בטוב חלין
וורעו ירש ארץ השרט מפורש חפץ יקר גכרא
דחשיב הגביר ההס"מ סו' **יאודה** כבר **מנוח**
נר"ו יניץ ופרח בעושר
וכבוד ולא יוסיף עוד לראכה . מכאן והלאה חושבנא
טבא . ליהוי והיה המחנה הנשאר לפלטה הוא
ואחיו וכל כני ביתו ואם הכנים שמחה כבודה
בת מלך הגברת רבת המעלות מרת **שרה**
מכ"ת תראה בשמחתם תמיד כל ימי
חיה . ויתן לך את ברכת אברהם וזאת ליאודה
דאיש ואשה שזכו הגברת המעטירה מרת **צופ"י**
ת"מ זיפיה הליכות ביתה כתו של שם טוב
הארץ הגביר ההס"מ סו' **שלמה** אשר נר"ו
המורס מהם כיולא בהם
יחד חמר כחורים שם קטן משם גדול **מנוח**
כבר **יאודה** הי"ו ויתר עוד לנלח ויגיע
ויראה לתופת נעורים בחיי אר"א
ובחיי מ"ו ובחיי כל ישראל אכ"ר .

והשיווי כפי פסוק אריסטוטלוס שהאבה כפי השיווי והדמיון שלא בדעת החושבים שהאבה כפי ההתנגדות הביאו בעל העקידה (עיין כפי' אעשה לו עור כנגד'ו) וידוע דעל הרוכ האחים דומים בטבעם ומידתם ולכן אמר לו כהו מריכה כו אנשים אחים אהבנו דהיה קלכתר פניו של לוט דומה לאברהם ולכן הק' שאינו אחים כיון שדמיון הו' אהבת אחים והסיבה הד' מזה התועלות כי יעזור תמיד לאחיו בנרותיו כהמור ואח' לזה אס' לא כמה שאין לו יהו כענין הח' לא פדה ופדה אים לא יתן לזהם כופרו כי מהמות לא יכול להזילו עכ"ל.

דברי תורתו כמו זר נחשבו זכתי הבהני יזכרו: בש" ויאללו ה' לא רלס עתה יזכור עונם ויפקוד חטאתם המה מזרים ישונו ע"כ והקדוקים כלה הכתובים רבים המה כל ראש לריך להבין למה בא הושע להניד לנו דהאויבים רודפים אחריו בגלות ולעשות דמיון דאזי חיים כלענו לו' זרים וכלענו ולא הספיק בזה לא דחור לו' נכלע ישראל דמה לריך לו' כפליים בכל חטאותיה ועוד אומרו עתה היו בגוים דמזיו בגוים דקאמר היל"ל שם המקומות שהיו בגלות או שם האומות דהם שולטין עלינו ועוד אומרו ככלי און חפץ בו לא ידענו על חיוה כלי מרמה לישראל דאין חפץ בו ואף גם זאת מ"ס גם כי יתנו בגוים ואמרו כפ"ק דכ"כ ר"ח אמר עולא פסוק זה כלשון ארמי נאמר אס' כולם יתנו בגוים עתה אקבלם ואס' מעט מהם ויחלו למשא מלך ושרי' רב הונא כריה דר"ח שאל כרנ' ארבין אמר ליה רב נחמן בר"י עבר מר אדוריתא דכתיב אף חובב עמים כל קדושו בידך דאפילו כשעה שמכבד איה"ע יתנו כל קדושו בידך דהם הת"ח ארנכיו דכתיב גם כי יתנו בגוים ארנכיו דכתיב מנדה כלוהלך לא שליט למירמי עליהון ע"כ ויהיו לשים לב מה ענין מלתא כדנא למ"ס מקודס דנכלע ישראל תו יס' לרקדק בלישנא דקרא דקאמר עתה אקבלם דמאי עתה ואס' לא עכשו אמרי עוד אומרו זכתי הבהני ופי' רש"י הקרבנות וק' מה ענין לקרבנות כחן עוד אומרו יזכרו בש" ויאללו ה' לא רלס מי יתן ידענו על חיוה בש" מדבר הנביא דאס' הוא עולה לא יס' אכילה וסותר קשה אומרו עתה יזכור עונם ויפקוד חטאתם על מה זה בא הזכירה והפקידה של עונותיהם וחטאתם בעת הקיף ולא מקודס ולא אחר זמן ואחרון הבכיר כמה שאמר המה מזרים ישונו דאזי יתכן דהנביא יתיר הרצועה להוסיף מפיו דבר שהקרה תירה כג' מקומות שלא לשוכ למזרים כדאיתא במד' ובירושלמי דבג' מקומות בתורה בא אזכרה ואין ואמר הנביא בפיו ובשפתו המה מזרים ישונו.

ובד' ליושב כל הרקדוקים הללו אנכ' אכין גם כן כונת ירמיה הנביא ותקו' לריך באיכ' קי' כ' אשר במאמרו פלו עליך פיהם כל אויבך שרקו ויחרקו שן אמרו כלענו אף זה היום שקיינהו מלאנו ראינו וכו' לעק לכס' א' ה' חומת בת ליון הורדי כנחל דמעה קומי רוני כלילה לראש השמורות שפכי כמים לכך נוכח פני ה' ע"כ ולעולם ירניש אדם כהני קראי תחילת דיכר אומרו פטו עליך פיהם כל אויבך דנריך לדעת מה דמיון הוא זה דפתחו פיהם עלינו ולא גילה התשוב על מה פתחו ביהם אס' לדבר או לאכול ואס' הוא מ"ס אח"כ אמרו כלענוזו און הדעת סוכלו דאדם יכול לפתוח פיו ולכלוע אדם אחר כמוהו דאס' הוא כדרך משל לריכים אט למודע' על חיוה אופן הוא הנמשל. תו לריך להבין מה זה שאומרים אף זה היום שקיינהו מלאנו ראינו דאין איתנו יודע על מה היו מקוים ומה מלאו ומה ראו על ככה ומה הגיע אליהם. עוד זאת במ"ס אח"כ לעק לכס' א' ה' חומת בת ליון הורדי כנחל דמעה דלמה אפקיה קרא לתפלתם כלשון לעקה חן אמת שראיתי לריכני כחיי סדר שמות ע"פ ותעל שועתם א' האהים מן העבודה דכתיב

אמור מעתה ללכל הני ר' כיוון דהר המע"ה כשכח להספיד ליהונתן וכה אמר בקינתו שעשה לו חיתי חדא לר' לי עליך אחי יהונתן כלו' דנששו קטורה כנפסך כנדר אחי ממש עד שיעור דכזהיה לו לר' כלומר חיוה לער היה עליך אחי יהונתן היית מרגיש אהה הנער שהיה לו כלו עליך ממש בא הני כנדר אחי דמרגיש וכואב על לער אחיו כי עזמו וכשרו הוא זאת ב' נעמת לו מאד דהיה לו נעימות ממך לעזור אחיו ולבקש טובתו דמסרת נפשיך עליו ביום החרש הב' נגד חבך שאלו וסבלת חרפה וכו' בעדי ונכנסת בסכנה בסוכתי נגד חבך וגם ילאת חוץ לעיר ליעלני וכיוצא מזה כדרך ההח' דעזור לאחיו בדוחקו ונערו ועל זה נעמת לו מאד נעימות כימך נח ועד הב' נפלאות אהבתך לו מאהבת נשים נקט' הפלאת יען אשכחן פלוגתא בזה או אהבה בדומין בטבע או כהתנגדות ודוקא באשה כרי להוליד לריך שיהיו טבעיים הפכיים עור כנגדו אף באהבת אחים וזרים דנחשבים כאחים הם בדומים בטבעם ומידותיהם ולורת פניהם וז"ש נפלאות אהבתך לו הוא דבר פלא אהבה שכינותו דאנו דומים זל"ו במידות ובדעות ובטבע וזהו יותר מאהבת נשים דהא מיהא לריכים להיות מנגדים בטבעם כרי שולידו ואינו באים א' עמך שום ככל דאס' יהיו דומין במדותיהם ובאורתם לא בטבע ושו' אנו דור עם יהונתן נפלאות אהבתך לו דככל מכללנו דומים זל"ו במידות ובדעות ובטבע שום ככל וזה באמת מאהבת נשים האדם לאשתו דלא אפשר להיותן שום ככל ועל הד' אף נפלו גבורים ויאבדו כלי מלחמה גבורים בתורה ונלחמנו במלחמתה של תורה מר חמנו וניכו והיה לו פאר וכבוד דמר חמי ומר גיסי דכאח' יחשב הם גבורים בתורה ונלחמנו במלחמתה של תורה ועל כל הני ד' אמונא נפלאות אהבתך לי מאד בדרך הפלאת ומאד. כי בשאר בני אדם כחדא מנייהו כורתים ברית אהבה וכינוי וכינוי איתנהו לכל הני ר' וא"כ נפלאות אהבתך לי מאד דכאן נמצאו כל הני ר' הכמלא בזה בעולם.

עוד לזוה מילין במ"ס דור בקינתו על שאלו ויהונתן באומרו הנאהבים והנעימים שדרשו בהלכה לריך לדעת מה ענין הלכה עם כלי מלחמה ולהבין את זאת הן קדם נבין המסך הכתובים הנאמרים בהושע קי' ח' וגו' ישראל טוב אויב ירדפו וכו' זרים יכלעוהו נכלע ישראל עתה היו בגוים ככלי און חפץ בו וכו' גם כי יתנו בגוים עתה אקבלם ויחלו מעט. ממשא מלך שרים אכתוב לו

בכח להכין ולהשכיל מה קשר ושייכות איכא לתפלה עם עסק התורה כלילה ואיך זה הוא תיקון להגלות דהלכו שבי לפני לר ולחזקן בהמ"ק דמהרה וכו

אלא כלע"ד רב"ז סובב הולך למאי דאמרינן במנחות דס"ט ע"א בעי רמי כ"ח פ"ל שבלע כפיפה מזרית והקיאה דרך בית הרעי מהו למאי אילימא למכטל טומאתה הניחא כל הכלים יורדין לידי טומאתן במחשבה ואין עולין מטומאתן לא כשינוי מעשה לא לריכה דכלעה הולין ועבדינהו כפיפת מזרית מי הוי עיכול והו"ל ככלי גללים ככלי אדמה ואין מקבלין טומאה דאמר מר כלי אבנים וכלי גללים וכלי אדמה אין מקבלין טומאה לא מד"ת ולא מד"ס או"ד לא הוי עיכול תיפשוט ליה מיהא דאמר עולא משום ר"ש בן יהודה דקאמר מעשה וכלעו זאבים ב' תקוקות בעבר הירדן ובא מעשה לפני חכמים וטיהרו את הכשר שחי בשר דרכין וליפשוט מקיפא וטמאו את העלמות שאני עלמות דאקשו טפי ע"כ לשון הסוגיא והא דעולא הובא בתענית דכ"ב ע"ב ושם פירש"י כד"ה וטהרו את הכשר שאינו מטמא טומאת מת דנתעכל ונתכטל תוך מעין וכנון שזהו ימיו עיכול ופירש"י בעלמא הוא וטמאו את העלמות דלא מתעכלו ע"כ ומדבריו לא אתה תשמע מהרה דאפי' דהקיאה דרך בית הרעי בעינן שיטהו ימיו עיכול ואנכי הוואה דהרמב"ם חולק על זה בפ"י מ"ל טומאת מת ה"ד דכתב וו"ל וכמה תשהה הטומאה במציהן ותהיה מטמאה כשימותו בבלב ג' ימים מעת לעת ובשאר כהמק חיה ועופות ודגים ויוס"ח מעל"ע כד"ל כשנשאר בשר המת בתוך מעיהן אבל זאב שבלע תנוק והקיא דרך בית הרעי הכשר טהור והעלמות כטומאתן ע"כ הרי לך דכשהקיא חינו צריך להמתין עד זמן כדי שיתעכל לא כיון שהקיא קרינן ביה נתעכל ומיד הוא טהור ואין ספק דלזה כיון מרן כ"מ שם דכתב ודבדי רבינו הן דלא כפירש"י וע"ש דאף הוא הוא מכוין לגמור ברכותיבנא דהרמב"ם חולק עם רש"י דרש"י מחמיר אפילו כשהקיא דבעינן שיעור הזמן והרמב"ם מיקל דרוקא כשנשאר בתוך מעיו הוא דבעינן שיעור זמן העיכול ועיין להרב דקדוקי חכמים בחי' לתענית שם :

והנה חזיתא בעיא זו הובא בב"ב דכ"ב ע"א והכי איתא התם רב רימי מנהרדעא חיותי גרונרות בספינה ח"ל ריש גלותא לרבא פוק חזי אי טורבא מרבנן הוא נקיע ליה שוקא אמ"ל רבא לרב אדא בר אבהו פוק תהי ליה בןקניה כפק בעא מיניה פיל שבלע כפיפה מזרית והקיא דרך בית הרעי מהו לא הוה בדיה ח"ל מר ניהו רבא טפח ליה כסגוליה אמ"ל בין דירי לרבא איכא טובא מיהו על כרחיך אכא רבך ורבא רבא דרבך לא נקטו ליה שוקא פסוד גרונרות דידה וכו' נח נפשיה דרב אדא בר אבהו וכו' רב רימי אמר אכא ענישתיה דאפסוד גרונרות דירי ע"כ וכתבו התוס' שם בב"ב ד"ה פיל דהכא כלע הולין בעא מיניה דאי כפיפה שלומה אמאי לא הוה בדיה מתניתא היא וקשיא לר"ת א"כ אמאי לא נקטו ליה שוקא הא בעיא זו לא איפשיטא התם וו"ל

דכתב ראש"י שהגיע הקץ כבר לא הוי ראויין לגאולה לא מחוץ שזעקו א' ה' מן העבודה קיבל תפילתם עכ"ל והיונו כדאיתא בר"ה דו"ז דכלל ד' דברים דקורעים גור דונו של אדם אחד מהנה הוא העניקה לכן זעקו א' ה' כדי לקרוע גור רינס דאם היו מתפללים תפלה פשוטה לא היה מתקבלת ולו"א הכא נמי זעק לכו"ס א' ה' ולא עוד אלא קוראי כהל דמעה דהנס דשערי תפלה נעעלו שערי דמעה לא נעעלו ולדרכיו יבא על כנון אף בואת צריך להכין למה תלה העניקה כלב והנס דאשכחן שאמרו חזונו היא עבודה שכלב זו תפלה שנאמר ולעבדו בכל לכבדם עכ"פ העניקה היא מהגרון הנה יבעון בפיהם ואחר האחרון אני כא' במ"ש קומי רוני כלילה וחרגס התרגום עסקו במשנה ובפתיגמו אורייתא ע"כ וכה"ג איתא בילקוט ע"פ זה קומי רוני כלילה לראש אשמורות שפכי כמים לבך נכח פני ה' מכאן אמרו כל ת"ח שיושב כינו לבין עלמנו וקורא ושינה הקב"ה כביכול יושב כנגדו וקורא ושונה עמו לבך נאמר נכח פני ה' ולהלן הוא אומר ויחנו לא נכח לא ע"כ והמאמר הלזה נראה דבא לתרץ קשיא אחת פשוטה דיש להרגיש על הכתוב והוא דאיך קאמר קומי רוני כלילה לראש אשמורות הרי בכל יום תמיד אנו אומרים וכהם נהנה וימס ולילה כאשר נותה תורה בדרך ואתחנן עקב וילך דכל לרבות הלילות ככתיב ויהגית בו יומם ולילה ובכתובים ובתורתו יהנה יומם ולילה ואיך קאמר ירמיה קומי רוני כלילה לראש אשמורות דנותן ענה לעסוק בתורה לראש אשמורות דוקא כלא כל היום וגם הלילה משמר עד ראש אשמורות פטור מלעסוק בתורה ואי רולה לומר תוק' על העיקר הי"ל להזכיר העיקר תחי' אכן נראה דהמדרש נתקשה בזה וקאמר מכאן אמרו כל ת"ח שיושב כינו לבין עלמנו וקורא ושונה והוא דבא ללמדנו דהנס דירמיה בענמו כספרו קי' ה' ההוא אמר חרב א' הכדים וטלו ואמרינן בברכות דס"ג ע"ב אמ"ר יוסי בר חנינא מ"ד חרב א' הכדים וטלו חרב על שונאיהם של ת"ח שיושבים בר כבוד ועוסקים בתורה ולא עוד אלא שמתעשים כתיב הכא ונטלו וכתוב התם אשר נטלו והשתא ירמיה איהו גופיה דהזכיר דלא ילמוד הת"ח יחידו לא כחברותא והלמוד יחידו ראוי לידקר בחרב הזכיר לומר קומי רוני כלילה והוא מאי דקאמר בעל המאמר מכאן אמרו כל ת"ח שיושב כינו לבין עלמנו וקורא ושונה והרי כינו לבין עלמנו איך יתכן לפי דעתו של ירמיה להיות קורא ושונה ולא חש משום חרב א' הכדים לו"א הקב"ה כביכול יושב כנגדו וקורא ושונה והרי נעשו שנים עם הקב"ה ולא יש משום חשב חרב א' הכדים ובעבור זאת הולך ירמיה דהוא קרייבא דאיגרתא דחרב א' הכדים ליעלמו קומי רוני כלילה לראש אשמורות הנהם ללענות כא' לא תמלא חברותא דקשה לוונן מחמת חבלי שינה דכשלמא ביום תמלא חברותא בשינה וגם בתחילת הלילה תמלא חברותא כשכן טוב אכן בראש אשמורות דאדם אין הוה ס"ר שלא יעסוק בתורה משום כי הוא לבדו דר לזה חרית לן קומי רוני כלילה דה' אתנו א' תראום משום חרב א' הכדים וכל זה לררכינו יבא על כנון פש

ווי'ל דמ"מ הו"ל לאיתויי הקך ראיות דמיתיו חתם ודחי להו עכ"ל ודברי התוס' הללו אינן שוין עם דברי התוס' דמנחות דמנחות כתבו בתחילה דבעל מנינה הולין ועבר להו כפיפה וקיימו והא דטעם ליה התם בסגדליה אע"ג דההיא נמי קיימא בתיקו מ"מ הו"ל למידק עלה בדרייקין הכא מההיא דעולא עכ"ל וגמ' דמנחות לא חשבו התוספות חמאי דלא נקט ליה שוקא כרהוקשה לר"ת לא ק"ל על מאי דטעם ליה בסגדליה וכב"כ לא חשבו התוס' על מאי דטעם ליה בסגדליה לא על מאי דלא נקט ליה שוקא וגפ"מ טובא רביון דשתיס רעות ח"ו חלילה עשה ר"ח כח"ה לר"ד לא נקיט שוקא וגם טעם ליה בסגדליה א"כ בשלמא למ"ש התוספות במנחות דמשים דהו"ל למידק עלה דעולא הוא דטעם ליה בסגדליה ניחא לשין הנמ' דקחמר רב דימי דאנא ענישתיא על דלא נקיט ליה שוקא אכן לפי מ"ש התוספות כב"כ דמשים דאיכעני ליה למידק מההיא דעולא ה"ט דלא נקיט ליה שוקא א"כ חמאי קחמר דאנא ענישתיא משים דאפסיד גרונרות הלא ברין עבר ר"ח כח"ה משים דאיכעני ליה למידק מההיא דעולא והו"ל לנמרא לומר דאנא ענישתיא משים דטעם ליה בסגדליה דיש לך אדם שבויר גופו חביבא ליה שלא אסכול בויון יותר מתממונו ואף לפירש"י דה"ה בדרך שחוק כבר סיים שם רש"י לומר כשם שמכין למי שאינו חשוב וע"ש ואין לך בויון גדול מזה לפי כבודו של רב דימי .

אדרהבי

והבי ראתה עיני להרב תורת חיים בחי' לכב"כ שם ע"ד התוס' האמורים שם דיהבי טעמא דהא דלא נקט ליה שוקא משים דהו"ל למידק מההיא דעולא דנרגש ע"ז וו"ל והא דקחמר ר"ד אנא ענישתיא דאפסיד גרונרות דירי משמע דלאו שפיר עבר דלא נקט ליה שוקא וו"ל משים דלא הו"ל למברקיה כדיני טומאה וטהרה שאין הכל בקיאות בדבר דאמרינן כב"מ כד' לא מליכא בשיתא מנינא אבל אין סברא לו' דלא נקט ליה שוקא משים דלא פשיט ליה הכעניא ולהכי נענש דודאי לאו להכעיסו לא נקט ליה שוקא וכיון דהתם נמי לא איפשיטא מלתא דלא הוה אפשר למפשטיה הוא מיהו במנחות כתבו התוס' א"כ חמאי טעם ליה בסגדליה ולא כתבו חמאי לא נקט ליה שוקא ולפי זה ניחא טפי עכ"ד ועדיין לא איפרק דוד הדוחה נטווה לדחות דמאי אולמיה האי מהאי אימא דהו"ל למינקט ליה שוקא משים דלא כל אדם כקי כדיני טומאה וטהרה. ומ"ג ככעיא דאין לו פשיטו' ומאי דעתיה דראב"א דלא נקט ליה שוקא ודוק .

וראיתי

כש"מ להרב כלל ז"ל שם כב"כ דכתב דיש מי שפי' דרוקא שכלע הכפיפה בעא מיניה ומש"ה כי לא אהדר ליה איקפר עליה דהו"ל ראונה עולה מירי טומאה דתנן כל הוורדין לירי טומאה אין עולין לא בשינוי מעשה אבל כחולין ועכריניהו כפיפה לא איכעניא ליה דמאי קא קפיד ר"א כח"ה כיון דלא איפשיטא עכ"ד . ולפי זה נופל הקושיא חמאי קחמר רב דימי אנא ענישתיא דאפסיד גרונרות דירי מאחר דברין עבר דבאופן כעיא זו הו"ל להשיב דמשהגה שלומה שניט

ראינו עולה מירי טומאה וז"ל דלא הו"ל לשאל מדיני טו"ט דאין הכל בקיאות וכדכתב הרב תורת חיים ז"ל והוא ברור

עוד

ראיתי להתוס' שם במנחות ד"ה דכלע הולין דכתבו תימא מי גרע מחטים שבכללי בהמה דלעיל דליקטן לאכילה דמטמאין טומאת אוכלין ואי הו עיכול לא ליטמו טו"א וו"ל דשאי טו"א דתלוי בראויה לגר או לכלב וכו' וא"ת והא דאמרינן כיומא דפ"א זר שכיב שיפין של תרומה והקיא וכו' אחר וכלעו הראשון משלם קרן וחומש והב' אינו משלם לא דמי עניס לראשון שמתא לענין איסור חשיב עיכול ותירץ ה"ר חיים דהתם לאו משום דהוי עיכול אלא לפי שכבר נתחללה התרומה כדאשכחן בפ"ק דכריתות ד'ו כהן שקד תרומה בן בתו ישראל מתחלל בה ואיט חישש וכו' ומתוך הסברה היה נראה כיון לענין איסור כיון לענין טומאה דכל דבר שהוא שלם שכיב בשלמותו שלא נתעכל ולא נלעס כפיו כנון חטים שלמים שבכללי כקר ודגים שלמים כנון דג טהור שכלע דג טמא דלהכי נקט כלע דלא הו עיכול וזר שכלע שיפין של תרומה אע"פ שהן שלמים ולא הויעיכול פטור הב' שכבר נתחללה וזוהי שכלעו תינוקות אע"ג דנקט שכלעו מסתברא שלא היו שלמים ואותן חטים שנמלאו כמעט תרנגולת כפסח ראוה להחמיר עליהן דלא הו עיכול דלא דמיא לההיא דבעופות וכדגים דנויירי בכשר הנלעס ולא נכנס שלם בנוף או מטעם שפרשתי דחטים קשים הם עכ"ל .

וחזי

הוית להרב שמות בארץ דיו"ד ע"ג דכתב וו"ל אר"י זר שכלע שופין וכו' והקיאין ואכלן וכו' דין זה פסקו הרמב"ם פ"ו דתרומות דין ט' ומשמע מהבא דכיון דא' כלע השופין אע"ג דהקיאין חשיבו כמעוכלים ולפיכך הב' אינו משלם לא דמי עניס וק' דבסוף גיר הנסה חמרינן דאכל חזי זית חלב והקיאין וחור ואכלו חייב אמת דאע"ג שכלע והקיאין לא חשיב כמעוכל ויש לו דין חלב וכ"פ הרמב"ם פ"ד דהמ"א דין ג' יע"ש וז"ע עכ"ל והרב מעשה רוקח ח"ג בפיו"ד מה' תרומות ה"ט דמ"ד ע"כ הביא קושיא זאת של הרב שמות בארץ וכתב עליו ועריפא מינה הו"ל לאקשווי מרכי ווחנן ארבי ווחנן דההיא דקו"פ גיר הנסה מרכי ווחנן הוא והא דזר שכלע שופין היא מרכי ווחנן נמי וכיון שכן הו"ל לתלמודא לאותבי מר"י אר"י עכ"ד גם הרב אברהם ויל שם כה' תרומות ד"ך ע"כ הביא קושיא זאת מהרב שמות בארץ וחתר כרי ליטב קושיא יע"ש ופליאה דעת ממני נשגבה לא אוכל לה איך נעלם מינייהו מלכי שלשת הנבורים הללו דהיא קושית התוס' ישנים שם שם כיומא דק פ"א וו"ל זר שכלע תימא לר"י דהבא משמע כשהקיאין ביטלן ולא חוו למיכל כלל לא כמו עניס כעלמא הו וחי' בשלח ג"ה דק"ג ע"כ אמרינן דאכל חזי זית והקיאין וחור וכלעו דחייב שהרי נהנה גרונו בכזית ע"כ וע"ז חירטו שני תרומים והתירוצ הב' הנה הוא ג"כ בתוס' דמנחות כאשר העתקט לשוט למעלה מזה לא שרחוקו אותו בתוס' ישנים וקיימו לבחור בתירוצ הראשון ואיך לא עלו על דעת שפתותיהם דברי התוס' משני מקומות הללו כלל ועיין

ועיין כס' שית ילחק מ"ש על הרב שמת בארץ.

והנה התוס' ישנים כתבו בתירוצ' הא' וז"ל ומצינו למימר דהתם מיירי שלא בפניו כגון שלא ידע שהקילו כדאמרינן בפרק בהמה המקשה דע"ה דנהי בפניו לא חזי שלא בפניו מיתוא חזי ע"כ ויהיטא דלשנא כתיבונא לכאורה אינו מוכן דאין יתכן כלידוף חזי וית עס חזי וית לאוקומי כגובין מוחלקים אבל אחר האמת דכריהם באו כדקדוק ורלו לומר דהרין שיש דשלא בפניו לא מהיט וכזה היתיה כמציאות הכא כגון דלא ידע איהו גופיה והוא באופן שהיה שיכור כמו לא ידע כשכבה ובקומה או שנפלה עליו שינה וסקיף מתוך שינתו והכל כגוף אחד והוא פשוט והרב מעשה רקח תירץ לקושא זאת דהין כאן קושא דמדנקע שבלע ולא נקט שאלל משמע דדוקא קאמר וכפירוש רש"י שבלע בלא כסיסה ולאו השופין הם פרי הנולד מהרבת זתים ורמונים ואם יכסכו בשנייתו לא מהני ולעולם דלא חשיב כמעוכל כיון דהקילו כמו שבלעו לא שמחמת שהראשון הקילו וכמאס תו לא חזי ולכך אינו משלם הכ' לא דמי' עניס כלבר זת"ד וזוהי שקשה דה"ל לסייע ענימו מדברי התוס' דמנחות שהובא למעלה מזה דכתבו להדיא דלשון בלעו היינו דלא היו עיכול.

והרב אברהם יגל עלה מן הישוב כמתחשבה תחילה דתרומה שאני דכבר נתחללה באכילת הראשון כמו שכתבאר בפ"ק דרביית כבהן שסך כשמן של תרומה ושוב מלא כן בתוס' דמנחות וכתבואר העיין אינו נוח לי דדוקא התם דנעשית מלתו הוי מחולל אבל הכא דנעשה באיסור עריין באיכורו הוא עומד וכסתויי מפירוש רש"י דרביית יע"ש וגם בזה השתמיטתיה דברי התוס' ישנים שם כיומא דכתבו וז"ל ואין נראה לחלק בין סך כה כהן שנעשה הדבר כהתר לבלעה זר דשמא אכתי קאוי וקיימא באיסורא ע"כ הא קמן דהכליע רחיייתו דאין לחלק ככך לא דמגר אחר דחו תירוצ' זה שם בתוס' ישנים דכתבו אחר זה וז"ל אבל אין נראה לר"י דאי טעמא משום חילול ושלם הכ' קרן לראשון לכל הפחות כמו הפירות ולמה לא ישלם לא דמי עניס ועוד דכנולא סוגיית דהבא מיירי בדברים שאינן ראויין לאכילה שקלקלו וכו' ע"כ והיינו זה כמו שהביא הרב אברהם יגל מפירוש רש"י ומה שתירץ הרב אברהם יגל דודאי אף דלא הוי עיכול מ"מ נפשו של אדם קנה בו לא דבעת אכילתו לא הוה ידע שהקילו וא"כ אחר שידע לא הפסידו כלום ולכך אינו לוחן לו לא דמי עניס ועוד כיון דאכילת איסור הוא לא הוה אכילה אבל התם כיון שחזר הוא בענימו ואכלו הרי נהנה גרמו בכזית כיון דאחשביה ליה אכילה עכ"ל ובתירוצ' הזה העיקר חסר דה"ל לבאר והיה בהניח דהראשון ידע שהוא תרומה והכ' לא ידע כזי לומר דאכילת איסור לא הוה אכילה ומאי חזית לחלק בין ראשון לב' ודוק.

ובהיותי בזה ראתה עינ' להרב חתן נחן ז"ל כהדושו לכורות לר"ז ע"ד התוס' ד"ה דנ' עקור דכתבו ויש לחלק בין איסור לעומא

כתב כלידו עיין להרא"ש שמחלק בענין אחר ע"כ והרואה יראה דכדברי הרא"ש אין כל חדש והן הם דברי התוס' דמנחות בסוף הדיבור דכתבו ומתוך הסברה וכאשר הועתק לשונם כראש אמיר לחלק בין נלעג בפיו להיכא דכנולעו כך פולטו כיע"ש ועיין כס' מעש"ר וכס' בית ילחק כה' מאכלות אסורות פ"ה ה"ה ועיין כס' שורש ישי ד"ה ע"ג וכס' נח"ל ת"א מס' בלחיס ולפיו"י יש לרזן למ"ש הרמב"ם כפי"א מהל' מעה"ק ה"ח וה"ט דור שאכל כזית מבשר ק"ק דלוקה יע"ש אם הקילו וחזר ואכלו כיון דלעסאותו הוי עיכול דבשר רבין וברור.

דן עוד נביא מ"ש הרב חסד לאברהם כמעין א' נהר י"ב דהחילוק שיש בין גלות מנרים לגלות ככל ומרי ושר הוא זה לישראל נחשבים בגלות כדמיון חיה שכולעת אדם מזויין דנוטל חרבו ומתוך מעיה של החיה ועושה לה מקום רחב תוך בטנה והחיה חיל בלע ויקיאנו ככה המה ישראל בגלותם דע"י התורה שהיא חרב פיפיות בידם חותכים מעיה ויוציאם אחר בלעה אבל במנרים פרקו עול התורה ואחזו בגלולי מנרים והיו ככלעים בתוכם עד שהקב"ה כרחמיו שיכר מעיהן והוציאנו היותא לנו דבכל גלות אנו ככלעים בתוך מעיה של החיה לא שיש חילוק בין גלות מנרים לשאר גלות זת"ד.

אשר עפ"י דבריו הקדושים פירש הרב חלק שמעון סי' א' כונת מדרש שוחר טוב וז"ל גוי מקרב גוי מאי מקרב א"ר חמא מלמד שהיו ככלעין בתוך מעיהן של מנרים ואם לחשך אדם לומר שאינו קאי על מנרים ת"ל לולי ה' שהיה לנו כקום עלינו אדם ואין אדם לא מנרים שנא' מנרים אדם ולא א' ע"כ והכונה עפ"י דברי הרב חסד לאברהם לו דקאמר דבגלות אנו נחשבים כדמיון חיה שכולעת אדם ולכך אמר מלמד שהיו ככלעים בתוך מעיהן של מנרים ואמר עוד ואם לחשך אדם לומר הכונה מאן ימר שקאי על מנרים הלא גם בשאר גלות ככל ומרי היינו ככלעים בתוך מעיהן לז"א ת"ל לולי ה' שהיה לנו דלולא עזרת ה' דכיתת ושיכר אזי חיים בלענו על כן מוכרח אתה לומר שאינו קאי על שזר הגלות כי כשאר הגלות הנאלה תלויה בנו אם אנו עוסקים בתורה אבל בגלות מנרים לא היה כזי כח להוליך את ענימינו מן הגלות לולי ה' שהיה בעזרתנו לכך מוכרח אתה לומר דקאי על מנרים עכ"ד דפח"ח ויש שורש להקדמה זו מהתקונים תקון כ"א ע"פ ולא מרע כי באו א' קרבנה.

ואני אבא אחריו ומלאתי את דבריו במה שקיים הכתוב ברוך ה' אשר לא נתנו טרף לשיניהם והוא דכפי דברי התוס' כדי להכשיר מן הטומאה ומן האיסור לר"ד שילעוס בשנינו ואזי הוא דמותר ויהיה נטהר וע"ז אנו נותנים הודעה על חלקנו ברוך ה' שלא נתנו טרף לשיניהם כדי ללעוס כשיניהם כדי לבקש ההתר לא אזי חיים בלענו כלכך כמו שדקדקו התוס' דלשון בלע היינו שלא ללעס בשנינו וזה מחסרי ה' דאפ"ה הוציאנו מתוך מעיהן.

ובזה

ובהבי מינח ניחא לי לישנא דקרא כס' וארא
 רכתוב שם וידעו מלרים כי חני ה'
 כנטותי את ידי על מלרים והולאתי את ככ"י מתוכם
 הכונה דידעו מלרים יריעה מתודעת דאין זה כשאר
 גלויות דע"י כח הקורה הן יולאים לא כי חני ה'
 כנטותי את ידי ולא ככח ודיהס ואני הוא ולא אחר
 והחידוש הוא והולאתי את בני ישראל מתוכם מתוכם
 דייקא מתוך גופם דהם שריון כמעשהו וק"ל :

הו חוינא להרב חלק שמעון שם דפירש בזה
 כינת מאמר הנמרח שאלמו לא גנאו ישראל
 ממלרים לא בזכות התפילה וקשה למה דוקא בזכות
 התפלה אבל לדרכנו את"ס דאיתא כנמרח דאין
 תפלתו של אדם נשמעת לא כמו שמשים ענמו
 כבשר נמלא דאם תפלתו של אדם נשמעת לריך
 להיות כבשר וכבר אמרנו לעיל שהיו במלרים כדבר
 הנכלע בדג דהכי איתא בזהר כענין יונה שהיה
 כמעני הדגה כמו ישראל במלרים ח"כ לפי הנמרח
 דמנחות דאמרו שאני כשר דרכך דהוי עיכול אס
 כן גם במלרים היו נחשבים כעיכול כמו שהיה
 הוזהמא מתעכל וו"ס לא גנאו ישראל ממלרים לא
 בזכות התפלה דהוי משמים עלמס כבשר וכשר
 דרכך הוי עיכול ואם היו נחשבים כעיכול היו
 ראויים לגאולה עכ"ל וס"י.

כי עפ"י הדברים האלה הנה מקום אתי לפרש
 בזנת הכתוב בסוף ס' שמות ויאמרו להם
 ורא' ה' עליוס וישפט אש"ר הכאשזם את ריאתו
 בעיני פרעה ובעיני עבדיו לתת חרב בידם להרגנו
 והוא רבוה גדלה תמיהתם של ישראל על משה ועל
 אהרן דבמקום שהיונו מנפים דיהיה חרב פיפיות
 צידלו בענין שכתב הרב חזק לאברהם בחיה שכלעה
 אדם מזויון דע"י החרב פותח וולא הנה על ידיכס
 עולם הפוך דאין לתת חרב בידם להרגנו החרב
 שאיה דאין להיות בידו אף ותכן שימלא בידם
 והוא פליאה נשגבה .

אחר כל אלה הדברים לכה ואזכרה לבאר בזנת
 ה'לחוכים דהושע זנח ישראל טוב איויב
 זרדפו והיונו דקא משתעו קרא דישל נפלו כנלות
 ונתקיים ועבדת את אויבך וע"י אמר דענין הנלות
 הוא זרים וכלעוהו דהוא ממש כדון חיה שכלעה
 דאין כח לטהר את עצמינו ולהוילא אותנו מהנלות
 החר ולזה חזר עוד הפעם לומר נכלע ישראל עתה
 היו כנאים דהוא ממש כדון פול שכלע ומדנקט
 נכלע דקדקו התום דלזון כלע היונו שלא לעס
 ועתה היו כנאים כלומר כחוד הנזים כקרב מעיהם
 ולו"א ככלי אין חפץ בו והיונו ממש כלישנא דנח'
 דכלע הולין מי הוי עיכול והו"ל ככלי גללים דאין
 מתקבלים טומאה ולזה מדמי שפיר ככלי אין חפץ
 בו דהוא כלי גללים הם נחשבים במה שנכלע וס'
 והיו כנאים וקשה להוילא וע"י כח הנכיו להודיע
 לנו דהתיקון להגלויות הללו היינו גם כן יתנו בנזים
 עתה אקבלם וסוף כמו שדרשו ככ"כ ד"ח דיתנו
 היונו לשון משנה דע"י שלומדים תורה פורקים
 מעליהם עול החלכות והיונו ממש כדכרו קרב
 חסר לאברהם וקרב חלק שמעון דבשאר גלויות אנו
 מאתכים עצמנו מכענס ככח התורה ולזה דייק
 גם כי יתנו היותם כנאים כחוד הנזים ע"י התורה

יש כח בידנו ללאת מהנלות וכהיות כן עתה אקבלם
 דייק לו' עתה דאין לריך להתתין עד שתקיא
 החיה דרך בית הרעי לא גם כהיותה ככטנה חותך
 ומוילא ולו"א עתה אקבלם ואינו לריך זמן להתתין
 שיעור העיכול דלרעת הרמב"ם אית לריך להתתין
 ג' ימים מעת לעת עד שיחש עיכול ולו"א עתה
 אקבלם וזה כיונו במאמרס ו"ל לומר וכו' אחישנה
 לא וכו' בעתה כלו' אס וכו' ע"י התורה אחישנה
 דאין לריך להתתין ימי העיכול מכח שיש בידנו
 חרב פיפיות מהתורה והי לך סימנא דע"י התו'
 אנו יולאים דהי ויחלו מעט ממסא מלך ושרים כמו
 שדרשו דחפ' כשעה שאתה מחשב חוה"ע יהיו כל
 קדושי בידך דה"ל פטורים ממש וזה לך האות כי
 הגאולה תלויה ע"י תלמוד תורה דהרי אף בהיותנו
 בגלות יש לך סימן מעט דהת"ל פטורים מנזס
 וזה עשה הקב"ה כדי שיהיו לזכרון בין עינינו
 דהגאולה תלויה ע"י לומד התורה וא"כ אם חונס
 ענשקים בתורה אף יוכלו ללאת מהנלות ואמר עוד
 זכרו הקהבי וזכחו והרי כור שאכל כשר ק"ק והקיא
 וחזר ואכלו חנו חייב שתיס דבשר דרכך ולעסו
 הוי עיכול והכא נמי ישראל יהיו להס דין זה ומאי
 שנא לזה אמר כשר ויאכלו ה' לא רגס ואינו כפשוטו
 דקאי לישראל לא יתפרש דקאי לאוה"ע והוא דלא
 תעלה על דעתך לו' כבר אמרו כנמרח שאני כשר
 דרכך וא"כ ישראל נחשבים עלמס כבשר והוי עיכול
 ויולאים מהנלות אבל כבר אמרנו ממש התום דיש
 הפרש בין אכילה לכליעה וכדרייק המעש"ר מרכקט
 בלעה ולא אכלה דדוקא היכא דלעס בשני חו
 הוא דהוי עיכול אך היכא שהוא בדרך בליעה אפי'
 כשר לא הוי עיכול והוי דקאמר כשר ויאכלו ה' לו'
 רגס כלו' שיהיה להס דין כשר וכדרך אכילה ולא
 בדרך בליעה הנה בזה לא רגס ה' משום דהוי
 אכורים לגמרי ולכן הוא דנכלע ישראל בדרך בליעס
 ולא בדרך אכילה וא"כ התיקון הוא ע"י התו' דחרב
 פיפיות בידנו ואמר עוד עתה יזכור עונס ויפקוד
 חטאתם וקאי למ"ס כמו זר נחשבו דהיינו דמתורקת
 רחקו ואינו עוסקים בתורה ועל זה אמר הנכיו
 עתה היונו על דרך שדרשו גבי יואשע עתה באתי
 ורמזו הראשונים שם דעת"ה ראשי תיבות ע"ל תלמוד
 ה'תורה הכא נמי דוכותה עתה על תלמוד התורה
 אני מוכיח לישראל דאם אין תורה יזכר עונס ויפקוד
 חטאותם דהוא הוזהמא ולסלק הוזהמא לריך שיכיו
 ככלעיס כחוד מעיהס כנלות ואין תיקון ללאת כי
 אס ע"י התורה וכיון דמלכא ושריה כנזים אין תורה
 ח"כ נעשו כגדר כמו שהיו במלרים ולו"א המס
 מלרים יאכיו ואינו כפשוטו דחזרו למלרים הם עלמס
 לא הכונה דכיון דאין כהס תורה דפרקו עול התו'
 המס שהס כנלות וזה מלרים ישונו דחזרו להיות
 כגדר שהיו במלרים וכסס כשהיו במלרים לא היה
 תיקון ללאת מפני שלא היה כהס תורה אס לא כדרכ
 רחמנו וחסדנו כמו כן עתה הם באים למלכ שסיו
 במלרים ובכך חסדנו ואמנו לעסוק בתורה וע"י זה
 יבא לגיון גואל במהרה כימנו חסן .

והי הם הדברים שאמר ורמיה הנכיו ע"י
 באברהם ס"י ב' פלו עלק פיהס כל אויבך
 אמר כלעני והיינו ממש בענין פול שכלע ובין
 דקא

דחא בדרך כלעיה לא הוי עיבול ועדיין עומד
בטומאתו. ולזה יאמרו בגוים אך זה היום שקיינהו
מלאנו ראינו דכליעה לא הוי עיבול ואינן יכולים
ללאת מהנלות לזה אמר הנביא דאיתיה בתקנתא
כדי דחשב עיבול והיינו זעק לבס אל ה' וכבר
אמרנו דע"י התפילה דמצינן עיבול כבש-ה' אל
בשר דרכין והוי עיבול וא"כ ע"י התפילה דזעק
לבס אל ה' לב נשבר ונכח להיס לא תבוא ויכולים
ללאת מהנלות לא דעל זה איכא למדחי מאחד
דכתבו התוס' דהס הוא בדרך כלעיה ולא הו"ל לא
הוי עיבול ואיך יוכלו ללאת מהנלות לו"ל דיש לו
תקנתא. אחריתי קומי רוני כלילה לראש אשמורות
שכי כמים לבן נכח פני ה' כמו שדרשו על ת"ת
שיושב וקורא ואונה וא"כ ע"י התורה חרב לה' כדי
ללאת מהנלות ודוקא במלכים שלא הוה בהם תורה
היה קשה ללאת אכן כנלות הוה יש לו תקנה
מהתורה כדי ללאת מהנלות דהתורה אנוני מנחא
ואלו מלאה לעור אתכס מכל מלאכתכס לפני ה'
תטירו. ובכן מה נהדר כאחלמה קבועה
בעטרת מה שוב ומה נעים לפי קיטב דרושיו
מה שפרשנו בראש אמיר דקומי רוני כלילה אמר
ירמיה כדי להו"ל השפעה דחרכ אל הכדים וטלו
והו"ל דל ועלה על רוחך לו' ראש מה שזריכים אנחנו
לעסק התורה כדי ללאת מהנלות משום דהתורה
היא חרב פיפיות לתתוק מצינן של הו"ל ע' הלא
אס' כלמוד בר כבר אדרכא וניע חרב אל ה' למוד
דכתיב חרב אל הכדים ונחשק הוא אשר יטלו
האויבים על הת"ת ומה הו"ל בתקנתא לזה כדי
להו"ל מלבס סברה זאת אמר ירמיה קומי רוני
כלילה לראש אשמורות ולא תחוש משום חרב אל
הכדים כי כ"כ יכול ה' להיך עמך ויהיו טובים
השנים ודוק. והשתא את"ל דאחל ויהונתן הנאכזבי
והנעלמים כהלכה בדרשת ר"ל הוי כלי זין של יש'
דחרכ פיפיות בידם להשיעם מהפלאים דבקא
לכליע אותם ודוק.

ועפ"י האמור יפה דרש החכם הא"ל והכנול
כ"י אחד מבני הישיבה במה"ר י' צ"ן

חביב ה"ו כ"ה בחבזקן סי' א'
למה תביט בוגדים תחריש כבלע רשע
זריק ממנו ותעשה אדם כדני הים והוא במה
שהקדים ברייתא דתורת כהנים ס' שמיני פרשה ב'
פסקה ו' וו"ל תאכלו לרבות את הטמא שבעני
הטמא וכול אף הטמא שבעני הטמא ת"ל אותם
מה ראית לומר כהמם שבעני הטמא טמא שבעני
הטמא טמא. ודגים שבעני הטמא טמא שבעני
הטמא טמא לפי שאין גידוליו ע"כ ופירש הרב
ק"א ד"ה לפי שאין גידוליו דכמה דהוי ההוא
עיבור גידול. בהמה אמרינן שבעני טמא טמא
שבעני טמא טמא דאולינן בחר הטמא שבעני
גדל אבל כדגים דלא הוי גידוליו לא כלעו ממנו
אולינן בתר הכלעו ואס הוא טמא אף שיהיה בעני
טמא טמא הוא ואס הוא טמא אף שיהיה בעני
טמא טמא הוא ובגמרא דברכות פ"ק אסיק רב
אסי דאע"ב דלא חויניה דכלע אמרינן דכלעו הוא
לפי שרוב דגים אינן משריטין לא במינן והא דמלינן
ביס מן אחי אולינן בחר רובא ונאמר שלא שריט
לא שכלע אותו עכ"ל והשתא זה בעלמנו רמז

חבזקן למה תביט בוגדים תחריש כבלע רשע
זריק ממנו דאין הענין חב"נ דלא חויניה דכלע
לא כענינך תביט דכלע רשע זריק ממנו וככה"נ
ליכא ספקא כלל והוא טמא דהריק ול"ה הו"ל
מן הטמא טמא וב"ת מה ראית שאלמנו בת"כ
מבהמה לדגים לו"ל ותעשה אדם כדני הים הטמא
הטמא מן הטמא טמא וטמא הו"ל מן הטמא
טמא ותורת האדם כך כדגים ולא כבהמה ודוק
זת"ר דפח"ח.

ורוח אחת אתי בהספד שעשה דוד המע"ה
לשאול המלך. וליהונתן בנו כמבו' בכתובי'
שם בשמואל כ' סי' א' ויספדו ויבכו ויזמו ער
הערב על שאול ועל יוהנתן בנו ועל עס' ה' ועל
בית ישראל כי נפלו בחרב וכו' ויזמו דוד את הקינה
הזאת על שאול ועל יוהנתן בנו ויאמר ללמד בני
יחודה קשת הנה כתובה על ספר היסוד א תנינו
בנת ואל תכשרו בחוטת אשקלון פן תשחנה כולת
פלשתיים פן תעלוונה כנות הערלים ע"כ. וכדני
קראי רהוי להתבונן מה כל החרדה הזאת לעשות
הספד ובכי בטעם ע"י הערב מאי דלא דאשכחן
בסוס זריק דעשו תענית דאדרכא עינין סעודות
גדולות בהכרה אחר הקבולה ותו מאי על עס
ה' ועל בית ישראל דאי עס' ה' הם שמתו עס שאול
ויהונתן למה חזר לומר ועל בית ישראל ועוד מה
נתינת טעם הוא זה כי נפלו בחרב דנראה דהס
לא היו מתים בחרב לא בדרך אל הארץ לא היו
עושים להם הספד ובכי וטעם הרי המתעלל עונשו
חמור כי יראה חכמים ומותו ואנשים כשרים ועוד
זאת בטעם ההספד ויזמו דוד את הקינה הזאת
על שאול ועל יוהנתן בנו למה פרט קינה לתריווהו
כלכר ולמה קידר כזה סנוסא ללמד בני יחודה
קשת הנה כתובה על ספר היסוד ופ"י מהרי"א קושי
ולערב על ס' היסוד הויט ס' ויקרא בתוכחות ב'ס'
בחקתי דשם מפורש כל הריעות וענין שמע יעקב
ס' ויחי ומערכי לכ ח"ב ד"ס ע"א וכו' וככלו שם
ועל זה קשה וכי רהיה לריק מן התו' דבר שבעיניהם
המה ראו רעות גדולות כלא ומאי נ"מ הם הם
מהתוכחות של ס' ויקרא או מבי תבא מ' משנה
תורה וגם אומרו א תנינו ואל תכשרו הרי כולי
האי איך לא נודע דאומר דיקא דרבר דלא יודע
זה פלא מלך שגל במלחמה ע"ש עמו איך יהיה
זה נשאר נסתר.

אלה כלע"ר אס יראה כעני מו"ר דאפטר
שוכן עפ"י מה שדחיתי להרב אסקולאריא
המאירה בס' שמיני ד"ע ע"א דכתב וו"ל האי
קרא לבאורה אין לו שחר ובפשוטו הרי הכתוב
קוטר את עצמו דפתח ויאמר משה א אהתן וללעזר
ולאיתמר בניו ראשיכם ש' תפרעו ובגדוכם א תפרעו
ולא תמותו א"כ הרי כן זיווי. המאמר ור"י לתת
שכר כשכר שחר מלות וא"כ אמר ועל כל תערה
יקאף משמע הלשין שבענין שלא ימותו לכך יהיה
הקאף איתמא דהכי הו"ל למומר הא אס תפרעו
או תפרעו תמותו ואו א"כ על כל הערה יקאף
ועוד דקיים ואחריכם כל בית ישראל יבכו את השריפה
אשר שרף ה' הא שרף ה' מותו בפשטו ונראה
לפוס דיהאט מהא דמיתו בזה"כ ויגש ע'
תנ"ח על ע' תנ"ע כעוב טעם אמאי מיתו ענלא
ערופה.

ערופה ומפרש הענין כשנהרג אדם ע"י אדם אחר
הרי קטרוג גדול של שטן עולה למעלה לאחר
שגזלו אותו ע"י שלקחו נשמה מה שהיה לו ליקח
ואינו מתפייס אם לא שיתנו לו חליפת הנהרג כמה
אנשים אחרים שימותו בלא זמנם ע"כ מביאים
עגלה ערופה ג"כ לשוכ בתשובה שלימה וזהו
פיוסו והו' אין מקום למקטרג כלל ועפ"י הדברים
הזהר הרי גלוי לפניך החילוק שבין סתם מיתת
לדיוק לבין מיתת דיוק שלא כדרך כל הארץ לו
הקדושים הנהרגים והנשפכים על קדושת
ה' דבמיתת דיוק כזה הרי הקטרוג גדול מאד
לא על עון הדור כלל לא גם על מה שגרמו
שגזלו אותו מידו שלא מת כדרך כל הארץ ובהיות
כן ודאי מוכרחים כל העם לשוכ בתשובה שלימה
שלא יתעורר קטרוג השטן כג"ל וה"כ נביאים לשוכ
על הצרות שבוים וגם על מה שגרמו שהמיתו
את הדיוק שלא בזמנו ושלא כדרך כל הארץ וגם
דמו ודם זרעיותיו כדמנינו אלל קין לאדוקי בעיני
סתם מיתת לדיק כדרך כל הארץ ליבא קטרוג כ"כ
ואיכא פ"פ לבעל דין לחלוק דמיתתו מכפרת הכל
ובהודעה זו אתיא נמי שפיר הא דרש ר' יוסי
כוהר"ב כפ' אחרי ע' ק"ב וע"ד כיומא דא קורין
אחרי מות שני בני אהרן רישמעון עמא וילטערו
על אבודיהו דלדיוקיא או אחית דמעין עליהו קב"ה
מכריז עליה ואומר וסר עוניך וחטאתיך תכופר
ולא עוד לא דלא ימותון בניו כיומיו ועליה כתוב
יראה זרע יאריך ימים וכו' עכ"ל ואיכא לעיין
ולדקדק דקאמר על אבודיהו ולמה לא אמר על
מיתתהו ועוד מה שיטת לשכר זה על מנה
זאת להיות העון מכופר וגם יראה זרע ולא ימותו
בניו כחיו אמנם לפי הא דאמרן היינו שאמר וכל
דמלטער על אבודיהו דיוק ואחא לרמוז לן בלא הא
דפירשנו דלו מתו כדכ' והביאו כדרך כל הארץ היינו
אומרים דאחא להנין ושלא ילאו עוד מפי העליון
הרעות על שאר העם אך באשר נאכרו בשריפה
א"כ ודאי אחא לאורוי לן מעשה התשו' באבודם
כג"ל ועל מה דלו היה חי היה לו זרע עוד
הרי נדרש דמו ודם זרעיותיו והקב"ה משלם מדה
כנגד מדה ע"כ קאמר וסר עוניך וחטאתיך תכופר
וגם בניו לא ימותו כחיו והשתא לפי' הרי הכל
על הכוונ לפיכך דהנהו תרי בני אהרן לאו כחטאם
מתו וגם משה אמר א אהרן הוא אשר דבר ה'
לאמר בקרבי אקדש עכשיו אני רואה שהם גדולים
ממני וממך וכמו שמפרש רש"י בחומש הרי לא
כחטאם מתו וגם לא כדרך כל הארץ שהרי נשרפו
א"כ כשלא נפקו נשמתיהו כדרך כל הארץ הרי
עומד המקטרג ליתן לו אחרים כדריקס אמנם
אם ישוכו בתשובה הרי יכטלו הכל כג"ל ולפי זה
היינו נעים מאמר משה לאהרן ולעזר וליחיתמר
בניו ראשיכם א תפרעו וכו' ולא תמותו ואם כן
כשלא תמותו הרי יתעורר הקטרוג כג"ל זהו דאמר
ועל כל העדה יקלף בשלמא אם ימותו אלעזר
ואיתמר כדריקס אז הוי הקטרוג בטל ולא הוי
הקלף על העדה כלל אבל השתא שלא תמותו ע"כ
אזי על כל העדה יקלף ומה תקנתם זהו דאמר
ואחככם כל בית ישראל יכבו את השריפה וז"ל לו'
שיכבו וישוכו בכיפתם ומפרש יותר ולמה יכבו כן

זהו דקיים אשר שרף ה' ר"ל הואיל ששרף הקב"ה
ולא מתו כדרך כל הארץ משום זה יכבו בתשובה
שלא יתעורר הקטרוג כדאמרן .
ועפ"י הדברים הזה יתבאר הכתוב הלדיוק אכר
ואין איש שם על לב ואנשי אחד נאספים
באין מבין כי מפני הרעה נאסף הלדיוק ולכחורה
איכא לתמוה טובא חדא דקאמר הלדיוק אכר וכי
שייך לומר אכורה אלל לדיק והלא מרגניתא דאכרה
לבעלה אכרה וכל היכא דאיתא מרגניתא שמה ועוד
דפתח הלדיוק אכר וקיים מפני הרעה נאסף הלדיוק
ועוד דקאמר ואנשי אחד נאספים למה משני בלשנה
ולא קרי'ם לדיקס ועוד דפתח בלשין יחיד הלדיוק
וקיים בלשון רבים ואנשי אחד ועוד סתמא פירושו
של הכתוב לית ליה שחר אמנם לפי דאמרן יודק
דקאמר הלדיוק אכר ר"ל שאינו נאסף במיתת עלמנו
לא אכר שלא כדרך כל הארץ שנהרג על קידוש ה'
כג"ל ואין איש שם על לב ר"ל שאין להם הבחנה
וכסופרים שכשם שבמיתת הלדיוק על מנתו מכפר
ה"ה מיתת לדיק זה נמי מכפר ואינם שמים על
לכם לשוכ מדרכם ועי"כ מתעורר הקטרוג ליתן
לו כחיקאיו אנשים אחרים כג"ל זהו דקא' ואנשי
אחד נאספים ר"ל שממתים אחרים כג"ל ומפרש
הדבר למה כן באין מבין כי מבני הרעה נאסף
הלדיוק ר"ל אינם מכניס כי אקופה היינו דוקא
כשמת כדרך כל הארץ הוא דוקא מפני הרעה שלהם
ויכופר עונם משא"כ מיתת לדיק כזה ודאי התראה
הוא שישובו מדרכם בתשובה שלימה כדאמרן וק"ל
עכ"ד דפח"ח .

אמר מעתה נימא דזהו כונת הכתובים ויסקדו

ויכבו ויזומו עד הערב על שאל ועל
יהונתן בני ועל עם ה' ועל בית ישראל כה לומר
דעשו תענית ובכיה מלבד ההפך שעשו על הלדיוקס
שמתו שאל ויהונתן ועם ה' גם עשו על פלגת
בית ישראל הקיים אשר הם חיים פן יקטרג השטן
לשאל תמורתם ולא אחד ולא שנים כ"ה עם ה'
שנפלו בחרב ואם היו מתים מיתת עלמנן כדרך כל
הארץ החרשנו אך זו רעה חולה כי נפלו בחרב
ומלבד הרעה דתמורת שאל ויהונתן אין לנו תמורתם
הנאכבים והנעמיים הנה גם על עם ה' על כל
אחד מהם כי נפלו בחרב חוששנו דהשטן דינא קא
בעי ולכן ויסקדו ויכבו ויזומו על שאל ויהונתן
בני ועל עם ה' כי כל זה נמשך רעה וקטרוג
על בית ישראל אשר הם חיים מסיבת כי לו נפלו
בחרב ולדיק לשוכ בתשובה שלימה כלום וכבי ומסכד
כי עי"ז יוסר המקטרג מעל בית ישראל ולכן ויקונן
דור את הקינה הזאת על שאל ויהונתן בני דלא
תחשבו כי מתו לכפרה לדור על היוקס לדיקס
כ"א ויאמר ללמד בני יאודה קצת כפי' מהרי"א
אם לא בכיתי לקצת יוס דהוא גער ודאגה על
העתיד שמא מיה"ד מתוה על כי נפלו בחרב
וח"ו על כל העדה יקלף והא רחיה דהנה הוא
כתובה מלתא כדנא על ספר הישר כפי' מהרי"א
על ס' ויקרא והיינו בס' שמיני ולא תמותו וע"כ
העדה יקלף ואחככם כל בית ישראל יכבו את השריפה
אשר שרף ה' ומשם באר'ה דכשמת הלדיוק בחרב
או כשרפה שלא כדרך העולם אינו לכפרה כ"א
לעורר את העם שישובו בתשו' כי השטן מקטרג
עליהם

עליהם ולכן אמר הנה הוא כתובה על ספר הישר
 דהוא ס' ויקרא כאמור בס' שמיני ומה טוב מ"ס
 בטר הכי א תנידו בנת א תבשרו בחולות אשקלון
 פן תשחמנה בנות פלזאים פן תעלוהנה בנות הערלים
 והיינו דא תנידו הנדה זו של חכמה שיש הפרש
 בין מיתת הנדיקים באורחיהו למיתתן בחרב ובזולא
 שלא בדרך כלל הארץ דאז השטן מקטרג על ישראל
 ויהיה להם שמחה וגולה בעבור כי אותה הם
 מבקשים ולכן שוכו בתשו' וא תנידו וא תבשרו לא
 הטעם ולא מה ששבתם בתשובה שלימה דכנפול
 אויבך א תשמה ובהכשלו א ינל לכך פן יראה ה'
 ורע בעיניו והשיב מעליו אפירות זה אנו מבקשים
 דישמחו יעלנו וישוכו חרון אף ה' מעל ישראל ודוק
 לנעומת זה אמר דוד המע"ה כאמור ט' אשחמה
 ואעללה כך אומרה שמך עליון בשוכ אויבי אחר
 וכשלו ויאברו מפניך וק"ל .

וכיוצא

כזה איתא בזה"ק ס' האזינו דר"ט
 ע"א ע"פ האמור בהושע ס' ו"א
 בהפטרות וילא וריב לה' עם יאודה ולשקוד על
 יעקב בדרכיו כמעללו וישיב לו ככטן עקב את
 אחיו וכו' וז"ל ר"י אמר קב"ה זמין לאוכחא להו
 לישראל וחדאיו אומות העולם דכתיב וריב לה' עם
 יאודה ולשקוד על יעקב בדרכיו וגו' שמעין אומות
 העולם חדאין אמרי השתא ישתאון מעלמא כד
 חמי קב"ה דאיונו חדאין מה כתיב בתריה ככטן
 עקב את אחיו וגו' כד שמעין אמרין דא הוא
 תשובה לאתתא דהוא לה קטטה בכריה אולת
 למקביל עליה דיכא חמאת לדיוכא דאין כפשוט מנייהו
 לאקאה ללכא לאוקרי אמר כי מה נעביר מן כרא
 כד קיים דיינא אמר להווא אינתי אימא מה
 נעביר לך בדיק אמרה קיבלני ופירש הרב ש"כ
 בגליון וז"ל פי' לועקת אני עליו על כשהיה ככטני
 הוה כועט ככריסו ומערימו ואז הדיון פטור לש' וז"ל
 ככטן עקב את אחיו תביעה שהוא פטור ממנה עכ"ל
 וכ"ה בילקוט שם ולפי האמור מדוקדק ופה אומרו כד
 חמי קב"ה דאיונו חדאין דהוא ממש כלישנא דקרא
 פן יראה ה' ורע בעיניו משום דשמה כנפול אויבו
 כן הכא ממש והשיב מעליו אפו דומה בדומה ודוק

אלא

דדן אנכי בהקדמה זו של הרב יערות
 דכש ז"ל שזכרנו דמלתא כדנא אינו רבר
 השוא לכל נפש אדם דהא בתקונים תקון כ"א
 ע"פ יאסף להם ומלא להם דת"ח אינן טעונין
 שמיטה ע"י מה"מ ואסיפתן היא טהרתן בדני הים
 ע"ש ובתקון כ"ב איתא מאן דנטייר ברית לית ליה
 רשות למלאך המות ליטול נשמתו ועוד תשוב ותראה
 בסו"ס מראה הגדול ח"כ בדרוש הרב מר בריה
 גדול הנאמר באברהם ז"ל דהאריך בזה דמיתת
 ת"ח ואדם גדול אינו ע"י מה"מ וע"ש וכיון שכן
 מאין ולאין יקטרג מה"מ אם הורגין איש חסיד
 או ת"ח מאחר דטוענין עליו טענת מאי הפסדתך
 וקטרוג מה"מ שייך לגבי אדם דבעלמא דגשמותיהם
 מסורות בידי לא עשה כן לנדיקים וחסידים ואנשי
 המעלה ובכן נקטר'ה דרכ'י כמה שאמרנו וענינו
 על שאל ויהונתן דהיו אנשי המעלה ומסתמא לא
 היו מתים ע"י מה"מ ואין לו' דיטעון המה"מ
 דאם לא היה הורג אותו אפשר רישוב לדיק מלדקתו

ועשה עול וכל לדיקתיו אשר עשה לא תזכרנה
 והיה שלי אחרי שוכו מדרכו הטובה דהן בקדושו
 לא יאמין וא תאמן בעלמך עד יום מותך ואם כן
 הוא כספק אס חזר א מה"מ או עימד בחוקתו
 שהיה לדיק מעיקרא וכד היונן בה זו אינה טענה
 דהאדם נידון באשר הוא שם ואין לו' אלא מקומו
 ושעתו ובחוקתו עומד כדן טרפיות וס"ת דמקומינן
 לחוקתיה ואת ועוד דהא תינת כמו שלא עכרו
 רוב שנותיו אך מי שעכרו רוב שנותיו דשוכ אינו
 חוטא מה ספק נשאר רישוב ויחטא ועל הכל
 לעיקרא זה שנהרג הוא שכל עיתו למות ולא
 נחקר מימיו כלום כדי שיטעון השטן דהיה חי
 עוד והיה חוזר מלדקתו דהלא לא נשאר לו עוד לחיות
 ובא קילו והוא ברור :

ואם

כנים אנחנו בזה יפורש נא כ"ה כשמואל
 ב' ס' ר' אף כי אנשים ראשים הרבו את
 איש לדיק בכיתו על משכבו ועתה הלא אבקש את
 דמו מירכס וכערתו אתכם מן הארץ ע"כ והדקדוקי'
 רבו כמו רבו תחילה וראש מה חורי האף דנקט
 בהאי לישנא אף כי אנשים דבתחילת דבר חיי' שייך
 לומר אף כלא לא היו ראויים לעונש על שהיה לדיק
 אדרבא היא הנותנת לחייבם ומה שייך לומר אף
 כי אנשים ותו אומרו איש לדיק וכי כשכל שהוא
 לדיק הרי כתיב ואיש כי יכה כל נפש אדם מות
 יומת ואינו תלוי בלדיק ומה גם לפי אומרו ז"ל
 דלדיק נקרא השומר בריתו הכא מה שייך זה גם
 אומרו ועתה הלא אבקש את דמו דלמה נקט כל'
 זה דהלא לפי מה שפירש הרב אורים גדולים כפ'
 דבר גדול דיבר הנביא אף הלא תעשה ומוה"ר דרכי
 הים דרוש ח' ומו"ה תהלה לדוד דרוש ג כפ' הלא פרוס
 לרעב לחמך כיע"ש דהוא לא בהחלט ח"כ הכא
 חייך שייך לפרש לקושטא דמלתא דלא יבקש את
 דמו מידם ולפי האמת אח"ז כתיב וילך דוד את
 הנערים ויהרגום ויקללו את יריהם ואת רגליהם
 ויתלו על הכרכה בכביון ותו למה עשה כ' דינים
 הפך הדיון דהוא באחת ואיך הרגם וקנן יריהם
 ורגליהם ותלה אותם והיכן מלינו בזה . ואחרון
 הכביר אומרו וכיערתי אתכם מן הארץ למה תלה
 הדבר בארץ לעשות להם כמו ביעור חמץ .

אבן

עפ"י דכרינו אלה האחרונים הנה נכון והוא
 דדוד המלך ע"ה חשב לעשות להם כ'
 דינים אחת כאורחיהו על דהרגו דס נקי וזאת כ'
 דגרמו קטרוג של השטן הנשאר על אשר הם חיים
 עדנה דיקטרג עליהם דתשקו אומנותו אך חזר
 לאחוריו דהן ולא ורפיא בידיה דכנון דא דהוא
 איש לדיק מה לו להשטן בזה כי אינו שלו כדי
 שיקטרג בעבורו וז"ש אף כי אנשים ראשים הרבו
 את איש לדיק ולדיק הוא השומר בריתו ואינו נמסר
 ביד מה"מ כדכרי התקונים הז"ל וכלומר דאפילו
 שהרגו איש לדיק ובכה"ג לא יש להשטן קטרוג
 ומעתה הלא אבקש את דמו מירכס ירלה איש מן
 הראוי לבקש את דמו על היותו מירכס ולא מיר
 מה"מ כל' המ"ר ס' וזאת הברכה א תמסרני ביד
 מה"מ ועוד שם כל נפשות החיים מסורים בידי
 וא"כ מה שתפקתם אומנותו מיד מה"מ והיה על
 ירכס אין לי לבקש זה כיון דהיה איש לדיק וכלאו
 הכי אתם טוענים להשטן מאי הפסדתך עכ"ז

לא היה ראוי וזה לך האות כי וישמע האלו' בקול מנוח ויבא מלאך האלים עוד א האשה על ידי תפלתו של מנוח וכי תימא הרי תפלה עושה מחלה דל מנוח לא בא מלאך כ"א לה לבדה לפלגא דגופים וזה יורה מנרעות נחן למנוח לזה אמר דהסיבה דלא נראה א בעלה מנוח לא מחסרון כי לא היה ראוי לא דבעת ההיא היא יושבת כשדה ומנוח אישה אין עמה דאז היתה עמה לא היה מתעבב המלאך שלא להראות את-עלמו א מנוח גם כן ולא היה עיכוב בדבר לא דלא נמלא שם והא ראוי דכתיב אח"כ ומנוח ואשתו רואים ויאמר מנוח א אשתו מות כמות כי אלים ראוי ויאמר לו אשתו לו חפץ ה' להמיתנו לא לקח מידיו וכו' הרי דוכה מנוח לראות למלאך ה' כמו אשתו וזה רמזתי בהאי קרא אשת האיש כי נביא הוא ראשית דומה להאיש לראות מלאך ה' ולהגיד הנבואה ויתפלל בערך שיבא עוד ליני ולא תחוש שיהיה מיתה לאוחים אפי' שראית למלאך ה' תוכה ותחיה וכוה לעת סילוקו מן העולם דבא מלאך ה' ליקח כשמתו לא יהיה לו לער יען ואמר ראיתי אחרי ראוי מקורם ויהיה כמשל כיניתיא מחלבה ונשאר בטוב תלן וורעו ירש ארץ .

חזרתי ואמרתי כי נביא הוא ויתפלל בערך ויהיה שם רמו למשיח נ' יוסף דגור שיהיה ע"ו ארמילוס ועל זה יתפלל משיח דוד עליו כי ידע מזה שלא יהיה וזהו ויחי ויתן לו מוהב שיבא ויתפלל בעדו תמיד וזהו מה שרמזתי כי נביא הוא משיח נ' דוד ונחה עליו רוח ה' רוח חו"ב וכו' ויתפלל בערך היינו משיח נ' יוסף ויהיה כדי שתחיה חיים של ממך נחת לו ויוסיפו לך שנות חיים יה"ר שיבא ויגאלנו ישראל נשעבה' עס להי **אברהם**

אני חושש ובערתי אתכם מן הארץ דהייט מקטרוה הארץ והדרים עליה שלא יהיה קטרוה דהשטן לא יבחין בין זה לזה ועד שיתריון יהיה קטרוה ביני וביני עד שיתברר כי הוא איש זריק ואני רוצה דמעיקרא לא יעשה רושם קטרוה כלל אפי' בתחי' דין ולכן ובערתי אתכם מן הארץ דלא יהיה קטרוה בארץ להנשארים בחיים ולזה עשה המלאך ויז' דוד את הנערים ויהרגום על עיקר הריגת דם נקי ועוד ויקלנו את ידיהם ואת רגליהם על שהיה על ידם לשתוס פי המקטרג כי לא היה על ידו ויתלו על הכרכה לפרסם הדבר ונמלא דעשה כהם כ' דינים כענין וקלותה את כשה וכענין יד תחת יד רגל תחת רגל והרי היכן מלינו כ' עונשים אס לא כדי לשתוס פי המקטרג לכך עשה כ' דינים ודוק ועמ"ס מוה"ר בס' מגלה לפנות ח"ג דנ"ד ע"כ בהקדמה זו יע"ש ועיין עוד לו בס' אגדת לוי ח"פ פ"ב דיומא דמ"ו ע"ד יע"ש .

הדר' כי לנושאי מקדש כי נביא הוא ויתפלל בערך ויהיה בו תרמוז למ"ש הרב בלי יקר זל בשופטים קי' י"ג בפסוק ויעתר מנוח א ה' ויאמר בו אדני איש האלים אשר שלחת יבא נא עוד ליני וז"ל להיותו יודע ומכיר כי אשתו אשת חיל עשרת כעלה ולדקת ומוכנת יותר ממנו לכן של מנוח יבא נא עוד ליני וידיו כי באנונעות זכות המוכנת תפול הנבואה על בלתי מוכן שבאנונעות זכות אשתו יבא ליני וידיו עכ"ל . רגפ"ו דכרות קדשו את"ש קרא שלאחריו וישמע האלים בקול מנוח ויבא מלאך האלים עוד א האשה והיא יושבת כשדה ומנוח אישה אין עמה דבא לומר דלא תעלה על דעתך דמנוח לא היה ראוי לקבל הנבואה כמו אשתו כ"א דהיה כענין שאמרו ראברהם היה טעל לשרה כנבואה ושרה אימנו היתה גדולה כנבואה יותר מבעלה כן הבא לא תבעלה מנוח

השמטה

בית דין גמולת חיים

מספר עיני כל חי כנעין ד"ר ע"ב כיון דאיכא עולה רגלים

בכל רגל ולא הן הראיה וכו' ויבא עמו קרב עולה ומי שבא וכו' ולא הביא עולה לא דיו שלא עשה מנות עשה לא צריך על ל"ת שנאמר ולא יראו וכו' ע"ש וכ"כ הל"ח ז"ל משם הסמ"ע ע"ש ומאחר שכן מה הועילו חכמים בתקנתם בעלית הרגל ולא עשו תקנה על לאו דלא יראו ואגבי הפעוט אמרתי להם דמי שעולה יקח עמו מנה הראויה לחלק לחכמים כמ"ש בכתובות דק"ה בל המביא דורון לת"ח כלא מקריב בכורים ע"ש וכן מת' במד"ר בס' בהר ע"ש או יקרא בתורה כפר' הקרבנות והרי הוא כלא מקריב קרבן עולה ועתה שהאיר וזיח ס' הק' הזה דאיתי ברוש מס' געין שהביא אדוני כת"ר נר"ו משם הגאון מהרימ"ט זל דהכריח דאף לאחר החרבן איכא מנה דעלית הרגל וכת"ר נר"ו הקשה ע"ד מהסוגיא דאיתא התם והוא מותיב לה והוא מפרק לה דמשום תוסבב מזה זכר

את זה שלח חר מינן דסליק להתם דאש על ארץ עיה"ק חייפה ת"ו הדר' הוא הרב הכולל בן מלכי קרס **ארעור הכהן** יעמר חי לאורך ימים ושנות אכ"ר והילך לשום לשון הזהב .

באתי להגיד לאדוני כת"ר דתכף לקבלת הספר הק' הזה היה לי למאודת עיני דזה ז' שהייתי מתמיה על רכני זחמתי משה"ק טוביחא ת"ו שעשו קשר ביניהם לקיים מלות עליות הרגל לענה"ק ירוש' ת"ו וככל שנה היו שולחים חד מנייהו בשליחות כלם וזהו הלא מכוללות העיר ואני הייתי מתמיה עליהם איך לא עשו תיקון על לאו דלא יראו פני ריקס כמו שמנה הרמב"ם ז"ל כמנין הלאוין לאוקי"ו ע"ש ועדיפא' ממה פסק הרמב"ם ז"ל בפ"ק מהל' חגיגה זז"ל שלש מלות נשטוו ושרא

זכר למקדש איבא ע"ש ל"ד א"כ נר"ו ואין חתי ק' מהרימ"ט ז"ל כרו לראות אם עשה חזקה תפון ללא דלא יראו וכו' ומה גם למ"ס הרמב"ם ז"ל דלא דיו שלא עשה מטה וכו' ועליה דידה דכתר מר"ו תם אני אחר המח"ר כדחזי נאיד לא נרגש בזה וגם אין חתו יודע אם הרבנים ז"ל שחלקו על מהרימ"ט ז"ל ודחו דבריו כמ"ס בת"ר נר"ו אם עמדו עליו כענין זה וככתובותי מילי דקטני לרדתי לרדים אם יכול האדם לקיים מצות עליות הרגל בזה"ז זכר למקדש בלתי קיום מצות ל"ת דלא יראו וכו' והן כענין חסורי מחסרה מיכן ספרן ש"צ ראשונים כמלאכים ורבני האחרונים זי"ע"א ולפי ראות עיני כספרן ש"צ הנמלאים חתי אמתיו לכחורה דשאל"ת עדיף אך אמנם אם מקיים ל"ת דלא יראו בקריאת פרשת הקדשית ונשלמה פריס שפתינו אפשר לומר שיקיים מצות עליות הרגל וכמס"ל ורוס בת"ר נר"ו יאירו עיני בתורתו הנוראה והק' ולא בלתי בארובה כרו שלא להיות למשא ככר . כ"ד אחיו יקטן רב קטינא אפר כורה .

הענין

חיים יאושע

אעזר הכהן

חמצי

ק"ט

וזאת תשובתי ראיתי מ"ס בת"ר גר"ו ויען אברהם ויאמר מכאן מורעה דהלשון אשר נדפס בס' עיני כל חי נעתק בקצירת האומ"ר ולא ילא מתוקן ועתה אעתיף לפניו דברים ככתבן מכאן ק"ל מהמרדש חזית דאיתא הכי ע"פ ואם דלת היא נלמד עליה לוח אחד מה הטרה הזאת אעפ"י דהיא מטשטשת מקומה ונמכר כך אעפ"י דנחרכ הבהמ"ק לא בטלו ישראל הרגלים שלהם בכל שנה ושנה ע"כ וכ"ד לה"ס מהרימ"ט ז"ל ח"א סי' דק"ל דכתב משם עדרש אחר דאף לאחר הארכין איבא עליה לרגל יע"ש ודרי הכא כסונין קאמרי בפ' דבזמן שאין כיהמ"ק קיים ליבא עולי רגלים ויותר תימא על הרבנים שעמדו ע"ד מוהרימ"ט אך לא הכיחו דך. סוניא עיין בספר נשכ"ח ח"א סי' נ' רפ"ו ע"ד ורפ"ו ע"א זענין בתשכ"ז ח"ג סי' ר"א שהביא סמך וראיה דקדושת הכיהמ"ק והעיר הוא קיימת שעריון הם צלצין לרגל מכלל ומלמס ושא"ר ארלות ויש בזה דמו במד' קינות ובמדרש סיר השירים ע"פ חלה לזכרה וזב' אני חזמה יע"ש לא דו"ל דאה"ן דעיקר המצוה היא בזמן שביהמ"ק קיים אך משום חיוב אר' כמ"ס מהרימ"ט ומשום חיוב מצוה זכר למקדש איבא גם לאחר הארכין ולא שכיחי במו בזמן שביהמ"ק קיים ע"כ

ומכל האמור גדולה תשובה גמא שחשקה בס' נר"ו דאעיקרא מצוה עלית הרגל ליבא בזה"ז ולא רביע עלן לאו דלא יראו פני דיקס וגם

עשה דיראה כל זכורך ואנחנו כגלותנו דיקס ופסאס מוס ולא נהנו כ"א זכר למקדש ומה שבה מירס לעצת זכר עושים משא"ך במירי דלא אפ' כיו"ז בדבר יש כדמות ראיה דאשבחן בפסח דאנו עושים זכר למקדש כהלל עיין פסחים דקט"ו ולא מנו למיתקן מירי על ק"פ בכריכה דכל מירי דמליין למעבד זכר עכרינן זכר למקדש וטריכין ואין דנין אפשר משאי אפשר אף כאן נהנו לעלות לזכר בעלמא . ובר מן דין אני אומר דאף אם היה המדרש חכ"ל להלכס דנס בזה"ז היה נהנה ראיה הוה את"ש ולא הוה לן למוח למירי דאנו עובר על עשה ול"ת כ"א מי שגראה בעורה פו"א ולא חביא עלה כדפסק הרמב"ם פ"א דחגיגה וסחיטין ס' משפטים ואפי' בזמן הבית לא הוה עובר כ"א כיו"א כלבד כמ"ס שם הרמב"ם פ"כ ה"ז וא"כ אם הו מתקנים חכמים דחייבים בזה"ז לעלות לרגל הונו שיהיו מתכנסים לב"כ סבירוש' כרגל ולא הוה שויד לאו ועשה במו בן לא דלפי האמת ליבא מצוה לא מד"ת ולא מד"ס לעלות לרגל בזה"ז לא דנהנו בן זכר למקדש ומשום חיוב הארץ .

וגם מהמנהג דמיתתי בת"ר נר"ו שנהנו לשלוח שליח מיוחד שבהדר' בכל שנה לקיים מצות עליות הרגל ראיה דאוי חיובא הויה מה מהני אנו מי מני משוי שליח איתמאה הא קי"ל דמטה שהיא חובת הנוף לא מני משוי שליח עיין לה"ה מסר"מ נ' חביב ז"ל בס' שמות כהרץ בחי' לסוכה לדמ"א ע"כ ולמ"ז הגאון אור היר"ח כחק"ל ח"א סי' ד' ובקונט' כונן לחקר אשר כחק"ל יו"ד ח"א שם ועיין רואה בכרייתא דקידושין דכ"ט ע"כ גבי לפדות את בנו ולעלות לרגל דפליגי ת"ק ור"י חזקה מהם קודם דמוכח דלכ"ע לא מהני שליח חזק ועיין יד איהו מלובלין סי' כ"א ומרן אבא בס' ל"ח ח"א סי' ז"א .

ומ"מ מ"א בת"ר נר"ו דבה יעשה לחלק לחכמים דהוי בלא הקייב פגרים דרבי' חז"ס וקיימים דהא ודאי כיון שבה לעשות זכר לזיך לעשותו ככל חקיותו מן הכא בירו וכו' וזאת מלאתי בם' אריות וישר פי"ג במל"ת מ"ס קכ"ו וז"ל שלא לעלות לחג בלא קרבן שנה' ולא יראו פני דיקס א"ה בזה"ז כל העולה לא"י נותן מרה לפי עיניו ע"כ גם תפון וגשלמס צייס שפתינו כהלכות חג כחג ככון דבר מעס האיס כקרבן הקרב ע"ג המזבח וכבר נהנו בן גימות עולם ויש לימוד לעולי רגלים אשר אסף יקצץ מהיר"ר צירויים ז"ל תלמיד למטה"ר מ"ק בעל שבת מוסר ז"ל וגקרא גמו כשרא' ס' לח וארום חזון וחקר והקין תנ"ך משנה וש"ס מדר' ונחומא ילקוט ופסיקתא וספרי חזק"ק ותקנים ח"א וקיצון מרגלות . מכעלי הקבלה כניס לתלפיות . ותפלות מקדשות כשגס ברורה כמלילה ישרה . שמשכרים ומקדשים את הלב לי"ב קרעים . באמור בי אין לנו לא מקדש . ולא כסן ולא קרבן ואנחנו מדי ונעים . ובתחת רגלים לעלות וקריאת הגמור בקול נעים . יעלו לרנן לפגז מ' בקרבן הקרב תוך הקלעים . פוק חזי ונער הויתי חזינא למ"ז הרב חכי אבא . ז"ל גאון יעקב אשר אהב חלה הלימוד

ללמוד בתורה מעשה הקרבנות בחגים ובמועדים
בתורה מעשה עבודת היום לעשות נס"ר לפניו
ית"ש ועי"ז כביכול יתמלא רחמים וימחר יחיש
את גאולתנו ופ"ן על דבר כבוד שמו ויכנה בית
קדשינו ותפארתנו כב"ח את"ר . ונמלא השקא
דהשני תקונים דהמליא בת"ר בר' שלמים וטובים
וקדמוהו שרים בדבר האמור . האמנם מ"ש בת"ר
בר' רלכאורה שב ואת עדיף לא כן אנכי עמדי
לבעל דבר שיש לו יסוד במדרש כב' מקומות
ובדברי התשכ"ן ומהריות"ט דרך נהגו מימות עולם
לעלות ממזרים וסוריא וכל ככל הנו"ל וגם
הספר הכ"ל בנוי ומייסד על יסוד זה ולחששת לאו
לא יראו פני ריקס ליתא ככל האמור . וט"ה
אתחנן לחי' בערוגת הבושם אב שמח שקט וכוונת
ונשמע ונתבשר בשורות טובות מזד לזר תמיד כל
הימים אכיר .

אפי' זוטרי

ס"ט

הלימוד הלזה וכל מועדי רגל לא זזה ידו מהס'
הנו' והיה לומד כל הלימוד ועל עומרו יעמוד
להתפלל התפילות ועיניו מקור דמעה נהרי נחלו
דמעה יה"ר תנכ"ה וכו' וראוי דהתפלות כהם היה
בטקס הלשון דברים הראויים לאומרים למי שעלה
לא"י היה מדלג .

ורואה

אנכי ראוהיה שמענו מהרב המקבץ
ס' לח וארום הנו' בהק' ד"ך ע"א
וה"ל ועל הכל ככל פלך ופלך וכלל עיר ועיר
שכגולה כשמתקבלים ללמוד דברי הנדות יתנו מקום
בראש ללמוד מעט בקיבון הזה יע"ש . ועט"ר
מוה"ר ח"ק הפרד"ס זלה"ה כס' חזק לישועה דף
קט"ז ע"ב הוכיח כמיושר רחובא רמיא על ישר'
וע"ר וע"ב מי שחננו ה' דעת וקבונה דכומן
שכימה"ק קיים היו מקריבים תמידין בדרך ומוספין
כהלכתן ובעוטותינו שרבו לעת כזאת אין לנו לא
מקדש ולא כהן ונריך להתעסק במעשק"ר דבר
יום כיומו כדי שיעלה לפניו ית"ש שיח שפתותינו
במקום הקרבת הקרבנות רזאת התורה לעולה
כל העוסק וכו' וכך היא חובתנו וכך יפה לנו

ח"ו ש"ל ב"ע

מפתחות

יצאו מים חיים מירושלם

מערכת ארץ

האחרונ ומחל לו מה דינו
אזיר מהמכול ואילך . גתהיה עישוש האזיר . אבל קודם
המכול היה האזיר . זך . כח ב
אומדנא כיוצא הקנסות לא יאסרו אשה לבעלה
באומדנא וכן להוציא אדם מכשרותו . כט ב
אין העולם עומד לא על הקרבנות דהקרבנות
מגינים על כלם אבל תורה ונ"ח ודין כמה מע"ה
לא יוכלו לקיימן ואף בזמן דליכא קרבנות הרי
קבעו לקרות קרבנות כלל יוס ואף דליכא מיעוטא
שאין יודעין לקרות המזמר מתחיל מפ' העקידה
ומוציא אותן י"ח
אקדמו פורענותא לא מקדמינן אבל היכא דירוע
שיבא הרעה לית לן בה . לבר
אבלות יס סמך למנהגן של ישראל דאין לובשים
הנשים בגדים בשיריטוס בתוך שנה כל המשפחה
שם . שם
אבלות בקוכר מתו קודם הרגל אפילו אם נהג
אבלות רגע אחד רגל מבטל אבל בשמיעה רחוקה
דנריך . לנהוג שעה אחת דוקא שעה אחת . לנכ
אכילה דוקא באכילה יש חי' בין אדם לבהמה דנריך
הכנה תכן ומספוא ואין ראוי ליקח בהמה חיה
ועוף אלא"כ התקין להם מזונות אבל מים אין חי'
בין אדם לבהמה דאין לנריך קניה וא"ל הכנה לר' ד

א"י שותה ממים זכרים אפי' כהרבה . ד"כ ע"ד
אזיר טוב הוא בחי' יותר עליונה ממים זכרים שם
אין עושין מזאת חבילות חבילות ל"א לא בכ' מזאת
אבל מזאת ח' כ"פ אין קפידא . ד
אשה לא יקח אשה שהתירה חכם משום עיגונא
ה . א
א"י העולה לא"י נותנין לו נשמה יתירה . שם ג
א"י הנקברים על שפת הים בח"ל הו"ל בנקברים
בא"י . שם
א"י כשמטלטלין עפר מה"י על הנקבר בח"ל יחשב
לו כאלו קבור בא"י . שם
אין כ"ד יכול לבעל דברי בר"ח גס להוסיף אינו
רשאי ולענין נורך שעה יכול כ"ד קטן לבעל אי
נמו כשוא"ת יכול לבעל . שם
ארון הקדש אי נגנו במקומו או הוליכו נ"ל לכל
הוא מחזקת . כא ג
אדם בשם האיש רמזו המאורע עליו על מעשיו
אם טובים אם רעים . שם
אם יסוד האש אי אפי' כ"א בהתחבר דבר אחר
לרמז לישראל שיתקשרו עמו ית' . כד א
ארון טעם למה שהיה ארון של עץ וגם מלופה
זהב . שם ב
אחרונ היכא דגול אחרונ ובה"מ פייס לבעל

לעמוד בפתח שלא ולא אדם עד גמר ברכות שאחר
ההפטר
כז ד
בית ההולכים מכית לבית נוהגין לתת סימן לבא
בנים לער ג"כ הוא מפני דרכיבא להו כותר שאת
לב כ
בנים לריך לכיון להוליד בנים לעבודתו ית' ולא
שיהיו לו לשמשו ולעזרתו
שס ג
ברכת כהנים לענין ראובן כהן שהוא מתפלל ר"ה
ויה"ך ואם שס כהן אחר אם מותר לישא את כפיו
שאלה זו נשאלה לפני הרמ' גורוני ר"מ מפא"רובס
והשיבו ע"ז הרב הכז' ומר"י ריגיו וקרב מז"ט
וכז' ור"י מוטרד ומרן המחבר מדל"ו ע"ד ע"ד מ
כינה אנשים המקורשים מכטן אין הפסק וזהמא
כהס לזה יש להס דעה וכינה משעה שיכלו לאויר
העולם
מח ד
בנים ישראל פזראו בנים למקום וא"כ אם מת
אביו ב' עובר משום לא התגוררו שהרי אינם
יתומים כי יש להס אב חי וקיים לער משא"כ
הגויס
מז א
בית שהיה דר מקודם לא יחזור אליו עד ז' שנים
מז א
בהכ"ז באיזה מקומות נכנסים לבה"כ בלתי מנעלים
ויפה מנהגם לא דבמקומותיו לריך שומרים היכה
שלא יגכבו
מז ד
בנים קטנים כשהם מתים מליין לאכיהם מרין
של מעלה
ס ד
בנים רשעים לפי הענין אומרים העולם משל יש
כחינת אב יש כחינת אם
סא א
בואה במקלת אי שמה בואה או לא הוא פלוגתא
בין ת"ד להירוש'
סב ג
בני נח עתידין לקבל ז' מלות אם הם מתרי"ג
מלות או מבחץ
סג כ

מע' גימל

באולם הוא כמו קדרותא דלפרא רכשכא קמוך
להתחיל להאיר עושה חשך ושוכ ואיר לאט
לאט כך הגאולה יבואו חבלי משיח ויתחיל להאיר
א א
גלות מזרים דומה לזאב כשם שהזאב טורף תחיו'
ואס"ך אוכל מחמת פחד בן פרעה בתחיו'
כפה רך ולבסוף כפרך וכ"כ נקרא אריה הוי אריס
ומלחמת גוב ומגוב הוא כשרפה כמו הנחש דשורף
שס ג
גמלים בזמן אבותינו כל המשאות היו על הגמלים
ד כ
גויס מחשבה רעה בגויס מרפה למעשה שס ד
גלגול אדם שנראה לו שרץ בתוך ר' אמותיו והרגו
יתפלל יה"ר שאם יש בו איזה נפש רשע
תחא מיתה זו תכלית תקונו ואם אינו מוסיק טוב
שלא יתרגנו
יא ג
גלות מזרים נשלים ת' שנה במ"ש פרעה במיטב
הארץ וכו' רמחשבתס רעה להשתעבד בישראל
מרפה למעשה
יג כ
גלגול הלל היה גלגול משה
יד כ
בזמא יש פי' שוטים
כד ג
בשמים יש לומר דהס דרך מתנה ויש לר לומר שהס
דרך

ל תשכן באהלך עולה זה שער פרוע בעיקלס
שעושין אחר השטר מהפרעון אם שכן הלזה
ולא כתב הפרעון והלך המלוה לעיר אחרת כולד
יעשה
מח כ
אשה קרו לה נעים נזה דהאשה לעוב או למוטב
תלוי כנוה שלה
מכ ג
אחיו הגדול כהנהגת בני ביתו דאינו נוגע לד"ת
אינו ד"א שישכ לאחיו הגדול לא שותף מנ א
אמירתו לגבוה כמסירתו להריוט ה"ר כפה אכל
בכתב אינו כלום
מח כ
אין דין כ' כיום א' כחטא א' וכמיתה אחת דין
מו כ
א"י יש להסתפק ביוזא מח"י לח"ל להשיב הגולה
הי יוכל ג"כ לחלוץ ליכמתו
מז כ
אמת ג' שרשים בלסותו יתכרך קדמותו ואחדותו
ונלחיותו וע"ז חותמו של הקב"ה אמת נו כ
אחיהפל נחנק מעלמו מכ"מ שהתאזה שיחנק דור
במים והוא ימלוך
סא כ
אין הכן נעשה שליח לאביו להכותו ולקללו וכ"ס
לרבו אכל דואג גררוהו תלמידיו דלא חשיב רבס
דלא היה בר קיימא דהוי שוכח ולא עלתה כירס
הלכה אחת ממנו בתקנה
סא ד
אין נשבעין על הקרקעות דקא כח"י אכל כח"ל
נשבעין
סב ד
אהבה בין האחים מחוייבת מר' סיבות הא' דירגיש
בלער אחיו וסיבה ב' מלך הכבוד שהיה לו בהיות
אחיו עשיר וחכם ג' מלך ההרמות ד' מלך התועלות
ואח ללרה וכו'

מערכת בית

ברכת-המוון לריך מיושב
ברכת המוליד או לריך להניח עשר אלכעיותיו על
הפת
ח כ
ברכת המוליד יכוין להשלים שס הויה ב' וריו ב'
הכין והפת כרמות ויו והחתיכה שכולע יור שס
כהמ"ק טעם למה שמה הקב"ה שיביאו כ"כ זהב
לכין כהמ"ק אף כי הקב"ה חפץ בשפלים ד א
בכורים טעם למה הכבירים קרויין ארבע שמות
והתזומה קרויה ג'
ו ד
כהמ"ק כנין כהמ"ק תחילה ואס"ך קבון גליות
ח כ
בית המדרש לא ימנע מליך לכה"מ אפי' שורע
שאין מי שילך דאפ' שכא איזה אורח וילמוד עמו
ואעפ"י שאינו מבין מה שלומדים ואף אם יש לו
בן שהולך לכה"מ
יור ג
ברכת המוליד מנהג מערב דהכולע נותן כיר כ"א
וא' כרי שלא יכא להושיע ולזרוק אעפ"י דיכול
להניחו לפניו שמה ישכח ויזרוק
יא
בית המקדש עלה למעלה וה"ה הכלים לפי ס' זו
כא ג
ברית כרותה לשפתים וכו' היינו כשמדבר בלתי
טנה ופותח פיו לשטן אכל כשורע בכיור
דננורה גזירה לוכא משום ש יפתחו וכו' כא א
כהמ"ק טעם למה שהיו כ"ר משמרות דוקא כה ג
בעלי חיים אינן בעלי גמול
כו כ
כהכ"ר ראוי לנזכרי ושמשו הק"ק שיתנו דעתם

שפסק לוי
דיון יש שמשיב להנותן מתנה כמו משלוח מנות
וגם נותן דבר למכירו אבל בעשיר ששולח לת"ח
או להדיוט אף שאינו משיב כלום לריך לתלמידיה
מע ג
דור המע"ה היה מטעים הדיון שפסק לבע"ד עד
שהיו החייבים שמחים במשפטו כלו עזה עמהם
לדקה
דיון לא יאמר אני הוא המוכה וחכמי מחייבים
ואפי' ברמיה ובתנועה לא יעשה שום רושם לא
לריך להראות עצמו כלו הוא המחייב וזו
דור המע"ה אף דאמר חסיד אני אפילו הכי היה
מקיים וחטאתי נגדי תמיד על עון כ"ש שאכלה
פגה ולבך התפלל א תאסוף עם חטאים נפשי
ק
דיון אם אחד מבע"ד ישיב והב' לא ישיב וקוק
לומר שישיב ואם ישיבו מעצמן היו להקפיד ואם
הא' ת"ח דמוכר שישיב גם האחר ל"ל לו שישיב
קכ ג

מערכת הא

היסט בתלמוד בבלי היסט היוט משא אבל בתלמוד
ירושלמי משתמש לשון היסט על מנע יא א
המקבל פני רבו כלו מקבל פני שכינה ד' קועלוות
יש כמי שמקבל פני רבו יכ ג
הנאה המשתמשה כשם המפורש אינו יכול ליהנות משום
אדם אבל עובר אורח יכול ליהנות כא ב
השכבה אי איכא תועלת בהשכבה או לא כב ב
הלכה ד' אמות של הלכה עם תלמידים היו בהמ"ק
כח ב
הספר היכא דהבעל הכיח מספידן פחותי הערך
ואב האשה רולה להכיח ספדין יקרי הערך אם
רואים הב"ד דהבעל יש לו ושלם ואם אין לו רי
במה שהכיר וכן לענין מלכת אכן מא ג
הגזול את חברו ש"פ יוליכו אחריו אפילו למדי
אפילו דיולא מא"י לח"ל מז ב
הכותב נכסיו לאחרים עה"כ אומר ותהי ענותם
על עצמותם יש טעמים שונים למה דוקא על
עצמותם טו ב
הכרעה למעלה ההכרעה היא של הקב"ה ולא אויל
באר רובא כמו למטה שס
היו זכב לאריות וכו' ה"ד ככבוד שמים אבל ככבוד
עצמו יעשה ראש לשועלים זון ב
הבועל ארמית קנאין פוגעין בו היינו ראש רולה
אבל לאו מנה ולהרכ כבוד חכמים היונו כשיעור
ו'ד שהכו את הנפש ולפחות שנים אבל א' לבדו
לא ולדעת מרן המחבר אפי' ביחוד קא ב

מערכת ואו

ולר יש מהחכמים אומרים שכל גוף הולך מן האשה
ואין מורע האב רק ההקפאה בין כזכר בין בכזבה
ולפעמים יולד שחור שאינו מליכן לפי המהשבה
ה
וקרנות ככלל הותרנות הוא שלא יקום מטרות
לחכמים שיכירו אללו לשאול ממנו כז א
ויתר הקב"ה על ע"ו וכו' אין זה הפך מ"ש האומר
הקב"ה

רך הלוואה
ג"ש אין אדם דין מעצמו לא א"כ קבלה מרכו אף ב
גזירה היכא דמוקר דין לשמים גזרין גזירה על
הנלעך
גרושין אשה שנתגרשה לא יתנו לה הגט עצמה לא
מעשה כ"ד שנתגרשה בפניהם מכ ב
גירושין מותר לאדם לזון גרושתו וכלבד שיוגנה
ע"ו שליח
גט היכא דנתקרב מעט אחר שקבלו האשה והלכה
ד' אמות עם הגט כל שאינו קורע שתי וערב ולא
כתקלל שום אות כשר מר א
גט הוה עוכר ככהן א' בקטטה עם אשתו והכיאה
לכ"ד לתת לה גט ועשה חרדות לקרא לסופר
ולעדים וכינו כינו ככנסו מחווכי שלום ולא גירשה
אין כזה רוח גט מר א
גט מנר שרזין לגרש נותנים שבר הגט שס
גורעין ומוסיפין וכו' אות שבראש התיבה נותנין
אותה כסוף חבל לא באמצע תיבה מה א
גירושין אין הקב"ה מיוחד שמו בגירושין משום
דהוא פירוק חבור והפסד הקיום שס ג
גזל כדור המבול כיון שהיו מתועדים לגזול כ"א
פחות מש"פ היה לירוף כיניהם כיון דהיו בעליה
א' מח א
גהינס על מל"ת נידונים באש ועל כיטול מ"ע
נידונים בשלג קא ד
גבריא שרו של אש מדה"ד ומיכאל שרו של שלג
מדת רחמים שס
ג"ח אף אם יטורד כגוש ללכת ממקום למקום
חייב קר ג
גלות דומה כחיה שכולעת אדם וכו' ובגלות מלרים
פרקו עול התורה וכו' והיו נכלעים כתוכס עד
שהקב"ה ברחמיו שיכר מעיהן אבל בגלות ככל
ומדו ע"ו התורה שהיא חרב פפיות בידם חותכים
מעיה ויואלים אחר בליעה וקייט דוקא בשלומדים
כתכרותא עא ב ועב א

מערכת דלית

דיון שמדברין עליו חרפה וכו' וחושדין אותו ולמוד
ק"ו ממשח ולא יקפיד כלל ט ב
דרשה הגם דאין ליעול שבר על הדרשה היכא דאין
לו להתפרנס מותר כה א
דיון שידע עדות יכול להסתלק מן הדיונות ולהעיד
לפני דיונים אחרים כו ב
דיבור על שיחה ויתרה שבין איש לאשתו אה"כ שלא
יקבל עונש אבל לעלות למדרגה יותר עליונה
כיום יאר לייט מדקדקים עליו וכן לענין באשר
הוא שם אין עונשין אותו על העתיד אף להטיב
עמו לא לא ג
דך על הב"ד מוטל דבסודע להם דקולך יחיד
דלא ינחיוהו ללאת ויכופו אותו שלא ללאת עד
יום השירא מר ד
דיון קמא' בא' מעיניו אי שרי לדון ולחליטה ומי
שעיניו כהות אי ככתו עינים שרי לחליטה מג ג
דיון כזה"ו דליכא סמוכים אי עובר המקלל את
הדיון בלאו דלקים לא תקלל מה ב
דיון תוכחת מוסר לבע"ד שאינו שומע להדיון הדיון

הקב"ה ותרן ויתרו מעיו דאין הכונה שיתר ממע
לא דע"י התורה מרחיקתו מהעבירות א"כ ויתר
היינו שמאריך אפו א"כ דיש ח' בין יחיד לזכור
לא ב
ולר טעם למה אינו חי מי שגולר למ' לג כ

מערכת זין

זכות אבות אעפ"י שאין זכות באבותיו ממש אם
יש באבות אבותיו איזה גדול הוא יתר לסמוך עליו
א ד
זהב תפוחי זהב שהיה במקדש לא היה ק"ו זר
כישוף
זכות מי שזוכה כפתח קטן מאיזה חלק גדול לכתוח
תחילה ואחרים אחריו מולאים הרבה נקרא הכל
לשמו ונ"מ לכמה מחברים דובו לכך ומסדרים
בניהם את רבניהם דאין חשש כזה כלל כג ד
זקן מי שמגלה זקנו יבא לירי לרעת מה ד
זמן כ"ד ל' יום אי הוי לכל מילי מו נ
זקנים טעם דמי שאוכל זקנים הוא משכח דבאלין
זית אין לו לב קר ב
זקן מוסמך דורש כבה"מ מיושב אבל לא כבה"כ
שם ד

מע' חית

חולי הנקרא פ'ודאגרה אף דהרגלים הם כוכר
החולי מתפשט גם כדוריו ושאר אבריו א ב
חזקתו שאמר קך מקובלני מכית אבי אבא וכו'
היינו על יקושפט ואע"ג שלא היה אבי אבא ממש
ב ג
חתימה הגדול מחבירו חותם יותר באחרונה דהוא
בכ"ז דמלריך חתימה אחרת כג ד
חמור אין דרבו לנשך כ"א לבעוט ברנליו אבל
כשהוא קשור ברנליו יתן פיו וינשך ואיכא סכנה
כח ד
חכם המקכל פני חכם לשאול בשלמו ואריך ימים
כע כ
חרכן כהמ"ק בית ראשון נחרכ ע"י נכזאדרן וכית
שני ע"י אספסיאטוס לא א
חתן דנמתלן לו עונותיו היינו אפי' באשתו שניה
לב ד
חורכן כהמ"ק תקיף עפי לער של כל העולם תקיף
כחרכן כהמ"ק לכ ד
חוטא הא דאמר' שלא לפרסם את החוטאין היינו
על העבר אבל לאפרושי מאיסורא ולתקן העון לא
קני בלא"ה לב ד
חליצה לענין הזמנה משחשכה לר א
חמה תהיה לעתיד כזריות ומאירות להלך כחדש
א' מה שהיה הולכת בו' חדשים כר כ
חדשים ב'אין ישמעאל תפסו קלת מהחדשים לקרא
אותן בשם שאנחנו קוראים פה ג
חליצה לענין לרור במקום אחד לר ג
חליצה לענין אונן אי יכול לחלוץ שם
חטא הקב"ה נפרע מן החוטא כל אחד לפי מה
שהוא עשיר בשליו וכו' היינו אתחלתא דפורעטתא
ואם לא יספיק לעשיר בשליו אז יתקיים בו השאר
לה ב

חוב כשאומר הלוא שהוא פורע אחר החג היינו
קודם חטכה וכן כשאומר אחר חטכה היינו עד
הפרים מר ב
חייט לא יעשה לעצמו שום דבר קטון מגון שיעשה
להיקדשים דנותן פ"פ שנכב מהלבוש ועשה קילור
ממנו וה"ר מלבוש אבל מפות שעושין ע"ג השלחן
בשבת מכמה מינים ומוכרין אותם אין קפידא
דאין יודעין מי הוא מו כ
חליצה אם עשו הזמנה ואחד מהם נאכס ואינו יכול
לכא בכקר הלכה אותה הזמנה ולריך הזמנה אחרת
לערכ נו כ

מערכת טית

טובת הנאה אינם ממון אפי"ה אסור לזכוע כפירות
שביעית בטובת הנאה ו ב
טובת הנאה הויא ממון לגבי נדרים אבל לא לגבי
ק' ש
טומאה בשם שאסור לטאר את הטמא כד אסור
לטמא את הטהור והא נמי באיסור והיתר ואפי'
בשל גוי ואפי' דליכא הפקר ו א
טומאה אף דאין מטמאין על הספק איכא דקיס
ליה דכלי לו קדשו אפי' לא שהה ל' יום וכול
לטמא לר א

מערכת יור

ינה"ר ו' שמות יש לו נגר ו' טובבי לכת ונגד ו'
מטות דהם תפלין בראשו וכו' והם חומה נשכבה
לארס להטילו מנה"ר דיש לו ו' שמות ג ב
יוה"כ לענין מאלל לקטנים ו ב
יין לענין יין מבושל דפסול ע"ג המזבח שם עב
יוה"כ חטעם דאין יוה"כ מכפר עד שירצה את
חכרו דשמים רבוא אותיות לתורה ונמלא דשנים
הס"ת לעשותו חסר בהפרוד נפשו מנפש חכרו דף
כג א
ישראל מה שהרבה הקב"ה לתת השליטת בקביעות
קדשים ועיבור שנים ביד ישראל ס"מ דשויך לישראל
ונם משום חיבה כו א
יראת שמים מדת כמה קסידים להתפאר ביראת
שמים שם ב
יש קונה עולמו בשעה אחת הוא בינו לבין עצמו
לא להיות ש"ץ בעת לרה דליתיה מטרא ואם אנו
רואין שיע"ז יחזור בתשו' ראוי להיות ש"ץ וך ב
יקורין ראוי לומר ככל לרה שלא תבא בעוה"ר ועינ'
ניטלין דהיסורין מכפרין שם ד
יוהרא כרי ללמד לאחרים מותר לומר הארס מרות
טובות שיש לו וליכא משום יוהרא כט א
י"ט אף דלריך להתענג כ"ט אם אוכל מיני פירות
לא יש פקפוק דמתענים אבל בשבת בתוך הפסח
אם לא יעשו סעודת שבת במנה אין זה מן המוכרח
מה א
ירושא אחים שלא חלקו בתשיבת הכית ועבר זמן
ולא של האחר מאחיו אם לא נחלקו בקרקעות
לא ניתן לימחל גם כמט' אך אם כבר נחלקו
בממון וקרקעות ותכשיטים ואילו על המט' כנון
כרים וכסות ומיני מתכות לא ש"ו ועבר ז"ר קשה
להוציא מירם דיש מקום לטעון כבר מחלת ו א
יין פהולך ברנליו אפי' ביון האטלאקי די כשיעור
הליכה

כרשות הקב"ה יושבים א"כ כשעה שאומרים שידים
ותשבות עומדים א ח
מלך אף שאין מדרך לו' לו שיתן החזי בדבר מלוא
לזכותו ש"ד ב ב
מלוא בדבר מלוא אי חולקין כבוד לגדול ממנו
או לא ח

מים העליונים זכרים והתחתונים נקבות ולכך
הומרים העליונים לתחתונים קבלו אותם דרכו
של איש לחזור אחר האשה ח

מים כל הממסים לוממים במים זכרים לבד מאתרוג
דגל על כל מים וכן פירות האדמה שהם שלמים
גדלים ע"כ מים והאשה אינה מוציאה פירותיה
אלא במים זכרים ח

מים בכל שנה בתקופת תמוז מגיל טיפה אחת
ממים זכרים לתוך נילוס ח

מוזק אסור למסור לכבד דאין מוסרין ר"ת לבני
אבל משום כבוד מלכות מותר ג ב

מחשבה רעה אין הקב"ה מנרפה למעשה דוקא
עראי דרך העברה אך ההורים רעים דשוקע
בלבו בתמידות קשה מעבירה דאס עשה מתקשר
א"כ קשה מעבירה היינו להחליש כמו ח

מעשה העושה ערמה לפחות מהשיעור גרין
ליתן לא ולא י"ח ויפסיד דיפחת לו ו ד

מעשה מי שעושה מלות מעשר דגן בתקנה וזכה
להפריש מעשר בהמה ומעשרות את בעליהן ח
מלאכה בעלי מלאכה אין חייבים לקום מפני המת
לא מפני נושאי המטה ט ב

מלוא הנס דהמלוא שעושה הכן לשם אביו יגיע
לאכ זכות אינו שזה זכות המלוא שעושה האדם
בעלמו והמלוא קיימת להיכא דעושה הכן בעד
אביו ח

מת לא ינשק למת מיולדיו איכא חי' מכניו לשאר
אונשי ולדיוק' כמותו וכן הכן לגבי אביו ח
מלוא אפי' בהליכה לדבר מלוא גורם שלום ולא
מכניא במלוא ענמה י ב

מי פירות עם מים מממרים להחמיץ שלה היכא
שנמצא כד של מים בתחתיתו גרונת אחת מאותם
שהם יבשים ולשו המלות במים לו' אי חשיב כמו
פירות עם מים וע"ז השיב מרן המחבר זל והתיר
המלות ומ"ד הרב ירח משפט חלק עליו ואסר
המלות ומרן המחבר ז"ל חזר לחוק דכרו והעיד
דהגאון מ"ו החק"ל הסכים עמו בע"פ מרף י"ג
ואילך

מלוא במוטות אשתו וכניו יסיה כלי אכל במלות
ה' יהיה כריב ח

משה שמן המשחה שעשה משה היה נס דאחר ריבוי
משוחות לא נחקר כלום כ ב
משכן כדבית המשכן כלס התנדבו אבל בעגל לא
היה לא האנשים ודוקא הערב ד ב

מלאכה כמה מלאכות יש כפת ח
מלך דוקא באיניש דעלמא הוא דאמרי' דאס
יחדוהו להם בשב"כ יכולים למסרו אך אס הוא
למלך בעלמו כמו גלית לשאול וכיוצא לאו ח

מלך נזירות של מלכים שמוציאים במקום מטבע
של זהב אס הוולו היינו יותר קשה מהוולו המעות
שאין גופן נמון ראוי להטעור ולהיות גלמוד זך ג

מלך נזירות של מלכים שמוציאים במקום מטבע
של זהב אס הוולו היינו יותר קשה מהוולו המעות
שאין גופן נמון ראוי להטעור ולהיות גלמוד זך ג

מלך נזירות של מלכים שמוציאים במקום מטבע
של זהב אס הוולו היינו יותר קשה מהוולו המעות
שאין גופן נמון ראוי להטעור ולהיות גלמוד זך ג

הליכה מול להפוג יוני
יוסף ראה איקונין של אביו רבו הפי' בזה סד ב
יואב היה עושה דימוסיות ומחללות ולא להנחת
עלמו היה מכיין כחא"ע והיה מחויק ביד למרי
התורה ק ב

מע' בף

כיבוד אור"ה ככלל כבוד הוא שלא יאב במקומו
אס הוא אפי' לאחר מיתה ג ב

כיבוד אור"ה הוא כנגד ע"א דע"י כיבוד אב ואם
חזרו לרבות ראשונות אחרו' כנגד ש"ד תורה כנגד
לה"ר הבאת שלום כנגד ג"ע ח

כהן אי יכול לדרוש על המת תוך ד"א ה ב
כהן למנהגנו דתבסיס הרב שני לדרוש על החותם
הראשון והרב הנ' ככה"ק קודם קבורה ואירע
דהוא כהן פשיטא דמותל ע"כ ויהנהו לאחר שם
כלב בכל החיות והשרצים אין נמלאים חייבים לחדם
כמו הכלב והנחש ז ב

כלב לעושים רש"מ לא יחרץ כלב לשון זולת אס
כתאוי גרם ח

כל שאקרו חכמים מפני מוארת העין וכו' אס הוא
דוקא כע"ז או בכל מילי י ב

כישוף יש כמה סגולות לבעל הכישוף ב ח
כל האומר הקב"ה ויתרן ויתרו מעיו היינו דאינו
מוחל לגמרי אכל הוא ויתרן דמאריך אפיה כנ ד

(וכ"כ הרב כבוד חכמים פ"א דחגיגה גבי ויתר
הקב"ה וכו' והביאו מרן המחבר דל"א ע"ג)
כרוכים טעם שלה הקב"ה לעשות כרוכים הפך
מאן דכתיב כל תמונה וכו' כ ד

כהן שהמורה לע"ז כתו או זיכתה אין מחייבין לקדשו
והיינו לפתוח ראשון ולכרך ראשון אבל נושא את
כפיו וה"ה כהן שהמיר בנו דתו ב ח

כתובה לענין ערב הרגל ולא הספיקו לכתוב כתו'
אי מותר כה"מ לכתוב הכתובה ל ב

כתובה בין ברירה בין בכניית כתובה אין לשמנה
זכות בנוק' הקרקע דמשועבדת לה לא במעות
כלבד ואפי' שהכניסה לו זה הקרקע עלמו כל עוד
דלא נכתב כפי' דהכניסה לו קרקע פ' חזר הדין
למעות מא ד

כשפיס ר' ואושע היה יודע בטיב להתיר כשפיס
סח א

כ"ג שחטא מלקין אותו וחזור לעבודתו למתק"ס
יפה אפי' בלתי מלקות חזור לעבודתו ולמרן
המחבר דוקא במלקות נו ג

כוכבים רגילו אינשי כשיש להם איזה כאב לומר
ראינו הכוכבים אית' להו סמך כירוש' דקא' את
חמי כוכבא בעיורא א"כ משום דהכוכבים כוכים
עם האדם ק ג

מערכת למר

לוק יש חי' בין לו' כשורק ללוק כחולס ח
לימוד אי איכא קדימת נביאים לכתובים מט א
לא פחית עלמא מל' לדיקי אשכחן בזה ה' סברות
ק ג

מערכת מס

מלאכים כולם עומדים למעלה אכל בדרך עראי

נכ כשם שהחזיר הקב"ה נשמות לפגרים מתים
לאבותיו של ריב"ז כך הנכש החובלת שהיה
ריב"ז ע"י כישוף עשה הקב"ה נכ ע"י ר"י ויבא
לעולם
נכש מעותד לנשך יותר כלילה מכיוס כיון דישן
האדם והוא כחשך

מערכת סמך

סעודה הנכנס לסעודה וכו' יהלך יור פעמים של
ד' אמות וכו' ונפנה
ס"ת היבא דמוציא הולאות בשביל הס"ת לפי מדותיו
הון ועושר בכיתו
ס"ת לענין הקפות ס"ת בש"ת מי שלוקח הס"ת
עמו לא יתנהו לאחר עד גמירא
ס"ת אדם גדול מותר להוליך הס"ת לגב א"כ כנגד
סכנה וטירד רבים של כל העיר שרי
סבלות אם אירע לאדם גדול שעובר בשוק וזרקו
עליו דבר שלא במתכוין לא יקפיד וירוס לכ ב
קחורה שלא ראובן תושב אומיר וע"א וש' תושב
קושטא וע"א וכבואו ש' פה אומיר לקח איוזה
קחורות מיר ראובן וכו' מט ב

מערכת עין

עכירה הא דאמרו דשומר הקב"ה את האדם מן
עכירה כשנשמר מקודם אם הוא כשנשמר
מן העכירה ג' פעמים או אפילו בכ' פעמים דף
ג ד
עניים אם גם בלקט שכחה ופאה איבא קרימה
לכהן
עובר ירך אמו ה"ד בהיותו עובר אך שיבא לאחר
העולם נגרר אחר האב
עוברים לפניו ככני מרון יש בזה ג' פירושים כו א
עורב משונה בתשמיש דרוקק מפיו לפיה וראה
משונה דהוא בראית העין
עבודה הא דאמרו קודם שהוקם המשכן עבודה
בכורות אם היה משיקם וכל הכורות או לא
ל
עניים נר לו על שאומרות לעניים עדיון לא נאפה
הלחם ותקנת עורא שיהיו כותנים פת בע"ש
לא ב
עדות עד א' שמעיד על אשה שמת בעלה ויכל
להנשא משום עיגונא א"כ משום דאתתא
דיוקא ומנסבא
עבודה רותק ורועד אינו כשר לעבודה מה ג
עביר איניש דינא לנפשיה ה"ד כמקום דאיבא
פקודא
עושר בעיר מדי העושר מופלג
עדות שלא מהכן יקיר גדול הנאמר באברהם
גר"ו על עד א' שבא
להעיד בפני כ"ד על א' שבא על א"א והיו שם
האשה ובעלה והאשה מכחישתו להר"מ והבעל
מאמין לרבה הער מרד טינא כלבו שמא הוא אמת
כיון דקפן ונשבע אי נאשרת על בעלה ומה דינו
לענין הכתובה וכו'

מרדכי מי שמלא עסוק באיוה דבר הוא אור
ומופת למה שיהיה כמו שגלינו במרדכי
שהיה עסוק בענין העומר כשבא המן ואמר
הקדים קומץ העומר לעשרת אלפים כבר כסף
כט ג
משחק בקיבוי הוכחת מוסר ע"ז
מלמד תיטקות אף דאין לו לעסוק במלאכה אחרת
בעיר קטנה ואנשים בה מעט יכולין למנות
אחד לכל המלאכות וכן נוהגים עכשיו לר ב
מיתה ריב"ז אם מת על מיטתו או היה מיו"ד
הרובי מלכה
מראה דוקא לקרובים למלכות הוא דהתירו לראות
במראה אבל לשאר אינשי איבא משום לא
ילבש
מלכה הכתובה בשטר לאו ככתו' ככ"ד מר רעב
מורה הוראה היבא דאין כמותו בחכמה מותר
להורות פחות ממ'
משיח בימות המשיח ממזרים טהורים אפי' ידועים
מו א
ממזר ספק ממזר לא אלטרדיק קרא למושרי שם ב
ממזר התרגולים נאשר למזבח משום דהם שרפי
זימה
מת כדרשא על המת ליבא משום לוטג לרש שם ד
מלך איבא ב' פירו' כמובתב למלכות א' שהוא
מיוחד למלאכת המלך ב' שהוא מוכתב ליהרג
שהוא לסטים מזויין וכ"מ דאם יש תקוה שיהיו
מלואים עליו ל"א לא הגיעו
מעבירין על האוכלים מפני הכשפים אי הוי אף
כפתיתין
מנה לגבי מנה אין חי' בין דאורייתא לדרבנן
לגבי מנה אל תתהדר לפני מלך נו ד

מע' נין

ניסוך המים אם הוא מדאורייתא או מדרבנן כו ב
נכש כל היסורין שבאים לישראל הוא נמשך מכ"ד
מיני מסאבותא שהטיל נכש בחוה
נישואין כשמתה אשתו ואין לו בנים והוא זקן
מאר שריך שימשו אותו א"ן להמתין ג'
רגלים גם בדאיבא מלות וכוס אין לריך להמתין
לג ג
נכואה לריך ג' תנאים א' חכמת הנביא ב' עוב
המירות ג' העדר הטירות משא"כ אשה
שלא יש לה שום א' מאלו לא תפול הנכואה לו ב
נביא אם היה נביא כריך בן נביא או לא מ ג
נישואין לאו אורח ארעא לעשות כלילה שם ד
נישואין כשיש ב' או ג' חתנים בשבת מוטל על
הנכבדים שיהיו להמזמר שיתחיל הזמירות
בהשכמה וכששולחים מי שבוך לא ואמר לחיו כי
אם לבעל השמחה
גדר אם הבעל חכם אימני מתיר לאשתו שם
כור נוי שקבל נזירות נאה ויאה דלא יפגע בו
המות מהר למ"ד עץ הדעת גפן היה מר ג
נזיר מגלח ויס ל' וא' וה"ה אם גדר שלא לאכול
איוה פרו ל' ויס לריך שעברו כל ל' ויס
בשלימות אבל אם אמר לעשות דבר בקו"ע מקלת
היום כחלו
שם ד

זלית הא דעתידין לו' הו'ה נשליכה ממנו עבודתו
 זו מלות זלית אס הוא נס על עלת קטן
 או דוקא על זלית גדול סב כ
 זריקים לו' מרות שמנו חכמים לזריקים וכו' הס
 כנגד ו' ברכות שבנישואין וכנגד ו' ברכות
 איש בברכת כהנים סב א
 זריקים יש חי' בון מיהת זריק כדרך כל הארץ
 להנהיגם דכלו יש קטנות להשטן ולרד
 שיטתו כחש' אכל במיתת זריק כדרך כל הארץ
 ליכא קטרוג כלל ומיתתו מכפרת עב ג

מערכת קוף

ק"ש האירנה חייב החתן בק"ש וחפלין א ד
 קול באשה ערוה ה"ד על שזילת שלום אכל על
 אין ועל לאו אין קפידא סב
 קטן מתנת קטן אינה מתנה דמשום כרי חיוו
 תקנו לו חכמים קטן ודוקא וזיני יב ד
 קריעה בין על אב ואם בין על השאר מלד שמה
 ואם קרע בימין עלתה לו לב ד
 קידושין לאו ש"ד לקדש כלילה לכתחילה מ ד
 קפורה קודמת לכתובת אשה דגס היא חייבת
 בכבורת בעלה מב כ
 קידושין אס קידש בס"ת אין קידושיו קי' משום
 דלא מיקרי נכסיו א"כ דבעינן ערך הניכר
 בקי' ותורה לא יערכנה זהב וכסף מנ כ
 קרבנות לב' שעירים כנגד לב' פעמים אהים
 הכהן פמ"ב ומשה החריר דמה יעשה
 ימח"ד דהקרבנות הם לה' מדת רחמים אמ"ל
 הקב"ה דהידיון לב' נשכה ונכתה נגד מה"ד סב ג

מערכת ריש

רחמים דרך תפלה אסור לו' על קן נפור וגינעו
 רחמין אכל דרך דגש מותר סב כ
 רשע גמור אף זרעו נרחס אף אס לא - הרשיע
 כ"כ יתבקש לחס וכוותמים לו וכלזיק שאינו
 גמור לא יבא לירי כף לא ד
 רבית או מותר ללוק משרא לזורף קעודת מזה
 או לא לב ג
 רשע א"א מע"ה ולאו כל כמיטה להטול עליו
 כדי לפטור עצמו מהמלחמה סב כ
 רבים כמה הוי ולענין לה"ד דמתאמר באפי
 קלתא סב כ
 רבית איך ע"י שטול רבית יתא בזהר בעיקר
 רבית השכר הוא כשנותן אכלא רבית פני וכלתא
 ככלי אכלא לזירוש אפי' אס אסרפלות שלא
 הלוח כלל הנהגתו סב כ
 דששם באבוד רשעים רנה לכ"ה פועל אכלא לזני
 הקב"ה ויעבור דרנהגה סב כ
 רבי אכחו מדמך עכרין קומתו יב' גמור וכו'
 גומ' אח"ד א"כ כנגד י' ק"ת ושיחא קדמי משנה
 דינע כהס סב כ

מערכת שין

שונה דוד היה וסן מט' שעות עד הערב ואפי' דעפ"י

ע"י נכרי שרק או שהשתין על ע"י כיעלה והיינו
 דוקא על גבה ממש א"כ היבא דשרא אומר
 לו שיעשה כך אכל אס מעלמו עשה בן הנכרי
 לא כיעלה סד כ
 ענלה ערופה טעם למה שהיו מביאים ענלה
 ערופה כשהרוב ארס ע"י ארס אחר עב כ
 עלות הרגל חי שייך כזה"ל או לא עב ג

מערכת פא

פסח לענין להחם בתער בפסח מי שנוהר לכול
 משעת קלידה עם מי שאינו נוהר ו ג
 פירות ומעות חי הוי לשון נקבה דוקא או גס
 לשון זכר ח א
 פרנסה הרוחה לה' שמתפרנס ממלאכה מועטת
 ל ואמר לו הויך יתכן זה פן יפסיק
 פרנסתו ואפי' להורות לה' כי שס ליה ה' אס
 הכרנה השתוקה יפה וותר י ד
 פירות יש פירות שהלכנה מבשלחן ומזיואין מחדש
 לחדש כד ג
 פורים ויוה"כ לא יכתעלו אפי' להוראת שעה
 אכל שאר מועדים מתבטלים בהוראת
 שעה ומה שביטלו ויה"כ בחנוכה כיהמ"ק לא היה
 בהוראת שעה לא שלמדו ק"ו ל כ
 פקדון אין מקבלין מנשים אכל אס ראה הבעל
 שהחלי ארוך יכול לומר הרי כתובתך וכו'
 אס אירע כן יכול לקבל פקדון מיד האשה הוה
 מו כ
 פשרס יש לזוהר שלא לומר לבע"ד שהוא פשרה
 וכו' ואס התוכע רמאי וכו' להעליז כחושבו
 דהיוון יעשה פשרה לא יקח כלום נו כ
 פרנס כשהדור זכאי גמור או הרוב הוי דפניס
 לפי הדור וכשהדור רע גמור הדור לפי פרנסו
 אכל חלי וחלי ומלא טוב ורע ואינו כרי הדור
 לסלק לפרנס עוב או רע ון א
 פנחס על שהיו רוזים לפגוע בו היתה המגפה
 אחר מעשה זמרי קא ד

מערכת צדי

זריקים חא דרדק לעשות לזון עפ"י האכיל והשום
 על קברו דוקא שאר איכסי אכל זריקים
 אנשי מעלה איכס זריקים לכך סב כ
 זירוף לטובה מלך מה שיהיה לעתיד ולא לרעה
 דהוי כחשך הוי שס כח ג
 זרקא חדש אחר הזמן כחשך להיות זרקות אהב
 זרע זרע משאר חדשו השכה לג כ
 זרקא אעפ"י שהעני חושא כנגדו לא ימנע ממנו
 הזרקא סב כ
 זריקים שחזק גמורים מתפסים בשעת הועס דף
 לה ח
 זירוף לענין זירוף לקדוש ולקדושה בעומד במשקוף
 פתח דאכ"כ מנ כ
 זניעות הא דאמרינן דהגמל הוי לזניע בתשמיש
 הוינו בין בני אדם ולאו גמל בין הגמלים
 אין להם זניעות משא"כ החתול וכו' מו ד

שבועה דוקא בשבועה או מעולם לא התיר על
שבועתו ה"ז משוכת משום דאיתו הוה
ורגיל ולא יבא כ"א כשיש שנגדו שמכירוהו אכל
בגדרים דשייכי כינו לבין עגמו והוא כהוה ורגיל
יותר טוב להתיר נדרו לה כ
שלוש ידבק בהכאת שלום אע"ג דמוכרח לשנות
ולדבר שקר או דעושה אויב להלך קאחד
שאיתו שומע לו לה ג

שירה טעם כעידך על המנהג דהמרבין תורה קורא
השירה ויורד הכרות דהוא ללמד ענוה לה ד
שעבוד מי שאמר קונס איני משמשך לא חיוול בכולל
דכשעבוד לא שייך מכ ד
שומר אם לא יקם שומר יקרא רבי ולהפך יהפך
רבי לרבי מנ ד
שלוחו של אדם כמותו למיהוי שאלה כבעלים להרמ"ה
אכל להרמב"ם והרי"ף דוקא כעבד כנעני
אמרינן יד עבד כיד רבו מח ד
שכירות מנהגינו לדון בקיץ ומנ' ל' יום ובחורף ס'
יום ובחנות בקיץ ובחורף כ' חדשים ואם הוא
שכיר שנה ויריעו זה את זה כ' חדשים מקורס דף
מח ד
שבת אי נטוה אהר"ר על השבת או לא זון כ
שה אי היתה יודעת ס' ויורה או לא סא א
שבועה היכא דידע הכע"ד שנגדו נשבע לשקר
אי רשאי להשביעו או יפקיד ממנו דף
קב ד
שבת לענין כהן החמס בקבלנות ללוך מחובר
ובתלוש בלונעא קב א

מערכת תיו

תפלין אם שבת האכל כיום ראשון והניח תפלין
אם לא קרא ק"ש יקרא ק"ש ויחלץ אותם
א ד
תהלים אשרי ולמה רבשו אם הם פרשה א' או כ'
פרשות כ א
תשו' מאהבה חטאות נעשים ל' זכויות להורות ע"ז
נשבע לו לאברהם על הטל דלא מיעלר לו'
דעשות פרחו כטל ומה שנגשו זכויות כטל זכות טל
לא מיעלר כ א
ת"ח הכבוד והמורא מהת"ח היינו בשביל דתורת
להיו כלבו ותנו כבוד לתורה ג א
תורה שכתב היה בחינת ישראל ותורה שבע"פ הוא
בחינת הגנים ג ד
תמידים טעם למה היו מכיאים התמידין ע"ג
גמלים ד כ
ת"ח אי טוב יותר לחלק לת"ח מלכות בית המדרש
ד כ
ת"ח חיובא רמיא הך להת"ח להחזיק ביד לומדי
התורה ו א
ת"ח אין להם מנוחה וכו' ומאי דכתיב שם ונוחו
יגיעו כח היינו לטוב בקבר אבל לנפש רוח
אין להם מנוחה ו א
ת"ח לא ישב לאכול אפי' כפתח ובחלון דנוטק
לשוק ואפי' שהוא בכיתו אבל כשאר אדם דוקא
בשוק ועור חי' אחרים ו א
תענית

דע"י הרפואה לא ישן כיום כמקרה ועיראי אין
לחוש וגם כהרגל שאני להחליף מלילה ליום א א
שינה מה שהורגלו רוב ישראל לישן בשבת אחר
חלות אף דאחר חלות הוא שעת דין ה"מ
דבשבת הוי שעת רחמים שס כ
שבת רמזו במלות לויית לו' דמלות שבת היא
חמורה ומלות לויית היא מלוקה להוריעט
דיהיה זהיר במלוקה קלה כבשמועה א"ל לו' שלא
יחלל ללאת בלויית היכא שאינו מזויין כהלכתו
שס
שבת ברכת ה' היא תעשיר זו מלת שבת דע"י
שמכבדים את השבת מתעשרים שס ג
שבת דוקא על דבר שהיה כבר עושים עלכון
גדול אף אם נקוטף דבר בשבת עגמו הו"ל
כמאן דלייתא ואינו מוכיר הדרשן להכשיר באותו
שבת משא"כ בחול מוכירין אותו שס ד
שלוש מותר לשנות מפני ד"ש לטובה ולא לרעה
אך כד"ת ככל אופן הכוב הוא לרעה ולמד
לשונך איני יודע ג א
שמטה שנת התקל"ג היתה שנת שמטה ו ג
שטה היוולא כלילה הוא סימני שטה היינו דוולא
פעם אחר פעם וכלילי רבעיות וכלילי שבתות
אפילו פעם ביוכל לא ולא יקירי מפני המזויקין
שס
שכמים להרבות בשבחיו יתבך כ ג
שבת לענין טלטול מלות שמורות בע"פ שח"ל
בשבת ו כ
שבת בשעת אכילה התיח להוליא הקליפה אפי'
מקורס שיתן לפיו י ד
שבת לענין שם החקוק על השבעת אי שרי לחברו
בשבת וא כ
שבת אסור לתבוע לרכו בשבת משום דבשבת
מתרבה השפע מלמעלה ולריך להורות דאיתו
לריך דבר א"ל דאובא נשמה יתירה ואין דרך
לשחול בפני האורח א"ל דשבת רומז לעה"כ
ולוכא דבר מזכירי הנוף שס ג
שבת יש חי' ת"ח לבעה"כ לענין אכילה ושתייה
שס ד
שבת אי שרי להפקיר בשבת או לא יב א
שבת אי שרי לתלות פירוכה ולפרסם הנאמסיה
והסולומכורו הנקרא ג' אדיר שס
שכינה בהשראת שכינה יש הדרגות הדרגות שס כ
שלוש טעם למ"ש דגדול השלוש דהוקש לב' דברים
שחייבים עליהם כרת דקשה המתלו' דאפי'
תשכ"ר נעשים בו יט ג
שירה הא דאמר הקב"ה מעשה ידי טבועים בים
וכו' ק"ד בשעת קטביעה א"ל דוקא המלאכים
אכל בשלי הכס רחוקים לומר שירה כ"כ
שטרות לענין שטרות כותבין אדם א' וכו' והא
איתא נמי לענין בתי ערי חומה וכו' ולבר
מלוקה ולומר לויט שס
שאול משיחת שאול אי הוה באפרסמון כד א
שבועה הטעם כשנשבע שלא ישן ג' ימים ומלקין
אחר וכו' כשכיל דמסתכן בנפשו כה כ
שנים מקרא וא' תרגום חייב לקרא כל אדם ואין
פוער אותו ל כ

תורה שבכתב נקרא תורת חסד דמקל ותורה
שבע"פ תורת חמת דמחמיר בכל דבר דף
מה ג
תורה ללמוד לכותי תורה משום כבוד מלכות שרי
מו ד
תרגומים שומר נפשו ירחק מהם אס אין לו לול
או שמוציא מהלול ומטנפים וגם שלא
ישבח מליצן מוזן לפנייה מו א
ת"ח כשאומרים למטה שמועה מפיו גם למעלה
אומרים מט ב
תורה אס בא להחסיר אות א' מן התורה הוא
הורס הכל סא ג
תשו' אינו מועיל לאזה"ע שס
ת"ח מופלג בדורו מתעבר בו נילון משה רבי'
ע"ה סד ג
ת"ח אינם טעונים שחיטה ע"י מה"מ ואסיפתן
היא טהרתן כדני הים ענא

תורה

לך מאירך וממולדתך וכו' ו ג
ס' חיי שרה ויאמר הגמאני נא וכו' כב ב
ס' ויחי אכל כבוד זה למזרים וכו' לה ג
ס' שמות ירא ה' עליכם וכו' עא ג
ס' וארא וידעו מזרים כי אני ה' עא ג
ס' בשלח ואתה הרס את מטך וכו' ו ד
ס' יתרו כי יהיה להם דבר וכו' סו ג
ס' משפטים הנה אנכי שולח מלאך וכו' מח ד
ס' בהעלותך פה אל פה אדבר בו ג ד
ס' שלח סלח נא וכו' כב א
ס' ואתחנן ואתם הדבקים וכו' יב ג
שס כי היא חכמתכם וכו' כו א
ס' עקב ואהבך וכרבך והרבך וכו' כד ב
שס שמלתך לא כלתה מעליך וכו' יוד ב
שס ונתתי מטר ארלכם בעתו וכו' כח ב
ס' שופטים לא יהיה לכהנים הלויים וכו' כב ד
שס כי הנוים הלא וכו' ככ א
ס' תבא והותירך ה' לטובה וכו' כד ב
שס נוי עז פנים וכו' כס ד
שס והיה כאשר שס ה' עליכם וכו' ב ב
ס' וילך הן בעודם חי עמכם וכו' לה ב
ס' הכרבה והם תבו לרגליך וכו' מע א

שנוי בנביאים

שופטים סימן ד' ורבורה אשה נכחיה וכו'
לו ב
שמואל ב' סימן א' נר לי עליו וכו' סט ב
שס סימן ד' אף כי אנשים רשעים וכו' עב ב
ישעיה ס' ה' עזבו את ה' וכו' ט ד
שס סימן יו"ד לא ירעו ולא ישחיתו וכו' ז ב
שס ס' ז' פני לא הסתתתי וכו' לה א
שס סימן כ"ה יעזוב רשע דרכו וכו' זך ד
שס סימן ס"ו אוכלי בשר החזיר וכו' כ ד
ירמיה סימן י"ד ושמן עליו נקרא וכו'
מה ג
שס

תענית חלום עכשיו אין להתענות בשבת ת"ח ח א
תורה ע"י עסק התורה קונה בחינת רוח ט ג
תורה הא דאמרו' דהיא הושיה היונו בסתם ת"ח
שאין תלמודו כידו אכל תלמודו כידו ירון
וישמח ה"כ זהו לפי הטבע הכל אס זוהר ולומר
לשמה זוכם לבח ובכורה כנגד הטבע א"כ דוקא
בתחילת לימודו אך אח"ך דנקראת תורתו אזי אני
כינה לי נכורה יא א
תשכ"ר טעם לטיוול תשכ"ר בס' קרח יט ג
תורה לחמו ויינו של הקב"ה והמעשה מוזן המלאכים
שס ד
תמירין כירושלם דהחטאת מכפר על השונג
ההמירין מכפרין אף על העון הכל ליושבי
ח"ל אינו מכפר לא על השונג ד א
הרומת הלשכה כל זרכי העיר באים מתרומת
הלשכה ושלוחי כלאים הוא בכלל זרכי
רכים כ"ים משיירו הלשכה ככ ג
תורה הטעם שכחר הקב"ה ביסוד האש ליתן התו'
כד א
תשמיש המטה אף דחשוכי כנים הותרו כשני
רעבון לרה דמיתה מכל העולם יותר קשה
דאפו' חשוכי כנים אקורין זך ג
תשו' השב בתשו' א"ל לסיופין ותעניות ומלקיות
כדי שיטהר לא תבך ומיד הקב"ה מקבלו
לא אח"כ כדי לתקן הפגמים לריך תיקון שס ד
תפלה אין להאריך בתחנה הרכה אך עיקר השלה
ששול' לריך שיהיה בשפה כדורה כשביב
המקטרגים למעלה שלא יהיה ספק בדבריו כח ד
תפלת ח"י נוסח הכרכה היא חכמה כינה ורעת
לא ב
תורה הא דאמרו' מתוך שלא לשמה בא לשמה
ה"ד היבא שלומד כדי שיכבדוהו אכל אס
לומר לקנטר ולהתיהר נוח לו שלא נברא א"כ בתחי'
לימודו אמרו' מתוך וכו' אכל כשהגיע לנדר תורתו
שהוא דליות אמרו' נוח לו וכו' לא ג
תורה בעיון התורה יתפוס בדרך האמלעי שלא
יגע במופלג מדעתו כנון מעשה מרכבה
ולא כמעשה מרכבה לבר לא בעיון עלמו שאין
דעתו משנת לדון ת"מ וטומאה ושהרה ריבין בטעות
יותר טוב שילמוד בא"ח ויו"ד כמה שיוכל להבין
שס ד
תורה אחר שהתחילו ללמוד התורה אנוני מנא לו'
האמת לב א
תלמוד שאינו הגון נחוי היה עושה במסקרים
וכפני אשע היה מראה ללדיק ולכך לא
הי"ל לדחותו אכל אי הוה מעשיו כפרהסיה ודאי
דהיה מוכרח לדחותו לב א
ת"ח מי שאינו מכבד ת"ח אינו מיוחס שס
תפלן מסוגלן להנלל מש"ד לה ד
תורה בקרא דכתי' אשר לא יקים וכו' יש
דרשות רבות לו ב
תרומה זר שאכל תרומה אס וטל לישא עליו כדי
לפטור עלמו מקרן וחומש מא ג
ת"ח לא יתעלל הנשיא מלכקר לחכם בעירו
ולהשתתף בלדתו וכו' מכ ב
תורה אין תורה כדורה דא"י דאווירא דא"י מחכים
מג ב

מסרה ס' חיי שרה

מו א

וינחם ילחק וכו'

מאצרי רז"ל

ס' בראשית ע"פ וזהב הארץ התיא טוב אין

תורה כחורת א"י

פרעה דנטל קל וכו'

קדר בא ויקם פרעה לילה וכול כיום וכו' ד ב

ב"ר פכ"ד קי' ח'

ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה כג א

ע"פ גם כל חולי וכל מכה זו מיתחנשל ת"ח לה כ

ילקוט תהלים ע"פ זכרנו ה' ברזון עמך אמר

דוד וכו' כח ב

רש"י בחומש ק' וישלח ע"פ עם לבן גרתי וכו'

מה ד

ס' הכרעה ע"פ ואת הכבר וכו' קד ב

הרמב"ן עה"ת

ס' תלא מה ביקש אזהרת לשון הרע שם ג ב

זוה"ק

סוף ח"א במאמר נעשה אדם וכו' ואתרוג מאי

הו' ג א

שם ע"פ ויחל משה שאחיו פוראגרה א ב

פ' האזינו דרש"ט ע"א ר"י אמר קב"ס זמין

לאוכחא וכו' עג א

תלמוד ירושלמי

כללי תלמוד ירושלמי מדק"ו ע"ד

ירושלמי ברכות פ"ט חייב לברך וכו' כ ב

סוף פ"ז דיומא נשמע מבכנים וכל"ל שוב נדפס

תלמוד ירושלמי ותיקנו הגירסא דפריך כמי

מחות לרי ותומא על מוה"ר אב"א ז"ל דלא ראה

הגירסא שמרן כ"מ פ"ז מהל' כלי המקדש הביאה

וגם תימא על הרב יש מאין ס' תרומה שלא

כתעורר כלשון הזה"ק מזה וכו'

תלמוד בבלי רש"י ותוס'

ברכות ד"ח לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם

הלכור ל ב

ר"ה דו"ח ע"כ ללמדך ששקול מיתחן ש"ז וכו'

לה א

פקחים דמ"ט לא ישא בת ע"ה וכו' ו ב

תוס' שם ד"ה אמר כהנא קה ד

תוס' ישנים וימא דפ"א ומלינן למימר דהתם

מיוירי וכו' עג א

תענית ד"ט ע"א עשר בשביל שתתעשר ה ד

בתו' פ"ק אשתו של כועז מתה באותו יום וכו'

ג ד

שם

שם סימן ל"ב אשר שמת אותות ומעשים וכו'

ז ב

שם סימן ח' אסוף אסיפס וכו' כ ב

יחזקאל סימן ט"ז ונתנה למידים על ירך וכו'

מג א

שם סימן ח' כגשך נתן ובתרכית לקח מח ב

שם סימן כ"ב ובגלולך אשר עשית וכו'

ל ד

שם סימן ל"ו והורדתי הגשם בעתו וכו' ג א

הושע סימן ח' זכח ישראל וכו' קט ב

יונה סימן כ' ואני אמרתי בקול תורה וכו'

מכ ד

מיכה סימן ז' ישוב ירחמנו וכו' ד א

חבקוק סימן א' למה תביט כוגדים וכו' עב א

מלאכי סימן כ' תורת אמת היתה בפיהו וכו'

כג גול ב

משולש בכתובים

תהלים סימן י"ט ויש כנבור לרוץ ארח וכו'

כ ד

שם משפטיו ה' אמת וכו' מג א

סימן ל"ב כי יומם ולילה וכו' לה א

סימן ל"ג חסד ה' מלאה הארץ לר א

שם סוד מרע ועשה טוב לו א

סימן מ"א ה' יסעדרנו על ערש דוי לה א

סימן ע"ב ירעש בלבטון פריז וכו' בא ד

סימן ע"ח לכן שמע ה' ויתעבר לר ד

סימן ז' שחה עובותינו לבגדך יא ד

שם שמוחנו כמות עניתנו כ ב

סימן קי"ז אשרי איש ירא את ה' ד ג

סימן י"ט שקר שנאתי ואתעבה וכו' ג א

סימן קכ"ד ברוך ה' שלא נתנו עורף וכו'

עג ב

סימן קכ"ח יגיע כפך כי תאכל וכו' ה א

וח ד

סימן קד"ס כנותינו כזויות מחוטבות וכו'

כ ב

סימן קמ"ז לא כנבורת הסוס יחפץ יט ד

מישרי

סימן י"ט ושבע ילון ג ב

סימן ל"א ממרחק הביא לחמה וכו' כו ב

איוב

סימן ה' הנותן מטר על פני ארץ כח ב

ד"ה א'

סימן כ"ט וכי מי אני וכו' כג א

חמש מגילות

רות סימן ב' עיניך בשדה אשר יקלורון וכו' לר ג

איכה קי' ב' פלו עליך פיהם וכו' קט ב

מעשה רוקח פ"י מהל' תרומות דף מ"ד ע"כ
ועדיפא מינה' הו"ל לאקשווי וכו'
ע"ד ועא' א'
בארות המים הל' ת"ת ד"ר ע"ד וא"כ הרמב"ם
וכו' קה א'

מפ' הטור וש'ע

מג"ח ומאמ"ר סי' תס"כ יח ג ויט א

דרישה

יו"ד סי' שס"ז לענין או כהן יכול לדרוש על המת
ה כ
ש"כ כה' נקודות הכסף יו"ד סי' ק"ט דמיר שהו"א
נפלט וכו' יד ג ד
כנה"ג יו"ד סי' קכ"ג הנה"ט אות ט"ו ולפי מאי
דכתיו' וכו' יד ג
בית הילל יו"ד סי' ש"ה כמ"ש הרב המגיה שם קה ד
פרי תאר סי' קי"ט בנוסחאות דאיכא בכבלי
חילופין וכו' קו ד
שו"ב א"ח סי' תס"כ ק"ג בשם המש"ל בטעם
מי פירות עם מים דאינה בטלים בק' יב ד

במקום שבע' עומרים

מהרל"ח סי' נ"א כמה שאמר היין פחות מג'
ימים שלמים מעל"ע טוב כ
תשכ"ן ח"ג קס"י רכ"ח ומ"מ כב"ד דהוי דבר
מועט וכו' שם
מהריט"ן סי' ג"ר דאין לאכול בשבת תורמוסין
לא וכו' י
נוה"ק ק' וילא עמ"ש בזה"ק ת"ח שתורתו
אומנותו וכו' יט ד
יד מלאכי ח"ג מע' אף אות ע"ג ה ב
ארעא דרכין מע' אף אות י"א ה ב

שם דק"ר ע"א ג' כיתות של מלאכי השרת
וכו' ו א
שם דקו"א ע"כ ואתם הדבקים וכי אפשר
לחדם וכו' כד א
תוס' קידושין ד"מ ע"א ד"ה וי"א וכו' ז ד
כדריס דל"ח ע"א משה נהג טובת עין וכו' מו א
סוטה ד"ח ע"א חין משקין כ' קוטות כא' וכו'
ד ב
כתרא ד"ח שאלו לשלמה וכו' מו ד
חבות פ"ג חכיון ושרא וכו' כו א
פ"ד מ"ז ר' לרוק אומר א תעשע עטרה
וכו' מח ג
פ"ה מ"ז ולא הויק נחש וכו' ז כ
ערכין דנ"ו לה"ר לישנא תליתאי ג ב
דס"י נדה ד"ב שפי' דולפותא מקוטה קו א
תוס' שם דמקשה הש"ס מההיא דרב גידל וכו'
שם ב

הרא"ש

פסחים פ' כל שעה כמ"ש לשו' הרי"ף וכו' דף
טז ד

בערי השיטות

שמות בארץ ד"י ע"ג אר"י זר שבלע שופין
וכו' ע ד
ביוק משה בפסחים דמ"ט וקשה דהא אמרי'
פ' אעפ"י וכו' שם
אברהם יגל בחי' ליומא דפ"א דתרומה שאני
דכבר נתחללה וכו' עא א
חק נתן בכבורות ד"ז עמ"ש התוס' ד"ה דג
טהור וכו' שם
פתח עינים חגיגה ד"ג ע"כ כמ"ש משם הרב
טורי אכן ו ב
משנת אהרן בחי' לפסחים דמ"ט דמאי ק"ו
הוא וכו' קה ד
לח"מ פ"י מהל' מאכלות אסורות כמה שהקשה
להרמב"ם יד ב

ב"ן ל"ד ואע"י

Library of the Hebrew Theological
College of Chicago
3448 DOUGLAS BLVD.
ספריה דבית מדרש לתורה בשיקאגו

